

Τὸ μυστικὸ
τῆς Νίκης
στὴ ζωὴ
τοῦ Πιστοῦ

**ΜΕΛΕΤΕΣ ΕΠΙ ΤΗΣ
ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ ΠΡΟΣ ΕΒΡΑΙΟΥΣ**

Α΄ ΤΟΜΟΣ

ANDREW MURRAY

ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ

DR. ANDREW MUNNAY

ΤΟ ΜΥΣΤΙΚΟ
ΤΗΣ ΝΙΚΗΣ
ΣΤΗ ΖΩΗ ΤΟΥ ΒΙΣΤΟΥ

Η ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣ ΕΒΡΑΙΟΥΣ

Η ΓΝΩΣΙΣ
ΤΟΥ ΥΙΟΥ ΤΟΥ ΘΕΟΥ

ΤΟ ΜΥΣΤΙΚΟ
ΤΗΣ ΑΛΗΘΙΝΗΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΖΩΗΣ

Rev. **ANDREW MURRAY**

ΤΟ ΜΥΣΤΙΚΟ ΤΗΣ ΝΙΚΗΣ ΣΤΗ ΖΩΗ ΤΟΥ ΠΙΣΤΟΥ

ΜΕΛΕΤΕΣ ΕΠΙ ΤΗΣ
ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ ΠΡΟΣ ΕΒΡΑΙΟΥΣ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΣ
ΑΛΚΜ. Κ. ΜΕΤΑΛΛΗΝΟΥ

« Τίς ἐστὶν ὁ νικῶν εἰμὴ ὁ
πιστεύων » (Α' Ἰωάν. ε' 5).

« ἵνα μὴ νωθοὶ γένησθε
μιμηταὶ δὲ τῶν διὰ πίστει
καὶ μακροθυμίας κληρονο-
μούντων τὰς Ἐπαγγελίας ».

(Ἑβρ. ζ' 12).

ΑΘΗΝΑΙ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Όταν άρχισα νά γράφω τὸ βιβλίον αὐτὸ εἰς τὴν Ὑλλανδικήν γιὰ τὸ ἀκροατήριόν μου τὸ ἔκαμα μὲ τὴ βαθειὰ πεποίθησιν ὅτι ἡ ἐπιστολὴ πρὸς Ἑβραίους περιλάμβανε αὐτὰ ἀκριβῶς τὰ μαθήματα πού τοὺς χρειαζόνταν. Ἄμα τὴν ἐξέδωκα καὶ εἰς τὴν Ἀγγλικήν, βεβαιώθηκα ὀριστικά ὅτι ἡ ἐπιστολὴ αὐτὴ περιέχει τὴν διδασκαλίαν πού ἀνταποκρίνεται καθ' ὁλοκληρίαν στίς σημερινὰς ἀνάγκας τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ.

Ποῖο εἶναι σήμερα τὸ παράπονον ὧν ἐκείνων πού ἔχουν ἀναλάβει νὰ καθοδηγήσουν τίς ψυχάς ; Τὸ παράπονό τους εἶναι πῶς τίς βρίσκουν ὄχι δοσμένους μὲ καρδιά τελείαν στὸν Χριστό, τίς βρίσκουν ὄχι καλὰ στερεωμένους στὸν Χριστό, χωρὶς σταθερότητα καὶ πρόοδο στὴν Χριστιανικὴ Ζωή.

Πολλοὶ γιὰ τοὺς ὁποίους μονάχα ἐλπίδες ὑπάρχουν πῶς εἶναι ἀληθινοὶ χριστιανοί, φθάνουν πολλὰς φορές σὲ ἀδιέξοδο καὶ δὲν προχωροῦν παραπέρα ἀπὸ τὰ στοιχεῖα τῆς χριστιανικῆς ζωῆς καὶ πολὺ περισσότερον δὲν μένουν οὔτε στάσιμοι ἀλλὰ γυρίζουν πίσω στὸν κόσμον, στοὺς τύπους, στὴν ἀδιαφορίαν. Συνεχῶς λοιπὸν γεννιέται τὸ ἐρώτημα : Τί λείπει ἀπὸ τὴ θρησκευτικὴν ζωὴν μας πού τόσο συχνὰ δὲν ἔχει δύναμιν σταθερότητος, προόδου, τάσεως πρὸς τὴν τελειότητα ; Καὶ ποία εἶναι ἡ διδασκαλία πού χρειάζεται γιὰ νὰ δώσῃ τὴν ὑγείαν καὶ τὸ σφρίγος στὴν χριστιανικὴν ζωὴν γιὰ νὰ μπορῇ νὰ μένῃ σταθερὴ μέχρι τέλους ὅσο ἀντίθετες περιστάσεις καὶ ἂν συναντήσῃ ;

Μέσα σ' αὐτὴ τὴν ἐπιστολὴν θὰ βροῦμε τὴν ἐξῆς ἀπάντησιν στὸ ἐρώτημα αὐτό : Γιὰ νὰ ζήσωμε ὁλοκληρωτικά καὶ τέλεια τὴν χριστιανικὴν

Σ. Μ. Τὸ ἐν λόγῳ σύγγραμμα εἰς τὴν Ἀγγλικὴν φέρει τὸν τίτλον « The Holiest of all ».

ζωή μᾶς χρειάζεται νὰ γνωρίσωμε ὁλοκληρωτικὰ καὶ τέλεια τί εἶναι ὁ Χριστὸς καὶ τί ἔχει κάνει γιὰ μᾶς.

Μὲ τὸ νὰ ξέρωμε πὼς διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ παίρνομε συγχώρησι τῶν ἁμαρτιῶν μας αὐτὸ μοναχὸ δὲν ἀρκεῖ γιὰ τὴν αὔξησί μας στὴν χριστιανικὴ ζωὴ, τὴν πρόδό μας, τὸν ἀγιασμό μας, τὴν πνευματικὴ μας ἐνηλικίωσι. Καθὼς ἀκριβῶς ὑπάρχουν δύο Οἰκονομίαι, τῆς Παλαιᾶς καὶ τῆς Καινῆς Διαθήκης, καὶ οἱ ἅγιοι τῆς Παλαιᾶς μὲ ὅλη τους τὴν πίστι καὶ τὸν φόβο Θεοῦ ποὺ εἶχαν, δὲν κατάρθωναν νὰ φθάσουν στὴν τελειότητα τῆς ζωῆς ποὺ προσφέρει ἡ Νέα, ἔτσι καὶ ἡ ἐπιστολὴ αὐτὴ μᾶς μιλάει γιὰ δύο εἰδῶν χριστιανικὴ ζωὴ, τὴ ζωὴ τῶν νηπίων καὶ τὴν ζωὴ τῶν ἐνηλίκων.

Οἱ πρῶτοι ποὺ ἀπὸ τεμπελιὰ καὶ ἀδιαφορία μένουν πάντα νήπια καὶ δὲν φθάνουν ποτὲ στὴν ὥριμη ἡλικία διατρέχουν πάντα τὸν κίνδυνο νὰ σκληρύνουν τὴν καρδιά τους, νὰ σταματήσουν νὰ προοδεύουν καὶ νὰ λοξοδρομήσουν. Μόνον οἱ δεῦτεροι μένουν σταθεροὶ ἀπὸ τὴν ἀρχὴ ὡς τὸ τέλος, φροντίζουν νὰ μποῦν στὴν ἀνάπαισι ποὺ προσφέρει ὁ Χριστὸς, θαδίζουσιν πρὸς τὴν τελειότητα καὶ ἔτσι κληρονομοῦν καὶ ἀπολαμβάνουσιν ὅλες τὶς θαυμαστικὰς εὐλογίας τῆς Νέας Διαθήκης ποὺ μᾶς ἔχει χαρίσει ὁ Χριστὸς. Ὁ κύριος λοιπὸν σκοπὸς τῆς ἐπιστολῆς αὐτῆς εἶναι νὰ μᾶς δεῖξη ὅτι ἔάν ἀκολουθοῦμε τὸν Χριστὸ μὲ ὅλη μας τὴν καρδιά καὶ παραχωροῦμε τοὺς ἑαυτοὺς μας χωρὶς καμμιὰ ἐπιφύλαξι στὰ ὅσα ὁ Θεὸς ἐν Χριστῷ εἶναι ἕτοιμος νὰ κάνῃ γιὰ μᾶς, θὰ δροῦμε στὸ Εὐαγγέλιο καὶ στὸν Χριστὸ κάθε τι ποὺ μᾶς χρειάζεται γιὰ νὰ ἀπολαύσωμε μιὰ ζωὴ χαρᾶς, δυνάμεως καὶ θριαμβευτικῆς νίκης.

Τὸ μοναδικὸ φάρμακο ποὺ προσφέρει ἡ ἐπιστολὴ αὐτὴ γιὰ θεραπείαν στὶς πνευματικὰς πτώσεις καὶ ἀδυναμίας μας, αὐτὸ ποὺ θὰ μᾶς προφυλάξῃ ἀπὸ κάθε κίνδυνο καὶ ἀρρώστεια, εἶναι νὰ γνωρίσωμε ὅτι ὁ Ἰησοῦς εἶναι ὁ ἐπουράνιος Ἀρχιερεὺς. Σχετικὰ μὲ τὴν ἀλήθεια αὐτὴ ὁ συγγραφεὺς ζητᾷ νὰ ἀναπτύξῃ τρία μεγάλα μυστήρια : Πρῶτον ὅτι τὰ ἐπουράνια ἅγια ἔχουν ἀνοίξει γιὰ μᾶς ὥστε τώρα νὰ ἔχωμε τὴν ἐλευθερίαν νὰ ἐρχόμαστε καὶ νὰ παίρνωμε τὴ θέσιν μας μέσα σ' αὐτὰ μαζὶ μὲ τὸν Ἰησοῦ, μπροστὰ στὴν παρουσίαν τοῦ Θεοῦ. Δεύτερον, ὅτι αὐτὸς ὁ καινούργιος καὶ ζωντανὸς δρόμος ποὺ τὸν διάβηκε ὁ Ἰησοῦς, ὁ δρόμος τῆς τελείας ὑπακοῆς καὶ τῆς θυσίας τοῦ ἐγώ, αὐτὸς εἶναι ὁ δρόμος ποὺ μπορούμε τώρα καὶ πρέπει νὰ ἀκολουθήσωμε. Καὶ τρίτον, ὅτι ὁ Ἰησοῦς, ὁ Μέγας μας Ἀρχιερεὺς εἶναι λειτουργὸς στὰ ἐπουράνια Ἅγια καὶ σκορπίζει σὲ μᾶς τὶς εὐλογίας του, τὸ πνεῦμα καὶ τὴ δύναμι

τῆς ἐπουρανίου ζωῆς, κατὰ τέτοιο τρόπο ὥστε νὰ μπορούμε νὰ ζήσουμε μέσα στὸν κόσμον σὰν πολῖτες τῆς οὐρανίου Ἱερουσαλὴμ γεμάτοι, σ' ὁλόκληρη τὴ ζωὴ καὶ τὴ διαγωγὴ μας, ἀπὸ τὸ πνεῦμα τοῦ οὐρανοῦ. Ὁ Ἰησοῦς ἐπουράνιος Ἀρχιερεὺς, ὁ οὐρανὸς ἀνοικτὸς γιὰ μᾶς πάντοτε, ἡ ἐλευθερία ποὺ ἔχομε νὰ μπαίνομε στὸν οὐρανὸ μέσ' ἀπὸ τὸν καινούργιο καὶ ζωντανὸ δρόμο ποὺ μᾶς ἀνοίξε ὁ Χριστὸς, ὁ οὐρανὸς νὰ γεμίξη τὶς καρδιές μας μὲ τὸ Ἅγιο Πνεῦμα νὰ ἡ ἀγγελία ποὺ μᾶς φέρνει ἡ ἐπιστολὴ πρὸς Ἑβραίους, νὰ ἡ ζωὴ πρὸς τὴν ὁποία μᾶς ἀνοίγει τὸ δρόμο καὶ μᾶς δίνει τὴ δύναμι νὰ τὴν ζήσουμε.

Ἡ κατανόησις τοῦ ἐπουρανίου χαρακτήρος τοῦ προσώπου καὶ τοῦ ἔργου τοῦ Χριστοῦ αὐτὴ μονάχα μπορεῖ νὰ κἀνὴ χριστιανοὺς ἐπουρανίους, ποὺ θὰ μποροῦν μέσα σ' ὅλες τὶς δυσκολίες καὶ τοὺς πειρασμοὺς τῆς ἐπιγείου αὐτῆς ζωῆς νὰ ζοῦν κατέχοντας μιὰ δύναμι ἀνωτέρου κόσμου ποὺ πάντα θὰ τοὺς ἐξασφαλίζῃ τὴ νίκη.

Προσφέροντας τὴ μελέτη αὐτὴ στοὺς ἀναγνώστες μου τὸ κάνω μὲ τὴν προσευχὴ, νὰ εὐδοκήσῃ ὁ Θεὸς νὰ τὴν χρησιμοποιήσῃ γιὰ νὰ ἐμπνεύσῃ στὰ παιδιὰ Του μιὰ νέα ἐμπιστοσύνη στὸν εὐλογημένο τους Κύριο μὲ τὸ νὰ μαθαίνουν νὰ Τὸν γνωρίζουν καλλίτερα καὶ νὰ ἀπαρνοῦνται τοὺς ἑαυτοὺς τους, περιμένοντας καὶ ἀπολαμβάνοντας ὅλα ὅσα Αὐτὸς εἶναι ἱκανὸς νὰ κἀνὴ γι' αὐτούς. Δὲ φοδᾶμαι νὰ ἐπαναλαμβάνω ἐξακολουθητικὰ αὐτὴ τὴ μοναδικὴ σκέψι : « Μᾶς χρειάζεται νὰ γνωρίσωμε καλλίτερα τὸν Ἰησοῦ ». Τὸ μοναδικὸ φάρμακο γιὰ ὅλες μας τὶς ἀδυναμίες, εἶναι νὰ Τὸν κυττάζωμε καθισμένον ἀπάνω στὸ θρόνον τοῦ οὐρανοῦ καὶ νὰ διεκδικοῦμε πραγματικὰ τὴν ζωὴ τοῦ οὐρανοῦ ποὺ Αὐτὸς περιμένει νὰ μᾶς μεταδώσῃ.

Καθὼς ἔγραφα τὸν πρόλογο στὴν Ὁλλανδικὴν ἔκδοσι, τὴν πρώτη βδομάδα τοῦ χρόνου, ἔλαβα ἀπὸ ἕνα ἀγαπητὸ μου συνάδελφο μιὰ κάρτα γιὰ τὸ νέο ἔτος ποὺ μοῦ ἔγραφε αὐτὸ τὸ ἐδάφιο μὲ τὴν εὐχὴ νὰ μοῦ χρησιμεύσῃ γιὰ πείρα τῆς ζωῆς μου : « Ὁ Ἰησοῦς παίρνει μαζί Του τὸν Πέτρο, τὸν Ἰάκωβο καὶ τὸν Ἰωάννη καὶ τοὺς ἀνεβάζει σ' ἕνα ὑψηλὸ ὄρος χωριστὰ ἀπὸ τοὺς ἄλλους καὶ μεταμορφώθηκε μπροστά τους ». Ἀμέσως μετέδωσα τὸ ἐδάφιο αὐτὸ στοὺς ἀναγνώστες μου καὶ τὸ ἴδιο κάνω καὶ σήμερα. Εὐχομαί ὁ θεὸς Διδάσκαλος νὰ μᾶς ἀνυψώσῃ μαζί Του ἐπάνω στὸ ὑψηλὸ ὄρος, τὸ ὄρος τῆς ἐπουρανίου Σιών, ὅπου κάθεται ὡς Ἀρχιερεὺς - Βασιλεὺς εἰς τὸν θρόνον τῆς παντοδυναμίας Του τὸν καθ' ἕνα μας χωριστὰ κατ' ἰδίαν καὶ νὰ μᾶς προετοιμάσῃ γιὰ νὰ Τὸν δοῦμε νὰ μεταμορφώνεται μπροστά μας καὶ νὰ Τὸν δοῦμε ὅπως εἶναι

στην έπουράνιό Του δόξα. Θά είναι πάντα για μᾶς ὁ ἴδιος Ἰησοῦς ὅπως Τὸν ξέραμε τώρα. Ἐν τούτοις ὁμως δὲν θά εἶναι ὁ ἴδιος, διότι ὁλόκληρο τὸ εἶναι Του θά τὸ δλέπωμε νὰ ἀκτινοβολή μέρα με τὴ μέρα τὴ δόξα καὶ τὴν δύναμι τῆς έπουρανίου ζωῆς ποὺ ἐπιφυλάσσει γιὰ μᾶς καὶ ποὺ ἐπιθυμεῖ νὰ μεταδίδῃ σὲ κείνους ποὺ ἀρνούνται τὰ πάντα γιὰ νὰ Τὸν ἀκολουθήσουν.

Μὲ ταπεινὴ πίστι καὶ προσευχή, νὰ γίνῃ ἔτσι, ἀφιερώνω ὅλους τοὺς ἀναγνώστες μου στὴν εὐλογημένη διδασκαλία καὶ ὁδηγία Ἐκείνου.

Andrew Murray

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Προτού αρχίσουμε νὰ μελετᾶμε τὴν ἐπιστολὴ αὐτὴ, εἶναι καλὸ νὰ διαφωτίσωμε μερικὰ ζητήματα ποὺ τὴν ἀφοροῦν. Ποιὸς εἶναι ὁ συγγραφεὺς τῆς ἐπιστολῆς, ποιὰ εἶναι ἡ ἐκκλησίαι πρὸς τὴν ὁποίαν ἀπευθύνεται, ποιὰ τὰ αἵτια καὶ ὁ σκοπὸς τῆς συγγραφῆς τῆς καὶ τί σχέδιον χρησιμοποιεῖ γιὰ νὰ ἐπιτύχῃ αὐτὸ τὸν σκοπὸ.

1. Ο ΣΥΓΓΡΑΦΕΥΣ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ

Ἀπὸ τοὺς παλαιωτάτους χρόνους ὑπῆρχαν μερικοὶ μεταξὺ τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας ποὺ ὑπεστήριζαν πὼς ἡ ἐπιστολὴ αὐτὴ δὲν εἶχε γραφῇ ἀπὸ τὸν ἀπόστολο Παῦλο, ἐνῶ ἐκεῖνοι ποὺ εἶχαν ἀντίθετη γνώμη ὁμολογοῦσαν καὶ αὐτοὶ πὼς δὲν εἶχαν λόγους συγκεκριμένους γιὰ νὰ ἀποδείξουν τὴν ἀυθεντικότητά της. Ὅλοι παραδέχονται πὼς τὸ λεκτικὸν τῆς ὕφους εἶναι ἰδιόρρυθμο καὶ διαφέρει πολὺ ἀπὸ τίς ἄλλες ἐπιστολὰς τοῦ ἀποστόλου Παύλου. Μερικοὶ λένε ὅτι διαφέρει ἐπίσης καὶ ἡ διδασκαλία τῆς καὶ ὅτι ἡ μεγάλη ἀλήθεια ποὺ ὁ ἀπόστολος τῶν ἔθνων εἶχε ἀποστολὴ νὰ κηρύξῃ, ὅτι δηλ. οἱ ἐξ ἔθνικων πιστοὶ εἶναι συγκληρονόμοι καὶ ἓνα σῶμα μὲ τοὺς ἐξ Ἰουδαίων πιστοὺς (Ἐφ. γ' 6), ἡ ἀλήθεια αὕτη λείπει τελείως μέσα ἀπὸ αὐτὴν τὴν ἐπιστολὴν. Ἐκτὸς ἀπὸ τὴν ἐκκλησίαν πρὸς τὴν ὁποίαν ἀπευθύνεται δὲν ἀναφέρει ἀπολύτως τίποτε γιὰ τὴν ὑπαρξὶ ἔθνικου ἢ χριστιανικοῦ κόσμου σὺν ἡ σωτηρίᾳ νὰ ἦταν μονάχα γιὰ τοὺς Ἰουδαίους.

Ἄφ' ἑτέρου μπορεῖ νὰ ὑποστηριχθῇ πὼς ἡ ἐπιστολὴ αὐτὴ περιλαμβάνει ζητήματα ἀπὸ ἐκεῖνα ποὺ ἔχουν εἰδικὰ ἀποκαλυφθῇ στὸν Παῦλο περισσότερο ἀπὸ τοὺς ἄλλους, ὅπως εἶναι τὸ ζήτημα τῆς ἐκπληρώσεως τοῦ νόμου ἐν τῷ Χριστῷ καὶ τοῦ παραμερισμοῦ του (Ἐβρ. ζ' 18), ὅπως εἶναι ἡ δόξα τοῦ Χριστοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ ἐπουρανίου θρόνου καὶ ἡ μοναδικὴ δύναμις τῆς πίστεως, ὥστε νὰ εἶναι σχεδὸν ἀδύνατο νὰ μὴν ἀναγνωρίζῃ κανεὶς τὸ πνεῦμα τοῦ ἀποστόλου Παύλου μέσα στὴ διδασκαλίαν αὐτῆς τῆς ἐπιστολῆς.

Αὐτὸ πού προσθέτει ἰδιαίτερο βάρος στὴν ἀποφῆ αὐτὴ εἶναι ὅτι, ἂν καὶ ἀπὸ τὸ ὕψος τῆς ἐπιστολῆς μὲ βεβαιότητα προκύπτει ὅτι δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι ἔργο κανενὸς ἀπὸ τοὺς γνωστούς μας συγγραφεῖς τῆς Βίβλου, εἶναι ἐν τούτοις πολὺ περιέργων ὅτι ἡ ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας δὲν ἀναφέρει οὔτε καὶ τὸ ὄνομα κάποιου πού σύμφωνα μὲ τὸ περιεχόμενον τῆς ἐπιστολῆς, εἶχε πάρει ἐξαιρετικὰ εἰδικὰ ἀποκαλύψεις ἀπὸ τὸν Θεὸ γι' αὐτὰ τὰ ζητήματα.

Αὐτὴ ἡ δυσκολία ἀπὸ τοὺς πρώτους χρόνους τῆς ἐκκλησίας ὠδήγησε εἰς τὴν ὑπόθεσιν ἥ ὅτι ὁ ἀποστολὸς ἔγραψε τὴν ἐπιστολὴ ἑβραϊκὰ καὶ ὅτι αὐτὴ μεταφράσθηκε ἔπειτα ἑλληνικὰ ἥ ὅτι ἔδωσε τὰ στοιχεῖα τοῦ περιεχομένου της σὲ κάποιον πού τὰ ἀνέπτυξε καὶ ἔδωσε στὴν ἐπιστολὴ τὸ δικό του ἀτομικὸ ὕψος. Τὴν ἀπέδωσαν στὸν Βαρνάβα, στὸν Λουκᾶ, (πού τὸ ὕψος του εἰς τὰς πράξεις τῶν ἀποστόλων παρουσιάζει ἀρκετὴ ὁμοιότητα) στὸν Ἀκύλα, στὸν Ἀλεξανδρινὸ Ἀπολλῶ (τὸν λόγιον καὶ δυνατὸ στὶς Γραφάς) καὶ στὸν Κλήμεντα Ρώμης. Ὑπάρχει τόσο μεγάλη ἑλλειψὶς ὕλικου γιὰ νὰ μορφώσωμε μιὰ ὀριστικὴ γνώμη ὥστε εἴμαστε ἀναγκασμένοι νὰ ποῦμε μὲ βεβαιότητα πὼς εἶναι ἀδύνατον νὰ ξέρωμε τὸ ὄνομα τοῦ συγγραφέως.

Καὶ δοξάζομε πολὺ περισσότερο τὸ Θεὸ γιὰτὶ μποροῦμε μὲ βεβαιότητα νὰ ποῦμε πὼς τὸ "Ἅγιον Πνεῦμα μίλησε σ' αὐτὸν πού ἔγραψε καὶ ὅτι Αὐτὸ, τὸ Πνεῦμα μᾶς ἔδωσε μ' αὐτὴ τὴν ἐπιστολὴν μιὰ ἀπὸ τίς βαθύτερες καὶ πληρέστερες ἀποκαλύψεις πού περιέχει ἡ Γραφὴ γιὰ τὸ σχέδιον τῆς Λυτρώσεως καὶ τῇ δόξᾳ τοῦ Υἱοῦ στὴν ὁποία μᾶς κάνει μετόχους του.

2. ΠΡΟΣ ΠΟΙΟΥΣ ΑΠΕΥΘΥΝΕΤΑΙ Η ΕΠΙΣΤΟΛΗ

Οἱ Ἰουδαῖοι ὠνομάζοντο Ἑβραῖοι ἀπὸ τὸν Ἀβραάμ πού εἰς Γεν. ιδ' 13 ἀποκαλεῖται « ὁ Ἑβραῖος ». Τὸ ὄνομα αὐτὸ θεωρεῖται ὡς τιμητικὸς τίτλος ὅπως τὸ βλέπομε στὴν ἑκφρασί τοῦ Παύλου « Ἑβραῖος ἐξ Ἑβραίων ».

Πολλοὶ εἶχαν τὴν γνώμη, ἐπειδὴ δὲν ἀναφέρεται εἰδικὸς τόπος ἡ ἐκκλησία πρὸς τὴν ὁποίαν ἀπευθύνεται, ὅτι ἡ ἐπιστολὴ αὐτὴ προοριζόταν γιὰ ὅλους τοὺς ἐξ Ἑβραίων Χριστιανούς. Τοῦτο θεωρεῖται ἀπίθανον διότι φράσεις ὅπως ἡ « Προσεύχεσθε περὶ ἡμῶν . . . παρακαλῶ ἵνα τάχιον ἀποκατασταθῶ ἡμῖν » (Ἑβρ. ιγ' 18, 19) . . . « μετὰ τοῦ Τιμοθέου, ἐὰν τάχιον ἔρχεται, ὁφθαί ὑμᾶς » (Ἑβρ. ιγ' 23) μᾶς ἀναγκάζουν νὰ σκεφθοῦμε ὅτι πρόκειται γιὰ κάποια ὀρισμένη ἐκκλησία. Τὸ πιθανώτερον εἶναι ὅτι

ἡ ἐπιστολὴ αὐτὴ ἀπευθύνεται στοὺς χριστιανοὺς ποὺ ἦταν στὰ Ἱεροσόλυμα. Ἀπὸ τὸ ἐδάφιο Πράξ. κα' 20 ξέρομε πὼς ὑπῆρχαν ἐκεῖ μυριάδες χριστιανῶν ποὺ, ἐνῶ ἐπίστευαν στὸν Χριστό, ἐν τούτοις ἦταν ἀρρωστωμένοι στὸ ναὸ καὶ τῇ λατρείᾳ του.

Πουθενὰ ἄλλου δὲν θὰ διέτρεχαν μεγαλειότερο κίνδυνο νὰ συμφορωθοῦν μὲ τὸ ἰουδαϊκὸ περιβάλλον καὶ ἔτσι νὰ χάσουν τὴν καθαρὴν χριστιανικὴ τους μαρτυρίαν καὶ τὸ φῶς ποὺ θὰ σκορπούσε ἡ χριστιανικὴ τους ζωὴ καὶ πουθενὰ ἄλλου ἐκτὸς ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλὴμ δὲν θὰ παρουσιαζόταν ἡ εὐκαιρία εὐρυτέρας κυκλοφορίας τῆς ἐπιστολῆς σὲ ὅλες τὶς ἐξ ἰουδαίων χριστιανικὰς ἐκκλησίας.

3. ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΣΥΓΓΡΑΦΗΣ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ

Ποιὸς λόγος ἐκίνησε τὸν συγγραφεὰ νὰ γράψῃ αὐτὴ τὴν ἐπιστολὴ ; Ἀπὸ τὴν ἰδίαν τὴν ἐπιστολὴ μπορούμε νὰ πάρωμε τὴν ἀπάντησι. Ἡ πνευματικὴ κατάστασις αὐτῶν πρὸς τοὺς ὁποίους ἀπευθυνόταν δὲν ἦταν οὔτε κανονικὴ οὔτε ἱκανοποιητικὴ. Πολλοὶ εἶχαν γίνῃ « ψευδεῖς » (ε' 11), « δὲν ἔδιναν τὴν πρέπουσαν προσοχὴν » (β' 1), « ἀμελοῦσαν τὴν τόσο μεγάλῃν σωτηρίαν » (β' 3), δὲν κρατοῦσαν πιά τὴν « ἔκδοξιν τοὺς ἀσάλευτον » (ι' 23). Ἡ χριστιανικὴ τους ζωὴ ἦταν ἐξασθενημένη καὶ ἐτοιμὴ νὰ σβύσῃ. Ἄλλοι εἶχαν ὀπισθοχωρήσει, διέτρεχαν τὸν κίνδυνον νὰ μὴ ἀπολαύσουν τὶς ἐπαγγελίας καὶ ἀμαρτάνοντας ἐκουσίως (ι' 26) νὰ συρθεοῦν πίσω εἰς ἀπώλειαν (ἐβρ. ι' 38). Ἄλλοι διέτρεχαν κίνδυνον νὰ καταφρονήσουν τὸν ἔξ οὐρανοῦ λαλοῦντα (ιβ' 25), ἀρνούμενοι τὴν πίστιν τοὺς στὸν Χριστό. Ἐκφράσεις σὰν αὐτὰς ποὺ ἀναφέραμε καὶ ἄλλες ἀκόμα δείχνουν καθαρὰ ὅτι ὑπῆρχαν ἄρκετοὶ ποὺ εἶχαν γυρίσει πίσω στὴν παλὴν ζωὴ τοὺς Ἰουδαϊκὴν καὶ ὅτι ἡ Ἐκκλησία βρισκόταν σὲ μιὰ κατὰστασι ποὺ εἶχε ἀνάγκη νὰ ἀναζωογονηθῇ μὲ σοβαροὺς καὶ σαφεῖς προειδοποιήσεις γιὰ τὸ μεγάλο κίνδυνον ποὺ τὴν ἀπειλοῦσε.

Ἐχει πολὺ ἐντονα ὑποστηριχθῇ ἀπὸ πολλοὺς ἐρμηνευτὰς ὅτι οἱ δυσκολίες αὐτὰς τῶν Ἑβραίων προήρχοντο ἀπὸ τὶς συνθήκας τῆς ζωῆς μέσα στις ὁποῖες ζοῦσαν. Ἐστρεφάν μιὰ ζωερὴ ἐλπίδα πὼς οἱ συμπατριῶτες τοὺς πολὺ γρήγορα θὰ ἀναγνώριζαν στὸν Χριστὸ τὸν ἀναμενόμενο ἀπὸ αὐτοὺς Μεσσία· φαίνεται πὼς ἡ στάσις αὐτὴ τῶν συμπατριωτῶν τοὺς πολὺ τοὺς ἀπαγοῆτευσεν. Οἱ πιστοὶ ἐξακολουθοῦσαν νὰ συμμετέχουν στὴν λατρεῖαν τοῦ ναοῦ ὅπως καὶ στὰ προηγούμενα τῆς πίστεώς τοὺς χρόνια. Ἀλλὰ ὅλο καὶ περισσότερο καταλάβαιναν ὅτι ὅπως τοὺς περιφρονοῦσαν καὶ τοὺς ὑποψία-

ζόνταν δὲν θὰ μπορούσαν νὰ μείνουν περισσότερο πιά μαζί τους. Φαινόταν σ' αὐτοὺς ὅτι οἱ προφητεῖες εἶχαν ἀστοχῆσαι καὶ ὡς πρὸς τὴ δύναμι με τὴν ὁποῖαν ὁ Χριστὸς θὰ ἐβασίλευε καὶ ὡς πρὸς τὴν εὐλογία τὴν ὁποῖαν Αὐτὸς θὰ ἐσκόρπιζε.

Ἀντιμετωπίζοντας αὐτὰς τὶς δυσκολίες, λέγουν οἱ ἴδιοι αὐτοὶ ἐρμηνευταί, ἡ ἐπιστολὴ αὐτὴ ζητάει νὰ φανερώσῃ τὴν πραγματικὴν δόξαν τῆς θρησκείας τοῦ Χριστοῦ, καὶ νὰ δείξῃ ὅτι ὅλα ὅσα χάσανε ἀφίνοντας τὴν παλῆά τους λατρεῖα θὰ τὰ βροῦν ἐκατὸ φορὲς περισσότερα στὸ « κρείττον τι » (ια' 40), τὸ καλλίτερο καὶ ἀνώτερο ποῦ ὁ Θεὸς τώρα ἔχει προετοιμάσει γιὰ κείνους ποὺ πιστεύουν στὸν Χριστό. Ἡ ἐπιστολὴ ζητάει νὰ λύσῃ τὸ πρόβλημα ποῦ τόσο τοὺς ἀνησυχῶσε μὲ τὸ φῶς τοῦ Εὐαγγελίου. Ὑπάρχει βέβαια κάποια θόσις ἀλήθειας στὴν ἀποφ. αὐτὴ. Ἐν τούτοις ὅμως, ὅσο περισσότερο μελετῶ αὐτὴν τὴν ἐπιστολὴ τόσο περισσότερο πείθομαι ὅτι ἡ πνευματικὴ τους κατάπτωση δὲν ὥρεϊλετο σ' αὐτό· ἡ βασικὴ δυσκολία βρισκόταν στὴν ἑλλειψ. χριστιανικῆς σοδαρότητος. Ἡ περίπτωσις τους μοιάζει μὲ τὴν ἱστορίαν σχεδὸν κάθε Ἑκκλησίας καὶ δείχνει τὴν κατάστασιν ποὺ βρισκεται τὸ μεγαλύτερο μέρος ἀπὸ τὶς χριστιανικὰς ἐκκλησίας τῶν ἡμερῶν μας.

Γιὰ νὰ ἀντιμετωπίσῃ αὐτὸ τὸ πνεῦμα τῆς ὑποδουλοῦσας, γιὰ νὰ καταστήσῃ προσεκτικὸς ἐναντίον τῆς ἀρρώστειας καὶ τοῦ κινδύνου αὐτῆς καὶ νὰ ὑποδείξῃ τὸ ἀλάθητο φάρμακο, αὐτὰ φαίνεται πὺς εἶναι τὰ αἷτια ποὺ ἐκίνησαν τὸν συγγραφεῖ νὰ γράψῃ τὴν ἐπιστολὴ αὐτὴ. Ἐξαιρέτως ποιά ἦταν ἡ μοναδικὴ αἰτία ὅλης αὐτῆς τῆς ἀδυναμίας καὶ τῆς ἀπιστίας : τοὺς ἔλειπε ἡ γνώσις καὶ ἡ πίστις τοῦ τί εἶναι πραγματικὰ ὁ Χριστὸς καὶ ἡ σωτηρία Του. Ἐπιχειρεῖ νὰ ἀποδείξῃ λοιπὸν πόσο θαυμαστά, πόσο θεῖα, ὅλες οἱ προφητεῖες, ὅλοι οἱ τύποι τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης ἔχουν ἐκπληρωθῇ στὸ ἔργο τῆς σωτηρίας ποὺ ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἔκαμε γιὰ μᾶς. Ἀδιάκοπα θάζει πλᾶι πλᾶι τὸ πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ ἀφ' ἐνὸς καὶ τὶς ἀδυναμίας τους ἀφ' ἑτέρου, γιατί εἶναι ἐξέδαιος πὺς μονάχα ὅσα γνωρίζουν τὸν Χριστό, ὅλα θὰ κανονισθοῦν ἄριστα.

4. ΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ

Μὲ ποῖον τρόπο ὁ συγγραφεὺς προσπαθεῖ νὰ ἐπιτύχῃ τὸ σκοπὸν του ; Ἀμέσως μὲ τὰ πρῶτα ἐδάφια μπαίνει στὴν οὐσία τῆς ἐπιχειρηματολογίας του. Ὁ Θεὸς ποὺ μίλησε στοὺς πατέρας μὲ τοὺς προφῆτες, τώρα μιλάει σὲ μᾶς μὲ τὸν Υἱόν. Ἐγίναν δύο ἀποκαλύψεις τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν ἄνθρωπο.

Ἡ πρώτη ἔγινε με ἀνθρώπους· ἡ δεύτερη με τὸν Υἱόν. Ὅσο περισσότερο ἐνδοξος εἶναι ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἀπὸ τοὺς ὑπηρέτες Του, τόσο ἡ νέα ἀποκάλυψις εἶναι ἀνώτερη σὲ ζωὴ καὶ σὲ δόξα ἀπὸ τὴν παλαιά.

Ἀλλὰ δὲν γράφει μόνον γιὰ νὰ ἀποδείξῃ πόσο ἀνωτέρα ἀπὸ τὴν παλαιά εἶναι ἡ νέα, ἀλλὰ γιὰ νὰ δείξῃ εἰδικώτερα ποιά εἶναι αὐτὴ ἡ ἐσωτερικὴ ὑπεροχὴ ποὺ τῆς δίνει αὐτὴ τὴν ἀνωτερότητα. Ἄμα γνωρίζουν αὐτὴ τὴν ὑπεροχὴ καὶ ἡ πίστις καὶ ἡ χριστιανικὴ πεῖρα θὰ βροῦν τὴ δύναμι τους. Τὸ περιεχόμενον τῆς ἐπιστολῆς, παίρνοντας μαζί τὸ θεωρητικὸ καὶ τὸ πρακτικὸ μέρος μπορεῖ νὰ συνοψισθῇ ὡς ἑξῆς : Ἡ γνώσις τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ εἶναι ἡ δύναμις τῆς χριστιανικῆς ζωῆς.

Ἡ ἐπιστολὴ διαιρεῖται σὲ δύο μέρη. Στὸ πρῶτο τὸ θεωρητικὸ (α' 1 - ι' 18) ἀναπτύσσεται ἡ δόξα τοῦ προσώπου καὶ τοῦ ἔργου τοῦ Χριστοῦ. Στὸ δεύτερο, τὸ πρακτικὸ (ι' 19 - ιγ' 25) περιγράφεται ἡ ζωὴ, ποὺ ἡ γνώσις τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς σωτηρίας Του θὰ μᾶς δώσῃ τὴ δύναμι νὰ τὴν ζήσωμε.

Ἡ περιλήψις ποὺ δίνουμε παρακάτω θὰ ἐπιτρέψῃ στὸν ἀναγνώστη νὰ παρακαλουθήσῃ τὴν ἐπιστολὴ ἀπ' τὴν ἀρχὴ ὡς τὸ τέλος καὶ νὰ σχηματίσῃ μιὰ γενικὴ ἰδέα γι' αὐτήν. Εἶναι πολὺ χρήσιμο αὐτὸς ποὺ μελετᾷ τὸ λόγο τοῦ Θεοῦ νὰ ζητάει νὰ οἰκοδομηθῇ ὄχι μονάχα με μεμονωμένα κομμάτια ἡ ἐδόξα, ἀλλὰ τὸ κάθε ἓνα διέλλο τῆς Ἁγίας Γραφῆς νὰ εἶναι γι' αὐτὸν ἓνα ζωντανὸ καὶ συνδεδεμένον ἐσωτερικὸ σύνολο, ἓνας ὁργανισμὸς ἐμφυωμένος ἀπὸ τὸ Ἅγιο Πνεῦμα ποὺ μένει μέσα του. Ὅσο περισσότερο χρόνον καὶ προσπάθεια ἀφιερώνουμε γιὰ νὰ μελετήσωμε ἔτσι τίς μεγάλες σκέψεις τοῦ Θεοῦ, τόσο περισσότερο ἡ ζωὴ μας θὰ ἀποκτήσῃ τὴν ἐνότητα καὶ τὸ πλάτος ποὺ ποθεῖ ὁ Θεὸς γιὰ νὰ πραγματοποιήσῃ μέσα μας καὶ γύρω μας τὰ σχέδια Του.

Τὰ πρῶτα τρία ἐδάφια μᾶς δίνουν μιὰ συγκεφαλalaίωσι τοῦ θεωρητικοῦ μέρους.

Ἐπειτα ἀκολουθοῦν ὀκτὼ τμήματα :

1. Ὁ Χριστὸς, ὡς Υἱὸς Θεοῦ εἶναι ἀνώτερος ἀπὸ τοὺς ἀγγέλους (α' 4-14).
2. Ὁ Χριστὸς, ὡς Υἱὸς ἀνθρώπου ἐπίσης ἀνώτερος ἀπὸ τοὺς ἀγγέλους. Λόγοι διὰ τοὺς ὁποίους ἔγινε κατώτερος τῶν ἀγγέλων (6' 5-18).
3. Ὁ Χριστὸς Ἰησοῦς ἀνώτερος ἀπὸ τὸν Μωϋσῆ (γ' 1-6).
4. Ὁ Ἰησοῦς ὁ Μεγάλος μας Ἀρχιερεὺς ἀνώτερος ἀπὸ τὸν Ἀαρὼν (δ' 14-ε' 10).

5. Ἡ νέα ἀρχιερατεία κατὰ τὴν τάξιν Μαλχισεδέκ (ζ').
6. Ἡ νέα Σκηνὴ καὶ ἡ νέα Διαθήκη (η').
7. Ἡ δύναμις τοῦ αἵματος τοῦ Χριστοῦ νὰ ἐγκαινιάσῃ τὴν Νέα Σκηνὴ καὶ τὴν Νέα Διαθήκη (θ').
8. Ἡ νέα ὁδὸς πρὸς τὰ Ἅγια τῶν Ἀγίων (ι' 1-18).

Ἐπειτα ἀρχίζει τὸ δεύτερο, τὸ πρακτικὸ μέρος, ποὺ καλεῖ τοὺς πιστοὺς νὰ ζήσουν μιὰ ζωὴ ποὺ νὰ ἀνταποκρίνεται στὰ προνόμιά τους.

9. Πρόσκλησις νὰ εἰσέλθωμε εἰς τὰ Ἅγια καὶ νὰ παραμένωμε ἐντὸς αὐτῶν (ι' 19-25).
10. Πρόσκλησις νὰ εἰσέλθωμε μὲ πλήρη πίστιν (ια' 1-40).
11. Πρόσκλησις νὰ κατέχωμεν ἀτάλευτὴ τὴν ὁμολογίαν τῆς ἐλπίδος (ιβ' 1-13).
12. Πρόσκλησις νὰ παρακινουῦμεν ἀλλήλους εἰς ἀγάπην καὶ καλὰ ἔργα (ιγ' 1-25).

Μέσα στὴν περίληψιν αὐτὴ τῶν περιεχομένων δὲν περιέλαβα τὰ ἐδάφια ποὺ περιέχουν τὶς σοβαρὰς προειδοποιήσεις καὶ ποὺ ἀποτελοῦν τὸ χαρακτηριστικὸ τῆς ἐπιστολῆς. Αὐτὲς ἔχουν παρεμβληθῇ κατὰ τέτοιο τρόπον ὥστε θὰ μπορούσαν σὲ κάθε περίπτωσιν νὰ παραλείπωνται χωρὶς ὁ συλλογισμὸς νὰ χάσῃ ἀπὸ τὴ δύναμίν του. Σὲ μερικὰς περιπτώσεις μάλιστα ὁ εἰρμὸς μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῶν προειδοποιήσεων γίνεται σαφέστερος. Τὶς προειδοποιήσεις αὐτὲς τὶς κατέστησα ἰδιαίτερα φανερὰς μὲ τὸ νὰ τὶς κλείσω, τὴν κάθε μιὰ στὴ θέσιν της, σ' ἓνα πλαίσιον τετράγωνον γιὰτὶ εἶμαι βέβαιος ὅτι εἶναι πολλὸ σπουδαῖο νὰ κατανοήσωμε τελείως τὸ μάθημα ποὺ αὐτὲς οἱ προειδοποιήσεις μᾶς δίνουν, νὰ ἐννοήσωμε πλήρως τὸν κίνδυνον γιὰ τὸν ὅποιον αὐτὲς μᾶς προειδοποιοῦν καὶ νὰ ἰδοῦμε μὲ μεγάλῃ σοβαρότητα πῶς ἡ μόνῃ ἀπελευθέρωσις τῶν χριστιανῶν ἀπὸ ὅλα ὅσα ἐξασθενίζουν καὶ ἐμποδίζουν αὐτοὺς, εἶναι τὸ νὰ ἀποκτήσουν τὴν πλήρη γνῶσιν περὶ τοῦ προσώπου καὶ τοῦ ἔργου τοῦ Χριστοῦ.

ΟΙ ΠΡΟΕΙΔΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

- 1) Ἀφοῦ ἔχει ἀποδειχθῇ ὅτι ὁ Χριστὸς εἶναι ἀνώτερος ἀπὸ τοὺς ἀγγέλους — Ἄς μὴ ἀμελοῦμε μίαν τόσο μεγάλην σωτηρίαν (β' 1-4).

- 2) 'Αφού έχει αποδειχθῇ ὅτι ὁ Χριστὸς εἶναι ἀνώτερος ἀπὸ τὸν Μωϋσῆ — "Ἄς μὴ μένωμεν ἔξω ἀπὸ τὴν ἀνάπαυσι ποὺ μᾶς ἔχει ὑποσχεθῇ ὅπως ἔκανε ὁ λαὸς Ἰσραὴλ καὶ ἀπέθανε στὴν ἔρημο (γ' 7-8' 13).
- 3) 'Αφού ὁ Χριστὸς εἶναι ἀρχιερεὺς ἀνώτερος ἀπὸ τὸν 'Ααρὼν — "Ἄς μὴ μένωμεν στάσιμοι, νωθοὶ καὶ ἔτσι νὰ διατρέχωμε τὸν κίνδυνον νὰ ὀπισθοχωρήσωμε ὅπως συνέβη μὲ τὸν λαὸ ποὺ εἶχε 'Αρχιερεῖς τὸν 'Ααρὼν (ε' 11 - ε' 21).
- 4) 'Αφού τὰ Ἅγια τῶν Ἁγίων ἔχουν ἀνοιχθῇ γιὰ μᾶς — "Ἄς φροντίζωμε νὰ μὴ ἀμαρτάνωμε κατὰ πρόγραμμα καὶ νὰ συρῶμεθα ὀπίσω πρὸς ἀπώλειαν (ε' 26-39).
- 5) 'Αφού μᾶς προτρέπει νὰ δεχώμεθα μὲ ὑπομονὴ τὴς παιδαγωγίης τοῦ Θεοῦ διὰ νὰ γεινώμε μέτοχοι τῆς ἀγιότητος Αὐτοῦ — "Ἄς μὴ ὑστερούμεθα τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ καὶ καταφρονοῦμεν τὸν λαλοῦντα πρὸς ἡμᾶς (ιβ' 15-29).

"Ὅσο περισσότερο ἡ ἐντύπωσίς μας γιὰ τὸν ὑπάρχοντα κίνδυνον γίνεται θαυότερη τόσο καθαρώτερα θὰ ἰδοῦμε τὴν ἀλήθεια ὅτι ἡ μόνη πηγὴ ὑγείας καὶ δυνάμεως εἶναι ἡ γνῶσις τοῦ Χριστοῦ Ἰησοῦ.

5. Ἡ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΚΑΙ Ἡ ΣΗΜΕΡΙΝΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Σ' ἓνα ἄλλο ἀκόμη σημεῖο χρειάζεται νὰ κάμωμε μιὰ εἰσαγωγή γιὰ νὰ κατατοπίσωμε τὸν ἀναγνώστη καὶ νὰ ὑποδείξωμε τὴ σχέσηί ποὺ ἔχει ἓνα βιβλίον μὲ τὴς εἰδικές ἀνάγκας τῆς ἐποχῆς μας.

Στὴ χριστιανικὴ ἐκκλησίᾳ τῶν ἡμερῶν μας ὑπάρχουν πολυάριθμα μέλη, ποὺ ἡ πείρα τοὺς συμπίπτει τελείως μ' αὐτὰ, ποὺ ἡ ἐπιστολὴ περιγράφει καὶ ζητεῖ νὰ ἀντιμετωπίσῃ. Πόσοι χριστιανοί, ἀφού ὠμολόγησαν πίστι στὸν Χριστόν, ἐσταμάτησαν νὰ προσεύχουν. Τὸ νὰ « προσέχουν περισσότερο σ' αὐτὰ ποὺ ἀκούσαν » (δ' 1)· « νὰ φροντίζουν στὰ σοβαρὰ νὰ μποῦν στὴν ἀνάπαυσι τοῦ Θεοῦ » (δ' 11)· « νὰ φέρωνται πρὸς τὴν τελειότητα » (ε' 1)· « νὰ τρέχουν μὲ ὑπομονὴ τὸν δρόμον τοὺς » (ιβ' 1), αὐτὰ ἀκριδῶς εἶναι τὰ πράγματα ποὺ τόσο σπάνια συναντᾶμε. Ἀρκετοὶ ἱκανοποιοῦνται μὲ τὴν σκέψι ὅτι οἱ ἁμαρτίες τοὺς ἔχουν συγχωρηθῇ, καὶ ὅτι αὐτοὶ τώρα θρίσκονται στὸ μονοπάτι ποὺ ὁδηγεῖ στὴ ζωὴ, δὲν ξέρουσι ὅμως τίποτα γιὰ μιὰ προσωπικὴ σύνδεσι μὲ τὸν Χριστόν ὡς ἀρχηγό τοὺς, οὔτε γιὰ μιὰ πίστι ποὺ ζῇ μέσα στὸ ἀγνωστο καὶ περπατεῖ μαζὶ μὲ τὸν Θεό. Πολλοὶ ἔχουν εὐθάσει στὸ συμπέρασμα πὼς δὲν ὑπάρχει ἐλπίς νὰ ζήσουν μιὰ τέτοια ζωὴ βλέποντας πὼς ὅλας τοὺς οἱ

προσπάθειες που κατέβαλλαν για να ζήσουν αυτή τη ζωή κατέληγαν σε αποτυχία. 'Αγωνιζόνταν με δικές τους δυνάμεις· δέν ἔβλεπαν τὸν Χριστὸ σὰν τὸ μυστικὸ τῆς δυνάμεώς τους· ἀποκαρδιώθηκαν καὶ ὀπισθοχώρησαν. Δὲν ἀπέβαλλαν ἐξάκρια τὴν ὁμολογία τῆς πίστεώς των· διατήρησαν ἀκόμη καὶ τὶς θρησκευτικὰς τοὺς συνήθειας· τίποτα ὅμως δὲν εἰδειχνε πὺς αὐτοὶ ἐμπήκαν ἢ ὅτι ζητᾶνε νὰ μποῦν στὰ ἐπουράνια "Ἄγια καὶ νὰ διαμένουν μόνιμα ἐκεῖ. Ἡ ἐλκυστικὴ δύναμις τοῦ κόσμου, ἡ φιλολογία τοῦ κοσμικοῦ πνεύματος, οἱ πειρασμοὶ γιὰ τὶς μέριμνες τῆς ζωῆς καὶ τὸν πλοῦτον, οἱ κοσμικὰς διασκεδάσεις, ὅλα αὐτὰ ἐνωμένα γιὰ νὰ κάνουν μιὰ θρησκεία πού νὰ συνδυάζῃ τὴν ἐλπίδα ἀναπαυτικοῦ ἐνδόξου μέλλοντος μὲ ἓνα παρὸν πού νὰ μὴν ἔχῃ οὔτε τὸ ἐλάχιστον ποσοστὸν θυσίας. Ἡ ἐπιστολὴ μὲ τὶς προειδοποιήσεις τῆς, εἶναι πραγματικὰ ἓνας καθρέφτης, πού μέσα σ' αὐτὸν ἡ ἐκκλησία τῶν ἡμερῶν μας μπορεῖ νὰ ἰδῇ τὸν ἑαυτὸ τῆς.

Εἶναι ὅμως ἐπίσης ἓνας καθρέφτης, δόξα τῷ Θεῷ, πού μπορούμε νὰ ἰδοῦμε τὴν δόξα τοῦ Ἰησοῦ ἀπάνω στὸν οὐρανὸ Του θρόνου, μὲ τὴ δύναμι πού μπορεῖ νὰ κἀν οὐράνιες ἐπίσης καὶ τὴν καρδιά μας καὶ τὴν ζωὴ μας. Οἱ ἀνάγκες τῶν Ἑβραίων εἶναι καὶ δικές μας ἀνάγκες. Ἡ σωτηρία δὲν στηρίζεται στοὺς ἑαυτοὺς μας οὔτε στὶς προσπάθειές μας ἀλλὰ στηρίζεται στὸν Ἰησοῦν Χριστόν. Νὰ ἐλέπωμεν Αὐτόν, νὰ θεωρῶμεν Αὐτόν, νὰ κατανοῶμεν Αὐτόν, ὅπως ζῇ τῶρα στοὺς οὐρανοὺς, αὐτὸ εἶναι τὸ φάρμακον πού θὰ μᾶς δώσῃ τὴ θεραπεία πού ποθεῖμε.

"Ὅσο λίγο μπορούσαν οἱ Ἑβραῖοι μὲ τὴν Παλαιὰ Διαθήκη, μὲ τὸν ἀπὸ τὸν Θεὸ δοσμένο νόμον τους, μὲ τὴν λατρεία τοῦ ναοῦ τους καὶ τὶς προφητείες τους, νὰ ἀντισταθοῦν στὸν πειρασμὸ νὰ « ἀποκάμουν παραλυόμενοι κατὰ τὰς φυγὰς των » (ιβ' 3), ἄλλο τόσο μπορεῖ καὶ ἡ Καινὴ Διαθήκη μὲ μιὰ ὑγιὴ πνευματικὴ Ἐκκλησία, καὶ μὲ τὴν πρὸ ὁρῶν διδασκαλία, μὲ τὸν πρὸ καλλίτερον ὀργανισμό, νὰ μᾶς δώσῃ πραγματικὴ ζωὴ καὶ δύναμι πρὸς εὐσέβειαν. **Πρέπει νὰ γνωρίσωμε καλλίτερα τὸν Ἰησοῦν Χριστόν.** Αὐτὸς πού σήμερὰ ζῇ στοὺς οὐρανοὺς, Αὐτὸς μόνον μπορεῖ νὰ μᾶς ὁδηγήσῃ στὸ ἐπουράνιον ἀγιαστήριον, Αὐτὸς μπορεῖ νὰ μᾶς κρατήσῃ ἐκεῖ, Αὐτὸς μόνον μπορεῖ νὰ μεταφέρῃ τὸν οὐρανὸ μέσα στὶς καρδιές μας καὶ στὴ ζωὴ μας. **Νὰ γνωρίσωμε τὴν ἐπουράνιον δόξαν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τὴν δύναμίν Του νὰ σώζῃ·** νὰ τι χρειάζονται οἱ Ἐκκλησίες μας καὶ οἱ Χριστιανοὶ μας. Αὐτὸ ἡ ἐπιστολὴ αὐτὴ θὰ μᾶς διδάξῃ, ἐὰν παραβοθεῖμε στὸ Ἅγιον Πνεῦμα πού μιλάει μέσα σ' αὐτὴ καὶ ζητήσωμε νὰ μᾶς τὸ ἀποκαλύψῃ.

Γι' αυτό, με μεγάλη ἐμπιστοσύνη, καλῶ ὅλους ποὺ ἔχουν πόθο τους νὰ μποῦν στὴν ἀνάπαυσι ποὺ δίνει ὁ Θεὸς γιὰ μιὰ ζωὴ μέσα στὰ ἄδυτα τῆς ἀγάπης Του, καλῶ αὐτοὺς ποὺ ποθεῖν τὸ πλήρωμα τῆς πίστεως, τῆς ἐλπίδος καὶ τῆς ἀγάπης, νὰ ἀρχίσουν τὴ μελέτη αὐτῆς τῆς ἐπιστολῆς μετὰ τὴ δεβαιότητα πὼς θὰ βροῦν τὴν ἀποκάλυψι ποὺ μᾶς κάνει περὶ τοῦ τί εἶναι ὁ Χριστὸς καὶ ἡ σωτηρία ποὺ Αὐτὸς μᾶς προσφέρει, τὴν ἀπελευθέρωσι ἀφ' ἑνὸς ἀπὸ τὴν ἁμαρτία καὶ τὴν χλιαρότητα, τὴ χαρὰ ἀφ' ἑτέρου καὶ τὴ σφριγηλότητα μιᾶς τέλει νέας ζωῆς.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

ΤΟ ΚΑΘΗΜΕΡΙΟΝ ΤΗΣ ΠΙΣΤΕΩΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ

ΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ

Ο ΧΡΙΣΤΟΣ ΤΟΝ ΘΕΟΥ

ΜΕΣΤΗΣ ΤΗΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗΣ ΣΑΛΩΤΗΡΙΑΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

Η ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΣ

Κεφ. α' — ι' 18.

Ο ΥΙΟΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ

ΜΕΣΙΤΗΣ ΤΗΣ ΑΝΩΤΕΡΑΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ

ΘΕΜΑ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ Α' 1-3

Ἡ δόξα τοῦ προσώπου καὶ τοῦ Ἔργου τοῦ Χριστοῦ.

I

Ο ΥΙΟΣ ΔΙΑ ΤΟΥ ΟΠΟΙΟΥ ΜΙΛΗΣΕ Ο ΘΕΟΣ

α' 1. Πολυμερῶς καὶ πολυτρόπως πάλαι ὁ Θεὸς λαλήσας τοῖς πατράσιν ἐν τοῖς προφήταις.

1. Ὁ Θεὸς ἀρῶν μίλησε σὲ παλαιότερους χρόνους πρὸς τοὺς προγόνους μας μὲ τοὺς προφῆτες κατὰ διαφόρους περιστάσεις καὶ μὲ ποικίλους τρόπους (σύμβολα, προφητείες, ὑποσχέσεις, ἀπειλές κ.λ.π.).

2. Ἐπ' ἐσχάτου τῶν ἡμερῶν τούτων ἐλάλησεν ἡμῖν ἐν Υἱῷ.

2. Τώρα τελευταῖα στὶς μέρες μας μᾶς μίλησε μὲ τὸν Υἱόν.

Ὁ Θεὸς μίλησε ! Ἴδου ἡ μεγαλοπρεπὴς πύλη ποῦ μᾶς ἀνοίγεται γιὰ νὰ μποῦμε μέσα στὸν ναὸ ὅπου ὁ Θεὸς ἀποκαλύπτει τὴ δόξα Του σὲ μᾶς ! Νά μας πάλι μπροστὰ σ' αὐτὸν τὸν Θεόν ! Ὁ μοναδικὸς σκοπὸς τῆς ἐπιστολῆς μας εἶναι νὰ μᾶς ὀδηγήσῃ πρὸς τὸν Θεόν, νὰ ἀποκαλύψῃ τὸν Θεόν, νὰ μᾶς φέρῃ σὲ ἐπαφὴ μαζὶ Του. Ὁ ἄνθρωπος δημιουργήθηκε γιὰ τὸν Θεόν. Ἡ ἁμαρτία τὸν ἐχώρισε ἀπὸ τὸν Θεόν. Ὁ ἄνθρωπος αἰσθάνεται τὴν ἀνάγκη τοῦ Θεοῦ καὶ ζητάει τὸν Θεόν. Ἡ ἐπιστολὴ αὐτὴ ἐρχεται μὲ τὰ χαρμόσυνα νέα τοῦ εὐαγγελίου τῆς ἀπολυτρώσεως, νὰ μᾶς διδάξῃ ποῦ καὶ πῶς θὰ βροῦμε τὸν Θεόν. Ὅλοι ὅσοι διψᾶνε γιὰ τὸν Θεόν, τὸν Θεὸν τὸν ζῶντα, ἃς πλησιάσουν καὶ ἃς προσέξουν.

Ὁ Θεὸς μίλησε ! Ἡ συνομιλία συνδέει τὰ πρόσωπα μεταξύ τους. Ἡ συνομιλία εἶναι ἀπόδειξις ὅτι ὁ ὁμιλητὴς θεωρεῖ αὐτὸν πρὸς τὸν ὁποῖον ἀπευθύνεται ἄξιον νὰ κάνουν μαζὶ συναναστροφὴ, εἶναι ξνα

δείγμα ὅτι αὐτὸς ποθεῖ αὐτὴν τὴν συναναστροφήν. Ὁ ἄνθρωπος δημιουργήθηκε νὰ ἀπολαμβάνῃ τὴν συναναστροφή μὲ τὸν Θεόν. Ἡ ἁμαρτία ὅμως τὴν διέκοψε. Ἡ φύσις δέβαια μᾶς μιλάει γιὰ τὸν Θεὸν καὶ τὰ ἔργα Του, ἀλλὰ γιὰ τὴν καρδιά Του, γιὰ τὶς σκέψεις ἀγάπης πρὸς ἡμᾶς τοὺς ἁμαρτωλοὺς, ἡ φύσις δὲν μπορεῖ νὰ πῇ τίποτα. Μέσ' στὴ θαθεὶα ἀθλιότητά του ὁ ἄνθρωπος ζητάει τὸν Θεόν· ἀλλὰ πολὺ συχνά, καθὼς φαίνεται, χωρὶς ἀποτελεσμα. Ἄς ἔχῃ ὅμως δόξαν ὁ Θεὸς ποὺ αὐτὸ δὲν ἦταν παντοτεινόν. Ἡ σιωπὴ τοῦ Θεοῦ διεκόπη. Ὁ Θεὸς καλεῖ τὸν ἄνθρωπον νὰ γυρίσῃ πρὸς Αὐτὸν καὶ νὰ συνάψῃ ἐπικοινωνίαν μαζί Του. Ὁ Θεὸς μίλησε !

Ὁ Θεὸς μίλησε ! Γιὰ ἓνα μικρὸ χρονικὸ διάστημα ὁ Θεὸς μίλησε προκαταρκτικὰ καὶ προσωρινά, μὲ τοὺς προφῆτες, προπαρασκευάζοντας ἔτσι τὴν τελειότερη ἀποκάλυψιν τοῦ Ἐαυτοῦ του. Ἀλλὰ τώρα ἀκούστηκαν ἐπὶ τέλους τὰ εὐχάριστα νέα **Ὁ Θεὸς μίλησε διὰ τοῦ Υἱοῦ Του !** Ὁ Θεός, ὁ ἄπειρος, ὁ ἀκατάληπτος, ὁ ἀόρατος μίλησε ! Μίλησε διὰ τοῦ Υἱοῦ Του ! Τί χαρὰ καὶ τί δόξα ! ποῖος μπορεῖ νὰ τὴν μετρήσῃ ; « Ἀκούσατε οὐρανοί ! Ἀκροάσθητι γῆ ! διότι ὁ Κύριος ἐλάλησε ! » (Ψα. α' 2).

Ὁ Θεὸς μίλησε ! Ὅταν ἓνας ἄνθρωπος μιλεῖ, φανερώνει τὸν ἐσωτερικὸν τοῦ κόσμου, ἀφήνει νὰ ἐκδηλωθοῦν οἱ κρυφές του σκέψεις καὶ οἱ διαθέσεις τῆς καρδιάς του. Ὅταν ὁ Θεός, ποὺ κατοικεῖ στὸ ἀπρόσιτο φῶς, μιλῇ ἀπὸ τὰ ὕψη τῆς δόξης Του, τὸ κάνει γιὰ νὰ μᾶς φανερώσῃ καὶ Αὐτὸς τὸν ἑαυτό Του. Θὰ ἤθελε νὰ μάθωμε καὶ μεῖς πόσο μᾶς ἀγαπάει, πόσο λαχταράει γιὰ μᾶς, πόσο ἐπιθυμεῖ νὰ μᾶς σώσῃ καὶ νὰ μᾶς ἐλλογήσῃ, πόσο θὰ ἤθελε νὰ μᾶς τραβήξῃ κοντά Του καὶ νὰ μᾶς κἀνῃ νὰ ζοῦμε σὲ ἐπικοινωνία μαζί Του.

Ὁ Θεὸς μίλησε διὰ τοῦ Υἱοῦ Του ! Οἱ ἄγγελοι καὶ οἱ προφῆτες προσέφεραν τὴν ὑπηρεσίαν τους μοναχὰ γιὰ νὰ προετοιμάσουν τὸν δρόμον· δὲν μπορούσε ἡ ὑπηρεσία αὐτὴ νὰ ἱκανοποιήσῃ τὴν καρδιά οὔτε τοῦ Θεοῦ οὔτε τοῦ ἀνθρώπου· ἡ πραγματικὴ δύναμις τῆς ζωῆς τοῦ Θεοῦ, ἡ πείρα τῆς παρουσίας Του κοντά μας, ἡ ἀληθινὴ ἀπελευθέρωσις ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν, ἡ ἔκχυσις τῆς ἀγάπης Του μέσ' στὴν καρδιά, — αὐτὰ δὲν μποροῦν νὰ μεταδοθοῦν μὲ τὴν ὑπηρεσίαν τῶν δημιουργημάτων. Ἐπρεπε νὰ ἔλθῃ ὁ Ἰδιὸς ὁ Τίς ὡς Λόγος τοῦ Θεοῦ πρὸς ἡμᾶς, ὁ φορεὺς τῆς ζωῆς καὶ τῆς ἀγάπης τοῦ Πατέρα. Ἐπρεπε νὰ ἔλθῃ ὁ Ἰδιὸς ὁ Τίς, γιὰ νὰ μᾶς φέρῃ σὲ ζωντανὴ ἐπαφὴ μὲ τὸν Θεόν, νὰ κατοικήσῃ στὴν καρδιά μας, νὰ εἶναι μέσα μας ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ὅπως

εἶναι Αὐτὸς ἐν τῷ Θεῷ, καὶ ἔτσι νὰ μᾶς δίνη ζωντανὴ πείρα τοῦ τί σημαίνει ὅτι ὁ Θεὸς μιλάει σὲ μᾶς.

Ὁ Θεὸς μίλησε ! Ἡ ἐκτίμησι πὺν δίνουμε στὰ λόγια ἐνὸς ἀνθρώπου ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν ἰδέα πὺν ἔχομε γιὰ τὴ σοφία του, τὴ φιλαλήθειά του, τὴ δυνάμει του, καὶ τὴν ἀγάπην του. Τὰ λόγια τοῦ Θεοῦ ! "Ὡ ! ποῖος μπορεῖ νὰ ἐκφράσῃ πόση ἀξία ἔπρεπε νὰ ἔχουν αὐτὰ γιὰ μᾶς ! Κάθε λόγος Του παίρνει μαζί του ὅλη τὴ ζωὴ τοῦ Θεοῦ, ὅλη τὴν σῶζουσα δύναμι καὶ ἀγάπην Του. Καὶ ὅταν ὁ Θεὸς μᾶς μιλάει διὰ τοῦ Τίτου Του ! Ἀσφαλῶς ἐκεῖνοι πὺν ἔχουν ἀρχίσει νὰ Τὸν γνωρίζουν θὰ εἶναι ἔτοιμοι νὰ ἀφήσουν ὅλα κατὰ μέρος γιὰ νὰ Τὸν ἀκούσουν.

Ὁ Θεὸς μίλησε ! Τὰ λόγια τῶν ἀνθρώπων ἐξασκοῦν συχνὰ θυμαστή καὶ δυνατὴ ἐπίδρασι. Τὰ λόγια ὁμοῦ τοῦ Θεοῦ ! αὐτὰ εἶναι πράξεις δημιουργικῆς, αὐτὰ δίνουν αὐτὸ πὺν λένε « Αὐτὸς εἶπε καὶ ἔγινε » (Ψαλμ. λγ' 9). "Ὅταν ὁ Θεὸς μᾶς μιλάει διὰ τοῦ Τίτου Του, Τὸν προσφέρει σὲ μᾶς, ὅχι μόνον γιὰ μᾶς ἢ νὰ μείνῃ μ α ζ ί με μᾶς, ἀλλὰ νὰ μένῃ μ έ σ α σὲ μᾶς. Ἀπὸ τὰ βάθη τῆς καρδιᾶς Του μιλάει διὰ τοῦ Τίτου Του στὰ βάθη τῆς δικῆς μας καρδιᾶς. Τὰ λόγια τοῦ ἀνθρώπου ἀπευθύνονται στὴ διάνοια ἢ τὴ θέλησι, τὰ αἰσθήματα ἢ τὰ πάθη. Ὁ Θεὸς ὁμοῦ μιλάει σὲ κείνο πὺν εἶναι βαθύτερο ἀπὸ ὅλα, μιλάει στὴν καρδιά, σ' αὐτὰ τὰ τρίσβαθα τῆς καρδιᾶς μας ἀπὸ ὅπου « προέρχονται αἱ ἐκβάσεις τῆς ζωῆς » (Παροιμ. δ' 23). "Ἄς πιστεῦωμε στὴν ἰσχυρὴ ζωογόνου δύναμι πὺν ἔχει ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ.

Ὁ Θεὸς μίλησε ! "Ὅταν μιλῇ κανεῖς, μιλεῖ γιὰ νὰ τὸν ἀκούσῃ κάποιος. Ὁ Θεὸς ἔνα μονάχα ζητάει — πρᾶγμα ἐξ ἄλλου τόσο ἀπλὸ καὶ δικαιολογημένο — νὰ προσέξωμε στὰ λόγια Του. Δὲν θὰ δώσωμε ἀκρόασι, μὲ ἄγιο σεβασμὸ καὶ λατρεία, μὲ ὁλόκαρδη προσοχὴ καὶ ἀφιέρωσι, σὲ ὅ,τι Αὐτὸς θὰ θελήσῃ νὰ μᾶς πῇ μ' αὐτὴν τὴν ἐπιστολή ; Θὰ καταλάβωμε τότε πόση δύναμι καὶ χαρὰ ἀπολαμβάνουμε ἀκούοντας τὸν Θεὸν νὰ μᾶς μιλήσῃ διὰ τοῦ Τίτου Του. Ὁ Θεὸς εἶναι πνεῦμα καὶ ὡς πνεῦμα δὲν ἔχει ἄλλου τρόπο νὰ μεταδώσῃ σὲ μᾶς τὴ ζωὴ Του ἢ τὴν ἀγάπην Του, παρὰ ἐνεργώντας μέσα στὸ δικό μας πνεῦμα καὶ μένοντας ἐκεῖ. Στὸ πνεῦμα μας ὁ Θεὸς ἐργάζεται ὥστε νὰ τὸ κἀνὴ κατοικία τοῦ Χριστοῦ, μιλώντας σὲ μᾶς διὰ τοῦ Χριστοῦ τὰ λόγια τῆς ἀπολυτρωτικῆς ἀγάπης καὶ δυνάμεως πὺν μᾶς ζωογονοῦν. Τὰ λόγια τοῦ Χριστοῦ δὲν μποροῦν νὰ μᾶς ὠφελήσουν παρὰ ἐὰν μᾶς φανερώσουν αὐτὸ πὺν ὁ Θεὸς ἐργάζεται μέσα μας, καὶ μᾶς κατευθύνουν στὸ τί μέλλει νὰ ἀποκαλυφθῇ στὴν καρδιά μας. Ὁ Θεὸς ζητάει τὴν καρδιά

μας· ἄς τὴν ἀνοίξωμε λοιπὸν διάπλατα γιὰ νὰ ἀκούσωμε μὲ λαχτάρα τὰ λόγια Του.

Ὁ Θεὸς μίλησε διὰ τοῦ Υἱοῦ Του ! Ὁ ζωντανὸς Ἰησοῦς ἦρθε ἀπὸ τὸ φλογερὸ καμίνι τῆς ἀγιότητος τοῦ Θεοῦ, ἀπὸ τὴν φλόγα τῆς αἰωνίου ἀγάπης. Αὐτὸς ποὺ ὁ ἴδιος εἶναι ὁ ζωντανὸς Λόγος. Ἄς ἐπιδιώξωμε λοιπὸν, στὴ μελέτη αὐτῆς τῆς ἐπιστολῆς, στὴν ὁποία ἡ δόξα Του τόσο θαυμαστά ἀποκαλύπτεται, νὰ ἔλθωμε σὲ ἐπαφὴ μαζί Του, νὰ δεχτοῦμε Αὐτὸν μέσ' στίς καρδιές μας, νὰ Τὸν πάρωμε γιὰ ζωὴ μας, ὥστε νὰ μπορέσῃ νὰ μᾶς φέρῃ πρὸς τὸν Πατέρα. Ἐν ἀρχῇ εἶπεν ὁ Θεός : « Ἄς γίνῃ φῶς ! καὶ ἐγένετο φῶς ». Ἔτσι καὶ τώρα μιλάει μὲ δημιουργικὴν δύναμι διὰ τοῦ Τίτου Του, ὥστε ἡ παρουσία καὶ τὸ φῶς τοῦ Χριστοῦ νὰ γίνῃ ἡ ζωὴ καὶ τὸ φῶς τῆς ψυχῆς.

1. Πόσο μόχθο καταβάλλει κανεὶς γιὰ νὰ μάθῃ μὰ ξένη γλῶσσα ὥστε νὰ μωρῇ νὰ ἔχῃ ἐπικοινωνίαν μὲ κείνους ποὺ γράφουν στὴ γλῶσσα αὐτή. Ἄς μὴ φεισθοῦμε λοιπὸν οὐδὲποτε μεγάλου κόπου γιὰ νὰ κατορθώσωμε νὰ ἐννοοῦμε τὴν γλῶσσα τοῦ Θεοῦ, τὸν Λόγον Του, τὸν Τίτον Του. Γιὰ νὰ μάθω μὰ ξένη γλῶσσα παίρνω κάποιον ποὺ τὴν ξέρει νὰ μοῦ τὴν διδάξῃ. Ἡ γλῶσσα τοῦ Θεοῦ εἶναι οὐρανία, πνευματικὴ, ὑπερφυσικὴ — μ' ἕνα λόγο θεία μονάχα τὸ Ἅγιον Πνεῦμα μπορεῖ νὰ μὲ μάθῃ νὰ τὴν καταλαβαίνω καὶ νὰ σκέπτομαι ὥπως ὁ Θεὸς σκέπτεται. Αὐτὸ ἄς πάρω γιὰ διδάσκαλό μου.

2. « Καὶ ἔπαιον ὁ Ἀβραάμ ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ καὶ ἐλάλησεν πρὸς αὐτὸν ὁ Θεός » (Γέν. ιζ' 3). Ἔτσι προσωπικὰ καὶ ἀπ' εὐθείας, ἀλλὰ μὲ τρόπο πλὴθ. θαυμαστὸ καὶ ἀποτελεσματικὸ ὁ Θεὸς θέλει νὰ μοῦ μιλήσῃ διὰ τοῦ Τίτου Του· τὸ πνεῦμα ὅμως μὲ τὸ ὁποῖο μελετῶ τὴν ἐπιστολὴν αὐτὴ πρέπει νὰ εἶναι καθαρὸς καὶ ἄγιος σεβασμὸς καὶ ζωηρὴ ἐπιθυμία νὰ μάθω ὅσα ὁ Θεὸς μοῦ λέει καὶ νὰ ἀκούσω μὲ προσοχὴ τὸν εὐλογημένον Τίτ τοῦ Θεοῦ.

3. « Ἐπουρνήσιες ἀλήθειαι » (Ἰωάν. γ' 12) δὲν μποροῦν νὰ λεχθοῦν παρὰ μονάχα ἀπὸ τὸν Χριστὸ ποὺ « κατέβηκε ἀπὸ τὸν οὐρανὸν » (Ἰωάν. γ' 13), ὅστις νὰ γίνονιν δεκτὲς παρὰ μόνον μὲ τὴν δύναμι τοῦ Χριστοῦ ποὺ κατοικεῖ μέσ' στὸν ἀκροατή. « Ὁ ὢν ἐκ τοῦ Θεοῦ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ ἀκούει » (Ἰωάν. η' 47). Μόνον ἐκεῖνος ποὺ παραδίδει τὸν ἑαυτὸν του στὴ νέαν ἐν Χριστῷ φύσιν, μπορεῖ πραγματικὰ νὰ καταλάβῃ τί σημασία ἔχει, τὸ νὰ σοῦ μιλάει ὁ Θεὸς διὰ τοῦ Χριστοῦ.

4. Κατὰ τὸ διάστημα τῆς ζωῆς τοῦ Χριστοῦ ἐπὶ τῆς γῆς, τρεῖς φορὲς ἀκούσθηκε ἡ φωνὴ τοῦ Θεοῦ. — Πάντοτε ἔλεγε « Οὗτος εἶναι ὁ Τίός μου ὁ ἀγαπητός. Αὐτοῦ ἀκούετε ». « Ἐδόξασα Αὐτόν ». Ἄς δώσωμε εὐκαιρία στὸν Θεὸν νὰ μιλήσῃ αὐτὸν τὸν μοναδικὸ λόγον μέσ' στίς καρδιές μας. — Ὁ ἀγαπητός μου Τίος. ὦ ! Θεέ μου : μίλησέ μου διὰ τοῦ Τίτου Σου : ὦ ! μίλησε αὐτὸν τὸν μοναδικὸ λόγον ἀπὸ τὰ δάθη τῆς καρδιᾶς Σου μέσα στὰ δάθη τῆς δικῆς μου καρδιᾶς.

II

Ο ΥΙΟΣ - ΑΝΩΤΕΡΟΣ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΠΡΟΦΗΤΕΣ

α' 1. Πολυμερῶς καὶ πολυτρόπως πάλαι ὁ Θεὸς λαλήσας τοῖς πατράσιν ἐν τοῖς προφήταις.

2. Ἐπ' ἐσχάτου τῶν ἡμερῶν τούτων ἐλάλησεν ἡμῖν ἐν Υἱῷ.

1. Ὁ Θεὸς ἀφοῦ μίλησε σὲ παλαιότερους χρόνους πρὸς τοὺς προγόνους μας μὲ τοὺς προφῆτες κατὰ διαφόρους περιστάσεις καὶ μὲ ποικίλους τρόπους (μὲ σύμβολα, προφητείες, ὑποσχέσεις, ἀπειλὰς κ.λ.π.).

2. Τώρα τελευταία στὶς μέρες μας μᾶς μίλησε μὲ τὸν Υἱόν.

“Ὅλοι μας ξεύρομε ὅτι ὑπάρχουν δύο Διαθῆκες — ἡ Παλαιὰ καὶ ἡ Νέα. Αὐτὲς ἀντιπροσωπεύουν δύο οἰκονομίες, δύο τρόπους λατρείας, δύο εἰδῶν θρησκείας, δύο δρόμους μὲ τοὺς ὁποίους ὁ Θεὸς ἔργεται σὲ ἐπικοινωνία μὲ τὸν ἄνθρωπο καὶ ὁ ἄνθρωπος πλησιάζει τὸν Θεό. Ἡ μία ἦταν προσωρινή, προκαταρτική καὶ μὲ προοπτικὴν καταργήσεως. Ἐκεῖνα ποὺ προσέφερε καὶ ἔκανε δὲν εἶχαν προορισμὸν νὰ ικανοποιήσουν, παρὰ μόνον νὰ ξυπνήσουν τὴν προσδοκίαν κάποιου καλλίτερου ποὺ ἐπρόκειτο νὰ ἔλθῃ. Ἡ ἄλλη ἦταν ἡ ἐκπλήρωσις ἐκείνων γιὰ τὰ ὁποῖα εἶχαν δοθῇ οἱ ὑποσχέσεις καὶ ἦταν προωρισμένη νὰ παραμείνῃ αἰώνια, γιατί αὐτὴ ἡ ἴδια ἦταν μιὰ τέλεια ἀποκάλυψις μιᾶς αἰωνίας λυτρώσεως, μιᾶς σωτηρίας μὲ δύναμις ἀτέλειωτης ζωῆς.

Καὶ στὶς δύο, τὴν Παλαιὰν καὶ τὴν Νέαν, ὁ Θεὸς ἦταν αὐτὸς ποὺ μιλοῦσε. Οἱ προφῆτες στὴν Παλαιά, καὶ ὁ Υἱὸς στὴ Νέα, ἦταν ἐξ Ἰσού ἀπεσταλμένοι τοῦ Θεοῦ. Ὁ Θεὸς μίλησε διὰ τῶν προφητῶν τόσο πραγματικὰ ὅσο μίλησε καὶ διὰ τοῦ Υἱοῦ. Ἀλλὰ εἰς τὴν Παλαιὰν ὅλα ἦταν ἐξωτερικὰ καὶ μὲ τὴν μεσολάβησι ἀνθρώπων. Ὁ Θεὸς ὁ ἴδιος δὲν μπορούσε ἀκόμα νὰ μπῇ καὶ νὰ κατακτήσῃ τὸν ἄνθρωπον καὶ νὰ κατοικήσῃ μέσα του. Στὴ Νέα, εἶναι περισσότερο ἀπ' εὐθείας καὶ ἀμεσώτερο θεῖα — μὲ μιὰ ἐσωτερικὴ δύναμι, πραγματικότητα καὶ

ζωή, τὰ ὅποια ἡ Παλαιὰ παρουσίαζε μοναχὰ ὡς σκιὰς καὶ ὡς ἐλπιζόμενα. Ὁ Υἱός, ποὺ εἶναι Θεός, Αὐτὸς μοναχὰ μᾶς φέρνει στὴν πραγματικὴ παρουσία τοῦ Θεοῦ.

Καὶ ποιά ἦταν ἡ αἰτία ποὺ ὁ Θεὸς δὲν ἀπεκαλύπτετο, δὲν μπορούσε νὰ ἀποκαλύψῃ ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τὸν ἑαυτὸν Του διὰ τοῦ Υἱοῦ ; Ποιά ἀνάγκη ἦταν νὰ ἐπάρξουν δύο δρόμοι γιὰ τὴ λατρεία καὶ τὴν ὁπηρεσία τοῦ Θεοῦ ; Ἡ ἀπάντησις εἶναι διπλὴ — ἐὰν ὁ ἄνθρωπος ἔκρεπε νὰ οἰκαιοποιηθῇ τὴν ἀγάπην καὶ τὴν ἀπολύτρωσιν τοῦ Θεοῦ ἐνσυνείδητα καὶ θεληματικὰ ἔκρεπε νὰ προπαρασκευασθῇ γι' αὐτό. Ἐκρεπε πρῶτα πρῶτα νὰ γνωρίξῃ τὴν πλήρη ἀνικανότητά του καὶ τὴν ἀπελπιστικὴν του ἀθλιότητα καὶ ἔπειτα ἡ καρδιά του νὰ ἀφηνειωθῇ σὲ πραγματικὴ ἐπιθυμία καὶ προσδοκίαν νὰ δεχτῇ καὶ νὰ ἐκτιμῇ ἐκεῖνο ποὺ ὁ Θεὸς εἶχε νὰ τοῦ δώσῃ.

Ὅταν ὁ Θεὸς μᾶς μιλήσῃ διὰ τοῦ Χριστοῦ εἶναι σάν νὰ μᾶς μιλήσῃ ὁ **Πατὴρ ὁ μένων ἐν τῷ Υἱῷ** « Τὰ ρήματα ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν ἀπ' ἑμαυτοῦ οὐ λαλῶ, ὁ δὲ **Πατὴρ ὁ μένων ἐν ἐμοί** αὐτὸς ποιεῖ τὰ ἔργα » (Ἰωάν. 18' 10).

Ἀκριβῶς ὅπως ἡ ὁμιλία τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν Χριστὸ ἦταν κάτι τὸ ἐνδόμυχον, ἔτσι καὶ σὲ μᾶς δὲν μπορεί νὰ μιλήσῃ ὁ Θεὸς κατὰ ἄλλον τρόπο. Τὰ λόγια ποὺ λέγαν οἱ προφῆτες, ἐχρησίμευαν γιὰ νὰ μᾶς προπαρασκευάσουν, νὰ μᾶς φανερώσουν, αὐτὰ τὰ λόγια ποὺ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα θὰ μιλήσῃ μέσ' στὴν καρδιά μας, λόγια ποὺ εἶναι ζωὴ καὶ δύναμις. Αὐτὴ εἶναι ἡ πραγματικὴ ὁμιλία τοῦ Θεοῦ διὰ τοῦ Υἱοῦ Του.

Ἐχει πολὺ μεγάλη σπουδαιότητα γιὰ τὴν πνευματικὴν μας ζωὴ νὰ καταλάβωμε σωστά, αὐτὰ τὰ δύο στάδια ποὺ ἐχρησιμοποίησε ὁ Θεὸς γιὰ νὰ δείξῃ τὴν σχέσιν του μετ' τὸν ἄνθρωπον. Κατὰ δύο τρόπους, ὄχι κατὰ ἓνα μόνον οὔτε μετὰ περισσοτέρους ἀπὸ δύο, κατὰ δύο τρόπους ὁ Θεὸς μίλησε.

Αὐτοὶ οἱ δύο τρόποι μᾶς δείχνουν κατ' οὐσίαν ποιά εἶναι ἡ μέθοδος τοῦ Θεοῦ γιὰ τὸν κάθε χριστιανόν. Μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ ἀνθρώπου στὸν Θεὸν μεσολαβεῖ ἓνα διάστημα προπαρασκευῆς καὶ δοκιμασίας, γιὰ νὰ ἰδῇ ἂν μετὰ ὅλην τὴν καρδίαν καὶ τὴ θέλησιν ὁ ἄνθρωπος θυσιάζει τὰ πάντα γιὰ νὰ ἀπολαύσῃ ὅλες τὰς εὐλογίας τοῦ Θεοῦ. Ἐὰν σ' αὐτὸ τὸ διάστημα ὁ ἄνθρωπος μετὰ σοβαρὸν ἀγῶνα καὶ προσπάθειαν μείνῃ σταθερός, θὰ ἔχῃ μάθει τὰ δύο μαθήματα ποὺ εἶχε σκοπὸ νὰ διδάξῃ ἡ Παλαιὰ Διαθήκη. Θὰ ἀποκτήσῃ πολὺ θαυότερη συνείδησιν τῆς ἀδυναμίας του, θὰ ξυπνήσῃ μέσα του ἡ ζωηρὰ ἐπιθυμία νὰ ζήσῃ μὴ ζωὴ

ἀγιασμοῦ κα' ἔτσι θὰ μάθῃ ὅτι αὐτὸ θὰ κατορθωθῇ μόνον ὅταν γνωρίσῃ πλήρως τὴν δύναμιν ποὺ ἔχει ὁ Χριστὸς « νὰ σώξῃ τελείως τοὺς προσερχομένους εἰς αὐτὸν » (ζ' 25). "Ὅταν ἡ ψυχὴ μάθῃ τὰ δύο αὐτὰ μαθήματα — νὰ ἀπελπίζεται ἀπὸ τὸν ἑαυτὸν της, καὶ νὰ δάνῃ ὅλη της τὴν ἐλπίδα μοναχὰ στὸν Θεόν — τότε εἶναι προπαρασκευασμένη, ἐὰν παραδώσῃ τὸν ἑαυτὸν της μὲ πίστι στὴν ὁδηγίαν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, νὰ μὴ πραγματικὰ στῇ ζωὴ τῆς Καινῆς Διαθήκης πέραν ἀπὸ τὸ καταπέτασμα μέσα στὰ Ἅγια τῶν Ἁγίων, ὅπως θὰ μᾶς τὸ ἀναπτύξῃ ἡ ἐπιστολὴ μας αὐτῇ.

"Ὅπου οἱ χριστιανοί, ἀπὸ κακὴ διδασκαλία ἢ ἀπὸ ἀμέλεια καὶ νωθρότητα, δὲν ἔχουν ἀντιληφθῇ τὸν τρόπο μὲ τὸν ὁποῖον ὁ Θεὸς τοὺς ὁδηγεῖ εἰς τὴν τελειότητα ἡ χριστιανικὴ ζωὴ θὰ εἶναι πάντοτε γεμάτη ἀπὸ ἀδυναμίες καὶ πτώσεις. Αὐτὸ συνέβαινε καὶ μὲ τοὺς Ἑβραίους πρὸς τοὺς ὁποίους ἀπευθύνεται ἡ ἐπιστολὴ αὐτῇ. Ἀνῆκαν δέβια στὴν Καινὴ Διαθήκη, ἀλλὰ ἡ ζωὴ τοὺς ἀπέιχε πολὺ ἀπὸ τὸ νὰ δείχνῃ τὴν δύναμιν καὶ τὴν χαρὰ ποὺ ὁ Χριστὸς ἤλθε νὰ μᾶς ἀποκαλύψῃ. Ἦσαν πολὺ πρὸ πίσω στὴν πνευματικὴ πρόοδον ἀπὸ πολλοὺς ἁγίους τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης καὶ ὁ λόγος ἦταν ὅτι, δὲν εἶχαν γνωρίσει τὸν ἐπουράνιον χαρακτήρα τῆς λυτρώσεως ποὺ ἔκανε ὁ Χριστὸς. Δὲν ἤξεραν τὸ ἐπουράνιον θυσιαστήριον εἰς τὸ ὁποῖον ὁ Χριστὸς λειτουργεῖ, οὔτε τίς οὐράνιες εὐλογίες ποὺ Αὐτὸς σκορπίζει, οὔτε τὴν ἐπουράνιον δύναμιν μὲ τὴν ὁποίαν Αὐτὸς μᾶς βοηθεῖ γιὰ νὰ ἀπολαύσουμε αὐτὲς τίς εὐλογίες. Δὲν ἤξεραν ποιά διαφορὰ ὑπάρχει μεταξὺ τῶν προφητῶν καὶ τοῦ Τίου· οὔτε τί σημασία ἔχει ὅτι ὁ Θεὸς μᾶς μίλησε τώρα μὲ τὸν Τίόν Του.

Τὸ μοναδικὸ ἀντικείμενον τῆς ἐπιστολῆς εἶναι νὰ μᾶς παρουσιάσῃ τὴν ἐπουράνιον ἱερατείαν τοῦ Χριστοῦ καὶ τὴν οὐράνιον ζωὴν ποὺ Αὐτὸς μὲ τὴν δύναμιν Του μᾶς βοηθεῖ νὰ ζήσουμε. Αὐτὸ δίνει στὴν ἐπιστολὴ αὐτῇ τὴν ἀνεκτίμητην της ἀξίαν ποὺ πάντα ἔχει, νὰ μᾶς διδάσκῃ πῶς νὰ προχωροῦμε ἀπὸ τὴν στοιχειώδη ἀρχὴ τῆς Χριστιανικῆς ζωῆς στὴν πλήρη καὶ τελείαν εἰσοδὸν μας ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ.

"Ἄς ἔχουμε σοβαρὰ ὑπ' ὄψιν μας τὴν διαφορὰ ποὺ ὑπάρχει ἀνάμεσα σ' αὐτὲς τίς δύο Διαθήκας. Στὴν πρώτη ἐπικρατεῖ περισσότερο ἡ ἐνέργεια τοῦ ἀνθρώπου. Ὁ Θεὸς μίλησε μὲ τοὺς προφῆτες. Στὴ δευτέρῃ ἀποκαλύπτεται περισσότερο ἡ παρουσία καὶ ἡ δύναμις τοῦ Θεοῦ, ὁ Θεὸς μίλησε μὲ τὸν Τίόν, ὁ ὁποῖος κατέχει καὶ φέρνει σὲ μᾶς τὴν πραγματικὴν ζωὴν τοῦ Θεοῦ, καὶ μᾶς φέρνει σὲ ζωντανὴν ἐπαφὴν μὲ τὸν ἴδιον τὸν Θεόν. Στὴν πρώτη χρησιμοποιοῦνται λόγια ἀνθρώπων γιὰ

νά μᾶς ἐπηρεάσουν καὶ νά μᾶς βοηθήσουν νά ἀναζητήσωμε τὸν Θεόν, στὴ δεύτερη ὁ Θεὸς Λόγος κατοικεῖ μέσ' στὴν καρδιά καὶ ἀποκαλύπτει ἐκεῖ τὴ δύναμί του. Στὴν μιὰ ὑπάρχουν πολλῶν εἰδῶν γινῶμες καὶ ἀλήθειες, διατάξεις καὶ προσπάθειες· στὴν ἄλλη ὑπάρχουν τὸ μοναδικὸν καὶ ἐνιαῖον τοῦ μονογενοῦς Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ πίστις σ' Αὐτὸν μόνον.

Πόσοι ἄνθρωποι δὲν ἐζήτησαν νά ἀνακαλύψουν τὸν Θεόν μὲ τὴν ἀνάγνωσι καὶ τὴ μελέτῃ τῆς Ἀγίας Γραφῆς καὶ ὅμως δὲν κατώρθωσαν νά τὸν βροῦν ; Οἱ ἄνθρωποι αὗτοι δὲν ἤξεραν ὅτι τὰ λόγια τῆς Γραφῆς δὲν εἶναι παρὰ τὰ ὁδόγημα πρὸς χρησιμεύουν γιὰ νά μᾶς δείξουν τὸν δρόμο, πρὸς τὸ μᾶς ὁδηγήσῃ στὸν Χριστὸ — λόγια πρὸς ἔρχονται δέξαια ἀπὸ τὸν Θεό, πολὺ ἀναγκαῖα καὶ ὠφέλιμα, καὶ ὅμως ὅχι ἀρκετά. Τὰ λόγια αὐτὰ θὰ γίνουν εὐλογία γιὰ μᾶς μόνον ὅταν μᾶς μάθουν νά διακρίνωμε μέσα σ' αὐτὰ τὴν φωνὴν τοῦ Θεοῦ πρὸς μᾶς μιλεῖ διὰ τοῦ Υἱοῦ Του.

1. Κανεῖς ἀπὸ μᾶς ἂς μὴν ἀρκῆται νά μὲνι στὸ πρῶτο στάδιο. Ὁ Θεὸς μᾶς καλεῖ καὶ ὁ Χριστὸς μᾶς χαρίζει μιὰ προσωπικὴ σχέσι μὲ τὸν Θεὸν μὲ τὴ δόξῃ τοῦ Ἀγίου Πνεύματος. Ὁ Χριστὸς πρὸς βρίσκεται στὸν οὐρανὸν στέλνει ἀπὸ καὶ τὸ Ἅγιο Πνεῦμα γιὰ νά πραγματοποιήσῃ τὸ ἔργο αὐτὸ μέσα μας.

2. Εἶναι δυνατόν νά ξέρῃ κανεῖς πολλὰ πράγματα γιὰ τὴν Ἀγία Γραφή καὶ τὰ λόγια τοῦ Θεοῦ καὶ ὅμως νά παραμένῃ ἀδόκτος. Ἐκεῖνο πρὸς χρειάζεται εἶναι νά γνωρίσωμε τὸν ζωντανὸ Λόγον, τὸν Υἱὸ τοῦ Θεοῦ μὲ τὸν ὁποῖον ὁ Θεὸς μιλάει μέσ' στὶς καρδιὰς μας, μὲ ζωὴ καὶ δύναμι.

3. Ὅλοι οἱ προφῆτες μᾶς κατευθύνουν πρὸς τὸν Τίον, σὰν τὸν ἀληθινὸ μοναδικὸ Προφήτη. Ἄς τοὺς πάρωμε γιὰ δασκάλους καὶ ἂς πᾶμε στὸν Τίον, νά μᾶς ἀποκαλύψῃ Ἐκεῖνος τὸν Θεὸν μέσα στὴν καρδιά μας.

4' Ὅταν μιῶ, ἡ ἐπιθυμία μου εἶναι αὐτὸς πρὸς τὸν ὁποῖον ἀπευθύνομαι νά ἀντιληφθῇ τὴν σημασίαν καὶ τὴν δύναμι πρὸς ἔχον τὰ λόγια μου. Ὁ Θεὸς αὐτὸς τὶς τελευταῖες μέρες χρησιμοποιεῖ ἓνα μόνον λόγον. Θέλει αὐτὸς ὁ λόγος μὲ ὅλη του τὴν δξία καὶ τὴ σημασία νά περὶ μέσ' στὶς καρδιὰς μας καὶ νά ζῆσῃ μέσα ἐκεῖ. Ἄς ἀνοίξωμε τὶς καρδιὰς μας καὶ τότε ὁ Θεὸς θὰ μιλήσῃ μέσα μας αὐτὸν τὸν μοναδικὸν λόγον : « Αὐτὸς εἶναι ὁ Υἱὸς μου » κατὰ τέτοιον τρόπο πρὸς νά εἶναι ὁ Τίος πραγματικὰ ὁ μοναδικὸς θεοαυτὸς μας.

III

Ο ΥΙΟΣ - Η ΔΟΞΑ ΤΟΥ ΠΡΟΣΩΠΟΥ ΤΟΥ

α' 2. 'Ο Θεός ἐλάλησεν ἡμῖν ἐν Υἱῷ, ὃν ἔθηκε κληρονόμον πάντων δι' οὗ καὶ τοὺς αἰῶνας ἐποίησεν.

3. Ὃς ὢν ἀπαύγασμα τῆς δόξης καὶ χαρακτήρ τῆς ὑποστάσεως αὐτοῦ φέρων τε τὰ πάντα τῷ ρήματι τῆς δυνάμεως Αὐτοῦ.

2. 'Ο Θεός μίλησε σὲ μᾶς μετὰ τὸν Υἱὸν Του, πρόσωπο στὸ ὁποῖον ἔδωκε δικαιώματα κληρονόμου τοῦ σύμπαντος, ὡς ἦτο φυσικόν, ἀφοῦ δι' αὐτοῦ εἶχε δημιουργήσει τὸ σύμπαν.

3. 'Ο Υἱὸς αὐτὸς ποὺ ἦταν φωταβολία τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ, καὶ πανομοιότυπον τῆς οὐσίας Του καὶ ποὺ κυβερνᾷ τὰ πάντα μετὰ τὸν παντοδύναμον Αὐτοῦ λόγον.

Ξέρομε ὅτι κάθε πρᾶγμα στὸ ὁποῖον ἀφοσιώνεται κανεὶς μετὰ ὅλη τὴν καρδιά του, ἐξασκεῖ μιὰ δυνατὴ ἐπίδρασι πάνω στὴ ζωὴ του καὶ ἀφίνει τὰ ἀποτυπώματά του πάνω στὸ χαρακτήρα του. Ὅποιος κυνηγᾷ πράγματα μάταια κάνει ὀλόκληρη τὴ ζωὴ του χωρὶς περιεχόμενο. Ὅποιος πιστεύει σ' ἓνα Θεὸ ποὺ τὸν ἔπλασε ἢ φαντασία του, γρήγορα θὰ ἀντιληφθῇ ὅτι ἡ θρησκεία του εἶναι φανταστική. Ὅποιος ἀφωσιώνει τὴν καρδιά του στὸν « Θεὸν τὸν ζῶντα » θὰ ἀνακαλύψῃ ὅτι ὁ ζωντανὸς Θεὸς ἔχει κάνει κατοχὴ καὶ γεμίζει ὀλόκληρη τὴν καρδιά του.

Γι' αὐτὸ ἔχει πολλὴ σημασία νὰ ἔχωμε ὄχι μονάχα μιὰ γενικὴ ἰδέα περὶ τοῦ Χριστοῦ, μετὰ τὸν ὁποῖον ὁ Θεὸς μᾶς μιλάει, ἀλλὰ νὰ γνωρίζωμε πολὺ καλὰ τὸν ἴδιο τὸν Χριστὸ καὶ ἡ καρδιά μας νὰ πλημμυρίζῃ μετὰ ὅλα ὅσα ὁ Θεὸς μᾶς ἀποκαλύπτει ὅτι μᾶς χαρίζει μετὰ τὸν Τῖόν Του. Αὐτὴ ἡ γνῶσις θὰ εἶναι τροφή γιὰ τὴν πίστι μας, καὶ ἀνάλογη μετὰ τὴν πίστι μας θὰ εἶναι ἀφ' ἑνὸς ἢ πείρα ποὺ θὰ ἔχωμε γιὰ τὴν δύναμίν Του νὰ σώζῃ, ἀφ' ἑτέρου ἢ ἐπικοινωνία μας μετὰ τὸν Θεὸν στὴν ὁποία ὁ Χριστὸς μᾶς ὁδηγεῖ. Ἀς προσέξωμε λοιπὸν σ' αὐτὰ ποὺ μαθαίνομε γιὰ τὸν Τῖόν μετὰ τὸν ὁποῖον ὁ Θεὸς μᾶς μιλεῖ.

Στὸν ὁποῖον ὁ Θεὸς ἔδωκε δικαιώματα κληρονόμου τοῦ σύμπαντος. Ὁ σκοπὸς γὰρ τὸν ὁποῖον ὁ Θεὸς ἐδημιούργησε τὸν κόσμον ἦταν νὰ γίνῃ κληρονομία τοῦ Τίου Του, μέσα στὸν ὁποῖον νὰ μπορέσῃ ὁ Τίος νὰ φανερώσῃ τὴ δόξα Του καὶ νὰ δοῇ τὴν ἀπόλαυσί του εἰς τὴν μακαριότητα τῶν δημιουργημάτων. Ὁ Τίος εἶναι τὸ τελικὸν αἶτιον, ὁ σκοπὸς πάντων « Τὰ πάντα εἰς Αὐτὸν ἔκτισται » (Κολ. α' 16).

Αὐτὸς εἶναι ἐπίσης καὶ ἡ πρώτη Αἰτία. **Δι' Αὐτοῦ ἐδημιούργησε τὸ Σύμπαν** ὁ Τίος εἶναι ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ ποιητικὸν αἶτιον ὧν ὅσα ὑπάρχουν. « Χωρὶς Αὐτοῦ ἐγένετο οὐδὲ ἓν ὃ γέγονε » (Ἰωάν. α' 3). Ἡ θέσις ποὺ κατέχει ὁ Τίος μέσ' στὴν θεότητα εἶναι τέτοια ὥστε ὅλες οἱ σχέσεις τοῦ Θεοῦ μὲ ὅ,τι εἶναι ἔξω ἀπ' Αὐτὸν νὰ γίνωνται μόνον διὰ τοῦ Τίου. Ὅλων ὅσα ὑπάρχουν τὸ τέλος καὶ ἡ ἀρχὴ συνανατῶνται στὸν Χριστόν.

Ὁ Τίος εἶναι ἐπίσης τὸ κέντρον τοῦ παντός. **Κυβερνᾷ τὰ πάντα μὲ τὸν παντοδύναμον Αὐτοῦ λόγον.** « Τὰ πάντα ἐν Αὐτῷ συνέστηκε » (Κολ. α' 17). Ὅπως τίποτα δὲν ἔχει δημιουργηθῇ χωρὶς τὸν Τίον, ἔτσι πάλι τίποτα δὲν διατηρεῖται χωρὶς Αὐτόν.

Κάθε στιγμή τοῦ χρόνου ὁ Τίος τὴν παρακολουθεῖ καὶ τὴν κυβερνᾷ μὲ τὸν παντοδύναμο λόγο Του. Αὐτὸς εἶναι ὁ Τίος μὲ τὸν ὁποῖον ὁ Θεὸς μιλεῖ σὲ μᾶς.

Καὶ τί εἶναι ἐκεῖνο ποὺ τὸν κάνει ἄξιον νὰ κατέχῃ αὐτὴν τὴν ὑψηλὴν θέσι μετὰ τὸ Πλάστον καὶ πλάσματος ; Ἐπειδὴ σὰν Τίος εἶναι ὁ μόνος μὲ τὸν ὁποῖον ἡ ἀπρόσιτη καὶ ἀκατανύκτη δόξα τοῦ Θεοῦ γίνεται φανερή, μὲ τὸν ὁποῖον σὰν Μεσίτῃ ὁ ἀδημιούργητος Θεός, καὶ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν Του μποροῦν νὰ ἀποκτήσουν σχέσεις καὶ ἐπικοινωνίαν. Ἡ σχέσις Του μὲ τὰ δημιουργήματα στηρίζεται ἐπάνω στὴ σχέσι Του μὲ τὸν Πατέρα. **Εἶναι ἡ φωτοβολία τῆς δόξης Του καὶ τὸ πανομοιότυπον τῆς οὐσίας Του.** Ὅπως ἐμεῖς ξεύρομε τὸν ἥλιο ἀπὸ τὸ φῶς ποὺ ἀκτινοβολεῖ ἀπ' αὐτόν, ἔτσι ὁ Χριστὸς εἶναι ἡ **φωτοβολία**, ἡ ἀποκάλυψις **τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ.** Καθὼς τὸ φῶς ποὺ προέρχεται ἀπὸ τὸν ἥλιο εἶναι τῆς ἰδίας φύσεως μὲ αὐτόν, ἔτσι ὁ Τίος εἶναι τῆς ἰδίας φύσεως μὲ τὸν Πατέρα — Θεὸς ἐκ Θεοῦ. Καὶ ὅπως ἓνας υἱὸς ὁμοιάζει μὲ τὸν πατέρα του ἐπειδὴ ἀπὸ αὐτὸν ἔχει πάρει τὴν ζωὴ καὶ τὴν φύσιν του, ἔτσι ὁ Τίος τοῦ Θεοῦ εἶναι ἡ τελεία εἰκὼν τῆς οὐσίας Του. **Εἶναι τῆς ἰδίας οὐσίας μὲ τὸν Πατέρα — πανομοιότυπον — συνεπῶς « ἔχει ζωὴν ἐν ἑαυτῷ ὅπως ὁ Πατὴρ ἔχει ζωὴν ἐν ἑαυτῷ »** (Ἰωάν. ε' 26).

Ἰσως ὁ πειρασμὸς νὰ βάλῃ στὴ σκέψιν κάποιου ὅτι αὐτὰ εἶναι

θεολογικά μυστήρια πολύ βαθεία γιά ένα απλό χριστιανό, καί δέν είναι απαραίτητα γιά τή χριστιανική ζωή καί πίστι. Καί καταλήγουν στην έρώτησι : τί όφέλεια θά προκύψη γιά ένα απλό πιστό νά ξέρη όλα αυτά τά πράγματα : 'Αδελφέ μου, μή σκέπτεσαι έτσι. "Έχει μεγάλη σπουδαιότητα τò νά ξέρουμε τήν δόξα τού 'Ιησού. "Όσο περισσότερο ή ψυχή μας είναι γεμάτη μ' αυτή τή δόξα, τόσο περισσότερο είναι γεμάτη πεποιθήσι πώς ό Χριστός μπορεί νά κάνη ένα θείο καί ύπερ-φυσικό έργο μέσ' στη καρδιά μας καί νά μās οδηγήσῃ σέ μιὰ τωρινή ζωντανή πατρική σχέση μέ τόν Θεό. "Ας μὴν εἰμιαστε τόσο ἐγωῖσται ὥστε νά εἰμεθα ἱκανοποιημένοι μέ τήν ἐλπίδα πὼς ό 'Ιησοῦς μās σώζει καθ' ὃν χρόνον ἐμεῖς ἀδιαφοροῦμε νά ἔχουμε στενή προσωπική γνωριμία μαζί Του. "Αν ὄχι γιά μās, ἀλλὰ γιά τόν Θεόν, γιά τήν ἀγάπη καί χάρι Του ἃς ζητᾶμε νά γνωρίσωμε καλά τόν ἐδλογημένον αὐτόν Τίον πού ό Πατέρας μās ἔδωκε.

"Ας στρέψωμε τήν προσοχή μας ἔξω ἀπό τὰ γήινα, ἃς συγκεντρώσωμε τή σκέψι μας, τò δλέμματα μας καί τή λατρεία μας, ἔως ὅτου 'Εκεῖνος πού εἶναι ἡ ἀκτινοβολία τῆς θείας δόξης, λάμψη μέσα στήν δική μας τήν καρδιά, καί Αὐτός, στόν ὁποῖον ό Πατέρας ἔδωκε τή θέσι νά εἶναι Δημιουργός, Συντηρητής καί Κληρονόμος ὅλων, νά πάρῃ τήν ἴδια θέσι γιά μās καί νά γίνη ἡ ἀρχή, τò κέντρον καί τò τέλος ὁλόκληρης τῆς ζωῆς μας.

Μέ αὐτόν τόν Τίον ό Θεός μās μιλεῖ. "Όχι μονάχα μέ τὰ λόγια πού εἶπε ό Τίός, γιατί καί αὐτά ἐπίσης εἶναι ἀνθρώπινα λόγια καί μποροῦν σάν τὰ θεόπνευστα λόγια τῶν προφητῶν νά μās εἶναι πολύ λίγο ὠφέλιμα. 'Ό Θεός μās μιλεῖ ἀπ' εὐθείας μέ τόν Τίον — τόν ζωντανόν, παντοδύναμον Τίον Του. Τὰ λόγια τοῦ Τίου θά μās ὠφελήσουν μόνον ὅταν ἔχουμε ζωντανή ἀπ' εὐθείας ἐπαφή μαζί Του. Καί ό Τίός ὄχι ὅπως ἐπιτόλαια πολλές φορές σκεπτόμαστε γιά Αὐτόν, ἀλλὰ ό πραγματικός Τίός τοῦ Θεοῦ, ὅπως ό Θεός ἔχει ἀποκαλύψει Αὐτόν, ὅπως ἀναγνωρίζεται λατρεύεται καί ὑπηρετεῖται ὡς ἀκτινοβολία τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ, αὐτός ό Τίός τοῦ Θεοῦ νά μῆ καί νά κατοικήσῃ μέσ' στήν καρδιά μας, μ' Αὐτόν ό Θεός νά μιλήσῃ σέ μās, καί Αὐτός νά μās φέρῃ κοντά στόν Θεόν. "Όταν ό Χριστός ἀποκαλύπτει τόν Πατέρα, δέν τόν ἀποκαλύπτει εἰς τήν διάνοιαν, γιά νά μās δώσῃ καινούργιες σκέψεις γιά Αὐτόν, ἀλλὰ στήν καρδιά καί τήν ζωή, ἔτσι ὥστε νά γνωρίσωμε καί νά γευθοῦμε τήν δύναμι μέ τήν ὁποίαν ό Θεός μπορεί νά κατοική καί νά ἐνεργῇ μέσα στόν ἀνθρώπο, ἐπαναφέροντας

αὐτὸν στὴν ἀπόλαυσι τῆς μακαρίας ἐπικοινωνίας γιὰ τὴν ὁποίαν εἶχε δημιουργηθῇ καὶ τὴν ὁποίαν ἔχασε μὲ τὴν πῶσι του στὴν ἁμαρτία. Τὸ μεγάλο ἔργο τοῦ ἐπουρανίου Θεοῦ, ἡ κυριώτερη σκέψι καὶ ἐπιθυμία τῆς καρδιᾶς Του εἶναι, νὰ κερδίσῃ τὴν καρδιά σας καὶ νὰ μιλήσῃ σὲ σᾶς διὰ τοῦ Υἱοῦ Του. "Ὁ! ὅς εἶναι τὸ μεγαλειότερο ἔργο τῆς ζωῆς σας καὶ ὁ σφοδρὸς πόθος τῆς καρδιᾶς σας, τὸ νὰ γνωρίσετε αὐτὸν τὸν Ἰησοῦν. Σὰν ταπεινοί, πρᾶσι μαθηταὶ νὰ γονατίσετε μπροστά Του, καὶ νὰ Τὸν ἀφίσετε νὰ σᾶς διδάξῃ γιὰ τὸν Θεὸν καὶ τὴν αἰώνια ζωὴν. Ναί, καὶ τώρα ἀκόμα, ὅς γονατίσωμε μπροστά Του θεωρώντας Του στὴν τετράπλευρὴ δόξα μὲ τὴν ὁποίαν ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ μᾶς τὸν παρουσιάζει. Εἶναι ὁ Κληρονόμος ὅλων ὅσα ὁ Θεὸς ἔχει. Εἶναι ὁ Δημιουργός. Εἶναι ὁ Συντηρητής. Εἶναι ἡ Φωτοβολία τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ, καὶ ἡ τελεία Εἰκὼν τῆς Οὐσίας Του. "Ὁ Αντιρῶτά μου! τίποτα δὲν ἀξίζει ὅσο τὸ νὰ σὲ γνωρίσω καλλίτερα, καὶ ἐν τῷ προσώπῳ Σου νὰ ἔχω τὸν Θεὸν νὰ μοῦ μιλάει!

1. Οὐδαίς ἐπιγινώσκει τὸν Τίον εἰμὶ ὁ Πατήρ, οἷδὲ τὸν Πατέρα τις ἐπιγινώσκει εἰμὶ ὁ Τίος καὶ ὃ ἐὰν θελήσῃ ὁ Τίος ἀποκαλέσθαι » (Ματθ. ια' 27). Πόσο ἐξαρτώμεθα ἀπὸ τὸν Πατέρα γιὰ νὰ γνωρίσωμε τὸν Τίον, ἀπὸ τὸν Τίον γιὰ νὰ γνωρίσωμε τὸν Πατέρα! "Ὁς ἀναγνωρίσωμε αὐτὴν τὴν ἐξάρτησι μὲ θαθεῖα ταπεινώσι, ὅς πιστεύωμε καὶ ὅς περιμένωμε μὲ πραότητα ψυχῆς τὴν θεῖαν ἀποκάλυψιν.

2. Ὑπόρχουν ὥρες, ποὺ μέσ' στὴν ψυχὴ ξυπνᾶνε θαθεῖς πόθοι νὰ γνωρίσωμε τὸν Θεόν. Διδασκαλίαι ἀπ' ἔξω ἐρχόμενες δὲν μποροῦν νὰ τοῖς ἱκανοποιήσουν. "Ὁς θησαυρίζωμε τέτοιου εἶδους πόθους σὰν προσκλήσεις τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ. "Ὁς ἀποσπορθοῦμε ἀπὸ τὸν κόσμον σὲ ἡρεμία ψυχικὴ, καὶ ὅς γυμνάσωμε τὴν πίστι μας στὴ μυστικὴ δύναμι, ποὺ ὁ Ἰησοῦς μπορεῖ νὰ ἐξασκήσῃ μέσ' στὴν καρδιά. "Ὁς γίνωμε μαθηταὶ τοῦ Ἰησοῦ, ποὺ νὰ Τὸν ἀκολουθοῦμε καὶ νὰ διδασκώμεθα ἀπὸ Αὐτόν.

3. "Ὁ θεῖς Κληρονόμος, Δημιουργεῖ, Συντηρητὴ τῶν πάντων, ἀκαύγασμα τῆς δόξης τοῦ Πατέρα, πανομοιότυπον τῆς οὐσίας Του — "Ὁ Κύριε μου Ἰησοῦ ἀποκάλεψέ τὸν Πατέρα σὲ μένα, ὅστε νὰ μπορῶ νὰ γνωρίζω ὅτι μοῦ μιλεῖ ὁ Θεός.

IV

Ο ΥΙΟΣ — Η ΔΟΞΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ΤΟΥ

α' 3. Καθαρισμὸν τῶν ἁμαρτιῶν ποιησάμενος, ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ τῆς μεγαλωσύνης ἐν ὑψηλοῖς.

3. Ἀφοῦ ἀπέθανε ἐπὶ τοῦ σταυροῦ γιὰ νὰ μᾶς καθάρσῃ ἀπὸ τὰς ἁμαρτίαις, ἐκάθισε εἰς τὰ δεξιὰ τοῦ μεγαλοπρεποῦς θρόνου τοῦ Θεοῦ εἰς τὰ ἐπουράνια.

Μετὰ τὴν περιγραφὴ τῆς δόξης τοῦ προσώπου τοῦ Χριστοῦ ἀκολουθεῖ ἡ περιγραφὴ τῆς δόξης τοῦ ἔργου τοῦ Υἱοῦ αὐτοῦ, μὲ τὸν ὁποῖον ὁ Θεὸς μιλεῖ σὲ μᾶς. Οἱ λόγοι τοῦ Θεοῦ εἶναι ἔργα. Ὁ Θεὸς μιλεῖ σὲ μᾶς μὲ τὸ τί εἶναι ὁ Τίος Του καὶ τί ἔργον ἔχει κάνει γιὰ μᾶς. Στὴν θεότητά Του καὶ τὴν ἐνσάρκωσί Του βλέπομε πόσο μεγάλο δῶρο μᾶς ἔκανε ὁ Θεός. Στὴ ζωὴ του, τὸν θάνατο καὶ τὴν ἀνάληψί Του βλέπομε πῶς τὸ δῶρο αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ μπαίνει καὶ ἐνεργεῖ μέσα σὲ ὅλη τὴν ἀνθρώπινη ζωὴ μας, πόσο πλήρης καὶ τελεία εἶναι ἡ σωτηρία μας καὶ τί ὁ Θεὸς τώρα ζητάει ἀπὸ μᾶς. Ὁλόκληρο τὸ ἔργον τοῦ Χριστοῦ εἶναι λόγος Θεοῦ ἀπευθυνόμενος σὲ μᾶς.

Τὸ ἔργον αὐτὸ ἀποτελεῖται ἀπὸ δύο μέρη : τὸ ἓνα γίνεται ἐδῶ στὴ γῆ, τὸ ἄλλο στὸν οὐρανόν. Ἐπὶ τῆς γῆς ὁ Χριστὸς « ἔκαμε καθαρισμὸν τῶν ἁμαρτιῶν » καὶ μετὰ ταῦτα « ἐκάθισε στὰ δεξιὰ τῆς μεγαλωσύνης ἐν ὑψηλοῖς ». Μιὰ ὕγιης χριστιανικὴ ζωὴ πρέπει νὰ ἔξερη καὶ νὰ ἔχη πειραματισθῇ καὶ τὰ δύο αὐτὰ μέρη τοῦ ἔργου τοῦ Χριστοῦ. Τὸ ἔργον ποὺ ἔκανε στὴ γῆ δὲν ἦτανε παρὰ ἡ ἀρχὴ τοῦ ἔργου ποὺ εἶχε νὰ κάνῃ στὸν οὐρανόν· μὲ τὸ ἔργο ποὺ γίνεται στὸν οὐρανόν τὸ ἐπὶ γῆς ἔργον περιβάλλεται τὴν τελειότητα καὶ τὴ δόξα του. Ὡς Ἀρχιερεὺς ἐτακτοποίησε ἐδῶ κάτω τὸ ζήτημα τοῦ καθαρισμοῦ ἀπὸ τὰς ἁμαρτιῶν ὡς Ἱερεῖς — Βασιλεῖς κάθεται στὰ δεξιὰ τοῦ θρόνου τοῦ Θεοῦ γιὰ νὰ βάλῃ εἰς ἐφαρμογὴν τὸ ἔργον Του, νὰ σκορπίσῃ μὲ θεία δύναμι τὰς εὐλογίας Του, καὶ νὰ διατηρήσῃ μέσα μας τὴν θεϊαν ζωὴν.

Ἔκαμε καθαρισμόν τῶν ἁμαρτιῶν. Ὁ καθαρισμός τῶν ἁμαρτιῶν ποῦ ἔκαμε ὁ Χριστός μετὰ τὴν θυσία Του προτοῦ νὰ ἀνεβῇ στὸν οὐρανό, εἶναι ἡ βάσις ὁλοκλήρου τοῦ ἔργου Του. Ἀς μάθουμε εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ὅτι αὐτὸ ποῦ πρῶτα πρῶτα ὁ Θεὸς ἔχει νὰ μᾶς πῇ διὰ τοῦ Χριστοῦ εἶναι τοῦτο : ἡ ἁμαρτία πρέπει νὰ καθαρισθῇ. Αὕτη εἶναι ἡ βασικὴ ἰδέα τῆς ἀπολυτρώσεως. Ἐφ' ὅσον ζητοῦμεν τὴν σωτηρίαν κυρίως ἀπὸ τὴν ἐπιθυμίαν νὰ ἀποκτήσωμε μὴ προσωπικὴ ἀσφάλεια, καὶ θεωροῦμε τὸ πρόσωπο καὶ τὸ ἔργο τοῦ Χριστοῦ μόνον ὡς ἀποκάλυψι τοῦ ἰδεώδους ἀγαθοῦ, ἀληθοῦς καὶ ὥραιου, χωρὶς τὸν καθαρισμόν ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν, ποτὲ δὲν θὰ μπορέσωμε νὰ ἀποκτήσωμε πείρα τῆς δυνάμεως τοῦ ἔργου τούτου. Ἐκεῖνο στὸ ὅποιον ὁ Θεὸς ἐπιμένει εἶναι ὁ καθαρισμός τῶν ἁμαρτιῶν : καὶ τόσο μεγάλῃ εἶναι ἡ ἐπιθυμία Του νὰ καθαριστοῦμε ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν, ὥστε παρέδωκε τὸν Τίον Του νὰ θανατωθῇ γιὰ νὰ κατορθωθῇ αὐτός ὁ καθαρισμός !

Γιὰ νὰ πλησιάσωμε τὸν Χριστὸ καὶ νὰ μποῦμε στὴν σωτηρία Του εἶναι ἀπαραίτητο νὰ ἔχωμε ζωηρὸ πόθο νὰ ζοῦμε καθαροὶ ἀπὸ ἁμαρτίες σὲ ὅλο τὸ διάστημα τῆς χριστιανικῆς μας ζωῆς. Ὁ καθαρισμός τῶν ἁμαρτιῶν εἶναι ἡ βάσις κάθε νικηφόρου ζωῆς· εἶναι τὸ μυστικὸ τῆς χριστιανικῆς τελειότητος. Μόνον ὅταν ὁ Χριστὸς ἔκαμε τὸν καθαρισμόν τῶν ἁμαρτιῶν, ἀνοίξε ὁ οὐρανὸς εἰς Αὐτόν. Ἡ πλήρης ἀποδοχὴ τοῦ καθαρισμοῦ ἀπὸ τὶς ἁμαρτίες — ὅπως προχωρόντας θὰ ἀναπτύξωμε τὴ σημασίαν τῆς λέξεως αὐτῆς—, θὰ εἶναι καὶ γιὰ μᾶς ἐπίσης τὸ εἰσιτήριο γιὰ νὰ μποῦμε στὴν ἐπουράνια αὐτὴν ζωὴ.

Ἀφοῦ ὁ Χριστὸς ἔκαμε τὸν καθαρισμόν ἀπὸ τὶς ἁμαρτίες, **« ἐκάθισε εἰς τὰ δεξιὰ τῆς Μεγαλωσύνης ἐν ὕψλοισι ».** Ἐκεῖ ζῇ, ἀνοίγοντας διάπλατα καὶ διατηρῶντας ἀνοικτὴ καὶ γιὰ μᾶς τὴν εὐλογημένη εἴσοδο εἰς τὴν παρουσίαν τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν ἐπικοινωνίαν μαζί Του· ἐκεῖ μᾶς ἀνεβάζει καὶ μᾶς διατηρεῖ στὸ νὰ ἀπολαμβάνωμε τὴν παρουσίαν Του· καὶ ἐκεῖ μετὰ τὴν κυρίαρχο αὐτοῦ δύναμις κάνει τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν μὴ πραγματικότητα μέσα στὴν καρδιά μας. Ὁ κύριος σκοπὸς τῆς ἐπιστολῆς αὐτῆς εἶναι νὰ φέρῃ μέσα στὴν καρδιά μας **τὴν ἐπουράνια δόξαν τοῦ Χριστοῦ** ποῦ θὰ εἶναι γιὰ μᾶς τὸ θεμέλιο τῆς ἐμπιστοσύνης μας ὁ βαθμὸς τῆς προσδοκίας μας καὶ ὁ χαρακτήρ τῆς σωτηρίας Του, στὴν ὁποίαν μᾶς κάνει μετόχους. Τὸ ὅτι ὁ Χριστὸς ὡς Ἀρχηγός μας καὶ Προδρόμος μας ἔσχισε τὰ δυὸ καταπέτασμα, καὶ μετὰ τὴ δύναμι τοῦ αἱματός Του ἀπέκτησε καὶ ἐξασφάλισε τὴν εἴσοδο εἰς τὰ ἐπουράνια Ἅγια τῶν Ἀγίων, αὐτὸ δὲν σημαίνει ὅτι ἔχομε δικαίωμα νὰ μποῦμε

στον οὐρανὸ μονάχα μετὰ τὸ θάνατό μας. "Ὁλη ἡ πρακτικὴ διδασκαλία τῆς ἐπιστολῆς συνοψίζεται καὶ παίρνει ἐφαρμογὴ σ' αὐτὴ τὴ φράσι. « Ἔχομεν ἐλευθερίαν νὰ εἰσέλθωμεν εἰς τὰ Ἅγια » ἃς πλησιάζωμεν, ἃς εἰσερχώμεθα » (κεφ. ι' 19...22). Τὸ νὰ κάθεται ὁ Χριστὸς ἐπὶ τοῦ θρόνου τοῦ οὐρανοῦ σημαίνει γιὰ μᾶς ὅτι ἔχομε καὶ μεῖς φερθῇ τώρα εἰς τὴν ἀγίαν παρουσίαν τοῦ Θεοῦ, καὶ ζοῦμε ἐκεῖ καθ' ὅλην τὴν καθημερινήν μας ζωὴν μὲ τὴν ὑπερφυσικὴ δύναμι ποὺ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα μᾶς προσφέρει. Ἐπειδὴ οἱ « Ἑβραῖοι » δὲν τὸ ἤξεραν αὐτό, ἐπειδὴ ἤμηναν ἱκανοποιημένοι μὲ τὶς στοιχειώδεις ἀλήθειες περὶ τῆς ἐπιστροφῆς καὶ τῆς πίστεως εἰς τὸν Χριστόν, καὶ συνεπῶς ἐθεωροῦσαν ὅτι θὰ ζήσουν στὸν οὐρανὸν μόνον μετὰ τὸν θάνατό τους, γι' αὐτὸ τόσο φανερὰ εἶχαν ἀποτύχει στὴ χριστιανικὴ τους ζωὴ. Πραγματικὰ ἐὰν θὰ ἐγνώριζαν ὅτι ὁ Ἰησοῦς κάθεται στὰ δεξιὰ τοῦ θρόνου τοῦ Θεοῦ αὐτὸ θὰ ἦταν ἡ μοναδικὴ θεραπεία γιὰ τὴν ἀρρώστειά τους, ἡ ἐπάνοδος στὴ χαρὰ καὶ τὴ δύναμι μιᾶς ζωῆς σύμφωνης μὲ τὴν ἐπουράνια τους κλῆσι.

Ἡ σημερινὴ ἐκκλησία ὑποφέρει ἀπὸ τὴν ἴδια αἰτία καὶ ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ τὴν ἴδια θεραπεία. Εἶναι πάρα πολὺ εὐκολώτερο νὰ δέχεται κανεὶς τὸ ἔργον τοῦ Χριστοῦ ἐπὶ τῆς γῆς ἀπὸ τὸ ἔργο Του ἐν τῷ οὐρανῷ. Εἶναι πολὺ εὐκολώτερο νὰ ἐννοήσῃ τὴν διδασκαλίαν ποὺ μιλεῖ γιὰ Ἀντικατάστασι, Ἐξιλέωσι, Μετάνοια καὶ συγχώρησι, παρὰ τὴ διδασκαλίαν γιὰ τὸν Μέγαν Ἀρχιερέα ποὺ μᾶς φέρνει μπροστὰ στὴν παρουσίαν τοῦ Θεοῦ, καὶ μᾶς κρατεῖ σὲ μιὰ γεμάτη ἀγάπῃ ἐπικοινωνία μαζί Του. Δὲν εἶναι μονάχα ἡ ἔκχυσις τοῦ αἵματος ἐπὶ τῆς γῆς ἀλλὰ ὁ ραντισμὸς τοῦ αἵματος στὰ ἐπουράνια, καὶ ὁ ραντισμὸς τοῦ αἵματος ἀπὸ τὸν οὐρανὸ μέσα στὴν καρδίαν καὶ τὴν συνείδησιν, ποὺ φέρνει τὴν δύναμι τῆς ἐπουρανίου ζωῆς μέσα μας. Καὶ μόνον μὲ αὐτὸ θὰ γίνωμε χριστιανοί, ποὺ δὲν θὰ ἱκανοποιούμεθα νὰμποῦμε μέσα περνώντας μοναχὰ τὸ κατῶφλι τῆς πόρτας, ἀλλὰ χριστιανοὶ ποὺ ζητοῦμε νὰ προχωροῦμε κάθε μέρα καὶ θαυότερα στὸ δρόμον ποὺ ὁδηγεῖ στὰ Ἅγια.

Ἄς μὴ νομίσῃ κανεὶς πὼς μιλῶ γιὰ πράγματα πολλὰ ὑψηλά. Μιλῶ γιὰ κεῖνο ποὺ εἶναι ἡ κληρονομία μας καὶ ὁ προορισμὸς μας. Ἡ συμμετοχὴ μας εἰς τὸν σταυρὸν τοῦ Χριστοῦ εἶναι ἐπίσης καὶ συμμετοχὴ εἰς τὸν θρόνον Του. Ἄς εἴμεθα μόνον ἔτοιμοι νὰ θυσιάσωμε τὴν ἐπίγειαν ἁμαρτωλὴ ζωὴν γιὰ νὰ ἀποκτήσωμε τὴν ἐπουράνια· νὰ ἀκολουθοῦμε τελείως τὸν Χριστὸν εἰς τὸν χωρισμὸν Αὐτοῦ ἀπὸ τὸν κόσμον καὶ εἰς τὴν ὑπακοήν Του νὰ κάμῃ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, καὶ τότε ὁ ἐπουράνιος

Χριστὸς θὰ φανερώσῃ μέσα μας τὴν πραγματικότητα καὶ τὴν δύναμι τῆς ἐπουρανίου Του ἱερωσύνης. Ἐς γίνῃ γιὰ μᾶς ὁ καθαρισμὸς τῶν ἁμαρτιῶν διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἡ εἰσοδος εἰς τὰ Ἅγια. Αὐτὸς ποὺ ἔκαμε τὸν καθαρισμὸν ἐπὶ τῆς γῆς καὶ τὸν δάξει εἰς ἐφαρμογὴν προσωπικὰ ἀπὸ τὸν οὐρανόν, Αὐτὸς ἀσφαλῶς θὰ μᾶς ὁδηγήσῃ νὰ ἀπολαύσωμε ὅλες τὶς εὐλογίαις ποὺ ἀπέκτησε γιὰ τὸν ἑαυτοῦ Του, καὶ γιὰ μᾶς (Ψλ. 6' 9).

1. Ἡ πίστις στὰ θεμέλιά της ἔχει τέσσαρα μεγάλα ἀγκυρώματα ποὺ στηρίζεται τὸ οἰκοδόμημά της : — τὴν θεότητα τοῦ Χριστοῦ, τὴν ἐνοράσασα, τὴν ἐπὶ τοῦ σταυροῦ ἀπολύτρωσι καὶ τὴν εἰς τὸν θρόνον ἀνδλήψιν. Τὸ τελευταῖο εἶναι τὸ πρὸ θυμιαστέ, ἡ κορωνὴς ὧν τῶν ἄλλων ἡ τελεία ἀποκάλυψις τοῦ τί ἔχει κᾶμει ὁ Θεὸς τὸν Χριστὸν γιὰ μᾶς. Καὶ ἔτσι εἶναι τὸ πρὸ σπουδαῖο γιὰ τὴ χριστιανικὴ ζωὴ ὁ δοξασμένος καρπὸς ὧν τῶν προηγουμένων.

2. Τὸ Ἅγιον Πνεῦμα ἐστῆλθῃ στὸν κόσμον μετὰ τὴν Ἀνάληψιν. Διὰ τί ; Γιὰ νὰ μπορῇ νὰ δώσῃ μαρτυρίαν στὸν κόσμον γιὰ ἓνα ἐπουράνιο Χριστὸ καὶ νὰ φέρῃ τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν μέσα στὶς καρδίαις μας καὶ τὴν ζωὴ μας.

3. « Ὁ καθαρισμὸς τῶν ἁμαρτιῶν ». Τῇ μεγάλῃ ἀλήθειᾳ τοῦ Λόγου τοῦ Θεοῦ γιὰ τὴν ἀγιότητα καὶ τὴν ὁμοιότητα μὲ τὸν Χριστὸ μπορούμε νὰ τὴν μελετήσωμε ἀπὸ δύο πλευρὰς. Ἡ μιὰ εἶναι νὰ ἐπιθερούμε νὰ γνωρίσωμε ὅλες τὶς ἀλήθειαι τῆς Γραφῆς γιὰ τὸ ζήτημα αὐτό, καὶ νὰ ἀποκτήσωμε ἔτσι ἓνα τέλειο καὶ πλήρες σύστημα διδασκαλίας περὶ ἁγιασμοῦ. Ἡ ἄλλη πλευρὰ εἶναι ὁ θαθὺς καὶ ζωηρὸς πόθος νὰ ζοῦμε ἐλεύθεροι ἀπὸ ἁμαρτία, σύμφωνα μὲ τὶς δυνάμεις ποὺ ὁ Θεὸς μᾶς δίνει, γιὰ νὰ τὸν πραγματοποιήσωμε. Μονάχα ὅν τὴν ζητοῦμε ἀπὸ αὐτὴ τὴν πλευρὰ θὰ κατορθώσωμε πραγματικὰ νὰ μποῦμε στὴν ἐπουράνιον ζωὴ τοῦ Χριστοῦ.

ΤΜΗΜΑ ΠΡΩΤΟΝ Α' 4-14

Ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἀνώτερος ἀπὸ τοὺς ἀγγέλους.

V

Ο ΥΙΟΣ - ΠΟΛΥ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟ ΟΝΟΜΑ

α' 4. Τοσούτῳ κρείττων γενόμενος τῶν ἀγγέλων ὅσω διαφορώτερον παρ' αὐτοὺς κεκληρονόμηκεν ὄνομα.

4. Καὶ ἔγινε τόσο πολὺ ἀνώτερος ἀπὸ τοὺς ἀγγέλους ὅσο τὸ ὄνομα τοῦ Υἱοῦ πρὸς Αὐτὸς ἐκληρονόμησε εἶναι πρὸς διαφορετικὸ καὶ ἀνώτερον ἀπὸ τὸ ὄνομα τῶν ἀγγέλων πρὸς εἶναι ὑπέρτατος.

5. Τίτι γὰρ εἶπε ποτε τῶν ἀγγέλων.

5. Διότι σὲ ποιὸν ἀπὸ τοὺς ἀγγέλους ὁ Θεὸς εἶπε ποτε.

Υἱός, μου εἰ Σὺ.

« Σὺ εἶσαι Υἱός μου.

Ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά Σε ;

Ἐγὼ σήμερον σὲ ἐγέννησα » ;

Καὶ πάλιν

Καὶ σ' ἄλλο μέρος

Ἐγὼ ἔσομαι αὐτῷ εἰς Πατέρα καὶ αὐτὸς ἔσται μοι εἰς Υἱόν ;

« Ἐγὼ θὰ εἶμαι εἰς αὐτὸν Πατέρα καὶ αὐτὸς θὰ μοῦ εἶναι Υἱός » ;

Ἡ ὑπεροχὴ τῆς Καινῆς Διαθήκης ἀπὸ τὴν Παλαιὰ συνίσταται στὸ ὅτι ὁ Θεὸς μίλησε σὲ μᾶς, καὶ ἔκανε σωτηρία γιὰ μᾶς, διὰ τοῦ Υἱοῦ Του. Ὁλόκληρη ἡ ἐπιστολὴ μας ἔχει σκοπὸν νὰ ἀναπτύξῃ τὴν δόξαν τοῦ προσώπου καὶ τοῦ ἔργου τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ. Ὅσο πληρέστερα κατανοοῦμεν καὶ ἡ καρδιά μας ξεχειλίζει ἀπὸ αὐτὴν τὴν ἀλήθεια, τόσο καλλίτερα κατανοοῦμε πόσο πλήρης εἶναι ἡ σωτηρία πρὸς ὃν ὁ Θεὸς ἔχει ἐτοιμάσει γιὰ μᾶς. Ἡ μεγάλη ἀνάγκη, ἡ μοναδικὴ προστασία, ἡ ἀσφάλεια γιὰ νὰ ἀνδρῶμεν στὴ χριστιανικὴ ζωὴ εἶναι νὰ γνωρίσωμε τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν στὴ δόξα Του.

Πολὺ συχνὰ ὁ καλλίτερος τρόπος γιὰ νὰ ἐκτιμήσωμε τὴν ἀξία ἐνὸς πράγματος εἶναι νὰ τὸ παραβάσωμε μὲ ἕνα ἄλλο πρὸς ὃν ἔχει μικρό-

τερη ἀξία ἀπ' αὐτό. Ἡ ἐπιστολή μας θὰ μᾶς διδάξη τὴ δόξα τῆς Καινῆς Διαθήκης ἀντιπαραβάλλοντας αὐτὴν μὲ τὴν Παλαιάν, καὶ εἰδικὰ μὲ ἐκείνους ποὺ ἦταν οἱ μεγάλοι ἀντιπρόσωποι καὶ μεσίται αὐτῆς. Θὰ μᾶς δείξῃ πόσο ὁ Χριστὸς εἶναι ἀνώτερος ἀπὸ τοὺς ἀγγέλους, τὸν Μωϋσῆ, τὸν Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ, τὸν Ἀβραάμ, Λεὼ καὶ Ἀαρών.

Ἀρχίζει μὲ τοὺς ἀγγέλους. "Ἐγινε τόσο πολὺ ἀνώτερος ἀπὸ τοὺς ἀγγέλους ὅσο τὸ ὄνομα τοῦ Υἱοῦ τοῦ Αὐτοῦ ἐκκληρονόμησε εἶναι πιὸ διαφορετικὸ καὶ ἀνώτερο ἀπὸ τὸ ὄνομα τῶν ἀγγέλων. "Ἄν καὶ ἀπὸ τῆς πλευρᾶς τοῦ συντακτικοῦ ἡ φράσις αὐτὴ ἀνήκει εἰς τοὺς προηγουμένους στίχους, εἶναι ὁμως ἀπὸ πλευρᾶς πραγματικῆς ἡ ἐπικεφαλὴς αὐτῶν ποὺ ἀκολουθοῦν. Ἀποτελεῖ τὴν μετάβασιν ἀπὸ τὸ θέμα τῆς ἐπιστολῆς στὸ πρῶτο μέρος τῆς ἐπιχειρηματολογίας — τὴν ἀνωτερότητα τοῦ Χριστοῦ ὡς Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ ἀπὸ τοὺς ἀγγέλους. Οἱ Ἰουδαῖοι ἐθεωροῦσαν ὡς ἓνα ἀπὸ τὰ μεγάλα τους προνόμια τὸ ὅτι ὁ νόμος δόθηκε μὲ μεσολάβησι ἀγγέλων (κεφ. 6' 2. Πράξ. 5' 38, 53. Γαλ. 3' 19), ἐπουρανίων πνευμάτων ποὺ ἦλθαν ἀπ' εὐθείας ἀπὸ τὸν θρόνον τοῦ Θεοῦ. Αἱ ἐμφανίσεις τοῦ Θεοῦ ἐγίνοντο πολὺ συχνὰ ὑπὸ μορφὴν ἀγγέλου : « ὁ ἄγγελος τοῦ Κυρίου » ἦταν ἀρχηγὸς τοῦ Ἰσραὴλ. Καὶ ὁμως ὅσο μεγάλα καὶ ἂν ἦταν τὰ προνόμια, ἦταν μὴδὲν παραβαλλόμενα μὲ τὰ προνόμια τῆς νέας ἀποκαλύψεως. Οἱ ἄγγελοι δὲν ἦταν παρὰ δημιουργήματα·μποροῦσαν νὰ παρουσιάσουν σημεῖα οὐρανοῦ δυνάμεως, καὶ νὰ εἰποὺν λόγους οὐρανοῦ ἀληθείας· ὡς δημιουργήματα δὲν μποροῦσαν νὰ φέρουں στὴ γῇ τὴ ζωὴ αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ, οὔτε νὰ μποῦν μέσα στὴ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου. Ἐἶχαν δέξαια ὡς τίτλον τιμῆς τὸ ὄνομα τῶν « υἱῶν τοῦ Θεοῦ (Ψαλμ. κθ' 1. σθ' 6) ἀλλὰ ἓνας μοναδικὸς ἦταν ἐκεῖνος τὸν ὁποῖον ὁ Θεὸς προσεφώνησε λέγοντας « **Υἱός μου εἶσαι σύ, ἐγὼ σήμερον σὲ ἐγέννησα** ». Αὐτὸς μόνος, κἀνοντάς μας μετόχους τῆς πραγματικῆς ζωῆς τοῦ Θεοῦ, θὰ μπορέσῃ πραγματικὰ νὰ φέρῃ τὸν Θεὸ κοντὰ μας καὶ μᾶς κοντὰ στὸν Θεόν.

Αὐτὴν τὴν ἀνώτερη θέσι τοῦ Υἱοῦ ἀπὸ τοὺς ἀγγέλους προσπαθεῖ ὁ συγγραφεὺς νὰ ἀποδείξῃ στὸ πρῶτο αὐτὸ κεφάλαιο μὲ μιὰ σειρά περικοπῶν ἀπὸ τὴν Παλαιάν Διαθήκην. Δὲν πρέπει, ἐν τούτοις, νὰ θεωρήσωμεν αὐτὰς τόσο ὡς κείμενα ἀποδεικτικὰ τῆς θεότητος τοῦ Σωτῆρος μας, ὅσον ὡς θεῖαν ἀποκάλυψιν τῆς δόξης αὐτῆς τῆς θεότητος εἰς τὰς διαφορὰς αὐτῆς ἀπόψεις.

Στὴν πρώτη ἀρχὴ τῆς ἐπιχειρηματολογίας θὰ ἀποδείξῃ πόσο ἡ Παλαιὰ Διαθήκη ἀπὸ τὴν ἀρχὴ ὡς τὸ τέλος δίνει μαρτυρία γιὰ τὴ

δόξα τοῦ Τιού τοῦ Θεοῦ, ὡς τὴν κυρίαρχον σκέψιν ποὺ στὴν ἀποκάλυψιν τοῦ Θεοῦ, στὸν ἄνθρωπο πάντα κατεῖχε τὴν πρώτη θέσι μέσα στὴν καρδιά τοῦ Θεοῦ.

Προτοῦ προχωρήσουμε στὴ μελέτη αὐτῶν τούτων τῶν κειμένων, θὰ εἶναι πολὺ ἐνδιαφέρον νὰ δείξουμε πῶς χρησιμοποιεῖ αὐτὰ ὁ συγγραφεύς. Ὅταν ὁ Κύριος μας ἦταν ἐδῶ κάτω στὴ γῆ, ἡ ὁ ἀπόστολος Παῦλος καὶ ἀνέφερε κάτι ἀπὸ τὴν Παλαιὰ Διαθήκην ἔλεγε «ὁ Μωυσῆς λέγει» ἢ «ὁ Δαυὶδ λέγει» ἢ «οἱ προφῆται λέγουν». Ἡ ἐπιστολὴ μας ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀναφέρει τὰ λόγια αὐτὰ ὡς προερχόμενα ἀπ' εὐθείας ἀπὸ τὸν ἴδιον τὸν Θεό. Σὲ ὅλες τὶς παραπομπὰς ποὺ ἀναφέρονται στὸ κεφάλαιο αὐτὸ ἀπὸ τὴν Παλαιὰ Διαθήκην ὑπάρχει μπροστὰ ἢ φράσις «ὁ Θεὸς λέγει». Προχωρώντας παρακάτω βρίσκουμε περισσότερο ἀπὸ μιὰ φορὰ «Τὸ Ἅγιο Πνεῦμα λέγει». Ἡ Ἅγια Γραφή ἔχει δυὸ πλευρὲς τὴν ἀνθρώπινη καὶ τὴ θεία. Εἶναι πολὺ σπουδαῖο νὰ ξέριουμε ἀπὸ τὴν ἀνθρώπινη πλευρὰ τὶς περιστάσεις ὑπὸ τὶς ὁποῖες γράφτηκαν καὶ τὰ πρόσωπα ποὺ τὴν ἔγραψαν. Ἀλλὰ εἶναι ἀκόμη σπουδαιότερο νὰ μὴ ξεχνᾶμε ποτὲ τὴ θεία πλευρὰ καὶ νὰ εἴμαστε ἀπόλυτα πεπεισμένοι ὅτι ἡ Ἅγια Γραφή περιέχει τὰ λόγια αὐτοῦ τοῦ τοῦ Θεοῦ καὶ ὅτι μέσα στὰ λόγια αὐτὰ ὑπάρχει δύναμις Θεοῦ.

Ἀπὸ τὴ γνῶσιν αὐτὴ θὰ προκύψουν δύο διδάγματα ἀπόλυτα ἀναγκαῖα γιὰ νὰ ὠφεληθοῦμε ἀπὸ τὴν μελέτη τῆς ἐπιστολῆς αὐτῆς.

Τὸ πρῶτο διδάγμα εἶναι νὰ ἀναγνωρίσουμε, ὅτι οἱ λόγοι αὐτοὶ τοῦ Θεοῦ περιέχουν ἕνα θεῖο βάθος ἐννοιῶν ποὺ τὸ ἀνθρώπινο πνεῦμα ποτὲ δὲν θὰ μποροῦσε νὰ τὶς συλλάβῃ οὔτε νὰ τὶς ἐκθέσῃ. Αὐτὰ ποὺ γράφονται στὸν ψαλμὸ δ' γιὰ τὴν θεότητα τοῦ Χριστοῦ, εἰς τὸν ψαλμ. η' γιὰ τὴν ἀνθρώπινή Του φύσιν, στὸν ζε' γιὰ τὴν ἀνάπαυσιν ποὺ βρῖσκει ἡ ψυχὴ στὸν Θεό, στὸν ρι' γιὰ τὴν ἱερατεία τοῦ Χριστοῦ «κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ», ὅλα αὐτὰ μᾶς ἀποδεικνύουν ὅτι ἔχουν ἐμπνευσθῇ ἀπὸ τὸ ἴδιον Πνεῦμα τοῦ Χριστοῦ ποὺ ἤξερε τὰ μέλλοντα, καὶ ἦταν τὸ μόνο ἱκανὸ νὰ διδάξῃ τὸ συγγραφεὺς μας νὰ τὰ ἐννοήσῃ καὶ νὰ ἀποκαλύψῃ τὴ θεία τους ἔννοια.

Τὸ δεύτερο εἶναι ὅτι οἱ σκέψεις τοῦ Θεοῦ ποὺ βρίσκονται ὑπὸ μορφὴν σπερμάτων μέσα στὴν Παλαιὰ Διαθήκην καὶ ποὺ ἀναπτύσσονται ἀπὸ τὸ ἴδιον τὸ Ἅγιο Πνεῦμα μέσα στὴ Νέα, αὐτὲς οἱ σκέψεις πάλιν χρειάζονται νὰ διδαχθοῦν σὲ μᾶς ἀπὸ τὸ Ἅγιο Πνεῦμα γιὰ νὰ γίνουν ζωὴ καὶ ἀλήθεια μέσα μας. «Ὁ Θεὸς πρέπει νὰ λάμψῃ σὺς καρδιὰς μας γιὰ νὰ μᾶς φωτίσῃ νὰ γνωρίσουμε τὴ δόξαν Αὐτοῦ ἐν τῷ προσώπῳ

τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ » (Β' Κορ. δ' 6). Ὁ Χριστός, ὁ Λόγος ποὺ εἴητο Θεὸς » (Ἰωάν. α' 1). Αὐτὸς μιλεῖ σὲ μᾶς, ἐρχόμενος μέσα ἀπὸ τὴν ἀγκαλιά καὶ τὴν καρδιά τοῦ Πατέρα, ἕνα πρόσωπο ζωντανό. Ἡ καρδιά ἐκείνη ποὺ ἀφίεται νὰ ὁδηγηθῇ ἀπὸ τὸ Ἅγιο Πνεῦμα αὐτὴ ἢ καρδιά μονάχα ὡς περιμένη νὰ ὠφεληθῇ ἀπὸ τὸ Λόγο τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ γνωρίσῃ πραγματικά τὸ Χριστὸ μὲ τὴ θεία δύναμι Του νὰ σώσῃ. Οἱ ἀλήθειες περὶ τοῦ Χριστοῦ καὶ τοῦ ἔργου Του ὡς Ἀρχιερέως καὶ Λυτρωτοῦ εἶναι ἐμπιστευμένες στὸ Ἅγιο Πνεῦμα. Καὶ τὸ Ἅγιο Πνεῦμα τίς ἀπεκάλυψε μὲ τὴν ὥρα τους τὴν καθημέρα. Μόνο τὸ Ἅγιο Πνεῦμα εἶναι ἱκανὸ νὰ τίς ἀποκαλύψῃ καὶ σὲ μᾶς. Ὁ καθένας μπορεῖ νὰ μελετήσῃ ὅσα εἶναι γραμμένα καὶ νὰ καταλάβῃ μέχρις ἐνὸς σημείου τὴ σημασία τους. Τὴ ζωὴ, τὴ δύναμι καὶ τὴν εὐλογία, τὴ δόξα τοῦ Τίτου τοῦ Θεοῦ ποὺ εἶναι δύναμις πρὸς σωτηρίαν, — αὐτὰ τὰ βρῖσκουν μοναχὰ ἐκεῖνοι ποὺ παραχωροῦν μὲ ταπεινῶσι τοὺς ἑαυτοὺς τους στὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ νὰ τοὺς διδάξῃ.

1. Τὴν καλὴ ἐποχὴ οἱ ἄγγελοι ἔφεραν σπουδαίες ἀγγελίες ἀπὸ μέρους τοῦ Θεοῦ· ἀλλὰ τώρα ὁ Θεὸς σὲ τραβάει πολὺ πιὸ κοντὰ του ἐπειδὴ θέλει νὰ σοῦ μιλήσῃ μὲ πιὸ θαυμαστὸ καὶ εὐλογητὸ τρόπο ἀποκαλύπτοντας τὸν αἰώνιο Λόγο μέσ' στὴν καρδιά σου.

2. Οἱ ἄγγελοι εἶχαν τὴν ἱκανότητα νὰ μᾶς ὁμιλοῦν καὶ νὰ θαυματουργοῦν. Ἀλλὰ τὸ νὰ μεταδώσουν τὴν ζωὴν καὶ τὴν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ, καὶ νὰ τὴν δώσουν μέσ' στὴν καρδιά μας — αὐτὸ μοναχὰ ὁ Τίος μπορεῖ νὰ τὸ κάνει. Καὶ τὸ κάνει. Ὁ Χριστὸς εἶναι ἡ θεία φύσις ποὺ ἐκδηλώνει καὶ μεταδίδει σὲ μᾶς τὸν ἑαυτὸ Του. Δὲν ἔχω καμμιά σχέσι μὲ τὸν Χριστὸ ἢ τὸν Θεὸν παρὰ μόνον ὅταν δεχθῶ τὸν Χριστὸ μέσ' στὴν καρδιά μου, ὅαν τὴ θεία φύσις ποὺ μεταδίδεται σὲ μένα ὅπως ἔχει φανερωθῇ στὴ ζωὴ Του ὡς ἄνθρωπος, στὴ θέλησί Του σὶν χαρακτῆρα Του.

3. Ἐάν εἶχα τὴν εὐτυχία σήμερα νὰ μὲ ἐπισκεφθῇ ἕνας ἄγγελος — πόσο προνομιῶχο θὰ λογάραζα τὸν ἑαυτό μου! Ἀλλὰ ὁ Χριστός, ὁ Τίος ποὺ κάθεται στὰ δεξιὰ τοῦ Θεοῦ, ἐρχεται σὲ μένα ὄχι μονάχα νὰ μοῦ κάνει ἐπίσκεψι ἀλλὰ νὰ κατοικήσῃ γιὰ πάντα μαζί μου. Ὡ ψυχὴ μου ἀναξέ τὰ μάτια σου νὰ ἴδῃς τί προνόμια ἔχεις! ὁ Θεὸς μιλάει σὲ σῆνα μὲ τὸν Τίον Του.

VI

Ο ΥΙΟΣ - ΥΙΟΣ ΜΟΝΟΓΕΝΗΣ

α' 5. Τίνι γάρ εἶπε ποτε τῶν ἀγγέλων.

Υἱός μου εἰ σὺ

Ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά Σε
Καὶ πάλιν

Ἐγὼ ἔσομαι αὐτῷ εἰς Πατέρα,
καὶ αὐτὸς ἔσται μοι εἰς Υἱόν ;

6. Ὅταν δὲ πάλιν εἰσαγάγῃ τὸν πρωτότοκον εἰς τὴν οἰκουμένην λέγει

Καὶ προσκυνησάτωσαν αὐτῷ πάντες ἄγγελοι Θεοῦ.

5. Διότι σὲ ποιὸν ἀπὸ τοὺς ἀγγέλους ὁ Θεὸς εἶπε ποτε

Σὺ εἶσαι Υἱός μου

Ἐγὼ σήμερον σὲ ἐγέννησα

Καὶ σ' ἄλλο μέρος

Ἐγὼ θὰ εἶμαι εἰς αὐτὸν Πατέρα,
καὶ αὐτὸς θὰ μοῦ εἶναι Υἱός ;

6. Ὅταν δὲ διὰ δευτέραν φορὰν θὰ εἰσαγάγῃ εἰς τὴν ἀνθρωπότητα τὸν πρωτότοκον — πρῶτον ἐξ ἀναστάσεως νεκρῶν — λέγει περὶ αὐτοῦ :

Ἄς προσκυνήσωμεν αὐτὸν πάντες οἱ ἄγγελοι τοῦ Θεοῦ.

Ἐπειδὴ ὁ Χριστὸς εἶναι ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ γι' αὐτὸ τὸ λόγο εἶναι ἀνώτερος ἀπὸ τοὺς ἀγγέλους, καὶ γι' αὐτὸ ἡ Καινὴ Διαθήκη εἶναι πολὺ ἀνώτερη ἀπὸ τὴν Παλαιά.

Ἐὰν θέλωμε νὰ κατανοήσωμε τὴν διδασκαλίαν τῆς ἐπιστολῆς αὐτῆς, νὰ πάρωμε πνευματικὰς εὐλογίας ἀπὸ αὐτὴν, καὶ νὰ ἀπολαύσωμε τὴν πνευματικὴν δύναμιν καὶ τὴν δόξαν τοῦ ἡ ἀπολύτρωσιν τοῦ Χριστοῦ μᾶς προσφέρει, πρέπει νὰ ἐπιμένωμε μὲ ταπεινῶσιν στὴ μελέτῃ τῆς ἐπιστολῆς ἕως ὅτου ὁ Θεὸς μᾶς ἀποκαλύψῃ τί σημασία ἔχει γιὰ μᾶς, τὸ ὅτι ὁ **μονογενὴς Τῶν Υἱὸς** ἔχει γίνεσθαι ὁ Σωτὴρ μας.

Ὅσο ἀπείρως ἀνώτερος εἶναι ὁ Υἱὸς ἀπὸ τοὺς ἀγγέλους, τόσο ἀπείρως ἀνώτερη εἶναι ἡ οὐράνια ζωὴ ποὺ ὁ Υἱὸς φέρει καὶ χαρίζει σὲ μᾶς. Οἱ ἄγγελοι μποροῦν νὰ μᾶς μιλοῦν περὶ τοῦ Θεοῦ καὶ περὶ τῆς ζωῆς τοῦ Θεοῦ. Ὁ Υἱὸς ὁμοῦς **εἶναι** αὐτὴ ἡ ζωὴ καὶ ὁ Υἱὸς ἔχει αὐτὴν τὴν ζωὴν καὶ τὴν δίδει καὶ σὲ μᾶς (Ἰωάν. ιδ' 6, ι' 28). « Ὁ ἔχων τὸν Υἱὸν ἔχει τὴν ζωὴν » (Α' Ἰωάν. ε' 12).

« Σὺ εἶσαι Υἱὸς μου ἐγὼ σήμερον σὲ ἐγέννησα ». Τὰ λόγια αὐτὰ ἀναφέρονται εἰς Πράξ. ιγ' 33 γιὰ τὴν ἀνάστασι τοῦ Χριστοῦ. Γι' αὐτὸ ἡ λέξις πρωτότοκος στὸ ἐπόμενον ἐδάφιο ἀναφέρεται ἐπίσης στὴν ἀνάστασι (Κολ. α' 18. Ἀποκ. α' 5). Ὁ Τίς δὲν ἐγεννήθη μόνον πρὸ πάντων τῶν αἰώνων ὑπὸ τοῦ Πατρὸς, ἀλλὰ γεννήθηκε πάλιν κατὰ τὴν ἀνάστασιν Αὐτοῦ. Κατὰ τὴν ἐνσάρκωσι ἡ ἔνωσις τῆς θείας καὶ τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως ἦταν ἔργο τοῦ Πατέρα· αὕτη ἔπρεπε νὰ τελειοποιηθῇ διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ποὺ θὰ παραχωροῦσε ἐκουσίως τὸν ἑαυτὸν Του στὸν Θεὸν ὑπακούοντας στὸ θέλημά Του ἀκόμη καὶ μέχρι θανάτου. Στὴν ἀνάστασι (Ρωμ. α' 4) « ὥρίσθη Τίς Θεοῦ ἐν δυνάμει ». Ἡ πλήρης ἀνύψωσις τῆς ἀνθρωπότητος εἰς τελειοποιημένην σχέσιν καὶ ἰσότητι μὲ τὴν θεότητα συνετελέσθη. Ὁ Τίς τοῦ ἀνθρώπου γεννήθηκε ἐνδοξος καὶ ἴσμιος καθ' ὅλα μὲ τὸν Τίον τοῦ Θεοῦ. Ἔτσι τὸ ἐφαρμύζει ὁ ἀπόστολος Παῦλος (Πράξ. ιγ' 33). « Ὁ Θεὸς ἀνέστησε τὸν Ἰησοῦν ὡς καὶ ἐν τῷ ψαλμῷ γέγραπται τῷ δευτέρῳ υἱὸς μου εἰ σὺ, ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε ». Τότε ἔγινε ὁ πρωτότοκος ἐκ τῶν νεκρῶν.

« Καὶ σ' ἄλλο μέρος, Ἐγὼ θὰ εἶμαι εἰς Αὐτὸν Πατέρας καὶ Αὐτὸς θὰ μοῦ εἶναι Υἱός ». Αὐτὰ τὰ λόγια ἐλέχθησαν στὸν Δαυὶδ γιὰ κάποιο γινὸ ποὺ ὁ Θεὸς ἔμελλε νὰ τοῦ δώσῃ, ἀλλὰ μὲ τὴν σαφεῆ δῆλωσι ὅτι ἡ σημασία τους προχωροῦσε πολὺ μακρότερα παρὰ ἐὰν ἐπρόκειτο περὶ ἐνὸς ἀπλοῦ ἀνθρώπου. Τὰ λόγια αὐτὰ εἰρῆκαν τὴν πλήρη τους ἐκπλήρωσι στὸν Τίον τοῦ ἀνθρώπου ποὺ ἀναστήθηκε ἐν δυνάμει καὶ ἀνακηρύχθηκε Τίς Θεοῦ.

Καὶ ὅταν διὰ δευτέραν φορὰν θὰ εἰσαγάγῃ εἰς τὴν ἀνθρωπότητα τὸν πρωτότοκον λέγει περὶ αὐτοῦ : Ἄς προσκυνήσωσιν αὐτὸν πάντες οἱ ἄγγελοι τοῦ Θεοῦ. Ὁ Ψαλμὸς μιλεῖ περὶ τοῦ Κυρίου ποὺ ἔρχεται γιὰ νὰ λυτρώσῃ τὸν λαόν Του : ὁ Τίς εἶναι τόσο ἕνα μὲ τὸν Πατέρα, ὥστε ὅπως ὁ Πατέρας ἐργάζεται μόνον διὰ μέσου τοῦ Τιοῦ, καὶ γίνεται γνωστὸς μόνον δι' Αὐτοῦ ἔτσι καὶ ἡ λατρεία μπορεῖ νὰ προσφερθῇ πρὸς τὸν Θεόν, μόνον δι' Αὐτοῦ. Οἱ ἄγγελοι προσκυνοῦν Τὸν ἐλευθερωτὴν ὡς τὸν Κύριον.

Ὁ Χριστὸς εἶναι ὁ Τίς τοῦ Θεοῦ! Ποιὰ σημασία ἔχει αὐτὸ γιὰ μᾶς καὶ ποιὰ εἶναι ἡ εὐλογία ποὺ φέρνει στὴν πίστι μας; Δείχνει σὲ μᾶς πρῶτα πρῶτα τὸ μεγάλο μυστήριον ὅτι ὁ Θεὸς ἔχει Τίον. Αὐτὸ εἶναι τὸ μυστήριον τῆς θείας ἀγάπης· καὶ αὐτὸ ὑπὸ διπλὴν σημασίαν. Ἐπειδὴ ὁ Θεὸς εἶναι ἀγάπη γεννᾷ Τίον στὸν ὁποῖον δίνει

πάν ὅτι Αὐτός εἶναι καὶ κατέχει, ποῦ στή συναναστροφή μ' Αὐτὸν βρίσκει τὴν ζωὴ Του καὶ τὴν ἀπόλαυσί Του, διὰ τοῦ Ὁποίου μπορεί νὰ ἀποκαλύψῃ τὸν ἑαυτὸν Του μὲ τὸν Ὁποῖον μοιράζεται τὴν λατρεία ὧλων τῶν δημιουργημάτων του. Καὶ ἐπειδὴ ὁ Θεὸς εἶναι ἀγάπη, ὁ Τίς αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ γίνετα Τίς ἀνθρώπου καὶ ὁ Τίς τοῦ ἀνθρώπου γενόμενος τέλειος, ἀποκτᾷ διὰ τοῦ θανάτου καὶ τῆς ἀναστάσεως ὅλη τὴ δόξα ποῦ ἀνῆκε εἰς τὸν Τίον τοῦ Θεοῦ. Καὶ τώρα αὐτὸς ὁ Τίς τοῦ Θεοῦ εἶναι σὲ μᾶς ἡ ἀποκάλυψις, ὁ φορεὺς τῆς ἀγάπης τοῦ θείου ὄντος. Ἐν Αὐτῷ ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ κατοικεῖ μέσα μας, ἐν Αὐτῷ μπαίνομε καὶ μένομε ἐν τῇ ἀγάπῃ. Ὅταν ὁ Θεὸς μιλεῖ σὲ μᾶς ἐν τῷ Τίῳ Του εἶναι ἡ ἄπειρος ἀγάπη ποῦ μεταδίδει τὸν ἑαυτὸν τῆς σὲ μᾶς καὶ γίνεται ἡ ἐσωτερικὴ ζωὴ τῆς ζωῆς μας.

Καὶ ἂν κανεὶς ἐρωτήσῃ πῶς μπορούν νὰ γίνωνται αὐτά, ἡ ἀπάντησις μας εἶναι τὸ δεύτερο μεγάλο μάθημα ποῦ μᾶς διδάσκει ἡ ἀλήθεια ὅτι ὁ Χριστὸς εἶναι ὁ Τίς τοῦ Θεοῦ! Ὁ Χριστὸς ἔγεινε Τίς μὲ τὸ νὰ γεννηθῇ ἐκ τοῦ Θεοῦ μὲ θεϊὰν γέννησιν. Κατὰ τὴν αἰωνιότητα ἔγινε γέννησις· κατὰ τὴν ἀνάστασιν ἔγινε γέννησις ἐκ νεκρῶν. Καὶ ἔτσι μόνο μὲ θεία γέννησις ὁ Τίς ποῦ εἶναι ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ μπορεί νὰ μπῇ καὶ νὰ κατακτήσῃ τὴν καρδιά μας. Μὲ μιὰ γέννησις προαιώνιο ὁ Τίς εἶναι Θεός. Ἡ αἰωνιότης δὲν ἔχει παρελθόν· ὁ Θεὸς ὅτι εἶναι καὶ ὅτι κάμνει τὸ κάνει μὲ τὴν ἄπειρον δύναμιν ἐνὸς πάντοτε παρόντος τώρα. Καὶ ἔτσι μὲ τὴ δύναμι αὐτῆς τῆς αἰωνίου γεννήσεως ὁ Πατὴρ ἐγέννησεν ἡμᾶς ἐν τῷ Τίῳ Αὐτοῦ (Α' Ἰωάν. ε' 1 - 18) καὶ ἐγέννησε τὸν Τίον Του μέσα σὲ μᾶς (Α' Ἰωάν. γ' 9. Α' Πέτρ. α' 23 Ἰακώβου α' 18)· αὐτὸ τὸ γεγονὸς ὁ Πατὴρ τὸ ὀνομάζει ὁ αἰώνιος Λόγος πρὸς ἡμᾶς καὶ ἐντὸς μας. **Ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ εἶναι ὁ Τίς** ποῦ ἔρχεται μέσα ἀπὸ τὴν καρδιά τοῦ Πατέρα, ποῦ μιλεῖ μέσα στὴ δική μας καρδιά καὶ κατοικεῖ μέσα σ' αὐτήν. Ὁ Τίς εἶναι ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ· ὥπως ὁ Τίς γεννιέται μεσ' στὴν καρδιά μας, ἔτσι γεννιέται καὶ ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ καὶ μᾶς κάνει μὲ μιὰ νέα γέννησις μετόχους τῆς φύσεώς Του καὶ μακαριότητός Του.

Ἐὰν θέλωμε νὰ μάθωμε τί μᾶς διδάσκει αὐτὴ ἡ ἐπιστολὴ, καὶ νὰ πειραματισθοῦμε στὴν Χριστιανικὴ μας ζωὴ ὅλη τὴ δύναμι τῆς αἰωνίου λυτρώσεως πρέπει περισσότερο ἀπ' ὅλα νὰ φροντίσωμε νὰ γνωρίσωμε καλλίτερα τὸν Ἰησοῦν. Ἡ γενικὴ γνῶσις ποῦ εἴχαμε περὶ αὐτοῦ πρὸ τῆς ἐπιστροφῆς μας καὶ κατ' αὐτήν δὲν εἶναι ἀρκετὴ ὥστε ἡ χριστιανικὴ μας ζωὴ νὰ αὐξάνῃ μὲ ὑγεία καὶ σφρῆγος! Ὁ

Θεὸς ἐπιθυμεῖ νὰ συνάψωμε μὲ τὸν ἀγαπητὸν Του Τίον στενὴ σχέσηι καὶ γνωριμία ἐγκάρδια, ὥστε νὰ μπορούμε νὰ εἰμαστε γεμάτοι ἀγάπη καὶ εὐτυχία, μάρτυρες τοῦ πόσο τέλεια σωτηρία μπορεῖ νὰ χαρίξῃ ὁ Χριστός. "Ἄς τὸ κάνουμε λοιπόν. "Ἐχοντας πάντα ὑπ' ὄψιν ὅτι οἱ ἄγγελοι καὶ οἱ προφῆται μπορούσαν μόνον νὰ δείξουν Ἐκεῖνον ποὺ ἐπρόκειτο νὰ ἔλθῃ, ὅτι τὰ λόγια τῆς Γραφῆς, ἀκόμη καὶ αὐτοῦ τοῦ ἰδιοῦ τοῦ Χριστοῦ, μόνον τότε μπορούν νὰ ὠφελήσουν ὅταν θὰ ξυπνήσουν μέσα μας τὴν ἐπιθυμίαν νὰ περιμένουμε κάτι τι ὑψηλότερον, ἢς περιμένουμε νὰ μιλήσῃ σὲ μᾶς ὁ Θεὸς μὲ τὸν Τίον Του. Τοῦ Θεοῦ ἡ ὁμιλία σὲ μᾶς θὰ γίνῃ μιὰ μεγαλειώδης πρᾶξις δημιουργικῆς δυνάμεως, μιὰ γέννησις τῆς ἀγάπης Του μέσα μας.

Ὡ Θεέ! Σὺ δίδαξε μας πὼς τὸ εὐλογημένο μυστικὸ μᾶς τέλειαι σωτηρίας εἶναι τοῦτο: ὁ Χριστός, ὁ Σωτῆρας μας, εἶναι ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ.

1. Ὁ Χριστὸς ὁ Υἱὸς τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ: μέσα στὴν καρδιά τοῦ Θεοῦ καὶ στὴ δική μου.

2. « Ἄς προσκυνήσωσιν Αὐτὸν ὅλοι οἱ ἄγγελοι τοῦ Θεοῦ ». "Ὅλοι οἱ ἐκπρότεροι γύρω ἀπὸ τὸ θρόνον Του στρέφονται πρὸς Αὐτόν, σ' Αὐτὸν πρέπει νὰ ἀτενίζωμεν. Καὶ νὰ ἀτενίζωμε πρὸς Αὐτὸν μὲ πνεῦμα λατρείας. Πρέπει νὰ προσφέρωμεν στὸν Τίον λατρείαν, λατρείαν, λατρείαν. Στὴν καρδιά ποὺ περιμένει μὲ πνεῦμα λατρείας, σ' αὐτὴ τὴν καρδιά ἀποκαλύπτει τὸν ἑαυτὸν Του Ἡ μελέτη τῆς δόξης τοῦ Χριστοῦ, ποὺ περιγράφεται σ' αὐτὴ τὴν ἐπιστολή, ἢς γίνεται μὲ πνεῦμα λατρείας καὶ ἢς προσπάσωμε μπροστὰ στὸν Χριστὸ λατρεύοντες Αὐτόν.

3. Ὁ Υἱὸς εἶναι Υἱὸς μόνον μὲ τὴν δύναμιν θείας γεννήσεως. Καὶ ὅχι μόνον Υἱὸς ποὺ γεννήθηκε κατὰ τὴν αἰωνιότητα, καὶ τὴν ἀνάστασι, ἀλλὰ γεννήθηκε ἐξίσως καὶ μέσα στὴν καρδιά μας. Αὐτὸ εἶναι τὸ μυστήριον τῆς θείας ζωῆς: ἢς γονατίσωμε μὲ τὸ συναίσθημα τῆς ἀδυναμίας καὶ ἀγνοίας μας καὶ ἢς περιμένουμε τὸν Παντοδύναμον Θεὸ νὰ ἀποκαλέσῃ τὸν Τίόν Του σὲ μᾶς.

4. Ὁ Υἱὸς εἶναι ὁ Λόγος διότι ἡ θεία ὁμιλία δὲν εἶναι παρὰ μιὰ ἄλλη ἀποψὺς τῆς ἀπὸ Θεοῦ γεννήσεως. Καὶ ὁ Θεὸς μιλῶντας σὲ μᾶς μὲ τὸν Τίόν Του τὸ κάνει μὲ δύναμιν θείας ζωῆς. Ἡ ὁμιλία καθὼς καὶ ἡ γέννησις εἶναι ἡ κοινοποίησις καὶ μετάδοσις αὐτῆς τῆς ἀγάπης ὡς ἐσωτερικῆς ζωῆς. Μὲ τὸ νὰ μιλήσῃ σὲ μᾶς ὁ Θεὸς διὰ τοῦ πρωτοτόκου Του γινόμεθα εἰκοὶ τοῦ Θεοῦ.

VII

Ο ΥΙΟΣ, ΘΕΟΣ

α' 7. Καὶ πρὸς μὲν τοὺς ἀγγέλους λέγει·

Ὁ ποιῶν τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ πνεύματα καὶ τοὺς λειτουργοὺς αὐτοῦ πυρὸς φλόγα.

8. Πρὸς δὲν τὸν Υἱὸν

Ὁ θρόνος σου, ὁ Θεός, εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος καὶ ἡ ράβδος τῆς εὐθύτητος ράβδος τῆς βασιλείας αὐτοῦ.

9. ἠγάπησας δικαιοσύνην καὶ ἐμίσησας ἀνομίαν διὰ τοῦτο ἔχρισέ σε ὁ Θεός, ὁ Θεός σου θλῖνον ἀγαλλιάσεως παρὰ τοὺς μετόχους του.

7. Καὶ περὶ μὲν τῶν ἀγγέλων λέγει·

Ἐκεῖνος ποὺ κάνει τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ ἀνέμους καὶ τοὺς ὑπηρέτας του φλόγα πυρὸς.

8. Ἐνῶ γὰρ τὸν Υἱὸν λέγει

«Ὁ θρόνος σου, ὦ Θεέ, μένει σταθερὸς εἰς τὴν αἰωνιότητα καὶ με σκῆπτρον δικαιοσύνης ἀσκεῖ τὴν βασιλικὴν αὐτοῦ ἐξουσίαν.

9. Ἀγάπησες τὴν δικαιοσύνην καὶ ἐμίσησες τὴν ἀνομίαν γι' αὐτὸ ὁ Θεός σου, ὦ Θεέ, σὲ ἔχρισε μὲ τὸ χαρμόσυτον χρίσμα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος περισσότερον ἀπὸ ὅλους ὅσους εἶχαν πάρει Ἅγιον Πνεῦμα (Ἰωάν. γ' 35).

Ἐν ἀντιθέσει πρὸς ὅσα λέει γιὰ τοὺς ἀγγέλους ποὺ τοὺς ὀνομάζει ὑπηρέτας, τὸ Ἅγιον Πνεῦμα λέει περὶ τοῦ Υἱοῦ «Ὁ θρόνος σου, ὦ Θεέ, μένει σταθερὸς εἰς τὴν αἰωνιότητα». Ὁ Χριστὸς εἶναι ὄχι μόνον ὁ Υἱός, ἀλλὰ εἶναι Θεός. Εἶναι ἓνα μὲ τὸν Πατέρα : ὡς Υἱὸς εἶναι κοινωνὸς τῆς φύσεως καὶ τῆς οὐσίας αὐτοῦ τοῦ Πατρός.

Ὁ Χριστὸς εἶναι Θεός : γιὰ πολλοὺς χριστιανοὺς αὐτὸ εἶναι ἓνα νεκρὸ ἄρθρον πίστεως, ποὺ στηρίζεται καὶ ἀποδεικνύεται ἀπὸ τὴν Ἁγίαν Γραφήν, χωρὶς καμμιὰ ζωντανὴν ἐπίδρασι ἐπάνω στὴν ψυχὴν.

Γιὰ τὸν ἀληθινὸ πιστὸ εἶναι μιὰ ἀπὸ τίς πρὸς θεοὺς καὶ πρὸς πολύτιμες ἀλήθειες γιὰ τὴν τροφοδότησι τῆς ἐσωτερικῆς πνευματικῆς ζωῆς. Ὁ Χριστὸς εἶναι Θεός : ἡ ψυχὴ Τὸν λατρεῖ ὡς τὸν Παντοδύναμον, ποὺ εἶναι ἱκανὸς νὰ κάμῃ θεῖον ἔργον μὲ τὴν ἐξουσίαν θείας Παντοδυναμίας.

Ὁ Χριστὸς εἶναι Θεός : καθὼς ὁ Θεὸς ἐργάζεται μέσα σὲ ὅλη τὴ φύσι ἀφανῶς καὶ μυστηριωδῶς, ἔτσι ἡ ψυχὴ ἐμπιστεύεται στὸν Χριστὸν ὡς τὸν πανταχοῦ παρόντα, ποὺ κατοικεῖ μέσ' στὴν καρδιά μας καὶ ἐργάζεται τὴν σωτηρίαν μας μέσα στὰ μέλητά της. **Ὁ Χριστὸς εἶναι Θεός :** μέσω αὐτοῦ ἐρχόμαστε σὲ ζωντανὴ ἐπαφὴ μὲ τὸ πρόσωπο καὶ τὴν ζωὴ Αὐτοῦ τούτου τοῦ Θεοῦ. Τοῦτο εἶναι τὸ θεμέλιο τῆς ἐπιστολῆς μας καὶ ἡ χριστιανικὴ ζωὴ οἰκοδομεῖται πάνω σ' αὐτὴ τὴν ἀλήθεια : **ὁ Χριστὸς εἶναι Θεός.**

Ὁ θρόνος σου, ὦ Θεέ μένει σταθερὸς εἰς τὴν αἰωνιότητα. Ὡς Θεός, ὁ Χριστὸς εἶναι Βασιλεὺς· ὁ θρόνος τοῦ οὐρανοῦ ἀνήκει σ' Αὐτόν. Ἐδῶ κάτω στὴν γῆ μπορεῖ ἕνας πατέρας νὰ γεννήσῃ ἕνα παιδί καὶ ὁμοῦ νὰ ζοῦν χωριστὰ ὁ ἕνας ἀπὸ τὸν ἄλλον καὶ νὰ βρίσκονται σὲ μεγάλῃ ἀπόστασι μεταξύ τους εἴτε ὡς πρὸς τὸ μέρος ποὺ κατοικοῦν εἴτε ὡς πρὸς τὸν ἐσωτερικὸ τους χαρακτήρα καὶ ἔτσι οὐτε νὰ γνωρίζονται πιά μεταξύ τους.

Δὲν συμβαίνει ὁμοῦς τέτοιο πρᾶγμα γιὰ τὰ θεῖα ὄντα. Ὁ Πατέρας καὶ ὁ Υἱὸς εἶναι ἀχώριστα συνδεδεμένοι, εἶναι ἕνα καὶ ἀπὸ ἀπόψεως ζωῆς καὶ ἀπὸ ἀπόψεως ἀγάπης. Ὅ,τι εἶναι ὁ Πατέρας εἶναι καὶ ὁ Υἱὸς καὶ ὅ,τι ἔχει ὁ Πατέρας τὸ ἔχει καὶ ὁ Υἱὸς ἐπίσης. Ὁ Πατέρας εἶναι πάντα ἐν τῷ Υἱῷ καὶ ὁ Υἱὸς ἐν τῷ Πατρὶ. Ὁ Θεὸς εἶναι ἐπάνω στὸν θρόνον καὶ ὁ Χριστὸς ἐν Αὐτῷ : ὁ θρόνος καὶ ἡ βασιλεία ἀνήκουν καὶ στὸν Χριστὸν ἐπίσης.

« Αἰώνιος ». Ὁ Χριστὸς εἶναι Βασιλεὺς αἰώνιος. Ἡ κυριαρχία Του εἶναι αἰώνια κυριαρχία. Ἡ ὁλοκληρωτικὴ σημασία τῆς λέξεως αἰώνιος θὰ φανερωθῇ σὲ μᾶς ἀργότερα. Αἰώνιο εἶναι ἐκεῖνο ποὺ σὲ κάθε στιγμή καὶ πάντοτε ὑπάρχει μὲ ὁλόκληρη τὴ δύναμί του, ἀσάλευτο καὶ ἀμετάβλητο. « Παραλαμβάνομεν βασιλείαν ἀσάλευτον » (ιβ' 28) διότι ὁ Βασιλεὺς μας εἶναι Θεός, καὶ ἡ βασιλεία Του αἰώνια. Ἡ κυριαρχία τοῦ Χριστοῦ, τοῦ Ἱερέως — Βασιλέως μας, καὶ τώρα ἀκόμα, μέσα στὶς ψυχὰς μας, ἐξασκεῖται μὲ τὴν δύναμιν μιᾶς ἀτελευτήτου καὶ « ἀκαταλύτου ζωῆς » (ζ' 16). Αὐτὸς ποὺ μὲ πίστι δέχεται αὐτὴν τὴν κυριαρχίαν, αὐτὸς μόνον μπορεῖ νὰ ἔχῃ πείραν τούτου.

« Καὶ μὲ σκῆπτρον δικαιοσύνης ἄσκει τὴν βασιλικὴν Του ἐξουσίαν ». Ὁ Χριστὸς εἶναι βασιλεὺς δίκαιος ! εἶναι Μελχισεδέκ δηλαδὴ Βασιλεὺς Δικαιοσύνης (ζ' 2). Στὴ βασιλεία Του ὅλα εἶναι δικαιοσύνη καὶ ἀγιότης. Ἐκεῖ « βασιλεῖται ἡ χάρις μὲ δικαιοσύνην » (Ρωμ. ε' 21). Εἶναι ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν σ' αὐτὴν τὸ θέλημα

τοῦ Θεοῦ γίνεται στή γῆ ὅπως γίνεται στὸν οὐρανό. Καὶ ὅταν παρακάτω λέγει· **Ἠγάπησες δικαιοσύνην καὶ ἐμίσησες ἀνομίαν** μᾶς ἐνθυμίζει ὅτι ἡ δικαιοσύνη δὲν τοῦ ἀνήκει μόνον ἐπειδὴ εἶναι ἰδιότης τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ τοῦ ἀνήκει καὶ ὡς καρπὸς τῆς ζωῆς Του ἐδῶ κάτω στή γῆ. Ἐδῶ ἐδοκιμάσθηκε, ἐπειράσθηκε, ἐτελειοποιήθηκε, καὶ δοθήθηκε ἄξιος ὡς ἄνθρωπος νὰ καθίσῃ ἐπάνω στὸ θρόνο τοῦ Θεοῦ. Τὸν θρόνο αὐτὸν ποῦ ἐδικαιοῦτο νὰ Τὸν κατέχῃ ὡς Τίς τοῦ Θεοῦ καὶ κληρονόμος τῶν πάντων, ἔπρεπε ὡς Τίς τοῦ ἀνθρώπου νὰ τὸν κερδίσῃ μόνος Του. Καὶ τώρα βασιλεύει ὑπεράνω τοῦ λαοῦ Του, διδάσκοντας αὐτοὺς μὲ τὸ παράδειγμά Του, καὶ ἐνδυναμώνοντας αὐτοὺς μὲ τὸ Πνεῦμα Του ὥστε νὰ ἐκτελοῦν κάθε δικαιοσύνην. Ὡς Βασιλεὺς Δικαιοσύνης βασιλεύει σὲ λαὸ δικαίων.

Διὰ τοῦτο ὦ Θεέ, ὁ Θεός σου, σὲ ἔχρισε μὲ τὸ χαρμόσυνο χρίσμα τοῦ Ἀγίου Πνεύματος περισσότερο ἀπὸ ὅλους ὅσοι εἶχαν πάρει Ἄγιον Πνεῦμα. Εἶναι βασιλεὺς κεχρισμένος. Διὰ τοῦτο ἐπειδὴ ἡγάπησε τὴν δικαιοσύνην καὶ ἐμίσησε τὴν ἀνομίαν, διὰ τοῦτο ὁ Θεὸς τὸν ἔχρισε. Ὅταν ἀνέβηκε στὸν οὐρανό, καὶ κάθισε στὰ δεξιὰ τοῦ θρόνου, ἐπῆρε ἀπὸ τὸν Πατέρα ἐκ νέου καὶ ἀμέτρητο, ὡς Τίς ἀνθρώπου, τὸ δῶρο τοῦ Ἀγίου Πνεύματος γιὰ νὰ τὸ μεταδώσῃ στοὺς δικούς Του (Πράξ. 6' 33). Αὐτὸ τὸ Πνεῦμα ἦταν γι' Αὐτὸν τὸ ἔλαιον τῆς χαρᾶς « τῆς χαρᾶς ποῦ Τὸν περίμενε » τῆς χαρᾶς κατὰ τὴν ἐνδοξὴ ἐκείνη ἡμέρα ποῦ θὰ ἰδῇ τοὺς καρποὺς τοῦ πόνου τῆς ψυχῆς Του. Ἕνα χρίσμα ἀνώτερο ἀπὸ ὅλους ὅσοι εἶχαν πάρει Ἄγιον Πνεῦμα διότι κανένας δὲν ἦταν ὅμοιος μὲ Αὐτόν. Ὁ Θεὸς ἔδωσε εἰς Αὐτόν τὸ Ἄγιον Πνεῦμα χωρὶς νὰ τὸ μετρήσῃ (Ἰωάν. γ' 34). Καὶ γιὰ τοὺς συντρόφους Του ἐπίσης, τοὺς λυτρωμένους Του τοὺς ὁποίους σὰν Κεφαλὴ, ἔχει κάμει μέλη τοῦ σώματός Του καὶ αὐτοὶ ἔχουν μερίδιον στὸ χρίσμα Του καὶ στὴ χαρὰ Του. Ὅπως ὁ Ἰδιὸς λέει « Ὁ Κύριός με ἔχρισε . . . διὰ νὰ δώσω ἔλαιον εὐφροσύνης » (Ἠσ. 61, 3). Ὁ Χριστὸς ὁ Βασιλεὺς μας, ὁ Θεὸς μας ἔχει χρισθῇ μὲ ἔλαιον χαρᾶς, ἔχει χρισθῇ ἐπίσης, γιὰ νὰ δώσῃ τὸ ἔλαιον τῆς χαρᾶς : ἡ βασιλεία Του εἶναι βασιλεία αἰωνίου ἀγαλλιᾶσεως, χαρᾶς ἀνεκκλήτου καὶ γεμάτης δόξας (Α' Πέτρ. α' 8).

Ὡ σεῖς, λυτρωμένοι τοῦ Χριστοῦ, ἀτενίσατε στὸν Θεόν σας ! Τὸν Τίον διὰ τοῦ ὁποίου μιλεῖ ὁ Πατέρας.

Ὁ πρωταρχικὸς σκοπὸς τῆς ζωῆς σας ἔς εἶναι αὐτὸς : νὰ γνωρίσετε, νὰ τιμῆσετε καὶ νὰ ὑπηρετήσετε τὸν Θεὸν καὶ Βασιλέα σας.

Αὐτὸς εἶναι ὁ Τίς με τὸν ὅποιον ὁ Θεὸς μιλεῖ σὲ σᾶς με ὅλο τὸ θεῖον μυστήριον, ἀλλὰ ἐπίσης καὶ με ὅλη τὴ θεία δύναμι καὶ εὐλογία πρὸς χαρακτηρίζει ὅλα τὰ λόγια τοῦ Θεοῦ. "Ἄς ἀνοίξουμε διάπλατα τὶς πύλες τῆς καρδιᾶς μας γιὰ νὰ ὑποδεχθοῦμε τὸν Βασιλέα πρὸς ὁ Θεὸς μᾶς ἔχει δώσει.

Καὶ ὅσες φορές προσπαθεῖ ὁ πειρασμός, ὅπως καὶ στοὺς Ἑβραίους, νὰ βάλλῃ μέσ' στὶς καρδιές μας τὸ πνεῦμα τῆς χλιαρότητος, τοῦ φόβου ἢ τῆς ἀπιστίας ἃς ἔχουμε γιὰ σύνθημα πρὸς θὰ μᾶς ἐξασφαλίσῃ τὴ νίκη τοῦτο : ὁ **Λυτρωτὴς μου εἶναι Θεός !**

Καὶ με μιὰ τέτοια πίστι ἃς τοῦ προσφέρουμε τὴ λατρεία μας. **Ὁ Λυτρωτὴς μου εἶναι Θεός !** "Ἄς ἀνοίξουμε ὁλόκληρη τὴν καρδιά μας νὰ δεχθοῦμε μέσα σ' αὐτὴ, ὅπως δέχεται τὸ ἄνθος τὸ φῶς τοῦ ἡλίου, τὴ μυστικὴ, παντοδύναμη, θεία ἐπίδρασί Του. **Ὁ Λυτρωτὴς μου εἶναι Θεός !** "Ἄς ἔχουμε ἐμπιστοσύνη ὅτι Αὐτὸς ὁ Παντοδύναμος Κύριος θὰ ἐκπληρώσῃ τελείως ὅλες τὶς ἐποσχέσεις πρὸς ἔχει κάμει σὲ μᾶς καὶ ὅτι θὰ στήσῃ μέσα στὴν καρδιά μου τὸν θρόνον τῆς δικαιοσύνης Του με πολὺ ἀνώτερη δύναμι ἀπὸ αὐτὴ πρὸς ἐμεῖς θὰ μπορούσαμε νὰ ζητήσουμε ἢ νὰ διανοηθοῦμε. **Ὁ Λυτρωτὴς μου εἶναι Θεός !** "Ἄς περιμένω λοιπὸν Αὐτόν, ἃς ὑπολογίζω σ' Αὐτόν, νὰ μοῦ ἀποκαλύψῃ τὸν ἑαυτόν Του με τὴν ἀγάπη Του πρὸς ὑπερβαίνει κάθε γνῶσιν. "Ἄς εἶναι δοξασμένον αἰῶνια τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ : ὁ **Λυτρωτὴς μου εἶναι Θεός !**

1. Ποιὸς εἶναι ὁ Θεός ; Καὶ τί εἶναι ὁ Θεὸς γιὰ μᾶς ; « Εἶναι Ἐκεῖνος ἐν τῷ ὁποίῳ ζῶμεν κινούμεθα καὶ ὑπάρχουμε » (Πράξ. ιζ' 28). Ὁ Θεὸς εἶναι ἡ ζωὴ τοῦ σῶπαντος. Καὶ με πόσο θαυμαστὴ τελειότητα ἡ ζωὴ αὐτὴ ἐκδηλώνεται μέσα στὴ φύσι. "Ὅταν γνωρίζουμε αὐτὸν τὸν Θεὸν ὡς τὸν Λυτρωτὴν μας « ἐν τῷ ὁποίῳ ζῶμεν, κινούμεθα καὶ ὑπάρχουμε » ὑπὸ μιὰ ἐνφιλότερη ἔννοια, πόση δεδικαιωμένη μπορούμε νὰ ἔχουμε πρὸς Αὐτὸς θὰ κάμῃ θαυμαστὴ καὶ τελεία τὴ νέα Του ζωὴ μέσ' στὶς καρδιές μας.

2. « Ἠγάπησες δικαιοσύνην καὶ ἐμίσησες ἀνομίαν διὰ τοῦτο » . . . Αὐτὸς ἦταν ὁ δρόμος πρὸς Τὸν ὡδήγησε στὸν ἐπουράνιον θρόνον· αὐτὸς εἶναι ὁ μοναδικὸς δρόμος καὶ γιὰ μᾶς, τὸ νὰ ζοῦμε καὶ νὰ ἐργαζώμαστε τὴν δικαιοσύνην καὶ νὰ μισοῦμε κάθε τι πρὸς ἔχει σχέσι με τὴν ἁμαρτία.

VIII

Ο ΥΙΟΣ - Ο ΑΙΩΝΙΟΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΣ

α' 10. Καί,

σὺ κατ' ἀρχάς, Κύριε, τὴν γῆν ἐθεμελίωσας, καὶ ἔργα τῶν χειρῶν σου εἰσιν οἱ οὐρανοί.

11. αὐτοὶ ἀπολοῦνται, σὺ δὲ διαμένεις· καὶ πάντες ὡς ἱμάτιον παλαιωθήσονται.

12. καὶ ὥσει περιβόλαιον ἐλίξεις αὐτούς, ὡς ἱμάτιον, καὶ ἀλλαγῇσονται.

Σὺ δὲ ὁ αὐτὸς εἶ καὶ τὰ ἔτη σου οὐκ ἐκλείψουσιν. (Ψαλμ. ρδ' 25 - 27).

10. Καὶ ἄλλου πάλιν λέει περὶ τοῦ Υἱοῦ,

Κύριε, Σὺ στὴν ἀρχὴ τοῦ δημιουργήσας, ἐθεμελίωσας τὴν Γῆ καὶ οἱ οὐρανοὶ εἶναι ἔργα τῶν χειρῶν Σου,

11. αὐτοὶ θὰ διαλυθοῦν, Σὺ ὅμως μένεις ἀμετάβλητος· αὐτοὶ ὅλοι θὰ παληώσουν ὅπως παληώνουν τὰ ρούχα μας.

12. καὶ σὰν ἓνα φόρεμα θὰ τοὺς διπλώσης, σὰν ἓνα ρούχο, καὶ θὰ ἀλλάξουν κατὰστασι.

ἐνῷ Σὺ μένεις πάντα ὁ Ἰδιος καὶ τὰ ἔτη σου ποτὲ δὲν θὰ τελειώσουν.

Ἐλᾶτε νὰ ἀκούσωμε ἀκόμη ἄλλη μιὰ φορὰ τί ἔχει νὰ μᾶς πῇ ἡ ἀγγελία τοῦ Θεοῦ γιὰ τὴ δόξα τοῦ Υἱοῦ, διὰ τοῦ ὁποῖου ὁ Πατέρας μιλάει σὲ μᾶς. Ἐλᾶτε νὰ ἴδωμε πόσο πραγματικά Αὐτὸς εἶναι ἓνα μὲ τὸν Θεὸν καὶ μοιράζεται μαζί Του ὅλη Του τὴ δόξα. Ὅσο βαθύτερη εἶναι ἡ ἐσωτερικὴ μας πεποίθησις, ὅτι ὁ Κύριός μας Ἰησοῦς Χριστὸς εἶναι πραγματικὸς Θεός, ὅτι εἶναι τελείως ἕν μὲ τὸν Πατέρα, τόσο μεγαλύτερη θὰ εἶναι ἡ ἐμπιστοσύνη μας ὅτι θὰ μᾶς κάνῃ μὲ θείαν δύναμιν μετόχους τοῦ ἔργου Του, τῆς ζωῆς Του, τῆς παρουσίας Του ἐντὸς ἡμῶν.

Ὁ Χριστὸς μᾶς παρουσιάζεται ἐδῶ ὡς ὁ Δημιουργός, εἰς τὸν ὁποῖον τὰ πάντα χρεωστοῦν τὴν ὑπαρξί τους, ὡς ὁ Αἰώνιος καὶ ἀμετάβλητος, περὶ τοῦ ὁποῖου μόνον, καθ' ὃν χρόνον ὅλα γηράζουν καὶ κατα-

στρέφονται, εἶναι δυνατόν νὰ λεχθῇ, Σὺ διαμένεις· Σὺ εἶσαι ὁ Αὐτός· τὰ ἔτη Σου δὲν θὰ τελειώσουν.

Μιλώντας περὶ τοῦ ἑαυτοῦ του, ὁ Θεὸς διεκήρυξεν ἐν Ἑσ, μ' 28 : « Δὲν ἐγνώρισας ; δὲν ἤκουσας ὅτι ὁ αἰώνιος Θεός, ὁ Κύριος, ὁ ποιητὴς τῶν ἁκρῶν τῆς γῆς δὲν ἀτονεῖ καὶ δὲν ἀποκάμνει ; ». Στὸ ἐδάφιο αὐτὸ βλέπομεν τὸν Τίον ὡς τὸν Παντοδύναμον Δημιουργόν, τὸν αἰωνίως ἀμετάβλητον, γιὰ νὰ μπορούμε νὰ ξέρωμε πῶς εἶναι αὐτὸς μὲ τὸν ὁποῖον μᾶς μιλάει ὁ Θεός, καὶ στὸν ὁποῖον ἔχει ἐμπιστευθῇ τὸ ἔργον τῆς σωτηρίας μας.

Τὰ λόγια αὐτὰ εἶναι παρμένα ἀπὸ τὸν Ψαλμὸ ρθ'. Ὁ συνήθης ἀναγνώστης δὲν θὰ μπορούσε νὰ σκεφθῇ ὅτι ἐδῶ γίνεται λόγος γιὰ τὸν Μεσσία ἢ τὸν Τίον τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ, διδαγμένος ἀπὸ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, ὁ συγγραφεὺς τῆς ἐπιστολῆς βλέπει πὼς ὅλη ἡ ἀπολύτρωσις ἔχει γίνῃ μόνον διὰ τοῦ Τίου, καὶ πὼς, κατὰ συνέπειαν, ἡ ἀνοικοδόμησις τῆς Σιών καὶ ἡ ἐμφάνισις Του ἐν δόξῃ (στ. 16), τὸ σκῆψμό Του ἀπὸ τοῦ ἁγιαστηρίου καὶ ἡ ἀπελευθέρωσις ἐκείνων ποὺ ἦσαν καταδικασμένοι εἰς θάνατον (στ. 20), ὅλα παρουσιάζουν τὸν Τίον ὡς τὸν Λυτρωτὴν. Καὶ ἔτσι αὐτὰ ποὺ ἀκολουθοῦν εἶναι ἐπίσης ἀληθινὰ περὶ Αὐτοῦ : « Σὺ ἐθεμελίωσες τὴν γῆν, καὶ οἱ οὐρανοὶ εἶναι ἔργα τῶν χειρῶν Σου, αὐτοὶ θὰ διαλυθοῦν, σὺ ὅμως μένεις ἀμετάβλητος ».

Ἄκουσε μὲ προσοχὴν πιστέ ! Ὁ Χριστός, ὁ Λυτρωτὴς σου, εἶναι ὁ Παντοδύναμος. Ὁ Θεὸς ἐγνώριζε ὅτι κανένας ἄλλος ἐκτὸς ἀπὸ τὸν Τίόν Του δὲν θὰ μπορούσε νὰ ἀντιμετωπίσῃ τίς ἀνάγκες σου. Τὸ βλέπει καὶ σὺ ἐπίσης ἔτσι, ὅτι ἡ πανίσχυρος δύναμις Του, σοῦ χρειάζεται γιὰ νὰ χρησιμοποιηθῇ στὴν καθημερινή σου ζωὴ ; Ἐμαθες νὰ σκέπτεσαι γι' Αὐτὸν πὼς εἶναι ἐκεῖνος ποὺ μόνος ἔχει τὴν δύναμιν νὰ καλῇ τὰ « μὴ ὄντα ὡς ὄντα » (Ρωμ. 8' 17) καὶ νὰ δημιουργῇ ἐκεῖνα ποὺ χωρὶς Αὐτὸν ποτὲ δὲν θὰ μπορούσαν νὰ ἔλθουν στὴν ὑπαρξί ;

Ὁ Χριστός, ὁ Λυτρωτὴς σου, εἶναι ὁ Αἰώνιος καὶ Ἀμετάβλητος· ἀκουσες πὼς μιλεῖ γιὰ τὸν ἑαυτό Του ; « Ἐγὼ εἰμαι ὁ Κύριος· δὲν ἀλλοιοῦμαι· διὰ τοῦτο σεῖς . . . δὲν ἀπωλέσθητε » (Μαλαχ. γ' 6) ἔμαθες νὰ ἐμπιστεύεσαι σ' Αὐτὸν ὡς τὸν Μοναδικὸν ποὺ εἶναι εἰς θέσιν νὰ σὲ βοηθήσῃ κάθε στιγμὴ μὲ ὅλες Του τίς θεῖες δυνάμεις, καὶ ποὺ μπορεῖ, « χωρὶς καμμίαν ἀλλοίωσιν ἢ σκιάν μεταβολῆς » (Ἰακώβ. α' 17) νὰ διατηρήσῃ μέσ' στὴν καρδίᾳ σου τὴν ζωὴν Του μὲ δύναμιν συνεχῇ καὶ ἀκατάπαυστον ; Μάθε ὅτι ὁ Θεὸς ἔκρινε ἀναγκαῖον νὰ σοῦ μιλήσῃ μὲ Αὐτὸν ποὺ ἐπειδὴ εἶναι ὁ δημιουργὸς σου εἶναι ὁ μόνος

Ικανὸς νὰ κατακτήσῃ τὴν καρδιά σου καὶ νὰ τὴν γεμίσῃ μὲ τὴν δύναμιν τοῦ αἰωνίου Του Λόγου. Ὁ Παντοδύναμος Τίς, διὰ τοῦ ὁποίου ὁ Θεὸς ἐδημιούργησε τὰ πάντα, ὁ ὁποῖος συγκρατεῖ καὶ γεμίζει τὰ πάντα μὲ τὸν παντοδύναμον Αὐτοῦ λόγον, Αὐτὸς εἶναι ἐκεῖνος ποὺ θὰ συγκρατήσῃ καὶ θὰ γεμίσῃ ὁλόκληρη τὴ ζωὴ σου καὶ τὴν ὑπαρξί σου μὲ τὴν Παντοδυναμίαν Του. Αὐτὸς ποὺ σὲ ἐδημιούργησε, Αὐτὸς ὁ Ἰδιος καὶ σὲ ἐλύτρωσε! Μιὰ ἀπὸ τίς μεγαλειότερες ἀφορμὲς γιὰ ἀδυναμία καὶ ὀπισθοχώρησι στὴ ζωὴ πολλῶν Χριστιανῶν εἶναι ἡ ἐπίδρασις τῶν περιστάσεων. Πολὺ συχνὰ παραπονούμεθα ὅτι οἱ διάφοροι πειρασμοὶ ποὺ μᾶς ἔρχονται εἴτε ἀπὸ τίς συνθήκες τῆς ζωῆς μας, εἴτε ἀπὸ τὸν ἀγῶνα γιὰ τὴν καθημερινή μας συντήρησι, εἴτε ἀπὸ τὴν κακὴν ἐπιρροὴν τῶν ἀνθρώπων ποὺ μᾶς περιστοιχίζουν, μᾶς κάνουν νὰ ἀπομακρυνώμαστε ἀπὸ τὸν Θεὸν καὶ γίνονται ἀφορμὲς γιὰ νὰ πέφτουμε σὲ ἁμαρτία. Πόσο μᾶς λείπει ἡ πίστις ὅτι ὁ Λυτρωτὴς μας ὁ Ἰδιος εἶναι καὶ Δημιουργὸς μας! Γνωρίζει πολὺ καλὰ τὸν καθένα μὲ τὸ ὄνομά Του καὶ τίς ἀνάγκες του (Ἡσ. μγ' 1, Ἰωάν. ι' 14, 27, Ἀποκ. δ' 2, 9, 13, 19, γ' 1, 8, 15). Αὐτὸς κανονίζει τὰ πράγματα ὥστε νὰ μὴ πειρασθοῦμε περισσότερο ἀπὸ ὅσο μπορούμε νὰ κρατήσωμε (Α' Κορ. ι' 13). Στὰ παντοδύναμα χέρια Του κρατεῖ τίς περιστάσεις τῆς ζωῆς μας (Ψαλμ. λα' 15). Ἐχει τὴν δύναμι νὰ μεταβάλλῃ τίς ὁσυνδήποτε δύσκολες περιστάσεις μας, σὲ παιδαγωγίες ἀπὸ Θεοῦ, σὲ κέρδη, σὲ εὐλογίες (Ρωμ. η' 28). Ὅλα αὐτὰ τὰ ἔχει συμπεριλάβει μέσα στὸ σχέδιο τῆς ζωῆς ποὺ ἔχει κάνει γιὰ μᾶς ὁ Λυτρωτὴς μας ποὺ εἶναι πάντα σχέδιο ἀγάπης. Ἐὰν ἐδίναμε ἐμπιστοσύνη σὲς ὑποσχέσεις τοῦ Θεοῦ αὐτές, πόσο χαρούμενα θὰ ἀντιμετωπίζαμε κάθε περιστατικὸ τῆς ζωῆς μας μὲ βαθὴ συναίσθημα μιᾶς γεμάτης λατρείας πίστεως! Ὁ Δημιουργὸς μας, Αὐτὸς ποὺ διευθύνει τὰ πάντα εἶναι ἐπίσης ὁ Λυτρωτὴς μας ποὺ μεταβάλλει τὰ πάντα σὲ εὐλογία.

Καὶ τώρα θὰ ἐπιμείνω ἀκόμη μιὰ φορὰ νὰ προσέξῃ καλὰ ὁ ἀναγνώστης μου τὸ μάθημα ποὺ τὸ κεφάλαιο αὐτὸ μᾶς διδάσκει, καὶ τὸ σκοπὸ ποὺ ἔχει ὑπ' ὄφιν του. Ἄς μὴ νομίζῃ κανεὶς — ὅπως ἐνόμιζα ἐγὼ ὁ Ἰδιος ἐπὶ ἀρκετὸ καιρὸ — ὅτι, ἐπειδὴ πιστευόμεν ἀντράδαντα εἰς τὴν θεότητα τοῦ Σωτῆρος μας, αὐτὸ τὸ κεφάλαιο μὲ τὰ ἀποδεικτικά του κείμενα, δὲν ἔχει εἰδικὴ ἀγγελία γιὰ τὴν πνευματικὴ μας ζωὴ, καὶ γι' αὐτὸ κρέπει νὰ τὸ περάσωμε βιαστικά γιὰ νὰ ἴδωμε τί ἔχει νὰ μᾶς διδάξῃ ἢ ἐπιστολὴ αὐτὴ στὰ παρακάτω κεφάλαια. Δὲν εἶναι ὁμοῦς ἔτσι. Ἄς μὴ ξεχνᾶμε ὅτι αὐτὸ εἶναι βασικὸ κεφάλαιο. Ἡ θεότης τοῦ

Χριστοῦ εἶναι ὁ βράχος ἐπάνω στὸν ὁποῖον στηριζόμαστε. Δυνάμει τῆς θεότητός Του ὁ Χριστὸς ἐπραγματοποίησε τὸν καθαρισμὸ τῶν ἁμαρτιῶν καὶ τὴν κατάργησιν τῆς ἁμαρτίας, δυνάμει αὐτῆς μπορεῖ τώρα νὰ μεταδίδῃ καὶ νὰ διατηρῇ τὴν θείαν ζωὴν μέσα μας, νὰ μπαίνῃ μέσα στὰ τρίσβαθα τῆς καρδιάς μας καὶ νὰ κατοικῇ ἐκεῖ. Ἐὰν ἀνοίξουμε τὴν καρδιά μας καὶ ἀφήσουμε νὰ εἰσχωρήσουν μέσα ὅλες αὐτὲς οἱ ἀλήθειες, θὰ ἴδουμε ὅτι ὅλα ὅσα μαθαίνομε γιὰ τὸ πρόσωπο καὶ τὸ ἔργον τοῦ Χριστοῦ ἔχουν ἀξία καὶ δυνάμιν, ἀπὸ τὸ ὅτι ὁ Χριστὸς εἶναι Θεός, ὁ Δημιουργὸς τῆς φυσικῆς μας ζωῆς καὶ ὅτι εἶναι ὁ μόνος ποὺ μπορεῖ νὰ μῇ μέσ' στὴν καρδιά μας καὶ νὰ μᾶς δώσῃ καὶ τὴν νέαν πνευματικὴν ζωὴν.

Ὡς Θεὸς ὁ Χριστὸς εἶναι ἡ μυστικὴ πηγὴ κάθε ζωῆς καὶ κατέχει τὴν δυνάμιν νὰ μπαίνῃ παντοῦ καὶ νὰ γεμίξῃ ὅλα μὲ τὸν ἑαυτὸν Του. Κάθε μέρος τοῦ ἔργου Του ἔχει τὸν χαρακτήρα καὶ τὴν δυνάμιν θεοῦ ἔργου. Πόσον ἡ ἐσωτερικὴ μας ζωὴ θὰ γινόταν μιὰ ἀπόδειξις τῆς πανίσχυρης δυνάμεώς Του, ἐὰν μόνον θὰ ἠθέλαμε νὰ πιστεῦσαμε ὅτι ὁ Χριστός, ὁ Τίσιος, εἶναι Θεός, εἶναι ὁ Κύριος, ὁ Δημιουργός!

Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ἔλεγε : « Θεωρῶ τὰ πάντα ζημίαν διὰ τὸ ἔξοχον τῆς γνώσεως τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Κυρίου μου (Φίλ. γ' 8). Ἄς κάμωμε καὶ μεῖς ἐπίσης τὸ ἴδιον ! Ἐκεῖνο ποὺ ἔχει περισσύτερη σημασία γιὰ τὴν χριστιανικὴν ζωὴν, τὸ « μόνον ἀναγκαῖον » εἶναι ἡ γνώσις τοῦ Χριστοῦ. Ὅχι ἡ διανοητικὴ κατανόησις τῆς περὶ Χριστοῦ ἀληθείας, ἀλλὰ ἡ ζωντανὴ γνώσις, ἡ γνώσις ποὺ προέρχεται ἀπὸ τὴν πείρα μιᾶς καρδιάς ποὺ ζῇ μὲ ζῶσα πίστι στὸν Χριστὸν καὶ μὲ ἀγάπην καὶ ὁπακοὴ σ' Αὐτόν. Εἴθε ὅλοι μας ἔτσι νὰ γνωρίζωμε τὸν Χριστόν !

1. Τὸ δάθος τῆς οὐσίας τοῦ Θεοῦ εἶναι ἀκατάληπτον. Σ' ὅλες τὰς σκέψεις ποὺ κάνομε γι' Αὐτόν, σ' ὅλες μας τὰς προσπάθειας νὰ γνωρίσωμε Αὐτόν ὅπως ἀποκαλύπτεται ἐν Χριστῷ, μὴ ξεχνῶμε ὅτι τὸ δάθος τῆς θείας οὐσίας εἶναι κατὰ τὸ εἶναι ὑπεράνω τῶν αἰσθησέων μας καὶ τοῦ λογικοῦ μας. Ὅπως τὸ φῶς ἀποκαλύπτει τὸν ἑαυτὸν του σὸ ἀνοιχτὸ μάτι, ποὺ ἔχει δημιουργηθῇ γι' αὐτὸ τὸ σκοπὸ, ἔτσι καὶ ὁ Θεὸς ἀποκαλύπτει τὸν ἑαυτόν Του στὴν καρδιά ποὺ ποθεῖ νὰ Τὸν γνωρίσῃ. Ὅλα ὅσα μᾶς διδάσκουν οἱ ἄγγελοι, οἱ προφῆται, τὰ λόγια καὶ οἱ ἀλήθειαι τῆς Γραφῆς, μοναδικὸ σκοπὸ ἔχουν νὰ μᾶς κάμουν νὰ ἐννοήσωμε τοῦτο : « νὰ ἀφήσωμε τὸν Θεὸν νὰ μιλήσῃ μέσ' στὴν καρδιά μας μὲ τὸν Χριστόν ». Ἐτσι θὰ μπορούσαμε νὰ γνωρίσωμε τὸν Θεόν. Ἄς γονατίσωμε μὲ σεβασμὸ καὶ λατρεῖαν, καὶ ὡς προσκυνήσωμε τὸν Χριστόν « Ἄς προσκυνήσωσιν Αὐτόν ὅλοι οἱ ἅγιοι Αὐτοῦ ». Ἡ λατρεία καὶ ἔχει ἡ μελέτη θὰ μᾶς προσπαρασκευάσουν γιὰ νὰ γνωρίσωμε τὸν Χριστόν.

2. Αὐτοὶ θὰ ἀπολεσθοῦν : ὅλα θὰ γερᾶσουν : αὐτὴ εἶναι ἡ τύχη τοῦ δημιουργήματος ἂν καὶ δημιουργὸς του εἶναι ὁ Θεός. « Ἰὺ διακρίνεις » οὐ εἶσαι ὁ ἴδιος » αὐτὴ εἶναι ἡ ἀσφάλειά μας καὶ ἡ χαρὰ μας. Ὁ Χριστὸς ὁ Ἀντρωπὸς εἶναι ὁ ἀμετάβλητος — κάθε στιγμὴ εἶναι ὁ ἴδιος, ὁ Φρουρός μας καὶ ἡ Ζωὴ μας.

IX

Ο ΥΙΟΣ — ΕΝ ΔΕΞΙΑ ΤΟΥ ΘΕΟΥ

α' 13. Πρὸς τίνα δὲ τῶν ἀγγέλων εἶρηκέ ποτε

κάθου ἐκ δεξιῶν μου ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου ;

14. Οὐχὶ πάντες εἰσὶ λειτουργικὰ πνεύματα εἰς διακονίαν ἀποστελλόμενα διὰ τοὺς μέλλοντας κληρονομεῖν σωτηρίαν ;

13. Σὲ ποιὸν ἔμας ἀπὸ τοὺς ἀγγέλους εἶπε ὁ Θεὸς ποτέ

Κάθου στὰ δεξιὰ μου μέχρι νὰ βάλω τοὺς ἐχθρούς σου κάτω ἀπὸ τὰ πόδια σου νὰ τοὺς πατᾶς ;

14. Ὅλοι οἱ ἄγγελοι τί ἄλλο εἶναι παρὰ πνεύματα εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Θεοῦ, στελλόμενα νὰ ἐξυπηρετοῦν αὐτοὺς ποὺ πρόκειται νὰ κληρονομήσουν τὴν σωτηρίαν ;

« Κάθου ἐκ δεξιῶν μου, ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς Σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν Σου ». Αὐτὰ τὰ λόγια εἶναι ἀπὸ τὸν ρι' ψαλμὸν. Τὸ πρῶτο ἐδάφιο τοῦ ψαλμοῦ καὶ τὸ τέταρτο ποὺ ἀναφέρεται στὸν Μελχισεδέκ, περιέχουν κρυμμένα μυστήρια, ποὺ ποτὲ δὲν θὰ τὰ ἐννοοῦσαμε χωρὶς νὰ μᾶς τὸ ἐξηγήσῃ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα. Ἀπὸ αὐτὸν τὸν ψαλμὸ προέρχεται ἡ φράσις, ποὺ εἶναι μιὰ ἀπὸ τὰ ἄρθρα τοῦ σιμβόλου τῆς πίστεως, « καθεζόμενον ἐκ δεξιῶν τοῦ Πατρὸς », καὶ τόσο συχνὰ ἀναφέρεται μέσα στὴν Καινὴν Διαθήκην. Ὁ Κύριός μας ἀνέφερε αὐτὴ τὴ φράσις ὅταν ἐδίδασκε (Ματθ. κβ' 41) πὺς ὁ Δαβὶδ λέγοντας « Εἶπεν ὁ Κύριος πρὸς τὸν Κύριόν μου » ἀνεγνώριζε ὅτι ὁ Μεσσίας ποὺ θὰ ἦτο Ὡς του θὰ ἦτο ἐπίσης καὶ Κύριός του. Μπροστὰ στὸν Καϊάφα (Ματθ. κς' 64) ὁ Χριστὸς μιλάει περὶ τοῦ ἑαυτοῦ Του ὡς « τοῦ Ὑιοῦ τοῦ ἀνθρώπου καθήμενον ἐκ δεξιῶν τῆς δυνάμεως ». Ὁ εὐαγγελιστὴς Μάρκος ἀφηγεῖται τὴν ἀνάληψιν (ις' 19) μετὰ αὐτὰ τὰ λόγια « Ὁ Κύριος Ἰησοῦς ἀνελήφθη εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐκάθισε ἐκ δεξιῶν τοῦ Θεοῦ ». Κατὰ τὴν Πεντηκοστήν (Πράξ. δ' 35) ὁ Πέτρος μετὰ αὐτὸ τὸ ἐδάφιο ἀπέδειξε ὅτι ὁ Δαβὶδ προφήτευσεν γιὰ τὸν Μεσσία. Ὁ ἀπόστολος Παῦλος

(Α' Κορ. ιε' 25) εφαρμόζει τὰ λόγια αὐτὰ εἰς τὸν τελικὸν θρίαμβον τοῦ Χριστοῦ ἐπὶ ὅλων τῶν ἐχθρῶν Του. Καὶ εἰς τὴν ἐπιστολὴν πρὸς Ἑφεσίους (κεφ. α' 20 - 22) ὁμιλεῖ γιὰ τὴν «ἐνέργεια τοῦ κράτους τῆς ἰσχύος τοῦ Θεοῦ, τὴν ὁποίαν ἐνήργησεν ἐν τῷ Χριστῷ, ἀναστήσας αὐτὸν ἐκ νεκρῶν καὶ ἐκάθισεν ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ ἐν τοῖς ἐπουρανίοις». Τὰ λόγια αὐτὰ ποὺ ὁ Δαβὶδ τὰ εἶπε ὁδηγούμενος ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, πιθανὸν χωρὶς νὰ ἀντιλαμβάνεται τὴ σημασίαν τους, μᾶς ἀποκαλύπτουν διὰ τοῦ στόματος τοῦ Ἰησοῦ καὶ τῶν ἀποστόλων, ποῖα εἶναι ἡ ὑψίστη δόξα τοῦ Χριστοῦ, καὶ ἡ μεγίστη δύναμις τῆς πίστεως καὶ ἐλπίδος μας.

Τὰ λόγια αὐτὰ μᾶς δίνουν ἀφορμὴν νὰ κάνωμε τίς δύο ἀκόλουθες σκέψεις. Ἡ μιὰ εἶναι πῶς ὁ Χριστὸς ὡς Τίς ἀνθρώπου ἔγινε δεκτὸς στὴν τελείαν ἐπικοινωνίαν καὶ ἰσότητά μετὰ τὸν Θεόν ἢ ἄλλῃ, πῶς ὁ Χριστὸς κατέχει τῶρα θείαν καὶ παγκόσμιον κυριαρχίαν καὶ δύναμιν. Ἔχομε τόσο μάθει νὰ χρησιμοποιοῦμε ἀπὸ συνήθεια τὰ λόγια αὐτά, ὥστε πολὺ λίγο μᾶς κάνει ἐντύπωσις ἡ ἀπειρος μεγαλοπρέπειά τους. Ὁ Θεὸς εἶναι Θεός, ποὺ εἶναι καὶ πρέπει νὰ εἶναι ζηλότυπος διὰ τὴν δόξαν Του· δὲν δίδει τὴν δόξαν Του εἰς ἄλλον (Ἠσ. μβ' 8). Ὅταν λοιπὸν ὁ Ἰησοῦς, ὁ καταδικασμένος εἰς σταυρικὸν θάνατον Τίς τοῦ ἀνθρώπου, παίρνει τὴ θέσιν Του εἰς τὰ δεξιὰ τοῦ θρόνου τοῦ Θεοῦ εἰς τὰ ἐπουράνια, αὐτὴ ἡ τιμὴ τοῦ γίνεται διότι Αὐτὸς εἶναι ἐπίσης καὶ Τίς τοῦ Θεοῦ, διότι εἶναι Θεός. Καὶ αὐτὸ δίνει σὲ μᾶς τὴν δεβαιότητα ὅτι τῶρα ἡ δύναμις καὶ ἡ κυριαρχία αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ εἶναι στὰ χέρια Του, γιὰ νὰ φέρῃ σὲ τελείαν ἐπιτυχίαν τὸ ἔργον τῆς ἀπολυτρώσεως τοῦ ἀνθρώπου, γιὰ νὰ φέρῃ ξανά τὸν ἄνθρωπον σὲ ζωντανὴν σχέσιν ἀγάπης μετὰ τὸν Θεόν, ἕως ὅτου ὅλοι οἱ ἐχθροὶ τεθοῦν κάτω ἀπὸ τὸ πόδι Του, ὅποτε καὶ θὰ παραδόσῃ τὴν βασιλείαν εἰς τὸν Θεὸν καὶ Πατέρα.

Ὅταν ἀναφέρῃ τὰ λόγια αὐτὰ ὁ συγγραφεὺς τῆς ἐπιστολῆς, τὸ κάνει μετὰ τὴν ἐρώτησιν : **Σὲ ποιὸν ἀπὸ τοὺς ἀγγέλους εἶπε ποτὲ ὁ Θεός;** Καὶ δίνει τὴν ἀπάντησιν : **Δὲν εἶναι ὅλοι οἱ ἄγγελοι πνεύματα εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Θεοῦ, στελλόμενα νὰ ἐξυπηρετήσουν αὐτοὺς ποὺ πρόκειται νὰ κληρονομήσουν τὴν σωτηρίαν ;** Θέλει νὰ χαράξῃ βαθεῖα μέσα μας τὴ σκέψιν ὅτι οἱ ἄγγελοι, ἂν καὶ ἔρχονται ἀπὸ τὸ θρόνον τοῦ Θεοῦ, καὶ εἶναι ὄργανα τῆς δυνάμεως Αὐτοῦ, ἐν τούτοις εἶναι πολὺ διαφορετικοὶ ἀπὸ τὸν Τίον, διότι εἶναι μόνον ὑπηρέται. Δὲν μποροῦν νὰ μᾶς μεταδώσουν οὔτε τὴν ἀπελευθέρωσιν ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν, οὔτε τὴν πραγματικὴν ἐπικοινωνίαν μετὰ τὸν Θεόν, οὔτε τὴ ζωὴ καὶ τὴν ἀγάπην

τοῦ Θεοῦ. Μονάχα στὸν Τίον, ποὺ κάθεται ἐκ δεξιῶν τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐνεργεῖ μὲ τὴ δύναμι τοῦ Θεοῦ, μονάχα σ' Αὐτὸν πρέπει νὰ ἀποδλέψωμε, γιὰ αἰωνία λύτρωσι, γιὰ πραγματικὴ ἀπελευθέρωσι τῆς καρδιᾶς ἀπὸ ἁμαρτία, γιὰ μιὰ τελεῖα σωτηρία. Οἱ ἄγγελοι μποροῦν μόνον νὰ μᾶς κατευθύνουν πρὸς τὸν Τίον ὁ ὁποῖος κάθεται ὡς ἄνθρωπος ἐπάνω στὸ θρόνο, γιὰ νὰ μᾶς ἀποδείξῃ, καὶ νὰ μᾶς μεταδώσῃ τὴν τελεῖα ἐπανόρθωσι στὴν ἐπικοινωνία μὲ τὸν "Τῦσιον στὰ ἐπουράνια" Ἀγία.

Ἴδου ποῖος εἶναι ὁ Τίος διὰ τοῦ ὁποῖου ὁ Θεὸς μιλεῖ σὲ μᾶς. Ἡ φράσις, **Κάθου ἐκ δεξιῶν μου**, λέγεται γιὰ νὰ τὴν ἀκούσωμε μεῖς καὶ νὰ μάθωμε τί προνόμια ἔχομε ἀκούοντάς την. Κυτῶντε, μᾶς λείει ὁ Θεὸς πόσο τιμητικὴ θέσι στὰ δεξιὰ μου ἔχω δώσει στὸν Ἀδελφὸ σας, στὸν Ἑγγυητὴ σας, στὴν Κεφαλὴ σας, γιὰ ἀπόδειξι ὅτι δέχθηκα τὴ θυσία Του ἑπάνω στὸ σταυρὸ γιὰ σᾶς· καὶ δέχομαι ἐπίσης καὶ σᾶς νὰ ζῆτε εἰς τὰ ἐπουράνια καὶ νὰ ἀπολαμβάνετε ὅλη τὴ δύναμι τῆς ἐπουρανίου ζωῆς· νὰ ἔχετε ὁλόκληρη μερίδα στὴν κληρονομία τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν. **Κάθου ἐκ δεξιῶν μου** : ἃς ἀφήσωμε τὰ λόγια αὐτὰ νὰ μποῦν μέσ' στὴν καρδιά μας καὶ νὰ κυβερνήσουν ὁλόκληρη τὴ ζωὴ μας. Εἶχα εἰπῇ ὅτι ἡ φράσις αὕτη ἀναφέρεται πέντε φορὲς στὴν ἐπιστολὴ μας. Ἐὰν παραλλήλίσωμε τὰ διάφορα ἐδάφια ποὺ ἀναφέρονται εἰς τὴν ἐν τῷ οὐρανῷ θέσι τοῦ Χριστοῦ θὰ δεδαιωθοῦμε ὅτι ἡ μεγάλη ἀλήθεια ποὺ ἔχει νὰ μᾶς διδάξῃ ἡ ἐπιστολὴ μας εἶναι αὕτη : νὰ μάθωμε ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἐμπῆκε στὸν οὐρανὸ γιὰ μᾶς, καὶ ὅτι μᾶς κραταεῖ ἐνομένους μαζί Του γιὰ νὰ ζοῦμε οὐράνια ζωὴ· αὕτη ἡ γνῶσις θὰ μᾶς ἐλευθερώσῃ ἀπὸ μιὰ ζωὴ χαμηλὴ καὶ γεμάτη ἀδυναμίες καὶ θὰ μᾶς τραβήξῃ ψηλὰ σὲ μιὰ ζωὴ χαρᾶς καὶ δυνάμεως. Τὸ νὰ ἀτενίζωμε στὸν ἐπουράνιο Χριστὸ καθήμενον ἐνώπιον τοῦ Πατρὸς, στὸν Ὅποιον τὰ πάντα εἶναι ὑποτεταγμένα θὰ μεταμορφώσῃ καὶ μᾶς σὲ ἐπουράνιους χριστιανούς ποὺ θὰ μένωμε διαρκῶς ἐν τῇ παρουσίᾳ τοῦ Θεοῦ καὶ θὰ νικᾶμε κάθε ἐχθρόν. Μάλιστα, ὁ Λυτρωτὴς μου, **καθήμενος στὰ δεξιὰ τοῦ Θεοῦ** — ἂν Τὸν γνωρίζω ὅπως πρέπει, καὶ ἐμπιστεύωμαι σ' Αὐτὸν ὅτι εἶναι ἱκανὸς νὰ σώξῃ τελειῶς — Αὐτὸς θὰ μὲ κἀνῃ μέσ' στὴ ζωὴ παραπάνω καὶ ἀπὸ νικητῇ.

Ἐὰν θὰ θέλαμε νὰ ἀποκτήσωμε αὐτὴν τὴν εὐλογημένη γνῶσι περὶ τοῦ Κυρίου μας, καὶ τὴν εὐλογημένη ζωὴ μὲ τὴν πείρα τῆς δυνάμεώς Του, ἡ Ἁγία Γραφὴ ἔχει μιὰ προσευχὴ γιὰ μᾶς (Ἑφεσ. α' 17 - 22) ποὺ θὰ κάναμε πολὺ καλὰ νὰ τὴν ἐλέγαμε συχνά. «Ὁ Θεὸς τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ νὰ μᾶς δώσῃ πνεῦμα σοφίας καὶ

ἀποκαλύψεως, διὰ τὴν νὰ γνωρίσωμεν ποῖο εἶναι τὸ ὑπερβάλλον μέγεθος τῆς δυνάμεως Αὐτοῦ πρὸς ἡμᾶς τοὺς πιστεύοντας, κατὰ τὴν ἐνέργειαν τοῦ κράτους τῆς ἰσχύος Αὐτοῦ τὴν ὁποίαν ἐνήργησεν ἐν τῷ Χριστῷ ἀναστήσας Αὐτὸν ἐκ νεκρῶν καὶ ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ Αὐτοῦ ἐν τοῖς ἐπουρανίοις ». Ἄς προσευχόμεθα νὰ πάρωμε αὐτὸ τὸ πνεῦμα τῆς θείας ἀποκαλύψεως ὡς ἐμβαθύνουμε μὲ λατρείαν σ' αὐτὴν τὴν κραταιὰν δύναμιν τοῦ Θεοῦ, ποὺ ἀνύψωσε τὸν Χριστὸν πάνω στὸ θρόνον καὶ ὡς πιστεύουμε χαροῦμενα, πῶς ἡ δύναμις αὐτὴ δουλεῖ μέσα μας κάθε μέρα γιὰ νὰ ἀνυψώη καὶ μᾶς καὶ νὰ μᾶς δυναμώη νὰ ζοῦμε σὺν καθισμένοι μαζὶ μὲ τὸν Χριστὸ στὸν ἐπουράνιο θρόνον. Ἄς ψάλλωμε ἀκατάπαυστα : Εὐλόγημένο τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ γιὰ αὐτὸν τὸν Σωτῆρα ποὺ μᾶς χάρισε !

1. Τὸ κυριώτερο σημεῖο εἶναι τοῦτο : « Ἐχομεν μέγαν Ἀρχιερεὰ ποὺ ἐκάθισε στὰ δεξιὰ τοῦ μεγαλοπρεποῦς θρόνου τοῦ Θεοῦ, ὑψηλὰ στὸν οὐρανὸ » (ῥ' 1). Βέβαια, αὐτὸ εἶναι τὸ κεντρικὸ σημεῖο ὃ Ἰησοῦς ἀνέβηκε στὸν οὐρανὸ, καὶ κρατᾷ αὐτὸν ἀνοιχτὸν γιὰ μένα, τραβάει καὶ μένα νὰ μῶω στὰ Ἅγια, καὶ μὲ κρατᾷ μέσα σ' αὐτά, καὶ στέλνει κάτω τὸν οὐρανὸ νὰ μῆ μὲς' στὴν καρδιά μου.

2. « Ὁ καταβάς, ὁ ὅσιος εἶναι καὶ ὁ ἀναβάς ὑπεράνω πάντων τῶν οὐρανῶν, ἵνα πληρώσῃ τὰ πάντα » (Ἐφ. δ' 10). Ἐδῶ κάτω στὴ γῆ ὅλα εἶναι περιορισμένα ἐξ αἰτίας τοῦ διαστήματος καὶ τῆς ὕλης, ἐνῶ εἰς τὸν οὐρανὸν διαπερῶ τὰ πάντα ἡ δύναμις τοῦ Θεοῦ. Καθὼς τὸ φῶς τοῦ ἡλίου σκοραῖζεται σ' ὅλη τὴν ἀτμόσφαιρα, ἔτσι τὸ φῶς καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ οὐρανοῦ πορεῖ νὰ γεμίσῃ ὅλη τὴν καρδιά μας. Ὁ Ἐπουράνιος Χριστὸς πληροῖ τὰ πάντα.

3. Ἰδέτε πῶς εἰς τὸν οὐρανὸν λατρεύουν τὸν καθήμενον ἐπὶ τοῦ θρόνου (Ἀποκ. ε' 8-14 ῥ' 9-12). Κάθε μας σκέψη γιὰ τὸν Χριστὸ ἐπὶ τοῦ θρόνου, ὡς μᾶς κινῇ πρὸς λατρείαν. Οἱ μαθηταί, ἀφοῦ ζεῖσαν τίς δέκα μέρες μετὰ τὴν ἀνάληψιν μὲ προσευχὴ, λατρεύοντες Ἐκεῖνον ποὺ μόλις εἶχε καθίσει στὸ θρόνον, ἐπληρώθηκαν κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς μὲ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα. Σ' αὐτὴ τὴν θέσιν τῆς λατρείας ὡς θεοσκόμαστε κι' ἡμεῖς, ἂν θέλωμε νὰ ἀπολαύσωμε μὴ τέτοια εὐλογία.

Η ΠΡΩΤΗ ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΙΣ

Κεφ. Β' 1—4

Προσοχή εἰς τὰ λεγόμενα ὑπὸ τοῦ Υἱοῦ (1—4)

Χ

Ο ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΜΕΛΕΙΑ ΜΙΑΣ ΤΟΣΟ ΜΕΓΑΛΗΣ ΣΩΤΗΡΙΑΣ

Β'. 1 Διὰ τοῦτο δεῖ περισσοτέρως προσέχειν ἡμᾶς τοῖς ἀκουσθεῖσιν, μήποτε παραρρῶμεν.

2. Εἰ γὰρ ὁ δι' ἀγγέλων λαληθεὶς λόγος ἐγένετο δέβαιος, καὶ πᾶσα παράβασις καὶ παρακοή ἔλαβεν ἑνδικον μισθαποδοσίαν,

3. πῶς ἡμεῖς ἐκφευξόμεθα τηλικαύτης ἀμελήσαντες σωτηρίας ; ἡτις ἀρχὴν λαβοῦσα λαλεῖσθαι διὰ τοῦ κυρίου, ὑπὸ τῶν ἀκουσάντων εἰς ἡμᾶς ἐβεβακώθη,

4. συνεπιμαρτυροῦντος τοῦ Θεοῦ σημείοις τε καὶ τέρασιν καὶ ποιήμασι δυνάμεσιν καὶ πνεύματος ἁγίου μερισμοῖς κατὰ τὴν αὐτοῦ θέλησιν.

1. Ἐπειδὴ καθὼς ἀποδείξαμε παρὰ πᾶν ὁ Υἱὸς εἶναι Θεὸς εἶναι ἀνάγκη νὰ θώσωμε περισσοτέραν προσοχὴν εἰς τὰ λόγια τοῦ Εὐαγγελίου ποὺ ἀκούσαμε γι' Αὐτόν, μήπως μᾶς παρὰ τὴν κανένα ρεῦμα καὶ χάσωμε τὸ στόχο μας.

2. Διότι, ἐὰν ὁ λόγος ποὺ λαλήθηκε δι' ἀγγέλων — ὁ νόμος τοῦ Μωϋσέως (Γαλ. γ' 19, Πράξ. ζ' 53 — ἐπεκυρώθη, καὶ κάθε παράβασις αὐτοῦ καὶ παρακοή πρὸς αὐτὸν ἐπῆρε τὴν δικαίαν τιμωρίαν της,

3. πῶς ἡμεῖς θὰ ξεφύγωμε τὴν τρομερὰν συνέπειαν ἐὰν ἀμελήσωμε καὶ δὲν ἐνδιαφερθῶμε γιὰ μιὰ τόσο μεγάλη σωτηρία ; ἡ ὁποία ἀφοῦ ἄρχισε νὰ κηρύττεται διὰ τοῦ Κυρίου, ἀποδείχθηκε βεβαία σὲ μᾶς ἀπὸ αὐτήκοους μάρτυρας,

4. ὥς καὶ μὲ τὸ νὰ ὑποστηρίξῃ ὁ Θεὸς τὴν μαρτυρίαν τους μὲ σημεία καὶ θαύματα καὶ μὲ διάφορες ὑπερφυστικὰς ἐνέργειαι καὶ χαρίσματα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ποὺ μοίραζε καθὼς Ἐκεῖνος ἤθελε.

Τὸ πρῶτο κεφάλαιον μᾶς παρουσίασε τὴν θέλειαν δόξαν τοῦ Χριστοῦ, τοῦ Υἱοῦ, μὲ τὸν ὁποῖον ὁ Θεὸς μᾶς μίλησε τὶς τελευταῖες αὐτὲς μέρες. Στὸ δεύτερον ἀναπτύσσεται τὸ ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἦταν ἀνθρώπος καὶ ἡ ταπεινώσις Του. Προτοῦ ὁ συγγραφεὺς προχωρήσῃ εἰς τὴν ἀνάπτυξιν

αὐτή, διασαλπίζει μιὰ προειδοποίησι. Ὑπενθυμίζει στοὺς ἀναγνώστες του ὅτι τὰ μεγαλείτερα προνόμια ἔχουν μεγαλείτερη εὐθὺνὴ καὶ μεγαλύτερο κίνδυνον σὲ περίπτωσι ἀμελείας καὶ γι' αὐτὸ τοὺς προτρέπει νὰ προσέξουν πὺς πολὺ σ' αὐτὰ ποὺ ὁ Θεὸς τοὺς λέει διὰ τοῦ Υἱοῦ Του.

Διὰ τοῦτο : μὲ τὴ λέξι αὐτὴ συνδέει τὴ διδασκαλίαν τοῦ κεφαλαίου α' ποὺ πραγματεύεται τὴν θεότητα καὶ τὴν δόξαν τοῦ Υἱοῦ, μὲ τὴν εἰδοποίησιν ποὺ ἀκολουθεῖ ἀμέσως.

Ὁ αἰώνιος Θεὸς μιλεῖ σὲ μᾶς μὲ τὸν Υἱόν Του· ἡμεῖς ἀσφαλῶς ἔχομε ὑποχρέωσιν νὰ δώσωμε μεγάλη προσοχὴ στὰ λόγια Του.

Περὶσσότερον : ἡ ἴδια λέξις ποὺ χρησιμοποιεῖ καὶ στὸ κεφ. 5' 17 «Ὁ Θεὸς θέλοντας νὰ δείξῃ **περὶσσότερον** εἰς τοὺς κληρονόμους τῆς ἐπαγγελίας ὅτι τὸ σχέδιον του εἶναι ἀμετάβλητον». Ὅλα ὅσα ὁ Θεὸς λέγει καὶ κάμνει, ὅλα φανερώουν τὴν ἐπιθυμίαν ποὺ ἔχει νὰ μᾶς δείξῃ **περὶσσότερον**, μὲ μέτρο γεμάτο καὶ ξεχειλισμένο, ποῖα εἶναι ἡ ἐπιθυμία τῆς καρδιᾶς Του. Γι' αὐτὸ μᾶς μιλεῖ ὄχι μὲ κάποιον ὄν κατώτερον, ἀλλὰ μὲ τὸν Υἱόν Του. Γι' αὐτὸ ἔχει δίκαιον νὰ ἀπαιτῇ καὶ μῆς νὰ ἀνταποκρινώμαστε στὴν ἀγάπην Του μὲ ὅλη μας τὴν καρδιά καὶ νὰ δίνωμε **περὶσσότερη** προσοχὴ σ' αὐτὰ ποὺ μᾶς λέει.

Τίποτα λιγώτερον δὲν Τὸν ἱκανοποιεῖ· τίποτε λιγώτερον, πραγματικά, δὲν πρέπει νὰ ἱκανοποιῇ καὶ μᾶς, γιὰτὶ μονάχα ὅταν ὁ ἄνθρωπος δώσῃ ἀρκετὴ προσοχὴ θὰ μπορέσῃ νὰ δεχθῇ τὴν τόσο ἀφθονὴ χάριν τοῦ Θεοῦ. Αὐτὴ ἡ παράλειψις στὸ νὰ δίνωμε περισσότερη προσοχή, ἡ παράλειψις μᾶς ἐντόνου σοβαρότητος ποὺ νὰ δίνῃ τὴν πρώτη θέσιν καὶ τίς καλλίτερες ἱκανότητες τῆς ζωῆς γιὰ τὸν Θεὸν καὶ τὴν λατρείαν Του, αὐτὴ εἶναι ἡ ἀφορμὴ τῆς ἀδυναμίας καὶ τῆς ἐξασθενίσσεως τῆς Χριστιανικῆς ζωῆς. Ὁ Θεὸς μᾶς μιλεῖ διὰ τοῦ Υἱοῦ Του, διὰ τοῦτο θὰ ἔπρεπε νὰ δίνωμε περισσότερη προσοχὴ.

Μήπως μᾶς παρασύρῃ κανένα ρεύμα καὶ χαθῶμε πὺς σίγουρα καὶ πὺς πολὺ ἀπὸ τοὺς Ἑβραίους ποὺ ἡμάρτησαν ὑπὸ τὴν Π. Διαθήκην.

Τότε οἱ ἀπειλὲς ποὺ περιεῖχε ὁ λόγος ποὺ ἐλαλήθη, ἦταν σταθερὲς καὶ κάθε παράβασίς τους ἐτιμωρήθη. Πῶς ἡμεῖς θὰ ξεφύγωμε ἐὰν ἀμελήσωμε μιὰ τόσο μεγάλη σωτηρία; Τὸ εὐαγγέλιον δὲν ἐλαττώνει, καθὼς πολλοὶ νομίζουν, ἀπεναντίας αὐξάνει τὸν κίνδυνόν μας. Δὲν μικραίνει, ἀλλὰ μεγαλώνει τρομερὰ τοὺς πόνους τῆς τιμωρίας σὲ κείνους ποὺ ἀμελοῦν νὰ δεχθῶν τὴν σωτηρίαν ποὺ τοὺς προσφέρει.

Ὡ! ἅς διασαλπίζομε γύρω μας αὐτὴν τὴν εἰδοποίησιν· ἐκεῖνο ποὺ θὰ μᾶς κἀνὴ ἀξίους τιμωρίας δὲν εἶναι μοναχὰ μιὰ κεκηρυγμένη ἐχθρότης ἢ φανερά ἀμαρτία. Ὅχι· ἀπλούστατα ἐτὸ νὰ μὴ προσέχωμε

μέ σοβαρότητα », συγκεκριμένα « νά παρασυνρόμαστε » άσυνείδητα μέ τό ρεύμα τής κοσμικότητας, καί τής θρησκείας πού ἔχει τό ἕνα πόδι στόν κόσμο καί τό ἄλλο στόν Χριστό, νά « παραμελοῦμε » νά δώσουμε τήν πρώτη θέσι στήν τόσο μεγάλη σωτηρία, τήν ὁλοκληρωτική παραχώρησι τοῦ ἑαυτοῦ μας πού μᾶς ζητεῖ — ἡ παραμέλησις τής σωτηρίας αὐτῆς θά μᾶς κἀνῃ νά μὴ μπορέσουμε νά ξεφύγουμε τήν δικαίαν κρίσιν τοῦ Θεοῦ.

Καί γιά ποιό λόγο ; Πῶς θά μπορέσουμε νά δείξουμε στοὺς ἀνθρώπους ὅτι αὐτὸ εἶναι τὸ ὀρθὸ καί νά τοὺς κάνουμε νά παραδεχθοῦν ὅτι ἔτσι πρέπει νά γίνη ;

Καί ποὺ εἶναι τὸ ἐλατήριο πού θά παρακινήσῃ τοὺς ἀνθρώπους νά δώσουν περισσότερη προσοχή ; Ἡ ἀπάντησις δρίσκεται στὰ λόγια : **Τόσο μεγάλη σωτηρία.** Ἡ ἐσωτερικὴ δαθεία γνώσις τής ὑπερβολικῆς δόξης πού τὴν περιβάλλει, ἡ θεία, ἡ τὰ πάντα ὑπερέχουσα μεγαλειότης αὐτῆς τής σωτηρίας, αὐτὸ εἶναι πού θά ἀναγκάσῃ τοὺς ἀνθρώπους μέ ὅλη τους τὴ θέλησι καί γεμάτοι χαρὰ νά ἀπαρνηθοῦν ὅλα τὰ ἁμαρτωλὰ καί νά ἀγοράσουν αὐτὸν τὸν πολῦτιμο μαργαρίτη.

Καί εἰς τί συνίσταται τὸ μεγαλεῖον αὐτῆς τής σωτηρίας ; Ἐκ τοῦ ὅτι προέρχεται ἀπὸ τὸν ΤΡΙΑΔΙΚΟΝ ΘΕΟΝ· ἡ Ἁγία Τριάς ἀποκαλύπτεται ὡς συνεργαζομένη γιὰ νά πραγματοποιήσῃ αὐτὸ τὸ ἔργον τής σωτηρίας γιὰ μᾶς. Προσέξατε· « **Τόσο μεγάλη σωτηρία ἡ ὁποία ἀφοῦ ἄρχισε νά κηρύττεται διὰ τοῦ Κυρίου ἀποδείχτηκε θεαία σὲ μᾶς ἀπὸ αὐτήκοους μάρτυρες.** »

Ὁ Χριστός, ὁ Τίός, ἡ φωτοβολία τής δόξης τοῦ Πατρὸς, καί τὸ πανομοιότυπον τής οὐσίας Αὐτοῦ. Αὐτὸς ἦταν Ἐκεῖνος μέ τὸν ὁποῖον ὁ Θεὸς μᾶς μίλησε. Αὐτὸς ἦταν ὁ Λυτρωτής, Θεὸς καί Βασιλεὺς πού Αὐτὸς ὁ ἴδιος πρῶτος ἐκήρυξε τὴν Βασιλείαν τὴν ὁποίαν Αὐτὸς ἱδρυσεν ὅταν ἔφερε εἰς πέρας τὸ ζήτημα τοῦ καθαρισμοῦ τῶν ἁμαρτιῶν μας, καί ἐκάθισε εἰς τὰ δεξιὰ τοῦ θρόνου τοῦ Πατρὸς.

Τόσο μεγάλη σωτηρία ! Πρῶτος ὁ Κύριος μίλησε γι' αὐτὴν τὴν σωτηρίαν, καί ὁ Θεὸς ἔδωκε **συγχρόνως μαρτυρίαν** γιὰ τὴν ἀλήθειαν αὐτὴν, ὑποστηρίζοντάς τὴν μέ σημεῖα, θαύματα καί ὑπερφυσικὰ δυνάμεις πού τὴν συνώδευαν. Ὁ Θεὸς ὁ Πατὴρ ἔδωκε ἀπὸ τοὺς οὐρανούς τὴν σφραγίδα Του στὰ κηρέγματα τής ἀληθείας αὐτῆς. Ἡ ὑπαρξις τής ἐκκλησίας Του εἶναι τὸ σταθερὸν σημεῖον καί θαῦμα, ἡ ἀπόδειξις τής θείας Του δυνάμεως. Τὸ νά παραμελοῦμε αὐτὴ τὴν τόσο μεγάλη σωτηρία, εἶναι, ὅτε λίγο ὅτε πολὺ σὰν νά περιφρονοῦμε τὸν ἴδιο τὸν Θεό.

Ὁ Θεὸς ἀκόμη ἔδινε μαρτυρία, μέ τὸ **Ἅγιον Πνεῦμα** πού μοίραζε σύμφωνα μέ τὴ θέλησί Του.

Ὁ Θεὸς δὲν ἔδινε μαρτυρία γιὰ τὴ μεγάλη αὐτὴ σωτηρία μόνον μὲ τὰ σημεῖα, τὰ θαύματα καὶ τὶς ὑπερφυσικὰς δυνάμεις, ἀλλὰ περισσότερο ἀπ' ὅλα μὲ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα ποὺ ἔστειλε ἀπὸ τὸν οὐρανὸν στὴ γῆ.

Τὸ Ἅγιον Πνεῦμα εἶναι Θεός, ποὺ ἦρθε γιὰ νὰ κατοικήσῃ στὴ γῆ, γιὰ νὰ ἀγωνισθῇ, νὰ συνηγορήσῃ καὶ νὰ δώσῃ μαρτυρία μέσ' στὶς καρδιὰς τῶν ἀνθρώπων. Δὲν μπορεῖ νὰ ὑπάρξῃ κοινωνία μετὰ τοῦ Πατρὸς παρὰ μόνον διὰ μέσου τοῦ Υἱοῦ, οὔτε κοινωνία μὲ τὸν Υἱὸν καὶ τὴν σωτηρίαν Του παρὰ μόνον διὰ μέσου τοῦ ἐντὸς ἡμῶν κατοικοῦντος Ἁγίου Πνεύματος.

Μὲ αὐτὴ τὴν πίστι ἃς ἀρχίζουμε τὴ μελέτη τοῦ προσώπου καὶ τοῦ ἔργου τοῦ Χριστοῦ σ' αὐτὴ τὴν ἐπιστολὴ. Ναί, αὐτὸ εἶναι τὸ μεγαλεῖο τῆς μεγάλης σωτηρίας — προσφέροντάς μας αὐτὴ τὴ σωτηρία Ὁ ΤΡΙΑΔΙΚΟΣ ΘΕΟΣ ἔρχεται πρὸς ἡμᾶς. Ὁ Τίς κηρυττόμενος, ὁ Πατὴρ δίδων μαρτυρίαν, καὶ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα ἐρχόμενον γιὰ νὰ κἀνὴ ὁρατὴν μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ. Πόσο μεγάλη σωτηρία! Τί μεγάλη ἁμαρτία νὰ παραμελῶμεν αὐτήν! Ἄς προσευχόμεθα εἰς τὸν Θεὸν νὰ ἀποκαλύψῃ σὲ μᾶς, καθὼς μελετοῦμε αὐτὴ τὴν ἐπιστολή, τὴν δόξαν τῆς μεγάλης αὐτῆς σωτηρίας γιὰ νὰ μπορέσωμε πραγματικὰ νὰ προσέξωμε πολὺ περισσότερον αὐτήν.

1. Νὰ γνωρίσωμε τὸν Υἱὸν ποὺ μιλεῖ καὶ ἀποκαλύπτει τὸν Πατέρα νὰ γνωρίσωμε τὸν Πατέρα πρὸς τὸν Ὅποιον ὁ Τίς μᾶς ἀνοίγει τὴν εἰσοδὸν καὶ στὴν ἀγάπῃ τοῦ Ὁποίου μᾶς φέρνει (Ἰωάν. ιζ' 26), νὰ γνωρίσωμε τὸ Ἅγιον Πνεῦμα μὲ τὰ θαυμάσια χαρίσματα Του χάριτος καὶ δυνάμεως νὰ ἀποκατασταθῶμε στὴν εἰκόνα καὶ στενὴ σχέση μετὰ τῆς Ἁγίας Τριάδος Ἰδοὺ εἰς τί συνίσταται ἡ σωτηρία.

2. Κάθε σκέψις γιὰ τὴ δόξα τοῦ Χριστοῦ, τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Ἁγ. Πνεύματος καὶ τῆς μεγάλης σωτηρίας ἃς ἀφῆνῃ σὲ μᾶς αὐτὴ τὴν ἐντύπωσι: Νὰ προσέχωμε περισσότερο σ' αὐτὰ ποὺ ἀκούσαμε!

3. Τὸ κήρυγμα τοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν ἀποστόλων ὁ Θεὸς τὸ ἐκπεφράγιζε μὲ τὴν μαρτυρία Του. Ἐὰν αὐτὸ ἦτο ἀναγκαῖον τότε, πόσο περισσότερο εἶναι σήμερα, ποὺ ἐρισκόμαστε σὲ τόσο μεγάλη ἀπόστασι ἀπὸ αὐτὴς τὶς μέρες τῆς οὐρανοῦ χαρῆς καὶ δυνάμεως! Ἄς ζητοῦμε ὁ Θεὸς νὰ δῶνῃ μαρτυρίαν διὰ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καθὼς μελετοῦμε τὴν ἐπιστολὴν αὐτήν. Ἄς ἐπιμένωμε νὰ τὴν ζητοῦμεν καὶ ἃς τὴν περιμένωμεν. Χωρὶς αὐτήν τὴν μαρτυρίαν τοῦ Ἁγ. Πνεύματος, ἀκόμη καὶ ἂν ὁ Ἰδιὸς ὁ Χριστὸς μᾶς ἐδίδασκε αὐτὴς τὶς ἀλήθειαι λίγο θὰ μᾶς ἀπελθοῦσαν.

4. Ἀκόμη ἄλλη μιά φορὰ. Αὐτὸ εἶναι τὸ μεγαλεῖον τῆς σωτηρίας ὁ αἰώνιος Πατὴρ ἀπὸ ἀγάπῃ πρὸς ἡμᾶς μοῦ ὁμιλεῖ Αὐτὸς ὁ Ἰδιὸς διὰ τοῦ Υἱοῦ. Ὁ Τίς μοῦ δείχνει, μοῦ φέρνει καὶ μοῦ δίνει ὅλα ὅσα λέγει ὁ Πατὴρ καὶ ἔχω ἐντὸς μου τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, ποὺ μὲ κάνει κατάλληλον νὰ ἀκούσω, νὰ γνωρίσω, νὰ ἀποκτήσω καὶ νὰ ἀπολαύσω ὅλα ὅσα ὁ Πατὴρ διὰ τοῦ Υἱοῦ μοῦ μιλεῖ καὶ μοῦ χαρίζει. Ἄς ἔχωμε λοιπὸν, ὑπεράνω ὅλων τῆ βαθεῖα αὐτῆς πεποίθησι, ὅτι δὲν ἔπαυει ἄλλη θεία μαρτυρία, θεσπίσις ἢ κείρα τῆς σωτηρίας ποὺ ὁ Χριστὸς ἔκαμε, ἐκτὸς ἀπὸ αὐτὴν ποὺ μᾶς μεταβιβάζει καὶ διατηρεῖ ἐντὸς μας τὸ ἀπ' οὐρανοῦ ἔλθον Ἅγιον Πνεῦμα. Λοιπὸν, ἃς προσέχωμε περισσότερον τὸ Ἅγιον Πνεῦμα ποὺ εἶναι μέσα μας, διὰ τοῦ ὁποῦν ὁ Πατὴρ καὶ ὁ Τίς ἔρχονται πρὸς ἡμᾶς.

Ὁ Ἰησοῦς ὡς Υἱὸς ἀνθρώπου ἀνώτερος ἀπὸ τοὺς ἀγγέλους. Οἱ λόγοι τῆς ταπεινώσεώς Του.

ΧΙ

Ο ΚΟΣΜΟΣ ΥΠΟΤΕΤΑΓΜΕΝΟΣ ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΝΘΡΩΠΟΝ, ΟΧΙ ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΓΓΕΛΟΥΣ

5. Οὐ γὰρ ἀγγέλοις ὑπέταξε τὴν οἰκουμένην τὴν μέλλουσαν, περὶ ἧς λαλοῦμεν.

6. Διεμαρτύρατο δὲ πού τις λέγων. Τί ἐστὶ ἀνθρώπος ὃτι μιμηθῆσκέ αὐτοῦ; ἢ υἱὸς ἀνθρώπου ὃτι ἐπισκέπτῃ αὐτόν;

7. Ἠλάττωσας αὐτόν βραχύ τι παρ' ἀγγέλους, δόξῃ καὶ τιμῇ ἐστεφάνωσας αὐτόν,

8. πάντα ὑπέταξας ὑποκάτω τῶν ποδῶν αὐτοῦ. ἐν τῷ γὰρ ὑποτάξαι αὐτῷ τὰ πάντα οὐδὲν ἀφῆκεν αὐτῷ ἀνυπότακτον. Νῦν δὲ οὐπω ὁρῶμεν αὐτῷ τὰ πάντα ὑποτεταγμένα·

5. Ὅλες αὐτὰς οἱ ὑπερφυσικὰς ἐκδηλώσεις ἦσαν ἀναγκαῖες γιὰ νὰ μὴ παραγνωρισθῇ ἡ ταπεινὴ ἐμφάνισις τοῦ Υἱοῦ, γιατί ὁ μέλλων δοξαζόμενος κόσμος, γιὰ τὴν κληρονομία τοῦ ὁποίου μιλάμε, δὲν θὰ κυβερνηθῇ ἀπὸ ἀγγέλους ἀλλὰ ἀπὸ τὸν ταπεινωθέντα κατὰ τὴν ἐνσαρκωσίν Του Υἱόν.

6. Ὡς προφητεία γιὰ τὸ μελλοντικὸ δοξασμὸ τοῦ Υἱοῦ ποὺ φανερώθηκε στὴν ταπεινὴ κατὰστασιν ἀνθρώπου εἶναι ἡ διακήρυξις ποὺ κάποιος (ὁ Δαβὶδ) σὲ κάποιο μέρος τῶν Γραφῶν (Ψαλμ. η') ἔκανε λέγοντας: Ἵτι εἶναι ὁ ἀνθρώπος ὥστε νὰ σκέπτεσαι περὶ αὐτοῦ; ἢ ὁ υἱὸς ἀνθρώπου ὥστε νὰ δίνῃς προσοχὴν σ' αὐτόν;

7. Τοῦ ἔβωσες μιὰ θέσι λίγω κατώτερη ἀπὸ τοὺς ἀγγέλους, τὸν ἐστεφάνωσες μὲ δόξαν καὶ τιμὴν,

8. τὸν ἔκαμες κύριον ὅλων τῶν δημιουργημάτων σου καὶ ὅλα τὰ ὑπέταξες ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν του. Ἔτσι λοιπὸν μὲ τὸ «τὰ πάντα ὑπέταξε ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τοῦ ἀνθρώπου» μαρτυρεῖ πὼς δὲν ἔχει ἐξαιρέσει τίποτα ποὺ νὰ μὴ τὸ ἔχει ὑποτάξει εἰς αὐτόν. Τώρα δὲ δὲν βλέπομεν ἀκόμη τὰ πάντα νὰ εἶναι ὑποτεταγμένα εἰς αὐτόν.

9. τὸν δὲ βραχὺ τι παρ' ἀγγέλους ἡλαττωμένον βλέπομεν Ἰησοῦν διὰ τὸ πάθημα τοῦ θανάτου δόξῃ καὶ τιμῇ ἐστεφανωμένον, ὅπως χάριτι Θεοῦ ὑπὲρ παντὸς γεύσῃται θανάτου.

9. Βλέπομεν ὁμοίως τὸν Ἰησοῦν ποῦ ἔγινε λίγο κατώτερος ἀπὸ τοὺς ἀγγέλους, στεφανωμένον μὲ δόξαν καὶ τιμὴν ἐξ αἰτίας τοῦ θανάτου τὸν ὁποῖον ὑπέφερε, ὅπως μὲ τὸ σχέδιον τοῦ Θεοῦ νὰ σώσῃ κατὰ χάριν τοὺς ἀνθρώπους, γευθῇ θάνατον πρὸς ὄφελος ἐνὸς ἐκάστου ἀπὸ αὐτοῦ.

Ὡς Τίς τοῦ Θεοῦ ὁ Χριστὸς εἶναι ἀνώτερος ἀπὸ τοὺς ἀγγέλους. Ὡς Τίς ἀνθρώπου ὁ Ἰησοῦς εἶναι ἐπίσης ἀνώτερος ἀπὸ τοὺς ἀγγέλους. Πραγματικά, ὡς ἄνθρωπος, ἔγινε λίγο κατώτερος ἀπὸ τοὺς ἀγγέλους, καὶ ὁμοίως, ἐπειδὴ ὁ μέλλων δοξασιμένος κόσμος περὶ τοῦ ὁποῖου τὸ Πνεῦμα τοῦ Χριστοῦ εἶχε μιλήσει στοὺς προφήτες, εἶχε ὑποταχθῇ στὸν ἄνθρωπον, γι' αὐτὸ τὸ λόγο ἔχει μιὰ θέσι τιμῆς καὶ κυριαρχίας πολὺ ἀνωτέρα ἀπὸ τοὺς ἄλλους. Ὅχι μονάχα ἡ θεότης, ἀλλὰ καὶ ἡ ἀνθρωπότης τοῦ Χριστοῦ θὰ ἀποδείξουν πόσον ἀνώτερη εἶναι ἡ νέα οἰκονομία ἀπὸ αὐτὴν ποῦ ἐδόθη ἐν τῇ Π. Διαθήκῃ διὰ τῆς ὑπηρεσίας τῶν ἀγγέλων.

Διότι δὲν ὑπέταξε εἰς ἀγγέλους τὸν μέλλοντα δοξασιμένον κόσμον, τὸν κόσμον τὸν ὁποῖον ὁ ψαλμὸς ἔχει ὑπ' ὄψιν του, τὴν βασιλείαν τοῦ Μεσσία, τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν ἐπὶ τῆς γῆς. Ὁ ψαλμὸς δὲν μιλεῖ ἀπ' εὐθείας γιὰ τὸ Μεσσία, ἀλλὰ γιὰ τὸν ἄνθρωπο καὶ τὰ σχέδια τοῦ Θεοῦ γι' αὐτόν. Ἐφαρμόζεται ὁμοίως μὲ περισσότερη ἀκριβεία στὸν Μεσσία, γιατί σ' Αὐτόν καὶ ὁ Ψαλμὸς καὶ ὁ ἄνθρωπος βρίσκουν νὰ ἐκπληρώνωνται ὅλες οἱ ὑποσχέσεις.

Κατ' ἀρχὰς ὁ ψαλμωδὸς μιλεῖ γιὰ τὴ μικρότητα τοῦ ἀνθρώπου καὶ θαυμάζει ὅτι ὁ Θεὸς μποροῦσε νὰ δίνη σημασία σ' αὐτόν.

Τί εἶναι ὁ ἄνθρωπος ὥστε νὰ σκέπτεσαι περὶ αὐτοῦ ; ἢ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὥστε νὰ δίνης προσοχὴ σ' αὐτόν ; Ἐπειτα προχωρώντας δείχνει πόσο ὑψηλὴ εἶναι ἡ θέσι ποῦ κατέχει ὁ ἄνθρωπος. Ἡ φύσις του εἶναι λίγο κατώτερη ἀπὸ τὴ θεία.

Τοῦ ἔδωκες μιὰ θέσι λίγο κατώτερη ἀπὸ τοὺς ἀγγέλους· τὸν ἐστεφάνωσες μὲ δόξαν καὶ τιμὴν.

Καὶ μιὰ παγκόσμιος κυριαρχία ἔχει ἐκχωρηθῇ εἰς αὐτόν. Τὸν ἔκαμες κύριον ὅλων τῶν δημιουργημάτων σου. Ὅλα τὰ ὑπέταξες ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν αὐτοῦ.

Ἡ ἐπιστολή μας δείχνει πὼς αὐτὴ ἡ ὑπόσχεσις, ἂν καὶ δὲν τὴν βλέπομεν ἀκόμη νὰ ἔξη πραγματοποιηθῇ γιὰ τὸν ἄνθρωπον, ἔχει ἐν τούτοις ἐκπληρωθῇ τελείως γιὰ τὸν Ἰησοῦν. Ἔως τώρα δὲν

παρατηρούμεν ὅτι τὰ πάντα εἶναι ὑποτεταγμένα εἰς τὸν ἄνθρωπον βλέπομεν ὅμως τὸν Ἰησοῦν στεφανωμένον μὲ δόξαν καὶ τιμὴν. Αὐτὸ ποῦ ἀληθεύει γιὰ τὸν ἄνθρωπο μὲς' εἰς τὴν ὑπόσχεσι τοῦ Θεοῦ, τὸ βλέπομε νὰ ἐκπληρώνεται εἰς τὸν Χριστόν· αὐτὸ ποῦ βλέπομε εἰς τὸν Χριστόν, θὰ γίνῃ ἀληθινὸ καὶ γιὰ τὸν ἄνθρωπο. Τί θαυμάσιες σκέψεις φέρνει μπροστά μας ὁ ψαλμὸς !

Πόσο ἔνδοξος εἶναι ὁ προορισμὸς τοῦ ἀνθρώπου ! Δημιουργημένος κατ' εἰκόνα Θεοῦ, ἐπρόκειτο νὰ γίνῃ ὁμοιος μὲ τὸν Θεὸν καὶ κατὰ τοῦτο, δηλαδὴ ὡς βασιλεὺς, νὰ εἶναι κύριος τῶν πάντων. Ὁλόκληρος ὁ μελλοντικὸς κόσμος ἐπρόκειτο νὰ εἶναι ὑποταγμένος σ' αὐτόν. Ὁ ἄνθρωπος πῆρε ἀπὸ τὸν Θεὸν μιὰ ζωὴ, μιὰ φύσι, ἓνα πνεῦμα ἱκανὰ νὰ μετέχουν τῆς ἰδικῆς Του θείας ζωῆς καὶ πνεύματος. Τὴν θέλησί Του καὶ τὴν ἀγιότητά Του, ἱκανὰ νὰ ὁμοιάσουν καὶ νὰ συνδεθοῦν ἔτσι μὲ Αὐτὸν ὥστε ἀκόμη νὰ καθίσῃ ὁ ἄνθρωπος στὸν θρόνον τοῦ Θεοῦ, καὶ νὰ συμμερίζεται μὲ τὸν Θεὸν τὴν κυριαρχίαν ἐπὶ ὅλης τῆς δημιουργίας. Τί μεγάλος προορισμὸς !

Πόσο θαυμάσια βλέπομε αὐτὸν τὸν προορισμὸν νὰ ἐκπληρώνεται στὸν Ἰησοῦν ! Ἐπειδὴ ὁ ἄνθρωπος εἶχε δημιουργηθῇ μὲ μιὰ φύσι ἱκανὴ νὰ φθάσῃ σ' ἓνα τέτοιο προορισμῷ, γι' αὐτὸ τὸ λόγο ὁ Τίς τοῦ Θεοῦ μπόρεσε νὰ γίνῃ ἄνθρωπος, καὶ δὲν τὸ ἐθεώρησε ἀνάξιον τῆς θείας Του δόξης νὰ πραγματοποιήσῃ Αὐτὸς αὐτὸν τὸν προορισμόν. Ἦρθε καὶ ἀπέδειξε ποῖα σημασία εἶχε ἡ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου — πόσο ἡ ταπείνωσις καὶ ἡ ὑποταγὴ εἰς τὸν Θεὸν ἦταν τὸ ἀσφαλισμένο μονοπάτι ποῦ ὡδηγοῦσε εἰς τὴν τιμὴ καὶ τὴν δόξαν. Ἦρθε καὶ ἐτίμησε μιὰ ζωὴ ταπεινώσεως ποῦ θὰ ἦταν τὸ πειραματικὸ σχολεῖο γιὰ κεῖνον ποῦ θέλει νὰ ἀνυψωθῇ ἕως τὰ δεξιὰ τοῦ Θεοῦ, ἐκπληρώνοντας τὸν προορισμὸν τοῦ ἀνθρώπου στὸν ἑαυτὸ Του σὰν Τίς ἀνθρώπου, τὸν ἐξεπλήρωσε καὶ γιὰ μᾶς ὡς Τίς Θεοῦ.

Πόσο ἔνδοξα καὶ ἐξασφαλισμένα ὁ προορισμὸς τοῦ ἀνθρώπου θὰ πραγματοποιηθῇ ! Ὁ Ἰησοῦς, ὁ Τίς τοῦ Ἀνθρώπου, ἦρθε σὰν δευτέρος Ἀδάμ. Εὐρίσκεται σὲ σχέσι μαζί μας τόσο στενὴ, τόσο πραγματικὴ, τόσο συγγενικὴ ὅσο ἦτο καὶ ὁ Ἀδάμ.

Ὅσο τελεία ἦταν ἡ μετάδοσις σὲ μᾶς ἀπὸ τὸν Ἀδάμ τῆς ἁμαρτωλῆς φύσεως, ἄλλο τόσο εἶναι καὶ ἡ μετάδοσις ἡ δική Του μιᾶς καινούργιας τῆς δικῆς Του φύσεως. Σὰν Τίς Θεοῦ, Δημιουργὸς καὶ Συντηρητὴς τῶν πάντων, διὰ τοῦ ὁποῖου τὰ πάντα ὑπάρχουν, ἔχει μιὰ θεία δύναμι νὰ ζῇ μέσα μας μὲ ὅλα ὅσα Αὐτὸς ἔχει ἐν ἑαυτῷ. Ἡ ἀνθρωπότης Του ἀποκαλύπτει τί μπορούμε νὰ εἴμαστε· ἡ θεότης Του εἶναι ἡ ἐγγύησις ὅτι μπορούμε νὰ ζήσωμε αὐτὴ τὴ ζωὴ. **Δὲν βλέπο-**

μεν ακόμη τὰ πάντα ὑποτεταγμένα εἰς τὸν ἄνθρωπον, ἀλλὰ, καὶ αὐτὸ εἶναι ἀρκετόν, βλέπομεν τὸν Ἰησοῦν στεφανωμένον μὲ δόξαν καὶ τιμὴν.

Τὸ νὰ ἐνωθῇ μὲ μᾶς εἰς τὴν κατὰ σάρκα ζωὴν μας, τὸ νὰ συνταυτισθῇ μὲ τὴ φύσιν μας, αὐτὸ ἔκαμε τὸν Ἰησοῦν κατάλληλον νὰ ἀπαιτήσῃ, νὰ πραγματοποιήσῃ καὶ νὰ πάρῃ κατοχὴ τῆς δόξης ποὺ ὁ Θεὸς εἶχε ὑποσχεθῇ στὸν ἄνθρωπον. Μὲ τὸ νὰ πάρομε ἐμεῖς τὴ φύσιν Του, καὶ νὰ ταυτίσωμε τοὺς ἑαυτοὺς μας μὲ Αὐτὸν σ' αὐτὴ τὴ ζωὴ τὴν ἐπίγειον καὶ τὴν ἐπουράνιον, θὰ κατορθωθῇ νὰ γίνῃ πραγματικὰ δικό μας ἐκεῖνο ποὺ Αὐτὸς ἐπετέλεσε γιὰ μᾶς.

Ἄς κρατήσωμε καλὰ, μὲ τὴν ἐναρξί τῆς ἐπιστολῆς μας, αὐτὴ τὴν ἀλήθεια ὅτι αὐτὸ ποὺ ὁ Χριστὸς κάνει ὡς Ἀρχηγός, Ἀρχιερεὺς καὶ Λυτρωτής, δὲν εἶναι κάτι ἐξωτερικόν. Ὅλα ὅσα ἐργάζεται ὁ Θεὸς στὴ φύσιν, στὸν οὐρανὸ ἢ στὴ γῇ, στὰ ἀστέρια ἢ στὰ δένδρα, τὸ κάνει στὸ ἐσωτερικόν τους, μὲ νόμους οἱ ὁποῖοι διέπουν ὁλόκληρη τὴν ὕπαρξίν τους. Ὅλα ὅσα ὁ Ἀδάμ ἐργάσθηκε μέσα μας εἶναι ἐκ τῶν ἔσω μὲ μιὰ δύναμιν ποὺ διέπει τὴν ἐσωτερικὴν μας ζωὴν. Καὶ ὅλα ὅσα ὁ Χριστὸς κάνει γιὰ μᾶς, εἴτε ὡς Τίς Θεοῦ εἴτε ὡς Τίς ἀνθρώπου, εἶναι ὁμοίως ἓνα τελείως ἐσωτερικὰ γινόμενον ἔργον.

Ὅταν γνωρίζωμεν ὅτι ὁ Χριστὸς εἶναι ἓνα μὲ μᾶς καὶ μεῖς ἓνα μὲ Αὐτόν, ὅπως ἀκριβῶς συνέβαινε μὲ τὸν Ἀδάμ, τότε θὰ μπορέσωμε νὰ καταλάβωμε πόσο πραγματικὰ ὁ προορισμὸς μας θὰ πραγματοποιηθῇ ἐν τῷ Χριστῷ. Τὸ νὰ εἶναι ἓνα ὁ Χριστὸς μὲ μᾶς εἶναι ἡ ἐγγύησις τούτου, τὸ νὰ εἴμαστε ἓνα μὲ Αὐτόν εἶναι ἡ δύναμις τῆς ἀπολυτρώσεώς μας.

1. Ὁ προορισμὸς σου, ὦ ἄνθρωπε, εἶναι νὰ καθίσῃς μαζί μὲ τὸν Ἰησοῦν εἰς τὸν ἐπουράνιον θρόνον Του. Ζῆσαι σὺν ἄνθρωπος ποὺ προετοιμάζεσαι γιὰ αὐτό. Καλλιέργησε ἓνα πνεῦμα βασιλικῷ θρόνῳ. Μένε ἐν τῷ Χριστῷ. Αὐτὸς θὰ μείνῃ ἐν σοί.

2. Ὁ κόσμος ὑποταγμένος στὸν ἄνθρωπον. Πόσο τρομερὴ ἡ καταστροφὴ ποὺ ἔκανε ἡ ἁμαρτία, ἐξ αἰτίας τῆς ὁποίας ὁ ἄνθρωπος ὑποτάχθηκε στὸν κόσμον. Ὁ βασιλεὺς τοῦ κατάνησε σκλάβος του, καὶ εἶναι τέτοιος ἀκόμα καὶ θὰν ἐμφανίζεται σὺν κυβερνήτῃ αὐτοῦ. Ὁ Χριστὸς μᾶς διδάσκει νὰ γίνωμε κατακτητὰ τοῦ κόσμου μὲ τὸ νὰ ἀπαρνηθῶμε τὸ ἁμαρτωλὸν πνεῦμα τοῦ κόσμου μὲ τὸ νὰ κρατᾶμε αὐτὸν σὲ ὑποταγὴ ἀπέναντί μας μὲ τὸ νὰ μὴ ζοῦμε σύμφωνα μὲ τὴς δικῆς του ἀπειθήσεις. Μόνον στὸ δρόμῳ τῆς ταπεινώσεως καὶ τῆς ἀρνήσεως τοῦ ἑαυτοῦ μας θὰ πραγματοποιηθῇ ὁ ἐπουράνιος προορισμὸς μας.

3. Ἡ ἐπιστολὴ ἔχει νὰ μᾶς δείξῃ δύο πράγματα ἀχώριστα συνδεδεμένα εἰς τὸν Ἰησοῦν δηλ. τὴν ἐνδοξὴ θέσιν ποὺ κατέχει τώρα καὶ τὸ στενὸ δρομάκι τῆς ταπεινώσεως ποὺ Τὸν ἔφερε μέχρις ἐκεῖ. Ἄς φροντίζωμε νὰ ἀκολουθοῦμε τὸν Χριστὸν στὸ δρόμῳ τῆς ταπεινώσεώς Του. Τότε Αὐτὸς θὰ φροντίσῃ νὰ μᾶς φέρῃ στὴ δόξα Του.

4. Ἄς φροντίζωμε νὰ προσέχωμε τὴν ἐσωτερικὴν σχέσιν τὴν πραγματικὴν ἐνότητα μεταξὺ τῶν δύο αὐτῶν. Στὸ πνεῦμα ποὺ ζῇ στὴ γῇ ὑποτεταγμένο στὸ Θεόν, σ' αὐτὸ ὁ Θεὸς ὑποτάσσει τὰ πάντα στὸν οὐρανόν. Ἡ ψυχὴ ποὺ μὲ ταπεινωσὶ κατὰ τὴν γῇ ἔχει τὸ Θεὸ ὡς τὸ πᾶν της, αὐτὴ ἡ ψυχὴ εἶναι κατάλληλὴ γιὰ τὸν οὐρανόν, ὅπου ὁ Θεὸς φανερώνεται μὲ δόξαν ὡς τὰ πάντα ἐν αὐτῷ.

XII

ΒΛΕΠΟΜΕΝ ΤΟΝ ΙΗΣΟΥΝ ΣΤΕΦΑΝΩΜΕΝΟΝ ΜΕ ΔΟΞΑΝ ΚΑΙ ΤΙΜΗΝ

6' 8. Νῦν δὲ οὕτω ὁρώμεν αὐτῷ
τὰ πάντα ὑποτεταγμένα.

9. Τὸν δὲ βραχύ τι παρ' ἀγγέ-
λους ἡλαττωμένον βλέπομεν Ἰη-
σοῦν διὰ τὸ πάθημα τοῦ θανάτου
δόξῃ καὶ τιμῇ στεφανωμένον, ὅπως
χάριτι Θεοῦ ὑπὲρ παντὸς γεύσεται
θανάτου.

8. Τώρα δὲ δὲν βλέπομεν ἀκόμη
τὰ πάντα νὰ εἶναι ὑποτεταγμένα εἰς
αὐτόν.

9. Βλέπομεν ὅμως τὸν Ἰησοῦν
ποῦ ἔγινε λίγο κατώτερος ἀπὸ τοὺς
ἀγγέλους, στεφανωμένον μὲ δόξαν
καὶ τιμὴν ἐξ αἰτίας τοῦ θανάτου
τὸν ὁποῖον ὑπέφερε, ὅπως μὲ τὸ σκέ-
διον τοῦ Θεοῦ νὰ σώσῃ κατὰ χάριν
τοὺς ἀνθρώπους, γευθῇ θάνατον
πρὸς ὄφελος ἐνὸς ἐκάστου ἀπὸ αὐ-
τοῦ.

Ὅποια θαυμαστή ἀντίθεσις! Δὲν βλέπομεν ἀκόμη τὰ πάντα ὑπο-
τεταγμένα σ' αὐτόν, δηλαδή, στὸν ἄνθρωπο, ἀλλὰ — ποῦ εἶναι πολὺ
καλλίτερο — βλέπομεν τὸν Ἰησοῦν στεφανωμένον μὲ δόξαν καὶ τιμὴν.
Ὅταν κυττάζομε ὁλόγυρα μας αὐτὸ τὸν κόσμον, μὲ ὅλην του τὴν ἁμαρτία
καὶ τὴν ἀθλιότητα, αὐτὸ πραγματικά δὲν μᾶς παρουσιάζει τὸν ἄνθρωπο
ὡς προσωρισμένο νὰ εἶναι ἀνώτερος ἀπὸ τοὺς ἀγγέλους, καὶ νὰ εἶναι
κυρίαρχος ὅλων τῶν δημιουργημάτων τοῦ Θεοῦ. Ὅταν ὅμως θυμη-
θοῦμε πὼς ὁ Χριστὸς ἔγινε ἄνθρωπος γιὰ νὰ μπορέσῃ νὰ ὑποστῇ
θάνατον γιὰ σωτηρίαν ὅλων τῶν ἀνθρώπων, καὶ ὅτι Αὐτός, ἄνθρωπος
ἐπὶ τοῦ θρόνου, ζῇ τώρα ὡς Ἑγγυητής μας, Λυτρωτής μας καὶ Κεφαλὴ
μας, μᾶς εἶναι ἀρκετὸ ὅταν βλέπομεν Αὐτὸν στεφανωμένον μὲ δόξαν
καὶ τιμὴν. Μὲ αὐτὰ ἔχομεν τὴν ἐγγύησιν ὅτι μιὰ μέρα θὰ φέρῃ στὴν
ἴδια αὐτὴ δόξα καὶ τιμὴν καὶ τὸν ἄνθρωπον ἐπίσης. Μ' αὐτὸ ἔχομε
τὴν βεβαιότητα ὅτι χρησιμοποιεῖ, ἀπὸ τώρα ἀκόμη, αὐτὴ τὴ δόξα καὶ

τὴν τιμὴν, γὰρ λογαριασμοῦ μας. Δὲν βλέπομεν ἀκόμη τὰ πάντα ὑποταγμένα εἰς τὸν ἄνθρωπον ἀλλὰ — **βλέπομεν τὸν Ἰησοῦν στεφανωμένον μὲ δόξαν καὶ τιμὴν. Μακαρία ἀντίθεσις.**

Ἡ ὀρθὴ γνῶσις καὶ χρησιμοποίησις αὐτῆς τῆς ἀντιθέσεως εἶναι τὸ μυστικὸν τῆς ζωῆς τῆς πίστεως. **Ἀκόμη δὲν βλέπομεν τὰ πάντα ὑποταγμένα εἰς Αὐτόν** — μὲ πόση ἀκρίβεια ἐκφράζεται ἐδῶ ἡ ἀπογοήτευσις καὶ ἡ ἀποτυχία ποὺ εἶναι συχνὰ ἡ πείρα τοῦ πιστοῦ ὅταν ἡ πρώτη του χαρὰ καὶ ἐλπίδα ἀρχίζει νὰ τοῦ ξεφεύγῃ. Ἀνακαλύπτει ὅτι ἡ ἁμαρτία ἦταν ἰσχυρότερη ἀπὸ ὅτι τὴν ἐθεωροῦσε· ὅτι ἡ δύναμις τοῦ κόσμου, τῆς σαρκὸς καὶ τοῦ ἐγὼ δὲν εἶχαν ὑποταχθῇ σ' αὐτὸν καθὼς ἤλπιζε. Ὑπάρχουν ἐποχαὶ ποὺ τοῦ φαίνεται πὼς οἱ ὑποσχέσεις τοῦ Θεοῦ καὶ οἱ προσδοκίαι αὐτῶν ποὺ ἔτρεφε στὴν καρδιά του, ἦταν μάταιαι. Ἀκόμη καὶ ὅταν ἀναγνωρίξῃ ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι πραγματικὰ πιστὸς ὥστε νὰ ἐκκληρώσῃ αὐτὲς τὶς ὑποσχέσεις του, ὁ δρόμος γιὰ ἔναν ἀδύνατον ὅπως εἶναι αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος μέσ' στὶς περιστάσεις ποὺ τὸν περιστοιχίζουν, ὁ δρόμος γιὰ νὰ ἀποκτήσῃ αὐτὲς τὶς ὑποσχέσεις εἶναι πολὺν δύσκολος. Οἱ ὑποσχέσεις τοῦ Θεοῦ, ὅτι θὰ ὑποτάξῃ τὰ πάντα σὲ μᾶς καὶ θὰ μᾶς κάνῃ κάτι παραπάνω ἀπὸ νικητὲς, εἶναι πραγματικὰ πολυτιμότητες, ἀλλὰ δυστυχῶς ἔρχεται πάντοτε ἄλλιν ἡ πικρὰ πείρα — ὁ ἄνθρωπος βλέπει ὅτι ἀκόμη δὲν ἔχουν ὑποταχθῇ ὅλα εἰς αὐτόν.

Εὐτυχισμένος ὁ ἄνθρωπος ποὺ ξέρεي, τότε, μὲ ζωντανὴν πίστιν νὰ λέγῃ : **Βλέπομεν ὅμως τὸν Ἰησοῦν στεφανωμένον μὲ δόξαν καὶ τιμὴν.** Εὐτυχισμένος ὁ ἄνθρωπος ποὺ ξέρει νὰ μὴν κυττάξῃ στὶς ἀτέλειαι καὶ ἀποτυχίαι ποὺ βρίσκει μέσα του, ἀλλὰ νὰ ἀτενίζῃ καὶ νὰ ἀποβλέπῃ εἰς τὴν τελειότητα καὶ τὴ δόξα ποὺ βρίσκει εἰς τὸν Ἰησοῦν! Μάλιστα, εὐτυχισμένος ὁ ἄνθρωπος ποὺ σὲ κάθε ἀπογοήτευσιν καὶ δυσκολίαν ποὺ συναντᾷ, βρίσκει ἀπόλαυσιν καὶ ζωὴν σ' αὐτὰ τὰ εὐλογημένα λόγια : **Βλέπομεν ὅμως τὸν Ἰησοῦν στεφανωμένον μὲ δόξαν καὶ τιμὴν.** Αὐτὸ εἶναι ἐκεῖνο ποὺ μᾶς χρειάζεται! αὐτὸ ἱκανοποιεῖ τὴν ψυχὴ καὶ τῆς δίνει εἰρήνην, χαρὰ καὶ δύναμιν.

Ἡ ἐπιστολὴ αὐτὴ ἀσχολεῖται νὰ μᾶς ἐξηγήσῃ τὸ μεγάλο μυστήριον γιὰτὶ ὁ Τίς τοῦ Θεοῦ ἐγίνε λίγο κατώτερος τῶν ἀγγέλων. Ἐγίνε τέτοιος, γιὰ νὰ μπορέσῃ, σύμφωνα μὲ τὸ σχέδιον τοῦ Θεοῦ νὰ σώσῃ κατὰ χάριν τοὺς ἀνθρώπους, νὰ ὑποστῇ θάνατον γιὰ κάθε ἄνθρωπον καὶ μ' αὐτὸν τὸν τρόπο νὰ ἀνοίξῃ ἐκ νέου τὴν εἰσοδὸν πρὸς τὴν παρουσίαν καὶ τὴν εὐνοίαν τοῦ Θεοῦ. Τὴν ἀναγκαιότητα καὶ τὴν σημασίαν τῶν παθημάτων Του καὶ τοῦ θανάτου Του θὰ παρουσιάσῃ

σ' ἡμᾶς ἡ ἐπιστολὴ αὐτὴ κατὰ τρεῖς διαφόρους ἀπόψεις. Ἡ πρώτη (ἐδ. 10) μᾶς ἀναφέρει ὅτι ὁ Χριστὸς ὁ Ἰδιος ἔπρεπε νὰ τελειωθῇ διὰ τῶν παθημάτων καὶ τοῦ θανάτου, ἔτσι ποὺ σὰν Ἀρχηγὸς νὰ μπορέσῃ ν' ἀνοίξῃ γιὰ μᾶς τὸ δρόμο πρὸς τὴν τελειότητα, καὶ νὰ παρασκευάσῃ τὴν νέαν αὐτὴν φύσιν, τὴν νέαν ὁδὸν ζωῆς, μὲ τὴν ὁποίαν θὰ μπορέσωμε νὰ ὁδηγηθούμε πρὸς τὴν Δόξαν. Ἡ δευτέρη (14, 15) μᾶς δείχνει, ὅτι διὰ τοῦ θανάτου κάνοντας ἀπολύτρωσιν ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν, μπόρεσε νὰ καταργήσῃ τὸν διάβολον, μὲ ὅλην τὴν ἐξουσίαν τοῦ θανάτου ποὺ εἶχε, καὶ νὰ ἀπαλλάξῃ τελείως ὅλους μας ἀπὸ κάθε φόβο τοῦ θανάτου. Καὶ ἡ τρίτη (16 - 18) ὅτι μὲ ὅσα Αὐτὸς ἐπέφερε, νὰ μπορῇ νὰ γίνῃ πιστὸς καὶ ἐλεήμων Ἀρχιερεὺς, ἱκανὸς νὰ σταθεροποιήσῃ γιὰ μᾶς μιὰ πλήρη ἐμπιστοσύνη σ' Αὐτόν, καὶ νὰ μᾶς παρέχῃ κάθε βοήθειαν στὴν ὥρα τῆς ἀνάγκης μας. Πρὸ τοῦ ὅμως ὁ συγγραφεὺς μᾶς ἀναπτύξῃ τὴν σημασίαν τῆς ταπεινώσεως τοῦ Χριστοῦ, μᾶς παρουσιάζει προηγουμένως τὴ δόξα Του. Αὐτὸ ἀποτελεῖ τὴν ὑπεροχὴ τῆς Καινῆς Διαθήκης, αὐτὸ δίνει στὴν πίστι μας, τὴ δύναμι νὰ εἶναι σταθερὰ καὶ νικηφόρος· βλέπομεν τὸν Ἰησοῦν τώρα ὑψωμένον εἰς τὰ δεξιὰ τῆς Μεγαλειότητος τοῦ Θεοῦ. Ὡς κρατοῦμε σφικτὰ αὐτὴν τὴν ἀλήθειαν, σὰν τὴ βασικὴ ἰδέα τῆς ἐπιστολῆς μας, σὰν τὸ μοναδικὸ μεγάλο μάθημα ποὺ εἶχαν ἀνάγκη νὰ μάθουν οἱ Ἑβραῖοι, ἀλλὰ καὶ ὅλοι οἱ ναρκωμένοι χριστιανοί· ὁ Ἰησοῦς ποὺ πέρασε ἀπὸ τόσα παθήματα γιὰ χάρι μας· ὁ Ἰησοῦς ποὺ μὲ τὰ παθήματά Του ὡς Ἀρχηγὸς μας, ἄνοιξε γιὰ μᾶς δρόμο πρὸς τὸν Θεόν· ὁ Ἰησοῦς ποὺ συμπονεῖ μὲ μᾶς — αὐτὸς ὁ Ἰησοῦς εἶναι τώρα στεφανωμένος μὲ τιμὴν καὶ δόξαν. Τὸ νὰ βλέπομεν Αὐτὸν σ' αὐτὴ τὴ θέσι, μᾶς κάνει νὰ ξέρωμε πὼς ἔχομε μὲ Αὐτόν ὅλα ὅσα μποροῦν νὰ μᾶς χρειασθοῦν.

Θὰ ἤθελες, ἀγαπητέ μου ἀναγνώστα, νὰ δώσης λίγο περισσότερη προσοχὴ στὴ μεγάλη αὐτὴ σωτηρία ; θὰ ἤθελες νὰ πειραματισθῇς πόσο τέλεια ὁ Ἰησοῦς εἶναι ἱκανὸς νὰ σώξῃ ; ἔχεις σοδαρὸ πόθο νὰ ἔχῃς στὴ ζωὴ σου τόση ἀπὸ τὴν ἀγάπην καὶ τὴν παρουσίαν τοῦ Θεοῦ, τὴν ἀγιότητα, τὴν χαρὰν καὶ τὴν δυνάμιν Του, ὅση ποθεῖ ὁ Ἰησοῦς γιὰ σένα νὰ ἔχῃς ; Ἐδῶ ἀκριβῶς δρίσκεται ὅλο τὸ μυστικόν ! Ὅσο καὶ νὰ σὲ περιστοιχιζῇ ἡ ἁμαρτία καὶ ἡ ἀδυναμία, μέσα σ' ὅλο τὸ σκοτάδι καὶ τὴν ἀμφιβολίαν, μέσα στὴν πτώσιν καὶ τὴ στενοχωρίαν κράτα σφικτὰ αὐτὴ τὴ μοναδικὴ ἀλήθειαν, ἐπίβαλε εἰς τὸν ἑαυτόν σου αὐτὴ τὴν μοναδικὴν ἀσκησὶν πίστεως. **Δὲν βλέπομεν τὰ πάντα νὰ εἶναι ὑποτεταγμένα**

εἰς Αὐτόν, βλέπομεν ὅμως τὸν Ἰησοῦν στεφανωμένον μὲ δόξαν καὶ τιμὴν. Αὐτὸ μᾶς δίνει εἰρήνην, νίκην καὶ χαρὰν ἀνεκλάλητον.

Καὶ ἂν θὰ ἤθελες νὰ μάθης πῶς θὰ μπορῇς νὰ ἔχῃς τὴν καρδιά στραμιμένη πρὸς τὸν Ἰησοῦν, θυμήσου, ὅτι Αὐτὸς ἤλθε γιὰ νὰ σώσῃ τὸν λαὸν Αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν (Ματθ. α' 21). Ἡ καρδιά ποὺ αἰσθάνεται τὸ φορτίο τῆς καὶ τὴν ἁμαρτία τῆς, ἡ καρδιά ποὺ αἰσθάνεται τὴν τελεία διαφθορά καὶ ἀνικανότητα τῆς παλαιᾶς φύσεως καὶ τοῦ ἐγώ, αὐτὴ ἡ καρδιά θὰ βρῇ τὸν ἑαυτὸν τῆς νὰ ἐλκύεται μὲ ζωντανὴν ἐπιθυμίαν πρὸς τὸν ἰσχυρὸν αὐτὸν Λυτρωτὴν. Σὲ μιὰ τέτοια καρδιά ὁ Ἰησοῦς ὁ Στεφανωμένος, δὲν θὰ εἶναι μονάχα ἓνα ἀπομακρυσμένο πρόσωπο, ἀλλὰ, διὰ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος θὰ ἔχῃ κατοικίαν Του μέσα σ' αὐτήν. Ἡ Ἐλευσις τοῦ Ἁγίου Πνεύματος εἶναι ἀδιάσπαστα συνδεδεμένη, εἶναι ἡ μοναδικὴ ἀπόδειξις γιὰ μᾶς, ὅτι ἐδοξάσθη ὁ Ἰησοῦς (Ἰωάν. ζ' 38, 39· ις' 14· ιζ' 10) εἶναι ἡ μόνη πραγματικὴ σημειοσχὴ εἰς τὰς εὐλογίας ποὺ πηγάζουν ἀπὸ τὸν δοξασμὸν αὐτὸν τοῦ Ἰησοῦ. "Ὅλη ἡ λατρεία ποὺ προσφέρουμε σ' Αὐτόν, στεφανωμένον μὲ δόξαν καὶ τιμὴν, ὅς εἶναι λατρεία ἐν πίστει ὅτι τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον κατέθηκε τὴν Πεντηκοστὴν νὰ δοξάσῃ Αὐτὸν μέσα στὴν καρδιά μας, ὥστε ὁλόκληρος ὁ ἐσωτερικὸς μας ἄνθρωπος νὰ γεμίσῃ μὲ τὴν παρουσία Του.

1. Ὁ Ἰησοῦς γενόμενος ὀλίγον κατώτερος τῶν ἀγγέλων. Ὁ Ἰησοῦς διὰ τὸ πάθημα τοῦ θανάτου στεφανωμένος μὲ δόξαν καὶ τιμὴν. Ἄς μὴν κυττάξωμε μοναχὰ τὴ δόξα, ἀλλὰ ὅς κυτῶμε καλλίτερα τὸ μέρος ποὺ ἐγεννήθη Αὐτὸς καὶ τὸ δρόμο ποὺ πέρασε γιὰ νὰ φτάσῃ σ' αὐτὴ τὴ δόξα. Αὐτὸς εἶναι ὁ δρόμος ποὺ καὶ μῆς περπατοῦμε τώρα. Ἄς μάθωμε νὰ δεχόμεστε τὴν ταπείνωσιν καὶ τὰ παθήματα ὡς τὸν σπόρον, τὴν δύναμιν, μέσα ἀπὸ τὴν ὁποίαν θὰ ξεφυτρώσῃ ἡ δόξα, ὡς τὸ δρόμο μέσα στὸν ὁποῖον, ὁ ἐν δόξῃ Ἰησοῦς, μᾶς προετοιμάζει γιὰ τὴ δόξα.

2. Βλέπομεν τὸν Ἰησοῦν στεφανωμένον μὲ δόξαν καὶ τιμὴν. Κάθε νέος πειρασμοσμός τῆς ἀντιθέσεως — δὲν βλέπομεν ἀκόμη τὰ πάντα ἐποπεταγμένα εἰς τὸν ἄνθρωπον — ὅς γίνῃ μιὰ κλῆσις, μιὰ αἰτία καὶ μιὰ βοήθεια γιὰ νὰ στραφῶμεν πρὸς τὸν Ἰησοῦν. Ἄς δαπανῶμεν προσοχὴν καὶ λατρείαν ἕως ὅτου ὁλόκληρη ἡ ψυχὴ μας γεμίσῃ μὲ τὴν πίστιν αὐτήν : αὐτὴ ἡ ζωὴ τῆς ταπεινώσεως εἶναι τὸ μπορούμε ἀπὸ τὸ ὁποῖο θὰ ὀγῇ τὸ ἄνθος τῆς αἰωνίου δόξης· ὁ δοξασμένος Ἰησοῦς εἶναι ἡ ἀπόδειξις τούτου, ἡ ἐγγύησις ὅτι τὸ ἴδιο θὰ γίνῃ καὶ γιὰ μᾶς. Αὐτὸ ὅς εἶναι ἡ ζωὴ μας : βλέπομεν τὸν Ἰησοῦν ἐξ αἰτίας τοῦ θανάτου τὸν ὁποῖον ὑπέφερε στεφανωμένον μὲ δόξαν καὶ τιμὴν.

XIII

Ο ΙΗΣΟΥΣ ΓΕΥΕΤΑΙ ΘΑΝΑΤΟΝ ΥΠΕΡ ΠΑΝΤΟΣ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

6' 9. Τὸν δὲ βραχύ τι παρ' ἀγγέλους ἡλαττωμένον βλέπομεν Ἰησοῦν διὰ τὸ πάθημα τοῦ θανάτου δόξῃ καὶ τιμῇ ἐστεφανωμένον, ὅπως χάριτι Θεοῦ ὑπὲρ παντὸς γεύσεται θανάτου.

9. Βλέπομεν ὁμῶς τὸν Ἰησοῦν ποῦ ἔγινε λίγο κατώτερος ἀπὸ τοὺς ἀγγέλους, στεφανωμένον μὲ δόξαν καὶ τιμὴν ἐξ αἰτίας τοῦ θανάτου τὸν ὁποῖον ὑπέφερε, ὅπως μὲ τὸ σχέδιον τοῦ Θεοῦ νὰ σώσῃ κατὰ χάριν τοὺς ἀνθρώπους, γευθῇ θάνατον πρὸς ὄφελος ἐνὸς ἐκάστου ἀπὸ αὐτοῦς.

Ἐδῶ ἔχομεν τὴν ἐξηγήσιν τοῦ γιατί ἔκρεπε ὁ Ἰησοῦς νὰ γίνῃ ὀλίγον κατώτερος τῶν ἀγγέλων *. Αὐτὸ ἔγινε γιὰ νὰ μπορέσῃ νὰ γευθῇ θάνατον πρὸς ὄφελος τοῦ καθ' ἐνὸς ἀνθρώπου. Στὴ βουλὴ τῆς θείας χάριτος, καὶ στὸ μεγάλο σχέδιο τῆς Λυτρώσεως, αὐτὸ ἦταν ἓνα ἀπὸ τοὺς πρώτους σκοποὺς τῆς ἐνσαρκώσεως—ἐγεννήθη γιὰ νὰ ἀποθάνῃ—. Χωρὶς αὐτὴν τὴν θαυμαστὴν γέννησιν — Ο ΛΟΓΟΣ ποῦ ἦτο Θεός, ἔγινε σὰρξ, — ἡμεῖς δὲν θὰ εἶχαμε ὄφελος ἀπὸ τὸν θάνατόν Του. Χωρὶς αὐτὴν τὴν θαυμαστὴν γέννησιν ὁ θάνατος δὲν θὰ ἐχρησίμευε τίποτα σὲ μᾶς. Ἐκεῖνα ποῦ ὁ Θεὸς ἔνωσε, ὁ ἀνθρώπος ἄς μὴν τὰ χωρίσῃ. Ἄς προσέχωμε νὰ μὴ ἐξυψώνομε τὸ ἓνα εἰς δάρος τοῦ ἄλλου. Ἡ γέννησις καὶ ὁ θάνατος εἶναι δυὸ ἀχώριστα μέρη τοῦ ἐνὸς τρόπου κατὰ τὸν ὁποῖον ἐτελειοποιήθη ὡς Πρωτότοκος ἐκ τῶν νεκρῶν, καὶ ἔγινε Ἐλευθερωτὴς καὶ Βασιλεὺς μας. Ἡ ἐνσάρκωσις καὶ ταπείνωσις τοῦ Ἰησοῦ ἦταν ἀπαραίτητη διὰ τὸν θάνατόν Του πρὸς ὄφελος κάθε ἀνθρώπου.

* Σ. Μ. Ἦτοι νὰ γίνῃ θνητός, πρᾶγμα ποῦ δὲν ἀναφέρεται γιὰ τοὺς ἀγγέλους.

Και ποία ήταν ἡ σημασία αὐτοῦ τοῦ θανάτου ; Καὶ ποῦ κεῖται ἡ αποτελεσματικότης του ; Ἐπάρχει εἰς τὴν Γραφὴν μιὰ διπλὴ ἀποφῆς τοῦ θανάτου τοῦ Χριστοῦ ὡς Κεφαλῆς μας. Ἡ μιὰ εἶναι ὅτι **ἀπέθανε διὰ τὴν ἁμαρτίαν**, βαστώντας τὴν κατὰ της, καὶ ὑποφέροντας θάνατον ὡς τὴν δικαίαν ἀπόφασιν τοῦ Θεοῦ γιὰ τιμωρία τῆς ἁμαρτίας. Ὁ θάνατός του ἄνοιξε γιὰ μᾶς τὸν δρόμον πρὸς τὸν οὐρανόν. Ἐκανε γιὰ μᾶς ἐκεῖνο ποῦ ἡμεῖς δὲν μπορούμε οὔτε εἶναι ἀνάγκη νὰ τὸ κάνομε· ἐργάσθηκε μιὰ τελεία σωτηρία τὴν ὁποίαν ἡμεῖς ἔχομε μονάχα νὰ δεχτοῦμε καὶ νὰ ἀναπανθοῦμε σ' αὐτήν. Ἡ ἄλλη ἀποφῆς εἶναι ὅτι, **ἀπέθανε ὡς πρὸς τὴν ἁμαρτίαν**. Ὁ θάνατός Του ἦταν ἀπόδειξις τῆς ἀντιστάσεώς Του στὴν ἁμαρτία καὶ τὸν πειρασμό της καὶ ὅτι ἦταν ἕτοιμος μᾶλλον νὰ παραδώσῃ τὴν ζωὴν του εἰς θάνατον παρὰ νὰ ὑποκύψῃ στὴν ἁμαρτίαν, μιὰ ἀπόδειξις ὅτι δὲν ὑπάρχει τρόπος νὰ ἀπελευθερωθῇ κανεὶς ἀπὸ τὴν σάρκα καὶ τὴν σέξου της μὲ τὴν ἁμαρτίαν, παρὰ μόνον μὲ τὸ νὰ παραδώσῃ εἰς θάνατον τὴν παλαιὰν ζωὴν, μὲ τὸν σκοπὸν νὰ παραλάβῃ ἐκ νέου καὶ ἀπ' εὐθείας ἀπὸ τὸν Θεὸν μιὰ ζωὴ τελείως νέαν. Μ' αὐτὴ τὴν ἀποφῆν ὁ θάνατός Του ἦταν μιὰ πρᾶξις ἀπείρου ἠθικῆς καὶ πνευματικῆς ἀξίας — ἡ τελικὴ συμπλήρωσις τοῦ ἔργου ποῦ ἔκανε ὁ Θεὸς ὅταν ἐτελειοποιεῖ Αὐτὸν διὰ παθημάτων.

Ἡ πρώτη ἀποφῆς : ὁ θάνατος διὰ τὴν ἁμαρτίαν τὴ δική μας, πέρνει ἀξίαν ἀπὸ τὴν δεύτερην ἀποφῆν, ἡ ὁποία μᾶς ἀποκαλύπτει ποῖα εἶναι ἡ πραγματικὴ φύσις καὶ δύναμις αὐτοῦ τοῦ θανάτου. Καί, ἔτσι ἡ πίστις εἰς τὸν θάνατον διὰ τὴν ἁμαρτίαν, πρέπει νὰ μᾶς ὀδηγῇ εἰς τὸν θάνατον ὡς πρὸς τὴν ἁμαρτίαν. Ἡ μιὰ ἀποφῆς εἶναι ἡ τῆς ἀντικαταστάσεως : Ὁ Χριστὸς ἔχει κάνει ἐκεῖνο ποῦ ἐγὼ δὲν μπορῶ νὰ τὸ κάνω. Ἡ ἄλλη εἶναι τῆς ἐπικοινωνίας : Ὁ Χριστὸς ἐργάζεται μέσα μου τὴν ζωὴν ποῦ Αὐτὸς ἔζησε. Τὸ πρῶτον εἶναι ἓνα ἔργον τετελεσμένο καὶ μοῦ δίνει παρηγορίαν νὰ ἐμπιστευθῶμαι στὸν Θεὸν ἀμέσως καὶ γιὰ πάντα. Τὸ δεῦτερον εἶναι ἡ δύναμις τοῦ ἁγιασμοῦ κατὰ τὸν ὁποῖον πραγματοποιῶνται μέσα μου ὁ θάνατος καὶ ἡ ζωὴ τοῦ Χριστοῦ.

Καὶ οἱ δύο ἀπόψεις βρίσκονται σὲ τελείαν ἁρμονίαν μέσα στὴν ἐπιστολὴ αὐτὴ. Κυττᾶτε πόσο καθαρὰ μᾶς παρουσιάζεται ἡ πρώτη σ' αὐτὸ τὸ κεφάλαιον. **Διὰ τὸ πάθημα τοῦ θανάτου ἐστεφανώθη με τιμὴν καὶ δόξαν.** « Ἐγινε λίγο κατώτερος τῶν ἀγγέλων γιὰ νὰ μπορέσῃ νὰ γευθῇ θάνατον πρὸς ὄφελος κάθε ἀνθρώπου » νὰ μπορέσῃ νὰ πιῇ τὸ ποτήρι τοῦ θανάτου, ποῦ ἦταν ὁ μισθὸς τῆς ἁμαρτίας, χάριν ὧλων. Μερικοὶ ἄνθρωποι πεθαίνουν χωρὶς νὰ δοκιμάσουν τὴν πικρίαν

τοῦ θανάτου. Ὁ Ἰησοῦς ἐγεύθηκε τὴν πικρία του, ὡς τὴν κατάρρα τῆς ἁμαρτίας, μὲ τὸ ποτήρι ξεχειλισμένον. Διαβάζομε στὸ ἐδ. 14 ὅτι ἔγινε ἄνθρωπος ὥστε μὲ τὸ θάνατό Του νὰ καταργήσῃ (νὰ κάμῃ ἀνίσχυρον νὰ δλάψῃ) ἐκείνον ποῦ εἶχε τὴν ἐξουσίαν τοῦ θανάτου, δηλαδὴ τὸν Διάβολον καὶ νὰ ἐλευθερώσῃ ἐκείνους ποῦ ἦσαν ὑποδουλωμένοι.

Ὁ θάνατός Του ἐπετέλεσε γιὰ μᾶς ἐκεῖνο ποῦ μῆς ἦταν ἀδύνατον νὰ κάνωμε, ποῦ τώρα δὲν ὑπάρχει καμμιά ἀνάγκη νὰ τὸ κάνωμε. Καὶ τὸ ἐδ. 17 μᾶς λέει ὅτι ἔγινε ἄνθρωπος γιὰ νὰ μπορέσῃ νὰ γίνῃ Μέγας Ἀρχιερεὺς γιὰ τὰ πρὸς τὸν Θεὸν ζητήματά μας· νὰ κάνῃ ἐξιλέωσιν γιὰ τὶς ἁμαρτίες τοῦ λαοῦ.

Ὅλες αὐτὲς οἱ ἐκφράσεις — νὰ ὑποφέρῃ θάνατον, νὰ γενθῇ θάνατον γιὰ ὅλους, νὰ καταργήσῃ τὸν διάβολον, νὰ κάμῃ ἐξιλέωσιν γιὰ τὶς ἁμαρτίες τοῦ λαοῦ — ἀναφέρονται εἰς τὸ τετελεσμένο ἔργον τοῦ Κυρίου, τὸ ἀσφαλὲς καὶ αἰώνιον θεμέλιον στὸ ὁποῖο ἡ πίστις μας καὶ ἡ ἐλπίδα μας μποροῦν νὰ ἀναπαύωνται.

Προχωρώντας ἡ ἐπιστολὴ θὰ μᾶς δείξῃ ποῦ εἶναι τὸ οἰκοδόμημα ποῦ στηρίζεται σ' αὐτὸ τὸ θεμέλιον, δηλαδὴ τὴν ἐπουράνια δύναμι καὶ ζωὴ, τὴν εὐλογημένην ζωὴν κοντὰ στὸ Θεὸ καὶ στὴν ὑπηρεσίᾳ Του, τὴν ἐπικοινωνίαν μαζί Του ποῦ μᾶς φέρνει ὁ Ἀρχιερεὺς, Πρόδρομος καὶ Ἀρχηγός μας μὲ τὸ δρόμον πρὸς τὸν οὐρανὸν ποῦ Αὐτὸς ἀνοίξε.

Ἦθελε ὁμοῦ νὰ ἀρχίσῃ ἀπὸ τὸ νὰ στερεώσῃ τὶς ρίζες τῆς πίστεώς μας θαθεῖα στὸ ἔργον ποῦ ὁ Χριστὸς, ὡς Ἀντικαταστάτης μας, ἔκανε στὸ Γολγοθᾶ. Ἄς μελετᾶμε λοιπὸν μὲ προσοχὴ αὐτὰ τὰ λόγια, ἃς τὰ κρατᾶμε καλὰ στὴ μνήμη μας καὶ ἃς τὰ πιστεύομε μὲ ὅλην μας τὴν καρδιά· ὁ Χριστὸς ἐγεύθηκε θάνατον ὑπὲρ ὅλων καὶ ἤπιε ὅλον τὸ ποτήρι· ὁ Χριστὸς κατήργησε τὸν διάβολον· ὁ Χριστὸς ἔκανε ἐξιλέωσιν γιὰ τὴν ἁμαρτίαν. Ὁ θάνατος, ὁ διάβολος, ἡ ἁμαρτία ἔγιναν ἀνίκανοι νὰ μᾶς δλάψουν, καταργήθηκαν. Μιὰ πλήρης ἀπελευθέρωσις ἐπετελέσθη. Τὰ παθήματα καὶ ὁ θάνατος τοῦ Χριστοῦ ἔχουν τόσο ἄπειρον ἀξίαν καὶ πολυτιμότητα ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, ὥστε νὰ μὴ χρειάζεται πιά νὰ φοβᾶται τίποτα, κάθε ψυχὴ ποῦ ἔχει ἀποφασίσῃ νὰ μὴν ἔχει καμμιά σχέσιν μὲ τὴν ἁμαρτίαν, ἀλλὰ νὰ μπορῇ μὲ παρησίαν νὰ συναντήσῃ τὸν Θεὸν τῆς. Ὁ θάνατος τοῦ Χριστοῦ συνεκλόνησε τὸν οὐρανόν, τὴν γῆν καὶ τὸν Ἄδην. Ἰκανοποίησε καὶ ἐχαροποίησε τὸν Θεόν· ὑπέταξε τὸν θάνατον, τὴν ἁμαρτίαν καὶ τὸν Ἄδην· ἀπολύτρωσε καὶ ἀπελευθέρωσε τὸ ἀνθρώπινον γένος. Ἄς ἀφήσωμε τὸν θάνατον αὐτὸν νὰ ζήσῃ μέσ' στὶς καρδιές μας· θὰ κάνῃ καὶ μέσα σ' αὐτὲς τὰ μεγαλοπρεπῆ

θαύματά του. Καὶ θὰ βροῦμε τότε τὸν Ἰησοῦν μέσα στὶς καρδιές μας, διὰ τὸ πάθημα τοῦ θανάτου στεφανωμένον μὲ τιμὴν καὶ μὲ δόξαν.

1. Ὁ πρῶτος Ἀδὰμ ἔφαγε τὸν ἀπηγορευμένον καρπὸν, καὶ εἰσήγαγε τὸν θάνατον γὰρ ὅλους. Ὁ ἔσχατος Ἀδὰμ ἐγένεθ' ὁ θάνατος, καὶ ἔφερε εἰς ὅλους ζωὴν. Σὲ ὅλους ἐκείνους ποὺ δέχονται Ἀυτὸν, ἡ δυνάμις Του, ἡ ἐνέργεια τῆς ζωῆς Του, ἡ διαμονὴ Του μέσ' στήν καρδίᾳ τους, θὰ εἶναι τόσο πραγματικὴ καὶ ἀληθινὴ ὅσο ἦταν ἡ ἁμαρτία καὶ ὁ θάνατος. «Βλέπομεν τὸν Ἰησοῦν ἐξ αἰτίας τοῦ θανάτου τὸν ὁποῖον ἠπέφερε στεφανωμένον μὲ δόξαν καὶ τιμὴν».

2. Ὡ ψυχὴ μου, ὁ Ἰησοῦς γεύθηκε τὴν πικρίαν τῆς δικῆς σου ἁμαρτίας καὶ τοῦ θανάτου γιὰ νὰ μπορέσης σὺ νὰ γευθῇς τὴ γλύκα τῆς ζωῆς Του καὶ τῆς ἀγάπης Του. Γεύεσθε καὶ ἴδετε ὅτι ὁ Κόριος εἶναι ἀγαθὸς (Ψαλμ. 136' 8).

3. «Γιὰ νὰ σώσῃ κατὰ χάριν τοὺς ἀνθρώπους ἐγένεθ' ὁ θάνατος πρὸς ὄφελος καθ' ἑκάστου ἀνθρώπου». «Ὅπου ἐπερίσσευε ἡ ἁμαρτία, ἐπεπερίσσευε ἡ χάρις, ἵνα καθὼς ἔδρασε ἡ ἁμαρτία διὰ τοῦ θανάτου, οὕτω καὶ ἡ χάρις βασιλεύσῃ διὰ τῆς δικαιοσύνης εἰς ζωὴν αἰώνιον» (Ρωμ. 8' 21).

XIV

Ο ΑΡΧΗΓΟΣ ΤΗΣ ΣΩΤΗΡΙΑΣ ΗΜΩΝ

6' 10. "Ἐπρεπε γὰρ αὐτῷ, δι' ὃν τὰ πάντα καὶ δι' οὗ τὰ πάντα, πολλοὺς υἱοὺς εἰς δόξαν ἀγαγόντα, τὸν ἀρχηγὸν τῆς σωτηρίας αὐτῶν διὰ παθημάτων τελειῶσαι.

Διότι ἔπρεπε ὁ Θεὸς διὰ τοῦ ὁποίου ἐδημιουργήθησαν τὰ πάντα, καὶ χάριν τοῦ ὁποίου ἐδημιουργήθησαν τὰ πάντα, ἔχοντας ὑπ' ὄψιν νὰ ὀδηγήσῃ πολλοὺς υἱοὺς εἰς τὴν δόξαν, νὰ κάμῃ τέλειον τὸν Ἀρχηγὸν τῆς σωτηρίας αὐτῶν διὰ παθημάτων (ὡς Ἀρχηγὸς σώματος ἔπρεπε νὰ περάσῃ ἀπὸ τὴν κατάστασιν τοῦ θά περνοῦσε ὁλόκληρον τὸ σῶμα).

Εἶχαμε προηγουμένως ἰδεῖ ὅτι ὑπῆρχαν λόγοι περισσότεροι τοῦ ἐνὸς διὰ τὴν ταπείνωσιν τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ ἀκόμη καὶ μέχρι θανάτου. Ἐδῶ ἔχομεν τὸν πρῶτον λόγον: ὅτι ἔπρεπε ὁ Ἰησοῦς ὡς Ἀρχηγὸς τῆς σωτηρίας μας, διὰ τοῦ ὁποίου ὁ Θεὸς ὀδηγεῖ τοὺς υἱοὺς Του εἰς τὴν δόξαν, νὰ μπορέσῃ νὰ ἀνοίξῃ τὸ δρόμο, τὴν ὁδὸν τῆς ζωῆς, στὴν ὁποίαν ἐπρόκειτο ἡμεῖς νὰ περιπατήσωμεν. Γι' αὐτὸ τὸ λόγο ἔπρεπε ὁ Χριστὸς νὰ τελειωθῇ διὰ παθημάτων καὶ θανάτου. Μόνον ἔτσι θὰ μπορούσε νὰ γίνῃ Ἀρχηγός, μὲ τὴν ἀληθινὴν καὶ πλήρη σημασίαν τῆς λέξεως. Μὲ τὰ παθήματα ἢ θέλεις Του ἐτελειοποιήθη, ὁ χαρακτῆρας Του διεμορφώθη, ἡ ἐξάρτησίς Του ἀπὸ τὸν Θεὸν καὶ ἡ ἀπόλαυσίς Του νὰ ἐκτελῇ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ ἐσταθεροποιήθη καὶ ἔγινε φανερὴ καὶ πρὸς τοὺς ἔξω. Μὲ τὰ

Σ. Μ. Τὸ δυσνόητον αὐτὸ ἰδάφιον, συντακτικῶς, κατὰ τὴν γνώμην μας, τακτοποιεῖται ὡς ἑξῆς: "Ἐπρεπε γὰρ αὐτῷ (τῷ Θεῷ), δι' ὃν τὰ πάντα καὶ δι' οὗ τὰ πάντα, (τὸν Θεόν), πολλοὺς υἱοὺς εἰς δόξαν ἀγαγόντα, (αὐτὸν = τὸν Θεόν) τελειῶσαι διὰ παθημάτων τὸν Ἀρχηγὸν τῆς σωτηρίας αὐτῶν, (τὸν Χριστόν).

αὐτῷ ἀγαγόντα = Ἐλξιν κατὰ τὸ νοούμενον.

ἔπρεπε = ἵνα διατηρηθῇ ἡ δόξα τοῦ Θεοῦ.

παθήματα, ἡ ὑπακοή Του μέχρι θανάτου ἄνοιξε τὸ ζωντανὸ δρόμο πρὸς τὸν οὐρανόν, τὸν μοναδικὸ δρόμο μὲ τὸν ὁποῖον τὸ δημιουργήμα μπορεῖ νὰ φθάσῃ στὸν Δημιουργό του, — τὴν βαθυτάτην ταπείνωσιν καὶ τὴν τελείαν παραχώρησιν τοῦ ἑαυτοῦ τοῦ στὸν Θεόν. Ὡς Ἀρχηγὸς ἄνοιξε διάπλατα τὸ μονοπάτι τῆς ζωῆς, δηλαδὴ τρόπον ζωῆς καὶ ἐνεργείας, τὸν ὁποῖον ἐμεῖς καλούμεθα νὰ ἀκολουθήσωμεν.

Ἰδοὺ ἐπίσης καὶ ἡ δευτέρα ἀποψὶς τοῦ θανάτου τοῦ Χριστοῦ. Ὁ θάνατος αὐτὸς δὲν εἶναι μόνον ἐξιλέωσις ἀλλὰ καὶ ἐπικοινωνία. Μόνον μὲ τὸ νὰ συμπάσχωμεν, νὰ συσταυρωθῶμε καὶ συναποθάνωμε μὲ τὸν Χριστόν, θὰ γνωρίσωμε τὸν Χριστόν καὶ τὴν σωτηρίαν Του. Ὁ Χριστὸς ἐτελειώθη διὰ τῶν παθημάτων γιὰ νὰ μπορῇ νὰ εἶναι Ἀρχηγός, ὥστε καὶ μεῖς συμμορφούμενοι μ' Αὐτόν, καὶ μετέχοντες στὸ Πνεῦμα Του καὶ τὴν ὁμοιότητά Του, νὰ μπορέσωμε νὰ δροῦμε τὸ δρόμο πρὸς τὸν Θεόν καὶ τὴν δόξαν.

Τὸ ἔργον τοῦ Ἀρχηγοῦ προϋποθέτει τρία πράγματα. Τὸ πρῶτον : Πρέπει Αὐτὸς ὁ ἴδιος νὰ ὀδηγῇ στὸ δρόμο, περνώντας μέσα ἀπὸ ὅλες του τίς δυσκολίας καὶ τοὺς κινδύνους, γνωρίζοντας καὶ δείχνοντας αὐτοὺς σ' ἐκείνους ποὺ Τὸν ἀκολουθοῦν. Τὸ δεύτερον : ἐκεῖνοι ποὺ ἀκολουθοῦν ἔχουν ὑποχρέωσι νὰ παραδοθοῦν τέλεια καὶ ὁλοκληρωτικὰ στὴν ὀδηγίαν Του, περπατώντας ἀκριβῶς ὅπως Ἐκεῖνος περιπάτησε. Τὸ τρίτο : Πρέπει νὰ φροντίζῃ γι' αὐτοὺς ποὺ Τὸν ἀκολουθοῦν, κυττάζοντας ὥστε ὅλα τὰ ἐμπόδια νὰ παραμεριστοῦν, καὶ προβλέποντας γιὰ ὅλες τους τίς ἀνάγκας. Ἀς ρίξωμε μιά ματιὰ γιὰ νὰ δοῦμε πόσο εὐλογημένα ὅλα αὐτὰ ἔχουν ἐκπληρωθῇ ἐν τῷ Ἰησοῦ, καὶ πόση ἀνακούφισι μᾶς φέρνει τὸ νὰ ξέρωμε ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἔχει καὶ αὐτὸ τὸ ὄνομα : Ὁ Ἀρχηγὸς τῆς σωτηρίας ἡμῶν.

Ὁ Ἀρχηγὸς πρέπει νὰ περπατῇ στὸν ἴδιο δρόμο ποὺ θὰ περιπατήσουν καὶ οἱ ὁπαδοὶ του. Ὁ δρόμος ποὺ μάταια τὸν ἀναζητούσαμε, ἦταν ἐκεῖνος ποὺ θὰ μπορούσε νὰ μᾶς βγάλῃ ἀπὸ τὴν κυριαρχίαν τῆς ἁμαρτίας, ἦτοι ἀπὸ τὴν ἐνοχλὴν τοῦ ὅτι εἴμαστε παραβάται ἀπέναντι τοῦ Θεοῦ καὶ ἀπὸ τὴν δύναμιν τῆς ἁμαρτίας ὅτι δηλαδὴ εἴμαστε νεκροὶ ὡς πρὸς κάθε ἅγιον καὶ ἀγαθόν. Δὲν ἦταν ἄλλος δυνατὸς δρόμος νὰ βγοῦμε ἀπὸ αὐτὴν τὴν κατὰστασι ἁμαρτίας, ἐνοχλῆς καὶ θανάτου, παρὰ ἐὰν θὰ ὑπετασσόμεθα εἰς τὴν κρίσιν τοῦ Θεοῦ καὶ θὰ δίναμε ἀπόδειξι τῆς ὑπακοῆς μας μὲ τὸ νὸ δεχθῶμε αὐτὴν τὴν κρίσιν, δηλ. τὴν πλήρη καὶ ἔκουσίαν παραχώρησίν μας στὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Δὲν ὑπῆρχε τρόπος νὰ ἐλευθερωθῶμε ἀπὸ τὴν ξεπεσμένη μας φύσι μὲ τὴ δύναμι τοῦ ἐγὼ

καὶ τὴν κυβερνῶσαν αὐτὸ δική μας θέλῃσι, παρὰ μόνον μὲ τὸ νὰ ἀποθάνωμε ὡς πρὸς αὐτὸ τὸ ἐγώ, προτιμώντας νὰ ὑποφέρωμεν ὅ,τιδήποτε παρὰ νὰ ἀφήσωμε αὐτὸ νὰ μᾶς κυβερνᾷ. Αὐτὸς ἦταν ὁ δρόμος στὸν ὁποῖον ὁ Ἰησοῦς ἔπρεπε νὰ μᾶς ὁδηγήσῃ. Καὶ ἔπρεπε αὐτὸ τὸ δρόμο νὰ τὸν βαδίσῃ Αὐτὸς ὁ Ἰδιος πρῶτα. Ἔπρεπε ὁ Θεός, ὁδηγώντας πολλοὺς υἱοὺς εἰς τὴν δόξαν, νὰ κάμῃ τὸν Ἀρχηγὸν τῆς σωτηρίας αὐτῶν τέλειον διὰ τῶν παθημάτων. Ὁ Χριστὸς ἦταν τέλειος ἤδη ἀπὸ τῆς γεννήσεώς Του. Κάθε Του ἐπιθυμία καὶ κάθε Του διάθεσις ἦταν ὅποια ἔπρεπε νὰ εἶναι· ἀλλὰ αὐτὸ ἦταν ὡς διάθεσις καὶ ὡς δυνατότης ποὺ εἶχαν ἀνάγκη νὰ ἐξελεγχθοῦν, νὰ ἀναπτυχθοῦν καὶ νὰ δυναμώσουν μὲ τὴν δοκιμασίαν. Ἐκεῖνο ποὺ ἡ δοκιμασία καὶ ὁ θάνατος ἔκανε προσωπικὰ εἰς τὸν Χριστόν, τελειοποιώντας τὸν χαρακτῆρα Του, εἶναι ἡ βάσις ἐκείνου ποὺ ἔγινε γιὰ χάρι δική μας. Ἦταν ἀναγκαῖο ὁ Θεὸς νὰ τὸν κάμῃ τέλειον διὰ τῶν παθημάτων· ἡ τελειοποίησις ποὺ ἔρχεται διὰ τῶν παθημάτων εἶναι ἡ πραότης καὶ ἡ ἐπιείκεια, ἡ ὑπομονὴ καὶ ἡ τελεία ὑποταγὴ εἰς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Ἡ ταπεινοφροσύνη, ἡ πραότης καὶ ἡ ταπείνωσις τῆς καρδιᾶς, ποὺ ἔδειξε ἐδῶ κάτω στὴ Γῆ ὁ Ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ, Τὸν ἔκαμαν νὰ εἶναι τώρα τὸ Ἀρνίον ποὺ κάθεται στὸ θρόνο. Διὰ τῶν παθημάτων ἔγινε τέλειος καὶ ἐκρίθη ἄξιος νὰ εἶναι ὁ Μέγας μας Ἀρχιερεὺς.

Ὁ Ἀρχηγὸς πρέπει νὰ ἔχῃ ὁπαδοὺς. Οἱ ὁπαδοὶ Του πρέπει νὰ περιπατοῦν στὸν ἴδιον δρόμο στὸν ὁποῖο καὶ Αὐτὸς περιπατεῖ. Τὰ παθήματά Του καὶ ὁ θάνατός Του δὲν εἶναι μόνον γιὰ ἀντικατάστασι καὶ ἐξίλασμό. Ἀπὸ μιὰ μεριὰ δέβαια, εἶναι, δόξα τῷ Θεῷ, ἀλλὰ εἶναι καὶ κάτι ἀκόμη περισσότερο. Μᾶς καλοῦν εἰς ἐπικοινωνίαν καὶ συμμόρφωσιν. Ἡ ἀντικατάστασις στηρίζεται εἰς τὴν ταῦτισιν : ἀπὸ τὴν συμμόρφωσιν αὐτὴν ἐξαρτᾶται ἡ αἰξήσις της καὶ ἡ δυνάμις της. Ὁ Ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ δὲν ἔχει νὰ μᾶς προσφέρῃ σωτηρίαν καὶ τελειότητα ἄλλην ἐκτὸς ἀπὸ τὸ δικό Του πρᾶον πνεῦμα τῆς τελείας ἐξαρθήσεως καὶ τῆς ἀπολύτου ὑποταγῆς εἰς τὸν Θεόν. Τὴν πραότητα καὶ τὴν ταπείνωσιν στὴν ὁποίαν ὁ Θεὸς ἔκρινε ἀναγκαῖον νὰ τελειοποιήσῃ τὸν Ἰησοῦν, σ' αὐτὴν τὴν ἴδια κρίνει ἀναγκαῖον νὰ τελειοποιήσῃ καὶ μᾶς. Πρέπει καὶ μεῖς νὰ συμπάσχωμε, νὰ συσταυρωθοῦμε καὶ συναποθάνωμε μὲ τὸν Ἰησοῦν. Θάνατος ὡς πρὸς τὸ ἐγώ καὶ τὸν κόσμον, μὲ οἰανδήποτε θυσίαν ὡς πρὸς τὰ παθήματα ποὺ τυχὸν θὰ παρουσιασθοῦν ἢ ὡς πρὸς τὴν ἀπάρνησιν τοῦ ἐγώ μας, αὐτὸς εἶναι ὁ μοναδικὸς δρόμος πρὸς τὴν δόξαν ποὺ ὁ Ἀρχηγὸς μας ἄνοιξε γιὰ μᾶς.

Ὁ Ἀρχηγὸς φροντίζει γιὰ τοὺς ὁπαδοὺς Του. Δὲν μᾶς λείπει οὐδὲς ἀποδοῦναι. Φροντίζει γιὰ τὸν καθένα, ἀκόμη καὶ τὸν πρὸς ἀδύνατον. Ὁ Ἰησοῦς εἶναι Ἀρχηγός, ἐλεήμων καὶ συμπαθὴς καὶ πιστός· μὲ ὅλην τὴν πιστότητα καὶ τὴν σταθερότητα μὲ τὴν ὁποίαν πέρασε αὐτὸ τὸ δρόμο ὁ Ἰδιὸς ἐπὶ τῆς γῆς, θὰ βοηθήσῃ τὸν κάθε ἕνα, πρὸς μόνον θέλει μὲ πραότητα νὰ ἐμπιστευταί καὶ ὑπακούει εἰς Αὐτόν, νὰ βαδίσῃ καὶ αὐτὸς στὸν δρόμο αὐτὸν μέχρι τέλους.

Ἀδελφοί μου! καταλαβαίνετε τί σημασία ἔχει ὅτι ὁ Πατήρ, γιὰ νὰ σᾶς ὁδηγήσῃ στὴ δόξα, ἔκαμε τὸν Ἰησοῦν Ἀρχηγὸν τῆς Σωτηρίας σας! Ὁ Ἰησοῦς εἶναι ὑπεύθυνος γιὰ σᾶς. Κάνετε Τον Ἀρχηγὸν σας καὶ ἐμπιστευθῆτε σ' Αὐτόν. Ἐκεῖνο πρὸς κυρίως εἶναι ἀνάγκη νὰ κάνῃ ἐκεῖνος πρὸς ἀκολουθεῖ ἕνα Ἀρχηγόν, εἶναι νὰ ἔχῃ ἕνα πνεῦμα ὑποτακτικὸ καὶ δεκτικὸ διδασκαλίας. Χαίρετε πρὸς ἔχετε ἕνα τέτοιο Ἀρχηγό, πρὸς ὁ Ἰδιὸς ἐτελειοποιήθη εἰς τὴν πραότητα καὶ τὴν ὑπακοήν διὰ τῶν παθημάτων, γιὰ νὰ μπορέσῃ νὰ σᾶς ὁδηγήσῃ εἰς τὸν εὐλογημένο δρόμο πρὸς Αὐτὸς ἐβάδισε, καὶ νὰ σᾶς φέρῃ ἀσφαλῶς εἰς τὴν δόξαν τοῦ Πατέρα.

Νὰ θυμᾶστε πάντοτε ποῖος εἶναι Αὐτὸς ὁ Ἀρχηγός — εἶναι ὁ Τίς τοῦ Θεοῦ, ὁ Δημιουργὸς καὶ Συντηρητὴς τῶν πάντων. Ὁχι μόνον ὁ Τίς τοῦ ἀνθρώπου σὺν ἑνὶ ἐξωτερικὸς Ἀρχηγός, πρὸς μᾶς ὁδηγεῖ ἐπιδρώντας ἐπάνω μας μὲ τὸ παράδειγμά Του καὶ τὴ διδασκαλία Του, τὸ κύρος Του καὶ τὴν καλωσύνη Του. Ὁχι! Ἀλλὰ ὡς ὁ Τίς τοῦ Θεοῦ πρὸς ἐπιδρᾷ εἰς τὸν ἐσωτερικὸν ἀνθρώπον διὰ τοῦ Πνεύματος Του, ἀκόμη περισσότερο, πρὸς ὁ Ἰδιὸς κατοικεῖ μέσα μας. Ὁπως ὁ Θεὸς ἐργάζεται ἐντός Του καὶ ἐτελειοποιεῖ Αὐτόν, ἔτσι καὶ Αὐτός, ὡς Θεός, τώρα θὰ ἐργασθῇ ἐντός μας καὶ θὰ ἐτελειοποιήσῃ ἡμᾶς.

1. Ὁ Χριστὸς ἤλθε νὰ μᾶς δώσῃ μιὰ τελείως νέαν ἀντίληψιν περὶ τοῦ τί εἶναι ἡ πραγματικὴ ζωὴ, νὰ μᾶς δώσῃ ἕνα καινοῦργιο τρόπο σκέψεως καὶ ζωῆς, νὰ μᾶς διδάξῃ ὅτι ἡ οὐράνιος ζωὴ συνίσταται εἰς τὸ νὰ ἀπαρνούμεθα κάθε τι πρὸς ἔχει καὶ τὴν παραμικρότερη σχέση μὲ τὴν ἁμαρτία, μὲ τὸ σκοπὸ νὰ ἀρτίωσιν τελείως εἰς τὸν Πατέρα. Αὐτὸς εἶναι ὁ καινοῦργος καὶ ζωντανὸς δρόμος πρὸς ἀνοιξὲς γιὰ μᾶς διὰ μέσων τοῦ σχισμένου καταπέτασματος τῆς σαρκὸς του.

2. Ἐπρεπε ὁ Θεὸς νὰ ἐτελειοποιήσῃ Αὐτόν. Ὅλα ὅσα ὁ Χριστὸς ἔκαμε, καὶ ὅλα ὅσα ἔγιναν ἐντός Του, ὅλα αὐτὰ τὰ ἔκαμε ὁ Θεός. Ἐχε παραχωρήσει τὸν ἑαυτὸν Του εἰς τὸν Θεόν· δὲν ἔκαμε τίποτα ἀφ' ἑαυτοῦ του· εἶχε ἀφήσει τὸν ἑαυτὸν Του νὰ ἐργάζεται ἐντός Αὐτοῦ ὁ Θεός. Αὐτὸς εἶναι ὁ δρόμος πρὸς τὴν τελειότητα, ὁ δρόμος πρὸς τὴν δόξαν, στὴν ὁποίαν μᾶς ὁδηγεῖ ὁ Ἰησοῦς.

Δὲν ἔχομεν λόγια μὲ τὰ ὁποῖα νὰ ἐκφράσωμε πόσο πολέτημα εἶναι γιὰ μᾶς ἡ θεότης Του, τὰ ὅσα μπορεῖ νὰ εἶναι καὶ νὰ κάνει γιὰ μᾶς. Ἀλλὰ πόσο περισσότερο δὲν ἔχομε λόγια γιὰ νὰ ἐκφράσωμε πόσο πολέτημα εἶναι γιὰ μᾶς ἡ ἀνθρωπότης Του, πρὸς μᾶς δείχνει πῶς Αὐτὸς ἐτελειώθη, πῶς ὁ Θεὸς ἐργάσθηκα μέσα Του, τί ἡμεῖς ἔχομε ὑποχρέωσι νὰ εἴμαστε, τί δὲ Αὐτοῦ μπορούμε ἀσφαλῆστα νὰ εἴμαστε.

3. Ἐπιδιώκετε νὰ κρατᾶτε σφιχτὰ τὴν ἀλήθεια, ὅτι Αὐτὸς εἶναι μοναδικὸς Σωτὴρ ὡς εἶναι καὶ Ἀρχηγός! Σωτηρία σημαίνει νὰ ὁδηγήσῃ ἀπὸ Ἐκεῖνον.

XV

ΔΙ' ΟΝ ΤΑ ΠΑΝΤΑ ΚΑΙ ΔΙ' ΟΥ ΤΑ ΠΑΝΤΑ

6' 10. Ἐπρεπε γὰρ αὐτῷ, δι' ὃν τὰ πάντα καὶ δι' οὗ τὰ πάντα, πολλοὺς υἱοὺς εἰς δόξαν ἀγαγόντα τὸν ἀρχηγὸν τῆς σωτηρίας αὐτῶν διὰ παθημάτων τελειῶσαι.

Διότι ἔπρεπε ὁ Θεὸς διὰ τοῦ ὁποίου ἐδημιουργήθησαν τὰ πάντα καὶ χάριν τοῦ ὁποίου ἐδημιουργήθησαν τὰ πάντα, ἔχοντας ὑπ' ὅψιν νὰ ὀδηγήσῃ πολλοὺς υἱοὺς εἰς τὴν δόξαν, νὰ κάμῃ τέλειον τὸν Ἀρχηγὸν τῆς σωτηρίας αὐτῶν διὰ παθημάτων.

Δι' ὃν τὰ πάντα. Ὁ Θεὸς εἶναι τὸ τελικὸν αἷτιον πάντων. Τὰ πάντα ὑπάρχουν γιὰ ἓνα μοναδικὸ σκοπὸ : νὰ φανερώσουν τὴν δόξα Του. Τὸ κάθε τι μέσα στὴ φύσι ἔχει μοναδικὸν λόγον ὑπάρξεως νὰ μπορέσῃ νὰ ἀκτινοβολήσῃ δι' αὐτοῦ ἡ θαυμαστὴ καλωσύνη καὶ δύναμις τοῦ Θεοῦ. Καὶ ὑπεράνω ὅλων τῶν ὄντων, ὁ ἄνθρωπος ἐδημιουργήθη ὥστε τὸ Λατρευτὸν αὐτὸ Ὅν, ὁ Θεός, ἡ οὐσία τοῦ ὁποίου εἶναι ἀγάπη, νὰ μπορῇ νὰ ἔχῃ τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἐκδηλώσῃ πόσο θὰ ἠθέλε νὰ κάμῃ τὸν ἄνθρωπον, δωρεὰν καὶ πλήρως, μέτοχον ὅλου τοῦ πλούτου τῆς χάριτός Του καὶ τῆς δόξης Του.

Δι' ὃν τὰ πάντα. Ὡστε μέσα σ' αὐτὰ ἡ δόξα Του καὶ ἡ καλωσύνη νὰ μπορέσῃ νὰ γίνῃ γνωστὴ.

« Ἀξίος εἶ, ὁ Κύριος καὶ ὁ Θεὸς ἡμῶν, λαβεῖν τὴν δόξαν καὶ τὴν τιμὴν καὶ τὴν δύναμιν, ὅτι Σὺ ἔκτισας τὰ πάντα, καὶ διὰ τὸ θέλημά Σου ἦσαν καὶ ἐκτίσθησαν » (Ἀποκ. 8' 11).

Δι' οὗ τὰ πάντα. Ὁ Θεὸς εἶναι τὸ ποιητικὸν αἷτιον πάντων τῶν ὄντων. Ὁ Θεὸς εἶναι τὸ τέλος καὶ ὁ σκοπὸς τῶν πάντων, διότι Αὐτὸς εἶναι ἡ ἀρχὴ καὶ ἡ πηγὴ πάντων. Ὅλα πρέπει νὰ ἐπιστρέφουν εἰς Αὐτὸν ἐπειδὴ ὅλα ἐξ Αὐτοῦ προήλθον καὶ δι' Αὐτοῦ ὑπάρχουν. Δὲν ὑπάρχει οὔτε ζωὴ οὔτε καλωσύνη οὔτε ὡμορφιά ποὺ νὰ μὴ ἐκπηγάξουν ἀπὸ

Αὐτόν, πού εἶναι ἀρχή καί πηγὴ τους. « Εἰς Θεὸς ὁ Πατήρ, ἐξ οὗ τὰ πάντα καὶ ἡμεῖς εἰς Αὐτόν » (Α΄ Κορ. η' 6α). « Εἰς Θεὸς καὶ Πατήρ πάντων, ὁ ἐπὶ πάντων, καὶ διὰ πάντων καὶ ἐν πᾶσιν ἡμῖν » (Ἐφ. δ' 6).

Ὁ ἀπόστολος μπορούσε νὰ εἶχε γράφει : « Ἐπρεπε ὁ Θεὸς νὰ κάμῃ τέλειον τὸν Ἀρχηγὸν τῆς σωτηρίας ἡμῶν διὰ παθημάτων ». Ὅχι χωρὶς σοβαρὸν λόγον μᾶς παρουσιάζει τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ Θεοῦ πού ἐνήργησε τελειοποιώντας τὸν Υἱὸν ὡς Ἀρχηγὸν τῆς σωτηρίας ἡμῶν. Ὅταν ὁ ἄνθρωπος ἡμάρτησε καὶ ἀπεκόπη ἀπὸ τὸν Θεόν, ἔχασε συγχρόνως καὶ τὶς δυὸ εὐλογημένες ἀλήθειες πάνω στὶς ὁποῖες στηριζόταν ἡ σχέση του μὲ τὸν Θεόν : τὴν ἀγίαν του ὑπακοήν εἰς τὸν Θεόν, τὸ νὰ ζῇ δι' Αὐτόν, τὴν εὐλογημένην ἐξάρτησίν του ἀπὸ τὸν Θεόν, τὸ νὰ ζῇ δι' Αὐτοῦ· ἀντὶ τούτων ἤρθε ἡ βασιλεία τοῦ ἐγώ, μὲ τὴν ζωὴ της διὰ τὸ ἐγὼ καὶ διὰ τοῦ ἐγώ.

Ὁ Ἰησοῦς ἤρθε νὰ μᾶς λυτρώσῃ ἀπὸ αὐτὴ τὴ ζωὴ τοῦ ἐγώ, φέροντάς μας πίσω πρὸς τὸν Θεόν, γιὰ νὰ γνωρίσωμε καὶ τιμήσωμε Αὐτόν ὡς τὸν Θεὸν καὶ Πατέρα δι' ὃν τὰ πάντα καὶ δι' οὗ τὰ πάντα. Κάμνοντας αὐτὸ ἀνοίξε πάλι τὸ μοναδικὸ δρόμο πού θὰ μπορούσε νὰ μᾶς ὁδηγήσῃ στὴ δόξα. Αὐτὸ τὸ ἔκανε δείχνοντας σὲ μᾶς πρῶτα μὲ τὴ ζωὴ Του, ὡς Ἄνθρωπος, πῶς ἔπρεπε ὁ ἄνθρωπος νὰ ζῇ διὰ τὸν Θεόν καὶ διὰ τοῦ Θεοῦ, καὶ ἔπειτα ἐλευθερώνοντας ἡμᾶς διὰ τοῦ θανάτου Του, ἀπὸ τὴν κυριαρχίαν τῆς ἁμαρτίας, καὶ κερδίζοντας γιὰ μᾶς τὴ δύναμι τῆς ἐπουρανίου ζωῆς.

Δι' ὃν τὰ πάντα καὶ δι' οὗ τὰ πάντα. Σ' αὐτὰ τὰ χαρακτηριστικὰ σημεῖα ὁ Θεὸς ἐτελειοποίησε τὸν Χριστὸν διὰ τῶν παθημάτων. Εἰς αὐτὰ τὰ χαρακτηριστικὰ σημεῖα ὁ Χριστὸς ἀπεκάλυψε καὶ ἐτίμησε τὸν Θεὸν μὲ τὰ παθήματά Του. Γιὰ νὰ μᾶς κερδίσῃ καὶ νὰ μᾶς φέρῃ νὰ γνωρίσωμε, νὰ ἀγαπήσωμε καὶ νὰ ὑπηρετήσωμε τὸν Θεόν, σ' αὐτὸ συνίσταται ἡ Σωτηρία πού ἔκανε ὁ Ἰησοῦς.

Δι' οὗ τὰ πάντα. Καθ' ὅλην τὴν διάρκεια τῆς ζωῆς Του ἐκεῖνο πού κυρίως ἐζήτησε νὰ ἐντυπώσῃ στοὺς μαθητάς Του ἦταν ὅτι Αὐτὸς ἦταν ἀπεσταλμένος τοῦ Πατέρα Του καὶ ἐκτελεστής τοῦ θελήματός Του· ὅτι ποτὲ δὲ σκέφθηκε νὰ κάνῃ τὸ δικό Του θέλημα ἢ νὰ ζητήσῃ τὴ δική Του δόξα· ὅτι Αὐτὸς ἐζήτησε καὶ ἔκανε μόνον ὅ,τι θὰ ἦταν ἀρεστὸν εἰς τὸν Πατέρα καὶ θὰ Τὸν ἐδόξαζε. Ἔδωσε σὲ μᾶς τὸ παράδειγμα ἐνὸς ἀνθρώπου ἐδῶ στὴ γῆ, πού ζῇ ἀπόλυτα καὶ καθ' ὁλοκληρίαν γιὰ τὸν Θεόν πού εἶναι στὸν οὐρανό. Ἡ ζωὴ Του ἐδῶ κάτω στὴ γῆ ἦταν ἡ φανέρωσίς Του ὡς ἀνθρώπου, ἡ μετάφρασις σὲ γλῶσσα

άνθρώπινη τῆς ἀπαιτήσεως αὐτῆς τοῦ Θεοῦ. « Τὰ πάντα διὰ τὸν Θεόν ». Ἡ ὑπακοή Του εἰς τὸν Θεὸν ἦταν ἀπόλυτη. Ἔτσι ἀπέδειξε σὲ μᾶς ὅτι ὁ προορισμός, ἡ μακαριότης καὶ ἡ αἰωνία δόξα τοῦ ἀνθρώπου συνίσταται εἰς τοῦτο : νὰ ζῇ τελείως γιὰ τὸν Θεόν.

Δι' οὗ τὰ πάντα. Καὶ αὐτὸ μᾶς τὸ ἐφάνερωσε μὲ τὴν ζωὴν Του ὁ Χριστός. Δὲν ἐθεωροῦσε ἐντροπὴ νὰ λήῃ συνεχῶς ὅτι Αὐτὸς δὲν μποροῦσε τίποτε νὰ κἀνῃ ἀφ' ἑαυτοῦ Του, καὶ μόνον ὅπως τοῦ ἔδειχνε ὁ Πατέρας ἢ τοῦ ἔλεγε ὁ Πατέρας, αὐτὸ μόνον μποροῦσε νὰ κάμῃ καὶ νὰ εἴπῃ. Ἐθεωροῦσε ὡς μακαριότητά Του καὶ ὡς δυνάμιν Του τὸ ὅτι δὲν ἤμποροῦσε νὰ κἀνῃ τίποτα ἀφ' ἑαυτοῦ Του, ἀλλὰ μὲ ἀδιάκοπο ἑξάρτησι ἀπὸ τὸν Θεόν, νὰ περιμένη Αὐτὸν καὶ τὴν ὁδηγίαν Του. Ἐγνώρισε καὶ δίδαξε καὶ μᾶς ὅτι ὁ ἄνθρωπος ποὺ εἶπε εἰς τὸν Θεόν, μὲ μιὰ ὁλοκληρωτικὴ παράδοσι τῆς καρδιάς του σ' Αὐτόν, « Τὰ πάντα διὰ τὸν Θεόν », θὰ μπορῇ μὲ ἐμπιστοσύνην νὰ λήῃ ἐπίσης, « Τὰ πάντα διὰ τοῦ Θεοῦ ».

« Πάντα διὰ τὸν Θεόν ». « Πάντα διὰ τοῦ Θεοῦ ». Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἔκαμε αὐτὸ δυνατόν γιὰ μᾶς κάνοντας αὐτὰ συνθήματα τῆς ζωῆς μας. Σὲ ὅλους μας τοὺς πόθους γιὰ μιὰ ζωὴ καθαρώτερη, πιστότερη, ἀνώτερη, αὐτοὶ εἶναι οἱ δυὸ πόλοι μεταξὺ τῶν ὁποίων ἡ ψυχὴ ὀφείλει νὰ κινῆται. Εἶναι τὰ ἀσφαλῆ σημεῖα ἑνὸς μυστικισμοῦ, πραγματικὰ συμφώνου μὲ τὴν Γραφήν, πρὸς τὸν ὁποῖον ἔλκονται ὅλες οἱ διψασμένες ψυχές, ποὺ ἔχουν πόθον νὰ γνωρίσουν καὶ νὰ ἀρέσουν τελείως εἰς τὸν Θεόν.

Πάντα διὰ τὸν Θεόν ! ἀπολύτως ὅλα, χωρὶς νὰ ἐξαιροῦμε τίποτα οὔτε ἓνα λεπτόν, οὔτε μιὰ σκέψι, οὔτε ἓνα λόγο, οὔτε ἓνα πρόσωπο, οὔτε ὅτιδήποτε κτῆμα. Ὁλοκλήρως γιὰ τὸν Θεόν αὐτὴ ἀρμύζει νὰ εἶναι ἡ μοναδικὴ ἐπιθυμία τῆς ψυχῆς. Εἶδαμε ὅτι ἀξίζει νὰ δώσωμε τὰ πάντα εἰς τὸν Θεόν, ὅτι αὐτὸ ἀπαιτεῖ ὁ Θεός, καὶ ὅτι εἰς τὴν πραγματικὴ φύσιν τῶν πραγμάτων τίποτα λιγώτερο δὲν μπορεῖ νὰ ἱκανοποιήσῃ τὴν καρδιά, ποὺ ὁ Θεὸς τὴν ἔχει δημιουργήσει γιὰ νὰ εἶναι γεμάτη ἀπὸ Αὐτόν.

Πάντα διὰ τοῦ Θεοῦ ! Ὅσο καθαρώτερα βλέπομε ὅτι πρέπει ὅλα νὰ γίνονται διὰ τὸν Θεόν, καὶ ὅσο βαθύτερα βυθίζεται ἡ ψυχὴ μέσα στὸ κενόν τῆς καὶ τὴν ἀδυναμία τῆς, μὲ τὴν πεποίθησιν ὅτι αὐτὸ εἶναι ἀδύνατον μὲ ἀνθρώπινα μέσα, τόσο γρηγορώτερα ὀρθώνεται ἡ πίστις καὶ βλέπει ὅτι μποροῦμε ὄχι μόνον ἀπλῶς νὰ λέμε, ἀλλὰ μὲ τόνον θριαμβευτικῶς νὰ λέμε : **Τὰ πάντα διὰ τὸν Θεόν !** ἐπειδὴ μποροῦμε

ἐπίσης νὰ ποῦμε : Τὰ πάντα διὰ τοῦ Θεοῦ ! Αὐτὸς ὁ Θεὸς θὰ ἐργασθῇ, τοῦτο μέσα σὲ μᾶς.

Αὐτὸς εἶναι ὁ Θεὸς ποὺ μᾶς ἀπεκάλυψε τὸν ἑαυτὸν Του ἐν τῷ Τῷ αὐτοῦ. "Ἐπρεπε αὐτὸς δι' ὃν τὰ πάντα καὶ δι' οὗ τὰ πάντα νὰ κάμῃ τέλειον τὸν Ἀρχηγὸν τῆς Σωτηρίας ἡμῶν διὰ παθημάτων. "Ἀς λατρεύωμεν Αὐτόν ! "Ἀς προσκυνῶμεν Αὐτόν ! "Ἀς προσφέρωμεν εἰς Αὐτόν τὴν θυσίαν τῆς πλήρους ὑπακοῆς καὶ τῆς ἐξαρτήσεώς μας ἀπὸ Αὐτόν ὡς ἀπὸ Πατέρα, καθὼς ἀκοῦμε νὰ ἀντηχοῦν μέσα στὴν καρδιά μας καὶ τῇ ζωῇ μας τὰ λόγια — ΠΑΝΤΑ ΔΙΑ ΤΟΝ ΘΕΟΝ ! ΠΑΝΤΑ ΔΙΑ ΤΟΤ ΘΕΟΤ ! Ο ΘΕΟΣ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΠΑΝ !

1. Εἶναι πολὺ ἀναγκαία καὶ εὐλογημένη πνευματικὴ ἐξάσκησης νὰ συνειθίσωμε τὴν ψυχὴ μας νὰ ζῇ εἰς τὴν παρουσίαν τοῦ Θεοῦ. Καὶ καθ' ὃν χρόνον ἡ ψυχὴ μας γονατίζει μὲ γαλήνη καὶ ταπείνωση καὶ προσκυνεῖ σιωπηλῇ, θρίσκειται στὸν πραγματικὸ δρόμο γιὰ νὰ ἀναγνωρίσῃ τὴν μηδαμινότητά της, καὶ νὰ κατανοήσῃ ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι τὸ πᾶν — ὅτι τὰ πάντα εἶναι δι' Αὐτόν, καὶ τὰ πάντα δι' Αὐτοῦ.

2. Τὰ πάντα διὰ τὸν Θεόν : αὐτὸ εἶναι τὸ περιεχόμενον τῆς ἀφιερώσεως. Τὰ πάντα διὰ τοῦ Θεοῦ : ἰδοὺ τὸ περιεχόμενον τῆς πίστεως. Μὲ αὐτὸ τὸ πνεῦμα ὁ Χριστὸς εἶχε παραχωρήσει τὸν ἑαυτὸν Του εἰς τὸν Θεόν : ἀφιέρωσης καὶ πίστεως.

3. Μὲ αὐτὸ τὸ πνεῦμα ὁ Θεὸς ἔφερεν στὴν τελειότητα τὸν Χριστόν. Νὰ γνωρίσωμεν καὶ νὰ δοξάσωμεν τὸν Θεὸν μὲ αὐτὸ τὸ πνεῦμα εἶναι τὸ μυστικὸ τῆς τελειότητος, διότι μόνον ἀπὸ αὐτὸς τὰς συνθήκας μπορεῖ νὰ ἐργασθῇ ὁ Θεός. Μὲ αὐτὸ τὸ πνεῦμα ὁ Θεὸς φέρνει πολλοὺς υἱοὺς εἰς τὴν δόξαν· τὸ νὰ γνωρίσουν καὶ νὰ δοξάσουν Αὐτόν, αὐτὸς εἶναι ὁ δρόμος πρὸς τὴν δόξαν. Καὶ ὁ Χριστὸς γι' αὐτὸ τὸ σκοπὸ ἦρθε κάτω στὴ γῆ, νὰ μᾶς φανερώσῃ τὸν Θεὸν καὶ τί ἀπαιτεῖ ἀπὸ μᾶς, καὶ νὰ μᾶς δείξῃ πῶς θὰ παραχωρήσωμε τὸ πᾶν εἰς Αὐτόν. Αὐτὴ εἶναι ἡ ζωὴ ποὺ μᾶς ἔφερε, ὁ δρόμος ποὺ μᾶς ἀνοίξε, ἡ σωτηρία τὴν ὁποίαν μᾶς χαρίζει.

XVI

Ο ΙΗΣΟΥΣ ΜΑΣ ΟΝΟΜΑΖΕΙ ΑΔΕΛΦΟΥΣ

6' 11. "Ο τε γὰρ ἀγιάζων καὶ οἱ ἀγιαζόμενοι ἐξ ἑνὸς πάντες δι' ἣν αἰτίαν οὐκ ἐπαισχύνεται ἀδελφούς αὐτοὺς καλεῖν λέγων,

12. Ἀπαγγεῶ τὸ ὄνομά σου τοῖς ἀδελφοῖς μου, ἐν μέσῳ ἐκκλησίας ὑμνήσω σε. (Ψαλμ. κβ' 24).

13. Καὶ πάλιν ἐγὼ ἔσομαι πεποιθὼς ἐπ' αὐτῷ ('Ησ. η' 17). Καὶ πάλιν ἰδοὺ ἐγὼ καὶ τὰ παιδία ἃ μοι ἔδωκεν ὁ Θεός. ('Ησ. η' 18).

11. Διότι καὶ οἱ δύο καὶ ὁ ἀγιάζων ('Ιησοῦς Χριστός) καὶ ἐκεῖνοι ποὺ ἀγιάζονται (οἱ πιστεύοντες), ἔχουν ὅλοι τὸν Ἰδιον Πατέρα. Γι' αὐτὸ τὸ λόγο δὲν ντρέπεται νὰ τοὺς ὀνομάζῃ ἀδελφούς ὅταν λέγει :

12. Θὰ ἀναγγεῖλω τὸ ὄνομά Σου εἰς τοὺς ἀδελφούς μου, μέσα σὲ θημοσία συνάθροισι θὰ ψάλλω αἴνους γιὰ σένα.

13. Καὶ σ' ἓνα ἄλλο μέρος «Ἐγὼ θὰ ἔχω τὴν ἐμπιστοσύνην μου σ' Αὐτόν». Καὶ ἄλλοῦ πάλιν «Ἰδοὺ ἐγὼ καὶ τὰ παιδία ποὺ ὁ Θεὸς μοῦ ἔδωκε ».

Εἰς τὸ κεφάλαιον αὐτὸ δικαιολογοῦνται τὰ προηγουμένως λεχθέντα· δηλαδή, διατὶ ἦτο ἀναγκαῖον ὁ Θεὸς γιὰ νὰ ὀδηγήσῃ πολλοὺς υἱοὺς εἰς τὴν δόξαν νὰ κάμῃ τέλειον τὸν Ἀρχηγὸν τῆς σωτηρίας αὐτῶν διὰ παθημάτων. Ἡ πῶς συμβαίνει, μὲ τὸ νὰ κάμῃ αὐτὸν τέλειον, νὰ μπορέσῃ νὰ τελειοποιήσῃ ἐκεῖνους, καὶ νὰ φέρῃ σ' αὐτοὺς τὴν σωτηρίαν ; Ἡ ἀπάντησις εἶναι αὕτη : καὶ ὁ ἀγιάζων, ποὺ εἶναι ὁ Ἰησοῦς, καὶ οἱ ἀγιαζόμενοι, οἱ πιστεύοντες, προσέρχονται ὅλοι ἐξ ἑνός, δηλαδή ἐκ τοῦ Θεοῦ. Καὶ πρὸς ἀπόδειξιν τούτου ἀναφέρονται τὰ τρία αὐτὰ ἐδάφια εἰς τὰ ὁποῖα ὁ Ἰησοῦς μᾶς ὀνομάζει ἀδελφούς Του, παίρνει θέσι μαζί μας εἰς τὴν ἐμπιστοσύνην Του πρὸς τὸν Θεόν, καὶ μιλεῖ καὶ γιὰ μᾶς σὰν γιὰ παιδιὰ τὰ ὁποῖα ὁ Θεὸς Τοῦ ἔδωκε. Ἐπειδὴ ὁ Ἰησοῦς, ὁ πρωτότοκος Υἱός, καὶ οἱ υἱοὶ ποὺ ὀδηγεῖ εἰς τὴν δόξαν, εἶναι ἓνα, μὲ τὸ νὰ ἔχουν γεννηθῇ ἀπὸ τὸν ἓνα Θεόν, γι' αὐτὸ ἡ δικὴ Του τελειότης

ἐξασφαλίζει τὴν σωτηρίαν των. Ἡ ταῦτις τοῦ Ἰησοῦ μὲ μᾶς, τὸν κάνει κατάλληλον νὰ εἶναι Ἀρχηγὸς τῆς σωτηρίας μας.

Αὐτὴ ἡ ταῦτις ἔχει τὴ ρίζα τῆς εἰς τὴν πραγματικότητα τῆς ἀπὸ Θεοῦ ζωῆς. Καὶ ὁ ἀγιάζων καὶ οἱ ἀγιαζόμενοι ἐξ ἐνὸς πάντες. Ὁ Ἰησοῦς εἶναι ὁ μονογενὴς, ὁ Αἰώνιος Τίος, εἰς μετὰ τοῦ Πατρὸς εἰς τὴν θείαν Του ὑπαρξιν καὶ μεγαλειότητα. Ἐμεῖς εἴμαστε υἱοὶ τοῦ Θεοῦ ὡς γενόμενοι κοινωνοὶ θείας φύσεως δι' Αὐτοῦ καὶ ἐν Αὐτῷ. Παρ' ὅλην τὴν διαφορὰν ποὺ ὑπάρχει μεταξὺ τῆς δικῆς Του Τιότητος καὶ τῆς δικῆς μας, διότι ἡ δική Του εἶναι φυσικὴ ἐνῶ ἡ δική μας εἶναι ἐξ υἰοθεσίας, ὅμως προερχόμεθα ἀπὸ μιὰ ρίζα καὶ οἱ δύο. Καὶ τῶν δύο ἡ ζωὴ ἔχει τὴν καταγωγὴν τῆς ἀπὸ τὸν Θεόν. Αὐτὴ ἡ ταῦτις τοῦ Χριστοῦ μὲ μᾶς στὴν καταγωγὴν μας, τοῦ παρέχει τὴν δυνατότητα νὰ γίνῃ ἓνα μὲ μᾶς στὴν ἐνσάρκωσίν Του, καὶ ἔτοι νὰ γίνῃ ὁ Ἀρχηγὸς τῆς σωτηρίας μας. Αὐτὴ ἡ ταῦτις παρέχει σ' Αὐτὸν τὴν δυνατότητα νὰ μεταδώσῃ σ' ἡμᾶς αὐτὴν τὴν τελειότητα, αὐτὴ τὴν τελείαν ὑποταγὴν καὶ ἀπόλαυσιν στὴν ἐκτέλεσιν τοῦ θείου θελήματος, τὴν ὁποίαν κατώρθωσε ἐν τῇ ἀνθρωπίνῃ Του φύσει διὰ τῶν παθημάτων, αὐτὴν τὴν ἀτομικὴν Ἀγιότητα μὲ τὴν ὁποίαν ὀφείλομε καὶ μεῖς νὰ γίνωμε ἅγιοι.

Καὶ ὁ ἀγιάζων καὶ οἱ ἀγιαζόμενοι ἐξ ἐνὸς πάντες. Ὁ Ἰησοῦς εἶναι ὁ ἀγιάζων, ἡμεῖς εἴμαστε οἱ ἀγιαζόμενοι. Ὁ σκοπὸς γιὰ τὸν ὁποῖον ὁ Χριστὸς ἔγινε ὁ Ἀρχηγὸς τῆς σωτηρίας μας, τὸ μεγάλο ἔργον ποὺ ἔχει νὰ κάνῃ γιὰ μᾶς, ὁ σύνδεσμος τῆς ἐνότητος μεταξὺ τοῦ Τιοῦ καὶ τῶν υἱῶν τοῦ Θεοῦ, ἡ ἀπόδειξις ὅτι αὐτοὶ εἶναι κατ' εἰκόνα καὶ ὁμοίωσιν Αὐτοῦ, καὶ τὸ σημάδι τῆς πραγματικῆς ταυτίσεως μὲ Αὐτόν, εἶναι ἡ Ἀγιότης.

Ἡ λέξις Ἅγιος εἶναι μία ἀπὸ τίς βαθύτερες λέξεις τῆς Ἀγίας Γραφῆς. Σημαίνει πολὺ περισσότερον ἀπὸ χωρισμένος ἢ ἀφιερωμένος εἰς τὸν Θεόν. Ὁ Τριαδικὸς Θεὸς εἶναι ὁ Τρισάγιος. Ἀγιότης εἶναι τὸ βαθύτατον μυστήριόν Του, ἡ θαυμαστὴ ἔνωσις τῆς δικαιοσύνης Του καὶ τῆς ἀγάπης Του.

Νὰ εἶναι τις ἅγιος σημαίνει νὰ ὀρίσκειται σὲ ἐπικοινωνίαν μὲ τὸν Θεόν, νὰ κατέχεται ἀπὸ τὸν Θεόν. Διὰ τοῦτο τὸ Πνεῦμα εἰδικῶς ἀνομάζεται Ἅγιον, ἐπειδὴ εἶναι ὁ φορεὺς σὲ μᾶς τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ, καὶ ἔχει εἰδικὸν ἔργον τὴν διατήρησιν τῆς θείας ἐπικοινωνίας. Ὁ Ἰησοῦς εἶναι ὁ Ἅγιος τοῦ Θεοῦ, ποὺ κάνει ἡμᾶς ἁγίους γεμίζοντάς μας μὲ τὸ Ἅγιόν Του Πνεῦμα.

Ἡ διαφορὰ μεταξὺ τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἡμῶν εἶναι μεγάλῃ -- ἡ

ταύτισίς μας είναι μεγαλειτέρα. Αὐτὸς καὶ ἡμεῖς εἴμεθα ἐξ ἑνός, συμμέτοχοι τῆς ζωῆς τοῦ Θεοῦ, καὶ τῆς ἀγιότητος τοῦ Θεοῦ. Ἄς προσέξωμεν πάρα πολὺ μιὰ τόσο μεγάλη σωτηρία.

Αὐτὴ ἡ ταύτις φανερώνεται στὸ ὄνομα τοῦ ἀδελφοῦ ποὺ ὁ Ἰησοῦς μᾶς δίνει. Δι' ἣν αἰτίαν οὐκ ἐπαισχύνεται ἀδελφοὺς αὐτοὺς καλεῖν λέγων : Ἀπαγγελῶ τὸ ὄνομά σου τοῖς ἀδελφοῖς μου. Ὁ συγγραφεὺς μίλησε γιὰ τὴν ἐσωτερικὴν μας ταύτις μὲ τὸν Ἰησοῦν. Ἀλλὰ δυστυχῶς, πόση διαφορὰ ὑπάρχει μὲ τὴν καθημερινήν μας διαγωγὴν, πόση τρομερὴ διαφορὰ ποὺ μπορεῖ νὰ τὸν κάνῃ νὰ ντρέπεται γιὰ μᾶς ! Μάλιστα ! μπροστὰ στοὺς ἀγγέλους καθὼς καὶ μπροστὰ στὸν κόσμον πόσο συχνὰ οἱ ἅγιοι Του, τὸν κάνουν νὰ ντρέπεται, τὸν ἔκαναν νὰ στέκεται ντροπιασμένος γιὰ τὴν σχέσιν Του μὲ μᾶς ! Ἀλλὰ — δοξασμένο ἂς εἶναι τὸ ὄνομά Του — ἡ ἐνσάρκωσις Του ἦταν μιὰ πρᾶξις συγκαταβάσεως, ποὺ εἶχε τὴ ρίζα τῆς εἰς τὴν ἔννοιαν τῆς ταυτίσεώς Του μὲ μᾶς, ποὺ ἔχομεν τὴν κοινὴν καταγωγὴν μὲ Αὐτὸν ἐκ τοῦ Θεοῦ, καὶ τὴν δύναμιν εἰς τὴν ἀγάπην Αὐτοῦ πρὸς ἡμᾶς ὡς πρωτοτόκου μας Ἀδελφοῦ.

Τρία ἀποσπάσματα ἀπὸ τὴ Γραφὴ ἀναφέρονται : τὸ πρῶτον ἀπὸ Ψαλμ. κβ²³ ὅπου ὁ πάσχων Μεσσίας ὑπόσχεται νὰ κάνῃ γνωστὸν τὸ ὄνομα τοῦ Πατέρα Του εἰς τοὺς ἀδελφοὺς Του· τὸ δεύτερον καὶ τρίτον ἀπὸ Ἦσ. η' 17 καὶ 18 στὰ ὁποῖα, μὲ προφητικὸς τύπος, ἐκφράζεται ἡ σχέσις Του μὲ ὅλον τὸν λαόν Του μέσα σὲ μιὰ ζωὴ πίστεως καὶ ἐμπιστοσύνης στὸν Θεόν, καὶ ἡ θέσις Του ἐπὶ κεφαλῇς ἐκείνων ποὺ ὁ Θεὸς τοῦ ἔδωσε ὡς παιδιά.

Ὅποια θαυμασία σκέψις ! Ἡμεῖς, τόσο πραγματικὰ ὅσο καὶ ὁ Ἰησοῦς, εἴμεθα ἐκ τοῦ Θεοῦ ! Ὑπὸ τὸ φῶς αὐτῆς τῆς ἀληθείας, ὁ Ἰησοῦς μᾶς βλέπει, καὶ μᾶς ἀγαπᾷ, καὶ συμπεριφέρεται πρὸς ἡμᾶς ! Ὑπὸ τὸ φῶς αὐτῆς τῆς ἀληθείας ὀφείλομε καὶ μεῖς νὰ βλέπομεν τὸν Ἰησοῦν, νὰ ἀγαπᾶμε Αὐτόν, καὶ νὰ συμπεριφερόμεθα πρὸς Αὐτόν. Καὶ ὑπὸ τὸ φῶς αὐτῆς τῆς ἀληθείας ἂς βλέπομε καὶ μεῖς ἐπίσης τοὺς ἑαυτοὺς μας. Εἰς τοῦτο συνίσταται ἡ ζωὴ τῆς πίστεως — νὰ βλέπομεν τὸν Ἰησοῦν καὶ τοὺς ἑαυτοὺς μας ὅπως Ἐκεῖνος μᾶς βλέπει, νὰ σκεπτόμαστε ὅπως Ἐκεῖνος σκέπτεται, νὰ ζοῦμε μέσ' στὴν καρδιά Του. Τότε θὰ μπορέσῃ νὰ ἐκκληρωθῇ ἡ ὑπόσχεσις Του γιὰ μᾶς « θὰ ἀναγγεῖλω τὸ ὄνομά Σου πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς μου », « ἵνα ἡ ἀγάπην μὲ τὴν ὁποῖαν μὲ ἀγάπησες μπορέσῃ νὰ εἶναι μέσα σ' αὐτούς ». Καθὼς γονατίζομε μὲ ταπεινώσει, σιωπηλοὶ ἐν ἀναμονῇ μπροστὰ Του, ἡ ψυχὴ μας

θα μπορέση νὰ ἀκούσῃ Αὐτὸν νὰ λέγῃ : Ἀδελφέ μου ! ἄφησέ με νὰ σοῦ ἀποκαλύψω τὸν Πατέρα. Καὶ τὸ ὄνομα καὶ ἡ ἀγάπη καὶ ἡ παρουσία τοῦ Πατέρα θὰ ἔχῃ μιὰ καινούργια σημασία ὅταν θὰ μπορῶ νὰ εἰπῶ, ὁ Ἰησοῦς μὲ ὀνομάζει ἀδελφόν Του ! Ὁ Θεὸς μοῦ μίλησε διὰ μέσου τοῦ Τριῦ Του ! Καὶ θὰ ἀντιληφθῶ ὅτι στὴν πίστι, ἡ ἀκατάληπτος πραγματικότης τῆς ταυτίσεώς μου μὲ τὸν Ἰησοῦν, γίνεται εὐλογημένη συνειδητὴ πείρα τῆς ψυχῆς στὴν καθημερινή της ζωή.

1. Ἐνωσεῖς μὲ τὸν Ἰησοῦν, μὲ τὸ νὰ ἔχωμε γεννηθῇ ἀπὸ τὸν Θεόν, μὲ τὸ νὰ εἴμαστε ἅγιοι, μὲ τὸ νὰ εἴμαστε ἀναγνωρισμένοι ὑπὸ Αὐτοῦ ὡς ἀδελφοί ! Πόσο εὐλογημένη ζωὴ ! Πόσο πλήρης σωτηρία !

2. « Ὅστις κάμνει τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ οὗτος εἶναι ἀδελφός μου » (Μάρκ. γ' 35) Ὁ Θεὸς ἐκπαυμοῦσε νὰ αἰσθανθῆς τὴν ἀγίαν χαρὰν νὰ σὲ λήῃ ὁ Ἰησοῦς, Ἀδελφέ ! — ζῆσε ὅπως ζοῦσε Ἐκεῖνος — ἐκτελώντας πάντοτε τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ ! Σ' αὐτὸ τὸ σημεῖο ἐτελειοποιήθηκε διὰ τῶν παθημάτων. Σ' αὐτὸ τὸ σημεῖο, τὸ Πνεῦμα καὶ ἡ ζωὴ Του μέσα σου θὰ φανερώσων τὸν Χριστόν, καὶ τὸ ὄνομα τοῦ Ἀδελφοῦ θὰ εἶναι ἡ ἐνδειξὶς ὅχι μόνον τῆς συμπαθείας Του, ἀλλὰ τῆς ταυτίσεώς Του ἐν Πνεύματι καὶ τῆς ὁμοιότητός σου στὴ διαγωγὴ σου ποὺ θὰ σὲ ἀποδείξῃ ὅτι εἶσαι τέκνον τοῦ Θεοῦ.

3. Ἀγνότης δὲν εἶναι τίποτα ἄλλο ἀπὸ μιὰ ζωὴ ἐνότητος μὲ τὸν Ἰησοῦν. Τίποτα περισσότερον καὶ τίποτα λιγώτερον. Ὁ ἀγιάζων καὶ οἱ ἀγιαζόμενοι ἐξ ἑνὸς πάντες. Τὸ νὰ ζοῦμε σ' αὐτὴ τὴν ταῦτιαι, τὸ νὰ ἔχωμε τὸν Ἰησοῦν νὰ ζῇ ἐντός μας, αὐτὸς εἶναι ὁ δρόμος πρὸς τὴν ἀγιότητα.

4. « Καὶ πάλιν : ἐγὼ θέλω ἔχει τὴν πεποιθήσιν μου ἐπ' αὐτόν ». Ὁ Ἰησοῦς ἐξοῦσε διὰ πίστεως πρὸς τὸν Θεόν. Εἶναι ὁ Ἀρχηγὸς καὶ Τελειωτὴς τῆς πίστεως. Αὐτὸς ἀνοίξε γιὰ μᾶς τὸ δρόμο τῆς πίστεως καὶ μᾶς ὁδηγεῖ μέσα σ' αὐτόν.

XVII

ΙΝΑ ΚΑΤΑΡΓΗΣΗ ΤΟΝ ΔΙΑΒΟΛΟΝ

6' 14. Ἐπεὶ οὖν τὰ παιδία κεκοινώνηκε αἵματος καὶ σαρκός, καὶ αὐτὸς παραπλησίως μετέσχε τῶν αὐτῶν, ἵνα διὰ τοῦ θανάτου καταργήσῃ τὸν τὸ κράτος ἔχοντα τοῦ θανάτου, τούτέστι τὸν διάβολον.

15. καὶ ἀπαλλάξῃ τούτους ὅσοι φόβῳ θανάτου διὰ παντός τοῦ ζῆν ἔνοχοι ἦσαν δουλείας.

14. Ἐπειδὴ λοιπὸν τὰ παιδία ἔχουν τὸ αὐτὸ αἷμα καὶ σάρκα, καὶ αὐτὸς ὁμοίως μετέσχε ἀπὸ τὰ ἴδια ὥστε μὲ τὸ θάνατό Του νὰ καταργήσῃ (νὰ καταστήσῃ ἀνίσχυρον) ἐκείνον ποὺ εἶχε τὴν ἐξουσίαν τοῦ θανάτου δηλαδὴ τὸν Διάβολον.

15. καὶ νὰ ἐλευθερώσῃ ὅλους ἐκείνους ποὺ ἐξ αἰτίας τοῦ φόβου τοῦ θανάτου καθ' ὅλην τους τὴν ζωὴν ἔχον περιπέσει εἰς τὸν φόβον τοῦ θανάτου.

Τὰ προηγουμένα ἐδάφια μιλοῦσαν γιὰ τὴν ταύτισιν τοῦ Ἰησοῦ καὶ τῶν ἀδελφῶν ἀπὸ πλευρᾶς θείας : ὅλοι προέρχονται ἀπὸ ἓνα. Τώρα θὰ ἐξετάσωμε τὸ θέμα αὐτὸ ἀπὸ πλευρᾶς ἀνθρωπίνης : Ἐπειδὴ τὰ παιδία κεκοινώνηκε αἵματος καὶ σαρκός καὶ αὐτὸς παραπλησίως μετέσχε τῶν αὐτῶν. Εἶχαμε πῇ προηγουμένως ὅτι οἱ λόγοι ποὺ ἔκαναν τὸν Ἰησοῦν νὰ γίνῃ ἄνθρωπος ἦταν περισσότεροι τοῦ ἑνός. Ὁ πρῶτος ἦταν, ὅτι ὡς Ἀρχηγός μας, μπόρεσε νὰ τελειοποιήσῃ τὸν ἑαυτὸν Του καὶ ἔτσι νὰ προετοιμάσῃ τὸν δρόμο — ἓνα δρόμο ἢ τρόπον ζωῆς, μιὰ φύσι, μιὰ ζωὴ ποὺ νὰ μπορέσῃ νὰ μᾶς φέρῃ κοντὰ στὸ Θεό. Ὁ δεῦτερος ἦταν, ὅτι μπόρεσε νὰ μᾶς ἐλευθερώσῃ ἀπὸ τὴν δύναμιν τοῦ θανάτου καὶ τὸν Διάβολον. Ὁ τρίτος ὅτι σὲ ὅλο αὐτὸ τὸ ἔργον Του ὑπὲρ ἡμῶν καὶ ἐντὸς ἡμῶν, μπόρεσε νὰ γίνῃ ἓνας γεμάτος ἔλεος Ἀρχιερεὺς στὰ ζητήματα ποὺ ἀφοροῦν τὸν Θεόν, ἱκανὸς νὰ ἀντιλαμβάνεται καὶ νὰ συμπαθεῖ σὲ μᾶς, καὶ ἔτοιμος νὰ φορτώνεται αὐτὸς τίς δυσκολίες μας καὶ νὰ μᾶς βοηθῇ. Ἐδῶ θὰ ἀναπτύξωμε τὴν δεύτερη ἀποψι γιὰ τὴν

ἐνσάρκωσι τοῦ Χριστοῦ : Ἐγίνε ἄνθρωπος γιὰ νὰ μπορέσῃ νὰ ἀντιμετωπίσῃ, νὰ νικήσῃ καὶ νὰ καταργήσῃ τὴν δύναμι τοῦ θανάτου καὶ τὸν Διάβολον.

Ἐπειδὴ τὰ παιδιὰ ἔχουν τὸ αὐτὸ αἷμα καὶ σάρκα καὶ αὐτοὶ ὁμοίως μετέσχε ἀπὸ τὰ ἴδια. Ὅσο καὶ ἂν εἴμαστε ἐξοικειωμένοι μὲ τὴν ἰδέαν περὶ τῆς ἐνσαρκώσεως, ὡς ζητήσομε νὰ κατανοήσωμε πλήρως ὅλη τὴ σημασία της. Καθὼς ὁ Ἀδάμ ποτὲ δὲν θὰ μπορούσε νὰ μᾶς δάλῃ ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν τῆς ἁμαρτίας καὶ τοῦ θανάτου ἐὰν δὲν εἶχε γίνοι πατέρας μας, μεταδίδον εἰς ἡμᾶς τὴν φύσιν του, ἔτσι καὶ ὁ Χριστὸς ποτὲ δὲν θὰ μπορούσε νὰ μᾶς σώσῃ, ἐκτὸς ἂν ἐλάμβανε τὴν δικήν μας φύσιν, ἐκτελώντας μὲ αὐτὴν τὴν φύσιν, ὅλα ὅσα ἡμεῖς ἔπρεπε νὰ κάνωμε, καὶ ἔτσι κάνοντας γιὰ μᾶς δυνατὴ τὴν δική μας ἀπελευθέρωσι καὶ ἔπειτα μεταδίδοντας σὲ μᾶς τοὺς καρποὺς αὐτῆς τῆς σωτηρίας ἐντὸς μας σὰ μὴ φύσιν ποὺ νὰ εἶναι ἡ δύναμις μιᾶς νέας, μιᾶς αἰωνίου ζωῆς. Τὸ νὰ γίνη ὁ Τίς τοῦ Θεοῦ μέτοχος αἵματος καὶ σαρκὸς ἦταν μία πρᾶξις ἀναγκαία ἀπὸ Θεοῦ ἦταν μία πρᾶξις ἀπείρου ἀγάπης καὶ συγκαταβάσεως. Ἔτσι μόνον μπόρεσε νὰ εἶναι ὁ δευτέρος Ἀδάμ, ὁ πατὴρ μιᾶς καινούργιας γενεᾶς.

Ἵνα διὰ τοῦ θανάτου καταργήσῃ τὸν τὸ κράτος ἔχοντα τοῦ θανάτου τοῦτέστι τὸν διάβολον. Ὁ θάνατος εἶναι μία δύναμις ποὺ ἔχει τὴν ἑγκρισί της ἀπὸ τὸν Ἴδιο τὸ Θεό. Ἡ φύσις τῶν πραγμάτων τὸ ἀπαιτοῦσε καὶ δὲν μπορούσε νὰ γίνη διαφορετικὰ παρὰ νὰ πέσῃ ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τοῦ θανάτου, ὅταν περιεφρόνησε τὸν Θεὸν τὴν πηγὴν τῆς ζωῆς καὶ ἐστράφη πρὸς τὸν Σατανᾶν καὶ τὸ ἐγὼ του. Παρεχώρησε τὸν ἑαυτὸν του εἰς τὸν Σατανᾶν, καὶ ὁ Σατανᾶς ἀπέκτησε κυριαρχίαν ἐπ' αὐτοῦ. Καθὼς ὁ δεσμοφύλακας κρατᾷ τὸ φυλακισμένον ἐν ὀνόματι τοῦ νόμου, ἔτσι ὁ Σατανᾶς κρατᾷ τὸν ἁμαρτωλὸ ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τοῦ θανάτου, ἐφ' ὅσον δὲν ἔχει δοθῇ πραγματικὴ κατὰ νόμον ἀπελευθέρωσις.

Ὁ μόνος τρόπος γιὰ νὰ ξεφύγωμε ἀπὸ τὴν ἐξουσίαν τοῦ Σατανᾶ καὶ τοῦ θανάτου ἦταν νὰ ἐγκαταλείψωμε αὐτὴ τὴν ξεπεσμένη φύσιν ἐπὶ τῆς ὁποίας εἶχαν κυριαρχίαν, νὰ θγοῦμε ἀπὸ αὐτὴ τὴν ἁμαρτωλὴ ζωὴ ἀποθνήσκοντας ὡς πρὸς αὐτήν, καὶ ἔτσι μὲ τὸ νὰ ἀποθάνωμε νὰ ἀπελευθερωθοῦμε ἀπὸ αὐτήν. Δὲν εἶχαμε ὅμως καθόλου δύναμι νὰ κάνωμε ἓνα τέτοιο. Ὁ Θεὸς ἔστειλε τὸν δικό Του Τίς μὲ ὁμοιότητα ἁμαρτωλῆς σαρκὸς, καὶ γιὰ τὴν ἁμαρτία. Ἐμπήκε μέσα στὴ σφαῖρα τῆς δικῆς μας θνητότητος, καὶ πέρασε ἀπὸ θάνατον ὡς τιμωρίαν τῆς

ἁμαρτίας, καὶ ὑποφέροντας τὸν θάνατον ἔδωκε ἱκανοποίησιν εἰς τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ. Καὶ ἔτσι, ἐπειδὴ ὁ νόμος ἦταν ἐκεῖνος ποὺ ἔκανε ἰσχυρὴ τὴν ἁμαρτίαν (Ρωμ. ε' 136, Α' Κορ. ιε' 566) ἀπέσπασε ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν καὶ τὸν διάβολον τὴν ἐξουσίαν τοῦ θανάτου ποὺ εἶχαν ἐπὶ τοῦ ἀνθρώπου. Ἐπέφερε θάνατον γιὰ νὰ καταδικάσῃ τὴν ζωὴν ἐν σαρκί, ἀναγνωρίζοντας πλήρως τὸ δίκαιον τῆς ὑπὸ τοῦ Θεοῦ καταδικῆς αὐτῆς τῆς ζωῆς, παραδίδοντας τὸ Πνεῦμα Του εἰς χεῖρας τοῦ Πατρὸς Του. Ὁ θάνατος ὡς ἡ τιμωρία ποὺ ἐπιβάλλει ὁ νόμος, ὁ θάνατος ὡς τὸ τέλος τῆς φυσικῆς ζωῆς, ὁ θάνατος ὡς ἐξουσία τοῦ Σατανᾶ ἐπὶ τοῦ ἀνθρώπου, ἐνίκηθη, καὶ ἐκεῖνος ποὺ εἶχε τὴν ἐξουσίαν τοῦ θανάτου κατηργήθη, ἔγινε ἀνίσχυρος νὰ βλάψῃ πειὰ τὸν ἄνθρωπον. Καὶ τώρα, ὅπως ὁ θάνατος δὲν ἔχει καμμία ἀπαιτήσι ἢ ἐξουσία ἐπὶ τοῦ Ἰησοῦ, ἔτσι ἐπίσης δὲν ἔχει καμμιὰ ἐξουσία σ' ἐκείνους ποὺ βρισκονται ἐν Χριστῷ, σὲ κείνους ποὺ τώρα δουλεύει μέσα τους ἡ δύναμις τῆς ζωῆς Αὐτοῦ.

Καὶ αὐτὸς παραπλησίως μετέσχε τῶν αὐτῶν ἵνα διὰ τοῦ θανάτου καταργήσῃ τὸν τὸ κράτος ἔχοντα τοῦ θανάτου, τούτέστι τὸν διάβολον.

Καὶ ἀπαλλάξῃ τούτους ὅσοι φόβῳ θανάτου διὰ παντὸς τοῦ ζῆν ἔνοχοι ἦσαν δουλείας.

Ἡ ἐξουσία τοῦ θανάτου καὶ τοῦ διαβόλου συνετρίβη τόσο τέλεια ὥστε τώρα νὰ εἴμαστε πλήρως ἀπελευθερωμένοι ἀπὸ τὸν φόβον αὐτὸν τοῦ θανάτου, ποὺ κρατᾷ ὑποδουλωμένους τόσους ἀνθρώπους. Εἰς τὴν ἐποχὴν τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης δὲν εἶχε ἔλθει ἀκόμη εἰς φῶς ἡ ζωὴ καὶ ἀφθαρσία (Πρβλ. Β' Τιμ. α' 10). "Ὡς μὴ μᾶς ἐκπλήττῃ λοιπὸν ποὺ οἱ ἅγιοι τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης συχνὰ ζοῦσαν καὶ μιλοῦσαν ὡς ὑποκείμενοι εἰς τὴν δουλείαν τοῦ θανάτου. Ἀλλὰ πόσο λυπηρὸ οἱ λυτρωμένοι τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, οἱ ἀδελφοί Του, τόσο συχνὰ νὰ δείχνουν πὼς ξέρουν πολὺ λίγα πράγματα γιὰ τὴν πραγματικότητα καὶ τὴ δύναμι αὐτῆς τῆς ἀπελευθερώσεως, ἢ ἀπὸ τὸν θριαμβευτικὸν παιᾶνα : « Κατεπόθη ὁ θάνατος εἰς νίκην. Θάνατε ποῦ εἶναι τὸ κέντρον σου ; Ἀδὴ ποῦ εἶναι ἡ νίκη σου ; . . . εὐχαριστία εἰς τὸν Θεόν, ποὺ μᾶς δίνει τὴν νίκην διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ » (Α' Κορ. ιε' 56, 58).

Ἀδελφέ μου ! Ζῆς μέσα στὴν ὁλοκληρωτικὴ πεῖρα τῆς εὐλογημένης αὐτῆς ἀλήθειας ; Ἐπειδὴ μετέχεις σαρκὸς καὶ αἵματος, γι' αὐτὸ ἤρθε ὁ Χριστὸς καὶ μετέσχε καὶ αὐτὸς ἀπὸ τὰ ἴδια, γιὰ νὰ μπορέσῃ νὰ γίνῃ τελεία ταῦτίσις μεταξὺ σοῦ καὶ Αὐτοῦ.

Ζῆς ἀπολαμβάνοντας αὐτὴν τὴν ταύτισιν : Μὲ τὸν θάνατόν Του κατήργησε τὸν διάβολον γιὰ νὰ μπορέσης νὰ ἀπελευθερωθῇς τελείως ἀπὸ τὴν ἐξουσίαν Του. Ζῆς αὐτὴν τὴν ζωὴν τὴν ἀπελευθερωμένην ; Ὁ Χριστὸς ἀπελευθερώνει ἀπὸ τὸν φόβον τοῦ θανάτου καὶ τὴν ὑποδούλωσιν ποὺ φέρνει αὐτὸς ὁ φόβος, μεταβάλλοντας αὐτὴν εἰς τὴν χαρὰν τῆς ἐλπίδος καὶ τῆς δόξης. Ἀπολαμβάνεις αὐτὴ τὴν χαρὰ ; Ἄς πιστεύωμεν ὅτι Αὐτὸς ποὺ τώρα εἶναι στεφανωμένος μὲ δόξαν καὶ τιμὴν, εἶναι πράγματι ἱκανὸς νὰ κάνῃ αὐτὰ μιὰ πραγματικότητα γιὰ μᾶς, ὥστε ὅλοι ἐκεῖνοι ποὺ εἶναι ἕνα μὲ Αὐτὸν μὲ τὸν διπλοῦν δεσμὸν τῆς γεννήσεως ἀπὸ Θεοῦ καὶ τῆς γεννήσεως μὲ σὰρκα καὶ αἷμα, νὰ μπορέσουν νὰ εἶναι οἱ λυτρωμένοι Του, οἱ ἁγιασμένοι Του, οἱ ἀγαπητοὶ τοῦ ἀδελφοῦ. Παρεχώρησε τὸν ἑαυτὸν Του νὰ εἶναι τελείως ὅμοιος μὲ μᾶς καὶ γιὰ μᾶς — δὲν θὰ παραχωρήσωμε καὶ μεῖς τοὺς ἑαυτούς μας νὰ εἴμαστε τέλεια ὅμοιοι μὲ Αὐτὸν καὶ γιὰ Αὐτόν ;

1. « Διὰ τοῦ θανάτου κατήργησε ἐκεῖνον ποὺ ἔχει τὴν ἐξουσίαν τοῦ θανάτου ». Ὁ θάνατος εἶχε τὴν δυνάμιν του ἐκ τοῦ νόμου. Δὲν ἔπρεπε ἄλλος τρόπος νὰ νικηθῇ ὁ θάνατος παρὰ μόνον νὰ ἐκληρωθοῦν ὅσαι αἱ ἀπαιτήσεις τοῦ νόμου. Διὰ τοῦ θανάτου κατηργήθη ὁ θάνατος. Ὁ ἴδιος τρόπος εἶναι καὶ γιὰ μᾶς. Ὅταν ἀφήνω τὸν ἑαυτόν μου νὰ ἀποθάνῃ, ἀφήνω τὴν ἁμαρτωλὴν ζωὴν καὶ ἀποθνήσκω ὡς πρὸς τὸ ἐγώ, μὲ τὴν δυνάμιν τοῦ θανάτου τοῦ Χριστοῦ καὶ τότε θὰ ἐργασθῇ ἐντός μου ἡ δυνάμεις τῆς ἀπελευθερώσεως τοῦ Χριστοῦ.

2. Διὰ τοῦ θανάτου εἰς τὴν ζωὴν. Αὐτὸς εἶναι ὁ νόμος τῆς φύσεως, καθὼς βλέπομε οὐ καθε κόκκο σταριοῦ. Αὐτὸς εἶναι ὁ νόμος τῆς ζωῆς τοῦ Χριστοῦ καθὼς τὸν βλέπομε εἰς τὴν ἀνάστασιν Του. Αὐτὸς εἶναι ὁ νόμος τῆς ζωῆς τῆς πίστεως γιὰ νὰ τὸν αἰσθανθοῦμε καὶ τὸν πειραματισθοῦμε καθε μέρα, καθὼς ἡ δυνάμεις τοῦ Νέου Θανάτου τὸν ὁποῖον πέθανε ὁ Χριστὸς καὶ ἡ νέα Ζωὴ τὴν ὁποίαν ζῇ, ἐργάζονται μέσα μας.

3. Τὸ πρῶτο κεφάλαιο μᾶς ἀπεκάλυψε τὴν θεότητα τοῦ Χριστοῦ ὡς τὸ θεμέλιον τοῦ Εὐαγγελίου, γιὰ νὰ μπορέσωμε νὰ γνωρίσωμε ὅτι ὅλα ὅσα Αὐτὸς ἐξετέλεσε ὡς Ἀνθρώπος ἔγιναν μὲ θεϊαν πραγματικότητα καὶ δουλεύουν μέσα μας μὲ δυνάμιν θείας δημιουργίας.

XVIII

ΜΕΓΑΣ ΑΡΧΙΕΡΕΥΣ ΙΚΑΝΟΣ ΝΑ ΒΟΗΘΗ

6' 16. Οὐ γὰρ δὴπου ἀγγέλων ἐπιλαμβάνεται *, ἀλλὰ σπέρματος Ἀβραάμ ἐπιλαμβάνεται.

17. Ὅθεν ὥφειλε κατὰ πάντα τοῖς ἀδελφοῖς ὁμοιωθῆναι ἵνα ἐλεῆμων γένηται καὶ πιστὸς ἀρχιερεὺς τὰ πρὸς τὸν Θεὸν εἰς τὸ ἰλάσκεισθαι τὰς ἁμαρτίας τοῦ λαοῦ.

18. Ἐν ᾧ γὰρ πέπονθεν αὐτὸς πειρασθεὶς, δύναται τοῖς πειραζομένοις βοηθῆσαι.

16. Διότι πραγματικὰ δὲν ἔρχεται νὰ βοηθήσῃ ἀγγέλους, ἀλλὰ νὰ βοηθήσῃ ἀπογόνους τοῦ Ἀβραάμ.

17. Ὡς ἐκ τούτου ἔπρεπε νὰ γίνῃ καὶ ὅλα ὅμοιος μὲ τοὺς ἀδελφούς του, διὰ νὰ γίνῃ ἐλεῆμων καὶ πιστὸς ἀρχιερεὺς ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ πρὸς τὸν Θεὸν διὰ νὰ ἐξιλεώσῃ τὰς ἁμαρτίας τοῦ λαοῦ.

18. Διότι ἐπειδὴ πειρασθεὶς, ὑπέφερε ὁ Ἰδιος παντὸς εἴδους πειρασμὸν μπορεῖ νὰ ἔλθῃ εἰς βοηθείαν αὐτῶν ποὺ πειράζονται.

Εἰς τὸ πρῶτο κεφάλαιο εἶδαμε πῶς ὁ συγγραφεὺς ἀναφέρει σειρὰ ὁλόκληρη ἐδαφίων ἀπὸ τὴν Παλ. Διαθήκῃ γιὰ νὰ μᾶς κάνῃ νὰ κατανοήσωμε πλήρως τὴν ἀλήθειαν καὶ τὴν σημασίαν τῆς θεότητος τοῦ Κυρίου μας. Σ' αὐτὸ τὸ κεφάλαιο κατὰ τὸν ἴδιον τρόπο τὸν βλέπομε νὰ ἐπαναλαμβάνῃ συνεχῶς τὸ γεγονὸς τῆς ἀνθρωπότητος τοῦ Κυρίου μας, μὴ τυχόν καὶ δὲν κατανοήσωμε πλήρως ὅλη τὴν σημασίαν της. Αὐτὸ λοιπὸν κάνει ἐδῶ. Μόλις πρὸ ὀλίγου ἀνέφερε : Ἐπειδὴ λοιπὸν τὰ παιδία ἔχουν τὸ αὐτὸ αἷμα καὶ σάρκα, καὶ αὐτὸς ὁμοίως μετέσχε ἀπὸ τὰ ἴδια. Καὶ σὰν νὰ αἰσθάνεται τὴν ἀνεπάρκειαν αὐτῶν τῶν λόγων, ἐπαναλαμβάνει καὶ ἐπιβεβαιώνει πάλιν ἐκ νέου τὴν δὴλῳσίν του. Διότι δὲν ἀνέλαβε νὰ βοηθήσῃ ἀγγέλους, ἀλλὰ ἀνέλαβε νὰ βοηθήσῃ

* Σ. Μ. Ἐπιλαμβάνομαι = ῥῆμα μέσης φωνῆς ποὺ σημαίνει καίρνω ἀπάνω μου τὸ δάκρυ τινος γιὰ νὰ τὸν βοηθήσω, εὐρισκόμενον εἰς κίνδυνον (Λεξικὸν Κ. Α. J. H. Thayer).

ἀπογόνους τοῦ Ἀδραάμ. Μπορεῖ βέβαια ὁ ἄνθρωπος νὰ δημιουργήθηκε ὀλίγο κατώτερος τῶν ἀγγέλων, ἀλλὰ οἱ ἄγγελοι δὲν ἔχουν τὴν τιμὴν ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἦλθε γιὰ νὰ κανονίσῃ δικὰ τους ζητήματα. **Ἀνέλαβε νὰ κανονίσῃ ζητήματα ἀπογόνων τοῦ Ἀδραάμ.**

Καὶ πῶς Αὐτὸς ἀνέλαβε αὐτὸ τὸ ζήτημα ; Δὲν ὑπάρχει ἄλλος τρόπος νὰ μπορέσῃ ὁ Θεὸς νὰ ἀναλάβῃ τὰ ζητήματα ἐνὸς δημιουργήματος παρὰ μὲ τὸ νὰ μπῇ μέσα του μὲ τὴν ζωὴν Του καὶ τὸ πνεῦμα Του, μεταδίδοντας σ' αὐτὸ τὴν καλωσύνη Του καὶ τὴν δύναμί Του, καὶ ἐνώνοντας αὐτὸ μὲ τὸν ἑαυτὸ Του. Ἔτσι ὁ Ἰησοῦς ἀνέλαβε τὰ ζητήματα τοῦ ἀνθρώπου. Ἐμπῆκε στὴν ἀνθρωπότητα καὶ ἔγινε ἓνα μὲ αὐτήν. Καὶ ἔτσι ἀναλαμβάνει τὴν ψυχὴ τοῦ κάθε ἐνὸς ἀτόμου μπαίνοντας σὲ προσωπικὴ ἔνωσι καὶ ἐπικοινωνία μὲ τὸ κάθε ἓνα ἀπ' αὐτά.

Ὅθεν ἔχοντας ὑπ' ἑφ' ἑνὲν νὰ ἀναλάβῃ τὸ ζήτημα τῶν ἀνθρώπων ὥφειλε, ἦτο ἀπὸ Θεοῦ πρέπον καὶ ἀρμόζον, καὶ ὥς ἐκ τῆς φύσεως τῶν πραγμάτων, ἀπολύτως ἀναγκαῖον, ὥς συνέπεια τοῦ σχεδίου Του, ὥφειλε νὰ ὁμοιωθῇ κατὰ πάντα μὲ τοὺς ἀδελφούς Του.

Τὸ νὰ ἀναλάβῃ τὴν ὑπόθεσίν τους, ἀπαιτοῦσε νὰ ταυτίσῃ τὸν ἑαυτὸν Του μὲ αὐτούς, καὶ αὐτὸ πάλι ἦταν ἀδύνατον νὰ γίνῃ, χωρὶς νὰ γίνῃ ὅμοιος μὲ αὐτοὺς κατὰ πάντα. Μόνον τότε θὰ μπορούσε νὰ τοὺς σώσῃ. Καὶ ἦτο τοῦτο ἀναγκαῖον, διότι ἔτσι θὰ μπορούσε νὰ γίνῃ πιστὸς καὶ ἐλεῆμων Ἀρχιερεὺς εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Θεοῦ διὰ νὰ ἐξιλεώσῃ τὰς ἁμαρτίας τοῦ λαοῦ.

Ἐδῶ γιὰ πρώτη φορὰ, συναντᾷμε τὴν λέξι Ἀρχιερεὺς — λέξιν ποὺ δὲν χρησιμοποιεῖται γιὰ τὸν Κύριον Ἰησοῦν σὲ κανένα ἄλλο ἀπὸ τὰ βιβλία τῆς Καινῆς Διαθήκης, καὶ ποὺ εἶναι ἡ κεντρικὴ ἰδέα αὐτῆς τῆς ἐπιστολῆς. Θὰ ἰδοῦμε ἀργότερα (κεφ. ε') πόσο ἀδιάσπαστα εἶναι συνδεδεμένα ἡ θεία Του υἱότης καὶ ἡ ἀρχιερατεία Του. Στὸ μέρος αὐτὸ διδασκόμεθα ὅτι ἡ πραγματικὴ Του ἀνθρωπότης εἶναι ἐξ Ἰσοῦ οὐσιώδης γιὰ αὐτό. Εἶναι ἓνα ἀπὸ τὰ ἀξιοπαρατήρητα μέσα σ' αὐτὴν τὴν ἐπιστολὴν ὅτι ἀποκαλύπτεται τόσο θαυμάσια τὴν ἀξίαν τῆς προσωπικῆς ἀναπτύξεως μὲς στὴ ζωὴ τοῦ Κυρίου μας. Πάντοτε συνδέει τὸ πρόσωπον καὶ τὸ ἔργον ἀδιάσπαστα.

Ἐδῶ ἀκριβῶς τὸ βλέπομε αὐτό. Τὸ ἔργον ποὺ εἶχε νὰ κάμῃ ἦταν : **νὰ κάμῃ ἐξιλέωσιν διὰ τὰς ἁμαρτίας τοῦ λαοῦ.** Ἡ ἁμαρτία ἐπέφερε τὴν ὀργὴν τοῦ Θεοῦ, καὶ ἡ ἀγάπη Του δὲν μπορούσε νὰ ἐκχυθῇ πρὸς τοὺς ἀνθρώπους ἐφ' ὅσον ἡ ἁμαρτία δὲν εἶχε σκεπασθῇ, ἐξιλεωθῇ, ἀπομακρυνθῇ. Διὰ νὰ ἐκκληρωθοῦν ὅλα ὅσα μᾶς εἶχε διδάξῃ περὶ τῶν

θυσιῶν ἡ Παλαιὰ Διαθήκη, ὁ Χριστὸς ἤρθε νὰ πραγματοποιήσῃ αὐτά. Κατήργησε τὴν ἁμαρτίαν μὲ τὴν θυσίαν Του καὶ ἀπέκτησε μιὰ αἰωνία λύτρωσι. Γι' αὐτὸ τὸ ζήτημα θὰ μᾶς μιλήσῃ ἀργότερα ἡ Ἐπιστολὴ μας. Ἐκεῖνο ποὺ τώρα ἐδῶ προσπαθεῖ νὰ ἐπιμείνῃ εἶναι, ὅτι ὁ Χριστὸς ἔγινε ἄνθρωπος, ὄχι μόνον γιὰ νὰ ἀποθάνῃ καὶ ἐξιλεώσῃ, ἀλλὰ κάνοντας αὐτό, νὰ μπορῇ νὰ εἶναι ἕνας πιστὸς καὶ ἐλεήμων Ἀρχιερεὺς. Ἡ σχέση Του μὲ μᾶς ἤθελε νὰ εἶναι προσωπικῇ. Ὡφειλε Αὐτὸς ὁ Ἰδιὸς νὰ μᾶς ἐξυπηρετῇ μ' αὐτὴ τὴν σωτηρίαν τὴν ὁποίαν ἐργάσθηκε. Τὸ κάθε τι θὰ ἔπρεπε νὰ ἐξαρτηθῇ ἀπὸ τὸ πῶς θὰ κέρδιζε τὴν ἐμπιστοσύνη μας, θὰ κατακτοῦσε τὴν καρδιά μας καὶ τὴν ἀγάπη μας, καὶ ὡς ζωντανὸς Ἀρχηγὸς θὰ μᾶς ὡδηγοῦσε στὸ δρόμο τοῦ Θεοῦ. Αὐτὸ εἶναι ποὺ κάνει τὴν ἀνθρώπινη ζωὴ Του ἐπὶ τῆς γῆς, τόσο πολύτιμη γιὰ μᾶς. Ἀπέδειξε Αὐτὸν πιστὸν· τολμοῦμε νὰ ἐμπιστευθοῦμε τελείως σ' Αὐτόν. Τὸν δοῖκε ἐλεήμονα· δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ φοβώμαστε νὰ πλησιάζωμε σ' Αὐτόν. Ἐγινε καθ' ὅλα ὅμοιος μὲ τοὺς ἀδελφούς Του, γιὰ νὰ μπορῇ νὰ γίνῃ πιστὸς καὶ ἐλεήμων Ἀρχιερεὺς.

Διότι ἐπειδὴ πειρασθεῖς ὑπέφερε ὁ Ἰδιὸς παντὸς εἶδους πειρασμόν, μπορεῖ νὰ δοθῇ ἐκείνους ποὺ πειράζονται. Τὸ ἔργον τοῦ Ἀρχιερέως μας δὲν συνίσταται μόνον εἰς τὸν ἐξιλασμόν, οὔτε εἰς τὴν συνηγορίαν καὶ τὴν μεσιτείαν Του ποὺ εἶναι καρπὸς αὐτοῦ τοῦ ἐξιλασμοῦ. Ὑπεράνω ὅλων, καὶ τοῦτο εἶναι τὸ ἀποτέλεσμα ὅλων αὐτῶν, συνίσταται εἰς τὸ ὅτι ἀναλαμβάνει τὴν φροντίδα τῆς πνευματικῆς μας ζωῆς, τὴν ἀκατάπαυστη βοήθεια ποὺ εἶναι ἱκανὸς νὰ δίνῃ σὲ κάθε δοκιμασίαν. Αὐτὸ εἶναι τὸ μεγαλύνειρο καὶ τὸ πῶς εὐλογημένο μέρος τοῦ ἔργου Του, γιὰ νὰ μᾶς φέρῃ κοντὰ στὸ Θεό, ὅτι, ὡς Ἀρχηγὸς εἰς τὸ δρόμο τῶν παθημάτων καὶ τῆς τελειότητος, μᾶς ἐμπνέει τίς δικές Του διαθέσεις καὶ μὲ τὴν ἰσχυρὰν ἐνέργειαν τοῦ ἐντὸς ἡμῶν ὑπάρχοντος Πνεύματός Του, μᾶς δίνει τὴν βοήθειαν σὲ κάθε ὥρα ἀνάγκης. Τὸ μόνο πρᾶγμα ποὺ μᾶς χρειάζεται, εἶναι νὰ γνωρίσωμε Αὐτόν καὶ νὰ ἐμπιστευθοῦμε τελείως σ' Αὐτόν. Νὰ γνωρίσωμεν Αὐτόν ὡς Ἀρχιερέα ποὺ ὄχι μόνον μᾶς ἀνοίξε τὸ δρόμο πρὸς τὸν Θεὸν γιὰ νὰ περπατοῦμε σ' αὐτόν, καὶ ὄχι μόνον στὸν οὐρανὸ μεσιτεύει καὶ προσεύχεται γιὰ μᾶς, ἀλλὰ ἀναλαμβάνει νὰ μᾶς κρατῇ σὲ τέτοια σχέσι καὶ ἐπικοινωνίᾳ μαζὶ Του, καὶ κάτω ἀπὸ τὴν προστασίαν τῆς δυνάμεώς Του, καὶ τὴν πείραν τῆς πλήρους ἀπολυτρώσεως ποὺ ἔχαμε, ὥστε ὁ πειρασμὸς νὰ μὴ μπορῇ ποτὲ νὰ μᾶς νικήσῃ. Ἡ θεότης Του ἐξασφαλίζει τὴν διαρκῇ καὶ ἀκατάπαυστον παρουσίαν Του μεταξὺ μας.

Ἡ ἀνθρωπότης Του μᾶς δεβαιώνει γιὰ τὴν συμπάθειά Του καὶ τὸ ἔλεός Του. Περισσότερο πάντοτε παρούσα καὶ περισσότερο ἰσχυρὴ ἀπὸ τὸν πειρασμό, ἡ ἀκατάπαυστη ἀγάπη Του εἶναι πάντοτε κοντὰ μᾶς γιὰ νὰ μᾶς ἐξασφαλίσῃ τὴ νίκη. Ἔχει καὶ τὴν δύναμιν καὶ τὴν θέλησιν νὰ τὸ κάμῃ. Ὁ Ἀρχιερεὺς μᾶς εἶναι ζωντανὸς καὶ πιστὸς βοηθός· ὡς ἐμπιστευόμεθα λοιπὸν εἰς Αὐτόν. Ἡ σωτηρία δὲν εἶναι κάτι ποὺ μᾶς τὸ δίνει ἔξω ἀπὸ τὸν ἑαυτὸ Του. Ἡ πραγματικὴ σωτηρία δὲν εἶναι τίποτα λιγώτερο ἀπὸ αὐτὸν τὸν ἴδιον τὸν Χριστὸ ποὺ μὲ πολλὴ συμπάθεια καὶ πολλὴ πιστότητα ἀγρυπνεῖ ἀπὸ πάνω μᾶς στὴν καθημερινή μᾶς ζωὴ, πραγματικὰ καὶ τέλεια, δίνοντας καὶ ζώντας τὴ δική Του ζωὴ μέσα σὲ μᾶς. Ἡ μόνιμος ἐσωτερικὴ παρουσία τοῦ Ἰησοῦ, **ἰκανὴ νὰ μᾶς βοηθήσῃ**, εἶναι τὸ πραγματικὸ μυστικὸ τῆς χριστιανικῆς ζωῆς. Ἡ πίστις θὰ μᾶς ὁδηγήσῃ εἰς τὴν πείραν ὅτι ὁ Ἰησοῦς εἶναι πράγματι καὶ κάνει πράγματι, ὅλα ὅσα λέγονται περὶ Αὐτοῦ ὅτι εἶναι καὶ κάνει.

1. Τί κεφάλαιο! Ὁ Ἰησοῦς στεφανωμένος μὲ τιμὴν καὶ δόξαν. Ἀρχηγός μᾶς, ὁ Ἀγαθὸς ἡμᾶς. Ἀδελφός μᾶς, γενόμενος ὅμοιος μὲ μᾶς, ἐλεήμων καὶ πιστὸς Ἀρχιερεὺς, πειρασθεὶς ὅπως καὶ μῆς, βοηθός μᾶς στοὺς πειρασμούς. Ὅμοιος Σωτὴρ!

2. Κανένα μέλος ἀπὸ τὸ σῶμα μου δὲν μπορεῖ νὰ πονέσῃ χωρὶς ἐγὼ νὰ τὸ αἰσθανθῶ καὶ νὰ κυττάξω νὰ τὸ προφυλάξω. Κανένας πειρασμός δὲν μπορεῖ νὰ μὲ ἀγγίξῃ χωρὶς ὁ Ἰησοῦς ὁμοίως νὰ τὸ αἰσθανθῇ καὶ νὰ μὲ βοηθήσῃ. Αὐτὸ δὲν εἶναι πράγματι τὸ μοναδικὸ ποὺ μᾶς χωριάζεται νὰ γνωρίσαμε Αὐτὸν καλλίτερα, καὶ νὰ αἰσθανώμεθα πράγματι μὲ πίστι πὼς εἶναι πάντοτε κοντὰ μᾶς, καὶ νὰ ἐπολογίζωμε στὴ βοήθειά Του;

3. Ὁ θαθμὸς τῆς γνώσεως περὶ τοῦ Ἰησοῦ τὸν ἄκοιτον εἶχαμε κατὰ τὴν ἐπιστροφή μᾶς, δὲν θὰ μείνῃ πάντοτε ὁ ἴδιος ἀλλὰ θὰ αὐξάνῃ μὲ τὴν πρόοδόν μᾶς στὴν ζωὴ τοῦ ἀγιασμοῦ μᾶς. Γιὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς πνευματικῆς ζωῆς εἶναι ἀναγκαῖον προσδεύοντες εἰς τὴν γνῶσιν νὰ ἐμβαθύνωμε ὅλον ἐν καὶ περισσότερο εἰς τὴν γνῶσιν τί εἶναι ὁ Ἰησοῦς. Ὁ Ἰησοῦς εἶναι ὁ ἄρτος τοῦ οὐρανοῦ, ἡ τροφή τῆς πνευματικῆς μᾶς ζωῆς· τὸ νὰ γνωρίζωμεν Αὐτὸν καλλίτερα, εἶναι ὁ μόνος δρόμος νὰ τρεφώμεθα ἀπὸ Αὐτόν.

4. Ὡς μάθαμε νὰ θεωροῦμε κάθε πειρασμὸν ὡς ἐλλογμένην εὐκαιρίαν γιὰ νὰ ἐμπιστευώμεθα καὶ νὰ πειραματιζώμεθα τὴν βοήθειαν τοῦ διαρκῶς παρόντος Ἀρχιερέως μᾶς.

ΤΜΗΜΑ ΤΡΙΤΟΝ Γ' 1-6

Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἀνώτερος ἀπὸ τὸν Μωϋσῆ

XIX

ΑΠΟΒΛΕΨΑΤΕ ΜΕ ΠΡΟΣΟΧΗΝ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΙΗΣΟΥΝ

γ' 1. Ὅθεν, ἀδελφοὶ ἅγιοι, κλήσεως ἐπουρανίου μέτοχοι, κατανοήσατε τὸν ἀπόστολον καὶ ἀρχιερέα τῆς ὁμολογίας ἡμῶν Ἰησοῦν.

1. Συνεπῶς, ἅγιοι ἀδελφοί, μέτοχοι σὲ μιὰ ἐπουρανία πρόσκλησις ἀποβλέφατε μὲ προσοχὴν σ' Αὐτὸν ποὺ ὁμολογοῦμεν ὅτι ἀπέστειλε ὁ Θεὸς καὶ εἶναι ὁ Ἀρχιερεὺς μας, τὸν Ἰησοῦν.

Ἀποβλέφατε μὲ προσοχὴν πρὸς τὸν Ἰησοῦν. Αὕτῃ εἶναι ἡ κεντρικὴ σκέψις τοῦ ἔδαφιου, ἀλλὰ καὶ τῆς παραγράφου εἰς τὴν ὁποίαν ἀνήκει, καθὼς ἐπίσης καὶ ὁλοκλήρου τῆς Ἐπιστολῆς.

Εἶναι ὁ μοναδικὸς σκοπὸς τοῦ συγγραφέως νὰ πείσῃ τοὺς Ἑβραίους ὅτι, μόνον ἐὰν γνωρίσουν σωστὰ τὸν Κύριον Ἰησοῦν ὡς τὸν πιστόν, συμπαθεῖ καὶ παντοδύναμον ἐπουράνιον Ἀρχιερέα, τότε θὰ μπορέσουν νὰ δοῦν σ' Αὐτὸν ὅλα ὅσα χρειάζονται γιὰ νὰ ζήσουν μιὰ ζωὴ ὅπως ὁ Θεὸς ἐπιθυμεῖ νὰ ζήσουν. Ἡ ζωὴ τους θὰ ἦταν τότε σὲ ἀρμονία μὲ τὴν πίστι τους, σὲ ἀρμονία μὲ τὴν ζωὴν Ἐκείνου, τὸν ὁποῖον ἡ πίστις τους θὰ ἐπεθύμει νὰ κατανοήσῃ.

Ἀποβλέφατε εἰς τὸν Ἰησοῦν ! Πραγματικὰ αὐτὸ εἶναι τὸ κλειδί ὅλης τῆς ἐπιστολῆς. Διὰ τὸν Ἰησοῦν, ποὺ εἶναι Θεός, ποὺ ἔγινε ἄνθρωπος καὶ ἐτελειοποίησε τὴ δική μας ἀνθρωπίνην φύσιν μὲ τὴ θαυμαστὴ ζωὴ Του τῶν θλίψεων καὶ ὑπακοῆς. Δι' Αὐτὸν ποὺ τώρα κατοικεῖ στοὺς οὐρανούς γιὰ νὰ μεταδώσῃ σὲ μᾶς τὴν ζωὴν Του καὶ τὴν εὐλογίαν Του,

πόσο δικαιολογημένο είναι να λέμε : **Ἀποβλέψατε εἰς τὸν Ἰησοῦν.** Γὰρ νὰ ἐξερευνηθῶσιν ὁρισμένα σημεῖα τῆς ἐπιστήμης τους πόσους κόπους, πόση ἀφοσίωσι, πόσες θυσίες, πόσο ἐνθουσιασμό δὲν καταβάλλουν οἱ ἄνθρωποι. Εἴθε καὶ σὲ μᾶς ἡ μελέτη καὶ ἡ ἐπιθυμία νὰ ἀποκτήσωμε βαθυτέραν γνῶσιν τοῦ Τίου τοῦ Θεοῦ νὰ διεγείρῃ τὴν ἀφοσίωσί μας καὶ τὸν ἐνθουσιασμό μας γιὰ νὰ μπορέσωμε νὰ ποῦμε στοὺς ἀνθρώπους ὁποῖον κάλλος καὶ δόξα περικλείεται ἐν τῷ Ἰησοῦ.

Ἀδελφοὶ ἅγιοι. Ἴδου πῶς προσφωνεῖ τώρα τοὺς Ἑβραίους. Εἰς τὸ προηγούμενον κεφάλαιον ἡ λέξις **ἀδελφοὶ** ἀναφέρεται δυὸ φορές. Δὲν ἐντρέπεται νὰ ἀποκαλῇ αὐτοὺς ἀδελφούς. **Ὡφείλε νὰ ὁμοιωθῇ πρὸς τοὺς ἀδελφούς Του.** Τὸ ἱερὸ αὐτὸ ὄνομα τώρα ἐφαρμόζεται προσωπικὰ : Οἱ ἀδελφοὶ τοῦ Ἰησοῦ εἶναι ἀδελφοὶ ἐν Χριστῷ. Καὶ ἡ καρδιά τοῦ συγγραφέως ἐνδιαφέρεται προσωπικὰ γι' αὐτοὺς καθὼς ἐπιμένει στὸ σημεῖον ποὺ εἶναι πραγματικὰ ὁ μοναδικὸς σκοπὸς τῆς ἐπιστολῆς : **Ἀποβλέψατε εἰς τὸν Ἰησοῦν.**

Ἀδελφοὶ ἅγιοι ! Ἡ λέξις ἅγιος ἔχει ἤδη χρησιμοποιηθῇ προηγουμένως. Ὁ ἀγιάζων, αὐτὸς ποὺ κάνει ἁγίους, καὶ οἱ ἁγιαζόμενοι, αὐτοὶ ποὺ γίνονται ἅγιοι, προέρχονται ἐξ ἑνός. Εἶδαμε πὼς ἡ ἀγιότης εἶναι τὸ κοινὸν γνώρισμα τοῦ Χριστοῦ καὶ τοῦ λαοῦ Του : ἐκεῖνο ποὺ τοὺς συνδέει καὶ ὁ μεγάλος σκοπὸς πρὸς τὸν ὁποῖον καὶ οἱ δυὸ ἀποβλέπουν. Ἐνα ἀπὸ τὰ μεγαλείτερα μυστήρια ποὺ ἡ ἐπιστολὴ αὐτὴ μᾶς ἀποκαλύπτει εἶναι ὅτι ὁ Ἀρχιερεὺς μας ἀνοίξε τὸ δρόμον γιὰ μᾶς γιὰ νὰ μποῦμε στὰ Ἅγια τῶν Ἀγίων. Ἐχομε τὴν παρρησίαν νὰ εἰσέλθωμε εἰς αὐτά, ἐκεῖ μπορούμε νὰ κατοικοῦμε περικυκλωμένοι ἀπὸ τὴν ἀγιότητα τοῦ Θεοῦ. Πρέπει νὰ ξέρωμε πὼς εἴμαστε ἅγιοι ἐν Χριστῷ, αὐτὸ μᾶς δίνει θάρρος νὰ μποῦμε μέσα στὰ Ἅγια τῶν Ἀγίων, νὰ ἔχωμε τὴν ἀγιότητα τοῦ Θεοῦ νὰ μᾶς κατέχῃ πλήρως, καὶ νὰ γεμίξῃ ὁλόκληρον τὸ εἶναι μας. Ἐκεῖνος ποὺ μᾶς κάνει ἁγίους εἶναι ὁ Ἰησοῦς· ἐκεῖνοι ποὺ θὰ γίνωμε ἅγιοι εἴμαστε ἡμεῖς· τί πειρ φυσικὸ ἀπὸ τὸ νὰ εἶναι μαζὶ συνδεδεμένες οἱ δυὸ αὐτὲς ἰδέες : ἅγιοι ἀδελφοί, ἀποβλέψατε εἰς τὸν Ἰησοῦν.

Ἀδελφοὶ ἅγιοι ! μέτοχοι ἐπουρανίου κλήσεως ἀποβλέψατε εἰς τὸν Ἰησοῦν. Ἐκεῖνο ποὺ ἀλλαχῶ λέγεται ἁγία κλῆσις ἐδῶ ὀνομάζεται ἐπουράνιος κλῆσις. Αὐτὸ δὲν σημαίνει μόνον μιὰ κλῆσις ἀπὸ τὸν οὐρανόν, εἴτε μιὰ κλῆσις πρὸς τὸν οὐρανόν, ἀπὸ ὅπου προέρχεται ἡ κλῆσις. Ὅχι, ἡ κλῆσις αὐτὴ περιέχει κάτι περισσύτερον. Ὁ οὐρανὸς δὲν εἶναι μόνον ἓνας τόπος, ἀλλὰ μιὰ κατάστασις, ἓνας τρόπος ὑπάρξεως, ἡ

ζωή στην όποιαν αποκαλύπτεται ή παρουσία του Θεού και παίρνει κανείς πείραν της απεριορίστου δυνάμεώς Του. Και ή έπουράνιος κλήσις είναι εκείνη στην όποιαν εργάζεται ή δύναμις της ούρανίου ζωής για να κάνη τη ζωή μας έπουράνιον. "Όταν ό 'Ιησούς ήταν στη γη ή βασιλεία των ούρανών ήταν κοντά, επί θύραις. Μετά την ανάληψί Του όταν παρέλαβε την βασιλείαν από τον Πατέρα, ή βασιλεία του ούρανού ήρθε στη γη έν δυνάμει διά της καθόδου του 'Αγίου Πνεύματος. Οί Χριστιανοί, κατά την Πνευτηκοστήν ήταν λαός που διά της νέας γεννήσεως μπήκαν στην ούράνιον βασιλείαν ή ούράνιον κατάστασιν ζωής. Και ή βασιλεία μπήκε στην καρδιά τους. Και ήσαν μέτοχοι έπουρανόυ κλήσεως διότι τό πνεύμα, ή ζωή και ή δύναμις των ούρανών ήταν μέσα τους.

Σε τέτοιου είδους ανθρώπους γίνεται αυτή ή πρόσκλησις. **'Αδελφοί άγιοι ! κλήσεως έπουρανόυ μέτοχοι ! 'Αποδλέψατε εις τον 'Ιησούν !**

'Εάν θέλετε να μάθετε τί θα πη να είναι κανείς άγιος, και να ζή άγιαν ζωήν, ατενίσατε εις τον 'Ιησούν, που καθιστά ανθρώπους άγιους !

'Εάν θα θέλατε να μάθετε τὰ προνόμια και τις δυνάμεις που σās ανήκουν ως μετόχους έπουρανόυ κλήσεως, αποδλέψατε εις τον 'Ιησούν !

Είναι Θεός, ό Βασιλεύς των ούρανών ! Είναι άνθρωπος που ανέθηκε στον ούρανό ως 'Αρχιερεύς και Σωτήρ σας, άνοιξε τον ούρανό για σās, και μπορεί να σās μεταδώση την ζωήν και τις εύλογίες του. "Ω, αποδλέψατε εις τον 'Ιησούν, ! Παραδώσατε την καρδιά σας σ' Αυτόν· θα σās κάνη άγιους και ούρανίους.

'Υπάρχουν περισσότεροι του ένός αναγνώσται μου που θλίβονται γιατί πολό λίγο ξέρουν τί σημαίνει να ζης μία ζωή άγια και έπουράνιο. Προσέξατε, ό λόγος του Θεού σε σās μιλεί και λέει — 'Αδελφοί άγιοι, κλήσεως έπουρανόυ μέτοχοι ! 'Αποδλέψατε εις τον 'Ιησούν ! Αυτή ή άγνοιά σας προέρχεται από αδυναμίαν σας : παρατηρείτε τον εαυτόν σας και τη δική σας δύναμι· δέν έχετε προσέξει να μελετήσετε τον 'Ιησούν ! Να ποιά μπορεί να είναι ή θεραπεία σας : κάθε μέρα, κάθε ώρα, αποδλέψατε εις τον 'Ιησούν, και σ' Αυτόν θα βρῆτε όλη την άγιότητα και την ζωήν του ούρανού που σās χρειάζεται.

1. Σε παρακάτω κεφάλαια της 'Επιστολής θα συναντήσωμε όλη τη δόξα του 'Ιησού που μπήκε στον ούρανό, και άνοιξε αυτόν για μās, που έγινε λειτουργός των έπουρανίων άγιων και οδηγεί και μās να μένωμεν στην παρουσίαν του Πατρός.

Ἄλλα ὥς ξέρωμε ἀπὸ τώρα, ἀπὸ τὴν ἀρχήν, νὰ κρατῶμε τὴν ἀλήθεια διὰ τὸ νὰ γνωρίζωμε τὸν Ἰησοῦν καθήμενον στοὺς οὐρανούς, αὐτὸ εἶναι ἡ δύναμις τῆς ἐπουρανίου κλήσεως καὶ τῆς ἐπουρανίου ζωῆς.

2. Μὴ νομίζετε ὅτι ξέρετε ὅλα ὅσα μποροῦν νὰ εἰπωθοῦν περὶ τοῦ Ἰησοῦ. Πιστεῦετε ὅτι ὑπάρχοντες θαυμαστοὶ ἀποκαλύψεις οὐρανίου χαρᾶς ποὺ θὰ σᾶς ἀποκαλυφθοῦν μόνον ὅταν γνωρίσετε Αὐτὸν καλλίτερα. Θὰ ἔχετε τὴν ἀποκάλυψιν πόσο εἶναι κοντὰ σὰς καὶ ἕνα μὲ σᾶς πόσο εἶναι πάντα παρὼν μεσ' στὴν καρδίᾳ σας γιὰ νὰ σᾶς βοηθῇ καὶ ὁδηγῇ, πόση δύναμις ἔχει νὰ σᾶς φέρνῃ μέσα εἰς τὰ Ἅγια, μέσα στὴν παρουσία καὶ τὴν ἀγάπην τοῦ Πατρός, καὶ νὰ σᾶς κρατῇ ἐκεῖ ἀσφαλεῖς.

XX

Ο ΧΡΙΣΤΟΣ ΚΑΙ Ο ΜΩΥΣΗΣ

γ' 1. "Οθεν ἀδελφοί ἅγιοι, κλήσεως ἐπουρανίου μέτοχοι, κατανοήσατε τὸν ἀπόστολον καὶ ἀρχιερέα τῆς ὁμολογίας ἡμῶν Ἰησοῦν.

2. Πιστὸν ὄντα τῷ ποιήσαντι αὐτόν, ὡς καὶ Μωϋσῆς ἐν ὧν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ.

3. Πλείονος γὰρ οὗτος δόξης παρὰ Μωϋσῆν ἡξίωται, καθ' ὅσον πλείονα τιμὴν ἔχει τοῦ οἴκου ὁ κατασκευάσας αὐτόν.

4. Πᾶς γὰρ οἶκος κατασκευάζεται ὑπὸ τινος ὁ δὲ πάντα κατασκευάσας Θεός.

5. Καὶ Μωϋσῆς μὲν πιστὸς ἐν ὧν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ ὡς θεράπων εἰς μαρτύριον τῶν λαληθησομένων.

6. Χριστὸς δὲ ὡς υἱὸς ἐπὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ· οὗ οἶκος ἐσμέν ἡμεῖς, ἐὰν τὴν παρρησίαν καὶ τὸ καύχημα τῆς ἐλπίδος μέχρι τέλους δευδαίαν κατάσχωμεν.

1. Συνεπῶς, ἅγιοι ἀδελφοί, μέτοχοι σὲ μιὰ ἐπουράνια πρόσκλησις ἀποβλέφατε μὲ προσοχὴν σ' Αὐτὸν πού ἀπέστειλε ὁ Θεὸς καὶ ὁμολογοῦμεν ὡς Ἀρχιερέα μας, τὸν Ἰησοῦν.

2. Ὁ ὅποιος ἐράνηκε πιστὸς εἰς Ἐκεῖνον πού τὸν ἔκαμε (ἀπόστολον καὶ Ἀρχιερέα) ὅπως καὶ ὁ Μωϋσῆς εἰς ὅλον τὸν οἶκον (τοῦ Θεοῦ).

3. Ἀποβλέφατε λοιπὸν εἰς τὸν Ἰησοῦν διότι αὐτὸς ἀξίζει νὰ δοξάζεται περισσότερο ἀπὸ τὸν Μωϋσῆ, καθ' ὅσον ἐκεῖνος πού ἔχει κατασκευάσει ἕνα σπίτι ἀξίζει περισσότερο ἀπὸ τὸ σπίτι.

4. Διότι κάθε σπίτι κατασκευάζεται ὑπὸ τινος. Ἐκεῖνος ὅμως πού ἔχει κατασκευάσει τὰ πάντα εἶναι ὁ Θεός.

5. Καὶ ὁ Μωϋσῆς μὲν ὑπῆρξε πιστὸς εἰς ὁλόκληρον τὸν οἶκον (τοῦ Θεοῦ) ὡς θεράπων διὰ νὰ γίνῃ μάρτυς (εἰς τὸν λαὸν Ἰσραὴλ) ἐκείνων πού ἐμελλον νὰ λαληθοῦν (πρὸς τὸν λαόν).

6. Ἐνῷ ὁ Χριστὸς ὑπῆρξε πιστὸς ὡς υἱὸς εἰς τὸν ἰδικόν του οἶκον· τοῦ ὁποίου οἶκος εἴμεθα ἡμεῖς, ἐὰν κρατήσωμεν σταθερὰν μέχρι τέλους τὴν πεποιθήσιν καὶ τὴν καύχησιν πού προέρχονται ἀπὸ τὴν ἐλπίδα μας.

Ὁ συγγραφεὺς μᾶς μίλησε πρὸ ὀλίγου (6' 17) περὶ τοῦ Χριστοῦ ὅτι εἶναι ἐλεήμων καὶ πιστὸς Ἀρχιερεὺς. Ἀργότερα (8' 14 - ε' 7) θὰ μᾶς μιλήσῃ περὶ αὐτοῦ ὅτι εἶναι ἐλεήμων. Ἐδῶ θέλει νὰ παρουσιάσῃ μπροστά μας τὴν πιστότητά Του. Γι' αὐτὸ συγκρίνει Αὐτὸν μετὰ τὸν Μωϋσῆ περὶ τοῦ ὁποίου ὁ ἴδιος ὁ Θεὸς εἶχε πῆ ('Αριθμ. ιδ' 7). «Ὁ θεράπων μου Μωϋσῆς εἶναι πιστὸς ἐν ὅλῳ τῷ οἴκῳ μου». Ἀλλὰ προχωρεῖ συγκρίνοντας γιὰ νὰ ἀποδείξῃ πὼς ὁ Χριστὸς ὁ Τίλος εἶναι ἀνώτερος ἀπὸ τὸν Μωϋσῆ τὸν θεράποντα. Εἶδαμε προηγουμένως ὅτι ὁ Χριστὸς εἶναι ἀνώτερος ἀπὸ τοὺς ἀγγέλους διὰ τῶν ὁποίων εἶχε δοθῇ ὁ νόμος· θὰ ἴδοῦμε ἀκόμη ὅτι εἶναι ἀνώτερος ἀπὸ τὸν Ἀαρών, διὰ τοῦ ὁποίου ὁ νόμος ἐλειτούργει. Εἶναι ἐπίσης ἀνώτερος ἀπὸ τὸν Μωϋσῆ, πού ἦταν ὁ μεσίτης τοῦ Νόμου, ὁ θεράπων εἰς τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ. Ἀπὸ κάθε ἀποψι ἡ Νέα Διαθήκη ἔχει μεγαλειτέρα δόξα ἀπὸ τὴν Παλαιά.

Ὁ Μωϋσῆς καὶ ὁ Ἀαρών ἐνωμένοι μαζί ἀντεπροσώπευαν τὸν Θεὸν εἰς τὸν Ἰσραήλ· ὁ ἕνας ὡς ἀπεσταλμένος τοῦ Θεοῦ, ὁ ἄλλος ὡς μέγας ἀρχιερεὺς. Στὸ πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ οἱ δυὸ αὐτὲς ὑπηρεσίες δορῶνται ἐνωμένες. Ὡς Μέγας Ἀρχιερεὺς εἶναι ἐλεήμων ὅπως ὁ Ἀαρών· ὡς ἀπόστολος τῆς ὁμολογίας μας εἶναι πιστὸς καθὼς ὁ Μωϋσῆς. Ὁ Μωϋσῆς ἦταν ὁ μέγας ἀπεσταλμένος τοῦ Θεοῦ, ὡς τύπος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ὡς προφήτου στὴν Παλαιὰ Διαθήκη· εἶχε πλήρη ἐλευθερίαν νὰ πληροῖσῃ τὸν Θεόν, καὶ νὰ μεταφέρῃ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν λαόν. Ὁ Χριστὸς εἶναι ὁ μέγας Ἀπεσταλμένος ἢ Προφήτης τῆς Καινῆς Διαθήκης. Πάντοτε μιλώντας γιὰ τὸν ἑαυτὸν Του λέει πὼς εἶναι Ἐκεῖνος τὸν ὁποῖον ὁ Πατέρας ἔχει ἀποστείλει. Ἐν Αὐτῷ τῷ Τίῳ ὁ Πατὴρ μιλεῖ σὲ μᾶς. Ὡς Ἀπεσταλμένος εἶναι ὁ Ἀντιπρόσωπος τοῦ Θεοῦ σὲ μᾶς, κάνοντάς μας γνωστὸν τὸν Θεόν· ὡς Ἀρχιερεὺς εἶναι Ἀντιπρόσωπος δικός μας μπροστὰ στὸ Θεό, φέρνοντάς μας ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. Ὡς Ἀρχιερεὺς στέκεται συνδεδεμένος μαζί μας μετὰ τὸ ἔλεος καὶ τὴν συμπάθειά Του, καὶ ἐπειδὴ ἔχει πεθάνει γιὰ μᾶς, μᾶς βοηθεῖ στοὺς πειρασμούς μας καὶ τὶς ἀδυναμίες μας· ὡς Ἀπόστολος, συνηγορεῖ ὑπὲρ τοῦ Θεοῦ σὲ μᾶς, καὶ ἀποδεικνύει τὸν ἑαυτὸν του τελείως πιστὸν εἰς Αὐτόν.

Εἶναι ἀνάγκη νὰ θεωρῶμεν τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν ὄχι μόνον ὡς Ἀρχιερεᾶ ἐλεήμονα, ἀλλὰ ὡς ἀπόστολον τῆς ὁμολογίας μας, ὁ ὁποῖος εἶναι πιστὸς σ' Αὐτὸν πού Τὸν ἀπέστειλε, καθὼς ἦτο ὁ Μωϋσῆς εἰς **ὄλον τὸν οἶκον Αὐτοῦ**. Τὸ νὰ πιστεύῃς σὲ κάποιον δείχνει πὼς τὸν θεωρεῖς ἄξιον ἐμπιστοσύνης. Βλέποντας τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν νὰ εἶναι πιστὸς σ' Αὐτὸν πού Τὸν ἀπέστειλε, καὶ ἡ δική μας πίστις καὶ ἐμπι-

στοσύνη μεγαλώνει καὶ γίνεται μία τέλεια καὶ γεμάτη χαρὰ δεβαιότης ὅτι Αὐτὸς θὰ ἐκπληρώσῃ πράγματι πιστότατα ὅλες τὶς ὑποσχέσεις τοῦ Θεοῦ σὲ μᾶς, ὅτι καὶ σὲ μᾶς ἐπίσης θὰ εἶναι πιστὸς σὺν Υἱὸς σὲ ὅλον τὸν οἶκον Του. Τίποτα δὲν μπορεῖ νὰ ἐνδυναμώσῃ περισσότερο τὴν πίστι μας ὅσο τὸ νὰ ἀναπαυώμεθα εἰς τὴν πιστότητα τοῦ Ἰησοῦ. Ἡ δόξα τοῦ Ἰησοῦ εἶναι ἡ δύναμις καὶ ἡ δόξα τῆς Χριστιανικῆς ζωῆς.

Ὁ Μωϋσῆς ἦτο τύπος τοῦ Χριστοῦ ὑπὸ πολλὰς ἀπόψεις. Εἰς τὸ ὅτι ὑπέφερε ἀπὸ τοὺς δικούς του ἀδελφούς, εἰς τὸ ὅτι ἀπερρίφθη ἀπὸ τοὺς ἀδελφούς του· εἰς τὸν ζῆλον ποὺ εἶχε καὶ ποὺ ἐθυσίασε τὰ πάντα γιὰ τὸν Θεόν· εἰς τὴν προθυμίαν του νὰ ἀποθάνῃ χάριν τοῦ λαοῦ του· εἰς τὴν στενὴν ἐπικοινωνίαν ποὺ εἶχε μὲ τὸν Θεόν· σὲ ὅλα αὐτὰ βλέπομεν τὰ σημεῖα τοῦ ἀποστόλου ὅπως τελείως ἐπρόκειτο νὰ ἀποκαλυφθοῦν ἐν τῷ Ἰησοῦ Χριστῷ. Ἐν τούτοις ὅμως ὅλα αὐτὰ ἦταν μία σκιά καὶ μία προφητεία, μία μαρτυρία γιὰ πράγματα μέλλοντα.

Διότι Αὐτὸς ἀξίζει νὰ δοξάζεται περισσότερο ἀπὸ τὸν Μωϋσῆ καθ' ὅσον ἐκεῖνος ποὺ ἔχει κατασκευάσει ἓνα σπίτι ἀξίζει περισσότερο ἀπὸ τὸ σπίτι. Διότι κάθε σπίτι κατασκευάζεται ὑπὸ τινος· Ἐκεῖνος ὅμως ποὺ ἔχει κατασκευάσει τὰ πάντα εἶναι ὁ Θεός. Καὶ ὁ Μωϋσῆς μὲν ἦτο πράγματι πιστὸς εἰς ὅλον τὸν οἶκον αὐτοῦ ὡς θεράπων, διὰ νὰ εἶναι μάρτυς γιὰ ἐκεῖνα ποὺ ἐπρόκειτο ἀργότερα νὰ εἰπωθοῦν, ὁ Χριστὸς ὅμως ὡς Υἱὸς εἰς τὸν οἶκον Αὐτοῦ. Καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος ὁ Μωϋσῆς ἦταν ἓνα μέρος τοῦ οἴκου. Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἶναι ὁ κατασκευαστὴς τοῦ οἴκου. Ὁ Μωϋσῆς ἦταν ἓνας ὑπηρέτης μέσα στὸν οἶκον· ὁ Χριστὸς ἦτο Υἱὸς ἐπὶ τὸν οἶκον Αὐτοῦ.

Τοῦ ὁποίου οἶκος εἴμεθα ἡμεῖς. Ὁ πραγματικὸς οἶκος, ἡ πραγματικὴ κατοικία τοῦ Θεοῦ εἶναι ὁ λαὸς Του. Ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ ἔχομεν σεννοικοδομηθῆ εἰς κατοικητήριον τοῦ Θεοῦ ἐν Πνεύματι (Ἐφ. 6' 22). Γιὰ τὴν Ἐκκλησίαν ὡς σῶμα Του, γιὰ τὴν κάθε μιὰ ψυχὴ ἀτομικὰ ὁ Χριστὸς λέει : « Πρὸς αὐτὸν θέλομεν ἔλθει καὶ ἐν αὐτῷ θέλομεν κατοικῆσαι » (Ἰωάν. 14' 23 6).

Εἶναι χαρακτηριστικὸν τῶν πνευματικῶν πραγμάτων ὅτι τὸ κάθε ἓνα μέρος αὐτῶν εἶναι καὶ ἓνα ζωντανὸ ὅλον. Συλλογικὰ καὶ ἀτομικὰ εἴμαστε οἶκος τοῦ Χριστοῦ· ἐκεῖνος ποὺ θὰ ἤθελε νὰ γνωρίσῃ τὴν πιστότητα τοῦ Χριστοῦ εἰς τὸν οἶκον Του, πρέπει νὰ παραχωρήσῃ τὸν ἑαυτὸν του νὰ γίνῃ οἶκος τοῦ Χριστοῦ, νὰ ἐπιτρέψῃ εἰς Αὐτὸν ὡς Υἱὸν νὰ εἶναι Κύριος ἐπὶ τὸν οἶκον Του, νὰ ἔχῃ αὐτὸς μόνος τὰ κλειδιά, καὶ ἀνενύχλητος νὰ τὸν κατέχῃ καὶ νὰ τὸν διευθύνῃ.

Τοῦ ὁποίου οἶκος εἴμεθα ἡμεῖς. Ἀργότερα θὰ ἴδοῦμε πῶς τὸ μέγα

ἔργον τοῦ Χριστοῦ, ὡς Μεγάλου Ἀρχιερέως ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ, συνίσταται εἰς τὸ νὰ ἀνοίξῃ τὸ δρόμον πρὸς τὰ ἅγια ὅπου κατοικεῖ ὁ Θεός, πρὸς τὴν ζωντανὴν γεμίτη ἀγάπῃ παρουσία Του. Ὁ λόγος αὐτὸς τοῦ μελετοῦμε σήμερα μᾶς λέει ἐκ τῶν προτέρων ὅτι τὰ Ἅγια τῶν Ἀγίων δὲν εἶναι μόνον μαζί με τὸν Θεὸν καὶ ὅτι πρέπει νὰ μποῦμε μέσα σ' αὐτά: εἶναι ἐπίσης καὶ μαζί μας, καὶ ὁ Θεὸς θέλει καὶ Αὐτὸς νὰ μὴ μέσα μας. Ἡ καρδιά τοῦ Θεοῦ εἶναι ἡ κατοικία μας· ἡ δική μας καρδιά εἶναι κατοικία τοῦ Θεοῦ. Ὅταν ὁ Ἰησοῦς εἶπε «Μείνατε ἐν ἡμοί, καγὼ ἐν ὑμῖν» μᾶς ἐδίδαξε αὐτὴν τὴν ἀμοιβαίαν σχέσιν. Ὅσο περισσότερο ἡ καρδιά μου παραδίδεται στὸν Χριστὸν καὶ ζῇ ἐν Αὐτῷ, τόσο περισσότερο Ἐκεῖνος ἔρχεται νὰ ζῇ ἐν ἡμοί.

Τοῦ ὁποίου οἶκος εἴμεθα ἡμεῖς. Θὰ θέλατε νὰ ἀποκτήσετε μία τελεία πείραν τί σημαίνουν καὶ τί σὰς φέρνουν ὅλα αὐτά; Ἀδελφοί ἅγιοι, κλήσεως ἐπουρανίου μέτοχοι ἀποβλέπετε εἰς τὸν Ἰησοῦν ὁ ὁποῖος εἶναι πιστὸς εἰς τὸν καταστήσαντα Αὐτόν, ὡς Τίδον ἐπὶ τὸν οἶκον Αὐτοῦ.

Παραχωρῆστε τὸν ἑαυτὸν σας, σ' Αὐτὸν σάν οἶκος Του καὶ ἐμπιστευθῆτε στὴν πιστότητά Του νὰ ἐκτελέσῃ τὸ ἔργον Του. Καί, νὰ θυμᾶστε, καθὼς ἡ ἐπιστολὴ μᾶς διδάσκει τὴν πνευματικὴν σημασίαν τῶν ἐξωτερικῶν συμβόλων τῆς Παλ. Διαθήκης, ὅτι δὲν πρέπει νὰ ζητᾶμε τὴν ἐκπλήρωσίν τους πάλι σὲ ἄλλα ἐξωτερικὰ πράγματα, ὅσο καὶ ἂν θεωροῦμε αὐτὰ ἀπείρως ὑψηλότερα καὶ μεγαλειότερα, ἀλλὰ νὰ τὴν ζητᾶμε εἰς τὴν ἐσωτερικὴν πνευματικὴν πείρα ἢ ὅποια ἔρχεται ὅταν ὁ Ἰησοῦς κατοικῇ ἐντός μας ὡς εἰς οἶκον Αὐτοῦ. Τὸ ἔργον Του αὐτὸ τὸ ἐκτελεῖ ὅταν κατοικεῖ ἐντός μας ὡς Σωτὴρ, εἴτε ὡς Προφήτης, Ἱερεὺς ἢ Βασιλεὺς **Τοῦ ὁποίου οἶκος εἴμεθα ἡμεῖς.**

1. Πιστὸς εἰς τὸν Θεόν. Αὐτὸ εἶναι ἡ ἔννοια τοῦ οἴκου τοῦ Θεοῦ, τὸ σημεῖο ὅτι εἶσαι ἀπὸ τὴν οἰκογένειάν Του. Ἔτσι ἦσαν ὁ Μωϋσῆς ὁ θεράπων. Ἔτσι ἦσαν καὶ ὁ Χριστὸς ὁ Τίος. Τὸ ἴδιον πρέπει νὰ γίνεταί καὶ γιὰ ὅλη τὴν οἰκογένειάν. Ἄς εἶναι ἔτσι καὶ γιὰ μᾶς: Πιστὸς εἰς τὸν Θεόν.

2. Τοῦ ὁποίου οἶκος εἴμεθα ἡμεῖς. Ὅχι οἶκος ἀπὸ πέτρα ἢ ἀπὸ ξύλου, μετὰ τὸν ὁποῖον ὁ ἔνοικός του δὲν ἔχει καμμιὰ ζωντανὴν σχέσιν. Ὅχι! ὁ Χριστὸς κατοικεῖ μέσα μας, ζωντανὸς μέσα σὲ ζωντανὰ ὄντα, ἐμπνεόντάς μας μετὰ τὸν χαρακτήρα Του καὶ τίς διαθέσεις Του. Μέσα στὴν ἡθικὴν καὶ πνευματικὴν μας ὄντοτητα μέσα στὴ δυνάμιν μας τῆς θελήσεως, ζωῆς καὶ ἐνεργείας, μέσα σ' αὐτὲς ἔρχεται καὶ κατοικεῖ ὡς θεῖα, ἀφανής, ἀλλὰ ἰσχυρὰ δύναμις καὶ ἐνέργεια.

3. Πιστὸς ὡς Τίς εἰς τὸν οἶκον Αὐτοῦ. Ἀλλὰ πρέπει νὰ εἶναι Κύριος εἰς τὸν οἶκον Του. Ὅχι σάν μουσαφίρης πρὸς τὸν ἐκτιμᾶς μὲν, ἀλλὰ κρατᾶς σὺ τὰ κλειδιά καὶ τὴν φροντίδα τοῦ οἴκου. Μὲ πολλοὺς Χριστιανοὺς ἔτσι γίνεταί. Δὲν πρέπει ὅμως νὰ γίνεταί ἔτσι. Ὅχι! Δόσε εἰς τὸν Χριστὸν τὰ κλειδιά· δόσε Του ἐξουσία νὰ κἀνὴ πλήρη ἐλεγχὸν μέσα σὲ ὅλο σου τὸ εἶναι· σάν Τίς μέσα σὲ πᾶν Του. Θὰ σοῦ ἀποδείξῃ πόσο πιστὸς εἶναι καὶ πρὸς τὸν Θεὸν καὶ πρὸς ἐσά.

4. Πρόσεξε καλὰ τὴν πιστότητα τοῦ Χριστοῦ: αὐτὸ θὰ ἐνεργήσῃ μέσα σου τὸ πλήρωμα τῆς πίστεως.

XXI

ΕΑΝ ΚΡΑΤΗΣΩΜΕΝ ΜΕΧΡΙ ΤΕΛΟΥΣ ΤΗΝ ΠΑΡΡΗΣΙΑΝ ΜΑΣ

γ' 6. Ἐάν τὴν παρρησίαν καὶ τὸ καύχημα τῆς ἐλπίδος μέχρι τέλους δεδαίαν κατὰσχωμεν.

6. Ἐάν κρατήσωμεν σταθερὰν μέχρι τέλους τὴν πεποιθήσιν καὶ τὴν καύχησιν ποὺ προέρχεται ἀπὸ τὴν ἐλπίδα μας.

Μεταξὺ τῶν Ἑβραίων ὑπῆρχαν ὅχι λίγοι ποὺ εἶχαν ἀπισθοχωρήσει καὶ ἐκινδύνευαν νὰ λοξοδρομήσουν. Εἶχαν πέσει σὲ νωθρότητα καὶ εἶχαν χάσει τὴ χαρὰ καὶ τὴν ἐμπιστοσύνη τῆς πρώτης τους πίστεως. Ὁ συγγραφεὺς πρόκειται (γ' 7 - δ' 13) νὰ τοὺς ἀνακαινίσῃ μὴ σοβαρὰ διακήρυξι, καλώντας αὐτοὺς νὰ προσέξουν αὐτὴν τὴν πονηρὰν καρδιὰ ἀπιστίας ποὺ ἀπομακρύνει ἀπὸ τὸν ζῶντα Θεόν. Μεταβαίνει δὲ πρὸς αὐτὴν τὴν προειδοποίησιν μὲ τὴν φράσιν: τοῦ ὁποίου οἶκος εἴμεθα ἡμεῖς, ἐάν κρατήσωμεν τὴν παρρησίαν καὶ τὸ καύχημα τῆς ἐλπίδος μέχρι τέλους.

Ἐάν κρατήσωμεν μέχρι τέλους. Σταθερότης, ἐπιμονή, αὐτὰ χρειάζεται πρᾶγματι ἡ χριστιανικὴ ζωὴ. Τὸ μεγαλύντερο ζήτημα ποὺ θαθεῖα ἀνησυχεῖ τὸν σοβαρὸν ἐργάτην τοῦ εὐαγγελίου κατὰ τίς μέρας μας ὅπως καὶ κατὰ τίς πρώτες ἀρχές τῆς ἐκκλησίας εἶναι γιὰ πῶς λόγο τόσο πολλοὶ ποὺ μὲ χαρὰ ἀκοῦνε τὸ λόγο καὶ δέχονται αὐτόν, ψυχραίνονται καὶ λοξοδρομοῦν, καθὼς καὶ τί μπορεῖ νὰ γίνῃ γιὰ νὰ ἔχωμε Χριστιανούς σταθερούς, ποὺ νὰ ζοῦν μὴ ζωὴ νίκης καὶ θριάμβου. Πόσο συχνὰ συμβαίνει, εἴτε μετὰ ἐποχὲς ἀναζωπυρώσεως καὶ εἰδικῶν συναθροίσεων εἴτε ἀκόμη καὶ κατὰ τὴν συνήθη ζωὴν τῆς Ἐκκλησίας, ἄνθρωποι ποὺ ἐπὶ ὀρισμένον χρονικὸν διάστημα θαδίζον καλὰ πνευματικῶς, καταντοῦν νὰ μπλεχτοῦν εἴτε στὴ δουλειὰ τους, εἴτε στὶς διασκεδάσεις τῆς ζωῆς, εἴτε σὲ λογοτεχνίες, ἢ πολιτικὰ ἢ καὶ φιλία μὲ τὸν κόσμον καὶ

νὰ χάσουν ὅλη τὴ ζωὴ καὶ τὴν δύναμι τῆς ὁμολογίας τους. Τοὺς λείπει ἡ σταθερότης· τοὺς λείπει ἡ ὑπερτάτη χάρις τῆς ἐπιμονῆς.

Τὰ λόγια τοῦ ἐδαφίου μας μᾶς διδάσκουν ποιά εἶναι ἡ αἰτία αὐτῆς τῆς ὀπισθοχωρήσεως, καὶ ἀπὸ ποῦ προέρχεται ἡ ἔλλειψις τῆς δυνάμεως τῆς σταθερότητος, ἀκόμα καὶ σὲ κείνους ποὺ ἀγωνίζονται γι' αὐτήν. Μᾶς δείχνουν ἐπίσης ποιὸ εἶναι τὸ μυστικὸ γιὰ ἐπανόρθωσι καθὼς ἐπίσης καὶ γιὰ δύναμι νὰ ὑπομείνωμε μέχρι τέλους. Τοῦ ὁποίου οἶκος εἴμεθα : **ἐὰν κρατήσωμεν μέχρι τέλους τὴν παρρησίαν καὶ τὸ καύχημα τῆς ἐλπίδος.** "Ἡ ὁπῶς τὸ λέει λίγα ἐδάφια παρακάτω (ἐδ. 14) **ἐὰν κρατήσωμεν μέχρι τέλους δεδαίαν τὴν ἀρχικὴν πεποίθησίν μας.** Μιὰ παρρησία καὶ ἐμπιστοσύνη ποὺ μᾶς κάνει νὰ ξεχειλίζωμε ἀπὸ ἐλπίδα τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ, νὰ καυχώμεθα ἀκόμη καὶ στὶς θλίψεις — αὐτὸ εἶναι ποὺ μᾶς δίνει δύναμι νὰ ἀντιστεκόμαστε καὶ νὰ ὑπερνικῶμεν. Τίποτε ἄλλο δὲν μπορεῖ νὰ μᾶς κάνει νικητὰς παρὰ μόνον τὸ θάρρος καὶ τὸ γεμάτο χαρὰ πνεῦμα, ποὺ μέρα μετὰ τὴ μέρα καυχᾶται στὴν ἐλπίδα ἐκείνου ποὺ θὰ κάμῃ ὁ Θεός.

Σ' αὐτὸ τὸ σημεῖο πολλοὶ ὑστεροῦν. "Όταν κατ' ἀρχὰς εὗρηκαν τὴν εἰρήνην τῆς ψυχῆς τους, ἔμαθαν ὅτι ἐσώθησαν διὰ πίστεως. Ἐκατάλαβαν ὅτι ἡ συγχώρησις τῶν ἁμαρτιῶν, ἡ εἰσοδος πρὸς τὸν Θεόν, ἡ εἰρήνη καὶ ἡ ζωὴ ὅλα ἔρχονται διὰ μόνης τῆς πίστεως. Ἀλλὰ δὲν κατάλαβαν ὅτι μόνον μετὰ τὴν πίστι μποροῦμε νὰ σταθοῦμε· καὶ ὅτι κάθε μέρα, κάθε ὥρα τίποτ' ἄλλο δὲν μπορεῖ νὰ μᾶς βοηθήσῃ παρὰ μόνον μιὰ καθαρὴ, ὀριστικὴ, διαμένουσα πίστις εἰς τὴν δύναμιν καὶ τὴν ἐντὸς μας ἐργασίαν τοῦ Θεοῦ ὡς μόνην δυνατότητα ἀνξήσεως καὶ προόδου.

Ἐξήτησαν νὰ κρατήσουν τὸ φῶς, τὴν εὐλογία καὶ τὴ χαρὰ ποὺ εἶχαν δοθῇ δὲν ἤξευραν ὅτι ἡ παρρησία τῆς πίστεώς τους, τὸ καύχημα τῆς ἐλπίδας τους, ἡ ἀρχικὴ τους πεποίθησις — ὅτι αὐτὰ ἦταν ἐκεῖνα ποὺ ἔπρεπε νὰ τὰ κρατήσουν σταθερὰ μέχρι τέλους. Καὶ ἀκόμη ὅταν ἔμαθαν κάτι γιὰ τὴν ἀνάγκη πίστεως καὶ ἐλπίδας, δὲν ἐννόησαν πόσο ἀπαραίτητο ἦταν ἡ **παρρησία** τῆς πίστεως καὶ τὸ **καύχημα** τῆς ἐλπίδος. Κανένας δὲν μπορεῖ νὰ νικήσῃ χωρὶς νὰ ἔχῃ τὸ πνεῦμα τοῦ νικητοῦ. Οἱ δυνάμεις τῆς ἁμαρτίας καὶ τοῦ Σατανᾶ, τοῦ κόσμου καὶ τῆς σαρκὸς εἶναι τόσο μεγάλες ὥστε μόνον ἐκεῖνος ποὺ θαρρεῖ καὶ καυχᾶται στὴν ἐλπίδα τοῦ τί ὁ Θεὸς θὰ κάμῃ, αὐτὸς θὰ ἔχῃ δύναμι νὰ ἀντισταθῇ σ' αὐτές. Καὶ μόνον ἐκεῖνος θὰ ἔχῃ τὸ θάρρος νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὸν ἐχθρόν, ποὺ θὰ ἔχῃ μάθει νὰ ἔχῃ θάρρος πρὸς τὸν Θεόν καὶ νὰ καυχᾶται εἰς Αὐτόν. "Όταν ἡ πίστις μας γίνεται χαρὰ, καὶ ἡ ἐλπίδα

μας καυχᾶται εἰς τὸν Θεόν, τότε μόνον μπορούμε νὰ εἴμαστε ὑπερ-
νικηταί.

Τὸ μάθημα αὐτὸ εἶναι ἓνα ἀπὸ τὰ σπουδαιότερα ποὺ ὁ Χριστιανὸς
πρέπει νὰ μάθῃ. Ἀργότερα θὰ ἰδοῦμε πῶς ὅλη ἡ ἐπιστολὴ μας γρά-
φτηκε γιὰ νὰ μᾶς μάθῃ ὅτι ἡ παρρησία εἶναι ἡ μόνη δάσις τῆς στα-
θερότητος καὶ τῆς ἐπιμονῆς καὶ ἐπομένως ἡ πραγματικὴ δύναμις τῆς
Χριστιανικῆς ζωῆς· καὶ πῶς, ἐπίσης, τὸ μοναδικό της ἀντικείμενον
εἶναι νὰ μᾶς δείξῃ πόσο ἄφθονα ἐπαχειρήματα γι' αὐτὸ μας τὸ θάρρος
ἔχομεν εἰς τὸ ἔργον, τὸ πρόσωπον καὶ τὴν δόξαν τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ.

Τοῦ ὁποίου οἶκος εἴμεθα ἡμεῖς ἂν κρατήσωμεν μέχρι τέλους τὴν
παρρησίαν καὶ τὸ καύχημα τῆς ἐλπίδος μας, ἂν θὰ θέλατε νὰ μάθετε
ποιὰ εὐλογία περιέχει ἡ φράσις αὐτή, Τοῦ ὁποίου οἶκος εἴμεθα ἡμεῖς,
ὁ Χριστὸς ὡς Υἱὸς εἶναι πιστὸς εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ κυττάζετε ἐδῶ τὴν
ἀνοικτὴ πύλη. Παρ' ὅλους τοὺς ἐχθροὺς ποὺ σᾶς περιστοιχίζουν παρα-
χωρήσατε μὲ θάρρος τὸν ἑαυτὸν σας στὸν Ἰησοῦν Χριστὸ σὰν δικό του
κτῆμα — τὴν καρδιά σας σὰν κατοικία δική Του νὰ μείνῃ σ' αὐτήν.
Καυχᾶσθε εἰς τὴν ἐλπίδα γιὰ ὅλα ὅσα σᾶς ὑποσχέθηκε πῶς θὰ κάνῃ
τέλεια σὲ σᾶς. Κρατήστε τὴν ἀρχικὴ σας πεποίθησι σταθερὰ μέχρι
τέλους.

Δὲν ἦταν αὐτὴ ἡ ἀρχὴ τῆς πίστεώς σας, ὅτι ὁμολογήσατε ὅτι σεῖς
εἰστε τίποτα καὶ ὅτι ὁ Χριστὸς εἶναι τὸ πᾶν ; Δὲν ἀφήσατε τὸν ἑαυτὸν
σας στὴν πανίσχυρη σώζουσα δύναμι Του ; Κρατᾶτε σφιχτὰ αὐτὴ τὴν
ἀρχὴ μὲ τὴν πῶς μεγάλη πεποίθησι ποὺ μπορούίτε. Κάθε στιγμή θὰ
φρουρεῖ καὶ θὰ φυλάτῃ τὸ σπίτι Του καὶ θὰ διατηρῇ τὸ ἔργον Του μέσα
σ' αὐτό. Ἀπαιτεῖτε μὲ θάρρος καὶ περιμένετε μὲ πεποίθησι ὅτι ὁ Χριστὸς
ὁ Υἱὸς θὰ εἶναι πιστὸς στὸν οἶκόν Του ὅπως ὁ Μωϋσῆς ὁ θεράπων
ἦταν πιστὸς στὸν δικό του. Καὶ ὅταν σοῦ παρουσιασθῇ ἡ δυσκοιλία :
Πῶς νὰ κρατήσῃς πάντα αὐτὴν τὴν παρρησίαν καὶ τὸ καύχημα τῆς
ἐλπίδος, τότε θυμῆσου τὴν ἀπάντησιν ποὺ ἡ ἐπιστολὴ δίνει. Ἀπόδλεπε
εἰς τὸν Ἰησοῦν, ποὺ ἦταν πιστὸς. Μάλιστα, αὐτὸ ἀκριβῶς : ἀπόδλεπε
εἰς τὸν Ἰησοῦν ! Πόσο πιστός, μάλιστα μέχρι θανάτου, ὑπῆρξε πρὸς
τὸν Θεὸν γιὰ νὰ ἐκτελέσῃ ὅλα ὅσα Ἐκεῖνος τοῦ εἶχε ἀναθέσει νὰ κάνῃ
γιὰ μᾶς. Ἄς κρατοῦμε αὐτὸ γιὰ ἐξασφάλισί μας ὅτι Αὐτὸς ποὺ εἶναι
ἀκόμη ὁ ἴδιος Κύριος δὲν θὰ εἶναι λιγώτερο πιστὸς σὲ ὅλο τὸ εὐλο-
γημένο ἔργον ποὺ μπορεί νὰ κάνῃ τώρα μέσα μας, ἂν κρατήσωμεν στα-
θεράν μέχρι τέλους τὴν παρρησίαν μας καὶ τὸ καύχημα τῆς ἐλπίδος μας.

1. Ἡ πίστις εἶναι μητέρα τῆς ἐλπίδος. Πόσο σιγὰ μὰ κόρη μπορεί νὰ γίνῃ θεῆδος καὶ στήριγμα τῆς μητέρας τῆς. Ἔτσι, καθὼς ἡ ἐλπίδα μας ἐπεκτείνεται πρὸς τὸ μέλλον καὶ καυχᾶται ἐ' αὐτό, ἡ πίστις μας μπορεί νὰ σῇζάνῃ οὐ θάρος ὥστε νὰ μορῇ νὰ ἐπερικήσῃ τὰ πάντα.

2. Κράτησε σφιχτὰ μαζὶ αὐτὰ καὶ τὸ ἐδάφιος μας ἔχει ἐνώσει : τὴν πιστότητα τοῦ Ἰησοῦ καὶ τὸ θάρος καὶ πεποίθησιν τῆς πίστεώς μας. Ἡ πιστότης Γου εἶναι ἡ ἀσφάλειά μας.

3. Τὸ καθήκον τῆς ἐλπίδος μας. Ἡ χαρὰ δὲν εἶναι πολυτέλεια, οὔτε ἐνα δευτερεύον ἐξάρτημα στὴ Χριστιανικὴ ζωὴ. Εἶναι τὸ δαῖγμα ὅτι πραγματικὰ ζοῦμε μέσα στὴ θαυμαστὴ ἀγάπῃ τοῦ Θεοῦ, καὶ ὅτι αὐτὴ ἡ ἀγάπη μᾶς ἱκανοποιεῖ. « Ὁ Θεὸς τῆς ἐλπίδος εἶδε νὰ σῇς ἐμπλήσῃ πόσης χαρᾶς καὶ εἰρήνης διὰ τῆς πίστεως, ὥστε νὰ περισσεύητε εἰς τὴν ἐλπίδα διὰ τῆς δυνάμεως τοῦ Πνεύματος τοῦ Ἁγίου » (Ρωμ. ιε' 13).

4. Ὁ Χριστὸς εἶναι πιστὸς ὡς Τὸς ἐπὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ. Μὴ πόσῃ πεποίθησιν μορῶ νὰ ἐμπιστεύωμαι Αὐτὸν νὰ φροντίζῃ καὶ νὰ κυβερνᾷ αὐτόν.

ΔΕΥΤΕΡΑ ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΙΣ

Κεφ. Γ' 7 — δ' 13

Ἄς μὴ μείνωμε ἔξω ἀπὸ τὴν ἀνάπαυσι
ποῦ μᾶς ἔχει ὑποσχεθῇ

XXII

ΑΚΟΥΣΑΤΕ ΤΗΝ ΦΩΝΗΝ ΤΟΥ ΘΕΟΥ

γ' 7. Διό, καθὼς λέγει τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον. Σήμερον ἐὰν τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούσητε.

8. Μὴ σκληρύνετε τὰς καρδίας ὑμῶν ὡς ἐν τῷ παραπικρασμῷ κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ πειρασμοῦ ἐν τῇ ἐρήμῳ.

9. οὐ ἐπείρασαν οἱ πατέρες ὑμῶν ἐν δοκιμασίᾳ καὶ εἶδον τὰ ἔργα μου τεσσαράκοντα ἔτη.

10. διὸ προσώχθισα τῇ γενεᾷ ταύτῃ καὶ εἶπον· ἀεὶ πλανῶνται τῇ καρδίᾳ· αὐτοὶ δὲ οὐκ ἔγνωσαν τὰς ὁδοὺς μου.

11. Ὡς ὤμοσα ἐν τῇ ὀργῇ μου· εἰ εἰσελεύσονται εἰς τὴν ἀνάπαυσίν μου.

7. Διὰ τοῦτο, καθὼς λέγει τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον. Ἐὰν σήμερον ἀκούσετε τὴν φωνὴν τοῦ Θεοῦ.

8. Μὴ σκληρύνετε τὰς καρδίας σας ὅπως τότε ποῦ ἐπικράνατε τὸν Θεὸν κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ πειρασμοῦ ἐν τῇ ἐρήμῳ.

9. ὅπου οἱ πατέρες σας μὲ ἔβαλαν εἰς πειρασμὸν καὶ δοκιμασίαν ἃν καὶ εἶχαν ἰδῇ τὰ ἔργα μου ἐπὶ σαράντα χρόνια.

10. διὰ τοῦτο αἰσθάνθηκα ἀποστροφήν πρὸς τὴν γενεάν αὐτὴν καὶ εἶπον· Πάντοτε ἡ καρδιά τους πλανᾶται καὶ δὲν ἔχουν ἀναγνωρίσει τοὺς δρόμους μου.

11. Δι' αὐτὸ εἰς τὴν ὀργὴν μου ὠρκίσθηκα. Οὐδέποτε αὐτοὶ θὰ εἰσέλθουν εἰς τὴν ἀνάπαυσίν μου.

Τὸ χαμηλὸ καὶ ἐπικίνδυνον ἐπίπεδο τῆς πνευματικῆς ζωῆς τῶν Ἑβραίων ἔχει κάνει τόσο βαθειὰ ἐντύπωση στὸν συγγραφέα, ὥστε ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ποῦ ἀνέφερε τὸ ὄνομα τοῦ Μωϋσῆ κάνει μιὰ μεγάλη παρέκβασι γιὰ νὰ τοὺς εἰδοποιήσῃ νὰ προσέξουν νὰ μὴ γίνουν καὶ αὐτοὶ ὡς τὸν Μωϋσῆ καὶ νὰ μὴ σκληρύνουν καὶ αὐτοὶ τὴν καρδιά τους πρὸς Ἐκεῖνον ποῦ εἶναι πολὺ ἀνώτερος ἀπὸ τὸν Μωϋσῆ. Ἀπὸ τὸν ψαλμὸ 7ε' ἀναφέρει ὅσα λέει ὁ Θεὸς περὶ τοῦ Ἰσραὴλ μέσ' στὴν ἔρημο,

πόσο σκληρύναν την καρδιά τους έναντίον Του, και Αὐτὸς ὠρξίστηκε πῶς δὲν θὰ μποῦν στὴν ἀνάπαυσι ποὺ τοὺς εἶχε ἐτοιμάσει. Τὰ λόγια τοῦ μέρους αὐτοῦ κατ' ἀρχὰς μᾶς δείχνουν πὺδ εἶναι τὸ μεγάλο προνόμιο τοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ· ἀκοῦνε τὴ φωνὴ τοῦ Θεοῦ· ἔπειτα, μὲ μεγάλο κίνδυνο γι' αὐτοὺς, σκληρύνουν τὴν καρδιά τους σ' αὐτὴ τὴ φωνή. Τὰ λόγια αὐτὰ τῆς εἰδοποιήσεως τοῦ Θεοῦ δὲν ἀπευθύνονται σὲ ἀπιστους Ἰουδαίους, ἀλλὰ σὲ Ἑβραίους Χριστιανούς. Ἀλλὰ καὶ οἱ σημερινοὶ Χριστιανοὶ δὲν ἔχουν λιγώτερη ἀνάγκη νὰ τὰ ἀκούσουν. Ἀς δώσωμε περισσότερη προσοχὴ στὸ ἐδάφιο : **Διὰ τοῦτο καθὼς λέγει τὸ Ἅγιον Πνεῦμα : Σήμερον ἐὰν ἀκούσητε τὴν φωνὴν Αὐτοῦ μὴ σκληρύνετε τὰς καρδίας σας.**

Ὅταν ὁ Θεὸς μίλησε στὸν Ἰσραὴλ τὸ πρῶτο πρᾶγμα ποὺ τοὺς ζήτησε ἦταν νὰ μὴ σκληρύνουν τὴν καρδιά τους, ἀλλὰ μὲ ἓνα πνεῦμα πρᾶο καὶ ἥσυχο, μὲ ὑποταγὴ καὶ εὐπειθεία νὰ δώσουν προσοχὴ στὴ φωνὴ Του. Πόσο περισσότερο θὰ μπορούσε νὰ ἀπαιτήσῃ αὐτὸ τώρα ποὺ μιλάει σὲ μᾶς διὰ τοῦ Πλοῦ Του. Καθὼς τὸ χῶμα πρέπει νὰ ὀργωθῇ μὲ τὸ ἄροτρο καὶ νὰ μαλακώσῃ μὲ τὴ βροχὴ ἔτσι εἶναι ἀπαραίτητο νὰ ὑπάρχῃ ἓνα συντετριμμένο, ἥσυχο πνεῦμα γιὰ νὰ μπορέσῃ νὰ δεχθῇ εὐλογίας ἀπὸ τὸ λόγο τοῦ Θεοῦ γιὰ νὰ γίνῃ ἀληθινὰ μέτοχος τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ. Καθὼς βλέπομε στὸ Ἑσαία ἔς' 2 « Εἰς τίνα θέλω ἐπιβλέψῃ ; εἰς τὸν πτωχὸν καὶ συντετριμμένον τὸ πνεῦμα καὶ τρέμοντα τὸν λόγον μου ». Ὅταν ὑπάρχῃ αὐτὴ ἡ διάθεσις καὶ ἡ διψασμένη καρδιά περιμένη πραγματικὰ νὰ τὴν διδάξῃ ὁ Θεὸς καὶ τὸ περιτετριμμένο αὐτὸ ἀνοίγῃ γιὰ ν' ἀκούσῃ αὐτὴ τὴ διδασκαλίαν, τότε ἡ φωνὴ τοῦ Θεοῦ θὰ φέρῃ πραγματικὴ ζωὴ καὶ εὐλογία, καὶ θὰ εἶναι ἡ δύναμις μιᾶς ζωντανῆς ἐπικοινωνίας μὲ Αὐτόν. Ὅπου ὅμως αὐτὰ λείπουν, ὁ λόγος μένει ἀκαρποφόρητος, καὶ γυρίζομε πρὸς τὰ πίσω, καίτοι καὶ ἡ διάνοιά μας καὶ τὸ στόμα μας εἶναι γεμάτα ἀπὸ ἀλήθειες τῆς Γραφῆς. **Διὰ τοῦτο ὅπως λέγει τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, Ἐὰν ἀκούσητε τὴν φωνὴν Του μὴ σκληρύνετε τὰς καρδίας σας.**

Δὲν εἶναι δύσκολο νὰ ποῦμε σὲ τί συνίσταται ἡ σκληρύνσις τῆς καρδίας. Ὁ σπόρος ποὺ ἔπεσε « παρὰ τὴν ὁδὸν » δὲν μπορούσε νὰ εἰσχωρήσῃ στὸ ἔδαφος, ἐπειδὴ αὐτὸ εἶχε καταπατηθῇ ἀπὸ τοὺς διαβάτες. Ὅταν ὁ κόσμος, μὲ τίς ἀπασχολήσεις του καὶ τὰ συμφέροντά του, ἔχει πάντα ἐλευθερίαν εἰσόδου στὴν καρδιά μας, τότε αὐτὴ χάνει τὴν εὐαισθησίαν της. Ὅταν δίδομε μεγάλη θέσι στὸ διανοητικὸ μέρος στὴ θρησκείαν, καὶ δὲν καταβάλλομε καμμιὰ φροντίδα ὥστε νὰ πάρωμε τὸν

κάθε λόγο της Γραφῆς ὡς προερχόμενον ἀπὸ τὸν Θεὸν καὶ νὰ τὸν ῥάξουμε μέσ' στὴν καρδιά μας, στὴ ζωὴ της καὶ τὴν ἀγάπη της, τότε ἡ καρδιά ἀρχίζει νὰ κλείνεται στὴ ζωντανὴ φωνὴ τοῦ Θεοῦ. Ἡ διάνοια ἱκανοποιεῖται μὲ ὥραιες σκέψεις καὶ εὐχάριστα αἰσθήματα : ἡ καρδιά ὁμοίως δὲν ἀκούει τὴν φωνὴν τοῦ Θεοῦ. Ὅταν εἰμαστε ἐνδόμυχα εὐχαριστημένοι μὲ τὴ θρησκεία μας, τὴν σωστὴ διδασκαλίαν μας καὶ τὴ Χριστιανικὴν μας ζωὴν, ἀσυνείδητα ἀλλὰ σίγουρα, ἡ καρδιά σκληρύνεται. Ὅταν ἡ ζωὴ μας δὲν συμβαδίζει μὲ τὴ γνῶσιν μας, καὶ δοῖσκομε περισσότερη ἀπάλαυνσι νὰ ἀκούμε καὶ νὰ μαθαίνομε παρὰ νὰ ὑπακούομε καὶ νὰ συμμορφώνομε τὴν ζωὴν μας μ' αὐτά, τότε χάνομε ὁλοσχερῶς τὴν ταπεινώσιν στὴν ὁποίαν ὁ Θεὸς δίνει ὑπόσχεσι πὺς θὰ ἐπιβλέψῃ, καὶ μέσα σ' ὅλους τοὺς εὐχάριστους τύπους τῆς εὐσεβείας, ἡ καρδιά εἶναι πολὺ σκληρὴ γιὰ νὰ μπορῇ νὰ διακρίνῃ τὴν φωνὴν τοῦ Ἀγ. Πνεύματος. Περισσότερο ἀπ' ὅλα, ὅταν ἡ ἀπιστία, ποὺ βαδίζει κατὰ τὰ βλεπόμενα, καὶ ἀτενίζει στὸν ἑαυτὸν της καὶ ὁλόγυρα στὸ φῶς τοῦ κόσμου τούτου, πέρνει τὴν ἄδεια νὰ ἀκολουθήσῃ τὸ δικό της δρόμο, καὶ ἡ ψυχὴ δὲν ζητάει μὲ παιδικὴ πίστι νὰ ζῇ μέσ' στὸ ἄγνωστο, ὅπως ἀποκαλύπτεται στὸ λόγο τοῦ Θεοῦ, τότε ἡ καρδιά γίνεται τόσο σκληρὴ ὥστε ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ποτὲ δὲν κατορθώνει νὰ εἰσχωρήσῃ σ' αὐτήν. Μάλιστα, εἶναι μιὰ ἀνέκφραστα σοβαρὴ σκέψις, ὅτι μὲ μιὰ διάνοια ποὺ νὰ ἀπασχολῆται μὲ θρησκευτικὰς ἀλήθειαι, καὶ συναισθήματα κινούμενα ἐνίοτε ἀπὸ τὴν φωνὴν καὶ τὰ ἔργα τῶν ἀνθρώπων, καὶ μὲ μιὰ ζωὴ ποὺ κατὰ τὸ φαινόμενον ἀπασχολεῖται μὲ θρησκευτικὰ ἔργα, μ' ὅλα αὐτὰ ἡ καρδιά μπορεῖ νὰ εἶναι κλειστὴ στὴν ταπεινὴν ἀπ' εὐθείας ἐπικοινωνίαν μὲ τὸν Θεόν, καὶ νὰ μένῃ ξένη σὺς εὐλογίας ποὺ ὁ ζωντανὸς λόγος τοῦ Θεοῦ μπορεῖ νὰ δώσῃ. Διὰ τοῦτο καθὼς λέγει τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, ἐὰν τὴν φωνὴν Αὐτοῦ ἀκούσετε μὴ σκληρύνετε τὰς καρδίας σας.

Ὅλοι λοιπὸν ποὺ ζητοῦμε νὰ εὐλογηθῶμε ἀπὸ αὐτὴν τὴν ἐπιστολήν, ἃς προσέχωμε νὰ τὴν μελετᾶμε μὲ ἀπλότητα σὰν θεόπνευστη πραγματεία γιὰ τὰ πράγματα τοῦ Θεοῦ. Ἄς εἶναι γιὰ μᾶς ἕνα προσωπικὸ ἄγγελμα, ἡ φωνὴ τοῦ Θεοῦ ποὺ μιλάει σὲ μᾶς διὰ τοῦ Τίτου Του. Μὲ τὴ σκέψιν πὺς σὲ κάθε θεῖαν ἀλήθειαν ὑπάρχει ἕνα πνευματικὸ μυστήριον, καὶ ὅτι ἡ ἀνθρώπινη διάνοια δὲν ἔχει τὴν δύναμιν νὰ κατανοῇ ὀρθῶς τὰ πνευματικὰ ζητήματα, ἃς ἀνοίξουμε τὴν καρδιά μας μὲ ταπεινώσιν καὶ ὑπακοὴν νὰ περιμένωμε νὰ μᾶς τὰ ἀποκαλύψῃ ὁ Θεός. Ὅλη ἡ θρησκεία καὶ ὅλη ἡ σωτηρία, στηρίζεται στὴν κατάστασι τῆς καρδιᾶς (πρὸβλ. Παροιμ. δ' 23). Ὁ Θεός δὲν μπορεῖ νὰ κἀν τιποτα γιὰ μᾶς,

ὥστε νὰ μᾶς μεταδώσῃ τὶς εὐλογίες τῆς λυτρώσεως, ἂν ἡ καρδιά μας δὲν ἀνοίξῃ νὰ τὶς δεχθῇ. Δὲν θὰ μᾶς ἀφελήσῃ τίποτα νὰ γνωρίζουμε τὰ λόγια τοῦ Θεοῦ, ἂν ἡ καρδιά μας δὲν ἀνοίξῃ νὰ δεχθῇ Αὐτὸν γιὰ νὰ ἐκκληρώσῃ τὶς ὑποσχέσεις Του σὲ μᾶς. Ἡ πρώτη μας φροντίδα δε εἶναι νὰ ἔχοιμε μιὰ ταπεινὴ καὶ γεμάτῃ πραότητα καρδιά ποὺ νὰ περιμένῃ τὸν Θεόν. Ὁ Θεὸς μιλεῖ διὰ τοῦ Υἱοῦ Του, πρὸς τὴν καρδιά μας καὶ μέσα στὴν καρδιά μας.

Μέσ' στὴν καρδιά καὶ ἡ φωνὴ τοῦ Θεοῦ καὶ ὁ Τίλος τοῦ Θεοῦ πρέπει νὰ γίνουν δεκτοί. Ἀνάλογα μὲ τὸ πῶς συναισθανόμεθα τὴν δόξαν καὶ τὴν μεγαλοπρέπειαν τοῦ Θεοῦ, τὴν ἀγιότητα καὶ τελειότητα Αὐτοῦ, τὴν ἀγάπῃ καὶ συμπάθειά Του, θὰ εἰμαστε ἕτοιμοι νὰ θυσιάσωμε τὸ πᾶν, γιὰ νὰ ἀκούσωμε ἐκεῖνα ποὺ μᾶς λέει, καὶ νὰ δεχτοῦμε ἐκεῖνα ποὺ μᾶς δίνει. Θὰ ἀπαιτήσωμε ἀπὸ ὅλο τὸν γύρω μας κόσμον, ἀπ' ὅλο τὸν μέσα μας κόσμον, νὰ σταθῇ ἡσυχος καὶ ἀμίλητος γιὰ νὰ μπορέσωμε νὰ ἀκούσωμε ἀκριβῶς τὴ φωνὴ τοῦ θείου ὄντος ποὺ μᾶς μιλάει μὲ τὸν Τίον τῆς ἀγάπης Του.

1. Ἡ σωτηρία συνίσταται σ' αὐτὰ τὰ δύο — στὸ ὅτι ὁ Θεὸς μοῦ μιλεῖ ἐν τῷ Τίῳ Του, καὶ ἡ καρδιά μου ἀνοίγει νὰ ἀκοῦσῃ τὴ φωνὴ Του. Δὲν μιλεῖ μόνον μὲ τὸν σκοπὸν νὰ μᾶς δώσῃ νὰ ἐννοήσωμεν ὅτι ἡ σωτηρία εἶναι κάτι τι διαφορετικὸ καὶ ὑψηλό. Ὅχι, ὁ λόγος Του δίνει σωτηρία καὶ εἶναι σωτηρία, ἡ ἀποκάλυψις τοῦ ἑαυτοῦ Του στὴν ψυχὴ μου. Ἔργον τῆς ζωῆς μου δε εἶναι νὰ ἀκοῶμαι μὲ ἓνα ταπεινὸ καὶ ἡσυχον πνεῦμα.

2. Ὁ Κύριος δεινόειε τὴν καρδιά τῆς Ἀνδίας νὰ προσέχῃ εἰς τὰ λεγόμενα ὑπὸ τοῦ Παύλου (Πράξ. ις' 14). Αὐτὸ μᾶς χρειάζεται. Ὁ ἴδιος ὁ Θεὸς νὰ ἀπομακρόνῃ κάθε τι ἀπὸ τὴν καρδιά μας καὶ νὰ τὴν ἀνοίγῃ εἰς τὸ νὰ προσέχῃ. Ἄς τὸ ζητᾶμε αὐτὸ δλόθεσμα.

3. Τίποτα δὲν ἐμποδίζει τόσο ἀποτελεσματικὰ τὸ νὰ ἀκοῦμε τὴν φωνὴ τοῦ Θεοῦ ὅσο τὸ νὰ ἀνοίγουμε τὴν καρδιά μας σὲ ἄλλες φωνές. Ὅταν ἡ ἀκοὴ μας ἔχει καθὼ ἐνδιαφέρον γιὰ τὸ νῆα, τὴν κοσμικὴ φιλολογία, τὶς κοσμικὰς συγκεντρώσεις, δὲν μπορεῖ νὰ ἀκοῦσῃ τὴ φωνὴ τοῦ Θεοῦ. Χρειάζεται ἡσυχία, αὐτοσυγκέντρωση, ἀπομόνωσης γιὰ νὰ προσέξῃς δαίως πᾶσαι τὴν φωνὴν τοῦ Θεοῦ.

XXIII

ΚΑΘΩΣ ΛΕΓΕΙ ΤΟ ΠΝΕΥΜΑ ΤΟ ΑΓΙΟΝ

Υ' 7. Διό, καθὼς λέγει τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον. Σήμερον ἐάν τῆς φωνῆς Αὐτοῦ ἀκούσῃτε.

7. Διὰ τοῦτο, καθὼς λέγει τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον. Ἐάν σήμερον ἀκούσετε τὴν φωνὴν τοῦ Θεοῦ.

Ἀναφέροντας τὰ λόγια τοῦ 7ε' Ψαλμοῦ ὁ συγγραφεὺς χρησιμοποιεῖ τὴν φράσιν : **Καθὼς λέγει τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον.** Θεωρεῖ τὸν ψαλμὸν ἀπλῶς ὡς λόγια τοῦ Ἁγ. Πνεύματος. Βλέπει τὴν Ἁγία Γραφὴν πραγματικὰ ἐμπνευσμένη ἀπὸ τὸν Θεόν, θεόπνευστη, διότι οἱ ἅγιοι ἄνθρωποι τοῦ Θεοῦ ἐλάλησαν κινούμενοι ὑπὸ τοῦ Ἁγ. Πνεύματος (Β' Τιμ. γ' 16, Β' Πέτρ. α' 21). Θεωρεῖ τὴν Γραφὴν ὡς αὐτὴν τὴν φωνὴν τοῦ Θεοῦ, καὶ ἀποδίδει εἰς τοὺς λόγους Τῆς ὁλοῦ τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ κύρους, καὶ ὅλη τὴ σημασίαν ποὺ ἔχουν στὴ σκέψιν τοῦ Θεοῦ. Μὲ αὐτὴ τὴ δόξαν βλέπει στὰ λόγια τῆς Γραφῆς μιὰ ἔννοια βαθύτερη ἀπὸ ἐκείνη ποὺ μεῖς θὰ εἰδέκαμε, καὶ μᾶς διδάσκει νὰ βροῦμε στὰ λόγια, εἰσέλθετε εἰς τὴν ἀνάπαυσίν μου, τὴν ἀποκάλυψιν ἐνὸς θαυμάσιου πνευματικοῦ μυστηρίου καὶ μιὰ προφητεία περὶ τοῦ τί θὰ ἔφερνε ὁ Χριστός. Ὅπως τὸ Ἅγιο Πνεῦμα στὴν παλαιὰ ἐποχὴ ἔδωκε κατὰ πρῶτον αὐτὰ τὰ λόγια, ἔτσι τὸ ἴδιο Πνεῦμα ἦταν ἐκεῖνο ποὺ δίδαξε τὸν ἀπόστολον νὰ μᾶς δώσῃ τὴν πνευματικὴν ἔννοια καὶ τὰ μαθήματα ποὺ διδασκόμεθα ἀπὸ τὸ τέταρτον κεφάλαιον. Καὶ τώρα ἀκόμη μόνον τὸ Ἅγιο Πνεῦμα εἶναι ἐκεῖνο ποὺ μπορεῖ νὰ ἀποκαλύψῃ μέσα μας τὴν πνευματικὴν ἀλήθειαν καὶ νὰ τὴν κάμῃ μέσα στὴν πείραν μας ζωὴ καὶ δύναμις. Ὡς προσμένουμε Αὐτὸ καθὼς μελετᾶμε αὐτὰ τὰ λόγια, **Καθὼς λέγει τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον.** Τὰ λόγια τοῦ Ἁγίου Πνεύματος χρειάζονται γιὰ ἐρμηνευτὰς τοὺς τὸ Ἅγιο Πνεῦμα. Καὶ τὸ Ἅγιο Πνεῦμα δίνει ἐρμηνείαν σ' ἐκείνους μὲς σ' τοὺς ὁποίους κατοικεῖ καὶ τοὺς κυβερνᾷ.

Στὶς ἀρχὰς τῆς ἐπιστολῆς εἶχαμε πῆ ὅτι ὁ Θεὸς ποὺ μίλησε στοὺς

πατέρας διὰ τῶν προφητῶν ἦταν ὁ Ἰδιος μ' Αὐτὸν ποῦ μᾶς μιλεῖ τώρα διὰ τοῦ Τίτου Του. Ἡ κατωτερότης τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης δὲν συνίσταται εἰς τὸ ὅτι τὰ λόγια τῆς ἦταν λιγώτερο λόγια Θεοῦ ἀπὸ ὅτι εἶναι τῆς Καινῆς. Εἶναι καὶ αὐτὰ ἐξ Ἰσου λόγια τοῦ Ἀγ. Πνεύματος. Ἀλλὰ ἡ ἀνωτερότης τῆς νέας οἰκονομίας συνίσταται εἰς τοῦτο, ὅτι ἐξ αἰτίας τῆς μεγάλης λυτρώσεως ποῦ ἔκανε ὁ Χριστός, ἐσχίσθη τὸ καταπέτασμα ποῦ χώριζε τὸ Θεὸ ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους, ἐσηκώθη τὸ κάλυμμα ἀπὸ τὰ μάτια μας καὶ τὴν καρδιά μας (Ἐδρ. ι' 20· Ἦσ. κε' 7, Β' Κορ. γ' 16) καὶ ἐδόθη δύναμις στὸ λόγο τοῦ Θεοῦ νὰ μῇ πὺ δαθεῖα μέσα μας μὲ τὴν ζωογόνο Του δύναμι. Ὁ Τίς τοῦ Θεοῦ, ὡς ὁ Ζῶν Λόγος, ποῦ κατοικεῖ ἐντός μας διὰ τοῦ Ἀγίου Πνεύματος, φέρνει τὴν ἀλήθεια καὶ τὴ δύναμι τοῦ λόγου σὰ θεία πραγματικότητα μέσα στὴ ζωντανὴ πεῖρα μας. Ἡ Παλαιὰ Διαθήκη ἦταν σὰν τὸ μπουμποῦκι· στὴν Καινὴ τὸ μπουμποῦκι ἀνοιξε καὶ γίνεται ἄνθος. Καθὼς τὸ Ἅγιον Πνεῦμα λέγει. Αὐτὰ τὰ λόγια μᾶς δεβαιώνουν πὼς τὸ Ἅγιο Πνεῦμα αὐτὸ τὸ Ἰδιο θὰ μᾶς ἀποκαλύψῃ στὴν Καινὴ Διαθήκῃ ἐκεῖνο ποῦ ἦταν κρυμμένο μέσα στὰ λόγια τῆς Παλαιᾶς.

Αὐτὸ μᾶς ὁδηγεῖ σ' ἓνα μάθημα πάρα πολὺ σοβαρὸ γιὰ τὴν πνευματικὴ μας ζωὴ· ὅτι ἐκεῖνα ποῦ ἐλάλησε τὸ Ἅγιον Πνεῦμα Αὐτὸ μόνο μπορεῖ νὰ μᾶς τὰ ἐξηγήσῃ. Χρησιμοποιεῖ ἀνθρώπινους λόγους καὶ σκέψεις καὶ παίρνοντας τὸ ζήτημα ἀπὸ ἀνθρώπινῃ πλευρᾷ, τὸ ἀνθρώπινο λογικὸ μπορεῖ νὰ τοὺς καταλάβῃ καὶ νὰ τοὺς ἀναπτύξῃ. Ἀλλὰ ἀκόμη καὶ σὲ ἕναν ποῦ μπορεῖ νὰ εἶναι πραγματικὸς χριστιανὸς αὐτὸ δὲν τὸν φέρνει μακρύτερα ἀπὸ τὴν Παλαιὰν Διαθήκην : « Οἱ προφῆται ἐξεζήτησαν καὶ ἐξηρεύνησαν . . . ἐρευνῶντας εἰς τίνα ἡ ποῖον καιρὸν ἐφάνερον τὸ ἐν αὐτοῖς Πνεῦμα τοῦ Χριστοῦ » (Α' Πέτρ. α' 11). Πέραν τούτου στὴν πραγματικὴ ἀπόκτησι καὶ πείρα τῆς σωτηρίας τὴν ὁποῖαν ἐκήρυτταν δὲν μπορούσαν νὰ φθάσουν. Μόνον ἀφοῦ ἐδοξάσθη ὁ Χριστός, καὶ τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιο ἐδόθη ὡς ἐσωτερικὴ διαμένουσα πηγὴ φωτὸς καὶ ζωῆς, τότε μόνον μπορούσε νὰ γίνῃ γνωστὴ ἡ θεία σημασία καὶ δύναμις αὐτῆς. Τὸ Ἰδιο γίνεται καὶ μὲ μᾶς. Γιὰ νὰ καταλάβω τὰ λόγια τοῦ Ἀγ. Πνεύματος πρέπει νὰ ἔχω παραδώσει τὸν ἑαυτὸν μου νὰ ὁδηγοῦμαι ὑπὸ τοῦ Πνεύματος, πρέπει νὰ ζῶ ἐν Πνεύματι. Μόνον ἕνας ποῦ ξέρεי ἐβραϊκὰ θὰ μπορέσῃ νὰ ἐξηγήσῃ ἓνα Ἑβραϊκὸ σύγγραμμα. Μόνον τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ ποῦ γνωρίζει τὸν νοῦν τοῦ Θεοῦ μπορεῖ νὰ ἀποκαλύψῃ αὐτὸν σὲ μᾶς. Πάρτε, ἐπὶ παραδείγματι, αὐτὰ ποῦ λέει γιὰ τὴν εἴσοδο στὴν ἀνάπαυσι τοῦ Θεοῦ, ὁ καθένας ποῦ

θά ἔχη κάποια ταραχή καὶ τὸ μελετάει προσεκτικὰ, μπορεῖ νὰ σχηματίσῃ κάποια ἀντίληψιν περὶ τῆς σημασίας του. Ἀλλὰ τὸ νὰ γνωρίσῃ πραγματικὰ τὴν ἀνάπαυσιν τοῦ Θεοῦ, νὰ μὴ σ' αὐτὴν, νὰ χαίρῃ γι' αὐτὴν μὲ ζωντανὴ δύναμι, κανένας ἄλλος ἐκτὸς ἀπὸ τὸ "Ἅγιο Πνεῦμα δὲν μπορεῖ νὰ μᾶς τὴν διδάξῃ.

Διὰ τοῦτο, καθὼς τὸ "Ἅγιον Πνεῦμα λέγει : Σήμερον ἐὰν ἀκούσετε τὴν φωνὴν Του, μὴ σκληρύνετε τὴν καρδίαν σας. Αὐτὸ εἶναι τὸ πρῶτο μάθημα ποὺ τὸ "Ἅγιο Πνεῦμα διδάσκει. Μᾶς καλεῖ νὰ μὴ σκληρύνωμε ἢ νὰ κλείσωμε τὴν καρδιά μας, ἀλλὰ νὰ προσέχωμε νὰ ἀκούσωμε τὴν φωνὴν τοῦ Θεοῦ· τὸ "Ἅγιον Πνεῦμα δὲν μπορεῖ νὰ μᾶς ὁδηγήσῃ στὴ δύναμι καὶ τὴν εὐλογία τοῦ Λόγου τοῦ Θεοῦ ἂν ἐμεῖς μὲ ὅλην μας τὴν καρδιά δὲν προσέχωμε νὰ ἀκούσωμε τὴν φωνὴν Του. Τὸ "Ἅγιον Πνεῦμα μόνον τότε μπορεῖ νὰ μᾶς διδάξῃ ὅταν ἡ καρδιά μας ἔχει ἀφοσιωθῇ νὰ ἀκούῃ μὲ προσοχὴ τὰ λόγια Του καὶ νὰ ὑπακούῃ σ' αὐτά. "Ὅταν ὁ Τίδς ἦρθε στὸν κόσμον εἶπε : Ἰδοὺ ἔρχομαι νὰ κάμω ὃ Θεὸς τὸ θέλημά Σου. Ἡ ἀπόδειξις τῆς παρουσίας τοῦ 'Αγ. Πνεύματος σ' Αὐτόν, ἡ θυσία Του μὲ τὴν δύναμιν τοῦ Αἰωνίου Πνεύματος, ὁ τρόπος τῆς ἐκχύσεως τοῦ 'Αγ. Πνεύματος, ὅλα αὐτὰ προήρχοντο ἀπὸ τὴν προσοχὴν Του νὰ ἀκούῃ καὶ νὰ ὑπακούῃ. Τὸ πρῶτο ἀγγελμα τοῦ 'Αγ. Πνεύματος, καὶ ὁ ὅρος ὅλων τῶν μετέπειτα διδασκαλιῶν του ἦταν πάντοτε : Ἐὰν ἀκούσητε τὴν φωνὴν Αὐτοῦ, μὴ σκληρύνετε τὰς καρδίας σας. Ὁ Θεὸς ἔστειλε τὸ Πνεῦμα τοῦ Τίου Αὐτοῦ στὶς καρδιὰς σας· ὁ Θεὸς ζητεῖ ἀπὸ μᾶς νὰ τοῦ παραδώσωμε ὅλην μας τὴν καρδιά νὰ τὴν ὁδηγῇ Ἐκεῖνος· τὸ "Ἅγιον Πνεῦμα κατοικεῖ μέσα μας, μᾶς προτρέπει καὶ μᾶς κάνει ἱκανοὺς νὰ ἀκούωμε τὴ φωνὴν τοῦ Θεοῦ.

Ἔχομε ἀρχίσει νὰ μελετοῦμε αὐτὴ τὴν ἐπιστολὴν ποὺ ἔχει ὡς βασικὴ σκέψις τὸ ὅτι ὁ Θεὸς ἐλάλησε σὲ μᾶς τώρα διὰ τοῦ Τίου Του. Θὰ ἀναπτυχθοῦν σ' αὐτὴν αἱ θαυμασταὶ ἀλήθειαι γιὰ τὴν ἐπουράνιον ἱερατείαν τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ, τὸ δικαίωμα τῆς εἰσόδου μας εἰς τὰ Ἅγια τῶν Ἁγίων διὰ τοῦ αἱματός Του, ἡ παραμονὴ μας καὶ ἡ λατρεία μας ἐκεῖ, καὶ ἐκεῖ ἐνώπιον τῆς παρουσίας τοῦ Θεοῦ νὰ γίνωμε μέτοχοι τῆς πλήρους ἐνώσεως μὲ τὸν Χριστόν. Ἀς ζητοῦμε νὰ αἰσθανώμαστε θαθεῖα τὴν ἀνάγκη, ἀλλὰ καὶ νὰ ἔχωμε τὴν δεβαιότητα ὅτι μᾶς διδάσκει τὸ "Ἅγιο Πνεῦμα. Ἀς προσευχώμεθα « ὁ Πατὴρ νὰ μᾶς δώσῃ Πνεῦμα σοφίας καὶ ἀποκαλύψεως εἰς ἐπίγνωσιν τοῦ Χριστοῦ » (Ἐφ. α' 17). Ἀς ἀκούωμε τὴν φωνὴν τοῦ Θεοῦ μὲ ταπεινώσει καὶ πραότητα καρδιάς. Μὲ θαθεῖα ταπεινώσει ἃς παραδίδωμε τοὺς ἑαυτοὺς μας εἰς τὴν ὁδηγίαν

τοῦ Ἁγ. Πνεύματος. Μποροῦμε νὰ ὑπολογίζουμε στὸ ὅτι τὸ ἴδιο Πνεῦμα ποὺ κατ' ἀρχὰς ἐνέπνευσε τοὺς λόγους τοῦ Ψαλμοδοῦ καὶ ποὺ στήν Ἐκκλησίᾳ αὐτῇ μᾶς ἀπεκάλυψε τὴν πλήρη σημασίαν τους, θὰ ἀποκαλύψῃ καὶ σὲ μᾶς ἐπίσης μὲ δύναμιν ὅλο τὸ φῶς καὶ τὴν ἀλήθειαν ποὺ ἔχουν σκοπὸν νὰ φέρουν στήν πιστὴ καρδιά.

1. Εἴτε διὰ τῆς Γραφῆς μᾶς μιλεῖ ὁ Θεὸς εἴτε διὰ τοῦ Τιοῦ Του, πάντοτε μᾶς μιλεῖ διὰ τοῦ Ἁγ. Πνεύματος. Τὸ πᾶν ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν κανονικὴν μᾶς ἐξάσκησιν, ἀπὸ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα. Ἄς εἶναι γιὰ μᾶς ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ πάντοτε ὡς ἕνας σπῆρας ποὺ ἔχει μέσα Του τὴν ζωὴν τοῦ Θεοῦ. Ἄς δεχόμεσθε τὸν Λόγον τοῦ Θεοῦ μὲ τὴν πίστιν ὅτι τὸ Ἅγιον Πνεῦμα θὰ ἀποκαλύψῃ αὐτὸν σὲ μᾶς, καὶ θὰ τὸν κἀμῃ νὰ ἐργασθῇ ἐν δυνάμει μέσα σὲ μᾶς τοὺς πιστεύοντας.

2. Περιμένοντας τὸ Ἅγ. Πνεῦμα νὰ μᾶς ἀποκαλύψῃ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, θὰ ὁδηγηθοῦμε ἀπὸ αὐτὸν τὸν λόγον νὰ δεχθοῦμε τὸ Πνεῦμα τοῦ οὐρανοῦ, ὡς ἀπὸ Θεοῦ σφραγίδα τῆς πίστεώς μας στὸν λόγον Του.

3. Ἔτσι θὰ μάθουμε νὰ λαλοῦμε τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ μὲ τὴν δύναμιν τοῦ Πνεύματος. Ὅσο καὶ ἂν ἤξεραν οἱ μαθηταὶ περὶ τοῦ Ἰησοῦ ἀπὸ τὴν ἐκπαίδευσίν Του καὶ τὴν διδασκαλίαν Του, καὶ ὅσα καὶ ἂν ἤξεραν νὰ μαρτυρήσουν γιὰ τὸν θάνατόν Του καὶ τὴν ἀνάστασίν Του, ὅμως δὲν τοὺς ἐδόθη ἡ ἀδεια νὰ πᾶνε καὶ νὰ κηρύξουν τὸν Χριστόν, μέχρις ὅτου λάβουν ἀπ' οὐρανοῦ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα. Τὸ Ἅγιον Πνεῦμα πρέπει ὅχι μόνον νὰ ἐμπνέῃ τὸν λόγον καὶ νὰ ἐξηγῇ τὸν λόγον, ἀλλὰ ἐπίσης πρέπει Αὐτὸ νὰ μιλῇ τὸν λόγον. Καὶ μᾶς ἐπίσης θὰ μιλοῦμε μετὰ ἀπὸ μιὰ ζωντανὴ ἐπικοινωνία μὲ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα μπροστὰ στὸ θρόνον τοῦ δοξασιμένου Χριστοῦ. Ἀπὸ τὴν ἀρχὴ ὥς τὸ τέλος καθὲ τι ποὺ ἔχει σχέση μὲ τὸ λόγο τοῦ Θεοῦ πρέπει νὰ γίνεται μὲ τὴ δύναμιν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

XXIV

Σ Η Μ Ε Ρ Ο Ν

γ' 7. Διό, καθὼς λέγει τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον : Σήμερον ἐάν τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούσητε, μὴ σκληρύνετε τὰς καρδίας ὑμῶν.

7. Διὰ τοῦτο, καθὼς λέγει τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον : Ἐάν σήμερον ἀκούσετε τὴν φωνὴν τοῦ Θεοῦ, μὴ σκληρύνετε τὰς καρδίας σας.

Τὰ λόγια αὐτὰ συνήθως τὰ χρησιμοποιοῦμεν γιὰ τοὺς μὴ πιστούς· ἐν τούτοις καὶ ὁ ψαλμὸς εἰς τὸν ὁποῖον τὰ συναντᾶμε καὶ τὰ συμφραζόμενα εἰς τὴν ἐπιστολὴν μας ἀποδεικνύουν καὶ τὰ δύο ὅτι ἀναφέρονται εἰς πιστούς. Τὸ Ἅγιο Πνεῦμα σὲ ὅλες τὶς σχέσεις Του μὲ χριστιανούς εἴτε αὐτοὶ εἶναι ἀδύνατοι καὶ πλανημένοι εἴτε εἶναι δυνατοὶ καὶ γεμάτοι χαρά, σὲ ὅλους ἀπευθύνει : Σήμερα.

Τὸ Ἅγιον Πνεῦμα λέγει· Σήμερον : Τί νὰ σημαίῃ ἄρᾳ γε αὐτό ; Ὁ Θεὸς εἶναι ὁ Αἰώνιος. Γι' Αὐτὸν δὲν ὑπάρχει οὔτε χρεὲς, οὔτε αἶμα : ἐκεῖνο ποῦ μεῖς λέμε παρελθὸν καὶ μέλλον, γι' Αὐτὸν εἶναι ἓνα διαρκὲς παρόν : Σήμερον. Ἡ ζωὴ Του εἶναι ἓνα πάντοτε εὐλογημένο ἀτέλειωτο σήμερα. Μιὰ ἀπὸ τὶς κυριώτερες λέξεις τῆς ἐπιστολῆς αὐτῆς σχετικὰ μὲ τὸν Χριστὸν καὶ τὴν σωτηρίαν Του εἶναι ἡ λέξις Αἰώνιος, εἰς τὸν αἰῶνα. Ἐγίνε αἷτιος σωτηρίας αἰωνίου (ε' 9) δηλαδὴ μιᾶς σωτηρίας ποῦ ἔχει τὸν χαρακτῆρα τῆς αἰωνιότητος. Τὸ κυριώτερό της χαρακτηριστικὸ εἶναι ἓνα διηνεκὲς Τώρα — ὅτι δηλαδὴ δὲν ὑπάρχει οὔτε μιὰ στιγμή κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ Χριστός, ὁ πάντοτε ζῶν γιὰ νὰ μεσιτεύῃ γιὰ μᾶς, θὰ ὀρεθῇ νὰ μὴν εἶναι σὲ θέσι νὰ μᾶς κρατήσῃ σ' αὐτὴν τὴ σωτηρίαν μὲ τὴ δύναμι μιᾶς ἀτελευτήτου ζωῆς.

Ὁ ἄνθρωπος εἶναι τὸ δημιουργημὰ τῆς μιᾶς στιγμῆς : τὸ παρελθὸν τοῦ φεύγει ἀνεπιστρεπτεῖ, τὸ μέλλον δὲν τῷχει στὰ χέρια του, ἐκεῖνο μόνο ποῦ εἶναι δικό του εἶναι ἡ παρούσα στιγμή. Ἐπομένως, ἐφ' ὅσον ὁ ἄνθρωπος ἔγινε μέτοχος τοῦ Χριστοῦ, ποῦ εἶναι Ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ τῆς αἰωνίου σωτηρίας ποῦ Αὐτὸς προσφέρει, ἡ μεγάλη λέξις

τοῦ Θεοῦ πρὸς αὐτὸν εἶναι : Σήμερον. Εἰς τὸν Χριστὸν ὅλη ἡ μακαριότης τῆς μακρᾶς αἰωνιότητος συγκεντρώνεται σὲ ἓνα διαρκὲς παρόν, ἓνα Σήμερα : ἐκεῖνο ποῦ εἶναι ἀνάγκη νὰ ξέρῃ ὁ πιστὸς εἶναι νὰ δίνη ἀπάντησι σ' αὐτὸ τὸ Σήμερα καὶ νὰ συνδέῃ τό : Σήμερα παιδί μου ! τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ, μὲ τό : Σήμερα, Αἰωνίως Πατέρα μου ! τῆς πίστεώς του.

Ἐάν θὰ θέλατε νὰ κατανοήσετε τὴν σημασίαν τοῦ θείου Σήμερον κυττάχτε τὸ πλαισίον μέσα στὸ ὁποῖον εἶναι τοποθετημένο. Διὸ καθὼς λέγει τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον : Σήμερον. Ὁ Σατανᾶς λέγει πάντοτε : Ἀῦριον, καὶ τοῦ ἀνθρώπου ἐπίσης ἡ ἀγαπητὴ του λέξι εἶναι : Ἀῦριον. Ἀκόμη καὶ στὸ παιδί τοῦ Θεοῦ ἡ λέξι τῆς ἀπιστίας εἶναι πολὺ συχνά : Ἀῦριον. Αἱ ἀπαιτήσεις τοῦ Θεοῦ εἶναι πολὺ μεγάλες γιὰ νὰ γίνουν σήμερα· ἡ ὑπόσχσεις τοῦ Θεοῦ εἶναι πολὺ ὑψηλὴ· ἔχομε τὴν ἐλπίδα πὸς ἀργότερα θὰ εἶναι εὐκολώτερο νὰ πραγματοποιηθῇ. Τὸ Ἅγιον Πνεῦμα λέγει Σήμερον. Αὐτὸ σημαίνει πὼς ὁ Παράκλητος ποῦ εἶναι ἡ δύναμις (Πράξ. α' 8) τοῦ Θεοῦ εἶναι ἔτοιμος νὰ ἐργασθῇ μέσα μας ὅλα ὅσα ὁ Θεὸς θέλει καὶ ἀπαιτεῖ. Εἶναι Ἐκεῖνος ποῦ κάθε στιγμή ἱκετεύει νὰ τοῦ παραχωρήσωμε ἀμέσως τὸν ἑαυτό μας, νὰ ἐμπιστευθούμε αὐτὴ τὴ στιγμή, ἐπειδὴ Αὐτὸς κατέχει τὴν δύναμιν μᾶς παρουσίας σωτηρίας.

Σήμερον ! Πόσο θαυμαστὴ ὑπόσχσεις ! Μᾶς λέει ὅτι Σήμερα, αὐτὴ ἀκριβῶς τὴ στιγμή, ἡ θαυμαστὴ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ εἶναι γιὰ σένα — τώρα ἀκριβῶς περιμένει νὰ ἐκχυθῇ μέσ' στὴν καρδιά σου· ὅτι, Σήμερα ὅλα ὅσα ὁ Χριστὸς ἐργάσθηκε, ὅλα ὅσα τώρα ἐργάζεται στὸν οὐρανὸ καὶ εἶναι ἱκανὸς νὰ ἐργασθῇ μέσ' στὴν καρδιά σου — αὐτὴ ἀκριβῶς τὴν ἡμέρα μπορεῖς ὅλα νὰ τὰ κάνῃς δικὰ σου. Σήμερα τὸ Ἅγιον Πνεῦμα ποῦ ἔχει τὴν δύναμι νὰ γνωρίξῃ νὰ ἀπαιτῇ καὶ νὰ ἀπολαμβάνῃ ὅλα ὅσα ὁ Πατὴρ καὶ ὁ Υἱὸς περιμένουν νὰ σοῦ χορηγήσῃ, σήμερα τὸ Ἅγιον Πνεῦμα εἶναι μέσα σου γιὰ νὰ ἐπαρκέσῃ σὲ κάθε ἀνάγκη, νὰ ἀνταποκριθῇ σὲ κάθε σου δυσκολία. Σὲ κάθε πρόσκλησι τῆς Ἁγίας Γραφῆς γιὰ μιὰ πλήρη καὶ τελεία παραχώρησι, σὲ κάθε ὑπόσχεσι ποῦ διαβάζομε γιὰ τὴ χάρι ποῦ μᾶς δίνεται γιὰ τὴν ἐκπλήρωσι κάθε ὁλκῆς καὶ πνευματικῆς ἀνάγκης, σὲ κάθε ἐνδόμυχο προσευχή, σὲ κάθε πόθο τῆς καρδιάς μας, τὸ Ἅγιον Πνεῦμα ψιθυρίζει : Σήμερον. Καθὼς τὸ Ἅγιον Πνεῦμα λέγει : Σήμερον.

Σήμερον. Ἴδου μιὰ ἐπίσημη διαταγή. Δὲν πρόκειται γιὰ κάποιο ἀνώτερο προνόμιον ποῦ εἶσαι ἐλεύθερος νὰ τὸ παραδεχθῇς ἢ νὰ τὸ

ἀπορρίψης. Δὲν εἶναι ἀφειμμένο στὴ δική σου ἐκλογή, ὦ πιστέ, ἐὰν θέλῃς ἢ ὄχι νὰ δεχθῇς τὸ πλήρωμα τῆς εὐλογίας ποὺ τὸ "Ἅγιον Πνεῦμα σοῦ προσφέρει. Αὐτὸ τὸ Σήμερον τοῦ Ἁγίου Πνεύματος σὲ φέρνει στὴν σοβαρωτάτῃ ὑποχρέωσι νὰ ἀπαντήσῃς εἰς τὴν πρόσκλησι τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ τοῦ πῇ : Μάλιστα, σήμερα Κύριε ὑποτάσσομαι πλήρως καὶ ἀμέσως σὲ ὅλο Σου τὸ θέλημα· σήμερα παραδίδομαι μὲ τελείαν ἐμπιστοσύνην σὲ ὅλην Σου τὴν χάριν. **Διό, καθὼς τὸ "Ἅγιον Πνεῦμα λέγει : Σήμερον.**

Σήμερον ! Ἴδού, ἐπίσης μία σοβαρὰ εἰδοποίησις. **Διό, καθὼς τὸ "Ἅγιον Πνεῦμα λέγει, Σήμερον ἐὰν τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούσῃτε μὲ σκληρύνετε τὰς καρδίας σας.** Δὲν θὰ εἰσέλθουν εἰς τὴν κατάπαυσίν μου. Τίποτα δὲν σκληρύνει τὴν καρδιά τόσο ὅσο ἡ ἀναβολή. "Ὅταν ὁ Θεὸς μᾶς μιλεῖ, ζητάει ἀπὸ μᾶς μιὰ τρυφερὴ καρδιά, ἀνοιχτὴ καὶ ἑτοιμὴ νὰ ἀκούσῃ τοὺς ψιθυρισμοὺς τῆς γεμάτης ἀγάπῃ φωνῆς Του. Ὁ πιστὸς ποὺ ἀπαντᾷ εἰς τὸ Σήμερον τοῦ Ἁγίου Πνεύματος μὲ τὸ Ἀὔριο μιᾶς πρὶ κατ'ἀλλήλῃς εὐκαιρίας δὲν ξέρει πόσο σκληρύνει τὴν καρδιά του· ἡ ἀναβολὴ ἀντὶ νὰ κἀνῃ τὴν παραχώρησι, τὴν ὑπακοὴ καὶ τὴν πίστι εἴκολλη, τὴν κάνει πολὺ δυσκολώτερη. Κλείνει τὴν καρδιά του γιὰ σήμερα πρὸς τὸν Παράκλητον καὶ ἀποκόπτει κάθε ἐλπίδα καὶ δύναμιν γιὰ αὐξήσι. Ὡ πιστέ, καθὼς τὸ "Ἅγιον Πνεῦμα λέγει **σήμερον**, ἔτσι μόλις ἀκούσῃς τὴν φωνὴν Του, ἀνοιξε τὴν καρδιά σου μὲ μεγάλη ταπεινῶσι γιὰ νὰ προσέξῃ καὶ νὰ ὑπακούσῃ· ἡ ὑπακοὴ εἰς τὸ Σήμερον τοῦ Ἁγίου Πνεύματος αὐτὴ μόνῃ ἐξασφαλίζει δύναμιν καὶ εὐλογίαν.

"Ὅλοι οἱ χριστιανοὶ ποὺ ζοῦν μιὰ ζωὴ ἀδυναμίας καὶ πτώσεων, ποὺ δὲν ἔχουν μὴ ἀκόμη στὴν ἀνάπαυσι τῆς πίστεως, στὴν ἀνάπαυσι αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ, θὰ ἑρῶν ὅτι αὐτὴ ἡ λέξις « Σήμερον » εἶναι τὸ κλειδί ὅλης τῆς ἀπογοητεύσεως καὶ τῶν πτώσεών τους. Ἐπερίμεναν νὰ γίνουν δυνατώτεροι ὥστε νὰ μποροῦν νὰ ὑπακούσουν εὐκολώτερα νὰ αἰσθανθοῦν κάτι ποὺ νὰ κἀνῃ τὴ θυσία λιγώτερο ὀδυνηρὴ. Δὲν ἐπρόσεξαν τὴ φωνὴ τοῦ Θεοῦ ποὺ ἀκουγότανε σὲ κάθε του λόγο. Κάνει αὐτὴν τὴν θαυμαστὴ ἀνακοίνωσι, καὶ διὰ τοῦ ζωντανοῦ λόγου, τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, αὐτὴ τὴ θαυμαστὴ γεμάτῃ ἐλπίδα ἀνακοίνωσι, Σήμερα. Εἶχαν τὴν ἐντύπωσι ὅτι αὐτὴ σημαίνει γιὰ τὸν ἁμαρτωλὸ μιὰ πρόσκλησι νὰ μετανοήσῃ ἀμέσως· δὲν ἤξεραν ὅτι σημαίνει γιὰ τὸν πιστόν, κάθε φορὰ ποὺ ἀκούει τὴν φωνὴν, ἀμέσως νὰ ὑποταχθῇ μὲ ὅλην του τὴν καρδιά σὲ ὅλα ὅσα λέει ὁ Θεός, ἀμέσως μὲ πλήρη ἐμπιστοσύνην νὰ δεχθῇ ὅλα

ἵσα ὁ Θεὸς δίνει. Καὶ ὅμως ἀκριβῶς αὐτὸ σημαίνει αὐτὴ ἡ λέξις.

Εἰς τὴν πρὸς Ἑβραίους ἐπιστολὴν ἔχομεν μίαν θαυμαστὴ ἔκθεσι περὶ τοῦ τί μπορεί ὁ Χριστὸς ὡς Μέγας Ἀρχιερεὺς στὰ δεξιά τοῦ Θεοῦ νὰ κάνῃ γιὰ μᾶς μετὰ τὴ δύναμι τῆς ἀκαταλύτου ζωῆς. Νὰ μᾶς δάλλῃ στὴν ἀνάπανσι τοῦ Θεοῦ, νὰ μᾶς καθαρίσῃ τελείως τὴν συνειδήσιν μετὰ τὸ αἷμα Του, μετὰ τὸ ὅποιον μπῆκε στὴν παρουσία τοῦ Θεοῦ, νὰ μᾶς φέρῃ εἰς τὸ ἐσωτερικὸ τοῦ καταπετάσματος ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, νὰ μᾶς δάλλῃ μέσα στὴν καρδιά τοῦ Θεοῦ, νὰ μᾶς ἀνεβάσῃ στὸν οὐρανὸ καὶ νὰ μᾶς φυλάτῃ ἐν Χριστῷ στὴν ἀγάπῃ τοῦ Θεοῦ — ὅλες αὐτὲς οἱ εὐλογίαι εἶναι δικές μας. Καὶ πάνω ἀπὸ καθεμιὰ ἀπ' αὐτὲς εἶναι γραμμένες οἱ λέξεις : Σήμερον εἶναι καιρὸς εὐπρόσδεκτος. Καθὼς τὸ Ἅγιον Πνεῦμα λέγει : Σήμερον.

1. Ἀδελφε μου, ἂς γονατίσωμε καὶ σὸ καὶ ἐγὼ μαρτυρῶ στὸ Θεὸ γιὰ νὰ ἀκούσωμε αὐτὴ τὴ θαυμαστὴ ἀγγελίαν ἂς ἀκούσωμε τὸ Ἅγιον Πνεῦμα νὰ μᾶς φιδυρίξῃ : Σήμερον. Σήμερον. Ἀς ἀνοίξωμε διὰπλατὰ τὴν καρδιά μας γιὰ νὰ μπῇ μέσα της. Κάθε φόβος καὶ ἀπιστία ἂς φύγουν μακριὰ ἀπὸ μᾶς, καθὼς θὰ θυμώσωμε διὰ τὸ ἴδιον τὸ Ἅγιον Πνεῦμα ποὺ μᾶς δίνει δύναμι, μᾶς χορηγεῖ τὴν χάρι, μᾶς ἀποκαλύπτει τὸν Ἰησοῦν, αὐτὸ τὸ ἴδιον μᾶς λέει : Σήμερον.

2. Ἡ πίστις μας μετὰ ἀκλόνητα ἂς προσέχῃ τὴν φωνὴν τοῦ Θεοῦ ὥς ὅταν ὁ ἦχος τῆς διαπεράσει ὀλόκληρην τὴν ψυχὴν μας, μέρα μετὰ τὴν μέρα καὶ ὅλη τὴν ἡμέραν. Θὰ πῶμε τότε τὸ λόγο τοῦ Θεοῦ : Σήμερον νὰ τὸν κάνωμε δικό μας. Τότε θὰ ἐνώσωμε τὸ θαυμαστό : Σήμερον, τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ μετὰ τὸ γεμάτο ἐμπιστοσύνη : Σήμερον τῆς δικῆς μας πίστεως.

3. Ὅταν δεχθῶμε καὶ ζήσωμε τό : Σήμερον τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, θὰ ἀποκτήσωμε μέσα μας μιὰ δύναμι ἀτελευτήτου ζωῆς, πείρα μᾶς αἰωνίου σωτηρίας ποὺ θὰ εἶναι μιὰ πάντοτε παρούσα, ἀτέλειωτη πραγματικότητα. Καθὼς τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον λέγει : Σήμερον.

4. Ἀκουσα ἕναν ἐργάτην τοῦ Θεοῦ νὰ ὁμολογῇ διὰ τὴν ἐπιστροφὴν του εἶχε τὴν δοχὴν νὰ λήξῃ εἰς τὴν θέλησιν τοῦ Θεοῦ σήμερον, χωρὶς νὰ σκέπτομαι τὸ αἶμα καὶ εἶχε δοῇ ἀναρίθμητες εὐλογίας. Ἀς δοχίσῃ ὁ καθένας μας νὰ ζῇ μετὰ ὅλην τὴν καρδιάν μιὰ τέτοια ζωὴ, μετὰ τὴν χάρι τοῦ Θεοῦ, γιὰ μιὰ μέραν ἢ αἰωνιανήν μέραν θὰ εἶναι ὅπως ἡ σημερινὴ καὶ ἀκόμη καλλίτερη.

XXV

ΚΑΡΔΙΑ ΠΟΝΗΡΑ ΑΠΙΣΤΙΑΣ

γ' 12. Βλέπετε ἄδελφοί, μήποτε ἔσται ἐν τινι ὁμῶν, καρδιά πονηρὰ ἀπιστίας, ἐν τῷ ἀποστήναι ἀπὸ Θεοῦ ζῶντος.

Προσέχετε ἄδελφοί, μήπως ὑάρξη σὲ κανένα ἀπὸ σᾶς, καρδιά πονηρὰ ἀπιστίας, ποὺ θὰ ἐκδηλωθῇ διὰ τῆς ἀπομακρύνσεως ἀπὸ τὸν ζωντανὸν Θεόν.

Ὁ μεγάλος πρακτικὸς σκοπὸς αὐτῆς τῆς ἐπιστολῆς εἶναι νὰ μᾶς προτρέψῃ εἰς τὴν πίστιν. Ἐχοντας αὐτὸ ὑπ' ὄψιν θὰ μᾶς δείξῃ πόσο στερεὸ θεμέλιον ἔχομε γιὰ τὴν πίστι μέσα στὸ λόγον τοῦ Θεοῦ καὶ στὸν δόκον Του, στὸ πρόσωπον καὶ τὴ δύναμι τοῦ ἐπουρανίου μας Ἀρχιερέως. Θὰ μᾶς ἐπενθυμίσῃ ὅτι ἡ ἀπιστία εἶναι ἡ ἀφορμὴ τῆς ἀπομακρύνσεώς μας ἀπὸ τὸν Θεόν καὶ αὐτὴ μᾶς στερεῖ νὰ ἀπολαύσουμε τὶς ὑποσχέσεις Του καὶ τὴν ἀνάπαυσί Του, καθὼς ἡ πίστις ἦταν καθ' ὅλους τοὺς αἰῶνας ἡ μοναδικὴ δύναμις μὲ τὴν ὁποίαν ἔζησαν καὶ ἐνίκησαν ὅλοι οἱ ἅγιοι τοῦ Θεοῦ. Εἶχαμε προηγουμένως εἰπεῖ : « νὰ κρατήσωμεν τὴν παρησίαν καὶ τὸ καθήκον τῆς ἐλπίδος μέχρι τέλους » (γ' 6) τώρα ἐδῶ χρησιμοποιεῖ γιὰ πρώτη φορὰ τὴν λέξιν « πίστις » ὅταν μᾶς καλεῖ νὰ προσέχωμεν ἀπὸ μιὰ πονηρὴ καρδιά ἀπιστίας.

Καρδιά πονηρὰ ἀπιστίας. Ἄς σκεφθοῦμε γιὰ μιὰ στιγμή τί σημαίνει αὐτὴ ἡ φράσις. Καὶ πρῶτα πρῶτα ἂς δώσωμε προσοχὴ στὴ θέσι ποὺ κατέχει ἡ καρδιά στὴν πνευματικὴ ζωὴ. Ἦδη εἰς τὸν στίχον 7 ἔχομε τὴν διακήρυξιν : Μὴ σκληρύνετε τὰς καρδίας σας. Ὁ Θεὸς μιλεῖ πρὸς τὴν καρδιά, καὶ αὐτὴν ποθεῖ νὰ ἐδλογίσῃ *. Γι' αὐτὸ ἔχομε παρακάτω τὸ παράκονό Του στὸ ἐδάφιο 10. « Πάντοτε κλανῶνται ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῶν καὶ αὐτοὶ δὲν ἐγνώρισαν τὰς ὁδοὺς μου ». Ἡ καρδιά ποὺ δὲν περπατᾷ ἐν τῷ ἰσθμῷ, αὐτὴ

* Σ. Μ. Παροιμ. δ' 23, κγ' 26.

δὲν μπορεῖ νὰ γνωρίσῃ τὰς ὁδοὺς τοῦ Θεοῦ. Καὶ ἔδω πάλι τὸ ἴδιο ἐπαναλαμβάνει, ὅτι ἡ πονηρὴ καρδιά δὲν μπορεῖ νὰ πιστέψῃ, αὐτὴ εἶναι ποὺ φεύγει πάντα μακριὰ ἀπὸ τὸν ζωντανὸν Θεό. Ὡς προσέχωμε, καθὼς μελετοῦμε αὐτὴ τὴν ἐπιστολὴν, καθὼς καὶ σὲ ὅλη μας τὴν πνευματικὴν ζωὴ νὰ μὴ ἀποκοιμιζώμαστε μὲ ὥραϊες σκέψεις καὶ εὐχάριστα συναισθήματα καθ' ὃν χρόνον ἡ καρδιά μας μὲ τὴν ἐπιθυμία της, τὸ θέλημα τὸ δικό της, καὶ τὴν ἀγάπην τὴ δική της, δὲν εἶναι τελείως παραδομένη στὸν Θεόν. Στὴ σχέσιν μας μὲ τὸν Θεό, τὸ πᾶν ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν καρδιά. Μὲ τὴν καρδιά ὁ ἄνθρωπος πιστεύει καὶ δέχεται τὴν σωτηρίαν τοῦ Θεοῦ.

Καρδιά πονηρὰ ἀπιστίας. Πολλοὶ θεωροῦν καὶ μιλοῦν γιὰ τὴν ἀπιστίαν ὡς μὴ ἀδυναμία· θὰ ἐπιθυμοῦσαν νὰ πιστεῖουν, ἀλλὰ δὲν αἰσθάνονται τοὺς ἑαυτοὺς τοὺς ἱκανοὺς· ἡ πίστις τοὺς, λένε, εἶναι πολὺ ἀδύνατη. Καὶ φυσικὰ δὲν αἰσθάνονται γι' αὐτὸ οὔτε καμμιὰ εὐθύνη οὔτε καμμιὰ ντροπὴ· τὸ ὅτι δὲν μποροῦν νὰ κάνουν κάτι, τὸ θεωροῦν ἀρκετὴ δικαιολογία ποὺ δὲν τὸ κάνουν. Ὁ Θεὸς ὁμως σκέφτεται διαφορετικὰ. Τὸ Ἅγιον Πνεῦμα μᾶς μιλάει γιὰ μιὰ **καρδιά πονηρὴ ἀπιστίας**. Ἡ καρδιά εἶναι τὸ ὄργανον ποὺ ὁ Θεὸς ἐδημιούργησε στὸν ἄνθρωπον γιὰ νὰ μπορῇ νὰ ἔρχεται μ' αὐτὸ σὲ ἐπικοινωνίαν μαζί Του. Ἡ πρώτη φυσιολογικὴ λειτουργία τῆς καρδιᾶς εἶναι ἡ πίστις· μὲ τὴν πίστιν καὶ τὴν ἀγάπην ἡ καρδιά ζῇ ἐν τῷ Θεῷ. Ἡ καρδιά εἶναι τὸ αὐτὸ ποὺ ἀκοῦει τὴν φωνὴν τοῦ Θεοῦ, τὸ μάτι ποὺ μπορεῖ πάντα νὰ βλέπῃ Αὐτὸν καὶ τὸν ἀόρατον κόσμον· ἡ ἰκανότης νὰ κατανοῇ καὶ νὰ δέχεται ὅλα ὅσα ὁ Θεὸς μπορεῖ νὰ μεταδώσῃ. Ἀρχίζει μὲ τὸ νὰ πιστεῖται στὸν λόγον τὸν λαληθέντα, ἔπειτα μεγαλώνοντας ἔρχεται σὲ ἐπικοινωνίαν μὲ τὸ Πρόσωπον ποὺ μιλεῖ· καὶ καταλήγει εἰς τὸ νὰ δέχεται ὅλα ὅσα ὁ Θεὸς τῆς παραχωρεῖ. Ἡ ἁμαρτία μετέστρεψε τὴν καρδιά ἀπὸ τὰ μὴ βλέπομενα εἰς τὰ βλέπομενα, ἀπὸ τὸν Θεὸν στὸν ἑαυτὸ της, καὶ ἡ πίστις εἰς τὸν Θεὸν ἔχασε τὴ θέσιν ποὺ προωρῖζετο νὰ ἔχῃ καὶ ἔγινε μιὰ πίστις στὸν ὁρατὸν κόσμον καὶ τὰ ἀγαθὰ του. Καὶ τώρα, ἡ ἀπιστία, εἴτε κεκρυμμένη καὶ ὀριστική, εἴτε ἐνδόμυχη καὶ μὴ συνειδητὴ, εἶναι τὸ μεγάλο δείγμα τῆς πονηρῆς καρδιᾶς, ἡ μεγάλῃ ἀπόδειξις τῆς ἁμαρτίας, ἡ μεγάλῃ αἰτία τοῦ αἰωνίου σκότους καὶ τῆς αἰωνίας καταδίκης. Ἡ εἰδοποίησις ποὺ χρειάζεται νὰ δρονοτοφωνῇται στὴν καθ' ὁμολογίαν Χριστιανικὴν Ἐκκλησίαν πρὸς ἐντονώτερον ἀκόμη καὶ ἀπὸ ὅσο λέγεται πρὸς τοὺς Ἑβραίους εἶναι αὕτη : **Προσέχετε μήπως ὑπάρχει σὲ κανένα ἀπὸ σᾶς**

καρδιά πονηρά ἀπιστίας, ὥστε νὰ ἀποστατήσῃ ἀπὸ τὸν ζῶντα Θεόν.

Εἰς τὸ νὰ ἀποστατήσῃ ἀπὸ τὸν ζῶντα Θεόν. Αὐτὸ εἶναι τὸ τρομερὸ κακὸ τῆς ἁμαρτίας : κάνει τὸν ἄνθρωπον ἀνίκανο νὰ διατηρῇ σχέσιν μὲ τὸν Θεὸν ὡς τὸν ζῶντα Θεόν. Ἡ ἔκφρασις, ζῶν Θεὸς συναντᾶται τέσσαρες φορὲς στὴν ἐπιστολή μας. Στὴν Παλαιὰ Διαθήκη ἔφερνε σὲ ἀντίθεσιν τὸν Θεὸν μὲ τὰ νεκρά εἰδωλα, ποὺ οὔτε νὰ ἀκούσουν μποροῦν οὔτε νὰ μιλήσουν οὔτε νὰ δοιθῇσουν (Ἱερ. ι' 5). Ἀλλοίμονον ! πόσο συχνὰ Χριστιανοὶ κατ' ὄνομα ἔχουν ἀντὶ γιὰ λαξευτὰ καὶ γλυπτὰ εἰδωλα, εἰδωλα περισσότερο ἐπικίνδυνα ἀπὸ αὐτά, εἰδωλα φανταστικά, ἰδέες καὶ ἀντιλήψεις στὶς ὁποῖες προσφέρουν τὴ λατρεία τους. **Τὸν ζῶντα Θεόν.** Αὐτὸν ποὺ τοὺς μιλεῖ διὰ τοῦ Υἱοῦ Του, ποὺ ἀκοῦει προσευχήν, ποὺ ἐργάζεται γι' αὐτοὺς μὴ τόσο μεγάλη σωτηρία — τὸν ζωντανὸ Θεὸ ποὺ ἀγαπᾷ καὶ ἀγαπᾶται — Αὐτὸν τὸν Θεὸν δὲν Τὸν γνωρίζουν καθόλου. Μὲ ὅλη τους τὴ Χριστιανικὴ ὁμολογία καὶ τὴν ἐκτέλεσι τῶν χριστιανικῶν τύπων ἔχουν μὴ πονηρὴ καρδιά ἀπιστίας ποὺ τοὺς κρατᾷ μακριὰ ἀπὸ τὸ ζωντανὸ Θεό.

Ἄς προσέξωμε τὴν εἰδοποίησιν αὐτήν. Προτοῦ νὰ φθάσωμε στὶς θαυότερες ἀλήθειες ποὺ ἡ ἐπιστολὴ ἔχει νὰ μᾶς διδάξῃ, ἄς μάθωμε καλὰ τὸ πρῶτο μας μάθημα : τὸ μόνο εἰς τὸ ὁποῖον ὁ Θεὸς ἀποβλέπει, τὸ μόνο ποὺ μᾶς χρειάζεται νὰ πάρωμε, τὸ πλήρωμα τῆς εὐλογίας ποὺ ὁ μεγάλος μας Ἀρχιερεὺς ἔχει γιὰ μᾶς καὶ περιμένει νὰ μᾶς προσφέρῃ, εἶναι μὴ πίστις καρδιά — μὴ ἀληθινὴ καρδιά ποὺ νὰ πλησιάσῃ τὸν Θεὸν γεμάτη πίστις (ι' 22). **Προσέχετε** — θὰ ἔπρεπε νὰ δίνωμε πολὺ μεγαλειότερη προσοχὴ — μήπως ὑπάρχει σὲ κανένα ἀπὸ μᾶς, ἔστω καὶ γιὰ μὴ στιγμὴ, μὴ πονηρὴ ἀπιστὴ καρδιά. Ἄς ἀπομακρύνωμε κάθε τι ποὺ θὰ μποροῦσε νὰ γίνῃ ἀφορμὴ ἢ καὶ νὰ ἐνισχύσῃ αὐτὴ τὴν ἀπιστία, εἴτε αὐτὸ εἶναι κοσμικότης ἢ τυπικότης, πολὺ λίγη γνῶσις ἢ πάρα πολλὴ διανοητικὴ γνῶσις τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ, πολὺ λίγη προσοχὴ στὴν κατάστασι τῆς καρδιᾶς μας ἢ πολὺ μεγάλη ἀπασχόλησις μὲ τὸ ἐγὼ μας· ἄς προσέξωμε μήπως ὑπάρχῃ ὅποτεδήποτε μέσα μας μὴ καρδιά πονηρὴ ἀπιστίας. Ἄς προσφέρωμε πάντοτε ὡς θυσίαν πρὸς τὸν Θεὸν μὴ καρδιά μαλακὴ, ποὺ νὰ ἀκοῖ τὴ φωνὴ Του, νὰ προσέχῃ καὶ νὰ ἐμπιστεύεται στὸ λόγο Του.

Μὲ τὴν καρδιά ὁ ἄνθρωπος πιστεύει εἴτε εἰς τὸν Θεὸν εἴτε εἰς τὸν κόσμον. Ὅπως εἶναι ἡ καρδιά μας τέτοια θὰ εἶναι καὶ ἡ πίστις μας, τέτοια καὶ ἡ ζωὴ μας. Τὸ νὰ ἀπολαμβάνωμε τὸν Χριστόν, νὰ

ἔχωμε πνευματικὴ δύναμι καὶ καρποφορία, νὰ ζοῦμε κοντὰ μὲ τὸν Θεόν, καὶ τὸ νὰ ἔχωμε πείρα τοῦ τί ἐργάζεται μέσα μας ὁ Θεός, ὅλα αὐτὰ ἐξαρτῶνται ὄχι ἀπὸ ἀπλὲς μεμονωμένους πράξεις πίστεως, ἀλλὰ ἀπὸ τὴν κατὰστασι τῆς καρδιᾶς μας. Καὶ τότε ὁ Θεὸς στέλνει μέσα μας τὸ Πνεῦμα τῆς πίστεως γιὰ νὰ κρατᾷ τὴν καρδιά μας πάντοτε φρέσκη καὶ ἀνοικτὴ πρὸς Αὐτόν. Ἄς προσέχωμε λοιπὸν μιὰ καρδιὰ πονηρὴ ἀπιστίας, περισσότερο ἀπὸ κάθε τι ἄλλο.

Καὶ ἂν θέλωμε νὰ μάθωμε πῶς ἀποκτᾶται καὶ διατηρεῖται ἡ ζωντανὴ πίστις ἃς προσέξωμε τὰ ἐπόμενα. Ἡ ἀπιστία ἀποφεύγει τὸ ζωντανὸ Θεό, ἡ πίστις τραβιέται κοντὰ Του καὶ τρέφεται καὶ χορταίνει ἀπὸ τὴν παρουσία Του. Συνεΐθιζε νὰ ζῇς στὴν παρουσία τοῦ Θεοῦ μὲ θαθεῖα ταπεινώσι καὶ ἡρεμία τῆς καρδιᾶς. Ἔχε δίψα γιὰ τὸν Θεό, τὸν Θεὸν τὸν ζῶντα. « Ὁ ψυχὴ μου ἐπὶ τὸν Θεὸν ἀναπαύου » διότι ἐξ Αὐτοῦ κρέμεται ἡ ἐλπίς μου » (Ψαλμ. ξβ' 5). Εἶναι ὁ Θεὸς ὁ ζωντανός. Ὁ Θεὸς ποὺ βλέπει, ἀκούει, αἰσθάνεται καὶ ἀγαπᾷ. Ὁ Θεὸς ποὺ ὁμιλεῖ, δίνει, ἐργάζεται καὶ ἀποκαλύπτει τὸν ἑαυτὸν Του. Ἡ παρουσία Του ξυπνάει, δυναμώνει καὶ ικανοποιεῖ τὴν πίστιν. Γονάτισε μὲ προσευχὴ καὶ λατρεῖα μπροστὰ στὸ ζωντανὸ Θεό, καὶ ἡ πίστις σου θὰ ζωντανέψῃ καὶ θὰ ἀποκτήσῃ παρρησίαν καὶ θὰ καυχᾶται γιὰ τὴν ἐλπίδα τῆς. Ὁ ζωντανὸς Θεὸς εἶναι Ἐκεῖνος ποὺ ζωντανεύει τὴν ψυχὴ, ἀπὸ τὸν Ὅποιον πηγάζει ἡ ζωὴ καὶ χύνεται σὲ κείνους ποὺ ἔρχονται κοντὰ Του. Μένε συχνὰ ἐπὶ πολλὴν ὥραν στὴν παρουσία Του — αὐτό, τίποτε ἄλλο ἀπὸ αὐτό, ἀσφαλέστατα θὰ σὲ ἐλευθερώσῃ ἀπὸ μιὰ πονηρὴ καρδιὰ ἀπιστίας.

1. Ἀπιστία καὶ ἀπομάκρυνσις ἀπὸ τὸν ζῶντα Θεόν : Σκέψου μὲ ἅγιο φόβο τὴν μεταξὺ τους στενὴ σχέσι. Ἐξασκοῦν ἀμοιβαίᾳ ἐκιδρασι τὸ ἓνα ἐπὶ τοῦ ἄλλου.

2. Ἡ πιστότης τοῦ Ἰησοῦ γεμίζει τὴν καρδιά μὲ τὸ πλῆρωμα τῆς πίστεως. Θυμώσατε αὐτὸ τὸ μάθημα ; Τὸ ἴδιο ἐπαναλαμβάνεται καὶ ἐδῶ τὸ νὰ πλησιάζωμε στὸν ζῶντα Θεὸν γεμίζει τὴν καρδιά μας μὲ ζωντανὴν πίστι. Καὶ ἡ ἐπιστολὴ αὐτὴ μᾶς διδάσκει πῶς ὁ Θεὸς πλησιάζει κοντὰ μας ἐν τῷ Ἰησοῦ καὶ πῶς ἐν τῷ Ἰησοῦ πλησιάζομεν καὶ μεῖς πρὸς τὸν Θεόν.

3. Ἄς μὴ λέμε ποτὲ οὔτε νὰ νομίζωμε πῶς ἡ ἀπιστία εἶναι μιὰ ἀδυναμία ; ἀλλὰ νὰ ξέρωμε ὅτι εἶναι τὸ κατ' ἐξοχὴν ἀμόνημα, ἡ κυρία πηγὴ ἀπὸ τὴν ὁποίαν προέρχονται ὅλα τὰ ἁμαρτήματα.

4. Ὁ ζωντανὸς Θεὸς στὸν οὐρανόν, ἡ πιστὴ καρδιὰ στὴ γῆ : διὰ δυνάμεις ποὺ συναντιῶνται καὶ ἡ μιὰ ικανοποιεῖ τὴν ἄλλη. Ἡ πίστις μας ἃς μὴ ικανοποιεῖται μὲ τίποτε ἄλλο παρὰ μὲ τὸν ζῶντα Θεό. Ἄς εἶναι μιὰ ζωντανὴ πίστις σὲ ἓνα ζωντανὸ Θεό.

XXVI

ΠΡΟΤΡΕΠΕΤΕ ΑΛΛΗΛΟΥΣ ΚΑΘ' ΕΚΑΣΤΗΝ ΗΜΕΡΑΝ

γ' 13. Ἀλλὰ παρακαλεῖτε ἑαυτοὺς καθ' ἐκάστην ἡμέραν, ἵνα οὐ τὸ σήμερον καλεῖται, ἵνα μὴ σκληρυνθῇ τις ἐξ ὑμῶν ἀπάτῃ τῆς ἁμαρτίας.

13. Ἀλλὰ μᾶλλον προτρέπετε ὁ ἓνας τὸν ἄλλον κάθε ἡμέραν ἐφ' ὅσον χρόνον τὸ « Σήμερον » μπορεῖ ἀκόμη νὰ λέγεται, διὰ νὰ μὴ σκληρυνθῇ κανεὶς ἀπὸ σᾶς μὲ τὴν ἐξαπάτησιν τῆς ἁμαρτίας.

Στὸ προηγουμένο ἰδιόφωιο ἔλεγε « Προσέχετε νὰ μὴ ὑπάρχη εἰς κάποιον ἀπὸ σᾶς καρδιά πονηρὰ ἀπιστίας ». Αὐτὸ δὲν σημαίνει μόνον, ὁ καθένας ἀπὸ σᾶς νὰ προσέχη τὸν ἑαυτὸ του, ἀλλὰ λέει ὅλοι νὰ προσέχετε νὰ μὴν ὑπάρχη εἰς κάποιον ἀπὸ σᾶς πονηρὴ ἀπιστὴ καρδιά. Ἡ Ἐκκλησία εἶναι ἓνα σῶμα, ἡ ἀρρώστεια ἐνὸς μέλους εἶναι κίνδυνος γιὰ ὁλόκληρο τὸ σῶμα. Ὁ καθένας πρέπει νὰ ζῇ φροντίζοντας γιὰ κείνους ποὺ τὸν περιστοιχίζουν. Τὸ κάθε μέλος ὁ Χριστὸς τὸ ἐμπιστεύεται στὴν ἀγάπῃ καὶ τὴν φροντίδα τῶν ἀδελφῶν του, καὶ τὸ ἐξαρτᾷ ἀπὸ τὴν δοθήθειά τους. Πιστοὶ ποὺ ζοῦν μαζὶ σὲ ἓνα σπίτι, σὲ μιὰ γειτονιά, σὲ μιὰ ἐκκλησία, εἶναι ὑπεύθυνοι ὁ ἓνας γιὰ τὸν ἄλλον : ἔχουν ὑποχρέωσι νὰ προσέχουν μήπως ὑπάρχει σὲ κανένα ἀπ' αὐτοὺς ἀπιστία ποὺ τραβάει μακριὰ ἀπὸ τὸν Θεό : Προτρέπονται νὰ βοηθοῦν καὶ νὰ ἐνθαρρύνουν ὁ ἓνας τὸν ἄλλον οὕτως ὥστε νὰ μποροῦν ὅλοι πάντοτε νὰ ἐξακολουθοῦν νὰ μένουν σταθεροὶ εἰς τὴν πίστιν.

Εἰς τὴν μελέτην μας τοῦ ἐδ. 6 μιλήσαμε γιὰ τὸ θλιβερὸ γεγονὸς ὅτι σὲ πολλὰς περιστάσεις ἡ πρώτη παρρησία καὶ ἡ χαρὰ τῆς ἐλπίδος δὲν κρατήθηκε σταθερὴ μέχρι τέλους. Τώρα δοῖσκομε τὴν αἰτίαν τοῦτου. Δὲν φροντίζομε καὶ δὲν βοηθοῦμε ὁ ἓνας τὸν ἄλλον ὅπως ὁ Κύριος θέλει. Μὲ τὸ νὰ φροντίζομε μοναχὰ γιὰ τοὺς ἑαυτοὺς μας, καὶ οἱ ἀδελφοί μας ὑποφέρουν, ἀλλὰ καὶ μεις πολὺ ζημιωνόμαστε. Ἡ ὕγιεινὴ

ζωῇ τοῦ κάθε ἐνὸς μέλους ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν ζωὴν τοῦ περιβάλλοντος, καὶ ἀπὸ τῆ θέσι ποὺ παίρνει γιὰ τὴ διατήρησι αὐτῆς τῆς ζωῆς. Ἡ εἰδοποίησις ἔχει βαθύτερη σημασία ἀπὸ ὅση ἡμεῖς νομίζομε πὺς ἔχει « Προσέχετε νὰ μὴ ὑπάρχη εἰς κανένα ἀπὸ σᾶς καρδία πονηρὰ ἀπιστίας ».

Αὕτῃ τῇ σκέψι τὸ ἐδάφιοῦ μας ζητεῖ νὰ τονίσῃ : ἀλλὰ προτρέπετε ἀλλήλους καθ' ἐκάστην ἡμέραν διὰ νὰ μὴ σκληρυνθῇ τις ἐξ ὑμῶν διὰ τῆς ἀπάτης τῆς ἁμαρτίας. Οἱ χριστιανοὶ ἔχουν ὑποχρέωσι νὰ προτρέπουν ὁ ἕνας τὸν ἄλλον. Εἶναι ὀρθὸν καὶ δίκαιον νὰ τὸ κάνουν. Ὑπονοεῖται ἀπὸ ὅλον τὸν θεσμὸν τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ ὅτι τὰ μέλη θὰ φροντίζουν τὸ ἓνα γιὰ τὸ ἄλλο. Ἡ ζωὴ αὐτοῦ τοῦ σώματος ἐξαρτᾶται κατὰ πάντα ἀπὸ τὸ Πνεῦμα τοῦ Χριστοῦ, ὁ Ὅποιος καθὼς ἔερομε « δὲν ἤρεσε εἰς ἑαυτὸν » (Ρωμ. ιε' 3) καὶ τὸ Πνεῦμα αὐτὸ εἶναι μιὰ ἀγάπη ποὺ δὲν ζητάει τὰ δικὰ της συμφέροντα, ἀλλὰ ὑπάρχει γιὰ νὰ ἀγαπᾷ καὶ νὰ εὐλογῇ ἄλλους. Ὅταν τὸ κάθε μέλος μὲ ταπεινῶσι προσφέρεται νὰ ὑπηρετηθῇ καὶ νὰ ὑπηρετησῇ, τότε ἡ ὑγεία καὶ τὸ πνευματικὸν σφρίγος ὅλου τοῦ σώματος εἶναι ἐξασφαλισμένα. Γιὰ νὰ ἐκδηλώνεται ἡ κοινωνία τῶν ἁγίων σὲ ὅλους τοὺς κύκλους τῆς Ἐκκλησίας μας πρέπει νὰ καλλιεργήσωμεν τὴν ἐμπρακτον ὑπηρεσίαν ἀγάπης καὶ φροντίδος τοῦ ἐνὸς πρὸς τὸν ἄλλον.

Προτρέπετε ἀλλήλους καθ' ἐκάστην ἡμέραν, ἐν ὧν ὀνομάζεται τὸ σήμερον. Εἶδαμε πόσο σπουδαία σημασία εἶχε ἡ πρόσκλησις τοῦ Ἁγ. Πνεύματος. Σήμερον ἐὰν ἀκούσετε τὴν φωνὴν αὐτοῦ. Ζητούσαμε νὰ τὴν ἐφαρμόσωμε στὸ ἄτομό μας. Τώρα ἐδῶ μαθαίνομε ὅτι τὸ ἐπείγον τῆς προσκλήσεως ἀποβλέπει στὸ νὰ φροντίσῃ ὁ κάθε ἕνας ἀπὸ μᾶς νὰ τὴν χρησιμοποιήσῃ γιὰ τὸ γείτονά του καθὼς καὶ γιὰ τὸν ἑαυτό του. Ἔχομε ὑποχρέωσι νὰ σκεφτόμαστε τὸν κίνδυνον τῆς ἀναβολῆς, ὅτι θὰ ἔλθῃ καιρὸς ποὺ δὲν θὰ ὑπάρχῃ πιά Σήμερα γιὰ τοὺς γύρω μας, ποὺ τὸ ξεχνοῦν, καὶ νὰ τοὺς προτρέπομε καθ' ἐκάστην ἡμέραν. Σήμερον ! Τὸ ἔργον εἶναι ἐπείγον καὶ πρέπει νὰ γίνῃ ἀμέσως. Ἰσως νὰ εἶναι δύσκολο — Αὐτὸς ποὺ δίνει αὕτῃ τὴν ἐντολή, θὰ δώσῃ καὶ τὴ δύναμι. Ἡ συναίσθησις ὅτι εἴμαστε ἀκατάλληλοι γι' αὐτὸ πρέπει νὰ μᾶς σπρώξῃ πρὸς Ἐκεῖνον ποὺ μπορεῖ νὰ μᾶς δώσῃ τὴν ἀγάπην καὶ τὸ θάρρος, καθὼς καὶ τὴ σοφίαν ποὺ μᾶς χρειάζεται. Καθ' ἐκάστην ἡμέραν. Τὸ ἔργον προχωρεῖ ἀργὰ καὶ πρέπει νὰ γίνεται χωρὶς διακοπὴ « ἐφ' ὅσον μπορεῖ κανεὶς νὰ λέγῃ « Σήμερον ».

Τὸ Πνεῦμα τοῦ Κυρίου μας μπορεῖ νὰ μᾶς δώσῃ χάριν καὶ ὑπομονήν, καὶ πίστιν νὰ ἐπιμένωμε χωρὶς νὰ ἀποκάμνωμεν « διότι ἐὰν δὲν ἀποκάμνωμεν θέλωμεν θερίσει στὸν καιρὸ τοῦ πρέπει » (Γαλ. ζ' 9).

Καθ' ἐκάστην ἡμέραν. Αὐτὸς ὁ λόγος τοῦ Ἁγίου Πνεύματος εἶναι τὸ συμπλήρωμα τοῦ ἄλλου **Σήμερον**. Τὸ Σήμερα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος πρέπει κάθε μέρα νὰ ἀνανεώνεται σὲ παράδοσι καὶ ὑπακοή. Μόνον ἐφ' ὅσον εἴμαστε ἑτοιμοί, νὰ ζοῦμε μὲ πλήρη ὑπακοήν εἰς τὸν Θεὸν καὶ εἰς τὴν πίστιν τοῦ Ἰησοῦ, κάθε μέρα ἀνεξαιρέτως, τότε μόνον μπορεῖ νὰ αὐξήσῃ ἡ πνευματικὴ μας ζωή. Ἐκεῖνο ποῦ ἔγινε μιὰ φορὰ ἢ κάποτε στὸ παρελθόν, δὲν μᾶς ὀφελεῖ τίποτα. Ἡ ἐπικοινωνία μας μὲ τὸν Χριστόν, ἡ ἀφιέρωσίς μας σ' Αὐτόν, ἡ ὑπηρεσία μας γι' Αὐτόν πρέπει νὰ ἀνανεώνονται κάθε μέρα. Καὶ ἔτσι θὰ μένωμε σταθεροὶ ἕως τέλους στὴ φροντίδα μας γιὰ τοὺς ἄλλους, καθὼς ἐπίσης καὶ γιὰ τὴ δική μας ἀτομικὴ πνευματικὴ ζωή.

« Προτρέπετε ἀλλήλους, διὰ νὰ μὴ σκληρυνθῇ τις ἐξ ὑμῶν διὰ τῆς ἀπάτης τῆς ἁμαρτίας ». Ἀκούσαμε προηγουμένως τὴν εἰδοποίησιν : **Μὴ σκληρύνετε τὰς καρδίας σας.** Τώρα μᾶς δίνει τὴν ἐξήγησί της. **Νὰ μὴ σκληρυνθῇ τις διὰ τῆς ἀπάτης τῆς ἁμαρτίας.** Ἡ ἁμαρτία εἶναι ἀπατηλή· οἱ ἀπολαύσεις ποῦ ὑπόσχεται εἶναι ὅλες ψέμματα. Ὑπάρχουν μερικὲς ἁμαρτίες ὀφθαλμοφανεῖς, δὲν σὲ ἀπατοῦν, εὐκολα μπορεῖς νὰ τις διακρίνης. Ὑπάρχουν ὅμως καὶ ἄλλες ποῦ σὲ ἐξαπατοῦν μὲ τὸ παραπάνω. Ἐάν, εἴτε ἐπειδὴ ὁ χριστιανικὸς κόσμος τὸ ἐπιδοκιμάζει, εἴτε ἐπειδὴ εἶναι μιὰ ἐπικρατοῦσα συνήθεια ἢ ἔθιμο, εἴτε ἐπειδὴ θεωρεῖ ἀσήμαντη τὴν τάδε ἢ δεῖνα ἁμαρτίαν ποῦ κάνει, καταλήγει εἰς τὸ νὰ μὴ θεωρεῖ τὴν ἁμαρτίαν ὡς κάτι τὸ σοβαρὸν καὶ ἔτσι ὁ καθ' ὁμολογίαν Χριστιανὸς πέφτει μὲ ἀπάτη στὴν παγίδα τῆς ἁμαρτίας. Καὶ μὲ αὐτὴ τὴν ἀπάτη τῆς ἁμαρτίας, εἴτε εἶναι κοσμικότης, εἴτε ἐγωϊσμός, εἴτε ὑπερηφάνεια εἴτε διπλοπροσωπία, ἡ καρδιὰ σκληραίνει καὶ γίνεται ἀνίσχυρη γιὰ νὰ ἀκούσῃ τὴ φωνὴ τοῦ Θεοῦ. Ὅποια πρόσκλησις γιὰ κείνους ποῦ ἀντιλαμβάνονται τὸν κίνδυνον ποῦ διατρέχουν, νὰ προσέχουν. « Προτρέπετε ἀλλήλους, καθ' ἐκάστην ἡμέραν, διὰ νὰ μὴ σκληρυνθῇ τις ἐξ ὑμῶν διὰ τῆς ἀπάτης τῆς ἁμαρτίας ».

Ἄς μοῦ ἐπιτραπῇ νὰ ἐπιμείνω στὸν καθένα ποῦ θὰ ἤθελε νὰ μελετήσῃ αὐτὴν τὴν ἐπιστολὴν πόσο σοβαρὴ ὑποχρέωσι ἔχει νὰ φροντίζῃ γιὰ τοὺς γύρω του — ὄχι μόνον γιὰ τοὺς ἔξω τοῦ χριστιανικοῦ κύκλου, ἀλλὰ γιὰ κείνους μὲ τοὺς ὁποίους συναναστρέφεται μέσα στὸν κύκλον

της εκκλησίας, ὅπως ἰδιαίτερα γιὰ τὸν καθένα ποὺ κινδυνεύει νὰ σκληρυνθῇ ἀπὸ τὴν ἀπάτη τῆς ἁμαρτίας. Ὁ Χριστὸς εἰς τὸν ὁποῖον πρέπει νὰ ἀδξήσωμεν κατὰ πάντα, εἶναι Ἐκεῖνος «ἐκ τοῦ ὁποῖου πᾶν τὸ σῶμα συναρμολογοῦμενον καὶ συνδεόμενον διὰ πάσης συναφείας τῶν συνεργούντων μελῶν, κατὰ τὴν ἀνάλογον ἐνέργειαν ἐνὸς ἐκάστου μέρους, κάμνει τὴν αὔξησιν τοῦ σώματος πρὸς οἰκοδομὴν ἑαυτοῦ ἐν ἀγάπῃ» (Ἐφεσ. δ' 16).

Ὁ σύνδεσμός μας μὲ τὴν κεφαλὴν, ἡ δύναμις τῆς αὔξησέως μας εἰς Αὐτὸν κατὰ πάντα, θὰ σταθεροποιηθῇ μὲ τὴν ἀγάπην μας πρὸς τὰ γέρω μέλη τοῦ σώματός Του, ὅσο ἀδύνατα καὶ καθυστερημένα καὶ ἂν εἶναι.

Καὶ ἐὰν θὰ θέλαμε νὰ μάθωμε ποῦ θὰ μπορέσῃ νὰ βρεθῇ ἡ χάρις γιὰ τὴν ἐκτέλεσιν αὐτοῦ τοῦ ἔργου, δὲν ἔχομε νὰ πᾶμε μακριὰ γιὰ νὰ πάρωμε τὴν ἀπάντησιν. Ἡ χάρις αὕτη δοῖσεται στὸν Ἰησοῦ Χριστὸ ποὺ εἶναι ἡ Κεφαλὴ μας καὶ στὴν ἀγάπῃ Του ποὺ τὴν ἔχει ἐσχύσει μέσ' στίς καρδιὰς μας. Καθὼς μέσ' στὴν ἐπιστολὴ αὕτη μαθαίνομε γιὰ τὴν συμπάθειαν τοῦ Ἰησοῦ ὡς Ἀρχιερέως μας καὶ Ἀρχηγοῦ μας, ὡς πιστεύομεν πὼς Αὐτὸς μᾶς κάνει μετόχους τοῦ Πνεύματός του. Μᾶς διαμορφώνει ὥστε νὰ μᾶς κίνη ὁμοίους μ' Αὐτόν, μᾶς ὁδηγεῖ νὰ περιπατήσωμεν στὰ δικά Του ἴχνη, κάνει τὸν καθένα ἀπὸ μᾶς ὅ,τι ἦταν Ἐκεῖνος, ἕνα Ἱερεῖα μὲ καρδιά ἱερατικὴ, ἔτοιμον νὰ ζῆσῃ καὶ νὰ πεθάνῃ γι' αὐτοὺς ποὺ τὸν περιστοιχίζουν. Διὰ τοῦτο ἀδελφοὶ προτρέπετε ἀλλήλους καθ' ἐκάστην ἡμέραν.

1. Τὸ ἔργον αὐτὸ εἶναι πολὺ δύσκολον. Ἀλλὰ θὰ μᾶς δοθῇ δύναμις γι' αὐτό, ὅπως δίνεται γιὰ κάθε ἄλλο ἔργον. Πρῶτα δὲν ὅλα δὲ γίνῃ δεκτὴ ἀπὸ μᾶς αὐτὴ ἡ διαταγὴ δὲς κλημυροσὴ ἡ καρδιά μας μὲ τὸ συναισθημα τῆς ὑποχρεώσεως δὲς παραχωρήσωμεν τοὺς ἑαυτοὺς μας εἰς τὸν Κύριον μὲ ἐκουσίαν ὑποταγὴν, καὶ ἂν ἀκόμη δὲν βλέπομεν τὴν ἐλαχίστην προοπτικὴν ὅτι θὰ τὸ κάνωμεν. Ἐπειτα δὲς περμένωμεν ἀπὸ Αὐτοῦ νὰ μᾶς δώσῃ φῶς καὶ δύναμιν — σοφία γιὰ νὰ ξέρωμε πὼς θὰ δοξάσωμε, θάρρος γιὰ νὰ ποῦμε τὴν ἀλήθειαν μὲ ἀγάπην, «Παραουσιάσατε τοὺς ἑαυτοὺς σας εἰς τὸν Θεὸν ὡς ζῶντας ἐκ νεκρῶν, καὶ τὰ μέλη σας ὡς ὄργανα δικαιοσύνης στὰ χεῖρα Του». Ἡ φωτιὰ μέσ' στὴν καρδιά μας δὲς διατηροῖται ἀναμμένη ἡ χάρις γιὰ ὑπακοὴν δὲν θὰ μᾶς λείψῃ.

2. Ἡ ἐπιστολὴ αὕτη εἶναι μιὰ ἐκθεσις τῆς ἐσωτερικῆς ζωῆς, τῆς ζωῆς τῆς πίστεως. Χωρὶς ὅμως μ' αὐτὸ φυσικὰ νὰ ἀποκλείεται ἡ ἀνάγκη τοῦ ἔργου. Ὁ κάθε πιστὸς δὲς ἀναλάβῃ ὑποχρεώσιν ἀπέναντι τοῦ Κυρίου νὰ φροντίζῃ γιὰ τοὺς ἄλλους. Κάθε κοινωνοῦργια χάρι, καὶ καθύστερη γνώσι περὶ τοῦ Ἰησοῦ ποὺ ζητοῦμε, δὲς τὴ χρῆσιμοποιήσωμε γιὰ νὰ ὑπηρετήσωμε τοὺς γέρω μας. Προτρέπετε ἀλλήλους κάθε μέρα.

XXVII

ΜΕΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

γ' 14. Μέτοχοι γάρ τοῦ Χριστοῦ γεγόναμεν ἂν περ τὴν ἀρχὴν τῆς ὑποστάσεως μέχρι τέλους θεοβαίαν κατὰσχωμεν.

15. Ἐν τῷ λέγεσθαι : Σήμερον ἂν τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούσητε μὴ σκληρύνετε τὰς καρδίας ὑμῶν ὥς ἐν τῷ παραπικρασμῷ.

14. Διότι ἔχομε γίνεи συμμετόχοι τοῦ Χριστοῦ ἂν θεοβαίως διατηρήσωμεν τὴν ἀρχικὴν πίστιν σταθεράν μέχρι τέλους.

15. Καθ' ὅλον τὸ διάστημα κατὰ τὸ ὅποιον ἐξακολουθεῖ νὰ μᾶς λέγεται : Σήμερον (δηλ. ἐφ' ὅσον διαρκεῖ ἡ ἐπίγειος ζωὴ μας) ἂν ἀκούσετε τὴν φωνὴν Του μὴ σκληρύνετε τὰς καρδίας σας ὅπως τότε πού ἐπικράνατε τὸν Θεόν.

Εἰς τὸ δεύτερον κεφάλαιον μᾶς παρουσιάζεται ἡ διπλῇ ταύτισις τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ καὶ τοῦ πιστοῦ λαοῦ Του. Ἀπὸ θείας πλευρᾶς εἶναι ἓνα, διότι καὶ ὁ ἀγιάζων καὶ οἱ ἀγιαζόμενοι προέρχονται ἀπὸ ἓνα Πατέρα, δηλαδή ἀπὸ τὸν Θεόν. Γ' αὐτὸ τοὺς ὀνομάζει ἀδελφούς. Ἀπὸ τὴν ἄλλῃ πλευρά, τὴν ἀνθρωπίνην, εἶναι ἓνα ἐπειδὴ Ἐκεῖνος ἔγινε ἄνθρωπος, καὶ ἐπῆρε τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν. Ἐπειδὴ τὰ παιδία συμμετέχουν εἰς τὸ αἷμα καὶ τὴν σάρκα καὶ αὐτοὶ μετέσχε ἐπίσης ἀπὸ τὰ ἴδια. Ἐδῶ ἔχομε τὴν ἴδια λέξι ὅπως καὶ ἐκεῖ. Ἀκριβῶς ὅπως ὁ Χριστὸς μετέσχε σαρκὸς καὶ αἵματος ἔτσι καὶ μεις γινόμεθα μέτοχοι τοῦ Χριστοῦ. Μὲ τὸ νὰ γίνῃ ὁ Χριστὸς μέτοχος σαρκὸς καὶ αἵματος, μπῆκε σὲ μιὰ τελεία ἐπικοινωνία μαζί μας καθ' ὅλα, ἡ ζωὴ μας καὶ ὁ θάνατός μας ἔγιναν δικὰ Του. Ὅταν ἡμεῖς γινόμαστε μέτοχοι τοῦ Χριστοῦ, μπαίνομε σὲ μιὰ τελεία ἐπικοινωνία μαζί Του σὲ ὅλα ὅσα Αὐτὸς ἦτο καὶ εἶναι ὁ θάνατός Του καὶ ἡ ζωὴ Του γίνονται δικὰ μας.

Ἐχομε γίνεи μέτοχοι τοῦ Χριστοῦ. Τί μυστήριον ! Τί θησαυρὸς ! Τί εὐλογία ! Ὁ μοναδικὸς σκοπὸς τῆς ἐπιστολῆς εἶναι νὰ μᾶς δείξῃ ποῖος εἶναι αὐτὸς ὁ Χριστὸς τοῦ ὁποίου ἐγίναμε μέτοχοι, καὶ τί Αὐτὸς

μπορεῖ νὰ κάνῃ γιὰ μᾶς. Ἐδῶ, στὴν ἀρχὴ τῆς ἐπιστολῆς, ἀνάμεσα στὰ ἀναγκαῖα καὶ ἐπικληρικὰ λόγια γιὰ τὴν νωθρότητα καὶ τὴν ἀπιστίαν ποὺ εἶχαν ἀφήσει νὰ τοὺς κυριαρχοῦν, ὑπενθυμίζεται εἰς τοὺς πιστοὺς, ποῖο εἶναι τὸ μερίδιό τους καὶ ἡ περιουσία τους. **Ἔχουν γίνει μέτοχοι τοῦ Χριστοῦ.** Διατρέχομεν συχνὰ τὸν κίνδυνον, καθὼς προσέχομε τὴν διδασκαλίαν τῆς Γραφῆς περὶ τοῦ Χριστοῦ ὡς Ἀρχιερέως μας, νὰ θεωρῶμεν Αὐτὸν ὡς ἓνα πρόσωπον ἔξω ἀπὸ μᾶς, καὶ τὸ ἔργον Του σὰν κάτι ποὺ ἔχει γίνει ἑξωτερικῶς γιὰ μᾶς στὸν οὐρανόν. Οἱ πολῦτοις αὐτὲς λέξεις μᾶς θυμίζουν ὅτι ἡ σωτηρία μας συνίσταται εἰς τὸ νὰ κατέχωμεν Αὐτὸν τὸν Ἰδιον, εἰς τὸ νὰ εἴμαστε μιὰ ζωὴ μὲ Αὐτόν, εἰς τὸ νὰ ἔχωμεν Αὐτόν σὰν τὸν ἑαυτόν μας. Ὁ Χριστὸς δὲν μπορεῖ νὰ κάνῃ τίποτα γιὰ μᾶς παρὰ μόνον ὡς Σωτὴρ ἑσωτερικῶς. Μὲ τὸ νὰ εἶναι Αὐτὸς ἡ ζωὴ μας, νὰ κατοικῇ μέσα μας καὶ νὰ ἐργάζεται μέσα μας προσωπικά. Ὅπως ὁ Χριστὸς πραγματικὰ καὶ ἀληθινά, ὅταν ἔγινε μέτοχος σαρκὸς καὶ αἵματος ἐναντίσθηκε τέλεια καὶ αἰώνια μὲ τὸν ἄνθρωπον καὶ τὴν φύσιν Του, ἔτσι ὥστε Αὐτὸς καὶ αὐτὴ νὰ εἶναι ἀχώριστα ἐνωμένες σὲ μιὰ ζωὴ, τόσο ἀκριβῶς, ὅταν καὶ μεῖς γινόμεσθε μέτοχοι τοῦ Χριστοῦ ταυτιζόμεσθε ἀχώριστα μὲ Αὐτόν. Ἀφ' οὗτο ὁ Χριστὸς ἔγινε μέτοχος σαρκὸς καὶ αἵματος, εἶναι γνωστὸς καὶ θὰ εἶναι καθ' ὅλην τὴν αἰωνιότητα, ἀκόμα καὶ ἀπάνω στὸ θρόνον, ὡς Τίς Ἀνθρώπων. Ὅχι λιγώτερον καὶ μεῖς ὅταν γίνωμε ἀληθινὰ μέτοχοι τοῦ Χριστοῦ, θὰ γίνωμε γνωστοί, ἀπὸ τώρα καὶ καθ' ὅλην τὴν αἰωνιότητα, ὅτι εἴμαστε ἓνα μὲ τὸν Χριστὸν ἐπάνω στὸ θρόνον τῆς δόξης. Ὡ! ἅς γνωρίσωμε τοὺς ἑαυτούς μας ὅπως ὁ Χριστὸς μᾶς γνωρίζει — μετόχους τοῦ Χριστοῦ.

Αὐτὸ εἶναι τὸ μοναδικὸ πρᾶγμα ποὺ ὁ Θεὸς ἐπιθυμεῖ. Ὅταν ὁ Θεὸς παρουσιάζει τὸν μονογενῆ Του Τίον ὡς τὸν μοναδικὸ δρόμον ποὺ θὰ μπορέσῃ νὰ μᾶς πλησιάσῃ πρὸς Αὐτόν, ἐννοεῖ ὅτι δὲν μπορεῖ νὰ δοθῇ ἀπόλαυσι καὶ νὰ ἔχῃ ἐπικοινωνίαν μὲ τίποτα στὸ ὁποῖον νὰ μὴν εἶναι φανερὴ ἡ ὁμοιότης τοῦ Τίου Του. Δὲν μπορούμε νὰ ἔχωμε εἴσοδον στὴν εὐνοίαν καὶ τὴν καλωσύνην τοῦ Θεοῦ ἂν Αὐτὸς δὲν μπορεῖ νὰ δῇ σὲ μᾶς τὸν Χριστόν. Ἐὰν ὁ Θεὸς μᾶς ἐκάλεσε εἰς τὴν κοινωνίαν τοῦ Τίου Του, καὶ μᾶς ἔκανε κοινωνοὺς ὅλων ὅσα ἔχει ὁ Χριστὸς, μᾶς ἔκανε δηλαδὴ υἱούς, μᾶς χαρίζει τὴν ἀγάπην Του, καὶ τὸ Πνεῦμα τοῦ Πατρὸς, ἅς ζοῦμε μιὰ ζωὴ ἀντάξια μ' αὐτὰ τὰ προνόμια, ἅς ζοῦμε σὰν ἄνθρωποι ποὺ εἴμαστε — τί πλουτοῦς χάριτος! — **μέτοχοι τοῦ Χριστοῦ!**

Καὶ πῶς θὰ μπορούμε νὰ ξέρωμε μὲ πλήρη βεβαιότητα ὅτι εἶναι πραγματικά ἔτσι, καὶ νὰ χαίρωμε πάντοτε μὲ τὴν εὐλογημένη συναίσθησι ὅλων ὅσα ἡ βεβαιότης αὐτὴ συνεπάγεται ; Ἀκριβῶς ὡπὼς λέγαμε καὶ παραπάνω, ὅταν παρουσιάσθηκε ὑπὸ μία ἄλλη πλευρὰ ἡ εὐλογημένη σχέσις μας μετὰ τοῦ Χριστοῦ ἐξίμεθα οἶκος Του ἐὰν κρατήσωμεν τὴν πορρῆσιαν καὶ τὸ καύχημα τῆς ἐλπίδος μέχρι τέλους δεδαίαν » τὸ ἴδιο καὶ τώρα ἔχομε νὰ δώσωμε τὴν ἴδια ἀπάντησι ! « Εἴμεθα μέτοχοι τοῦ Χριστοῦ ἐὰν κρατήσωμεν μέχρι τέλους δεδαίαν τὴν ἀρχικὴν μας πίστιν. Πρέπει νὰ κρατήσωμε σταθερὰ τὴν ἀρχικὴν πίστι μας. Ἄν πρέπει, καθὼς πολλοὶ νομίζουν, νὰ ἀρχίσωμε μὲ τὴν πίστι καὶ νὰ ἐξακολουθήσωμε μὲ τὰ ἔργα. Ὁχι, ἡ πεποίθησις μὲ τὴν ὁποίαν ἀρχίσωμε πρέπει νὰ κρατηθῇ σταθερὴ μέχρι τέλους. Πρέπει νὰ ἰδοῦμε ὅτι ὅταν ἐγίναμε μέτοχοι τοῦ Χριστοῦ, αὐτὸ τὰ περιέχει ὅλα, καὶ ὅτι ὡπὼς σὴν ἀρχή, ἔτσι σὲ ὅλο τὸ διάστημα μέχρι τοῦ τέλους, μπορούμε νὰ δεχόμεστε τελειῶς ὅλα ἀπὸ τὸν Χριστὸν μοναχὰ διὰ τῆς πίστεως, καὶ ἀνάλογα μὲ τὴν πίστιν μας. Ἐὰν δὲν πάρωμε διὰ πίστεως τὴν δύναμι ἀπὸ τὸν Χριστόν, τὰ δικὰ μας τὰ ἔργα δὲν ἔχουν καμμιά ἀξία. Ὁ Θεὸς ὅ,τι κάνει τὸ κάνει διὰ τοῦ Χριστοῦ, καὶ ἐφ' ὅσον ζοῦμε διὰ πίστεως καὶ ἀπολαμβάνωμε τὰ πλοῦτή μας ἐν Χριστῷ τότε ὁ Θεὸς μπορεῖ νὰ κἀνῃ μέσα μας ὅσα ἔχει ὑπ' ὄψιν Του γιὰ μᾶς. Διὰ μέσου αὐτῆς μας τῆς πίστεως ὁ Θεὸς μπορεῖ νὰ κἀνῃ ὅλα τὰ ἔργα μας τὰ ὑπὲρ ἡμῶν καὶ τὰ ἐντὸς ἡμῶν.

Διότι ἔχομεν γίνει—προσέξατε τὸν τετελεσμένον χρόνον ὃχι στὸν μέλλοντα θὰ γίνωμεν—ἔχομε γίνε (γεγόναμεν) **μέτοχοι τοῦ Χριστοῦ ἐὰν κρατήσωμεν μέχρι τέλους.** Ἡ σταθερότης μας θὰ εἶναι ἡ σφραγίδα πῶς εἴμαστε μέτοχοι τοῦ Χριστοῦ. Ἡ πίστις, μὲ τὴν ὁποίαν, κατὰ τὴν ἐπιστροφὴν μας, γνωρίζομε ἀμέσως ὅτι ἔχομε τὸν Χριστόν, αὐξάνει καθαρώτερη καὶ λαμπερώτερη, καὶ μὲ περισσότερο ἰσχυρὰ ἀποτελέσματα ξεδιπλώνοντας τοὺς θησαυροὺς τοῦ Χριστοῦ, ἐφ' ὅσον κρατοῦμεν αὐτὴν σταθερὰν μέχρι τέλους. Πίστις σταθερὰ μαρτυρεῖ ὅτι ἔχομε τὸν Χριστόν, ἐπειδὴ διὰ μέσου αὐτῆς ὁ Χριστὸς ἐνεργεῖ τὴν δύναμι τοῦ νὰ μᾶς κρατᾷ καὶ τελειοποιῇ.

Πιστέ ! Θέλεις νὰ ἀπολαμβάνης τὴν πλήρη βεβαιότητα καὶ τὴν πλήρη πείραν ὅτι εἶσαι μέτοχος τοῦ Χριστοῦ ; **Μένε κάθε μέρα σὲ ζωντανὴ ἐπικοινωνία μὲ τὸν Χριστόν.** Ὁ Χριστὸς εἶναι ζωντανὸ πρόσωπο, θὰ Τὸν γνωρίσης καὶ θὰ Τὸν ἀπολαύσης μόνον ὅταν ἔχῃς μιὰ ζωντανή

σχέσι μαζί Του. Ὁ Χριστὸς εἶναι ὁ Ἀρχηγός μου· πρέπει νὰ προσκαλῶμαι σ' Αὐτόν, πρέπει νὰ ἀκολουθῶ Αὐτόν, ὅπου μὲ ὀδηγήσῃ. Ὁ Χριστὸς εἶναι ὁ Ἀρχιερεὺς μου· πρέπει νὰ Τὸν ἀφήσω νὰ μὲ ἀνεβάσῃ μέχρι τῆς παρουσίας τοῦ Θεοῦ. Ὁ Χριστὸς εἶναι ὁ ζωντανὸς Τίς τοῦ Θεοῦ, ἡ ζωὴ μας· πρέπει νὰ ζῶ τὴν ζωὴν Του. Εἰμαι οἰκὸς Του· μόνον τότε θὰ γνωρίσω Αὐτόν ὡς Τίον ἐπὶ τὸν οἶκον Αὐτοῦ διὰ παραδόσω τὸν ἑαυτὸν μου γιὰ νὰ κατοικῇ ἐντός μου.

Ἀλλὰ θὰ γίνωμε μέτοχοι τοῦ Χριστοῦ μόνον διὰ πίστεως ἐὰν κρατήσωμεν μέχρι τέλους δεβαίαν τὴν ἀρχικὴν μας πίστιν. Ἀρχίζε κάθε μέρα, ἀντιμετώπιζε κάθε δυσκολία μὲ μιὰ ἀνανέωσι τῆς πρώτης ἐμπιστοσύνης μὲ τὴν ὁποίαν παρεδόθηκες σ' Αὐτόν διὰ νὰ πρώτη φορὰ Τὸν ἐγνώρισες, μὲ τὴν πείραν ὅτι « ἡ ὁδὸς τῶν δικαίων εἶναι ὡς τὸ λαμπρὸν φῶς τὸ φέγγον ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον ἕως οὗ γείνη τελεία ἡμέρα » (Παρ. δ' 18) καὶ θὰ γνωρίσης πόση ἀπέραντη εὐλογία εἶναι τὸ νὰ εἶναι κανεὶς μέτοχος τοῦ Χριστοῦ.

1. Ὃταν ὁ Χριστὸς ἔγινε μέτοχος τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως, εἶχε τόσο πλήρως ταυτίσει τὸν ἑαυτὸν Του μὲ μᾶς, ὥστε ὁ καθένας μπορούσε νὰ τὸ βλέπῃ καὶ νὰ τὸ γνωρίσῃ. Ἐγὼ γίνε μέτοχος τοῦ Χριστοῦ· ὅς ταυτίζωμαι λοιπὸν τόσο μὲ Αὐτόν, ὥστε ὁλόκληρη ἡ ζωὴ μου νὰ τὸ δείχνῃ. Ἔτσι ὅλοι θὰ μποροῦν νὰ βλέπουν καὶ νὰ ξέρουν πῶς εἰμαι μέτοχος τοῦ Χριστοῦ.

2. Πῶς ὁ Χριστὸς ἔγινε μέτοχος τῆς δικῆς μας φύσεως; Ἄφησε τὴ δική Του κατάστασι ζωῆς, τὰ ἀρνήθηκε ὅλα, καὶ μπῆκε στὴ δική μας κατάστασι ζωῆς. Πῶς ἐγὼ θὰ γίνω μέτοχος τοῦ Χριστοῦ; Ὃταν ἀπὸ τῆς δικῆς μου κατάστασι ζωῆς, διὰ ἀρνηθῶ τὰ πάντα, καὶ παραχωρήσω τὸν ἑαυτὸν μου νὰ μὲ κατακτήσῃ Ἐκεῖνος, καὶ νὰ ζῶ τὴ ζωὴ τῆς δικῆς Του.

3. Ἐὰν κρατήσωμεν μέχρι τέλους. Ὁ Χριστὸς ἐτήρησε σταθερὴ τὴν παραχώρησίν Του νὰ εἶναι ἄνθρωπος, ἀκόμη καὶ μέχρι θανάτου. Ἄς διατηρῶ καὶ ἐγὼ τὴν παραχώρησίν μου πρὸς τὸν Χριστό, μὲ οἰανδήποτε θυσία.

4. Μέτοχος τοῦ Χριστοῦ, τῆς ζωῆς Του, τῆς σιτάσεώς Του ὡς ἀνθρώπου, τῆς πραότητος καὶ ταπεινώσεως τῆς καρδιᾶς Του· μέτοχος τοῦ ζώντος Χριστοῦ ποὺ θέλει νὰ ζήσῃ τὴν ζωὴν Του μέσα μου.

XXVIII

Η ΑΝΑΠΑΥΣΙΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΧΑΝΑΑΝ

γ' 16. Τίνες γάρ ἀκούσαντες παρεπίκραναν ; ἀλλ' οὐ πάντες οἱ ἐξεληθόντες ἐξ Αἰγύπτου διὰ Μωϋσέως ;

17. Τίσι δὲ προσώχθισε τεσσαράκοντα ἔτη ; οὐχὶ τοῖς ἁμαρτήσασιν, ὧν τὰ κώλα ἔπεσεν ἐν τῇ ἐρήμῳ ;

18. Τίσι δὲ ὤμοσε μὴ εἰσελεύσεσθαι εἰς τὴν κατὰπαυσιν αὐτοῦ εἰ μὴ τοῖς ἀπειθήσασιν ;

19. Καὶ βλέπομεν ὅτι οὐκ ἤδυνήθησαν εἰσελθεῖν δι' ἀπιστίαν.

16. Σὺς ἐρωτῶ ποῖοι εἶναι ἐκεῖνοι ποὺ ἀκούσαν τὴν φωνὴν ἀλλὰ ἐπίκραναν (τὸν Θεόν) ; Δὲν εἶναι ὅλοι ἐκεῖνοι ποὺ ἐβγήκαν ἀπὸ τὴν Αἰγύπτου διὰ τοῦ Μωϋσέως ;

17. Ἐναντίον ποίων ὁ Θεὸς αἰσθάνθηκε ἀποστροφὴν ἐπὶ τεσσαράκοντα ἔτη ; οὐχὶ ἐναντίον ἐκείνων ποὺ εἶχαν ἁμαρτήσῃ, τῶν ὁποίων τὰ πτώματα ἔπεσαν εἰς τὴν ἐρήμον ;

18. Διὰ ποίους ἄλλους ὠρκίσθηκε ὅτι δὲν θὰ εἰσέλθουν εἰς τὴν ἀνάπαυσιν τοῦ παρὰ δι' ἐκείνους ποὺ ὑπῆρξαν ἀπειθεῖς ;

19. Καὶ ἔτσι βλέπομεν ὅτι δὲν ἠμπόρουν νὰ εἰσέλθουν ἐξ αἰτίας τῆς ἀπιστίας των.

Στὰ πρῶτα ἐδάφια τῆς ἐπιστολῆς εἶδαμε ὅτι ὁ Θεὸς ἔχει δύο οἰκονομίας ἢ τρόπους σχέσεώς του μὲ τοὺς ἀνθρώπους, καὶ ὅτι αὐτὲς πολλὰς φορὰς ἔχουν κάποια ἀντιστοιχία στὴν πνευματικὴ ζωὴ. Ὑπάρχουν πιστοὶ ποὺ περπατοῦν συνήθως στὸ μισοσκοτάδιο καὶ στὴ δουλεία τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης· ὑπάρχουν ἄλλοι, ποὺ ξέρουν πραγματικὰ τὴ χαρὰ καὶ τὴ δύναμι τῆς Καινῆς Διαθήκης καὶ ἔχουν ἐκκοινωνίαν μὲ τὸν Θεόν, ὅχι ὅπως οἱ τῆς Παλαιᾶς διὰ μέσου τῶν προφητῶν, ἀλλὰ πραγματικὰ καὶ κατ' εὐθείαν διὰ μέσου τοῦ ἰδίου τοῦ Υἱοῦ.

Στὰ ἐδάφια ποὺ μελετοῦμε τώρα ἔχομε τὴν ἴδια ἀλήθεια ὑπὸ ἄλλην ὁμῶς ἀποψιν. Ἡ ἐπιστολὴ μᾶς εἶχε μιλήσει γιὰ τὸν Χριστὸν ὅτι εἶναι ἀνώτερος τοῦ Μωϋσέως. Αὐτὸ δίνει τὴν εὐκαιρίαν νὰ γίνη

λόγος με τόνο σοβαρᾶς εἰδοποιήσεως, γιὰ τὸ λαὸ Ἰσραὴλ ποὺ θύγη ἀπὸ τὴν Αἴγυπτο. Δὲν μπῆκαν ὅλοι στὴ γῆ Χαναάν. Ἐγινε ἕνας διαχωρισμὸς μεταξὺ αὐτῶν ποὺ ὁ Θεὸς εἶχε ἐλευθερώσει ἐκ τῆς Αἰγύπτου, μερικοὶ χάθηκαν στὴν ἔρημον· ἄλλοι ἐμπῆκαν πραγματικὰ καὶ κατέλαβον τὴν γῆν ποὺ τοὺς εἶχε ὑποσχεθῇ ὁ Θεός. Ἡ αἰτία αὐτῆς τῆς ἀποτυχίας νὰ μποῦν στὴ γῆ Χαναάν, ἦταν, ὅπως εἴπαμε, παρακοή, ποὺ προήρχετο ἀπὸ ἀπιστίαν. Ὅταν ὁ Θεὸς τοὺς ἔδωκε διαταγὴ νὰ προχωρήσουν καὶ νὰ γίνουν κύριοι τῆς χώρας, τοὺς κατέλαβε φόβος. Δὲν ἐπίστευαν στὴν ὑπόσχεσι τοῦ Θεοῦ, καὶ παρήκουσαν στὴ διαταγὴ Του. Αἰτία τῆς παρακοῆς εἶναι πάντοτε ἡ ἀπιστία, δὲν μπόρεσαν νὰ μποῦν μέσα στὴ γῆ ἐξ αἰτίας τῆς ἀπιστίας καὶ τῆς παρακοῆς.

Ἡ ἱστορία ἔχει μιὰ βαθειὰ πνευματικὴ σημασία καὶ μᾶς διδάσκει ἓνα μάθημα μεγάλης σπουδαιότητος. Στὸ κεφάλαιο αὐτὸ ἤδη δυὸ φορές εἶδαμε ὅτι δὲν εἶναι ἀρκετὸ νὰ ἀρχίζουμε καλὰ· πρέπει νὰ μένουμε σταθεροὶ **μέχρι τέλους**. Διαβάσαμε γιὰ τὸν λαὸ Ἰσραὴλ — « Διὰ πίστεως ἔκαμαν τὸ Πάσχα καὶ τὴν πρόσχυριν τοῦ αἵματος· διὰ πίστεως διέβησαν τὴν Ἑρυθρὰν θάλασσαν » (Ἐβρ. ια' 28, 29). Ὑπῆρχε ἡ προκαταρκτικὴ πίστις νὰ θγοῦν ἀπὸ τὴν Αἴγυπτο. Ὅταν ὁμοῦς ἦρθε ἡ δοκιμασία νὰ φανερωθῇ ἂν θὰ **ἐκρατοῦσαν τὴν ἀρχικὴν πεποίθησίν των σταθερὰν μέχρι τέλους**, ἡ πλειονότης ἀπέτυχε. Ἡ πίστις τοὺς ἦταν μόνον πρόσκαιρη· εἶχαν πίστι νὰ ἀφήσουν τὴν Αἴγυπτο, δὲν εἶχαν ὁμοῦς πίστιν νὰ μποῦν στὴ γῆ Χαναάν.

Μεταξὺ ἐκείνων πρὸς τοὺς ὁποίους ἀπευθίνεται ἡ Ἐπιστολὴ ὑπῆρχαν χριστιανοὶ ποὺ βρισκόνταν στὴν ἴδια κατάστασι. Ἀρχισαν καλὰ, ἀλλὰ συνάντησαν ἐμπόδια. Μερικοὶ σταμάτησαν· μερικοὶ καὶ ὀπισθοχώρησαν. Ἔτσι ἀκριδῶς ὑπάρχουν πολλοὶ χριστιανοὶ στίς ἐκκλησίες μας ποὺ ποτὲ δὲν προχωροῦν περισσότερο ἀπὸ τὴν πρωταρχικὴ πίστι τῆς ἐπιστροφῆς τους. Λένε ὅτι γνωρίζουν ὅτι ὁ Θεὸς τοὺς ἔσωσε ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον. Μένουν ἱκανοποιημένοι μὲ τὴν σκέψι ὅτι ἔχουν ἐπιστροφῇ στὸν Χριστό. Δὲν ὑπάρχει μεθ' στὴν καρδιά τους ἡ ἐπιθυμία, ἡ σοβαρὴ ἀπόφασις νὰ προχωρήσουν σὲ μιὰ ζωὴ ἁγιασμοῦ, δὲν εἶναι πρόθυμοι νὰ θυσιάσουν τὸ πᾶν γιὰ νὰ μποῦν στὴ γῆ τῆς ἀναπαύσεως καὶ τῆς νίκης ποὺ τοὺς ἔχει ὑποσχεθῇ ὁ Θεός.

Ὅταν ὁ Ἰσραὴλ ἐπλησίαζε νὰ μπῇ στὴ γῆ Χαναάν ὁ Μωϋσῆς

τοὺς εἶπε : « Ἐξήγαγεν ἡμᾶς ἐκεῖθεν διὰ νὰ εἰσαγάγῃ ἡμᾶς καὶ νὰ δώσῃ εἰς ἡμᾶς τὴν γῆν τὴν ὁποίαν ὤμοσε πρὸς τοὺς πατέρας ἡμῶν » (Δευτ. 5' 23). Φοβοῦμαι ὅτι ὑπάρχουν πολλοὶ χριστιανοὶ ποὺ χωρίζουν στὰ δυὸ ἐκεῖνα ποὺ ὁ Θεὸς τὰ ἔχει μαζὶ ἐνωμένα. Εὐχαριστοῦνται νὰ θγοῦν ἀπὸ τὴ γῇ τῆς δουλείας· δὲν εἶναι ὅμως ἔτοιμοι νὰ προχωρήσουν στὸ δρόμο μαζὶ μὲ τὸν Θεό, γιὰ νὰ μποῦν στὴ γῇ ποὺ τοὺς εἶχε ὑποσχεθῇ καὶ νὰ νικήσουν κάθε ἐχθρόν. Εὐχαριστοῦνται ποὺ θὰ γίνουν εὐτυχεῖς μὲ τὸ νὰ ἀπελευθερωθοῦν ἀπὸ τὴ δουλεία· ἀλλὰ δὲν ποθοῦν νὰ ζήσουν μιὰ ἀγία ζωὴ, χωρισμοῦ ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν καὶ ὑπηρεσίας. Δὲν δίνουν καιμὶὰ προσοχὴ στὴ φωνὴ τοῦ Θεοῦ ποὺ τοὺς καλεῖ νὰ μποῦν στὴν ἀνάπαυσί Του, ἀλλὰ σκληρύνουν τὶς καρδιές τους. Εἶναι ἀξιο παρατηρήσεως ὅτι οἱ ἄνθρωποι τοὺς ὁποίους ὁ Θεὸς εἶχεν ἀρχίσει νὰ σῶζῃ ἐσκήρυναν τὴν καρδιά τους ὄχι μὲς' στὴν Αἴγυπτο, ἀλλὰ εἰς τὰ ὄρια τῆς γῆς Χαναάν. Καὶ σήμερον ἀκόμη θρῖσκομε τὴν σκληρύνει τῆς καρδιᾶς μεταξὺ μερικῶν χριστιανῶν ποὺ ὁμολογοῦν ὅτι ἔχουν σωθῇ, καὶ ὄχι μόνον ἔχουν ἀρχίσει νὰ ζοῦν χριστιανικὴν ζωὴν, ἀλλὰ ἔχουν κάνει καὶ κάποια σχετικὴ πρόοδο. Δὲν ὑπακούουν εἰς τὴν πρόσκλησιν νὰ γίνουν ἄγιοι, (Α' Πέτρ. α' 15-16), τὴν πρόσκλησιν νὰ σταματήσουν μιὰ ζωὴ παραπλανήσεων καὶ παραπόνων, καὶ νὰ μποῦν στὴν ἀνάπαυσιν τοῦ Θεοῦ, τὴν πρόσκλησι σὲ μιὰ ζωὴ νίκης ἐναντίον κάθε ἐχθροῦ καὶ νὰ ὑπηρετήσουν τὸν Θεὸν μέσα στὴ γῇ ποὺ τοὺς ὑπεσχέθη. Λένε ὅτι μιὰ τέτοια ζωὴ εἶναι πολὺ ὑψηλὸ καὶ πολὺ δύσκολο πρᾶγμα. Δὲν πιστεύουν μαζὶ μὲ τὸν Χάλεβ πὼς : « Δυνάμεθα νὰ κυριεύσωμεν αὐτὴν » (Ἀριθμ. 14' 30). Φοβοῦνται τὴν θυσίαν καὶ προσκολλῶνται στὴν σαρκικὴ ζωὴ. Μὲ τὸ νὰ μὴ δίνουν προσοχὴ ὥστε νὰ ἀκούσουν τὴ φωνὴ τοῦ Θεοῦ, ἡ καρδιά τους σκληρύνεται. Ὁ Θεὸς ὠρκίσθηκε ὅτι δὲν θὰ μποῦν στὴν ἀνάπαυσί Του.

Δὲν μπορῶ μὲ περισσότερη σοβαρότητα νὰ ἐπιμείνω στὸ ὅτι κάθε χριστιανὸς ἀναγνώστης πρέπει νὰ μελετήσῃ καλὰ αὐτὰ τὰ δυὸ εἶδη τῆς χριστιανικῆς ζωῆς. Ὑπάρχουν χριστιανοὶ σαρκικοὶ καὶ χριστιανοὶ πνευματικοί· εἶναι ἐκεῖνοι ποὺ παραμένουν νήπιοι καὶ ἐκεῖνοι ποὺ αὐξάνουν εἰς ἄνδρα τέλειον. Εἶναι ἐκεῖνοι ποὺ θγαίνουν ἀπὸ τὴν Αἴγυπτο, ἀλλὰ περιπλανῶνται εἰς τὴν ἔρημον μιᾶς κοσμικῆς ζωῆς· καὶ εἶναι καὶ ἐκεῖνοι ποὺ ἀκολουθοῦν τὸν Κύριον καθ' ὅλα καὶ μπαίνουν στὴ

ζωή της αναπαύσεως και της νίκης. Ὁ καθένας ἀπὸ μᾶς ἂς ἐξετάσῃ νὰ δῇ ποῦ στέκεται, καὶ δίνοντας σοβαρὴ προσοχὴ στὶς προειδοποιήσεις τοῦ Θεοῦ ἂς προχωρῇ μὲ ὅλην τὴν καρδίαν μὲ τὴν ἀπόφασιν νὰ ἀκολουθῇ μέχρι τέλους τὸν Ἰησοῦν ζητώντας νὰ κἀν σταθερῶς καὶ ἀνελλιπῶς ὁλόκληρο τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ.

Τὶ θέλουν νὰ μᾶς διδάξουν ὅλες αὐτὲς οἱ εἰδοποιήσεις στὴν Ἐπιστολὴ μας, ποῦ εἰδικὸς τῆς σκοπὸς κυρίως εἶναι νὰ ἀναπτύξῃ τὴν οὐράνιον ζωὴν καὶ δύναμιν, τὴν τελείαν σωτηρίαν ποῦ ἔχει κάμει ὁ Μέγας μας Ἀρχιερεὺς ; Θέλουν νὰ μᾶς διδάξουν τοῦτο : ὅτι δὲν μᾶς ὠφελεῖ καθόλου τὸ νὰ ξέρωμε γιὰ τὸ Πρόσωπο καὶ τὸ ἔργον τοῦ Χριστοῦ, ἂν οἱ καρδιές μας δὲν ποθοῦν καὶ εἶναι ἔτοιμες νὰ ἀκολουθήσουν Αὐτὸν τελείως. Ἡ ἐπιστολὴ συγκεφαλαιώνει ὅλες τὶς διδασκαλίας στὴν πρόσκλησι ποῦ μᾶς κάνει νὰ μποῦμε εἰς τὰ Ἅγια τῶν Ἀγίων, νὰ μποῦμε στὴν ἀνάπαυσι τοῦ Θεοῦ. Ἀπαιτεῖ ὅμως ἀπὸ μᾶς νὰ αἰσθανθοῦμε κατὰ βάθος ὅτι δὲν θὰ μπορέσωμε νὰ μποῦμε σ' αὐτὴ τὴν ἀνάπαυσι παρὰ μόνον ἀπὸ τὸ στενὸ μονοπάτι τῆς πίστεως καὶ τῆς τελείας ὑπακοῆς, μὲ μιὰ καρδίαν ἔτοιμη νὰ ἀπαρνηθῇ κάθε δικό της θέλημα, γιὰ νὰ ἀκολουθήσῃ Ἐκεῖνον ποῦ ἐδάσταξε τὸν σταυρόν, μιὰ καρδίαν ποῦ δὲν θὰ ἱκανοποιεῖται μὲ τίποτε λιγώτερο ἀπὸ ὅλες τὶς εὐλογίας ποῦ ὁ Θεὸς ἔχει τὴν ἐπιθυμίαν νὰ μᾶς δώσῃ.

1. Δὲν ἠδυνήθησαν νὰ εἰσέλθουν ἐξ αἰτίας τῆς ἀπιστίας των. Προσείχετε νὰ μὴ ὑπάρχῃ σὲ κανένα ἀπὸ οὗς καρδιὰ πονηρὴ καὶ ἀπιστῇ. Τὸ πᾶν ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν πίστι. Κάθε μας θῆμα μέσ' στὴ διδασκαλίαν τῆς ἐπιστολῆς ἂς εἶναι γιὰ μᾶς μιὰ ἐξάσκησης πίστεως. Πίστις εἰς τὸν Θεὸν ποῦ μᾶς μιλεῖ πίστις εἰς τὸν εὐλογητὸν Πῶν γιὰ τὴ θεία Του δύναμι καὶ τὴν διαρκῆ Του παρακολούθησίν μας, γιὰ τὴν πραγματικὴν του ἀνθρωπότητα, καὶ γιὰ τὴν ἐπουράνια ζωὴ ποῦ τὴν ἐτελειοποιήσῃ γιὰ μᾶς καὶ μᾶς τὴν μεταδίδει ἀπὸ τὸν οὐρανόν. Πίστις εἰς τὸ Ἅγιον Πνεῦμα ποῦ κατοικεῖ μέσα μας καὶ εἶναι ἡ δύναμις τοῦ Θεοῦ ποῦ ἐργάζεται ἐντός μας — Ἄς εἶναι ἡ Πίστις, ἡ σταθερὰ κατάστασις τῆς ψυχῆς μας, ἡ κάθε ἀναπαύσις τῆς ζωῆς μας.

2. Διὰ τὴν ἀπιστίαν. Ἀκριβῶς αὐτὴν τὴν ἀπάντησιν δίνει καὶ ὁ Κύριος στὰ γινὰτι μας « διὰ τὴν ὀλιγοπιστίαν σας » (Ματθ. ις' 20). Ἄς καλλιιεργήσωμε μέσα μας τὴν θαθεὶα πεποιθήσι ὅτι ἡ ὀζα κάθε παρακοῆς καὶ ἀποτυχίας, κάθε δυνάμειος καὶ ταραχῆς στὴν πνευματικὴν ζωὴν, εἶναι ἡ ἀπιστία. Ἄς μὴ νομίζωμε πὼς εἶναι κάποιο ἀνεξήγητο μυστήριον ποῦ δὲν εἰσικοδονταὶ οἱ προσευχές μας. Ἀκλόουστατα, εἶναι ἡ ἀπιστία μας ποῦ δὲν θέλωμε νὰ ἐμπιστευθοῦμε τὸν Θεόν, δὲν θέλωμε νὰ παραδώσωμε τέλεια τοὺς ἑαυτοὺς μας στὸν Θεόν, δὲν θέλωμε νὰ τοῦ δώσωμε τὴν ἀδεια νὰ ἐκτελέσῃ ὅσα ἔχει ἐπισχεθῇ. Ὁ Θεὸς νὰ μᾶς φυλάξῃ ἀπὸ τὴν ἀπιστίαν !

XXIX

Η ΑΝΑΠΑΥΣΙΣ ΤΗΣ ΠΙΣΤΕΩΣ

5' 1. Φοβηθῶμεν οὖν μήποτε καταλειπομένης ἐπαγγελίας εἰσελθεῖν εἰς τὴν κατάπαυσιν αὐτοῦ δοκεῖ τις ἐξ ἡμῶν ὑστερηκεῖν *.

2. Καὶ γὰρ ἔσμεν εὐηγγελισμένοι, καθάπερ κἀκεῖνοι· ἀλλ' οὐκ ὠφείλησεν ὁ λόγος τῆς ἀκοῆς ἐκείνους μὴ συγκακραιμένος τῇ πίστει τοῖς ἀκούσασιν.

3. Εἰσερχόμεθα γὰρ εἰς τὴν κατάπαυσιν οἱ πιστεύσαντες καθὼς εἶρηκεν.

Ὡς ὤμοσα ἐν τῇ ὀργῇ μου εἰ εἰσελεύσονται εἰς τὴν κατάπαυσίν μου.

καίτοι τῶν ἔργων ἀπὸ καταβολῆς κόσμου γενηθέντων.

1. Ὡς φοβηθῶμεν λοιπὸν μήπως ἐνῶ ἡ ὑπόσχεσις τοῦ νὰ εἰσελθῶμεν εἰς τὴν κατάπαυσιν μένει ἐν ἰσχύϊ καὶ θὰ ἐκπληρωθῇ, κάποιος ἀπὸ μᾶς ἔχει τὴν γνώμην ὅτι ἔχει στερηθῇ αὐτήν.

2. Διότι τὸ εὐαγγέλιον ἔχει κηρυχθῇ πρὸς ἡμᾶς καθὼς καὶ πρὸς ἐκείνους, ἀλλὰ τὸ κήρυγμα τοῦ ἐκείνοι ἀκούσαν δὲν ὠφείλησεν αὐτοὺς διότι δὲν προσέθεσαν τὴν πίστιν τοὺς εἰς αὐτό.

3. Διότι εἰσερχόμεθα εἰς τὴν ἀνάπαυσιν τοῦ Θεοῦ ὅσοι ἐπιστεύσαμε (ἀποκλεισμένων τῶν ἀπίστων) σύμφωνα πρὸς ὅσα εἶπε :

« Σύμφωνα μὲ τὸν ὄρκον ποὺ ἔκανα ἐν τῇ ὀργῇ μου : Δὲν θὰ εἰσελθῶν εἰς τὴν ἀνάπαυσίν μου ». (Καὶ λέγει τοῦτο) ἂν καὶ τὰ ἔργα εἶχαν τελειώσει ἤδη ἀπὸ τῆς δημιουργίας τοῦ κόσμου.

Εἴχαμε μιλήσει προηγουμένως γιὰ τὶς δύο περιόδους τῆς ζωῆς

* Σ. Μ. Τὸ ἑδάφιον τοῦτο ἔχει σκοπὸν νὰ ἀπομακρύνῃ κάθε φόβον ἀπὸ τοὺς ἀναγνώστας τῆς ἐπιστολῆς καὶ νὰ προτρέψῃ αὐτοὺς νὰ μείνουν σταθεροὶ μὲ πίστιν εἰς τὰς ὑποσχέσεις τοῦ Θεοῦ, οἱ ὁποῖες εἶναι σταθεροὶ καὶ θὰ ἐκπληρωθῶσιν. Τὸ καταλειπομένης ἐπαγγελίας εἰσελθεῖν (καταλειπομένης ἐπαγγελίας = ἂν καὶ μένει ἀκόμη ἐν ἰσχύϊ ἡ ὑπόσχεσις τοῦ Θεοῦ) σημαίνει ὅτι ἡ περίπτωσις τὴν ὁποίαν φοβοῦνται, δηλ. ὅτι θὰ στερηθῶσιν τῆς εἰσόδου εἰς τὴν ἀνάπαυσιν ποὺ εἶχε ὑποσχεθῇ ὁ Θεὸς εἰς τοὺς πιστεύοντας, δὲν ἀφορρᾷ ὅλους γενικῶς τοὺς ἀναγνώστας τῆς ἐπιστολῆς παρὰ μόνον ἐκείνους ποὺ δὲν ἐμπιστεύονται σ' αὐτὴν τὴν ὑπόσχεσιν, ὅπως συνέβη μὲ τὴν γενεάν τῆς ἐρήμου ἡ ὁποία ἔχασε τὴν εἰσόδον ἐξ αἰτίας τῆς ἀπιστίας της. Ὡς χαρακτηριστικὸν ὡς ἀδόξαστον τὸ ὅτι κάποιος ἀπὸ αὐτοῦς (τις) ἔχει τὴν γνώμην (δοκεῖ) ὅτι ἔχει χάσει τὴν εἰσόδον εἰς τὴν ἀνάπαυσιν (ὑστερηκεῖν).

τοῦ λαοῦ Ἰσραὴλ, στὴν ἔρημο καὶ στὴν γῆν Χαναάν, ἐν σχέσει μὲ τὴν
χριστιανικὴν ζωὴν.

Ἐπάρχουν Χριστιανοὶ ποὺ ἀρκοῦνται νὰ γνωρίζουν τὸν Κύριον
μόνον ὡς Σωτῆρα ποὺ μὲ τὸ ἔργον Του ἐπὶ τοῦ σταυροῦ ἐχάρισε τὸν
ἐξιλασμόν καὶ τὴν συγχώρησιν τῶν ἁμαρτιῶν τους. Ἐπάρχουν ὅμως
καὶ ἄλλοι ποὺ τὸν γνωρίζουν ὡς τὸν ἑνδοξον ἐπουράνιον Μέγαν Ἀρ-
χιερέα τους ποὺ μὲ τὴν δύναμιν τῆς ἀτελευτήτου τοῦ ζωῆς τοῦς ἀγιάζει
καὶ τοῦς σώζει τελείως, γράφει τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ μέσ' στὶς καρδιὰς
τους καὶ τοῦς ὁδηγεῖ νὰ ἔχουν κατοικίαν τους ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν τὰ
"Ἅγια τῆς παρουσίας τοῦ Θεοῦ. Ὁ σκοπὸς εἰς ὁλόκληρο τοῦτο τὸ
τμήμα τῆς ἐπιστολῆς εἶναι νὰ μᾶς εἰδοποιήσῃ νὰ μὴ μείνωμε ἱκα-
νοποιημένοι μὲ τὴν πρώτην ἐκείνην κατάστασιν, ἀλλὰ νὰ καταβάλλω-
μεν κάθε σπουδὴν νὰ εἰσέλθωμε, ὅπως μᾶς ὑπόσχεται ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ,
στὴν ἀνάπαυσιν μιᾶς πλήρους ἀπελευθερώσεως. Ἄς φοβηθῶμεν λοιπὸν μή-
ποτε, ἐνῶ μένει εἰς ἡμᾶς ἐπαγγελία νὰ εἰσέλθωμεν εἰς τὴν κατάπαυ-
σιν Αὐτοῦ, ἔχει κανεὶς τὴν γνώμην ὅτι ἔχει στερηθῇ αὐτῆς.

Μερικοὶ νομίζουν ὅτι ἡ ἀνάπαυσις τῆς Χαναάν εἶναι ἕνας τύπος
τοῦ οὐρανοῦ. Τοῦτο ὅμως εἶναι πολὺ ἀμφίβολο δεδομένου ὅτι τὸ με-
γάλο χαρακτηριστικὸν τῆς ζωῆς στὴν Χαναάν ἦτο ὁ ἀγὼν γιὰ τὴν
κατάκτησιν τῆς γῆς αὐτῆς, καὶ ὅτι ὁ Θεὸς ἔδωκε τόσο ἑνδοξες νίκες
ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν. Ἡ ἀνάπαυσις τῆς Χαναάν θὰ ἦτο ἀποτε-
λεσμα νίκης καὶ θὰ ἐξησφαλίζετο μὲ νικηφόρους ἀγῶνας.

Τὸ ἴδιο μπορεῖ νὰ συμβῇ καὶ μὲ τὴν ζωὴν τῆς πίστεως, ὅπου ἡ
ψυχὴ μαθαίνει νὰ ἐμπιστεύεται στὸν Θεὸν γιὰ τὴν νίκη ἐναντίον τῆς
ἁμαρτίας, καὶ παραχωρεῖ τὸν ἑαυτὸ της ὁλοκληρωτικὰ, ὡς πρὸς τίς
περιστάσεις της καὶ τίς ὑποχρεώσεις της, γιὰ νὰ ζῇ ἀκριβῶς ἐκεῖ
καὶ ὅπως ὁ Θεὸς θέλει. Αὐτὴ ἡ ψυχὴ πειραματίζεται πᾶν τὴν ἀνά-
παυσιν τοῦ Θεοῦ. Ζῇ μὲ τίς ὑποσχέσεις, τὸ θέλημα καὶ τὴν δύναμιν τοῦ
Θεοῦ. Αὐτὴ εἶναι ἡ ἀνάπαυσις, τὴν ὁποίαν ἀποκτᾶμε ὅχι διὰ τοῦ
θανάτου, ἀλλὰ διὰ τῆς πίστεως, ἢ μᾶλλον ὅχι μὲ τὸν θάνατον τοῦ
σώματος, ἀλλὰ μὲ τὸν θάνατον τοῦ ἐγὼ ποὺ ἀποθνήσκομεν μετὰ τοῦ
Χριστοῦ διὰ τῆς πίστεως. Διότι πραγματικὰ, ἡμεῖς εὐηγγελισθῆμεν
καθὼς καὶ ἐκεῖνοι· ἀλλὰ δὲν ὠφέλησεν ἐκείνους ὁ λόγος τὸν ὁποῖον
ἤκουσαν ἐπειδὴ δὲν ἦτο εἰς τοὺς ἀκούσαντας ἠνωμένος μὲ τὴν πίστιν.
Ὁ μοναδικὸς λόγος γιὰ τὸν ὁποῖον δὲν μπόρεσαν νὰ μπουῶν στὴ Χα-

ναάν ήταν ἡ ἀπιστία τους. Ἡ χώρα ἀπλωνότανε μπροστά τους· ἡ ἀνάπαυσις τους ήταν ἐξασφαλισμένη· ὁ Ἰδιος ὁ Θεὸς θὰ τοὺς ἔφερνε μέσα καὶ θὰ τοὺς ἔδινε ἀνάπαυσιν. Ἐνα πρᾶγμα ὅμως τοὺς ἔλειπε· δὲν ἐπίστευσαν, καὶ ἔτσι δὲν παρεχώρησαν τοὺς ἑαυτοὺς τους στὸν Θεὸ νὰ κάνῃ γι' αὐτοὺς ὅσα τοὺς εἶχε ὑποσχεθῇ. Ἡ ἀπιστία κλείνει τὴν καρδιά ἀπέναντι τοῦ Θεοῦ, ἀπομακρύνει τὴ ζωὴ ἀπὸ τὴ δύναμι τοῦ Θεοῦ· ἡ ἀπιστία κάνει στὴν πραγματικότητα τὴν ὑπόσχεσι τοῦ Θεοῦ ἀπραγματοποίητη. Καὶ σὲ μᾶς καθὼς καὶ σὲ κείνους κηρύσσεται τώρα μιὰ εὐχάριστη ἀγγελία ἀναπαύσεως. Ἐχομε μέσ' στὴ Γραφὴ τὴν πολυτιμοτάτην διαβεβαίωσι γιὰ τὴν ἀνάπαυσι τῆς ψυχῆς ποὺ θρίσκεται ὑπὸ τὸν ζυγὸν τοῦ Χριστοῦ (Ματθ. ια' 28 - 30) γιὰ τὴν εἰρήνην τοῦ Θεοῦ ποὺ ἐπερδαίνει πάντα νοῦν (Φίλ. δ' 7) γιὰ τὴν εἰρήνην καὶ τὴν χαρὰ τῆς ψυχῆς ποὺ τίποτα δὲν μπορεῖ νὰ μᾶς τὴν πάρῃ (Ἰωάν. ις' 22). Ὅταν ὅμως αὐτὲς οἱ ὑποσχέσεις δὲν εἶναι πιστευτὲς δὲν μποροῦν νὰ φέρουν καθόλου χαρὰν καὶ ἀπόλαυσιν. Πίστις εἶναι ἀνάπαυσις στὴν ὑπόσχεσι καὶ σὲ Κεῖνον ποὺ ἔδωκε τὴν ὑπόσχεσι, ἕως οὔτου πραγματοποιηθῇ αὐτὴ ἡ ὑπόσχεσις μέσα μας. Μοναχὰ ἡ πίστις μπορεῖ νὰ φέρῃ τὴν ἀνάπαυσιν.

Διότι εἰσερχόμεθα εἰς τὴν κατάπαυσιν ἡμεῖς οἱ πιστεύσαντες. Δὲν λέγει θὰ εἰσελθομεν. Ὁχι. Σήμερα, ἀκριβῶς ὅπως λέγει τὸ Ἅγιον Πνεῦμα. « Σήμερα » τώρα, ἐδῶ, ἡμεῖς ποὺ πιστεύομε εἰσερχόμεθα στὴν ἀνάπαυσι. Συμβαίνει ἐδῶ μὲ τὴν ἀνάπαυσι τῆς πίστεως ὅπως καὶ προηγουμένως ποὺ εἶχαμε ἀκούσει πὼς εἴμαστε μέτοχοι τοῦ Χριστοῦ — ἀπολαμβάνομε τὴν εὐλογία, **ἐὰν κρατῶμεν μέχρι τέλους δεδαίαν τὴν ἀρχικὴν πεποίθησιν.** Ἡ ἀρχικὴ πίστις, αὐτὴ μὲ τὴν ὁποῖαν διγῆκαν ἀπὸ τὴν Αἴγυπτο περνώντας ἀπὸ τὴν Ἐρυθρὰ θάλασσα πρέπει νὰ κρατηθῇ σταθερά, διὰ νὰ περάσομεν διὰ μέσου τοῦ Ἰορδάνου στὴ γῆ τῆς ἐπαγγελίας.

Κάθε μελετητὴς αὐτῆς τῆς ἐπιστολῆς ὡς κατανοήσῃ πόσο ἀποκλειστικὰ προσωπικὸς εἶναι ὁ τόνος τῆς, καὶ πόσο ἐπιμένει στὸ ζήτημα τῆς πίστεως, ὡς τὸ μόνον ἀναγκαῖον γιὰ τὶς σχέσεις μας μὲ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ. Χωρὶς τὴν πίστιν ὁ λόγος καὶ οἱ ὑποσχέσεις τοῦ Θεοῦ δὲν μποροῦν καθόλου νὰ μᾶς ὠφελήσουν. Ἴσως νὰ ζητοῦμε μὲ τὴ σκέψι καὶ τὴ μελέτη νὰ βροῦμε τὴ σημασίαν τῆς ὑποσχέσεως — ὁ Θεὸς ὠρίσθηκε ὅτι ποτὲ δὲν θὰ τὴν ἰδοῦν νὰ πραγματοποιηθῇ οὔτε θὰ ἀπο-

λαύσουν την ανάπαυσίν της, παρά μόνον με την πίστι. Τὸ μόνο πρᾶγμα πού ὁ Θεὸς ζητεῖ στή σχέσι μας μαζί Του καὶ με τὸ λόγο Του εἶναι νὰ συνειθίσωμε στήν πίστι πού κρατεῖ πάντα τὴν καρδιά ἀνοικτὴ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καὶ ποθεῖ νὰ μῆ καὶ νὰ μένη στήν ἀνάπαυσίν Του. Μόνον ἡ ψυχὴ πού διψᾷ τὸν Θεόν, τὸν Θεὸν τὸν ζῶντα, θὰ ἔχη τὴν πνευματικὴν ἱκανότητα νὰ δεχθῇ τὴν ἀποκάλυψιν ὅτι ὁ Ἰησοῦς, ὁ Ἀρχιερεὺς, μᾶς φέρνει ἐνώπιον τῆς παρουσίας τοῦ Θεοῦ. Ἐκεῖνο πού ἀργότερα θὰ μᾶς διδάξῃ γιὰ τὴν εἰσοδὸ μας εἰς τὰ Ἅγια τῶν Ἀγίων δὲν εἶναι τίποτε ἄλλο παρά με μεγαλειτέραν σαφήνεια ἀνάπτυξις αὐτοῦ πού τώρα τὸ ὀνομάζει εἰσοδὸν εἰς τὴν ἀνάπαυσιν. Μελετώντας αὐτὴν τὴν ἐπιστολὴν ὡς μάθωμεν περισσότερο ἀπὸ κάθε τι ἄλλο νὰ ἔχωμε πίστιν.

Ἔχετε ἐπιθυμίαν νὰ ἀπολαύσετε τὴν ἀνάπαυσιν πού προσφέρει ὁ Θεός; Οἱ ἀποτυχίες, οἱ ἀποπλανήσεις, οἱ ἁμαρτίες τοῦ παρελθόντος ὡς μὴ σᾶς κάνουν οὔτε νὰ ἀπελπισθῇτε οὔτε ὁμῶς καὶ νὰ εἰσθε ἱκανοποιημένοι με τὴν παρούσα σας κατάστασιν. Ἐμπιστευθῇτε εἰς τὸν Ἰησοῦν πού, με τὸ ράντισμα τοῦ αἵματος σᾶς ἔδωκε ἀπὸ τὴν Αἴγυπτο (τὴν δουλεία τῆς ἁμαρτίας) γιὰ νὰ σᾶς φέρῃ ὀριστικὰ πρὸς τὴν ἀνάπαυσιν. Ἡ πίστις μας πάντα στηρίζεται σὲ κείνο πού ἕνας ἄλλος ἔχει κάνει γιὰ μᾶς. Ἡ πίστις παθεῖ νὰ στηρίζεται στὸν ἑαυτὸ της ἢ στὶς προσπάθειές της, νὰ ἀνησυχῇ με τίς ἀνάγκας της ἢ τίς ἀδυναμίας της· ἀναπαύεται εἰς τὴν δύναμιν τοῦ Παντοδυνάμου πού ἔχει ἀναλάβει τὰ πάντα. Ἐμπιστευθῇτε στὸν Ἰησοῦν. Ἀφήστε καὶ ἀπαρνηθῇτε τὴν ἔρημον. Ἀκολουθῇτε τὸν Ἰησοῦν καθ' ὅλα. Αὐτὸς εἶναι ἡ ἀνάπαυσις.

1. Ἄς μὴ φαντάζεται κανεὶς πὼς τὸ νὰ ζῇ στήν ἀνάπαυσιν τῆς πίστεως εἶναι κάτι πού ἀφορᾷ μερικοὺς προνομιούχους. Μὲ μεγάλην σοβαρότητα ἀπευθύνονται πρὸς κάθε ἀναγνώστην: Ὁ Θεὸς καλεῖ σέ — μάλιστα σέ, νὰ μῆς στήν ἀνάπαυσιν. Καλεῖ σέ νὰ ζήσης μὲ ζωὴ τελείως ἀφιερωμένη. Ἐὰν μὲνης ἱκανοποιημένος μόνο με τὴ σκέψιν ὅτι ἔχεις γνωρίσει τὸν Χριστὸν, πρόσθε μῆκος ἐκθέτης σὲ κίνδυνον τὴν ψυχὴ σου. Μήπως ὅπως ὁ Ἰσραὴλ, χαθῇ στήν ἐρημο. «Ὁμοῦσα ἐν τῇ ἐρημῇ μου, δὲν θὰ εἰσέλθουν εἰς τὴν ἀνάπαυσίν μου».

2. Ὁ Θεὸς εἶναι πραγματικὰ ἡ πηγὴ κάθε καλωσύνης καὶ μακαριότητος, καὶ συνεπῶς ὅσο πλησιέστερα εἴμαστε πρὸς Αὐτόν, καὶ ὅσο περισσότερο ζοῦμε τὴ ζωὴ Του τόσο θαύτοτερη καὶ πλησιέστερη θὰ εἶναι ἡ χαρὰ μας. Ἡ ψυχὴ πού δὲν θέλει νὰ παραδοθῇ εἰς τὸν Χριστὸν με κάθε θυσίαν ὅταν Αὐτὸς προσφέρεται νὰ μᾶς εἰσαγάγῃ στήν ἀνάπαυσιν τοῦ Θεοῦ, ἔχομε λόγους νὰ φοβούμεθα μήπως ὅλη της ἡ θρησκεία εἶναι μονάχα μὲ ἐγωιστικὴ ἐπιθυμίαν νὰ ἀποφύγῃ τὴν τιμωρίαν τοῦ Θεοῦ, καὶ ἀρκεῖται με πολὺ λίγες σχέσεις με τὸν Θεόν, τῶς ἀκριβῶς ὅσες τίς χρειάζονται γιὰ νὰ ἐξασφαλίσῃ μετὰ θάνατον κάποια ἔστω καὶ μικρὴ θέσι στὸν οὐρανόν.

XXX

Η ΑΝΑΠΑΥΣΙΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ

δ' 4. Εἶρηκε γάρ που περὶ τῆς ἐβδόμης οὕτως· καὶ κατέπαυσεν ὁ Θεὸς ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐβδόμῃ ἀπὸ πάντων τῶν ἔργων αὐτοῦ.

5. Καὶ ἐν τούτῳ πάλιν· εἰ εἰσελεύσονται εἰς τὴν κατάπαυσίν μου.

6. Ἐπεὶ οὖν ἀπολείπεται τινὰς εἰσελθεῖν εἰς αὐτὴν καὶ οἱ πρότερον εὐαγγελισθέντες οὐκ εἰσῆλθον δι' ἀπειθείαν,

7. πάλιν τινὰ ὀρίζει ἡμέραν, σήμερον, ἐν Δαυὶδ λέγων μετὰ τοσούτου χρόνου καθὼς προεῖρηται. Σήμερον ἐὰν τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούσητε, μὴ σκληρύνετε τὰς καρδίας σας.

8. Εἰ γὰρ αὐτοὺς Ἰησοὺς κατέπαυσε οὐκ ἂν περὶ ἄλλης ἐλάλει μετὰ ταῦτα ἡμέρας.

4. Διότι εἶπε κάπου περὶ τῆς ἐβδόμης ἡμέρας τὰ ἐξῆς· καὶ ἀναπαύτηκε ὁ Θεὸς κατὰ τὴν ἐβδόμην ἡμέραν ἀπὸ ὅλα τὰ ἔργα του.

5. Καὶ ἔχει λεχθῇ πάλιν εἰς τὸ ἐξάριον τοῦτο· « Δὲν θὰ εἰσέλθουν εἰς τὴν κατάπαυσίν μου ».

6. Ἐπειδὴ λοιπὸν εἶναι βέβαιον ἅψ' ἐνός· ὅτι μερικοὶ θὰ εἰσέλθουν εἰς αὐτὴν καὶ ἅψ' ἐτέρου οἱ πρῶτοι ποὺ ἀκούσαν τὸ κήρυγμα δὲν εἰσῆλθον εἰς αὐτὴν ἐξ αἰτίας τῆς ἀπειθείας.

7. Ὁ Θεὸς ὀρίζει ἐκ νέου μίαν ἡμέραν, ἓνα νέον « σήμερον », λέγων διὰ τοῦ Δαβὶδ, ὕστερα ἀπὸ τόσο πολλὸν χρόνον μετὰ τὰ ἀνωτέρω λεχθέντα δηλ. Σήμερον ἐὰν ἀκούσετε τὴν φωνὴν του μὴ σκληρύνετε τὰς καρδίας σας.

8. Διότι ἐὰν ὁ Ἰησοὺς τοῦ Ναυῆ τοὺς εἶχε ὁδηγήσει εἰς αὐτὴν τὴν ἀνάπαυσιν δὲν θὰ ὠμιλοῦσε ὁ Δαυὶδ μετὰ ἀπὸ αὐτὸν περὶ κάποιας ἄλλης ἡμέρας.

Ὁμιλοῦμεν, σύμφωνα μὲ τὴν Γραφή, περὶ τῆς ἀναπαύσεως τῆς πίστεως. Ἡ πίστις ὅμως, δίδει ἀνάπαυσιν μόνον ἐπειδὴ στηρίζεται εἰς τὸν Θεόν· ἀναπαύεται διότι ἐπιτρέπει εἰς τὸν Θεὸν νὰ τὰ ἀναλάβῃ ὅλα· ἡ ἀνάπαυσις λοιπὸν εἶναι εἰς Αὐτὸν τοῦτον τὸν Θεόν. Εἰς τὴν θείαν Αὐτοῦ ἀνάπαυσιν εἰσερχόμεθα διὰ τῆς πίστεως. Ὅταν τὸ Ἅγιον Πνεῦμα λέγει ἡ ἀνάπαυσίς Μου, ἡ ἀνάπαυσις Του, ὁ Θεὸς ἀνεπαύθη,

μᾶς διδάσκει ὅτι ἡ ἀνάπαυσις εἰς τὴν ὁποίαν εἰσερχόμεθα εἶναι ἡ ἀνάπαυσις αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ καὶ εἰς τὴν ὁποίαν καὶ μεῖς συμμετέχομεν. Ἡ πίστις βλέπει ὅτι τὸ δημιουργημα εἶναι προωρισμένον νὰ μὴ θρίσκη πονηρὰ ἄλλου ἀνάπαυσιν παρὰ μόνον εἰς τὸν δημιουργόν, καὶ ὅτι εἰς τὴν ἀφιέρωσιν σ' Αὐτόν, εἰς «τὸ θέλει» καὶ τὸ ἐνεργεῖν» (Φίλ. δ' 13) τοῦ Θεοῦ θὰ μπορῇ νὰ ἔχη τελείαν ἀνάπαυσιν, τοιαύτῃ νὰ ρίξῃ τὸν ἑαυτὸν τῆς καὶ νὰ στηριχθῇ εἰς τὸν Θεόν, χωρὶς νὰ ἔχη πιά καμμιὰ φροντίδα. Βλέπει ὅτι ὁ Θεός, ποῦ εἶναι ἡ αἰτία κάθε κινήσεως καὶ μεταβολῆς ὁ Ἰδιος εἶναι ὁ Ἀσάλευτος καὶ ὁ Ἀμετάβλητος καὶ ὅτι ἡ μακαρία Του ἀνάπαυσις δὲν μπορεῖ νὰ παραχθῇ ἀπὸ οὐδὲν ποτε καὶ ἂν συμβῇ εἴτε ἀπὸ τὸν ἑαυτὸν του εἴτε ἀπὸ ἄλλους. Δίνοντας προσοχὴ στὴν γεμάτη ἀγάπη προσφορά τοῦ Θεοῦ, ἀρνεῖται τὰ πάντα γιὰ νὰ δοῇ τὴ μόνιμή τῆς θέσι ἐν τῷ Θεῷ καὶ στὴν ἀγάπῃ Του. Ἡ πίστις βλέπει ποῦ εἶναι ἡ ἀνάπαυσις ποῦ μᾶς ἐξασφαλίζει ὁ Θεός· ἡ πίστις πιστεύει ὅτι ἔχει δικαίωμα νὰ μὴ καὶ νὰ ἔχη μερίδα σ' αὐτὴ τὴν ἀνάπαυσιν· ἡ πίστις μπαίνει μέσα καὶ ἀναπαύεται, παραδίδει τὸν ἑαυτὸν τῆς στὸν Ἰησοῦν νὰ τὴν ὁδηγήσῃ καὶ νὰ τὴν κάμῃ συμμετοχόν σ' αὐτήν. Ἐπειδὴ τιμᾷ τὸν Θεόν καὶ ἐπαυλογίζει σ' Αὐτόν, ὁ Θεὸς τιμᾷ αὐτήν· τῆς ἀνοίγει τὴν πόρτα καὶ ἡ καρδιά μπαίνει μέσα γιὰ νὰ ἀναπαυθῇ σ' Αὐτόν.

Αὐτὴ ἡ πίστις εἶναι πίστις εἰς τὸν Ἰησοῦν. Εἶναι ἡ ἐμβάθυνσις εἰς τὸ τετελεσμένον αὐτοῦ ἔργον, ἡ τελεία σωτηρία ποῦ Αὐτὸς μᾶς χορηγεῖ, ἡ τελείωσις ποῦ εἶχε γίνῃ προσωπικὰ εἰς Αὐτόν καὶ στὴν ὁποίαν καὶ μεῖς λαμβάνομε μέρος ὡς μέτοχοι τοῦ Χριστοῦ. Ἡ σχέση ποῦ ὑπάρχει μεταξὺ τοῦ τέλους ἐνὸς ἔργου καὶ τῆς ἀναπαύσεως ποῦ ἀκολουθεῖ, φαίνεται καθαρὰ σὲ ὅσα λέγονται ἐδῶ περὶ τῆς δημιουργίας. Καὶ κατέπαυσεν ὁ Θεὸς ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐβδόμῃ ἀπὸ πάντων τῶν ἔργων αὐτοῦ. Ὁ εἰσελθὼν εἰς τὴν κατάπαυσιν αὐτοῦ, κατέπαυσεν ἀπὸ τῶν ἔργων αὐτοῦ, καθὼς ὁ Θεὸς ἀπὸ τὰ δικά του. Ἡ ἀνάπαυσις τοῦ Θεοῦ ἦτο ἡ μὲ εὐχαρίστησιν ἀπάλαυσις τοῦ ἔργου τῆς δημιουργίας ποῦ εἶχε τελειώσει καὶ ἡ ἑναρξίς τοῦ ἐνλογημένου Του ἔργου τῆς Προνοίας γιὰ νὰ συντηρῇ καὶ νὰ τελειοποιῇ ὅσα εἶχε δημιουργήσει. Τὸ ἴδιο εἶναι καὶ γιὰ τὸ τετελεσμένον ἔργον τοῦ Ἰησοῦ ποῦ ἐκτίθεται στὴν ἐπιστολή μας ὡς βάσις τῆς πίστεώς μας, καὶ μᾶς καλεῖ νὰ πλησιάζωμεν νὰ εἰσερχώμεθα καὶ νὰ ἀναπαυώμεθα μὲ

μιὰ πλήρη πίστι. Ἀφοῦ ὁ Χριστὸς κατήργησε τὴν ἁμαρτίαν, ἐσχίσθη τὸ καταπέτασμα, καὶ ἀφοῦ Αὐτὸς ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ τοῦ θρόνου τοῦ Θεοῦ καὶ ὅλα εἶναι τετελεσμένα καὶ τέλεια καὶ ἀφοῦ ἐστάλη ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα μέσ' στίς καρδιὰς μας γιὰ νὰ μᾶς κάνη μετόχους τοῦ δοξασμένου Χριστοῦ, μπορούμε μὲ ἐμπιστοσύνη, μὲ παρησίαν, νὰ ἀναπαινώμεθα εἰς Αὐτὸν ὅτι θὰ διατηρήσῃ καὶ τελειοποιήσῃ τὸ ἔργον Του ἐντὸς μας. Καὶ μὲ τὸ νὰ μένωμε ἐν Αὐτῷ, τὸν θεωροῦμε ὡς Ἐκείνον ποὺ θὰ τελειοποιή τὴν πίστι μας, ποὺ θὰ μᾶς εἰσαγάγῃ καὶ θὰ μᾶς ἱκανώσῃ νὰ μένωμε στὴν ἀνάπαυσι τοῦ Θεοῦ δι' Αὐτοῦ τώρα, καὶ γιὰ νὰ μὴ φύγωμε ἀπὸ αὐτὴν ποτὲ πλέον εἰς τὸν αἰῶνα. Καὶ ἂν θέλωμε νὰ ξεύρωμε γιατί τόσο λίγοι ἀπολαμβάνουν αὐτὴν τὴν ἀνάπαυσιν καὶ γιατί εἶναι τόσο ἀδύνατη ἡ χριστιανικὴ μας ζωὴ, τοῦτο ὀφείλεται στὸ ὅτι δὲν ξεύρομε τὸ ἔργον τοῦ Χριστοῦ στὸν οὐρανὸ· δὲν ξεύρομε ὅτι ὁ Ἰησοῦς **μπήκε στὸν οὐρανὸ ὑπὲρ ἡμῶν** (ς' 20, θ' 12-13) καὶ ὅτι αὐτὸ ἐξασφαλίζει γιὰ μᾶς **παρησίαν καὶ ἱκανότητα νὰ μποῦμε σὲ μιὰ οὐρανία κατάστασι ζωῆς**, δὲν ξεύρομε ὅτι Αὐτὸς **κάθεται ἐκεῖ ἐπὶ τοῦ θρόνου ἐν δυνάμει ὡς Ἀρχιερεὺς μας**, διατηρώντας μέσα μας τὴ δική Του ἐπουράνια ζωὴ κρατώντας μας σὲ μιὰ προσωπικὴ κοινωνία μὲ τὸν ζῶντα Πατέρα, σὲ τρόπον ὥστε καὶ μεῖς ἐπίσης ἐν Αὐτῷ νὰ μπαίνομε στὴν ἀνάπαυσιν τοῦ Θεοῦ. Ἐπειδὴ δὲν γνωρίζομε τὸν Ἰησοῦ στὴν ἐπουράνιά Του ζοῇ καὶ δύναμι, γιὰ τοῦτο εἶναι τόσο ἀδύνατη πνευματικὰ ἡ ζωὴ μας. Ἡ εἰσοδος εἰς τὴν ἀνάπαυσιν τοῦ Θεοῦ εἶναι μιὰ ἐνλογημένη, προσωπικὴ, στηριζομένη σὲ γεγονότα τῆς ζωῆς πείρα τῆς ψυχῆς, ποὺ ἐπειδὴ δέχεται τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ μὲ ζωντανὴν πίστι, δέχεται διὰ μέσου αὐτοῦ τοῦ λόγου Αὐτὸν τὸν ἐνθρονισμένον στοὺς οὐρανοὺς Ἰησοῦν.

Ἄς κάνομε καὶ μεῖς ὅ,τι ἔκανε ὁ Ἰσραὴλ ὅταν διέσχισε τὸν Ἰορδάνη· ἐδέχθησαν ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ σὰν ἀρχηγός τους νὰ τοὺς ὀδηγήσῃ μέσα στὴν γῆ· αὐτοὶ δὲν ἔκαναν ἄλλο παρὰ νὰ τὸν ἀκολουθοῦν. Ἄς ἀκολουθήσομε τὸν Ἰησοῦν στὸ δρόμο ποὺ Αὐτὸς ἐβάδισε. Στὸν οὐρανὸ τὸ πᾶν εἶναι τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Ὅταν ζοῦσε ἐδῶ κάτω στὴ γῆ ὁ Ἰησοῦς τὸ θέλημα αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ ἦταν τὸ πᾶν γι' Αὐτόν. Ζοῦσε ἐκτελώντας τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, εἴτε ὅταν ἐργαζότανε, εἴτε ὅταν ὑπέφερε θλίψεις ἢ συναντοῦσε πειρασμούς, πάντοτε ἐπερήμε νὰ πάρῃ ὀδηγίαν ἀπὸ τὸν Πατέρα. Παραδίδοντας τὰ πάντα στὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, ἀπέδειξε πῶς γι' Αὐτόν τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ ἦταν τὸ μονοπάτι

μέσ' στο ὅποιο ἔπρεπε νά περιπατῇ μέ κάθε θυσίαν. Ἀκολούθησε Αὐτόν. Παραδώσου στο θέλημα τοῦ Θεοῦ, παραδίδοντας στο θάνατο τὸ ἐγώ σου. Πίστευε στὸν ἐπὶ τοῦ θρόνου Ἰησοῦν, ὡς Κεφαλὴν σου καὶ ζωὴν σου, ὅτι Αὐτὸς σὲ ἔφερε στὴν ἀνάπαυσι τοῦ Θεοῦ καὶ θὰ τὸ κάνῃ πραγματικότητα στὴν καθημερινή σου ζωὴ· ἐμπιστεύσου στὸν Ἰησοῦν, σὰν μέτοχος ποὺ εἶσαι τῆς φύσεώς Του καὶ τῆς ζωῆς Του, ὅτι Αὐτὸς θὰ ἐργασθῇ μέσα σου ὅλα ὅσα ὁ Πατέρας ζητεῖ, καὶ τότε θὰ γνωρίσης ποιά εὐλογία εἶναι νὰ ζῇς στὴν ἀνάπαυσι τοῦ Θεοῦ.

1. Βαθεῖα ἀνάπαυσις, ἀκόμα καὶ μέσα σὲ μιὰ κατὰ τὸ φαινόμενο δραστηριότητα, εἶναι ἕνα ἀπὸ τὰ πρὸ ὥραϊα σημάδια τῆς ζωῆς τῆς πίστεως. Ὡς καλλιέργουµε αὐτὴ τὴν ἁγία ἡσυχία τῆς ψυχῆς ποὺ ἐπιδιώκει νὰ μένῃ στὴν παρουσία τοῦ Θεοῦ, χωρὶς νὰ δίνει πολλή προσοχή σὰ ὅσα τὴν περιστοχίζουν.

2. Αὐτὴ ἡ ἀνάπαυσις εἶναι ἡ ἀνάπαυσις τοῦ Θεοῦ· δόξαζεται στὴν ἐπακωνία μετ' Αὐτοῦ. Σκέψου ὅλα ὅσα Αὐτὸς ὀλέπει, ὅλα ὅσα αἰσθάνεται καὶ ὅλα ὅσα ἀνέχεται. Σκέψου τὴν εἰρήνην τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν ἐπομονὴν Του μέ τὴν ὁποίαν κυβερνάει ὅλα· καὶ μάθε νὰ εἶσαι ἐπομονετικὸς καὶ ὅλος ἐμπιστοσύνη νὰ ἀναπαύεσαι σ' Αὐτόν. Πίστευε σ' Αὐτόν ὡς τὸν μόνον Θεὸν ποὺ ἐργάζεται τὰ πάντα ἐν κἀνι, καὶ ἐργάζεται καὶ ἐντός σου ἐκεῖνο ποὺ εἶναι εὐδρεστον εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς Του, καὶ θὰ ἔχῃς τελείαν ἀνάπαυσιν ἀφήνοντας Αὐτόν νὰ ἐνεργῇ τὸ πᾶν ἐπὶ σοῦ καὶ ἐντός σου.

3. Ὁ Θεὸς εἶναι Ὁν ὑπερφυσικόν, ὑπερθετικόν· πρέπει νὰ φροντίζωµε νὰ Τὸν γνωρίζωµε κατὰ τρόπον ἀνώτερον τοῦ λογικοῦ καὶ τῶν αἰσθήσεων. Ὁ ἀνώτερος αὐτὸς τρόπος εἶναι ἡ διὰ πίστεως λατρεία µὲ θαθεῖα τακείνῃσι καὶ ὑπακοή. Τότε τὸ Ἅγιον Πνεῦμα θὰ ἐργασθῇ ἐντός μας τὸ ἔργον τοῦ Θεοῦ.

4. Εἰσοδος κάπου, σημαίνει ἔξοδος ἀπὸ κάπου ποὺ ἡμεῖς προηγουμένως. Ἀγνήσου τὰ πάντα καὶ ἀκολούθει τὸν Ἰησοῦν στὴν παρουσίαν τοῦ Θεοῦ.

5. Ὡ ψυχὴ μου, πρόσδεε αὐτὰ τὰ λόγια τοῦ μεγάλου Θεοῦ, καὶ ἄφρησε νὰ σὲ ἐλκύσῃ ἡ ἀνέκφραστη ἀγάπη Του. « Σήμερα, εἰσελθε εἰς τὴν ἀνάπαυσίν Μου ».

XXXI

ΑΝΑΠΑΥΣΙΣ ΑΠΟ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ

8' 9. "Αρα ἀπολείπεται σαββατισμὸς τῷ λαῷ τοῦ Θεοῦ.

10. ὁ γὰρ εἰσελθὼν εἰς τὴν κατὰ πνεῦμα αὐτοῦ καὶ αὐτὸς κατέπαυσεν ἀπὸ τῶν ἔργων αὐτοῦ ὥσπερ ἀπὸ τῶν ἰδίων ὁ Θεός.

9. "Αρα ἐπιφυλάσσεται διὰ τὸν λαὸν τοῦ Θεοῦ, μία ἀνάπαυσις Σαββάτου (ὁμοία πρὸς τὴν ἀνάπαυσιν τοῦ Θεοῦ).

10. Διότι ἐκεῖνος πρὸς εἰσῆλθε εἰς τὴν ἀνάπαυσιν τοῦ Θεοῦ ἀναπαύθηκε καὶ αὐτὸς ἐπίσης ἀπὸ τὰ ἔργα αὐτοῦ ὥσπερ ὁ Θεὸς ἀπὸ τὰ ἰδικά του ἔργα.

"Αρα μένει κατὰ πνεῦμα εἰς τὸν λαὸν τοῦ Θεοῦ. Ἐν σχέσει μὲν οὖν εἶπαμε προηγουμένως περὶ τῆς ἐβδόμης ἡμέρας ἢ τοῦ Σαββάτου, ἢ ἀνάπαυσις ἐδῶ ὀνομάζεται σαββατισμὸς ἢ ἀνάπαυσις τοῦ σαββάτου. Χρησιμοποιεῖ τὴν λέξιν ἀπολείπεται σχετίζοντας αὐτὴν μὲ τὴν ἀνάπαυσιν στὴν γῆν Χαναάν. Αὐτὸ ἦτο μόνον σκιά καὶ σύμβολο· ἡ πραγματικὴ ἀνάπαυσις σαββάτου περιμένει νὰ ἔλθῃ ἡ ὥρα της, ὅταν ὁ Χριστὸς θὰ ἔλθῃ καὶ θὰ ἀνοίξῃ αὐτὴν γιὰ μᾶς αὐτοὺς ὁ Ἰδιος, γιὰ νὰ μποῦμε μέσα σ' αὐτήν.

Στὸ ἐδ. 10 ἔχομε ἄλλη μιὰ ἀπόδειξις ὅτι ἡ ἀνάπαυσις αὐτὴ δὲν ἀναφέρεται στὸν θάνατον. Πόσο ἀνοητὲς θὰ ἦταν ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει νὰ λέγῃ γι' αὐτοὺς πού ἔχουν πεθάνει, **Διότι ὁ εἰσελθὼν εἰς τὴν κατὰ πνεῦμα αὐτοῦ καὶ αὐτὸς κατέπαυσε ἀπὸ τῶν ἔργων αὐτοῦ** καθὼς ὁ Θεὸς ἀπὸ τῶν ἰδικῶν Του. Ἡ παρατήρησις δὲν θὰ εἶχε κανένα σκοπὸν. Πόση ὁμοίωσις δύναμις ἔχει ὅταν τὴν ἐφαρμόζωμεν εἰς τὴν ἀνάπαυσιν σ' αὐτὴ τὴ ζωὴ πού δίνει ἡ πίστις, δείχνοντας σὲ μᾶς τὸ μεγάλο μυστικὸ πῶς θὰ μποῦμε σ' αὐτὴν τὴν ἀνάπαυσιν — τὴν κατὰ πνεῦμα ἀπὸ τῶν ἔργων, ὥσπερ ὁ Θεὸς κατέπαυσε ἀπὸ τὰ δικά Του.

Τὸ ἔργον τοῦ Θεοῦ διακρίνεται εἰς τὸ ἔργον τῆς δημιουργίας καὶ

τὸ ἔργον τῆς Προνοίας. Τὸ τελευταῖο αὐτὸ συνίσταται εἰς τὴν ἀγνῶ-
πνον φροντίδα Του γιὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ζωῆς ποὺ ἔδωκε στὰ δημιουρ-
γήματά Του, ὥστε νὰ ἐκτελέσουν τελείως τὸν προορισμὸν τους. Ἔτσι
ὁ Θεὸς ἀναπαύεται ἀπὸ τὰ ἔργα τῆς Δημιουργίας γιὰ τὰ ὁποῖα μὲ
εὐχαρίστησι εἶχε ἐκφρασθῇ ὡς « καλὰ λίαν » (Γέν. α' 31) καὶ ἀρχίζει
τὸ νέον ἔργον γιὰ τὸ ὁποῖον ὁ Κύριος μᾶς ἀναφέρει εἰς Ἰωάν. ε' 17
« ὁ Πατὴρ μου ἕως τώρα ἐργάζεται ».

Κάτι τέτοιο ἀντίστοιχο συμβαίνει καὶ στὴ χριστιανικὴ ζωὴ. Πολλοὶ
ὅπως καὶ στὴν ἀρχὴ ἀνεφέραμε εἴτε ἀπὸ ἀμέλεια εἴτε ἀπὸ κακὴ διδα-
σκαλία ἐπιχειροῦν μὲ δικῆς τους προσπάθειες νὰ κάνουν τὸ θέλημα τοῦ
Θεοῦ ἀλλὰ μετὰ πολλὰς ἀγόνους προσπάθειας καὶ ἀπογοητεύσεις μα-
θαίνουν νὰ μὴν ζητοῦν πλὴν νὰ στηρίζονται στοὺς ἑαυτοὺς τους καὶ
στρέφονται πρὸς τὸν Θεὸν γιὰ νὰ δοῦν σ' Αὐτὸν τὴν δύναμιν νὰ κάνουν
τὸ θέλημά Του καὶ παραδίδονται εἰς τὸν Θεὸν ὥστε Αὐτὸς νὰ ἐργασθῇ
μέσα τους : ἔτσι ἀναπαύονται τελείως σ' Αὐτόν.

Τὴν ἀνάπαυσιν ἀπὸ τῆς δικῆς τους προσπάθειας πολλοὶ χριστια-
νοὶ δὲν μποροῦν νὰ τὴν ἐννοήσουν. Τὴν θεωροῦν σὰν κατάστασι
ἐγωϊστικῆς παθητικότητος, μιὰ νεκρὴ θεωρία ποὺ ὁδηγεῖ στὴν παρα-
μέλῃ τῶν καθηκόντων τῆς πρακτικῆς ζωῆς, καὶ καθιστᾷ ἀκατάλληλον
γιὰ τὴν ἀγρυπνίαν καὶ τὸν ἀγῶνα στὸν ὁποῖον μᾶς καλεῖ ἡ Γραφή. Πόσο
μεγάλῃ παρεξήγησις τῆς προσκλήσεως τοῦ Θεοῦ νὰ μποῦμε στὴν
ἀνάπαυσίν Του. Ὁ Θεὸς εἶναι ἡ μόνη πηγὴ τῆς δυνάμεως, ἐπειδὴ εἶ-
ναι Παντοδύναμος. Ὅλα στὴ Φύσιν εἶναι δικὰ Του ἔργα. Ἐπίσης καὶ
στὴ σφαῖρα τῆς χάριτος θέλει Αὐτὸς νὰ τὰ κἀνῃ ὅλα, ἐὰν
ἐννοεῖται ὁ ἄνθρωπος συγκατατίθεται καὶ τοῦ ἐπιτρέπει. Στὴν πραγ-
ματικότητά τὸ νὰ ἀναπαύεσαι εἰς τὸν Θεὸν σημαίνει νὰ παραδίδῃς
τὸν ἑαυτόν σου στὴν πλέον ἐντατικὴν ἐνεργητικότητά. Ἐργαζόμεθα,
ἐπειδὴ « ὁ Θεὸς ἐργάζεται ἐν ἡμῖν τὸ θέλει καὶ τὸ ἐνεργεῖ » (Φίλ. 6'
13). Καθὼς ὁ ἀπόστολος Παῦλος λέει περὶ τοῦ ἑαυτοῦ του « Κοπιῶ
ἀγωνιζόμενος κατὰ τὴν ἐνέργειαν αὐτοῦ τὴν ἐνεργουμένην ἐν ἐμοὶ ἐν
δυνάμει » (Κολ. α' 29). Εἰσόδος εἰς τὴν ἀνάπαυσιν τοῦ Θεοῦ εἶναι νὰ
ἀρνηθῶμε τὶς δικῆς μας προσπάθειες καὶ νὰ ἀναθέσωμε τὸν ἑαυτόν
μας μὲ μιὰ τελεῖα παραχώρησιν πίστει, στὴν ἐνέργειαν τοῦ Θεοῦ.

Πόσοι χριστιανοὶ ὑπάρχουν ποὺ ἔχουν ἀπόλυτη ἀνάγκη νὰ μάθουν
τί ἀκριβῶς σημαίνουν αὐτὰ τὰ λόγια « ἀνάπαυσις τοῦ Θεοῦ ! ». Ἡ ζωὴ
τους εἶναι μία εἰλικρινὴς προσπάθεια καὶ ἀκατάπαυστος ἀγῶνας. Πο-

θοῦν μὲ τὴν καρδίᾳ τοὺς νὰ κάνουν τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ ζοῦν γιὰ τὴ δόξα Του. Συνεχεῖς ἀποτυχίες καὶ πικρὲς ἀπογοητεύσεις εἶναι ἡ συχνή τους πείρα. Ἀποκαρδιασμένοι καταλήγουν νὰ ὁμολογήσουν ὅτι δὲν μποροῦν νὰ ἐλπίζουν σὲ καμμιά βελτίωσι ! Ζοῦν στὴ ζωὴ τῆς ἐρήμου, λόγῳ τῆς ἀπιστίας δὲν ἔχουν μὴ στὴν ἀνάπαυσι τοῦ Θεοῦ.

Θὰ εὐχόμενα ὁ Θεὸς νὰ τοὺς ἀνοίξῃ τὰ μάτια καὶ νὰ δεῖξῃ σ' αὐτοὺς τὸν ἐπουράνιον Ἰησοῦν ποὺ μπῆκε ἐνώπιον τῆς παρουσίας τοῦ Θεοῦ γιὰ μᾶς, ποὺ κάθεται ἐπὶ τοῦ θρόνου ὡς Ἀρχιερεὺς καὶ ποὺ μᾶς φέρνει μὲ μιὰ ζωντανὴ ἔνωσι μὲ τὸν Ἐαυτὸν Του σ' αὐτὴ τὴ θέσι τῆς ἀναπαύσεως καὶ τῆς ἀγάπης, καὶ ποὺ μὲ τὸ Ἅγιο Πνεῦμα ποὺ ἐνεργεῖ ἐντός μας κάνει αὐτὴ τὴ ζωὴ τοῦ οὐρανοῦ πραγματικότητα καὶ πείρα ἀτομικῆ μας.

Ὁ εἰσελθὼν εἰς τὴν κατάπαυσιν αὐτοῦ καὶ αὐτὸς κατέπαυσε ἀπὸ τῶν ἔργων αὐτοῦ καθὼς ὁ Θεὸς ἀπὸ τῶν ἰδικῶν Του.

Καὶ πῶς μπορεῖ ἓνας νὰ ἀναπαυθῇ καὶ νὰ καταπαύσῃ ἀπὸ τὰ ἔργα του ; Μὲ τὸ νὰ παύσῃ νὰ ἀσχολῆται μὲ τὸ ΕΓΩ του. Αὐτὸ τὸ ΕΓΩ ποὺ πάντοτε ἐπιμένει νὰ ἐπιδεικνύῃ τὴν καλωσύνη του καὶ τὴν ἱκανότητά του, καὶ τρέχει διασπικτὰ νὰ κἀνῃ τὰ ἔργα τοῦ Θεοῦ. Μονάχα ἀποθνήσκοντας κατὰ τὴν ἁμαρτίαν ἀναπαυόμαστε ἀπὸ τὰ ἔργα μας. Ὁ Ἰησοῦς μπῆκε στὴν ἀνάπαυσί Του διὰ τοῦ θανάτου καὶ ὁ καθένας ἀπὸ μᾶς ποὺ ὁ Χριστὸς ὁδηγεῖ στὴν ἀνάπαυσι, πρέπει νὰ περάσῃ ἀπὸ θάνατον. « Λογίζεσθε ἑαυτοὺς νεκροὺς μὲν εἶναι τῇ ἁμαρτίᾳ ζῶντας δὲ τῷ Θεῷ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ὑμῶν » (Ρωμ. 5' 11). Πιστεῦτε ὅτι ὁ θάνατος τοῦ Χριστοῦ, ὡς γεγονὸς τετελεσμένον, μὲ ὅλη του τὴ σημασίαν καὶ ὅλα του τὰ ἀποτελέσματα, ἐργάζεται ἐντός σας μὲ ὅλη του τὴ δύναμι. Ἔχετε ἀποθάνει μετ' Αὐτοῦ καὶ ἐν Αὐτῷ. Παραδεχθῆτε τὸ αὐτό, καὶ σταματήστε τὰ νεκρὰ ἔργα. « Μακάριοι οἱ νεκροὶ οἱ ἐν Κυρίῳ ἀποθνήσκοντες. Ναί, λέγει τὸ Πνεῦμα διὰ νὰ ἀναπαυθοῦν ἀπὸ τὰ ἔργα αὐτῶν » (Ἀποκ. 14' 13). Ὁ μακαρισμὸς ἰσχύει διὰ τὸν θάνατον μετὰ τοῦ Χριστοῦ ὡς πρὸς τὴν ἁμαρτίαν, ὅπως καὶ διὰ τὸν θάνατον τοῦ σώματος. Γιὰ τὴν ἁμαρτωλὴ φύσιν μας δὲν ἰσχύει ἀνάπαυσις ἀπὸ τῶν ἔργων, ἰσχύει μόνον θάνατος.

Ὁ εἰσελθὼν εἰς τὴν κατάπαυσιν τοῦ Θεοῦ κατέπαυσε καὶ αὐτὸς ἀπὸ τῶν ἔργων αὐτοῦ. Ἡ κατάπαυσις ἀπὸ τὰ ἔργα μας καὶ ἡ εἰσόδος εἰς τὴν ἀνάπαυσιν τοῦ Θεοῦ πηγαίνουν μαζί. Μελετήστε τὸ πρῶτο

κεφάλαιο τοῦ Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ τίς ἐνθαρρυντικὴς καὶ τωνωτικὴς προτροπὴς τοῦ Θεοῦ στὸν καθένα ἀπὸ κείνους ποὺ ἐπρόκειτο νὰμποῦν μέσα στὴ Χαναάν. Μὴ φοβεῖσθε τίποτα· πιστεῦτε μόνον ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἦλθε γιὰ νὰ δώσῃ αὐτὴ τὴ ζωὴ τῆς ἀναπαύσεως καὶ ὅτι αὐτὴ ἡ ζωὴ εἶναι καὶ γιὰ σᾶς.

1. « Οὐχὶ ἐγὼ ἀλλ' ὁ Χριστὸς » (Γαλ. 6' 20) . Ἰδοὺ ἡ ἀνάπαυσις τῆς πίστεως καὶ ὁ ἄνθρωπος ἀναπαύεται ἀπὸ τὰ ἔργα του. Ὁ μὴ ἀναγεννημένος θὰ ἔλεγε « Ὁχι ὁ Χριστὸς, ἀλλ' ἐγὼ ». Ὁ ἀδύνατος καὶ ἀμελὴς χριστιανὸς λέει « Ἐγὼ καὶ ὁ Χριστὸς ». Ἐγὼ πρῶτος καὶ ὁ Χριστὸς ἔπειτα γιὰ νὰ συμπληρώσῃ ὅσα λείπουν. Ὅταν κάποιος προχωρήσῃ λέει : « Ὁ Χριστὸς καὶ ἐγὼ ». Ὁ Χριστὸς πρῶτος, ἀλλὰ καὶ ἐγὼ δεύτερος. Ἐκείνος ποὺ ἔχει καθίναμι μετὰ τοῦ Χριστοῦ θμὸς λέει « Ὁχι ἐγὼ, ἀλλὰ ὁ Χριστὸς ». Ὁ Χριστὸς μόνος καὶ ὁ Χριστὸς τὸ πᾶν. Ἐπαυσε ἀπὸ τὰ δικὰ του ἔργα : ὁ Χριστὸς ζῇ ἐν αὐτῷ. Αὐτὴ εἶναι ἡ ἀνάπαυσις τῆς πίστεως.

2. Ὁ Θεὸς μιλεῖ γιὰ τὴν κατοικησίαν Του μεταξὺ τοῦ λαοῦ Του : « Ἀβιη εἶναι ἡ ἀνάπαυσις μου εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος· ἐνταῦθα θέλω κατοικεῖ » (Ψαλμ. 134' 14). Μὴ φοβᾶσαι καὶ σὺ νὰ λὲς τὸ ἴδιο. Ἡ ἀνάπαυσις τοῦ Θεοῦ εἶναι ἡ εὐφροσύνη καὶ ἡ ἀγαλλίασις στὸ ἔργον τοῦ Υἱοῦ Του, στὴν ἀγάπην Του πρὸς τὸν Ἰησοῦν καὶ ὅλους ὅσους ἀνέκουν σ' Αὐτόν. Ἡ ἀνάπαυσις τοῦ Ἰησοῦ εἶναι τὸ τετελεσμένον ἔργον Του, τὸ κάθισμά Του ἐπὶ τοῦ θρόνου καὶ ἡ ἀνάπαυσις στὴν ἀγάπην τοῦ Πατέρα. Ἡ ἀνάπαυσις μας εἶναι ἡ πίστις μας καὶ ἡ ἀγάπη μας στὸν Ἰησοῦν, στὸν Θεόν, στὴν ἀγάπην Του.

ΑΣ ΣΠΟΥΔΑΣΩΜΕΝ ΝΑ ΕΙΣΕΛΘΩΜΕΝ ΕΙΣ ΤΑΥΤΗΝ ΤΗΝ ΑΝΑΠΑΥΣΙΝ

δ' 11. Σπουδάσωμεν οὖν εἰσελθεῖν εἰς ἐκείνην τὴν κατάπαυσιν ἵνα μὴ ἐν τῷ αὐτῷ τις ὑποδείγματι πύση τῆς ἀπειθείας.

11. Ἄς δείξωμεν λοιπὸν ζῆλον νὰ εἰσέλθωμεν εἰς ἐκείνην τὴν ἀνάπαυσιν διὰ νὰ μὴ πύση κανεὶς εἰς ἀπειθεῖαν τοῦ αὐτοῦ εἰδους.

Ἡ Ἐπιστολὴ μας εἶναι κατ' ἐξοχὴν πρακτικὴ. Πόσο μᾶς κρατεῖ καὶ μᾶς στερεώνει εἰς τὴν ἐλπίδα αὐτὴν πείθοντάς μας νὰ μὴ ἱκανοποιουμένθα μὲ τὸ ὅτι ἡξεύρομε ἢ θαυμάζομε τὴν διδασκαλίαν τῆς ἀλλὰ νὰ προσέχωμε ἀτομικὰ στὸ ἄγγελμα ποὺ φέρνει ἀπὸ Θεοῦ διὰ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καὶ κυρίως νὰ κάνωμε ἐκεῖνο ποὺ ὁ Θεὸς θέλει νὰ κάνωμε — νὰ μποῦμε στὴν ἀνάπαυσί Του. **Ἄς σπουδάσωμεν νὰ εἰσέλθωμεν εἰς ἐκείνην τὴν κατάπαυσιν.**

Ἄς σπουδάσωμεν. Ἡ λέξις σημαίνει νὰ κάνωμε γρήγορα — μὲ σοβαρότητα, μὲ ὅλη μας τὴν καρδίαν, ἃς κυτᾶμε νὰ τὸ κάνωμε αὐτό νὰ μποῦμε στὴν ἀνάπαυσιν. **Διὰ νὰ μὴν πύση τις εἰς τὸ αὐτὸ παράδειγμα τῆς ἀπειθείας.** Ὁ κίνδυνος εἶναι ἄμεσος· ἡ ἀπώλεια θὰ εἶναι τρομερὴ. Ὁ Θεὸς ὠρκίστηκε στὸ θυμὸ Του ὅτι ἂν δὲν δώσωμε προσοχὴ καὶ ὑπακούσωμε, δὲν θὰ μποῦμε στὴν κατάπαυσί Του. Ἄς δείξωμε ἐπιμέλεια νὰ μποῦμε. Ὅλος οἱ θαυμάσιες διδασκαλίαι ποὺ περιέχει ἡ Ἐπιστολὴ παρακάτω, καθὼς τὰ Ἅγια ποὺ ἄνοιξαν γιὰ μᾶς καὶ ποὺ εἶναι ἡ θέσις ποὺ ὁ Θεὸς ἐπιθυμεῖ νὰ μᾶς δεχθῇ στὴν ἀνάπαυσί Του καὶ τὴ ζωὴ Του, καθὼς γιὰ τὸν Ἀρχιερεᾶ ποὺ ἄνοιξε τὸ δρόμο καὶ μπήκε μέσα σ' αὐτὰ γιὰ νὰ φέρῃ καὶ μᾶς ἐκεῖ, δὲν θὰ μᾶς ὠφελήσουν καθόλου, ἂν δὲν ὑπάρχῃ ἀπὸ μᾶς ἡ ζωηρά

ἐπιθυμία, ἡ προθυμία, ἡ σταθερά ἀπόφασις νὰμπούμε σ' αὐτὴ τὴν ἀνάπαυσι. Μόνον αὐτὴ ἡ διάθεσις κάνει τὸν ἄνθρωπο κατάλληλο πνευματικῶς νὰ κατανοήσῃ τὰ ἐπουράνια μυστήρια ποὺ ἡ ἐπιστολὴ αὐτὴ μᾶς ἀποκαλύπτει.

Καὶ ἀσφαλῶς δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ εἶναι ἀναγκαῖον νὰ ἐπιμένουμε στοὺς λόγους ποὺ μᾶς κάνουν νὰ μὴν ἀργοποροῦμε νὰ ὑπακούσωμε. Ἕνας μοναχὰ λόγος δὲν μᾶς ἀρκεῖ ; Δὲν μᾶς εἶναι ἀρκετὸν τὸ ἀνέκφραστον προνόμιον ποὺ ὁ Θεὸς μᾶς προσφέρει ἀνοίγοντας σὲ μᾶς τὴν εἰσοδὸν στὴν δικὴ Του ἀνάπαυσι ; Λόγια εἶναι ἀδύνατον νὰ περιγράψουν τὸ ἀσύλληπτον μεγαλεῖον αὐτοῦ τοῦ δόξου. Ὁ Θεὸς μιλάει σὲ μένα ἐν τῷ Ἰῶ Του σὰν σὲ κάποιον ποὺ δημιουργήθηκε κατ' εἰκόνα Του, ἱκανὸν νὰ ἔχη ἐπικοινωνίαν μαζί Του σὰν σὲ κάποιον ποὺ τὸν λύτρωσε ἀπὸ τὴν φοβερὴ αἰχμαλωσίαν τῆς ἁμαρτίας καὶ τοῦ θανάτου, ἐπειδὴ ποθοῦσε νὰ μὲ ἔχη νὰ ζῶ μαζί Του μὲ τὴν ἀγάπην Του. Σὰν σὲ κάποιον γιὰ τὸν ὁποῖον Αὐτὸς εἶχε κάνει δυνατόν νὰ ζῇ τὴν ἐξωτερικὴν ζωὴν τῆς σαρκὸς, μὲ τὴν ἐσωτερικὴν ζωὴν τοῦ Χριστοῦ, νὰ τὸν ἐλκύσῃ πρὸς τὰ ἄνω καὶ νὰ τὸν διατηρῇ ἀσφαλισμένον εἰς τὰ Ἅγια τῶν Ἁγίων, στὴν ἀνάπαυσι τοῦ Θεοῦ — ὦ, εἶναι ἀδύνατον νὰ τὸ πιστεῖται κανεὶς αὐτὸ καὶ νὰ μὴ ἀνταποκρίνεται σ' αὐτὴ τὴν ἀγάπην ! Ὅχι. Κάθε καρδιὰ ἄς πῇ : Εὐλόγητός ὁ Θεὸς θέλω νὰ μπῶ σ' αὐτὴ τὴν ἀνάπαυσι, θέλω καὶ νὰ μένω σ' αὐτὴ τὴν ἀνάπαυσι. Ἔχομε τόσο συνειθίσει στὴ ζωὴ τῆς ἐρήμου μὲ τὰ διαρκῆ παρακατήματα καὶ πεσίματα στὴν ἁμαρτίαν, ἔχομε τόσο μάθει νὰ παίρνωμε τὰ λόγια ποὺ ὁ Θεὸς λέει γι' αὐτὴ τὴ ζωὴ (γ' 10) « Πάντοτε κλανῶνται κατὰ τὴν καρδίαν τους » σὰν νὰ περιγράφουν τὸ τί πρέπει νὰ εἶναι ἡ καθημερινὴ χριστιανικὴ πεῖρα, ὥστε μὲ δυσκολία ὑπολογίζομε ὅτι εἶναι δυνατόν στὴν πρᾶξιν νὰ μποῦμε σὲ μιὰ ζωὴ ἀναπαύσεως. Καὶ ἀκόμη καὶ ὅταν ἡ ἐπιθυμία γιὰ μιὰ τέτοια ζωὴ ξυπνήσῃ, ὁ δρόμος ποὺ θὰ περπατήσωμε μᾶς φαίνεται τόσο σκοτεινὸς καὶ ἀγνωστος. Γιὰ τὸ χατῆρι κάτω τέτοιων, ἄλλη μιὰ φορὰ ἀκόμη ἄς συνοψίσω ὅσα ἔχω πῇ γιὰ τὸ δρόμον ποὺ θὰ μᾶς φέρῃ σ' αὐτὴ τὴν ἀνάπαυσι· ἴσως ὁ Θεός, μὲ τὸ μέγαλον Του ἔλεος, ἴσως βοηθήσῃ μερικοὺς νὰ κάμουν αὐτὸ τὸ θῆμα. Οἱ ὁδηγίαι εἶναι πολὺ ἀπλές.

Πρῶτον, πάρε ἀπόφασιν καὶ πίστει μὲ ὅλη σου τὴν καρδίαν ὅτι ὑπάρχει μιὰ τέτοια ἀνάπαυσις καὶ αὐτὴ εἶναι ἀπὸ « Σήμερα ». Εἶναι

ἡ ἀνάπαυσις τοῦ Θεοῦ, στήν ὁποίαν Αὐτός ζῇ· στήν ὁποίαν ὁ Ἰησοῦς, ὡς δικός σου Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ ἐμπῆκε. Εἶναι ἡ δική σου ἀνάπαυσις, προετοιμασμένη γιά σένα· ἡ δική σου γῆ τῆς ἐπαγγελίας· ἡ πνευματική κατάστασις ζωῆς ποῦ εἶναι τόσο σίγουρα δική σου ὅσο εἶναι καί ὁ Ἰησοῦς· ἡ ἀνάπαυσις στήν ὁποίαν ὁ Ἰησοῦς θά σέ φέρῃ καί ὅπου Αὐτός θά σέ κρατήσῃ. Εἶναι ἡ ἀνάπαυσις στήν ὁποίαν μπορείς νά ζῇς κάθε ὥρα, ἐλεύθερος ἀπό φροντίδες καί ἀνησυχίες, ἐλεύθερος ἀπό κόπους καί περιπλανήσεις, πάντοτε μένοντάς στήν ἀνάπαυσι ποῦ ἐμπιστεύεται στὸν Θεόν τὰ πάντα. Πίστευέ το αὐτό.

Ἔπειτα σταμάτησε ἀπὸ τὰ δικά σου ἔργα. "Ὅχι, ὅτι θά μὴ γένηται νὰ ἐπιτύχῃς αὐτὸ τελείως· προτοῦ νὰ μῆς στήν ἀνάπαυσι τοῦ Θεοῦ. "Ὅχι, ἀλλὰ νὰ συγκρατηθῇς, νὰ παραδοθῇς, νὰ θελήσῃς ὅλα αὐτὰ τὰ δικά σου ἔργα νὰ τελειώσουν. Σταμάτησε ἀπὸ τὸ ἐγὼ σου. "Ὅπου ζῇ τὸ ἐγὼ θά δρᾷ τὸ ἐγὼ. "Ὅπου ὑπάρχει ζωὴ ὑπάρχει δράσις· ἡ ζωὴ τοῦ ἐγὼ θά προσπαθῇ νὰ δράσῃ, ἐκτὸς ἂν παραδώσῃς τὸ ἐγὼ σου νὰ συναποθάνῃ μὲ τὸν Χριστόν, μετὰ τοῦ Χριστοῦ συνετάφῃ, καί ἐν Χριστῷ τώρα ζῇς. Καθὼς ἔλεγε ὁ Ἰδιος « νὰ μισήσῃτε τὴν ζωὴν σας, νὰ ἀπολέσῃτε τὴν ζωὴν σας » (Λουκ. ιδ' 26, θ' 24). Σταμάτησε ἀπὸ τὰ ἔργα σου, καί γονάτισε μὲ βαθειὰ ταπείνωσι καί ἀναγνώρισε τὴν ἀνικανότητά νὰ κάνῃς τίποτα τὸ καλόν, σὰν μηδενικὸ μπροστὰ στὸ Θεό.

Ἐμπιστέφου στὸν Ἰησοῦν σὰν δικό σου Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ ποῦ θά σέ φέρῃ σ' αὐτὴ τὴν ἀνάπαυσι, τώρα ἀμέσως. Ὁ Ἰσραὴλ ἀπλούστατα ἔπρεπε νὰ ἐμπιστεύεται, νὰ ὑπακούῃ καί νὰ ἀκολουθῇ τὸν Ἰησοῦν τοῦ Ναυῆ. Ἀνάθεσε τὴν καρδιά σου στὸν Ἰησοῦ ποῦ μῆκε στοὺς οὐρανοὺς γιὰ νὰ ἐμφανισθῇ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ ὑπὲρ ἡμῶν. Ταυτίσου μὲ τὸν Ἰησοῦν ὄχι μόνον στὸ σταυρό Του, στὸ θάνατό Του καί στήν ἀνάστασί Του ἀλλὰ περισσότερο ἀπ' ὅλα καθισμένο στὸν οὐράνιο θρόνον Του καί κάτοχον τῆς ἀναπαύσεως τοῦ οὐρανοῦ. Ταυτισθῇτε μὲ Αὐτὸν καί ἀφήστε τον νὰ ἐκτελέσῃ τὸ εὐλογημένο Του ἔργον. Δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ τὰ καταλαβαίνετε ὅλα. Τὰ αἰσθητά σας πιθανόν νὰ μὴν εἶναι ὅπως σεῖς θά ἤξεσθε νὰ εἶναι. Ἐμπιστευθῇτε σὲ Κεῖνον ποῦ ἐτελείωσε ὅλα γιὰ σᾶς ἐπὶ τῆς γῆς καί στὸν οὐρανόν, ὅτι θά τελειώσῃ ὅλα καί μὲς στήν καρδιά σας ἐπίσης.

Καὶ τέλος γίνεσθε μιμηταὶ τῶν διὰ πίστεως καὶ μακροθυμίας κληρονομοῦντων τὰς ἐπαγγελίας (ς' 12). Ὁ Ἰσραὴλ σὲ μὴ μονάχα μέρα πέρασε τὸν Ἰορδάνη καὶ μπῆκε στὴ Χαναάν, δὲν ἐβόησε ὅμως στὴν κατάπαυσιν αὐτοῦ σὲ μὴ μέρα. Μονάχα κατὰ τὰ τέλη τῆς ζωῆς τοῦ Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ διαβάζοιμε : « Καὶ ἔδωκεν εἰς αὐτοὺς ὁ Κύριος ἀνάπαυσιν πανταχόθεν » (Ἰησ. Ναυῆ κα' 44). Μπῆτε σήμερα στὴν ἀνάπαυσιν αὐτῇ. Ἄν καὶ πιθανὸν νὰ μὴ τὰ βρῆτε ὅλα μονομιᾶς νὰ λάμπουν γύρω σας, ἀποβλέπετε στὸν Ἰησοῦν, τὸν ἀρχηγόν σας καὶ ἀφήστε ὅλα στὰ χέρια Του. Ἐγκαταλείψατε τὸ ἐγὼ σας, καὶ ζῆτε ἐν Χριστῷ. Ὅτιδήποτε καὶ ἂν συμβῇ **ΑΝΑΠΑΤΕΣΘΕ ΕΝ Τῷ ΘΕῷ**. **Σκέπτεσθε τὴν ΑΝΑΠΑΤΣΙΝ ΤΟΤ ΘΕΟΤ**, καὶ τὸν Ἰησοῦν ποὺ μπῆκε σ' αὐτὴν ὡς Ἀντιπρόσωπός σας, καὶ ἀπὸ καὶ σᾶς γαμίζει μὲ τὸ Πνεῦμα Του, καὶ μὴ φοβᾶστε καθόλου. **Σήμερα** ἐὰν ἀκούσετε τὴ φωνὴ Του, μπῆτε στὴν ἀνάπαυσί Του.

1. Ὁ Ἰησοῦς εἶπε « Ἀγαπᾶτε τὸν ζυγόν μου ἐφ' ἑμᾶς καὶ μάθετε ἀπ' ἐμοῦ ὅτι εἰμαι πρῶτος καὶ ταπεινὸς τῇ καρδίᾳ, καὶ θὰ βρῆτε ἀνάπαυσιν στὶς ψυχές σας » (Ματθ. ια' 29). Διὰ τῆς πρᾶκτητος καὶ τῆς ταπεινῆς καρδίας ὁ Ἰησοῦς βρῆκε τὴν ἀνάπαυσίν Του ἐν τῷ Θεῷ : ἔδεδόθη νὰ εἶναι ὁ Θεὸς τὸ πᾶν δι' Αὐτόν, ἐμπιστευθήκε τὰ πάντα εἰς τὸν Θεόν. Ἡ ἀνάπαυσις ἐν τῷ Θεῷ ἦταν ἡ μόνιμος κατάστασις τῆς ζωῆς Του. Μᾶς καλεῖ καὶ μᾶς νὰ πάρωμε μέρος σ' αὐτὴ τὴν ἀνάπαυσιν καὶ μᾶς ἀποκαλύπτει τὸ μυστικὸ γιὰ νὰ τὸ πετύχωμε αὐτό. Ἡ πρᾶκτης καὶ ἡ ταπεινότης τοῦ Ἰησοῦ εἶναι ὁ δρόμος ποὺ ὁδηγεῖ στὴν ἀνάπαυσιν.

2. Οἱ Ἰσραηλῖται ποὺ βγῆκαν ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον δὲν μπῆκαν ὅλοι στὴ γῆ Χαναάν. Καὶ γιατί ; Μᾶς ἀναφέρεται δυὸ φορές στὴν ἐπιστολὴ αὐτὴ ὅτι δὲν μπῆκαν ἀπὸ ἀπειθειαν καὶ τρεῖς ἀπὸ ἀπιστίαν. Καὶ τὰ δύο αὐτὰ πηγαινόουν πάντοτε μαζί. Ἀποφασίστε νὰ ὑπακούετε κατὰ πάντα καὶ αὐτὸ θὰ σᾶς ἐνδυναμώσῃ νὰ ἐμπιστευθῆτε γιὰ τὸ κάθε τι ποὺ σᾶς ἐπισχεθῆκε πῶς θὰ κἀνῃ.

3. Ἡ ἀνάπαυσις περιεκλείει τὴν νύκην : « Κύριος ὁ Θεός σας θὰ σᾶς ἐόσῃ ἀνάπαυσιν ἀπὸ πάντων τῶν ἐχθρῶν σας κόλῳ, καὶ θὰ κατοικήσετε ἐν ἀσφαλείᾳ » (Δευτερ. ιδ' 10). « Καὶ ἔδωκεν ὁ Κύριος εἰς αὐτοὺς ἀνάπαυσιν πανταχόθεν... πάντας τοὺς ἐχθροὺς αὐτῶν παρέδωκε ὁ Κύριος εἰς τὰς χεῖρας αὐτῶν » (Ἰησ. Ναυῆ κα' 44).

XXXIII

Ο ΕΡΕΥΝΩΝ ΤΑΣ ΚΑΡΔΙΑΣ ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ

8' 12. Ζών γάρ ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ καὶ ἐνεργῆς καὶ τομώτερος ὑπὲρ πᾶσαν μάχαιραν δίστομον καὶ δεικνύμενος ἄχρι μερισμοῦ ψυχῆς καὶ πνεύματος, ἁρμών τε καὶ μυελῶν καὶ κριτικὸς ἐνθυμήσεων καὶ ἐννοιῶν καρδίας.

13. καὶ οὐκ ἔστι κτίσις ἀφανὴς ἐνώπιον αὐτοῦ, πάντα δὲ γυμνά καὶ τετραγυλισμένα τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ, πρὸς ὃν ἡμῖν ὁ λόγος.

12. Διότι ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ εἶναι ζωντανὸς καὶ ἀποτελεσματικὸς καὶ κοπτερώτερος ἀπὸ κάθε δίκου μαχαίρης καὶ εἰσχωρεῖ θαθεῖα μέχρι σημείου νὰ χωρίσῃ τὴν ψυχὴν καὶ τὸ πνεῦμα, ἀρθρώσῃ καὶ μυελούς καὶ ἱκανὸς νὰ κρίνῃ τὰς διαθέσεις καὶ τὶς σκέψεις τῆς καρδίας.

13. καὶ δὲν ὑπάρχει δημιουργήμα πού νὰ εἶναι κρυμμένον ἀπὸ Αὐτόν· ὅλα δὲ εἶναι γυμνά καὶ φανερά εἰς τὰ μάτια τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν Ὅποιον θὰ δώσωμεν λόγον.

Μὲ πολλὰ σοβαροὺς λόγους ὁ συγγραφεὺς τῆς ἐπιστολῆς εἰδοποίησε τοὺς Ἑβραίους νὰ μὴ δείξουν ἀπιστίαν καὶ ἀπειθειαν, σκληρύνοντας τὶς καρδιὰς τους καὶ ἀπομακρυνόμενοι ἀπὸ τὸν ζῶντα Θεὸν καὶ ἔτσι νὰ ἀποτύχουν στὸ νὰ μοῦν στὴν ἀνάπαισι πρὸς τοὺς εἰχε ὑποσχεθῇ ὁ Θεός. Οἱ ἐπίσημοι λόγοι τοῦ ἔρχου τοῦ Θεοῦ στὸν ψαλμὸ 7ε' « *Ὡμοσα ἐν τῇ ὀργῇ μου, δὲν θὰ εἰσέλθουν εἰς τὴν κατάπαυσίν μου* » πολλάκις ἐπανελήφθησαν γιὰ νὰ πείσουν ὅλους νὰ δώσουν μεγάλη προσοχὴ μήπως κανεὶς ἀπ' αὐτοὺς πέσῃ στὸ ἴδιο παράδειγμα τῆς ἀπιστίας. Τώρα πησιάζει νὰ κλείσῃ τὴν εἰδοποίησί του. Καὶ προτοῦ τὴν κλείσῃ τοὺς ἐπενθυμίζει πάλι τὴν δύναμι τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ, καὶ τὸν παρουσιάζει ὡς τὸν λόγον τοῦ παντογνώστου Θεοῦ, εἰς τὸν Ὅποιον ἔχομεν νὰ δώσωμεν λόγον, στὰ μάτια τοῦ Ὁποίου τὰ πάντα,

καὶ ἡ καρδιά μας καὶ ἡ ζωὴ μας, εἶναι γυμνά καὶ ὀρθάνοιχτα. 'Ο κάθε μελετητὴς τῆς ἐπιστολῆς ἃς ἐφαρμόσῃ προσεκτικὰ στὸν ἑαυτό του τοὺς λόγους αὐτοὺς. "Ἄς ζητήσωμε αὐτοὺς ὁ ὕψος τοῦ Θεοῦ γιὰ τὴν ἀνάπαυσί Του, καὶ ἡ ἐντολὴ Του νὰ προσέξωμε γιὰ νὰ μπορέσωμε νὰ μποῦμε σ' αὐτήν, ἃς ζητήσωμε νὰ μετῇ βαθεῖα μέσ' στὴν καρδιά μας, καὶ νὰ τὴν ψάξῃ νὰ δῇ ἂν πραγματικὰ μπήκαμε σ' αὐτήν τὴν ἀνάπαυσι. Καὶ ἂν ἀνακαλύψῃ ὅτι δὲν ἔχομε μπῆ, τότε ὅσο μποροῦμε περισσότερο ἃς ἀφήσωμε τοὺς ἑαυτοὺς μας στὸ λόγο τοῦ Θεοῦ νὰ μᾶς ἐξετάσῃ τὰ δάθη μας καὶ νὰ μᾶς δοκιμάσῃ (πρὸβλ. Ψαλμ. ρλθ' 23 - 24). Θὰ κἀντὶ τὸ εὐλογημένο Του αὐτὸ ἔργον ἐντὸς μας χωρὶς καμμιὰ παράλειψι καὶ θὰ μᾶς προετοιμάσῃ ὥστε νὰ παρακολουθήσωμεν μὲ ὠφέλεια τίς παρακάτω διδασκαλίας ποὺ ἀφοροῦν τὸν Κύριον Ἰησοῦν.

Διότι ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ εἶναι ζῶν καὶ ἐνεργός. Πότε πότε ἔχομε τὴν ἐντύπωσι πὼς ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ φέρνει πολὺ λίγα ἀποτελέσματα. 'Ο λόγος εἶναι σὰν τὸν σπόρο. Τὸ πᾶν ἐξαεῖται ἀπὸ τὸ πῶς τὸν καλλιεργεῖς. Πολλοὶ δέχονται τὸν λόγο τοῦ Θεοῦ μὲ τὴ διάνοιαν· σ' αὐτὸ τὸ μέρος ποτὲ δὲν μπορεῖ νὰ ζωογονηθῇ ὁ σπόρος. 'Ο λόγος προορίζεται γιὰ τὴν καρδιά, τὴ θέλησι, τὴν ἀγάπην πρὸς τὸν Θεόν. 'Ο λόγος πρέπει νὰ γίνῃ δεκτὸς μὲ ὑποταγὴ τῆς καρδιᾶς, νὰ τὸν ἐκδηλώσωμε μὲ τὴ διαγωγὴ μας. "Όταν αὐτὸ γίνῃ τότε θὰ φανοῦν τὰ ἀποτελέσματά του καὶ ἡ ζωογόνος δύναμις του. Δὲν εἴμαστε μεις ἐκεῖνοι ποὺ θὰ δώσωμε ζωὴ στὸ λόγο. "Όταν μὲ πίστι ἡ καρδιά παραδοθῇ στὴ ζωὴ καὶ τὴ δύναμι ποὺ ὑπάρχουσιν στὸ λόγο μὲ ταπεινὴ ὑποταγὴ καὶ πραγματικὴ ἐπιθυμία στὴν ἐπίδρασί του, τότε ὁ λόγος ἀσφαλῶς θὰ φανερωθῇ ὅτι εἶναι ζωὴ καὶ δύναμις.

Καὶ κοπτερώτερος ὑπὲρ πᾶσαν δίστομον μάχαιραν καὶ διέρχεται μέχρι διαιρέσεως ψυχῆς τε καὶ πνεύματος ἀρμών τε καὶ μυελών. Ἡ πρώτη ἐνέργεια τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ εἶναι νὰ πληγώσῃ, νὰ κόψῃ, νὰ χωρίσῃ. Ἡ φυσικὴ ζωὴ ἔχει τὴν ἔδρα της εἰς τὴν ψυχὴν. Ἡ πνευματικὴ καὶ θεία εἰς τὸ πνεῦμα. Ἡ ἁμαρτία ἔφερε σύγχυσι καὶ ἀναστάτῳσι· τὸ πνεῦμα μπῆκε ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν τῆς σαρκός, τῆς φυσικῆς ζωῆς. 'Ο λόγος τοῦ Θεοῦ τὰ διακεῖ καὶ τὰ ξεχωρίζει· ἐκπνέει μέσ' στὸ πνεῦμα τὸν προορισμὸν του, ποὺ εἶναι νὰ χρησιμοποιηταί ὡς ὄργανο γιὰ τὰ πνευματικὰ καὶ τὰ ἀόρατα· φέρνει τὴν

ψυχὴν σὲ θέσιν νὰ γνωρίσῃ τὸν ἑαυτὸ της πὼς εἶναι αἰχμάλωτος στὴ δύναμι τῆς ἁμαρτίας. Εἰσχωρεῖ βαθεῖα καὶ οἴγουρα, ἀποκαλύπτοντας τὴ βαθεῖα διαφθορὰ τῆς ἁμαρτίας. Ὅπως τὸ μαχαίρι τοῦ χειρουργοῦ, ποὺ φροντίζει νὰ κάνῃ καλὰ τὸν ἄρρωστο, χώνεται βαθεῖα ἀκόμη καὶ μέχει νὰ χωρίσῃ τὶς ἀρθρώσεις καὶ τὰ μεσοῦλια, ἐὰν εἶναι ἀνάγκη, ἔτσι καὶ ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ εἰσχωρεῖ σὲ ὅλα· δὲν ὑπάρχει μέρος τοῦ ἐσωτερικοῦ μας εἶναι, ποὺ νὰ μὴν ἔχει περάσει.

Καὶ διερευνᾷ τοὺς διαλογισμοὺς καὶ τὰς ἐννοίας τῆς καρδίας. Ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ εἰδικῶς ἀσχολεῖται μὲ τὴν καρδιά. Στὸ κεφ. γ' μιλεῖ γιὰ τὴν σκλήρυνσι τῆς καρδιάς, γιὰ τὴν πονηρὴ καὶ ἀπιστὴ καρδιά, γιὰ τὴν ἀποπλανημένην καρδιά. Ὅταν παρακάτω στὴν Ἐπιστολὴ συναντᾷμε τὴ λέξι καρδιά, βρίσκομε μιὰ τελεία μεταβολή, μᾶς μιλεῖ γιὰ μιὰ καρδιά στὴν ὁποία εἶναι γραμμένος ὁ νόμος τοῦ Θεοῦ, γιὰ μιὰ καρδιά ἀληθινή, μιὰ καρδιά ραντισμένη μὲ τὸ αἷμα, μιὰ καρδιά ποὺ εἶναι μὲ βεβαιότητα στηριγμένη στὴ χάρι (ἡ' 10, ι' 22, ιγ' 9). Στὸ μέρος αὐτὸ ἔχομε τὴν μετάβασιν ἀπὸ τὴ μιὰ καρδιά στὴν ἄλλη. **Σήμερα ἐὰν ἀκούσετε τὴν φωνὴν Του μὴ σκληρύνετε τὰς καρδίας σας.** Ἡ καρδιά ποὺ παραδίδεται γιὰ νὰ ἐρευνηθῇ ἀπὸ τὸ λόγο τοῦ Θεοῦ, ποὺ ἀφήνει νὰ ἐξετασθοῦν καὶ νὰ κριθοῦν ἀπὸ αὐτὸν οἱ διαλογισμοὶ της καὶ οἱ διαθέσεις της, αὐτὴ ἡ καρδιά θὰ ἀπαλλαγῇ ἀπὸ τὴν πλάνη της καὶ τὴν ἀπιστίαν της, θὰ ἀφυπνισθῇ καὶ θὰ καθαρισθῇ καὶ θὰ γίνῃ μιὰ ζωντανὴ σάρκινη πλάκα πάνω στὴν ὁποία θὰ γραφτῇ ὁ λόγος ἀπὸ Αὐτὸν τὸν Ἰδιὸ τὸ Θεό. ὦ! νὰ ξέραμε πόσο ἀναγκαῖο ἀλλὰ καὶ πόσο εὐλογημένο εἶναι, νὰ παραδώσωμε τὶς καρδιές μας στὸ λόγο τοῦ Θεοῦ γιὰ νὰ τὶς ἐρευνήσῃ καὶ τὶς ὁδηγήσῃ.

Καὶ δὲν εἶναι οὐδὲν κτίσμα ἀφανὲς ἐνώπιον Αὐτοῦ. Ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ἔχει τὰ χαρακτηριστικὰ αὐτοῦ τοῦ Ἰδιοῦ τοῦ Θεοῦ. Εἶναι ὁ τὰ πάντα γνωρίζων καὶ τὰ πάντα διαπερῶν· τίποτα δὲν μπορεῖ νὰ κρυφτῇ ἀπὸ τὴν κρίσιν τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ. Ἐὰν δὲν θέλωμε νὰ τὸν ἀφίσωμε νὰ μᾶς κρίνῃ τώρα, ἀργότερα αὐτὸς ὁ Ἰδιὸς θὰ μᾶς καταδικάσῃ. Διότι τὰ πάντα εἶναι γυμνά καὶ τετραχλισμένα εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, πρὸς ὃν ἔχομεν νὰ δώσωμεν λόγον.

Βεβαίως, ὁ Θεὸς εἰς τὸν ὁποῖον θὰ δώσωμεν λόγον εἶναι Ἐκεῖνος περὶ τοῦ ὁποίου ἀργότερα λέει : « Φοβερὸν νὰ πέσῃ κανεὶς στὰ χεῖρια τοῦ ζῶντος Θεοῦ » καὶ πάλιν « Ὁ Θεὸς ἡμῶν εἶναι πῦρ καταναλί-

σκον». Είναι αὐτὸς ὁ Ἰδιὸς ποὺ τώρα μᾶς παρακαλεῖ νὰ μοιῶμε στὴν ἀνάπαυσί Του.

Ὁ κάθε ἕνας μας λοιπὸν ἂς παραχωρήσῃ μὲ χαρὰν τὸν ἑαυτὸν τοῦ γιὰ νάχῃ νὰ κἀνῃ μ' Αὐτόν. Ἐάν ἴσως κάτι κρυφὰ μέσ' στὴ συνείδησί σου σοῦ λέει ὅτι δὲν εἶσαι ἐν τάξει, ὅτι δὲν ἔχεις δεῖξει ἐπιμέλεια νὰ μπῇς σ' αὐτὴ τὴν ἀνάπαυσι, ὦ, πρόσεξε νὰ μὴ τίς διώξῃς κάτι τέτοιες σκέψεις. Εἶναι τὸ πρῶτο φρούσκωμα τοῦ ζωντανοῦ σπόρου τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ ποὺ ἀρχίζει νὰ βλαστάνῃ μέσα σου. Μὴ θεωρήσῃς ὅτι αὐτὴ ἡ σκέψις ἔρχεται ἀπὸ σένα ἢ ἀπὸ τὸν ἄνθρωπο ποὺ σοῦ φέρνει τὴν ἀγγελία τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ· ὁ Ἰδιὸς ὁ Θεὸς σὲ ξυπνάει ἀπὸ τὸν ὕπνο. Ἐχε νὰ κἀνῃς μὲ Αὐτόν. Δεῖξε προθυμίαν ὥστε ὁ λόγος νὰ μπορέσῃ νὰ σοῦ δείξῃ ποῦ εἶναι τὸ σφάλμα σου. Μὴ φοβᾶσαι ὅτι θὰ σοῦ ξεσκεπάσῃ τὴν ἁμαρτία σου καὶ τὴν ἀθλιότητά σου. Τὸ μαχαίρι τοῦ γιατροῦ σοῦ ἀνοίγει πληγὴ γιὰ νὰ σὲ γιατρέψῃ. Τὸ φῶς ποὺ σοῦ δείχνει τὴν ἁμαρτία σου καὶ τὸ σφάλμα σου, αὐτὸ ἀσφαλῶς θὰ σὲ ἐλευθερώσῃ ἀπὸ αὐτήν. Ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ εἶναι ζωντανὸς καὶ θὰ σοῦ δώσῃ καὶ σένα ζωή.

1. Ὁ Θεὸς μᾶς μίλησεν διὰ τοῦ Τίτου Του. Αὐτὴ ἡ φράσις εἶναι τὸ κλειδί ὅλης τῆς ἐπιστολῆς. Σήμερα ἐάν ἀκούσετε τὴ φωνὴ Του μὴ σκληρόνετε τὰς καρδίας σας· αὐτὸ εἶναι τὸ κλειδί τῆς μακρᾶς καὶ σοβαρᾶς αὐτῆς ἐδοκίμασις. Ἄς τὸ ἀκούσῃμε μὲ προσοχή, ἂς συμμορφωθοῦμε μὲ τὸ λόγο τοῦ Θεοῦ. Ὅπως φερόμεθα πρὸς τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, ἔτσι φερόμεθα πρὸς τὸν Θεὸν καὶ ἔτσι θὰ φερθῇ καὶ ὁ Θεὸς σὲ μᾶς.

2. Ἄς κρίνωμε τὴ ζωὴ μας ὅχι μὲ ὅσα μᾶς λέει ἡ καρδιὰ μας, ἢ ἡ Ἐκκλησία μας ἢ ὁ ὀνομαζόμενος Χριστιανικὸς κόσμος — ἀλλὰ ἂς κρίνωμε αὐτὴ μὲ ὅσα μᾶς λέει ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ : Ἀφῆσά τον ἐλεύθερον νὰ σὲ δουλέψῃ αὐτὸ θὰ εἶναι μὴ μὲγάλῃ εὐλογία γιὰ σένα.

3. Τὰ πάντα εἶναι γυμνὰ μπροστὰ σὰ μᾶτια τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν ὁποῖον ἔχομε νὰ δώσωμε λόγον. Γιατὶ τότε ἀπὸ ἀλασφορία ἢ ἀπὸ ἀποθάρσυνσι νὰ κλείνωμε τὰ μᾶτια μας σὲ μερικὰ πράγματα ; Ἄς ἀφῆσωμε τὰ πάντα γυμνὰ μπροστὰ στὸν Θεόν, τὸν Θεὸν πρὸς τὸν ὁποῖον θὰ δώσωμε μὴ μέρη λόγο, εἴτε τὸ θέλωμε εἴτε δὲν τὸ θέλωμε.

4. Ὁ λόγος εἶναι ζωντανὸς καὶ ἐνεργεῖ. Ἐχε ἀκλόνητη πίστι στὴν δύναμίν Του. Ἐσο δίδωκας ὅτι τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, ὅτι ὁ Χριστὸς, ὁ ζωντανὸς Λόγος, ὅτι Αὐτὸς ὁ Ἰδιὸς ὁ Θεὸς ἐργάζεται διὰ μέσου τοῦ λόγου Του. Ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ μᾶς κατευθύνει πάντοτε πρὸς τὸν ζῶντα Θεόν, ποὺ παρὼν μέσ' σὲ τὸν λόγο τοῦ τὸν κάνει ζωντανὸν μέσ' στὴν καρδιὰ ποὺ διψεῖ γιὰ τὴ ζωὴ καὶ γιὰ τὸν Θεόν.

Ὁ Ἰησοῦς ὁ Ἀρχιερεὺς μας ἀνώτερος ἀπὸ τὸν Ἀαρὼν

XXXIV

ΜΕΓΑΣ ΑΡΧΙΕΡΕΥΣ

δ' 14. Ἐχοντες οὖν ἀρχιερεῖα μέγαν διεληλυθότα τοὺς οὐρανοὺς, Ἰησοῦν τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ, κρατῶμεν τῆς ὁμολογίας.

14. Ἀφοῦ λοιπὸν ἔχομεν Ἀρχιερεῖα μέγαν ὁ ὁποῖος ἔχει διασχίσει τοὺς οὐρανοὺς, τὸν Ἰησοῦν τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ ὃς μένωμεν σταθεροὶ εἰς τὴν πίστιν τὴν ὁποίαν ὁμολογοῦμεν.

Μετὰ τὴν παρέκθεσίν του, γιὰ νὰ εἰδοποιήσῃ τοὺς Ἑβραίους νὰ μὴ σκληρύνουν μὲ ἀπιστία τὶς καρδιὰς τους, ὅπως ἔκαναν οἱ πατέρες τους τὴν ἐποχὴ τοῦ Μωϋσέως, ὁ συγγραφεὺς μας ἐπιστρέφει πάλι στὴν ἐπιχειρηματολογία του. Εἶχε ἤδη χρησιμοποιήσει δυὸ φορές τὴ λέξι « Ἀρχιερεὺς » (δ' 16, γ' 1) καὶ ἔτσι ἐτοίμαζε τὸ δρόμο γιὰ τὸ κύριο θέμα τῆς ἐπιστολῆς — τὴν ἐκθεσὶ τῆς ἐπουρανίου ιερατείας τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ, καὶ τὸ ἔργον ποὺ κάνει μὲ αὐτὴν γιὰ μᾶς (ζ' - ι' 18). Στὸ μῆμα αὐτὸ (δ' 14 - ε' 10) μᾶς δίνει τὰ γενικὰ χαρακτηριστικὰ αὐτῆς τῆς ιερατείας, ποὺ εἶχε ὡς τύπο τῆς τὸν Ἀαρὼν, καὶ ἐπραγματοποιήθηκε εἰς τὴν ἐπίγειον ζωὴν τοῦ Κυρίου μας. Στὰ κεφάλαια α' καὶ β' μᾶς παρουσίασε τὴ βάση τῆς ποὺ εἶναι ἡ θεότης καὶ ἡ ἀνθρωπότης τοῦ Σωτῆρος μας, ἐδῶ μᾶς μιλεῖ περὶ Αὐτοῦ δείχνοντας τὸ μεγαλεῖο Του ὡς Ἀρχιερέως ποὺ πέρασε διὰ μέσου τῶν οὐρανῶν, καὶ ἔπειτα δείχνοντας τὴν συμπάθεια καὶ εὐσπλαγχνίαν Του, ποὺ πέρασε ἀπὸ πειρασμοὺς ὅπως περνοῦμε κι' ἐμεῖς.

Ἐχοντες, λοιπὸν, Ἀρχιερεῖα μέγαν. Τὸ « λοιπὸν » ἀναφέρεται στὸ προηγουμένον ἐπιχείρημα, ὅπου ἐξετέθη τὸ μεγαλεῖον τοῦ Ἰησοῦ,

καὶ ἔχοντας ὑπ' ὄψιν των τοὺς κινδύνους γιὰ τοὺς ὁποίους ἔκανε τὶς προειδοποιήσεις, οἱ ἀναγνῶσται καλοῦνται νὰ μένουν μὲ σοβαρότητα σταθεροὶ κρατοῦντες τὴν ὁμολογίαν των. Τὸ κυριώτερο σημεῖο τῆς φράσεως εἶναι ἡ λέξις « Ἐχοντες ».

Ξεύρωμε τὴν σημασίαν τῆς λέξεως αὐτῆς πολὺ καλὰ σχετικῶς μὲ τὰ ἐπίγεια ζητήματα. Τίποτα δὲν συγκινεῖ τόσο πολὺ τοὺς ἀνθρώπους ὅσο ἡ ἰδέα τῆς ἰδιοκτησίας, τῆς κατοχῆς. **Ἐχω** πατέρα. **Ἐχω** χρήματα, **ἔχω** σπίτι, — ὁποῖος κόσμος συμφερόντων ἀνακινεῖται σχετικὰ μὲ τέτοιες σκέψεις ! Τώρα ἔρχεται ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ καὶ μᾶς λέει : **Ἐχετε** — τί πολυτιμώτατος καὶ θαυμαστότατος θησαυρός ! — **Ἐχετε** Ἀρχιερεῖα μέγαν. Τὸν κατέχετε. Εἶναι δικὸς σας, δικὸς σας πραγματικά, τέλεια δικὸς σας. Μπορεῖτε νὰ κάνετε χρῆσι αὐτοῦ, μὲ ὅλα ὅσα εἶναι καὶ ἔχει. Μπορεῖτε νὰ ἐμπιστεύεσθε σ' Αὐτὸν γιὰ ὅλες τὶς ἀνάγκας, νὰ Τὸν ξέρετε καὶ νὰ Τὸν ἐπικαλῆσθε σάν πραγματικὰ μεγάλον Ἀρχιερεῖα σας, νὰ σᾶς φέρῃ μετ' ὅσον πρὸς τὸν Θεόν. Ὁλόκληρη ἡ χριστιανικὴ σας ζωὴ ἂς εἶναι μιὰ ἀπόδειξις πῶς ζῆτε ὡς ἔχοντες ἓνα Μέγαν Ἀρχιερεῖα.

Ἀρχιερεῖα μέγαν ὅστις διῆλθε τοὺς οὐρανοὺς. Εἶπαμε ἀρκετὲς φορές καὶ δὲν κουραζώμαστε νὰ τὸ ἐπαναλάβωμε ὅτι ἓνα ἀπὸ τὰ μεγάλα μαθήματα τῆς ἐπιστολῆς αὐτῆς εἶναι τὸ νὰ μάθωμε ὅτι : τὸ μυστικὸν μίᾳς νικηφόρου καὶ ἀγίας ζωῆς εἶναι νὰ γνωρίζωμε τὸ μεγαλεῖον καὶ τὴν δόξαν τοῦ Ἰησοῦ. Τὸ πρῶτον τῆς κεφαλῆς ἀποκλειστικὰ πραγματεύεται γιὰ τὴν θεῖαν Του φύσιν καὶ δόξαν. Πρὸ τοῦ ἀρχίσῃ νὰ μᾶς μιλήσῃ γιὰ τὴν μεσιτεῖαν καὶ τὸ ἔργον τοῦ Χριστοῦ, θέλει νὰ ἰδοῦμε τὴν λατρευτὴν παντοδύναμιον Θεότητά Του. Ἔτσι ἡ πίστις μας θὰ δυναμώσῃ, καὶ θὰ μπορῇ νὰ ὑπολογίσῃ μέχρι ποίου σημείου μποροῦν νὰ φθάσουν οἱ προσδοκίαι τῆς, καὶ ἀνάλογα θὰ πάρῃ κατεύθυναι καὶ ἡ διαγωγὴ μας. Αὐτὸ θὰ εἶναι τὸ χαρακτηριστικὸν τῆς ζωῆς μας ὅτι ἔχομε Σωτῆρα ὁ ὁποῖος εἶναι Θεός. **Ἀρχιερεῖα μέγαν** ὅστις διῆλθε τοὺς οὐρανοὺς. Παρακάτω θὰ βροῦμε (ζ' 26) Τοιοῦτος ἀρχιερεὺς ἔπρεπε εἰς ἡμᾶς, . . . ὑψηλότερος τῶν οὐρανῶν γενόμενος. Εἶναι δύσκολον γιὰ μᾶς νὰ μορφώσωμε μιὰ ἀντίληψιν περὶ τοῦ τί εἶναι ὁ οὐρανός, τόσο ψηλός, τόσο λαμπρός, γεμάτος ἀπὸ δόξα. Ἀλλὰ ὅλοι οἱ οὐρανοὶ ὅπως μετροῦμε κάπως νὰ σχηματίσωμε μιὰ ἰδέαν γι' αὐτούς, εἶναι μονάχα ὁ προθάλαμος ἀπὸ ὅπου πέρασε γιὰ νὰ φθάσῃ πέρα ἀπὸ αὐτοὺς καὶ ὑψηλότερα ἀπὸ αὐτοὺς — σὲ φῶς τὸ ἀπρόσιτον,

δπου ζῇ καὶ ἀποκαλύπτεται Αὐτός ὁ Θεός. Καὶ ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ μᾶς προσκαλεῖ νὰ παρακολουθήσωμε τὸν Ἀρχιερέα μας μὲ τὴν σκέψιν, καὶ ὅταν ἡ σκέψις ἀρχίζει νὰ σταματάει, ἃς ἀρχίζει νὰ Τὸν παρακολουθεῖ σ' αὐτὴ τῇ δόξᾳ τὴν πέραν καὶ ὑπεράνω τῶν οὐρανῶν, ἡ πίστις, ἡ λατρεία, ἡ ἀγάπη μας, καὶ ἔχοντας Αὐτὸν δικόν μας, ἃς εἰμαστε βέβαιοι πὼς ἡ ζωὴ μας μπορεῖ νὰ εἶναι ἀντίτυπο τῆς δικῆς Του, ἡ ἀπόδειξις πόσο τελεία λύτρωσι ἔχει κάνει, ὁ ζωντανὸς πειραματισμὸς τοῦ ἔργου ποὺ ἔχει κάνει γιὰ μᾶς στοὺς οὐρανοὺς.

Ἀρχιερέα μέγαν Ἰησοῦν τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ. Τὸ ὄνομα Ἰησοῦς μᾶς μελεῖ γιὰ τὴν ἀνθρωπότητά του, καὶ τὸ ἔργον Του ὡς Σωτῆρος ἀπὸ τὴν ἁμαρτία. Αὐτὸ εἶναι τὸ πρῶτο ἔργον τοῦ ἱερέως — ὁ καθαρισμὸς, ἡ ἀπομάκρυνσις τῆς ἁμαρτίας. Τὸ ὄνομα Υἱὸς τοῦ Θεοῦ μᾶς μελεῖ γιὰ τὴν θεότητά Του, καὶ τὴν δύναμίν Του ὡς Μέγας Ἀρχιερεὺς νὰ μᾶς φέρῃ μπροστὰ στὸν Θεό, στὴν ἀληθινὴν ζωὴ καὶ ἐπικοινωνία μετὰ τοῦ Ἀγίου Θεοῦ. Ὁ Θεὸς μᾶς μελεῖ διὰ τοῦ Τίτου Του στὴν τελεία ἐπικοινωνία καὶ μακαριότητα τοῦ τρισευλογητοῦ Θεοῦ μπορεῖ νὰ μᾶς φέρῃ καὶ πραγματικὰ μᾶς φέρνῃ ὁ Μέγας μας Ἀρχιερεὺς ποὺ πέρασε πέρα ἀπὸ τοὺς οὐρανοὺς.

Ἐχοντες λοιπὸν Ἀρχιερέα μέγαν, . . . ἃς κρατῶμεν τὴν ὁμολογίαν! Αὐτός εἶναι (γ' 1) ὁ Ἀπόστολος καὶ Ἀρχιερεὺς τῆς ὁμολογίας ἡμῶν. Ἡ γνῶσις τοῦ τί εἶναι Αὐτός, μᾶς δίνει τὴ δύναμι νὰ κρατῶμεν τὴν ὁμολογίαν μας. Δυὸ φορὲς ὑποδεικνύεται στοὺς Ἑβραίους πόσο θὰ ἔπρεπε νὰ ἐξαρτῶνται ἀπὸ αὐτὴν τὴν ὁμολογίαν (γ' 6, 14). «Εἰμεθα οἶκος Του ἔάν κρατῶμεν». «Εἰμεθα μέτοχοι τοῦ Χριστοῦ, ἔάν κρατῶμεν». Πρέπει νὰ ὁμολογῶμεν τὴν πίστιν μας εἰς τὸν Χριστόν. Ἐάν ἔχωμεν Αὐτὸν ὡς τὸν μέγαν Ἀρχιερέα μας, ἀξίζει νὰ Τὸν ὁμολογῶμεν, οἱ ψυχῆς μας θὰ πλημμυρίζουν ἀπὸ ἀγαλλίας νὰ τοῦ ἀποδίδουν αὐτὴ τὴν τιμὴ χωρὶς αὐτὴν πολλὰ γρήγορα θὰ ἔλθῃ ἡ ἀποτυχία· χωρὶς αὐτὴν ἡ χάρις τῆς σταθερότητος, ἡ ὑπομονὴ δὲν μποροῦν νὰ διατηρηθῶν.

Ἀδελφοί μου, ἔχοντες Ἀρχιερέα μέγαν ὁ ὁποῖος διήλθε τοὺς οὐρανοὺς ἃς κρατῶμεν τὴν ὁμολογία μας. Κάθε μας σκέψις γιὰ τὸν Ἰησοῦν, ποὺ βρίσκεται στὸν οὐρανὸ γιὰ μᾶς ἃς μᾶς παρακινή νὰ ζοῦμε τελείως γι' Αὐτόν. καὶ νὰ ὁμολογῶμεν Αὐτὸν ὡς Κύριόν μας, σὲ κάθε δῆμα τῆς ζωῆς μας.

1. Δὲν θάπρεπε νὰ πλημμυρίζῃ τίς καρδίαις μας λατρεία καὶ ἐμπιστοσύνη, ἀγάπη ἀπειρίστη, αὐτὸ τὸ θαυμαστὸ μυστήριον : ὁ Τίς τοῦ Θεοῦ, γίνεται ἄνθρωπος, ὁ Τίς τοῦ Ἀνθρώπου, τώρα εἶναι Θεὸς καθηήμενος ἐπὶ τοῦ θρόνου γιὰ νὰ μποροῦμε ἡμεῖς νὰ βροῖσκωμε βοήθεια ;

2. Ὅστις διήλθε τοὺς οὐρανοὺς. Πέρα ἀπὸ κάθε ἔννοιαν χώρου σὺ μυστήριον τῆς θείας δόξης καὶ δυνάμεως. Καὶ γιατί ; Γιὰ νὰ μπορέσῃ μὲ θεϊαν δύναμιν νὰ ἐμφυσήσῃ αὐτὴ τὴν οὐράνια ζωὴ μέσα στὶς καρδίαις μας. Ὅλη ἡ ἱερατεία Του ἔχει αὐτὸ τὸ ξεχωριστὸ χαρακτηριστικόν, ὅτι εἶναι οὐράνια. Μεταδίδει αὐτὴ μᾶς τὴν καθαρότητα, τὴ δύναμιν, τὴ ζωὴ τοῦ οὐρανοῦ. Ζοῦμε σὺν οὐρανῷ μαζί Του. Μ' Αὐτὸν μίς' στὶς καρδίαις μας ἔχομε τὴ βασιλεῖαν τῶν οὐρανῶν ἐντός μας, διὰ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ γίνεται, ὥπως σὺν οὐρανῷ ἐπίσης καὶ στὴ γῇ. Ἀς πιστεύωμε ὅτι αὐτὸ μπορεῖ νὰ εἶναι ἀπόλυτα βέβαιον.

3. Μετὰ τὴν οὐδαρὰν εἰδοποιῶναι μήπως πλῶκε στὴν ἔρημον καὶ μήπως στερηθῶμε τὴν ἀνάπαυσιν, βροῖσκωμε ἐδῶ τὴν ἀσφάλειαν καὶ τὴν δύναμιν : Ὅθεν ἀδελφοὶ ἅγιοι, κλήσεως ἐπουρανίου μέτοχοι, κατανοήσατε τὸν Ἀπόστολον καὶ Ἀρχιερεῖα τῆς ὁμολογίας ἡμῶν, Ἰησοῦν. Ἐχοντες τὸν Ἰησοῦν, ὡς μένωμε σταθεροί...

XXXV

ΑΡΧΙΕΡΕΥΣ ΔΥΝΑΜΕΝΟΣ ΝΑ ΣΥΜΠΑΘΗ

δ' 15. Οὐ γὰρ ἔχομεν ἀρχιερέα μὴ δυνάμενον συμπαθῆσαι ταῖς ἀσθενείαις ἡμῶν, πεπειρασμένον δὲ κατὰ πάντα καθ' ὁμοιότητα χωρὶς ἁμαρτίας.

15. Διότι δὲν ἔχομεν ἀρχιερέα ποὺ δὲν μπορεῖ νὰ δείξῃ συμπάθειαν εἰς τὰς ἀδυναμίας μας ἀλλὰ ἔχομεν Ἀρχιερέα ποὺ ὑπέμεινε πειρασμοὺς καθ' ὅλα ὅπως ἡμεῖς (μόνον ὅτι πέρασε) χωρὶς νὰ ἁμαρτήσῃ.

Ὁ Θεὸς νὰ μᾶς δώσῃ τὴν χάριν νὰ ἐμβαθύνωμεν εἰς τὸ ἐνδοξον μεγαλεῖον ἑαίνου ποὺ μᾶς προσφέρεται μὲ αὐτὰ τὰ λόγια — ὅτι δηλαδή ὁ Ἀρχιερεὺς μας, τὸν ὁποῖον ἔχομε στὸν οὐρανό, εἶναι κάποιος ποὺ μπορεῖ νὰ μᾶς συμπαθῇ, ἐπειδὴ ξεύρει καὶ Αὐτὸς ἀπὸ προσωπικὴ Του πείρα, ὅλα ἀκριβῶς ὅσα ὑποφέρομε. Βεβαιότατα, γιὰ νὰ μᾶς δώσῃ ὁ Θεὸς θάρρος νὰ πλησιάζωμε πρὸς Αὐτόν, ἐκάθισε πάνω στὸ θρόνον τοῦ οὐρανοῦ ἕνα ἀπὸ μέσα ἀπὸ τοὺς δικούς μας, γιὰ τὸν ὁποῖον μπορούμε νὰ εἴμαστε βέβαιοι ὅτι, ἐπειδὴ καὶ Αὐτὸς ἔζησε στὴ γῇ σὰν ἄνθρωπος, καὶ μᾶς καταλαβαίνει τελείως, εἶναι προετοιμασμένος νὰ κάνῃ ὑπομονὴ μὲ τὶς ἀδυναμίες μας, καὶ νὰ μᾶς δίνῃ ἀκριβῶς τὴ βοήθεια ποὺ μᾶς χρειάζεται. Γιὰ νὰ κατορθώσῃ τοῦτο ὁ Θεός, ἔστειλε τὸν Υἱόν Του νὰ γίνῃ ἄνθρωπος, καὶ ὡς ἄνθρωπον τὸν ἔκαμε τέλειον διὰ τῶν παθημάτων, οὕτως ὥστε οὔτε μία ἀδύνατη ψυχὴ νὰ φοβηθῇ νὰ πλησιάσῃ τὸν μεγάλον Θεόν, οὔτε καθὼς πλησιάζει νὰ μεταρσῇ νὰ ἀμφιβάλλῃ μήπως ὁ Θεὸς δὲν εἶναι τόσο μέγας καὶ ἅγιος ὥστε νὰ καταλαβαίνῃ ὅλα τελείως, ὥστε νὰ ὑπομένῃ τὶς ἀδυναμίες της. Ὁ Ἰησοῦς ποὺ πέρασε ἀπὸ δοκιμασίες καὶ πειρασμοὺς ἔχει καθίσει ἐπὶ τοῦ θρόνου ὡς Ἀρχιερεὺς μας. Ὁ Θεὸς νὰ

μᾶς δοθηθήσῃ νὰ ρίξωμε μιά ματιά μέσ' στήν καρδιά τοῦ γεμάτου ἔλεος καί συμπάθειας Ἀρχιερέως μας.

Διότι δὲν ἔχομεν Ἀρχιερέα μὴ δυνάμενον νὰ συμπαθήσῃ εἰς τὰς ἀδυναμίας μας. Ὁ συγγραφεὺς χρησιμοποιεῖ δύο ἀρνητικὰς προτάσεις γιὰ νὰ δείξῃ πόσο κοινὸς εἶναι αὐτὲς οἱ σκέψεις πρὸς θέλει νὰ πολεμήσῃ. Ἐνας πλούσιος βασιλεὺς πρὸς ζῆ κάθε μέρα μέσ' στήν πολυτέλεια θὰ μπορούσε — καὶ ὅταν ἀκόμη ἀκοῦει θετικά γι' αὐτὸ — θὰ μπορούσε νὰ συλλάβῃ τὴν πραγματικότητα, γιὰ κάποιον δυστυχισμένο ἄρρωστο, πρὸς σ' ὅλην του τὴν ζωὴν, ποτὲ τοῦ δὲν ξέρει ἀπὸ ποῦ θὰ τοῦ ῥθῇ τὸ καθημερινὸ του ψωμί ; Πολὺ δύσκολα. Ὁ ἔνδοξος καὶ τρισευλογητὸς Τίς τοῦ Θεοῦ μπορεῖ πραγματικά νὰ αἰσθανθῇ ἀπὸ τί δοκιμασίαις περνάει ὁ δυστυχισμένος ὁ ἁμαρτωλὸς στήν καθημερινή του πάλη πρὸς τίς ἀδυναμίας καὶ τοὺς πειρασμοὺς τῆς σαρκὸς ; Δόξα εἰς τὸν Θεόν ! Ὁ Ἰησοῦς τὰ ξέρει ὅλα καὶ εἶναι δυνατός νὰ συμπαθήσῃ. Εἶναι Αὐτὸς πρὸς ἐπειράσθη καθ' ὅλα καθ' ὁμοιότητα ἡμῶν χωρὶς ἁμαρτίας.

Κατὰ πάντα ! Ἡ σκέψις ὅτι ὁ Ἰησοῦς εἶναι γεμάτος συμπάθεια Ἀρχιερεὺς, συνήθως ἐφαρμόζεται γιὰ κείνους πρὸς βρίσκονται σὲ περιστάσεις δοκιμασίας καὶ θλίψεων. Ἡ ἀλήθεια ὅμως αὐτὴ ἔχει μιά πολὺ βαθύτερη σημασία καὶ ἐφαρμογὴ. Ἀφορᾷ εἰδικῶς τοὺς πειρασμοὺς πρὸς συναντᾷ ἡ ψυχὴ ὅταν ἐπιθυμῇ νὰ ζῇ καθ' ὁλοκληρίαν γιὰ τὸν Θεό.

Ὁ Ἰησοῦς ὑπέφερε, πειρασθεῖς : Ὁ πειρασμὸς πρὸς τοῦ προξενούσε τὴν βαθυτάτη θλίψις ἦταν νὰ ἀρνηθῇ νὰ κάμῃ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Καὶ ὅταν ὁ πιστὸς πρὸς ζητῇ νὰ ἐκτελέσῃ κατὰ πάντα τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, ἀντιλαμβάνεται αὐτὸν τὸν πειρασμόν, ἡ ἀλήθεια ὅτι ἔχομεν Ἀρχιερέα πρὸς συμπαθεῖ σὲς δυσκολίας μας ἀποκτᾷ διπλάσιαν ἀξίαν.

Ποιά εἶναι ἡ συνειδησμένη πείρα ἐκείνων πρὸς παραχωροῦν τελείως τὸν ἑαυτὸ τους γιὰ νὰ ζοῦν γιὰ τὸν Θεό ; Συχνὰ συμβαίνει νὰ ἀρχίζουν μόνον τότε νὰ ἀνακαλύπτουν πόσο ἁμαρτωλοὶ εἶναι. Ἐξακολουθητικῶς ἀπογοητεύονται μὲ τὴν ἀπόφασιν πρὸς πῆραν νὰ ὑπακούουν στὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Αἰσθάνονται τοὺς ἑαυτοὺς τους κατανατροπιασμένους ὅταν σκέφτονται πόσο συχνά, ἀκόμη καὶ σὲ πράγματα πρὸς φαίνονται μικρὰ καὶ εὐκολα, ἀποτυχαίνουν τελείως νὰ διαι-

τηρήσουν μιὰ ἀγαθὴ συνείδησι καὶ νὰ εὐχαριστήσουν τὸν Θεόν. Ἐνίοτε τοὺς φαίνεται ὅτι ὅσο περισσότερο ἀκοῦνε γιὰ τὴν ἀνάπαυσι τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν ζωὴ τῆς πίστεως, τόσο ἡ ἐλπίδα τους νὰ ζήσουν μιὰ τέτοια ζωὴ γίνεται ἀσθενέστερη. Ἐνίοτε μὲς' στὴν ἀπελπισία τους φαίνονται ἔτοιμοι νὰ παραιτηθοῦν ἀπὸ ὅλα αὐτά : μιὰ ζωὴ μὲς' στὴν ἀνάπαυσι τοῦ Θεοῦ δὲν εἶναι γι' αὐτοὺς.

Πόση παρηγορία καὶ δύναμις ἔρχεται στὴν ψυχὴ σὲ κάτι τέτοιες ὥρες, ὅταν βλέπη ὅτι ὁ Ἰησοῦς εἶναι δυνατὸς νὰ συμπαθήσῃ καὶ νὰ βοηθήσῃ αὐτοὺς, ἐπειδὴ καὶ Αὐτὸς ὁ ἴδιος εἶχε περάσει ἀπὸ πειρασμοὺς. Δὲν εἶχε βρεθῇ ἡ ψυχὴ Του σὲ τέτοιο σκοτάδι πού Τὸν ἔφερε μὲ ἀγωνία νὰ φωνάξῃ « Ἐάν εἶναι δυνατόν » καὶ « Διὰ τί μὲ ἐγκατέλιπες ; » Καὶ Αὐτὸς ἐπίσης ἔπρεπε νὰ ἐμπιστευθῇ στὸν Θεὸν ἂν καὶ ἦταν στὸ σκότος *. Καὶ Αὐτὸς ἐπίσης κατὰ τὴν ὥρα τοῦ θανάτου Του ἔπρεπε νὰ ἀφήσῃ τὸ Πνεῦμα Του, καὶ νὰ τὸ ἀναθέσῃ, μὲς' στὰ σκοτάδια τοῦ θανάτου, στὴν προστασία τοῦ Θεοῦ. Ἐγνώρισε τί εἶναι νὰ περιπατῇ στὸ σκοτάδι καὶ νὰ μὴν ἔχῃ φῶς. Καὶ ὅταν ἕνας ἀνθρώπος αἰσθάνεται τὸν ἑαυτὸν τοῦ τελείως ἀβοήθητο καὶ ἀπελπισμένου, ὡς ξέρη πὼς ὁ Ἰησοῦς μπορεῖ νὰ τὸν συμπαθῇ καὶ Αὐτὸς ἐπειράσθη κατὰ πάντα ὅπως καὶ μεῖς. Ἐάν θὰ θέλαμε νὰ ἀναπαυθοῦμε μόνον μὲ τὴν δεβαιότητα ὅτι Αὐτὸς τὰ ἐννοεῖ ὅλα ὅτι συμπονεῖ μὲ μᾶς μὲ συμπαθία, στὴν ὁποίαν συνδυάζονται ἀφ' ἑνὸς ἡ ἀπειρος ἀγάπη τοῦ Θεοῦ καὶ ἀφ' ἑτέρου ἡ καλωσύνη ἐνὸς πού συμπασχει μὲ μᾶς, τότε θὰ μπορούσαμε ἀμέσως νὰ μποῦμε στὴν ἀνάπαυσι τοῦ Θεοῦ. Ἡ ἐμπιστοσύνη μας στὸν Ἰησοῦν θὰ μᾶς ἔφερνε σ' αὐτήν.

Ἀδελφοὶ ἅγιοι ! κλήσεως ἐπουρανίου μέτοχοι ! θὰ θέλατε σίγουρα νὰ κρατήσετε τὴν ὁμολογίαν σας, καὶ νὰ γνωρίζετε τέλεια τὴν δύναμιν πού ἔχει νὰ σώσῃ ὁ Λυτρωτὴς σας ; προσέξτε σήμερον τὴν φωνὴν τοῦ Ἀγίου Πνεύματος : **Ὁ Ἰησοῦς ἐπειράσθη κατὰ πάντα καθ' ὁμοιότητα ἡμῶν.** Καὶ γιὰτί ; Γιὰ νὰ μπορῇ νὰ εἶναι κατὰλληλος νὰ σᾶς βοηθήσῃ. **Ἐγινε ἱκανὸς νὰ συμπαθήσῃ μὲ τὸν σκοπὸν νὰ γίνῃ ἱκανὸς νὰ βοηθήσῃ.** Ἡ πρώτη φράσις ὡς εἶναι ἡ τροφὴ τῆς πίστεώς σας καὶ τότε ἡ δευτέρη θὰ εἶναι ὁ καρπὸς τῆς, ἡ εὐλογημένη πείρα τῆς ζωῆς σας. Σκεφθῆτε μόνον τοῦτο : ὅτι ὁ Θεὸς ἔδωκε τὸν

Τὸν Του γὰρ νὰ ἔλθῃ καὶ νὰ περάσῃ ἀπὸ ὅλους τοὺς πειρασμοὺς ποὺ ἔρχονται σὲ σᾶς, γὰρ νὰ **μπορῇ νὰ συμπαθῇ**, καὶ ἔπειτα Τὸν ἀνέβασε ψηλὰ στὸ θρόνον τῆς παντοδυναμίας γὰρ νὰ **μπορῇ νὰ δοηθῇ**, καὶ πόστε ἂν δὲν ἔχετε δίκαιο νὰ ἐμπιστευέσθε τελείως σ' Αὐτόν. Καὶ ἡ πίστις σας αὐτὴ στὸν εὐλογημένον Ἀρχιερέα μὲ τὴν ἁπειρόν Του συμπάθειαν ὥς εἶναι ἡ βάσις μιᾶς φιλίας καὶ ἐπικοινωνίας στὴν ὁποίαν εἴμαστε βέβαιοι ὅτι θὰ πειραματισθοῦμε πῶς εἶναι ἱκανὸς νὰ σώξῃ τελείως.

Πεπειρασμένον κατὰ πάντα καθ' ὁμοιότητα ἡμῶν χωρὶς ἁμαρτίας. Πόσο εὐλογημένες οἱ δυὸ αὐτὲς ἀλήθειαι ποὺ κατὰ θαυμαστὸν τρόπον βρίσκονται τόσο μαζὶ τοποθετημένες. Ἡ **τελεία ἀναμαρτησία** καὶ ἡ **τελεία συμπάθεια** τοῦ Ἰησοῦ. Φαίνεται σὰν σχῆμα ἀνακόλουθον, γιατί πῶς μπορεῖ ἡ τελεία ἀναμαρτησία νὰ ἔχει τελείαν συμπάθειαν πρὸς τὸν καθ' ὁλοκληρίαν ἁμαρτωλόν;

Δόξα εἰς τὸν Θεόν! Αὐτὸ ποὺ τὰ ἐνώνει εἶναι ὁ πειρασμός. Ἐπειράσθη ὅπως καὶ μεῖς! Ὑπέφερε πειρασθεῖς! Ἄν καὶ Αὐτὸς ἐθριάμβευσε καὶ μεῖς νικηθῆκαμε γνωρίζει τί εἶναι πειρασμός, καὶ εἶναι ἱκανὸς νὰ συμπαθῇ, καὶ νὰ δοηθῇ καὶ ἔτσι μ' αὐτὸ τὸν τρόπο νὰ κἀνῃ ὥστε καὶ μεῖς ἐπίσης νὰ θριαμβεύωμεν δι' Αὐτοῦ.

1. Πρὸ ὀλίγου συναντήθηκα μὲ μιὰ νεαρὰ κυρία ποὺ εἶχε γυρίσει ἀπὸ τὸ Κετβιεκ, καὶ ποὺ ἂν καὶ ἦταν πιστὴ ἀπὸ πολλὰ χρόνια ἡμῶς ἀνεκάλυψε μιὰ θαυμαστὴ μεταβολὴ μὲς' ἐπὶ τῇ πείρᾳ τῆς, καὶ τὴν ρωτοῦσα πῶς μπορεῖ νὰ περιγράψῃ τὴ διαφορά ποὺ ὑπῆρχε μεταξὺ ἐκείνων ποὺ ἤξευρε καὶ αὐτοῦ ποὺ τώρα ἀπολαμβάνει. Ὡ! μοῦ ἀπάντησε ἀμέσως «Τώρα γνωρίζω τὸν Ἰησοῦν ὡς προσωπικόν μου φίλον». Καὶ ἡ μιὰ ἀπὸ τίς πόστες ποὺ μπαίνομε στὴν προσωπικὴ αὐτῇ φιλία εἶναι τὸ ὅτι ἔγινε ἄνθρωπος γὰρ νὰ μάθω ἐγὼ νὰ ἐμπιστεύομαι σ' Αὐτόν καὶ στὴν γεμάτῃ συμπάθεια καλωσύνην Του.

2. Ἄς μελετήσωμε καλὰ τὰ τρία «δύνανται» τῆς ἐπιστολῆς αὐτῆς. Δύναται νὰ δοηθῇ (δ' 18) δύναται νὰ συμπαθῇ (δ' 15) καὶ δύναται νὰ σώσῃ τελείως (ζ' 25). Ἄς ἀπολαμβάνωμε τὸ προνόμιον τῶν τριῶν αὐτῶν «δύνανται».

3. Ἐπειράσθη ὅπως ἡμεῖς. Ἐγινε ὅμοιος μὲ μᾶς στὸν πειρασμό, γὰρ νὰ μπορέσωμε καὶ μεῖς νὰ γίνωμε ὅμοιοι μὲ Αὐτόν ἐπὶ τὴν νίκην. Αὐτὸ θέλει νὰ τὸ πραγματοποιήσῃ ἐπὶ τῇ ζωῇ μας. Ὡ! ὡς κρατᾶμε τὰ βλέμματά μας σταθερὰ ἐστραμμένα πρὸς τὸν Ἰησοῦν ποὺ ἐπέφερε πειρασθεῖς, ποὺ ἐδοκίμασε τί εἶναι πειρασμός, ποὺ ἀντιστάθηκε καὶ νίκησε αὐτόν, καὶ ἐξεμυδένωσε τὴν δύναμιν τοῦ Σατανᾶ, ποὺ τώρα ζῇ ὡς Ἀρχιερεὺς γὰρ νὰ δοηθῇ τοὺς πειραζομένους καὶ νὰ τοὺς χαρίξῃ τὴν νίκην — ὡς ἀποδέλωμεν εἰς τὸν Ἰησοῦν τὸν πανταχοῦ παρόντα ἐλευθερωτήν. Θὰ μᾶς ὁδηγήσῃ καὶ μᾶς θριαμβεύοντος διὰ μέσου τῶν ἐχθρῶν μας.

XXXVI

ΑΣ ΠΛΗΣΙΑΖΩΜΕΝ ΜΕΤΑ ΠΑΡΡΗΣΙΑΣ

δ' 16. Προσπερχώμεθα οὖν μετὰ παρρησίας τῷ θρόνῳ τῆς χάριτος ἵνα λάβωμεν ἔλεος καὶ χάριν εὐρωμεν εἰς εὐκαιρον βοήθειαν.

16. Ἄς πλησιάσωμεν λοιπὸν μὲ θάρρος πρὸς τὸν θρόνον τῆς χάριτος διὰ νὰ λάβωμεν ἔλεος καὶ νὰ εὐρωμεν χάριν διὰ νὰ ἔχωμεν βοήθειαν εἰς τὴν ὥραν τῆς ἀνάγκης.

Στὰ δύο πρῶτα κεφάλαια, ἐξετέθη ὅτι ἡ μόνη βάσις τῆς πίστεώς μας καὶ τῆς Σωτηρίας μας εἶναι ἡ ἀληθινὴ θεότης καὶ ἡ πραγματικὴ ἀνθρωπότης τοῦ Σωτῆρος μας, Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ. Στὰ δύο ἐδάφια ποὺ μόλις πρὸ ὀλίγου ἀνεφέραμε οἱ δύο αὐτὲς ἀλήθειες ἐφαρμολύονται στὴν Ἀρχιερατείαν τοῦ Χριστοῦ. Ἐχοντες ἀρχιερεῖς μέγα πρὸ διήλθε τοὺς οὐρανοὺς, ἔχοντες ἀρχιερεῖς μέγα πρὸ δύνανται νὰ συμπάθῃ. . . ἄς πλησιάσωμεν. Τὸ μοναδικὸ ἔργο τοῦ Ἀρχιερέως εἶναι νὰ μᾶς φέρνῃ κοντὰ στὸ Θεό. Ὁ μοναδικὸς σκοπὸς γιὰ τὸν ὁποῖον ἀποκαλύπτει σὲ μᾶς τὸ πρόσωπό Του καὶ τὸ ἔργο Του εἶναι νὰ μᾶς δώσῃ τελείαν ἐμπιστοσύνην νὰ πλησιάσωμε στὸν Θεόν. Τὸ κατὰ πόσον πλησιάσωμε πρὸς τὸν Θεόν εἶναι ἔνδειξις τοῦ πόσο γνωρίζομε τὸν Ἰησοῦν.

Ἄς πλησιάσωμε λοιπὸν μὲ ἓνα τέτοιο Ἀρχιερεῖ, μετὰ παρρησίας εἰς τὸν θρόνον τῆς χάριτος. Ἡ λέξις πλησιάζω εἶναι ἡ ἴδια ποὺ χρησιμοποιεῖται γιὰ τοὺς ἱερεῖς τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης. Αὐτὴ τὴν ἴδια ἀλήθεια ἐπιδιώκει ἡ ἐπιστολὴ αὐτὴ νὰ κατανοήσωμε ὅτι ἔχομε δικαίωμα τώρα, πραγματικά, πνευματικῶς νὰ πλησιάσωμε τὸν Θεόν καὶ νὰ ζοῦμε κοντὰ Του σὲ ζωντανὴ καθημερινὴ ἐπικοινωνίαν μαζί Του. Τὸ ἔργον τοῦ Χριστοῦ ὡς Ἀρχιερέως μας εἶναι τόσο τέλειον, καὶ ἡ δυνάμις Του ἐν οὐρανοῖς τόσο θεία ὥστε Αὐτὸς μᾶς δίνει ὄχι μόνον τὸ δικαίωμα καὶ τὴν ἐλευθερίαν νὰ πλησιάσωμεν, ἀλλὰ δυνάμει τῆς Ἀρχιερατικῆς Του ἐνεργείας κατέχει πραγματικά καὶ ἀληθινὰ τὰ βάθη τοῦ εἶναι μας καὶ τὴν ἐσωτερικὴν μας ζωὴν καὶ μᾶς εἰσάγει καὶ μᾶς φέρνει

κοντά στον Θεό, ώστε να μπορούμε να ζούμε ενώπιον του Θεού.

“Ας πλησιάζωμεν. Αὐτὴ τῇ φράσει τὴν συναντοῦμε δυὸ φορές· στὸ ἐδάφιο ποὺ μελετοῦμε καὶ στὸ ι' 21. Ἡ ἐπανάληψις τῆς ἔχει τὸν λόγον τῆς. Στὸ δεύτερο ἐδάφιο, μετὰ ἀπὸ τὴν ἐξήγησι ποὺ δίνει γιὰ τὴς βαθεῖες ἀλήθειες περὶ τῆς ἀληθινῆς σκηνῆς, τοῦ σχισμένου καταπετάσματος, καὶ τοῦ ἀνοίγηματος τῶν Ἀγίων, ἀναφέρεται εἰς τὴν εἰσοδὸν τοῦ πιστοῦ στὸ πλήρωμα τῆς εὐλογίας, ὥστε νὰ ζῇ μὲ τὴν δύναμι τῆς οὐρανίου ἀρχιερατείας τοῦ Χριστοῦ, μιὰ ζωὴ μέσ' στὴν παρουσία τοῦ Θεοῦ. Στὸ παρὸν ἐδάφιο ποὺ ἀκόμη δὲν ἔχει ἀναπτυχθῇ ὅλη αὐτὴ ἡ διδασκαλία, ἀναφέρεται στὴν προσευχὴ, στὸ νὰ πλησιάζωμε τὸ θρόνον τῆς χάριτος, μὲ τρόπο ποὺ καὶ ὁ πῶ ἀδύνατος πιστὸς νὰ μπορῇ νὰ τὸ καταλάβῃ. Καὶ ἐφ' ὅσον θὰ εἴμαστε πιστοὶ στὸ μικρότερο, στὸ νὰ μένωμε συχνὰ ἐν προσευχῇ μπροστὰ στὸ θρόνον τῆς χάριτος, τότε θὰ μποῦμε στὸ μεγαλεῖτερο, — τὴν ζωὴ εἰς τὸ ἐσωτερικὸ τοῦ καταπετάσματος ὅπου εἰσῆλθε ὁ Ἰησοῦς πρόδρομος ὑπὲρ ἡμῶν (ς' 20).

“Ας πλησιάζωμεν ἵνα λάβωμεν ἔλεος. Αὐτὸ ἀναφέρεται εἰς τὸ ἔλεος ποὺ μᾶς χρειάζεται ὅταν μᾶς πιάξῃ τὸ αἶσθημα τῆς ἁμαρτίας, τῆς ἐνοχῆς καὶ τῆς ἀναξιώτητός μας. Πλησιάζοντας στὸ θρόνον τῆς χάριτος μὲ τὴν προσευχὴν, πρῶτα πρῶτα λαμβάνομεν ἔλεος, πειραματιζόμεστε ὅτι ὁ Θεὸς συγχωρεῖ, δέχεται καὶ ἀγαπᾷ. **Καὶ νὰ εὐρωμεν χάριν πρὸς βοήθειαν ἐν καιρῷ χρειᾶς.** Αὐτὸ ἀναφέρεται εἰς τὴν ἐνδυναμώσιν μας στὴν ἐσωτερικὴν ζωὴν μὲ τὴν ὁποίαν Αὐτός, ποὺ ἐπειράσθη κατὰ πάντα ὅπως καὶ μεις, ἔρχεται εἰς βοήθειάν μας καὶ μᾶς κάνει ἱκανοὺς νὰ νικήσωμε τὸν πειρασμόν. Χάρις εἶναι ἡ θεία δύναμις ἐνεργοῦσα ἐντός μας. « Ἀρκεῖ εἰς σὲ ἡ χάρις μου » ἡ δύναμις μου ἐν τῇ ἀδυναμίᾳ φαίνεται τελεία ». Τὸ Ἅγιον Πνεῦμα εἶναι « τὸ Πνεῦμα τῆς χάριτος ». Ὁ πιστὸς προσευχόμενος ἐνώπιον τοῦ θρόνου τῆς χάριτος λαμβάνει ὅχι μόνον ἔλεος, συνείδησιν ὅτι γίνεται μὲ εὐνοίαν δεκτός, ἀλλὰ εὐρίσκει χάριν, σ' αὐτὸ τὸ Πνεῦμα τοῦ ὁποίου τὴν ἐνέργειαν ὁ Πατέρας πάντοτε ἐπιθυμεῖ νὰ χορηγῇ. Καὶ αὕτη ἡ χάρις εἶναι πρὸς βοήθειαν ἐπίκαιρον δηλαδὴ ἀκριβῶς ἡ ἰδιαίτερη βοήθεια ποὺ χρειάζομαστε στὴν κάθε στιγμῇ. Τὸ ἄπειρον ἔλεος τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ ποὺ ἀναπαύεται ἐπάνω μας, καὶ τὴν παντοδύναμη χάρι τοῦ Πνεύματός Του ποὺ ἐνεργεῖ μέσα μας, θὰ τὴν βροῖομε πάντοτε στὸ θρόνον τῆς χάριτος, ἐὰν ἡμεῖς ἐρχόμεστε μὲ θάρρος, ἐμπιστευόμενοι εἰς μόνον τὸν Ἰησοῦν.

Καὶ τώρα ἔρχεται ἡ κυριώτερη λέξις « Ἄς πλησιάζουμε λοιπὸν μετὰ παρηρησίας ». Μᾶς εἶχε ἤδη γίνῃ σύστασις στὸ γ' 6 « νὰ κρατήσωμεν μέχρι τέλους δεδαίαν τὴν παρηρησίαν μας ». Καὶ ἀργότερα θὰ ἰδοῦμε πάλι. « Μὴ ἀποβάλετε λοιπὸν τὴν παρηρησίαν σας » (ι' 35). Καὶ ὅλη ἡ συγκεφαλαίωσις τῆς ἐπιστολῆς εἶναι ὅτι τὸ μεγάλο ἀποτέλεσμα τῆς λατρώσεως τοῦ Χριστοῦ εἶναι ὅτι « ἔχομεν παρηρησίαν νὰ εἰσελθωμεν ». Αὐτὸ εἶναι ἡ ἔκφρασις τοῦ ὑψίστου βαθμοῦ ἐμπιστοσύνης, μὲ τὴν χωρὶς κανένα δισταγμὸ δεβαιότητα ὅτι δὲν ὑπάρχει κανένα ἐμπόδιο, καὶ μιὰ διαγωγὴ πρὸς νὰ ἀνταποκρίνεται σ' αὐτὴ τὴν ἐμπιστοσύνη. Μᾶς παρουσιάζει τὴν σκέψιν ὅτι μπορούμε νὰ πλησιάσουμε τὸ θρόνον τοῦ Θεοῦ χωρὶς φόβο, χωρὶς ἀμφιβολία, μὲ τὸ μοναδικὸ συναίσθημα τῆς νίκης ἐλευθερίας, αὐτὸ πρὸς αἰσθάνεται ἕνα παιδί ὅταν μιλάει στὸν πατέρα του.

Αὐτὴν τὴν παρηρησίαν μᾶς τὴν ἐξασφάλισε τὸ αἷμα τοῦ Χριστοῦ μὲ τὴν ἀπειρον ἀξίαν του, τὴν πραγματοποιεῖ καὶ τὴν διατηρεῖ μέσα μας ἡ εἰς τοὺς οὐρανοὺς ἱερατεία τοῦ Χριστοῦ. Αὐτὴ ἡ παρηρησία εἶναι τὸ φυσικὸν καὶ ἀναγκαῖον ἀποτέλεσμα τῆς μὲ πίστι καὶ λατρεία ἀπενίστάς μας στὸ Μεγάλον μας Ἀρχιερέα πρὸς κάθεται ἐπάνω στὸ θρόνον. Αὐτὴ ἡ παρηρησία εἶναι τὸ ἔργον τοῦ Ἁγίου Πνεύματος μέσα μας, πρὸς μᾶς κάνει νὰ συμμετέχωμεν πνευματικῶς εἰς τὴν εἰσοδὸν τοῦ Χριστοῦ ἐνώπιον τοῦ Πατρὸς. Αὐτὴ ἡ παρηρησία εἶναι ἡ ἔνδειξις μιᾶς γεμάτης ὑγείας χριστιανικῆς ζωῆς. Ἐάν ὑπάρχει κάτι γιὰ τὸ ὁποῖο ὁ χριστιανὸς θὰ ἔπρεπε νὰ φροντίξῃ καὶ στὸ ὁποῖο νὰ ἀποβλέπῃ εἶναι τὸ νὰ διατηρήσῃ ἀδιάσπαστη καὶ φωτεινὴ τὴ ζωντανὴ πεποιθὴν καὶ ἐκτέλεσι αὐτοῦ τοῦ « προσερχόμεθα μετὰ παρηρησίας ».

Ἄς προσερχώμεθα λοιπὸν μετὰ παρηρησίας ! Ὁ Ἰησοῦς ὁ Τίος τοῦ Θεοῦ εἶναι ὁ Ἀρχιερεὺς μας. Ἡ παρηρησία μας νὰ εἰσερχώμεθα δὲν εἶναι μιὰ κατὰστασις πρὸς θὰ εἶναι προὐκὸν μελέτης ἢ προσπάθειας. Ὁχι, ὁ ζωντανὸς γεμάτος ἀγάπῃ Ἀρχιερεὺς μας, πρὸς ἔχει τὴ δύναμιν νὰ συμπάσῃ καὶ νὰ δίνη χάριν γιὰ βοήθεια στὴν ὥρα τῆς ἀνάγκης. Αὐτὸς ἐμπνέει καὶ χορηγεῖ αὐτὴ τὴν παρηρησίαν μέσ' στὴν ψυχὴ πρὸς ἐπιθυμεῖ νὰ παραχωρηθῇ τελείως σ' Αὐτόν. Ὅταν ἐγνωρίσαμε τὸν Ἰησοῦν καὶ τὸν αἰσθανόμαστε διὰ πίστεως μέσ' στὴν καρδιά μας, Αὐτὸς εἶναι ἡ παρηρησία μας. Ὡς Τίος, τοῦ ὁποίου εἴμεθα οἶκος, θὰ

κατοική εντός μας, καὶ μετὰ τὴν ἐνέργειαν τοῦ Ἁγίου Του Πνεύματος. Αὐτὸς θὰ εἶναι ἡ παρηγορία μας καὶ ἡ εἰσοδός μας πρὸς τὸν Πατέρα. Ἄς πλησιάζωμεν, λοιπόν, μετὰ παρηγορίας !

1. Κρατήστε καλὰ στὴν σκέψι σας ὅτι ἀλάληθη ἡ διδασκαλία αὐτὴ τῆς ἐπιστολῆς συγκεντρώνεται στὸ ὅτι ἠρεῖλομε νὰ εἴμεθα τόσο μέτοχοι τοῦ Χριστοῦ καὶ ὅσον ὅσα Αὐτὸς ἔχει, νὰ Τὸν ἔχωμε τόσο πραγματικά ὡς Ἄσχυρόα μας ὥστε νὰ μποροῦμε μὲ τελείαν παρηγορίαν, μετὰ τὴν πρὸ ἀναμφισβήτητη ἐμπιστοσύνη, νὰ μπαίνομε στὰ Ἅγια καὶ νὰ μένωμε ἐκεῖ καὶ νὰ ἀπολαμβάνωμε τὴν παρουσία τοῦ Πατρὸς. Μετὰ τὴν καρδιά γινώσκαστε μέτοχοι τοῦ Χριστοῦ καὶ ὁ Χριστὸς ὅταν Τὸν γνωρίζομε καὶ κατοικεῖ στὴν καρδιά μας, Αὐτὸς θὰ μᾶς δώσῃ νὰ ἔχωμε μιὰ τέλεια παρηγορία.

2. Κάθε φορὰ πρὸς προσέχεσθε, ἄς κάνετε χρῆσι αὐτῆς τῆς παρηγορίας. Ὅσον ἐκτιμᾶτε τὴν ἀξίαν τοῦ Χριστοῦ, ἀκόμη περισσότερο ὅσον ἐκτιμᾶτε τὴν δύναμιν τοῦ Χριστοῦ ποὺ ἐνεργεῖ μέσα σας καὶ ὡς ὁδηγεῖ πρὸς τὸν Θεόν, ἀνάλογη μ' αὐτὴν τὴν ἐκτίμησιν θὰ εἶναι καὶ ἡ σωτηρία σας.

3. Πόση λεπτότητα στὴ συνείδησιν, πόση φροντίδα, πόση ζήλο, πόση ταπεινότης, αὐτὴ ἡ παρηγορία θὰ ἐργάζεται μέσα μας, μήπως ἐπαυρόμε κατὰ τὴν ζωὴν μας γιὰ τὸ ὅποιον ἡ καρδιά μας θὰ μᾶς κατακρίνῃ, καὶ ἔτσι νὰ χάσωμε τὴν ἐλευθερία εἰσόδου μας πρὸς τὸν Θεόν. Αὐτὴ πραγματικά πρέπει νὰ εἶναι ἡ πείρα τῆς ζωῆς μας : τόσο κοντὰ, τόσο πολὺ κοντὰ στὸ Θεόν, πρὸς νὰ μὴ γίνεταί τι κοντὰ.

XXXVII

ΑΡΧΙΕΡΕΥΣ ΣΥΜΠΑΘΩΝ ΤΟΥΣ ΑΙΓΝΟΥΝΤΑΣ

ε' 1. Πᾶς γὰρ ἀρχιερεὺς ἐξ ἀνθρώπων λαμβανόμενος ὑπὲρ ἀνθρώπων καθίσταται τὰ πρὸς τὸν Θεὸν ἵνα προσφέρῃ δῶρα τε καὶ θυσίας ὑπὲρ ἁμαρτιῶν,

2. μετριοπαθεῖν δυνάμενος τοῖς ἀγνοοῦσι καὶ πλανωμένοις, ἐπεὶ καὶ αὐτὸς περικείται ἀσθένειαν.

3. καὶ δι' αὐτὴν ὀφείλει, καθὼς περὶ τοῦ λαοῦ, οὕτω καὶ περὶ ἑαυτοῦ προσφέρειν περὶ ἁμαρτιῶν.

1. Διότι κάθε ἀρχιερεὺς ὁ ὁποῖος λαμβάνεται μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων ἐγκαθίσταται ὑπὲρ τῶν ἀνθρώπων ὡς πρὸς τὰς σχέσεις των μὲ τὸν Θεόν, διὰ νὰ προσφέρῃ δῶρα καὶ θυσίας ὑπὲρ τῶν ἁμαρτιῶν,

2. δυνάμενος νὰ ἔχῃ συμπάθειαν πρὸς ἐκείνους ποὺ εἶναι εἰς τὴν ἀγνοίαν καὶ τὴν πλάνην, ἐπειδὴ καὶ αὐτὸς φέρει ὅπως αὐτοὶ ὡσὰν ἐνδυμὰ ἀσθένειαν,

3. καὶ ἐξ αἰτίας αὐτῆς ὀφείλει νὰ προσφέρῃ θυσίας περὶ ἁμαρτίας διὰ τὸν ἑαυτὸν τοῦ καθὼς προσφέρει καὶ περὶ τοῦ λαοῦ.

Ἦξεύρομε πόσα ἔχει ἤδη στὰ προηγουμένα ἡ Ἐπιστολὴ μας εἰπῇ γιὰ τὴν πραγματικὴ ἀνθρωπότητα καὶ συμπάθεια τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ. Στὸ κεφ. β' βλέπομε : Ἔπρεπε ὁ Θεὸς νὰ κάμῃ τέλειον τὸν Ἀρχηγὸν τῆς σωτηρίας μας διὰ παθημάτων. Ἐπειδὴ τὰ παιδία συμμετέχουν εἰς τὸ αἷμα καὶ τὴν σάρκα καὶ αὐτὸς ἐπίσης συμμετέσχε στὰ ἴδια. Ἔπρεπε νὰ γίνῃ καθ' ὅλα ὅμοιος μὲ τοὺς ἀδελφούς του. Διότι ἐπειδὴ ἐδοκιμάστηκε καὶ ἀποδείχθηκε δυνατὸς εἰς ὅλα ὅσα ὑπέφερε μπορεῖ νὰ βοηθήσῃ ἐκείνους ποὺ ὑποφέρουν πειρασμούς. Καὶ εἰς τὸ κεφ. δ' ἐπίσης εἶδαμε : Δὲν ἔχομεν Ἀρχιερεῖα μὴ δυνάμενον νὰ συμπαθήσῃ στὰς ἀδυναμίας ἡμῶν ἀλλὰ πειρασθέντα κατὰ πάντα καθ' ὁμοιότητα ἡμῶν. Καὶ ὁμοῦς τόσο σοδαρῇ ἐπαλογίζεται ἡ ἀλήθεια αὐτή, ὥστε καὶ ἔδω πάλιν ἡ προσοχὴ μας στρέφεται πρὸς αὐτήν. Δὲν εἶναι ἀρκετὸν ὅτι εἴμεθα γενικῶς πεπεισμένοι γιὰ τὴν ἀλήθεια τῆς, ἀλλὰ εἶναι ἀνάγκη νὰ τὴν κλεί-

σοιμε μέσ' στην καρδιά μας και τη ζωή μας, ώστε κάθε φορά που σκεφτόμαστε τον 'Ιησοῦν νὰ εἴμαστε διαποτισμένοι ἀπὸ ἓνα τέτοιο συναίσθημα γιὰ τὴ συμπάθειά Του, ὥστε κάθε αἰσθημα ἀδυναμίας νὰ ἀντιμετωπίζεται ἀμέσως μὲ μιὰ γεμάτη χαρὰ συναίσθησι ὅτι ὅλα θὰ πᾶνε καλά, ἐπειδὴ ὁ 'Ιησοῦς τόσο πολὺ μᾶς συμπαθεῖ καὶ φροντίζει μὲ τόση ἀγάπη γιὰ ὅλες μας τὶς ἀδυναμίες καὶ ὅλη μας τὴν ἀγνοία.

* Ἀς προσέξωμεν ἄλλη μιὰ φορά τί μᾶς διδάσκουν αὐτὰ τὰ λόγια. Κάθε ἀρχιερεὺς λαμβανόμενος ἀπὸ μέσου τῶν ἀνθρώπων, εἶναι διωρισμένος γιὰ τοὺς ἀνθρώπους ὅσον ἀφορᾷ τὰ πράγματα τοῦ Θεοῦ γιὰ νὰ μπορεῖ νὰ προσφέρῃ δῶρα καὶ θυσίας ὑπὲρ τῶν ἁμαρτιῶν. Ἐδῶ μᾶς περιγράφεται τὸ ἔργον τοῦ Ἀρχιερέως καὶ ποιὸς εἶναι ὁ πρῶτος οὐσιώδης ὅρος πού ἀπαιτεῖται γι' αὐτὸ τὸ ἔργον. Τὸ ἔργον τοῦ ἀφορᾷ τὰ περὶ τοῦ Θεοῦ πράγματα : εἶναι ἐπιφορτισμένος γιὰ ὅλα ὅσα ἀφοροῦν τὴν εἴσοδον πρὸς τὸν Θεόν, τὴν λατρείαν Του καὶ ὑπηρεσίαν, καὶ γιὰ τὸ λόγο αὐτὸ πρέπει νὰ προσφέρῃ δῶρα καὶ θυσίας. Καὶ ὁ ἀπαιτούμενος ὅρος εἶναι ὅτι πρέπει νὰ εἶναι ἄνθρωπος, ἐπειδὴ ἐκτελεῖ ὑπηρεσίαν γιὰ ἀνθρώπους. Καὶ τοῦτο γιὰ τὸν ἰσχυρὸν λόγον ὅτι πρέπει νὰ εἶναι κάποιος πού νὰ μπορῇ νὰ συμπαθῇ τοὺς ἀγνοοῦντας καὶ πλανωμένους, ἐπειδὴ καὶ αὐτὸς ἐπίσης περιβάλλεται μὲ ἀσθένειαν καὶ ὀφείλει ὅπως γιὰ τὸν λαὸν ἔτσι καὶ γιὰ τὸν ἑαυτὸν του νὰ προσφέρῃ θυσίαν περὶ ἁμαρτιῶν. Στὴν βάση τοῦ ἱερατικοῦ ὑποργήματος εἶναι ἡ συναίσθησις τῆς τελείας ταυτίσεως στὴν ἀδυναμία καὶ στὴν ἀνάγκην βοηθείας. Εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἀρχιερατικῶν του καθηκόντων ἐφάνερονε τοῦτο μὲ τὸ νὰ προσφέρῃ θυσίαν καὶ γιὰ τὸν ἑαυτὸν του ὅπως προσέφερε θυσίαν γιὰ τὸν λαόν. Καὶ ὅλα αὐτὰ ἐγίνοντο γιὰ νὰ διατηρηθῇ ζωντανὸ τὸ πνεῦμα τῆς ἱερατείας πού εἶχε σκοπὸν νὰ ἀνακουφίσῃ καὶ νὰ ἀναπαύῃ ὅλους τοὺς ἔχοντας ἀνάγκη καὶ τοὺς κοινρασιμένους — πρέπει νὰ εἶναι κάποιος πού νὰ μπορῇ νὰ συμπαθῇ μὲ τοὺς ἀγνοοῦντας καὶ πλανωμένους.

Δόξα εἰς τὸν Θεὸν γιὰ τὴ θαυμάσια εἰκόνα τοῦ τί εἶναι ὁ Κύριός μας 'Ιησοῦς. Ἐνας ἱερεὺς πρέπει νὰ εἶναι ἀντιπρόσωπος τοῦ Θεοῦ στοὺς ἀνθρώπους. Ἀλλὰ δὲν μπορεῖ νὰ ἐκτελῇ αὐτὴ τὴν ὑπηρεσία, χωρὶς νὰ εἶναι ὁ ἴδιος ἄνθρωπος, ντυμένος καὶ αὐτὸς μὲ ἀδυναμίαν, καὶ ἔτσι ταυτιζόμενος μὲ τοὺς ἀνθρώπους καὶ ἀντιπροσωπεύων αὐτοὺς στὸν Θεόν. Γι' αὐτὸ τὸ λόγο ὁ 'Ιησοῦς ἐγινε ὀλίγο κατώτερος τῶν ἀγγέλων. Ὁ Ἀρχιερεὺς ἔπρεπε ὅπως προσφέρει θυσίας γιὰ τὸν λαὸ ἔτσι

νά προσφέρῃ καὶ γιὰ τὸν ἑαυτό του. Ἡ προσφορά γιὰ τὸν ἑαυτό Του ἦταν ὁ σὺνδεσμος ποὺ τὸν ἔνωσε μὲ τὸν λαόν. Καὶ ὁ εὐλογητὸς μας Κύριος Ἰησοῦς προσέφερε καὶ Αὐτὸς (στ. 7) δεήσεις καὶ ἱκεσίας μετὰ φωνῆς δυνατῆς καὶ θαυμάτων καὶ μὲ αὐτὰ προσέφερε τὸν ἑαυτό Του εἰς τὸν Θεόν. Καὶ ὅλα αὐτὰ τὰ ἔκανε, γιὰ νὰ μπορέσῃ νὰ κερδίσῃ τὴν καρδιά μας καὶ τὴν ἐμπιστοσύνη μας σὰν κάποιος ποὺ μπορεῖ « νὰ συμπαθῇ τοὺς ἀγνοοῦντας καὶ πλανωμένους ». Καὶ ὅλα αὐτὰ τὰ ἔκανε ὁ Θεὸς γιὰ νὰ μᾶς δεβαιώσῃ, ὅτι μὲ ἓνα τέτοιο Ἀρχιερέα δὲν πρέπει νὰ μᾶς φοβίξῃ οὔτε ἡ ἀγνοιά μας οὔτε ἡ πλάνη μας γιὰ νὰ μὴ δοῦσόμε τὸ δρόμο πρὸς Αὐτὸν καὶ τὴν ἀγάπην Του. Ὁ Ἰησοῦς θὰ φροντίσῃ γιὰ μᾶς — συμπαθεῖ τοὺς ἀγνοοῦντας καὶ πλανωμένους.

Ὅταν ἐμπιστευόμεθα στὴν Ἀρχιερατείαν τοῦ Ἰησοῦ, ἔχομε συνειθίσει νὰ ἀποβλέπωμε μᾶλλον στὸ ἔργο Του παρὰ στὴν καρδιά Του. Δὲν ἔχομε βάλει τίς ἁμαρτίες μας ἀποκλειστικὰ στὴν πρώτη θέσι, στὴν πρόσψιν, καὶ δὲν συναισθανόμεθα ἀρκετὰ τίς ἀδυναμίες μας, τὴν ἀγνοιά μας καὶ τίς πλάνες μας, ποὺ γι' αὐτὲς ἐπίσης ἔχει ληφθῇ μιὰ εἰδικὴ πρόνοια ἀπὸ Αὐτόν, ποὺ ἔγινε ὁμοιος μὲ μᾶς, καὶ ὁ ἴδιος ντύθηκε τὴν ἀδυναμία γιὰ νὰ μπορέσῃ νὰ γίνῃ ἐλεήμων καὶ πιστὸς Ἀρχιερεὺς, ποὺ θὰ μπορῇ νὰ συμπαθῇ τοὺς ἀγνοοῦντας καὶ πλανωμένους. Ὡς κατανοήσωμε λοιπὸν καὶ ὡς ἐπωφεληθῶμε πλήρως ἀπὸ τὸ θαυμασίον αὐτὸ ἄγγελμα : ὁ Ἰησοῦς δὲν μπορούσε νὰ ἀνεβῇ ὡς Ἀρχιερεὺς στὸ θρόνον, ἂν Αὐτὸς πρῶτα δὲν εἶχε μάθει στὸ σχολεῖο τῆς προσωπικῆς πείρας νὰ συμπαθῇ καὶ νὰ βοηθῇ καὶ τοὺς πλέον ἀδυνάτους. Λοιπόν, ἀντὶ οἱ ἀδυναμίες μας καὶ ἡ ἀγνοιά μας νὰ μᾶς ἀποθαρσύνουν καὶ νὰ μᾶς κρατοῦν σὲ ἀπόστασι, ἀπεναντίας νὰ εἶναι τὸ ἐλατήριον καὶ αἰτία ποὺ θὰ μᾶς κίνη νὰ ἐρθῶμε μὲ θάρρος στὸ Χριστὸ γιὰ νὰ μᾶς βοηθήσῃ, σ' Αὐτόν ποὺ μπορεῖ νὰ συμπαθῇ τοὺς ἀγνοοῦντας καὶ πλανωμένους. Καθὼς ἐκιδάσκωμε νὰ ζήσωμε μιὰ ἀγία ζωὴ, ἡ ἀγνοιά μας εἶναι συχνὰ ἡ μεγαλειτέρα ἀφορμὴ τῆς ἀποτυχίας μας. Δὲν μπορούμε νὰ κατανοήσωμε πλήρως τί σημαίνει ἀνάταυσις ἐν τῷ Θεῷ, καὶ τί σημαίνει δύναμις πίστεως γιὰ νὰ κατοικοῦμε ἐντὸς τοῦ καταπστάσματος ἢ τί σημαίνει νὰ κατοικῇ ὁ Χριστὸς μέσ' στὴν καρδιά μας. Τὰ πράγματα αὐτὰ μᾶς φαίνονται πολὺ ψηλά γιὰ μᾶς, καθ' ὅσον κληρίαν ἀνώτερα ἀπὸ τίς δυνάμεις μας. Ἀν ξέραμε πράγματι νὰ ἐμπιστευώμαστε στὸν Ἰησοῦν ὅχι μόνον σὰν Ἐκείνον ποὺ ἔκανε ἐξιλέωσι γιὰ τίς ἁμαρτίες μας, ἀλλὰ σὰν κάποιον ποὺ ἔχει εἰδικὰ ἐκλεγῇ καὶ διδαχθῇ καὶ προπαρασκευασθῇ, καὶ ἔχει

ἀνυψωθῇ στὸ θρόνον τοῦ Θεοῦ, γιὰ νὰ εἶναι ὁ Ἀρχηγὸς τῶν ἀγνοούντων καὶ πλανομένων, καὶ ὁ Ὅποιος συμπαθεῖ μὲ τὴν κάθε ἀδυναμίαν των! Ἄς δεχτοῦμε λοιπὸν σήμερα ἐκ νέου Αὐτὸν τὸν Σωτῆρα, ὅπως ὁ Θεὸς Τὸν ἀπεκάλυψε σὲ μᾶς, καὶ ἃς χαίρωμε πού ἡ ἀγνοιά μας δὲν εἶναι πιά ἀνάγκη νὰ μᾶς εἶναι ἐμπόδιο στὸ δρόμο μας πρὸς τὸν Θεὸν γιὰτὶ ὁ Ἰησοῦς ἀναλαμβάνει νὰ φροντίσῃ γιὰ ὅλα.

1. Πόσον κόπον κατέβαλε ὁ Θεὸς γιὰ νὰ κερδίσῃ τὴν ἐμπιστοσύνη τῆς ψυχῆς μας καρδιάς. Ἄς δεχθοῦμε λοιπὸν αὐτὴν τὴν ἀπεκάλυψιν τοῦ Θεοῦ, καὶ ἃς εἶναι οἱ καρδιές μας τόσο γεμάτες ἀπὸ τὴν συμπάθεια τοῦ Ἰησοῦ, ὥστε σὲ κάθε μας δυσκολία ἡ πρώτη μας σκέψις νὰ εἶναι πάντοτε πὼς εἴμαστε βέβαιοι καὶ ἐντυχισμένοι γιὰτὶ ξέρωμε πὼς ὁ Ἰησοῦς μᾶς συμπαθεῖ καὶ θὰ μᾶς βοηθήσῃ.

2. Πόσες ψυχὲς κλαῖνε γιὰ τὶς ἁμαρτίες τους χωρὶς νὰ σκέφτονται ὅτι τὶς κάνουν μεγαλύτερες καὶ ισχυρότερες μὲ τὸ νὰ μὴν πηγαίνουν μὲ θάρρος στὸ Χριστὸ μὲ ὅλη τους τὴν ἀγνοία καὶ τὴν ἀδυναμία.

3. Μάθε καλά αὐτὸ τὸ μάθημα : ἐλόκληρη ἡ ἱερατεία τοῦ Ἰησοῦ ἔχει αὐτὸ τὸ μοναδικὸ σκοπὸ νὰ σὲ ὁδηγήσῃ χαρούμενο καὶ μὲ θάρρος κοντὰ στὸ Θεό, γιὰ νὰ ζῇς σὲ ἐπικοινωνία μαζί Του. Ἐχοντας λοιπὸν αὐτὸ ἐν' ὄψιν ἐμπιστέφου σὲν Ἰησοῦ τὴν ἀγνοίαν καὶ ἀδυναμίαν σου ὅπως Τοῦ ἐμπιστετώμενος τὶς ἁμαρτίες σου.

XXXVIII

ΑΡΧΙΕΡΕΥΣ ΚΕΚΛΗΜΕΝΟΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΘΕΟΝ

ε' 4. Καὶ οὐχ ἑαυτῷ τις λαμβάνει τὴν τιμὴν, ἀλλὰ καλούμενος ὑπὸ τοῦ Θεοῦ καθάπερ καὶ Ἀαρών.

5. Οὕτω καὶ ὁ Χριστὸς οὐχ ἑαυτὸν ἐδόξασε γεννηθῆναι ἀρχιερέα. ἀλλὰ ὁ λαλήσας πρὸς αὐτόν Υἱὸς μου εἰ σύ, ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε·

6. καθὼς καὶ ἐν ἑτέρῳ λέγει· σὺ ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ.

4. Καὶ κανεὶς δὲν λαμβάνει αὐτὴν τὴν τεμητικὴν θέσιν ἀπ' ἑαυτοῦ του, ἀλλὰ μόνον ὅταν κληθῇ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ἀκριδῶς ὅπως καὶ ὁ Ἀαρών.

5. Ὁμοίως καὶ ὁ Χριστὸς δὲν ἔδωκε εἰς τὸν ἑαυτὸν του τὴν δόξαν νὰ γίνῃ ἀρχιερεὺς ἀλλὰ (τὴν ἔδωκε εἰς Αὐτόν) Ἐκείνος ὁ Ὅποιος ἀπηύθυνε πρὸς Αὐτόν τοὺς λόγους : Υἱὸς μου εἶσαι· Σὺ ἐγὼ σήμερον σὲ ἐγέννησα,

6. καθὼς καὶ ἀλλαχθῶς λέγει· Σὺ εἶσαι ἱερεὺς αἰωνίως κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ.

Ὁ ἱερεὺς ἀσκεῖ διπλὴν ὑπηρεσίαν : πρὸς τὸν Θεὸν καὶ πρὸς τὸν ἄνθρωπον. Κάθε ἀρχιερεὺς εἶναι διωρισμένος διὰ τοὺς ἀνθρώπους ὡς πρὸς τὰ πράγματα ποὺ ἀφοροῦν τὸν Θεόν. Πρὸ ὀλίγου εἶδαμε τί κυρίως τὸν χαρακτηρίζει στὴ σχέσιν του πρὸς τοὺς ἀνθρώπους : πρέπει νὰ εἶναι καὶ ὁ ἴδιος ἄνθρωπος, ὅμοιος μὲ αὐτοὺς καὶ ἕνα μὲ αὐτούς, μὲ μιὰ καρδιά γεμάτη ἀπὸ ἔλεος καὶ συμπάθεια γιὰ τὸν περισσότερον ἀδύνατον. Ὅσο γιὰ τὴν σχέσιν του πρὸς τὸν Θεόν, ἡ ἐπιστολή μας προχωρεῖ νὰ μᾶς πῇ, ὅτι τὸ κυριώτερον ποὺ χρειάζεται εἶναι τὸ ὅτι θὰ ἔπρεπε νὰ ἔχη τὸν διορισμὸν του ἀπὸ τὸν Θεόν. Δὲν πρέπει νὰ πάρῃ τὴν τιμὴν αὐτὴν ἀπ' ἑαυτοῦ του, ἀλλὰ πρέπει νὰ προσκληθῇ ἀπὸ τὸν Θεόν. Ὅλα αὐτὰ ἔχουν ἀποδειχθῇ νὰ ἀληθεύουν ὡς πρὸς τὸν Ἰησοῦν.

Ἡ ἀλήθεια ὅτι ὁ Ἰησοῦς εἶναι διωρισμένος ἀπὸ τὸν Θεόν δὲν εἶναι κάτι ποὺ ἔχει σημασία μονάχα γιὰ τοὺς Ἑβραίους γιὰ νὰ τοὺς πείσῃ γιὰ τὰ θεῖα καὶ ἀνώτατα δικαιώματα τοῦ Χριστιανισμοῦ· ἔχει ἐξ ἴσου

σημασία και για μᾶς, για νὰ μᾶς δόσῃ εὐκαιρία νὰ ἐμβαθύνωμε σ' αὐτὰ ποὺ ἀποτελοῦν τὴν πραγματικὴ δόξα καὶ δύναμι τῆς θρησκείας μας. Ἡ πίστις μας ἔχει ἀνάγκη νὰ τραφῇ καὶ νὰ δυναμώσῃ, καὶ τοῦτο τότε μόνον θὰ γίνῃ ὅταν ἐμβαθύνωμε περισσότερο στὴ θεία προέλευσι καὶ φύσι τῆς λυτρώσεως.

Οὐδεὶς λαμβάνει τὴν τιμὴν ἀφ' ἑαυτοῦ ἀλλὰ ὁ καλούμενος ἀπὸ τὸν Θεόν. Ἐναντίον τοῦ Θεοῦ ἡμαρτήσαμεν, καὶ μὲ τὸ νὰ χωρισθούμε ἀπὸ Αὐτόν, τὴν πηγὴν τῆς ζωῆς, πέραμε στὴν ἐξουσίαν τοῦ θανάτου. Τοῦ Θεοῦ λοιπὸν ἔχομεν ἀνάγκη· ὁ δρόμος πρὸς τὸν Θεὸν καὶ πρὸς τὴν ἀγάπην Του ἔχομεν ἀνάγκη νὰ μᾶς ἀνοίξῃ. Μόνος ὁ Θεὸς μπορεῖ νὰ μᾶς πῇ ποῶς εἶναι ὁ δρόμος, Αὐτὸς εἶναι ἱκανὸς νὰ μᾶς τὸν ἀνοίξῃ. Αὐτὸ λοιπὸν μᾶς χαρίζει τὸ εὐαγγέλιον καὶ ἡ πίστις μας στὸ Χριστό, αὐτὸ μᾶς κάνει ἀσφαλεῖς καὶ ἱκανοποιημένους — ὅτι τὰ πάντα προέρχονται ἀπὸ τὸν Θεόν. Ὁ Χριστὸς ἐκλήθῃ ἀπὸ τὸν Θεὸν νὰ εἶναι Ἀρχιερεὺς. Αὐτὸς ὁ ἴδιος ὁ Θεὸς ποὺ μᾶς δημιούργησε, Αὐτὸς ὁ Θεὸς ἑναντίον τοῦ ὁποίου ἡμαρτήσαμε, μᾶς δίνει τὸν Τίόν Του ὡς Λυτρωτὴ μας.

Οὕτω καὶ ὁ Χριστὸς δὲν ἐδόξασε ἑαυτὸν διὰ νὰ γίνῃ Ἀρχιερεὺς, ἀλλ' ὁ λαλήσας πρὸς αὐτὸν « Υἱὸς μου εἶσαι σύ, ἐγὼ σήμερον σὲ ἐγέννησα ». Καθὼς καὶ ἀλλαχοῦ λέγει « Σὺ εἶσαι ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ ». Ἐκεῖνο ποὺ πρέπει εἰδικὰ νὰ τονίσωμε εἶναι ὅχι ἀπλῶς τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ Χριστὸς ἐκλήθῃ ἀπὸ τὸν Θεὸν νὰ εἶναι Ἀρχιερεὺς, ἀλλὰ ὁ λόγος γιὰ τὸν ὁποῖον ἔγινε αὕτη ἡ ἐκλογή. Τὰ δύο ἐδάφια ποὺ ἀναφέραμε πάρα πάνω μᾶς διδάσκουν ὅτι ὁ Χριστὸς ὠρίσθη ὡς Ἀρχιερεὺς ἐπειδὴ ἦσαν Τίς τοῦ Θεοῦ. Αὐτὸ μᾶς διαφωτίζει γιὰ τὴν πραγματικὴ φύσι καὶ τὸ χαρακτῆρα τῆς ἱερατείας τοῦ Χριστοῦ. Μᾶς δείχνει ὅτι ἡ ἱερατεία βασίζεται στὸ ὅτι εἶναι Τίς. Τὸ ἔργον τῆς ἱερατείας Του εἶναι νὰ ἀποκαλύπτῃ καὶ μεταδίδῃ τὴν μακαρίαν ζωὴν τοῦ ὡς Τίος.

Ὡς Τίς, μόνον ὁ Χριστὸς εἶναι κληρονόμος ὅλων ὅσα ὁ Θεὸς ἔχει. Ὅλη ἡ ζωὴ τοῦ Πατρὸς ἦτο ἐν Αὐτῷ. Ὁ Θεὸς δὲν μπορούσε νὰ ἔχει οὔτε ἐνότητα οὔτε ἐπικοινωνίαν μὲ κανένα ἀπὸ τὰ πλάσματά Του παρὰ μόνον διὰ μέσου τοῦ ἀγαπητοῦ Τίος, εἴτε μόνον ἐφ' ὅσον θὰ ἔβλεπε σ' αὐτὸ τὴν ζωὴν, τὸ πνεῦμα καὶ τὴν εἰκόνα τοῦ Τίος Του. Συνεπῶς κανένας ἄλλος δὲν μπορούσε νὰ εἶναι Ἀρχιερεὺς μας ἐκτὸς ἀπὸ τὸν Τίον τοῦ Θεοῦ. Ἐὰν ἡ σωτηρία μας δὲν θὰ ἔκρεπε νὰ εἶναι

μιά ἀπλῶς νομικῆς φύσεως, ἐξωτερικὴ καὶ θὰ μπορούσα νὰ πῶ τεχνητή, ἀλλὰ θὰ ἔκρεπε νὰ εἶναι μιὰ ἐκ νέου εἰσοδος στὴν πραγματικὴν ζωὴ τοῦ Θεοῦ μὲ τὴν ἐπαναφορὰ τῆς θείας φύσεως ποὺ εἶχαμε χάσει μὲ τὴν πτώσι, μονάχα ὁ Τίος τοῦ Θεοῦ θὰ μπορούσε νὰ μᾶς τὴν μεταδώσῃ. Αὐτὸς μπορούσε νὰ δώσῃ τὴν ζωὴν τοῦ Θεοῦ. Αὐτὸς ἦταν ἱκανὸς νὰ μᾶς τὴν δώσῃ. Καὶ Αὐτὸς μπορούσε νὰ μᾶς τὴν δώσῃ φέροντάς μας σὲ ζωντανὴ μετ' Αὐτοῦ ἐπικοινωνίαν. Ἡ ἀρχιερατεία τοῦ Χριστοῦ εἶναι τὸ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ἐπινοηθὲν μέσον διὰ τοῦ ὁποίου ὁ τρισευλογητὸς Τίος θὰ μπορούσε νὰ μᾶς κἀνὴ κοινωνοὺς τῆς φύσεώς Του, καὶ μαζὶ Του ὅλης τῆς ζωῆς καὶ τῆς δόξης ποὺ κατέχει ἀπὸ τὸν Πατέρα καὶ ἐν τῷ Πατρὶ.

Καὶ αὕτῃ εἶναι ἡ μεγάλῃ μας ἀσφάλεια καὶ ἐμπιστοσύνη, ὅτι Ἐκεῖνος ποὺ κατέστησε τὸν Τίον Ἀρχιερέα ἦταν ὁ Πατήρ. Ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ, ἐναντίον τοῦ Ὁποίου ἡμαρτήσαμε μᾶς χάρισε τὸν Τίον. Ἡ θέλησις καὶ ἡ δύναμις αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ συνέλαβε καὶ ἐξετέλεσε αὐτὴν τὴν μεγάλῃ σωτηρίαν. Ἡ σωτηρία μας ἔχει τὴν καταγωγὴν τῆς, τῆ ζωῆς τῆς καὶ τῆς δυνάμει τῆς ἀπὸ Αὐτὸν τοῦτον τὸν Θεόν. Ὁ Θεὸς εἶναι Ἐκεῖνος ποὺ ἔρχεται κοντά μας γιὰ νὰ μεταδώσῃ τὸν ἑαυτὸν Του σὲ μᾶς διὰ τοῦ Τίου Του.

Ὁ Χριστὸς δὲν ἔλαβε ἀφ' ἑαυτοῦ τὴν τιμὴν γιὰ νὰ γίνῃ Ἀρχιερεὺς : Ὁ Θεὸς ἦταν Ἐκεῖνος ποὺ τοῦ ἀπένευμε αὐτὴν τὴν τιμὴν. Ἄς σκεφθοῦμε καλὰ τί σημαίνει αὐτό ! Ὁ Θεὸς θεωρεῖ τιμὴν γιὰ τὸν Τίον Του νὰ εἶναι Ἱερεὺς δυστυχισμένων ἁμαρτωλῶν. Ὁ Ἰησοῦς ἀφῆκε τὴν αἰωνίαν Του δόξαν γιὰ νὰ ἀποκτήσῃ αὐτὴν τὴν νέαν, τὴν ὁποίαν τώρα Αὐτὸς θεωρεῖ ὡς τὴν ὑπερτάτην Του δόξαν — τὴν τιμὴν νὰ ὀδηγήσῃ ἐνόχους ἀνθρώπους πρὸς τὸν Θεόν. Ἡ κάθε μιὰ φωνὴ μετανοοῦντος ἁμαρτωλοῦ ποὺ ζητάει ἔλεος, κάθε προσευχὴ μᾶς λυτρωμένης ψυχῆς γιὰ περισσότερη χάρι, καὶ γιὰ εἰσοδοὺ πλησιέστερα πρὸς τὸν Θεόν, αὐτὰ Αὐτὸς τὰ θεωρεῖ τὴν ὑψίστην Του τιμὴν, τὸ δῆγμα μᾶς δόξης ποὺ πῆρε ἀπὸ τὸν Πατέρα Του ἀνωτέρας ἀπὸ τὴν δόξαν τοῦ νὰ εἶναι Τίος, ἢ μᾶλλον τὸ ξεχειλισμα τοῦ πληρώματος τῆς δόξης τὴν ὁποίαν κατεῖχε ὡς Τίος.

Ὡ σὺ ταραγμένη, γεμάτῃ ἀμφιβολίαις ψυχὴ ! Δὲν θέλεις νὰ πιστέψῃς τώρα τοῦτο : ὅτι ὁ Ἰησοῦς θεωρεῖ τιμὴν Του νὰ κἀνὴ τὸ ἔργον Του σὲ ὅποιονδήποτε βρῆσκειται σὲ ἀνάγκην καὶ στρέφεται πρὸς Αὐτὸν ζητώντας τὴν βοήθειάν Του ; Ὁ Τίος τοῦ Θεοῦ ἐν τῇ δόξῃ Του θεωρεῖ

τὴν ἰερατεία Του ὡς τὴν ὑψίστην Του δόξαν, ὡς τὴν δύναμιν νὰ μᾶς κἀνὴ κοινωνοὺς, ὡς ἀδελφοὺς Του, εἰς τὴν ζωὴν καὶ τὴν ἀγάπην τοῦ Πατρὸς. Ἀξιῶν νὰ δώσωμε τὴν ἐμπιστοσύνη μας σ' Αὐτόν. Ἄς εἰμαστε βέβαιοι ὅτι τίποτα δὲν εὐχαριστεῖ τὸν Ἰησοῦν περισσότερο ἀπὸ τὸ νὰ ἐκτελέσῃ τὸ ἔργον Του. Κάνε καὶ σὺ ἐκεῖνο ποὺ ἔκανε ὁ Θεός· τίμησέ Του ὡς Ἀρχιερεά σου, καὶ καθὼς θὰ μάθης νὰ μὴ στηριζέσαι στὸν ἑαυτόν σου, ἢ σὲ καμμιά ἀνθρώπινη βοήθεια, γιὰ νὰ ἐμπιστευέσαι στὸν Τίον τοῦ Θεοῦ, τότε Αὐτὸς θὰ σοῦ δείξῃ φανερά πόσο μεγάλος Ἀρχιερεὺς εἶναι, τότε ὡς Τίς θὰ σὲ ὁδηγήσῃ στὴν ζωὴν καὶ τὴν ἀγάπην τοῦ Πατέρα.

1. Μποροῦσε ὁ Θεὸς νὰ μᾶς δώσῃ πῶς θαυμαστὴ χάρι ἀπὸ αὐτὴν; νὰ μᾶς δώσῃ τὸν Τίον Του ὡς Ἀρχιερεά μας; Μποροῦσε νὰ μᾶς δώσῃ ἕνα ἀσφαλέςτερον λόγο γιὰ νὰ πιστεύωμε καὶ νὰ ἐλπίζωμε ἀπὸ αὐτὸν ποὺ ἔδωκε: ὅτι ὁ Τίς εἶναι ἱερεὺς; Καὶ ἱερεῖς δὲν θὰ ἐμπιστευόμεθα σ' Αὐτόν; Δὲν θὰ Τοῦ δώνωμε τὴν τιμὴν ποὺ ὁ Θεὸς τοῦ ἔδωκε;

2. Ἐκεῖνο ποὺ μᾶς χρειάζεται εἶναι νὰ συνειδητώμε καὶ νὰ ἐξασκήσωμε τὴν πίστιν μας νὰ οἰκουμενικῶς τὴν ἐνδοξὸν αὐτὴν ἀλήθειαν: ὁ Ἰησοῦς εἶναι ὁ αἰώνιος Τίς, ὁ ὀρισμένος ἀπὸ τὸν Πατέρα ὡς Ἱερεὺς μας γιὰ νὰ μᾶς φέρῃ μπροστὰ στὴν Παρουσία Του καὶ νὰ μᾶς κρατῇ ἐκεῖ. ἔρχε καὶ ὁ ἴδιος περᾶσει ἀπὸ τόσοις πειρασμοῖς, ὥστε καμμιά ὀργισία ἢ ὀδυναμία ἀπὸ μέρους μας νὰ Τὸν κοεράσῃ ἢ νὰ Τὸν ἐμποδίσῃ ἀπὸ τοῦ νὰ κἀνὴ τὸ ἐλόγητόν Του ἔργον — ἀρκεῖ μόνον ἡμεῖς νὰ ἐμπιστευόμεθα σ' Αὐτόν. Ὡ! ὅς Τοῦ προσφέρωμε τὴν λατρεία μας καὶ τὴν τιμὴν μας. Ἄς ἐμπιστευόμεθα σ' Αὐτόν. Ἄς ἀπαιτοῦμε μὲ πίστιν νὰ κἀνὴ ὅλα ὅσα εἶναι ἱκανὸς καὶ θέλει νὰ κἀνὴ ὑπὲρ ἡμῶν ὡς Ἀρχιερεὺς μας ἐκλεγείς ἀπὸ τὸν Θεόν!

3. Ἡ πίστις ἀνοίγει τὴν καρδιά, καὶ μὲ τὴν πίστιν ὁ Θεὸς μας Σωτὴρ γειμίζει, διαπερνᾷ διὰ μέσου ὅλης τῆς καρδιᾶς καὶ κατοικεῖ ἐντὸς αὐτῆς. Δὲν μπορεῖ νὰ σὲ φέρῃ κοντὰ στὸν Θεὸν ἂν δὲν φέρῃ τὴν καρδίαν σου κοντὰ Του. Δὲν μπορεῖ νὰ φέρῃ τὴν καρδίαν σου κοντὰ ἂν δὲν κατοικεῖ μέσα σ' αὐτήν. Δὲν μπορεῖ νὰ κατοικῇ σ' αὐτήν ἂν σὺ δὲν πιστεύῃς. Ὡ! ἀπόβλεπε στὸν Ἰησοῦ, ὥς ὅπου ὁλόκληρη ἡ καρδιά σου ἐμπιστευθῇ σ' Αὐτόν καὶ σὲ ὅσα Αὐτὸς εἶναι γιὰ σένα.

XXXIX

ΑΡΧΙΕΡΕΥΣ ΜΑΘΩΝ ΥΠΑΚΟΗΝ

ε' 7. "Ὅς ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς σαρκὸς αὐτοῦ δεήσεις τε καὶ ἱκετηρίας πρὸς τὸν δυνάμενον σώζειν αὐτὸν ἐκ θανάτου μετὰ κραυγῆς ἰσχυρᾶς καὶ δακρύων προσενέγκας καὶ εἰσακουσθεὶς ἀπὸ τῆς εὐλαβείας,

7. "Ὅστις κατὰ τὰς ἡμέρας τῆς ἐπιγείου του ζωῆς ὅτε ἀπρόθυμος προσευχὰς καὶ ἱκεσίας μὲ μεγάλην κραυγὴν καὶ δάκρυα πρὸς Ἐκεῖνον ὁ Ὅποιος ἠδύνατο νὰ σώσῃ αὐτὸν ἐκ τοῦ θανάτου καὶ ἀφοῦ εἰσηκούσθῃ ἐξ αἰτίας τῆς εὐσεβείας του *.

8. καίπερ ὧν υἱὸς ἔμαθε ἀφ' ὧν ἔπαθε τὴν ὑπακοήν.

8. Ἐμαθε ἂν καὶ ἦτο Υἱὸς διὰ τῶν παθημάτων του νὰ ὑπακούῃ.

Εἶχαμε δὴ προηγουμένως μὲ πίσση ἐπιμονὴ ὁ συγγραφεὺς ζητοῦσε νὰ μᾶς ἐντυπώσῃ τὴν πραγματικότητά τῆς ἀνθρωπότητος τοῦ Χριστοῦ, πῶς — εἶχε γίνεῖ ὁμοῖος μὲ τοὺς ἀδελφούς του, πῶς εἶχε μετάσχη σαρκὸς καὶ αἵματος κατὰ τρόπον **παραπλήσιον** μὲ μᾶς, πῶς ἐπειράσθῃ κατὰ πάντα **καθ' ὁμοιότητα** μὲ μᾶς.

Στὰ πρῶτα ἐδάφια τοῦ κεφαλαίου μας παρουσιάσθηκε πάλι μπροστά μας πραγματικὸς Ἀρχιερεὺς — Αὐτὸς ὁ ἴδιος συμπαθῶν πρὸς τὶς ἀδυναμίες μας. Τώρα ἀκόμη μιὰ φορὰ ξαναγυρίζει στὸ ἴδιο θέμα. Στὸ ἐδάφ. 6 μᾶς ἀνέφερε τὴν ὑπόσχεσιν ποὺ ἀφοροῦσε τὴν ἱερατεία Του κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ, ὡς τὸ θέμα ποὺ ἐπρόκειτο νὰ ἀναπτύξῃ, αἰσθάνεται ὁμοῦς τὴν ἀνάγκην νὰ κάνῃ μιὰ παρέκβασι καὶ προτοῦ ἀρχίσῃ νὰ ἐπαναλαμβάνῃ τὴν ἀφήγησιν στὸ ἐδάφιο 11, νὰ ἀναπτύξῃ ἀκόμη περισσότερο διεξοδικά, ποῖα εἶναι ἡ πραγματικὴ σημασία τῆς εὐλογητῆς ταπεινώσεως τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ. Μᾶς ὁδηγεῖ ἐν πνεύματι πίσω στὴ Γεθσημανῇ, καὶ μιλάει γιὰ τὸ ἀνεξιχνίαστο μυστήριον τῆς ἐκεῖ ἀγωνίας Του, ὡς τὸ τελευταῖο στάδιον τῆς προπαρασκευῆς καὶ τῆς τελειώσεως τοῦ Ἀρχιερέως μας γιὰ τὸ ἔργον ποὺ ἦλθε νὰ ἐκτελέσῃ. Ἄς μποῦμε

* Σ. Μ. Ἐκτὸς τῆς ἐξηγήσεως ταύτης ὑπάρχουν καὶ ἄλλαι.

σ' αὐτὸ τὸ ἅγιο μέρος μὲ καρδιὰ γεμάτη ταπεινὴν λατρεία μὲ τὴ συναισθησι τῆς ἀγνοίας μας, ἀλλὰ διψασμένοι νὰ μάθουμε κάτι περισσότερο γιὰ τὸ μεγάλο μυστήριον τῆς εὐσεβείας : τὸν Τίον τοῦ Θεοῦ γενόμενον ἄνθρωπον γιὰ μᾶς.

« Ὅστις κατὰ τὰς ἡμέρας τῆς σαρκὸς Αὐτοῦ ». Αὐτὰ τὰ λόγια ἀναφέρονται στὴν ἐκ τῆς γῆς αὐτῆς ζωὴν Του καὶ εἰδικῶς στὴ σκηνὴ τῆς Γεθσημανῆ. « Μιὰ προσεκτικὴ καὶ μὲ σεβασμὸν μελέτη θὰ μᾶς ἀποκαλύψῃ ὅτι αὐτὸ τὸ περιστατικὸν ἦταν ὁ ἀγὼν διὰ τοῦ ὁποίου ἡ θέλησις τοῦ Χριστοῦ κατέληξε νὰ ταυτισθῇ μὲ τὴ θέλησι τοῦ Πατέρα Του. Εἶναι ἴδιον τῆς οὐσίας τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως τὸ ὅτι αὐτὴ πρέπει βαθμιαίως νὰ ἀναπτύσσεται καὶ ἡ τελειότης τοῦ Κυρίου μας ἀκριβῶς ἐπειδὴ ἦταν ἀνθρωπίνη, ἔπρεπε νὰ πραγματοποιηθῇ σὲ κάθε σκωλοπάτι μᾶς κλιμακωτῆς ἀναπτύξεως. Ἦταν πάντοτε τέλειος στὸ σημεῖο ποὺ εἶχε φθάσει, καὶ συγχρόνως ἠῤῥξανε πρὸς ἓνα ἀνώτερον βαθμὸν τελειότητος ». Stalker.

Ὅστις κατὰ τὰς ἡμέρας τῆς σαρκὸς αὐτοῦ, ἀφοῦ μετὰ κραυγῆς δυνατῆς καὶ θαυμάτων, προσέφερε δεήσεις καὶ ἱκεσίες πρὸς τὸν δυνάμενον νὰ σώξῃ αὐτὸν ἐκ τοῦ θανάτου καὶ εἰσηκούσθη διὰ τὴν εὐλάβειαν αὐτοῦ ἀφοῦ πῆρε τὴν δύναμι νὰ ἀρνηθῇ τὸ θέλημά Του καὶ νὰ δεχθῇ τελείως τὸ θέλημα τοῦ Πατέρα Του καὶ τὴν ἀνανεωθεῖσαν δεβαιότητα ὅτι θὰ Τὸν ἔσωζε καὶ θὰ Τὸν ἀνίσταине ἐκ τοῦ θανάτου, καίτοι ἦτο Υἱός. — ὁ τρόπος τῆς ἐκφράσεως δείχνει ὅτι κανεὶς δὲν θὰ περιέμενε νὰ λέγονται τέτοια λόγια γιὰ τὸν Τίον τοῦ Θεοῦ — ὅμως ἀπὸ ὅσα ὑπέφερε ἔμαθε τὴν ὑπακοήν. Ἡ Γεθσημανὴ ὑπῆρξε τὸ ἐκπαιδευτήριον ὅπου ὁ Ἀρχιερεὺς μας, ποὺ ἔγινε κατὰ πάντα ὁμοιος μὲ μᾶς, ἔμαθε τὸ τελευταῖο καὶ δυσκολώτερο μάθημα τῆς ὑπακοῆς διὰ μέσου ἐκείνων ποὺ ὑπέφερε.

Καίτοι ἦτο Υἱός. Ἀφοῦ ὁ Τίς τοῦ Θεοῦ ἦλθε ἀπὸ τοὺς οὐρανοὺς, θὰ μπορούσε κάποιος νὰ πῇ ὅτι δὲν μπορούσε νὰ γεννηθῇ σκέψις γι' Αὐτὸν νὰ μάθῃ τὴν ὑπακοήν. Ἀλλὰ ἦταν τόσο πραγματικὴ ἡ κένωσίν Του ἀπὸ τὴν ζωὴν τῆς δόξης, καὶ τόσο πλήρης ἡ εἰσοδὸς Του εἰς ὅλην τὴν κατὰστασι καὶ τὴν ὁμοιότητα τῆς φύσεώς μας, ὥστε πραγματικὰ εἶχε ἀνάγκην νὰ μάθῃ τὴν ὑπακοήν. Τὸ οὐσιῶδες στὴ ζωὴ ἐνὸς λογικοῦ δημιουργήματος, ὅπως εἶναι ὁ ἄνθρωπος, εἶναι ὅτι ἡ ζωὴ καὶ ἡ θέλησις ποὺ ἔχει πάρει ἀπὸ τὸν Θεὸν δὲν μπορεῖ νὰ ἀναπτυχθῇ χωρὶς τὴν ἀσκησι μᾶς δυνάμεως αὐτοκαθεργήσεως, χωρὶς τὴν ἐκουσίαν

προσφοράν πρὸς τὸν Θεὸν ὧσαυτὰ Αὐτὸς ζητεῖ ἀκόμα καὶ ὅταν αὐτὰ παρουσιάζονται ὡς θυσία. Τὸ δημιουργήμα μπορεῖ νὰ φθάσῃ τὴν τελειότητα μόνον μὲ τὸ νὰ ὑποτάσσεται εἰς τὸν νόμον τῆς αὐξήσεως, τῆς δοκιμασίας καὶ τῆς ἀναπτύξεως, μὲ τὸ νὰ ὑπερνικᾷ ὅλα ὅσα εἶναι ἀντίθετα πρὸς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, καὶ νὰ ἀφομοιώνῃ ὅλα ὅσα αὐτὸ τὸ θέλημα ἀποκαλύπτει.

Ἡ Γραφή μᾶς λέγει περὶ τοῦ Ἰησοῦ : « Τὸ παιδίον ἤϋξανε καὶ ἐκραταιοῦτο πνεύματι πληρούμενον σοφίας » (Λουκ. 6' 40). Αὐτὸ πού ἀναφέρεται γιὰ τὴν παιδική Του ἡλικία, ἐπαναλαμβάνεται ἐπίσης καὶ στὰ ὑπόλοιπα ἔτη τῆς ζωῆς Του. Σὲ κάθε περίοδο τῆς ζωῆς Του ἔπρεπε νὰ συναντήσῃ πειρασμόν, καὶ πάντα τὸν ὑπερνικοῦσε· μετὰ κάθε νίκην ἔβγαινε μὲ τὴ θέλησί Του δυνατωμένη μὲ ἀπὸ Θεοῦ βοήθειαν, νὰ ὑπομείνῃ ὅλες τὶς θλίψεις πού τοῦ Πατέρα Του τὸ θέλημα τοῦ εἶχε ὀρίσει, καὶ τελειοποιημένος πιά νὰ γίνῃ ὁ Ἀρχιερεὺς μας, ὁ Τίλος ὁ τελειοποιημένος γιὰ πάντα — εἰς τὸν αἰῶνα τετελειωμένος (ζ' 28). Στὴ Γεθσημανῇ καὶ ἡ δοκιμασία Του καὶ ἡ ὑπακοή Του ἔφθασαν τὸ τελευταῖον σημεῖον τελειοποιήσεως.

« Ἐμαθε ὑπακοὴν ἀπὸ ὅσα ἔπαθε ». Ἡ θλίψις εἶναι κάτι τὸ ἀντίθετον πρὸς τὴν φύσιν τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ὁ καρπὸς τῆς ἁμαρτίας. Ὁ Θεὸς μᾶς ἐδημιούργησε γιὰ νὰ χαίρομεν. Μᾶς ἐδημιούργησε ὅχι μόνον μὲ τὸ νὰ εἴμαστε ἱκανοὶ νὰ ἀπολαμβάνομεν τὴν εὐτυχίαν ἀλλὰ νὰ ἔχωμε καὶ τὴν δυνατότητα νὰ τὴν ἀπολαύσωμε, ἔτσι ὥστε κάθε μας ἀναπνοὴ καὶ κάθε μας ὀλικὴ κίνησις νὰ εἶναι ἀπόλαυσις εὐτυχίας. Εἶναι φυσικὸ στὸν ἄνθρωπο — καὶ ἦταν φυσικὸ καὶ στὸν Τίον τοῦ Θεοῦ νὰ φοβᾶται τὴν θλίψιν καὶ νὰ τὴν ἀποφεύγῃ. Δὲν ὑπάρχει τίποτα τὸ ἁμαρτωλὸν σὲ μὰ τέτοια ἐπιθυμία. Ἁμαρτία εἶναι μόνον ὅταν ὁ Θεὸς θὰ ἤθελε νὰ ὑποταχθῶμε καὶ νὰ ὑποφέρωμε καὶ ἡμεῖς ἀρνούμεθα. Αὐτὸς ἦταν ὁ πειρασμὸς τῆς δυνάμεως καὶ ἐξουσίας τοῦ σκότους στὴ Γεθσημανῇ — νὰ ἀρνηθῇ ὁ Ἰησοῦς τὸ ποτήριον πού τοῦ προσεφέρετο. Μὲ τὶς προσευχάς Του καὶ τὶς ἱκεσίες Του μὲ δυνατὴν φωνὴν καὶ δάκρυα, ὁ Ἰησοῦς διετήρησε τὴν ὑποταγὴν Του εἰς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ· μὲ ἀγωνία καὶ αἱματηρὸν ἰδρώτα ἔγινε ὑπέρκοος μέχρι θανάτου καὶ μάλιστα θανάτου σταυρικοῦ. Ἡ βαθυτάτη θλίψις ἐδίδαξε Αὐτὸν τὸ ὑψιστον μᾶθημα τῆς ὑπακοῆς· ὅτε προσέφερε τὴν θέλησίν Του καὶ ζωὴν Του, ἡ ὑπακοή Του ἦταν τελεία, καὶ Αὐτὸς ὁ Ἰδιος ἐτελειώθη γιὰ πάντα.

Αὐτός εἶναι ὁ Ἀρχιερεὺς μας. Ξέρεί τί εἶναι ἡ ἀδυναμία τῆς σαρκός. Ξέρεί πόσο στοιχίζει τὸ νὰ τὴν κατανικήσῃς, καὶ πόσο λίγο εἴμαστε ἱκανοὶ νὰ τὸ κατορθώσωμε. Ζῇ εἰς τὸν οὐρανὸν ἱκανὸς νὰ μᾶς βοηθήσῃ, νὰ συμπαθήσῃ στίς ἀδυναμίες μας, νὰ φανῇ ὑπομονητικὸς στοὺς ἀγνοοῦντας καὶ πλανομένους. Ἀρχιερεὺς καθήμενος ἐπὶ τοῦ θρόνου, γιὰ νὰ μπορούμε ἐμεῖς μὲ παρηγορίαν νὰ εἰσερχώμεθα εἰς τὰ ἅγια γιὰ νὰ βροῦμε χάρι γιὰ βοήθεια στὴν ὥρα τῆς ἀνάγκης μας. Ζῇ στὸν οὐρανὸ καὶ μέσ' στὴν καρδιά μας, γιὰ νὰ μεταδίδῃ σὲ μᾶς τὸ δικό Του πνεῦμα ὑπακοῆς, ὥστε ἡ ἀρχιερατεία Του νὰ μπορῇ νὰ μᾶς κἀνῃ νὰ ἀπολαύσωμε τελείως ὅλα ὅσα Αὐτὸς ὁ ἴδιος ἔχει καὶ εἶναι.

1. **Εἰσακουσθεὶς ἀπὸ τῆς εὐλαθείας.** Πόσο ἀγαπᾷ σὲ μένα νὰ προσέχωμαι ταπεινὰ μὲ ἅγιο σέβασμ' γιὰ νὰ μπορῶ νὰ προσέχωμαι μὲ τὸ δικό Του πνεῦμα, καὶ νὰ εἰσακουσθῶ καὶ ἐγὼ ἐξ αἰτίας τῆς δικῆς Του εὐλαθείας. Αὐτὸ ἦταν τὸ πραγματικὸ πνεῦμα τῆς προσευχῆς Του καὶ τῆς ὑπακοῆς Του.

2. **Ἔμαθε ἀπὸ ὅσα ἔπαθε τὴν ὑπακοήν.** Ἀς μάθωμε καὶ μεῖς νὰ ἀτενίζωμε καὶ νὰ δεχόμεστε τὴν κάθε θλίψιν ὡς τὸν ἀπεσταλμένον τοῦ Θεοῦ γιὰ νὰ μᾶς διδάξῃ τὴν ὑπακοήν.

3. **Ἐμαθε τὴν ὑπακοήν.** Σ' αὐτὸ τὸ μονοπάτι τῆς ὑπακοῆς ὁ Χριστὸς ἐμαθήτευσε γιὰ νὰ γίνῃ Ἀρχιερεὺς. Αὐτὸ εἶναι τὸ πνεῦμα καὶ ἡ δύναμις ποὺ ἐπλημμύριζαν τὸν Χριστὸ γιὰ νὰ τὸν φέρουν νὰ καθίσῃ στὸ θρόνο τῆς δόξης. Τὸ ἴδιο αὐτὸ πνεῦμα καὶ αὐτὴ ἡ ἴδια δύναμις μπορούν νὰ μᾶς ἀνεβάσουν καὶ μᾶς ἐκεῖ. Αὐτὸ τὸ πνεῦμα καὶ αὐτὴν τὴν δύναμιν μπορεῖ νὰ μεταδώσῃ ὁ μέγας μας Ἀρχιερεὺς καὶ σὲ μᾶς. Ὑπακοὴ εἶναι ἡ καθαρὰ οὐσία τῆς σωτηρίας. Εἴτε θεωρήσωμε τὸν Χριστὸν ὡς τελειωθέντα προσωπικῶς ἢ θεωρήσωμεν ἐκεῖνο ποὺ ἔδωκε ἀξίαν καὶ σώζουσαν δύναμιν στὸ θάνατό Του, εἴτε τὸ ἔργο ποὺ ἐνήργησε ἐντός μας, σ' ὅλα αὐτὰ ἡ ὑπακοή, ἡ πλήρης ὑποταγὴ εἰς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, εἶναι ἡ οὐσία τῆς σωτηρίας.

4. **Ἐμαθε τὴν ὑπακοήν.** Ὁ Ἰησοῦς ἦταν ὑπακοὴ ἐνωματωμένη, ὑπακοὴ ἐσαρκωμένη. Τὸ πόσον Ἰησοῦν ἔχω μέσ' στὴν καρδιά μου, ὑπολογίζεται μὲ τὸ πόσον πνεῦμα ὑπακοῆς ἔχει.

XL

ΑΡΧΙΕΡΕΥΣ ΤΕΛΕΙΩΘΕΙΣ ΔΙΑ ΤΗΣ ΥΠΑΚΟΗΣ

ε' 8. Καίπερ ὦν υἱὸς ἔμαθε
ἀφ' ὧν ἔπαθε τὴν ὑπακοήν,

8. Ἄν καὶ ἦτο Υἱὸς ἔμαθε διὰ
τῶν παθημάτων νὰ ὑπακούῃ,

9. καὶ τελειωθείς ἐγένετο τοῖς
ὑπακούουσιν αὐτῷ πᾶσιν αἴτιος
σωτηρίας αἰωνίου.

9. καὶ ἔτσι τελειωθείς ἐγίνε εἰς
ὅλους ἐκείνους ποὺ ὑπακούουν εἰς
αὐτὸν αἴτιος αἰωνίου σωτηρίας.

Ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς ἔμαθε τὴν ὑπακοήν ἀπὸ ὅσα ὑπέφερε.
Δι' αὐτῆς τῆς ὑπακοῆς ἐτελειώθη καὶ ἐγίνε αἴτιος σωτηρίας αἰωνίου
σὲ ὅλους ὅσοι ὑπακούουν εἰς Αὐτόν. Ἔτσι μπῆκε στὸν οὐρανὸ ὡς
Ἀρχιερεὺς μας Υἱὸς τετελειωμένος εἰς τὸν αἰῶνα.

Ἡ λέξις τέλειος εἶναι μιὰ ἀπὸ τίς κυριώτερες λέξεις στὴν ἐπιστολὴ
αὐτῇ. Συναντᾶται δώδεκα φορές. Τέσσαρες φορές ἀναφέρεται ὡς πρὸς
τὴν Παλαιὰν Διαθήκην ποὺ δὲν μποροῦσε νὰ κάμῃ κανέναν τέλειον.
« Οὐδὲν ἐτελείωσεν ὁ νόμος » (ζ' 19). Δῶρα καὶ θυσίαι οὐ δύναται τε-
λειῶσαι κατὰ συνείδησιν τὸν λατρεύοντα (θ' 9). Ὁ νόμος οὐδέποτε
δύναται τοὺς προσερχομένους τελειῶσαι (ι' 1). Ἵνα μὴ χωρὶς ἡμῶν
τελειωθῶσι (ια' 40). Ὅση εἶναι ἡ διαφορὰ μεταξὺ μᾶς ὑποσχέσεως
καὶ τῆς εκπληρώσεώς της, μεταξὺ μᾶς ἐλπίδος καὶ τῆς πραγματοποιή-
σεώς της, μᾶς σκιάς καὶ τῆς πραγματικότητος, τόση εἶναι καὶ ἡ δια-
φορὰ μεταξὺ Παλαιᾶς καὶ Καινῆς Διαθήκης. Ὁ νόμος δὲν μπόρεσε
νὰ φέρῃ τίποτα στὴν τελειότητα· τὸ μόνο ποὺ κατώρθωσε ἦταν νὰ μᾶς
δείξῃ κατὰ τί τὸ καλλίτερο, τὴν τελειότητα ποὺ θὰ ἔφερεν ὁ Ἰησοῦς
Χριστός. Ἡ τελειότης θὰ ἐρχόταν μὲ τὴν Καινὴ Διαθήκην. Τρεῖς φορές
ἡ λέξις αὐτὴ χρησιμοποιοῖται ἀναφερομένη στὸν Κύριόν μας Ἰησοῦν,
ποὺ προπαρασκεύασε καὶ ἐργάστηκε στὸν ἑαυτὸν Του αὐτὴ τὴν τελειό-
τητα ποὺ ἤρθε νὰ μᾶς μεταδώσῃ. Ἐπρεπε ὁ Θεὸς νὰ κάμῃ τέλειον τὸν

Ἄρχηγόν τῆς σωτηρίας ἡμῶν διὰ παθημάτων (6' 10). Ἔμαθε τὴν ὑπακοήν, καὶ τελειωθείς ἔγινε αἷτιος σωτηρίας (ε' 9). Κατεστάθη Ἀρχιερεὺς Υἱὸς τετελειωμένος εἰς τὸν αἰῶνα (ζ' 28). Ἡ τελειότης ποῦ ἔφερε ὁ Χριστὸς ἦταν ἐκεῖνη ποῦ φαινόταν στὴν καθημερινὴ προσωπικὴ του ζωὴν. Ἦρθε γιὰ νὰ ἀποκαταστήσῃ σὲ μᾶς τὴν ζωὴν τοῦ Θεοῦ— ποῦ εἴχαμε χάσει—μιά ζωὴ ὑπακοῆς στὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ καὶ ἀγάπης πρὸς τὸν Θεόν. Εἰς τοῦτο καὶ μόνον συνίσταται ἡ σωτηρία. Ὁ Θεὸς ἐτελειοποίησε τὸν Χριστὸν διὰ παθημάτων — κατεργάσθηκε σ' Αὐτὸν ἓνα τέλειον ἀνθρώπινον χαρακτῆρα, στὸν ὁποῖον ἡ θεία ζωὴ δρισκόταν τελείως ἐνοσμένη μὲ τὴν ἀνθρωπίνην θέλησιν. Ἔμαθε τὴν ὑπακοήν διὰ τῶν παθημάτων, καὶ ἐξεδήλωσε τέλεια τὴν ταπεινότητα καὶ τὴν ὑπακοήν καὶ τὴν παραχώρησιν εἰς τὸν Θεὸν ποῦ εἶναι τὸ καθῆκον καὶ ἡ μακαριότης τοῦ ἀνθρώπου. Ἔτσι, ὅταν ἐτελειώθῃ, κατεστάθη αἷτιος σωτηρίας αἰωνίου εἰς ὅλους ὅσοι ὑπακούουν εἰς Αὐτόν, ἐπεὶ Αὐτὸς τώρα ἔχει τὴν τελειοποιημένην ἀνθρωπίνην φύσιν τὴν ὁποῖαν θὰ μπορούσε νὰ μεταδώσῃ σ' αὐτούς. Καὶ ἔτσι κατεστάθη Ἀρχιερεὺς — Τίς εἰς τὸν αἰῶνα τετελειωμένος. Ὡς Τίς τοῦ Θεοῦ πορεῖ νὰ μᾶς ἀνεβάσῃ μέσ' στὴν πραγματικὴ ζωὴ τοῦ Θεοῦ, ὡς Ἀρχιερεὺς μᾶς ἀνυψώνει σὲ μιὰ πτωρὴν πνευματικὴν πραγματικότητα στὴν κοινωνία μετὰ τοῦ Θεοῦ, στὸ θέλημά Του στὴν παρουσία Του· ὁ δρόμος ποῦ ἀκολούθησε γιὰ τὴν τελειοποίησίν Του διὰ τῆς ὑπακοῆς ἦταν ὁ ζωντανὸς δρόμος στὸν ὁποῖον εἶχε νὰ μᾶς ὀδηγήσῃ. Ὡς Τίς τελειωθείς διὰ τῆς ὑπακοῆς, ποῦ εἶχε δοῇ, εἶχε ἀνοίξει καὶ ἐβάδιζε στὸ δρόμο τῆς ὑπακοῆς σὰν δρόμο ποῦ ὀδηγεῖ πρὸς τὸν Θεὸ καὶ ἤθελε νὰ μᾶς ἐμφυσῶσιν μὲ τὸ Πνεῦμα Του νὰ κάμωμε καὶ μεῖς τὸ ἴδιον, Αὐτός, ὁ Τελειωθείς, Αὐτός μόνος πορεῖ νὰ εἶναι ἡ σωτηρία μας.

Ἔπειτα διὸ φορὲς ἀπαντᾶμε τὴ λέξι ποῦ ἀναφέρεται στὰ ὅσα ὁ Χριστὸς ἔχει κάνει γιὰ μᾶς. Μὲ μιὰ προσφορά ἐτελειοποίησε διὰ πάντων τοὺς ἀγιαζομένους (ι' 14) ὁ Ἀρχηγὸς καὶ Τελειωτὴς τῆς πίστεως ἡμῶν (ιδ' 2). Ἡ τελειοποίησίς μας ὑπὸ τοῦ Χριστοῦ κατὰ πάντα, δὲν εἶναι τίποτα ἄλλο ἀπὸ τὴν λύτρωσιν ποῦ μᾶς ἔκανε μὲ τὴ μοναδική Του θυσία γιὰ νὰ μᾶς χαρίσῃ τὴν τελείαν κατοχὴν τοῦ ἑαυτοῦ Του, τοῦ Τελείου, σὰν δική μας τέλεια ζωὴ. Ὁ θάνατός Του εἶναι θάνατος δικός μας ὡς πρὸς τὴν ἁμαρτίαν, ἡ Ἀνάστασίς Του ὡς τοῦ Τελειωθέντος εἶναι ἡ ζωὴ μας, ἡ Δικαιοσύνη Του εἶναι δικαιοσύνη μας, ἡ Ζωὴ Του δική μας ζωὴ· ἔχομε γίνεи κάτοχοι ὅλων τῶν τελειοτήτων ποῦ ὁ Πατέρας

κατεργάσθηκε ἐν τῷ Χριστῷ διὰ τῶν παθημάτων καὶ τῆς ὑπακοῆς. Μία φορά ἀπαντᾶται πάλιν ἀναφερομένη στὰ πνευματικὰ ἄγια ποὺ ἀνοίξε ὁ Χριστός : **Ἡ μεγαλειτέρα καὶ τελειότερα σκηνὴ οὐχὶ χειροποίητος (θ' 11).** Καὶ δύο φορές ἀπαντᾶται ἀναφερομένη εἰς τὸν χριστιανικὸν χαρακτῆρα : **Ἡ στερεὰ τροφὴ εἶναι διὰ τοὺς τελείους (ε' 14).** **Ἄς φερώμεθα πρὸς τὴν τελειότητα (ζ' 1).** Οἱ τέλειοι γιὰ τοὺς ὁποίους εἶναι ἡ στερεὰ τροφὴ εἶναι ἐκεῖνοι ποὺ δὲν ἀρκοῦνται μὲ τὰ ἀπλὰ ἀρχικὰ στοιχεῖα τῆς Χριστιανικῆς ζωῆς, ἀλλὰ ἔχουν παραδώσει τοὺς ἑαυτοὺς τοὺς πλήρως γιὰ νὰ δεχθοῦν καὶ ἀκολουθοῦν τὸν τελειωθέντα Διδάσκαλον. Αὐτοὶ εἶναι ἐκεῖνοι ποὺ φέρονται πρὸς τὴν τελειότητα, ποὺ δὲν εἶναι τίποτα ἄλλο παρὰ ἡ τελειότης ποὺ ἀπεκάλυψε ὁ Χριστός, ὡς ἀπαίτησιν τοῦ Θεοῦ ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους καὶ ὡς ἐκείνη τὴν ὁποίαν Αὐτὸς ἐκέρδισε καὶ τὴν ἔκανε δυνατὴν γι' αὐτοὺς.

Ἔμαθε ὑπακοὴν καὶ τελειωθείς ἐγένετο αἷτιος σωτηρίας αἰωνίου. Ἡ τελειότης τοῦ Θεοῦ εἶναι τὸ θέλημα Του. Δὲν ὑπάρχει γιὰ τὸν ἀνθρώπον ἄλλη τελειότης ἐκτὸς ἀπὸ τὴν ταύτισιν του μὲ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Καὶ δὲν ὑπάρχει ἄλλος δρόμος γιὰ νὰ ἐπιτύχωμεν καὶ ἀποδείξωμεν τὴν ταύτισιν μας μὲ αὐτὸ τὸ θέλημα, ἐκτὸς ἀπὸ τὴν ὑπακοήν. Ἡ ὑπακοὴ εἰς τὸ ἀγαθὸν καὶ τέλειον θέλημα τοῦ Θεοῦ μεταμορφώνει ὁλόκληρη τὴ φύσιν καὶ τὴν κάνει ἱκανὴν νὰ ἐνωθῇ μετ' Αὐτοῦ ἐν δόξῃ. Ἡ ὑπακοὴ στὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τῆς γῆς εἶναι ὁ δρόμος πρὸς τὴν δόξαν τοῦ οὐρανοῦ, ἐκεῖ ποὺ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ πάντοτε ἐκτελεῖται. Ἡ αἰωνία τελειότης στὸν οὐρανὸν εἶναι ἡ ζωὴ τῆς ὑπακοῆς στὴ γῇ μεταμορφωμένη καὶ δοξασμένη. Ἡ ὑπακοὴ εἶναι ὁ σπόρος, ἡ δύναμις, ἡ ζωὴ τῆς τελειότητος τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς ἰδεῆς μας.

Πλησιάζομε στὴν εἴσοδο τῶν Ἀγίων, καθὼς ἡ ἐπιστολὴ μας μᾶς τὰ παρουσιάζει ὡς τὴν σφαιρὰν τῆς ἐπουρανίου ἱερατείας Ἐκείνου ποὺ εἶναι ἱερεὺς κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ. Προτοῦ νὰ προχωρήσωμε ἄς μάθωμε καλὰ αὐτὸ τὸ μάθημα : Τὸ χαρακτηριστικὸν σημεῖον τῆς ἐπιγείου ζωῆς τοῦ Ἀρχιερέως μας, ἡ πηγὴ τῆς οὐρανίου Του δόξης καὶ τῆς αἰωνίου σωτηρίας ποὺ ἔκανε γιὰ μᾶς, ἡ δύναμις τῆς ἐξελείψεως τῆς παρακοῆς μας, τὸ ἀνοίγμα τῆς ζωῆς ὁδοῦ εἰς τὴν ὁποίαν ἔχουμε νὰ Τὸν ἀκολουθήσωμεν ὡς Ἀρχηγόν μας, ἡ ἐσωτερικὴ διάθεσις καὶ τὸ πνεῦμα τῆς ζωῆς ποὺ μεταδίδει στοὺς δικούς Του, — **ὄλων αὐτῶν τὸ μυστικὸν εἶναι ἡ ὑπακοή.** Λιὰ τῆς ὑπακοῆς ἐτελειοποιήθη, ἡ θυσία

Του ἔγινε τελεία, ἐτελειοποιήσῃ καὶ μᾶς διὰ παντός, καὶ μᾶς ὀδηγεῖ εἰς τὴν τελειότητα.

1. Ὅταν ἡ τελεία οὐρανία ζωὴ τοῦ Κυρίου μας κατεβαίνει ἀπὸ τὸν οὐρανὸν μέσ' στὶς καρδιὰς μας, πέρνει τὴν ἰδια μορφὴν ποὺ εἶχε καὶ γι' Αὐτόν — τὴν μορφήν τῆς ὑπακοῆς.

2. Πρέπει νὰ ὑπακούωμεν εἰς τὸν Θεόν. Αὐτὸ εἶναι τὸ κλειδί τῆς ζωῆς καὶ τοῦ θανάτου τοῦ Ἰησοῦ. Τῆς ἀνυψώσεώς Του εἰς τὰ δεξιὰ τοῦ Θεοῦ, τῆς Ἀρχιερατείας Του, τῆς κατοικίας Του μέσ' στὶς καρδιὰς μας καθὼς ἐπίσης εἶναι τὸ κλειδί καὶ ὁλοκλήρου τοῦ Εὐαγγελίου. Πρέπει νὰ ὑπακούωμεν εἰς τὸν Θεόν.

3. Ὁ Χριστός, ὁ ὑπῆκοος, Αὐτὸς ποὺ ἀνοίξε γιὰ μᾶς τὸν καινούργιον δρόμον τῆς ὑπακοῆς μέχρι θανάτου καὶ τὸ δρόμον ποὺ ὀδηγεῖ στὸν Θεόν. Εἶναι αὐτὸς ὁ Χριστὸς ποὺ ἀγαπᾷ καὶ ἐμπιστεύεται ; Γι' αὐτὸ τὸ λόγο ἀγαλλιᾶσαι γι' Αὐτόν, ἐπειδὴ σὲ ἐλευθέρωσε ἀπὸ τὴν παρακοή σου καὶ σὲ ἔκανε δυνατόν νὰ ζῇς μόνον γιὰ νὰ ὑπακούῃς στὸν Θεὸν καὶ εἰς Αὐτόν ; Εἶναι πολέτισμος γιὰ σένα ὁ Χριστὸς ἐπειδὴ ἡ σωτηρία ποὺ σοῦ δίνει εἶναι μιὰ ἐπιστροφή στὴν ὑπακοήν ;

XLI

ΑΡΧΙΕΡΕΥΣ ΣΩΩΩΩ ΤΟΥΣ ΥΠΑΚΟΥΟΝΤΑΣ ΕΙΣ ΑΥΤΟΝ

ε' 8. Καίπερ ὢν υἱὸς ἔμαθε
ἀφ' ὧν ἔπαθε τὴν ὑπακοήν,

8. Ἄν καὶ ἦτο ὁ υἱὸς ἔμαθε διὰ
τῶν παθημάτων νὰ ὑπακούῃ.

9. καὶ τελειωθείς ἐγένετο τοῖς
ὑπακούουσιν αὐτῷ πᾶσιν αἴτιος
σωτηρίας αἰωνίου.

9. καὶ ἔτσι τελειωθείς ἐγίνε εἰς
ὅλους ἐκείνους πρὸς ὑπακούουν εἰς
αὐτὸν αἴτιος αἰωνίου σωτηρίας.

Ἡ ἀξία καὶ ἡ ἀποτελεσματικότης τοῦ θανάτου τοῦ Χριστοῦ βασίζονται στὴν ὑπακοήν, τὴ δική μας καὶ τὴ δική Του. Διὰ τὸν Χριστὸν ὁ μεγάλος σκοπὸς πρὸς ὃν ὁ Θεὸς τὸν πέρασεν ἀπὸ παθήματα ἦταν ἡ ὑπακοή· ἡ ρίζα καὶ ἡ δύναμις τῆς τελειότητός Του καὶ τῆς δόξης Του· τὸ πραγματικὸ ποιητικὸ αἶτιον τῆς αἰωνίου μας σιτηρίας. Καὶ γιὰ μᾶς, ἡ ἀναγκαιότης τῆς ὑπακοῆς δὲν εἶναι λιγώτερο ἀπόλυτη. Καὶ γιὰ τὸν Θεὸ καὶ γιὰ τὸν Χριστὸ ἡ ἐπαναφορὰ μας στὴν ὑπακοήν ἦταν ὁ μεγάλος σκοπὸς τῆς λυτρώσεως. Ἡ ὑπακοή εἶναι ὁ μοναδικὸς δρόμος γιὰ νὰ φθάσωμε στὴν ἔνωση καὶ ἐπικοινωνίαν μὲ τὸν Θεὸν καὶ αὐτὸ εἶναι ἡ πραγματικὴ μας εὐτυχία καὶ εὐδαιμονία. Μόνον σ' αὐτοὺς πρὸς ὑπακούουν ἀποκαλύπτει ὁ Θεὸς μέσ' αἱς καρδίαις τους τὴ ζωὴν Του καὶ τὴ δυνάμιν Του. Καὶ πάλιν τὸ ξαναλέω : ἡ ἀξία καὶ ἡ ἀποτελεσματικότης τοῦ θανάτου τοῦ Χριστοῦ βασίζονται στὴν ὑπακοήν, τὴ δική μας καὶ τὴ δική Του. « Ἐμαθε τὴν ὑπακοήν καὶ τελειωθείς ἐγένετο εἰς πάντας τοὺς ὑπακούοντας εἰς Αὐτόν, αἴτιος σωτηρίας αἰωνίου ». Ἡ δική μας ὑπακοή εἶναι ἐξ ἰσού ἀπαραίτητη ὅπως ἦταν καὶ ἡ δική Του. Ὅπως Ὁκεῖνος δὲν μπορούσε νὰ κάμῃ τὴ σωτηρίαν μας χωρὶς ὑπακοήν, ἔτσι καὶ μεῖς δὲν μπορούμε νὰ τὴν ἀπολαύσωμε χωρὶς ὑπακοήν. Γιὰ μᾶς ὅπως καὶ γι' Αὐτὸν ὑπακοή εἶναι ἡ κατ' ἐξοχὴν οὐσία τῆς σωτηρίας μας.

"Ὡς προσπαθήσωμε νὰ καταλάβωμε καλὰ τοῦτο. Ὁ Θεὸς εἶναι ὁ φορεὺς τῆς εὐτυχίας στὸ δημιούργημα. Ὅταν ὁ Θεὸς εἶναι τὸ πᾶν διὰ τὸ δημιούργημα ὅταν μὲ ταπεινώσῃ καὶ ὑποταγῇ ἀφίνει Αὐτὸν νὰ ἐνεργῇ τὸ πᾶν ἐντὸς αὐτοῦ, καὶ ὅταν ὅλα τὰ ἀνταποδίδῃ εἰς τὸν Θεὸν μὲ εὐχαριστίαν καὶ ὑπηρεσίαν, τίποτα δὲν μπορεῖ νὰ ἐμποδίσῃ τὸ πλήρωμα τῆς ἀγάπης καὶ τῆς χαρᾶς τοῦ Θεοῦ νὰ μῇ καὶ νὰ πλημμυρίσῃ τὸ δημιούργημα. Ἐνὰ μονάχα ἔχει νὰ κάνῃ — νὰ στρέψῃ τὴν ἐπιθυμίαν του καὶ τὴν θέλησίν του πρὸς τὸν Θεόν, καὶ νὰ τοῦ δώσῃ ἐλευθερίαν δράσεως καὶ τότε τίποτα οὔτε στὸν οὐρανὸ οὔτε στὴ γῇ θὰ μπορέσῃ νὰ ἐμποδίσῃ τὸ φῶς καὶ τὴν χαρὰ τοῦ Θεοῦ νὰ πλημμυρίσῃ αὐτὴ τὴν καρδιά. Τὸ ζωντανὸ κέντρο γύρω ἀπὸ τὸ ὁποῖο ὅλες οἱ τελειότητες τοῦ Θεοῦ συγκεντρώνονται, ἡ ζωντανὴ ἐνέργεια μὲ τὴν ὁποίαν ὅλες αὐτὲς ἐργάζονται, εἶναι τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ εἶναι ἡ ζωὴ τοῦ σύμπαντος. Τὸ σύμπαν ὑπάρχει καὶ εἶναι αὐτὸ ποὺ εἶναι, διότι ὁ Θεὸς τὸ θέλει νὰ εἶναι ἔτσι. Ἐκεῖνο ποὺ κρατᾷ τὸ σύμπαν εἰς τὴν ὑπαρξιν εἶναι τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Τὸ δημιούργημα μπορεῖ νὰ ἔχῃ τὸν Θεὸν μένοντα ἐντὸς αὐτοῦ, ἐφ' ὅσον ἔχει τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ ἐργαζόμενον μέσ' στὴν καρδιά του. Ἐκεῖνος ποὺ θὰ ᾔθελε νὰ συναντήσῃ καὶ νὰ βοηθῇ τὸν Θεὸν πρέπει νὰ ζητῇ Αὐτὸν ὑπακούοντας στὸν θέλημά Του. Ταῦτίσις μὲ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ εἶναι ταῦτίσις μὲ Αὐτὸν Τοῦτον τὸν Θεόν. Ἐπομένως αὐτὸς ἦταν ὁ λόγος ποὺ ὁ Κύριος Ἰησοῦς, ὅταν ἤρθε σ' αὐτὸν τὸν κόσμον, πάντοτε ἔλεγε πῶς ἤρθε γιὰ νὰ κάνῃ ἓνα μοναδικὸ πρᾶγμα — τὸ θέλημα τοῦ Πατέρα Του. Αὐτὸ μόνον μπορούσε νὰ κάνῃ τὴν σωτηρίαν μας. Ἡ ἁμαρτία μᾶς ἔκανε νὰ λοξοδομήσωμε ἀπὸ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Κάνοντας τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ ὁ Κύριός μας, κατήργησε τὴν δύναμιν τῆς ἁμαρτίας. Ἀπέδειξε σὲ τί συνίσταται ἡ ὑπηρεσία τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ πραγματικὴ μακαριότης κατεργάστηκε στὸν Ἐαυτὸ Του μὲ καινούργια φύσι γιὰ νὰ τὴν μεταδώσῃ, ἓνα νέον τρόπον ζωῆς γιὰ νὰ τὸν ἀκολουθήσουν οἱ ἄνθρωποι. Ἐδειξε ὅτι τὸ νὰ κάνῃ κανεὶς μὲ κάθε θυσία τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ εἶναι μακαριότης καὶ αἰωνία δόξα. Ἐπειδὴ ἔκανε ὅλα αὐτά, ἐπειδὴ ὑπῆρξε ὑπῆρκος μέχρι θανάτου, διὰ τοῦτο ὁ Θεὸς τὸν ἐπερῆψαυ. Αὐτὴ Του ἡ διάθεσις γιὰ νὰ κάνῃ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, ἡ ὑπακοή Του Τὸν ἔκανεν ἄξιον καὶ ἱκανὸν νὰ καθίσῃ μετὰ τοῦ Θεοῦ εἰς τὸν ἐπουράνιον θρόνον. Ταῦτίσις μὲ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ εἶναι ταῦτίσις μὲ Αὐτὸν Τοῦτον τὸν Θεόν, καὶ αὐτὴ ἡ ταῦτίσις ἀσφαλῶς θὰ φέρῃ — δὲν μπορεῖ νὰ

γίνη διαφορετικά — τὸν πιστὸν εἰς τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ.

Καὶ αὐτὸ εἶναι ἐξ Ἰσου ἀληθινὸ γιὰ μᾶς ὅσο εἶναι καὶ γι' Αὐτόν. Φοβοῦμαι ὅτι ὑπάρχουν πολλοὶ χριστιανοὶ ποὺ ζητοῦν τὴν σωτηρίαν χωρὶς νὰ ἔχουν καθόλου ἰδέαν εἰς τί συνίσταται αὐτὴ ἡ σωτηρία δηλ. ὅτι σωτηρία εἶναι νὰ ἀφήσωμε τὸ δικό μας τὸ θέλημα καὶ νὰ ἀνακαίνισθοῦμε ὥστε νὰ κάμωμε μόνον τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Ζητοῦν τὸν Χριστὸν καὶ ἠμπιστεύονται σ' Αὐτόν· ἀλλὰ αὐτὸς δὲν εἶναι ὁ πραγματικὸς Χριστὸς, ἀλλὰ ἓνας Χριστὸς τὸν ὁποῖον ἔχουν ἐπινοήσει κατ' εἰκόνα δική τους. Ὁ πραγματικὸς Χριστὸς εἶναι τὸ ἐνσαρκωμένον θέλημα τοῦ Θεοῦ, ἡ ἐνσαρκωμένη ὑπακοή, ποὺ ἐργάζεται μέσα μας ὥσα ὁ Θεὸς ἐργάσθηκε σ' Αὐτόν. Ὁ Χριστὸς ἦρθε ὡς Τίς, νὰ μεταδώσῃ σὲ μᾶς ἀκριβῶς τὴν ἰδίαν ζωὴ καὶ διάθεσιν ποὺ ἐμπύχωνε Αὐτόν ὅταν ἦταν στὴν γῆν. Ὁ Χριστὸς ἦρθε γιὰ νὰ εἶναι Μέγας Ἀρχιερεὺς, νὰ φέρῃ ἡμᾶς πρὸς τὸν Θεὸν μὲ τὸν ἴδιον δρόμο ὑπακοῆς καὶ αὐτοθυσίας μὲ τὸν ὁποῖον Αὐτὸς ἐπλησίασε τὸν Θεόν. Ὡς Τίς καὶ Ἱερεὺς ὁ Χριστὸς εἶναι Ἀρχηγός μας καὶ ὁ Προδρόμος μας· μόνον ἐφ' ὅσον ἀκολουθοῦμε τὰ ἴχνη Του ἐδῶ κάτω στὴ γῇ, μόνον τότε μποροῦμε νὰ ἐλπίζωμε ὅτι θὰ συμμετέγωμε στὴ δόξα Του στὸν οὐρανὸ «*Ἔμαθε τὴν ὑπακοὴν καὶ ἔγινε αἷτιος αἰωνίου σωτηρίας εἰς τοὺς ὑπακούοντας εἰς Αὐτόν*».

Ἄς προσέξωμε μήπως μιὰ ἐσφαλμένη ἢ μονόπλευρη ἀντίληψις τῆς σημασίας τῆς διὰ πίστεως σωτηρίας μᾶς ὀδηγήσῃ σὲ πλάνη. Ὑπάρχουν μερικοὶ ποὺ νομίζουν ὅτι τὸ πᾶν εἶναι ἡ διὰ πίστεως σωτηρία καὶ ὅτι ἡ ὑπακοή δὲν εἶναι κάτι τόσον οὐσιώδες. Αὐτὸ εἶναι τρομερὸ σφάλμα. Γιὰ τὴ δικαίωσί μας πράγματι δὲν γίνεται οὔτε σκέψις γιὰ τὴν εἰς τὸ παρελθὸν παρακοήν μας. Ὁ Θεὸς δικαιοῦναι τὸν ἀσεβή. Ὅμως ἡ μετάνοια εἶναι μιὰ ἐπιστροφή στὴν ὑπακοή. Καὶ χωρὶς μετάνοια δὲν μπορεῖ νὰ ὑπάρξῃ πραγματικὴ πίστις. Ἡ δικαίωσις καὶ ἡ πίστις διὰ τῆς ὁποίας αὐτὴ ἔρχεται, ἔχουν σχέσιν μὲ τὴν ὑπακοήν ὅποιαν σχέσιν ἔχουν τὰ μέσα μὲ τὸν σκοπὸν. Μᾶς κατευθύνουν πρὸς τὸν Χριστὸν καὶ τὴν σωτηρίαν ἡ ὁποία συνίσταται στὸ νὰ βρισκόμαστε ἐνωμένοι μ' Αὐτόν. Καὶ ὁ Χριστὸς σώζει μόνον ἐκείνους ποὺ ὑπακούουν εἰς Αὐτόν. Ἡ ὑπακοή, ὡς ἀποδοχὴ τοῦ θελήματος καὶ τῆς ζωῆς τοῦ Χριστοῦ, εἶναι ἡ μόνη ἱκανότης γιὰ τὴ σωτηρία. Αὐτὸς εἶναι ὁ λόγος γιὰ τὸν ὁποῖον πολλοὶ χριστιανοὶ παραπονοῦνται ὅτι δὲν μποροῦν νὰ βροῦν οὔτε νὰ ἀπολαύσουν μιὰ τέλεια σωτηρία. Τὴ ζητοῦν σὲ ἐσφαλμένη κατεύθυνσι. Ὁ Ἰησοῦς ὁ Ἰδιὸς εἶπε ὅτι θὰ ἔδιδε τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, τὴν

σωτηρίαν δπως τὴν ἐτελειοποίησε ὁ Χριστὸς στὸν οὐρανό, σὲ κείνους ποὺ ὑπακούουν εἰς Αὐτὸν (Πρὸλ. Πράξ. ε' 32). Σ' αὐτοὺς θὰ ἀπεκάλυπτε τὸν ἑαυτὸν Του (Ἰωάν. ιδ' 21) σ' αὐτοὺς θὰ ἤρχοντο νὰ κατοικήσουν ὁ Πατὴρ καὶ Αὐτὸς (Ἰωάν. ιδ' 23). Ἡ σωτηρία τὴν ὁποίαν ἔκαμε ὁ Χριστὸς ἦρθε εἰς πέρας ἀποκλειστικὰ διὰ τῆς ὑπακοῆς· σ' αὐτὴν στηρίζεται οὐσιαστικὰ καὶ πραγματικὰ ἡ σωτηρία· δὲν μπορούμε λοιπὸν νὰ ἀπαιτήσωμε ἢ νὰ ἀπολαύσωμε τὴν σωτηρίαν παρὰ μόνον διὰ τῆς ὑπακοῆς. Ὁ Χριστὸς, ποὺ ἐτελειοποιήθηκε διὰ τῆς ὑπακοῆς, εἶναι αἷτιος σωτηρίας μόνον σ' ἐκείνους ποὺ ὑπακούουν εἰς Αὐτόν.

Ὁ Θεὸς νὰ μᾶς βοηθήσῃ νὰ μπορούσαμε νὰ ἴδουμε ὅτι ἡ ὑπακοὴ τοῦ Ἰησοῦ μαζί μὲ τὴν ταπεινώσι — τὸ ἔδαφος ποὺ ἔχει τὴ ρίζα της — εἶναι ἡ ὑπερτάτη ὡραιότης τοῦ χαρακτῆρος Του, ἡ πραγματικὴ δύναμις τοῦ ἀπολυτρωτικοῦ Του ἔργου, ὁ σύνδεσμος ὁμοιότητος ποὺ ἐνώνει Αὐτόν καὶ τοὺς ὁπαδοὺς Του, ἡ μόνη πραγματικὴ σωτηρία ποὺ δίνει σ' ἐκείνους ποὺ ὑπακούουν εἰς Αὐτόν.

1. Ἐσώθμεν γὰρ νὰ ὑπακούωμεν. Ἄς ἀπομακρύνωμε καὶ τὰ μάτια μας καὶ τίς ἐπιθυμίας μας ἀπὸ τὴν ἀποκλειστικὴ σκέψιν τῆς σωτηρίας ὡς εὐτυχίας, καὶ ὡς τὰ στρέψωμε μᾶλλον πρὸς ἐκείνην τὴν σκέψιν ποὺ εἶναι ἡ πραγματικότης της — τὴν ὑπακοήν. Ὁ Χριστὸς ἀναλαμβάνει ὥστε μὴ τελεῖα σωτηρία νὰ εἴδῃ σ' αὐτοὺς ποὺ ὑπακούουν εἰς Αὐτόν.

2. Σκέψεις ἐσφαλμέναι γὰρ τὴν ἁμαρτωλιότητα καὶ τὴν ἐσωτερικὴν μας ἀδυναμίαν ὡς μὴ μᾶς ἐμποδίζουν νὰ ἀμειρωθῶμε σὲ μὴ τελεῖα ὑπακοή. Ἔχομε γίνει μέτοχοι τοῦ Χριστοῦ, Αὐτοῦ τοῦ Ἰδιοῦ μὲ τὴν πραγματικὴ ζωὴ καὶ πνεῦμα ὑπακοῆς ποὺ καθιστᾷ Αὐτόν Σωτῆρα. Ὁ Τίς τοῦ Θεοῦ δὲν ἤλθε μόνον γὰρ νὰ διδάξῃ καὶ νὰ ἀπαιτήσῃ ὑπακοήν, ἀλλὰ νὰ τὴν δώσῃ καὶ νὰ τὴν ἐργασθῇ ἐντός μας. Πίστις σ' Αὐτόν τὸν Κέριον Ἰησοῦν ἀπαιτεῖ ὑπακοήν καὶ καίρει αὐτὴν διὰ τῆς χάριτος Αὐτοῦ τοῦτον τοῦ Ἰησοῦ.

3. Ὁ Ἰησοῦς προσωπικὰ ἔμαθε καὶ ἐξήσκησε τὴν ὑπακοήν· προσωπικὰ τὴν μεταδίδει σὲ ὅποιον ζῇ σὲ ἐπικοινωνίᾳ μαζί Του· γίνεται ἕνας προσωπικὸς δεσμός μεταξὺ τοῦ Ἐαυτοῦ του καὶ ἐκείνων ποὺ ὑπακούουν εἰς Αὐτόν.

« ΤΟ ΜΥΣΤΙΚΟ ΤΗΣ ΝΙΚΗΣ
ΣΤΗ ΖΩΗ ΤΟΥ ΠΙΣΤΟΥ »
ΜΕΛΕΤΕΣ ΕΠΙ ΤΗΣ ΠΡΟΣ ΕΒΡΑΙΟΥΣ
ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ
ANDREW MURRAY
Α' ΤΟΜΟΣ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΣ : ΑΛΚ. Κ. ΜΕΤΑΛΛΗΝΟΥ
ΕΤΥΠΩΘΗ ΕΙΣ 2.000 ΑΝΤΙΤΥΠΑ
ΤΟΝ ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΝ 1964